

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Όμιλος και Τράπεζα
Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
Χρήσεως από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2022

Μάρτιος 2023

Με μια ματιά.....	5
Δήλωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου	7
Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου.....	9
Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	11
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	13
Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	198
Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου.....	205
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	212
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	222
Κατάσταση Αποτελεσμάτων	223
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.....	224
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Όμιλος.....	225
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Τράπεζα	226
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	227
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Γενικές πληροφορίες	228
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών.....	228
2.1 Βάση παρουσίασης.....	228
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	229
2.3 Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες	231
2.4 Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.....	233
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων.....	235
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	237
2.7 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων	237
2.8 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης.....	244
2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων.....	247
2.10 Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους ή ζημίας της ημέρας συναλλαγής.....	247
2.11 Παύση αναγνώρισης.....	247
2.12 Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς (IBOR reform)	249
2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων	251
2.14 Δανεισμός χρεογράφων.....	252
2.15 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.....	252
2.16 Συμψηφισμός.....	252
2.17 Διαπραγματευτής-μεσολαβητής εμπορευμάτων	252
2.18 Αναγνώριση Εσόδων.....	252
2.19 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	253
2.20 Ακίνητα επενδύσεων	254
2.21 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	254
2.22 Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων	255
2.23 Ασφαλιστικές δραστηριότητες	255
2.24 Μισθώσεις	255
2.25 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	257
2.26 Προβλέψεις.....	257
2.27 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων	257
2.28 Παροχές προς εργαζομένους.....	257
2.29 Φόροι εισοδήματος	258
2.30 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	259
2.31 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι	259
2.32 Τομείς δραστηριότητας	259
2.33 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.....	260
2.34 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	260
2.35 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	260
2.36 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων.....	261
2.37 Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή.....	261
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	261
3.1 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων.....	261

3.2 Φόροι εισοδήματος	262
3.3 Συνταξιοδοτικές παροχές - Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	262
3.4 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις	263
3.5 Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών στα πλαίσια του SPPI	263
3.6 Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ	263
3.7 Μισθώσεις	264
3.8 Αξιολόγηση του ελέγχου επί της επένδυσης	264
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	264
4.1 Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου	264
4.2 Πιστωτικός κίνδυνος	264
4.3 Κίνδυνος Αγοράς	292
4.4 Κίνδυνος χώρας	300
4.5 Κίνδυνος ρευστότητας	300
4.6 Κεφαλαιακή επάρκεια	301
4.7 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού	304
4.8 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	310
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5 Τομείς δραστηριότητας	312
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6 Καθαρά έσοδα από τόκους	318
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7 Καθαρά έσοδα από προμήθειες	318
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος	318
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9 Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	319
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10 Δαπάνες προσωπικού	319
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	319
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12 Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	324
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13 Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	324
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14 Κόστος Αναδιάρθρωσης	324
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15 Φόροι	325
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16 Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή	326
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17 Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	326
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18 Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	326
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	327
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	327
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	330
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	338
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23 Ακίνητα επενδύσεων	340
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24 Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	340
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25 Λογισμικό	341
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26 Ενσώματα πάγια στοιχεία	342
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27 Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	344
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28 Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	345
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29 Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες	346
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30 Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	348
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31 Υποχρεώσεις προς πελάτες	349
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	349
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33 Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	350

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34	Λοιπές υποχρεώσεις	351
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις	352
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36	Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & ίδιες μετοχές	355
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37	Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	356
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38	Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	357
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	358
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40	Μέρισμα ανά μετοχή	358
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41	Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	358
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	358
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43	Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές	360
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44	Ενοποιούμενες Εταιρείες	364
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45	Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	365
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46	Σχέδιο Αναδιάρθρωσης	365
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47	Κρίση στην Ουκρανία	366
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 48	Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού	366
Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 81	367	
Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 Ν. 4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022	367	
Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 Ν.4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022	368	
Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82	369	
Γνωστοποιήσεις άρθρου 6 Ν.4374/2016	370	
ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ, ΠΡΟΒΟΛΗΣ, ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν.4374/2016)	370	
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΑΣ, ΧΟΡΗΓΙΑΣ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν.4374/2016)	374	
Διαθεσιμότητα Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης	376	

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.

Ποιοι είμαστε: Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 182 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Specialized Asset Solutions, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματοπιστωτική μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ωστόσο διατηρεί κατάσταση στη Κύπρο και θυγατρικές στη Βόρεια Μακεδονία, στην Κύπρο, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στο Λουξεμβούργο, στην Ολλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σε συνέχεια της σχετικής απόφασης της Τράπεζας το 2021, ο Όμιλος διέκοψε τη λειτουργία του στην Αίγυπτο, στη Μάλτα και στο κατάστημα του Λονδίνου και ως εκ τούτου το κατάστημα της Αιγύπτου, το κατάστημα του Λονδίνου και οι θυγατρικές NBG Malta Ltd (παλαιότερα γνωστή ως NBG Bank Malta Ltd) και NBG Malta Holdings Ltd, βρίσκονται υπό εκκαθάριση.

Η Τράπεζα είναι μια από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά συστήματα στην Ελλάδα σε όρους κεφαλαιοποίησης, κατέχοντας σημαντική θέση στο Ελληνικό χρηματοπιστωτικό τομέα.

► Για περισσότερες πληροφορίες για τις δραστηριότητες μας, βλ. ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση».

Αναφορικά με το Σκοπό, το Όραμα και τις Αξίες μας

Σκοπός:

Η Δήλωση Σκοπού μας είναι *“Μαζί δημιουργούμε μέλλον”*.

Όραμά μας είναι να είμαστε η *“Τράπεζα Πρώτης Επιλογής”* για τους πελάτες, τους εργαζόμενους και τους επενδυτές μας. Μια αξιόπιστη, ανθρώπινη, αποτελεσματική και αναπτυξιακή Τράπεζα που προσφέρει διαρκώς νέες προοπτικές στα νοικοκυριά, στις επιχειρήσεις, στην κοινωνία και στους ανθρώπους της.

Όραμα:

Αξίες:

Ανθρώπινη, Αξιόπιστη, Αποτελεσματική, Αναπτυξιακή

Οι Αξίες μας

Σε όλη τη διάρκεια της ιστορικής μας διαδρομής, από το 1841 μέχρι σήμερα, αναγνωρίζουμε ότι η διαχρονική επιτυχία της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας στηρίζεται κατά κύριο λόγο στο ότι λειτουργούμε με βάση τις αξίες μας και τις αρχές μας.

Αυτές οι αξίες είναι και παραμένουν στο DNA μας, για να περάσουμε μαζί στην επόμενη ημέρα.

Ανθρώπινη

Νοιαζόμαστε για κάθε σχέδιο και επιλογή σας.

Αξιόπιστη

Λειτουργούμε με διαφάνεια, γνώση και εμπειρία.

Αποτελεσματική

Ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες σας με ευέλικτες λύσεις.

Αναπτυξιακή

Επιταχύνουμε την πρόοδο και την ευημερία.

Αναφορικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση

Στις αρχές του 2021, η Τράπεζα ξεκίνησε μια ολιστική προσπάθεια εναρμόνισης με το εξελισσόμενο κανονιστικό πλαίσιο για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («Environment, Social and Governance» ή «ESG»), για την εκπλήρωση της δέσμευσής της στις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής (UN Environment Programme Finance Initiative Principles of Responsible Banking, “UNEP FI PRB”), και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρο τον οργανισμό (για τη διαχείριση πιστωτικού και άλλων τύπων κινδύνων, την επιχειρηματική στρατηγική, προϊόντα και υπηρεσίες, δημοσιοποιήσεις και αναφορές, καθώς και την προσπάθεια μείωσης του άμεσου και έμμεσου περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας). Το 2022, συνεχίσαμε να διαμορφώνουμε περαιτέρω τη στρατηγική μας και να εμβαθύνουμε στις πτυχές ESG, ξεκινώντας με την ενσωμάτωση των θεμάτων ESG αναφορικά με το κλιματικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο στη δραστηριότητα και στη λειτουργία μας.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG, υπό την προεδρία του Διευθύνοντος Συμβούλου, καθορίζει όλες τις στρατηγικές αποφάσεις που σχετίζονται με τα ESG, μια νέα Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου για την Καινοτομία και την Βιωσιμότητα έχει τεθεί σε ισχύ, ενώ έχει συσταθεί ειδική Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου υπό τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ομίλου για να επιβλέπει θέματα συμμόρφωσης και κινδύνου φήμης που σχετίζονται με την εταιρική κοινωνική ευθύνη, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή. Η ΕΤΕ έχει ενσωματώσει τη διαχείριση των θεμάτων ESG στις τρεις γραμμές άμυνας, με τον ορισμό συγκεκριμένων ρόλων και αρμοδιοτήτων σε υφιστάμενες οργανωτικές μονάδες, καθώς και με τη σύσταση νέων ομάδων σχετικών με το ESG. Στο πλαίσιο αυτό, ένας νέος ανεξάρτητος τομέας, ο Τομέας Κλιματικής και Περιβαλλοντικής Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου, έχει συσταθεί για τον καθορισμό, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής της Κλιματικής και Περιβαλλοντικής Στρατηγικής σε όλη την πρώτη γραμμή.

Επιπρόσθετα, οι βασικές πρωτοβουλίες για την εφαρμογή της ESG στρατηγικής της Τράπεζας αποτελούν μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού, με στόχο την προσηλωση στην επίτευξη των στόχων στις προαναφερθείσες κρίσιμες περιοχές (βλ. ενότητα «Πρόγραμμα Μετασχηματισμού»).

► Για περισσότερες πληροφορίες για το Περιβάλλον, την Κοινωνία, τη Διακυβέρνηση & τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση».

Γκίκας Α. Χαρούβελης
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Το 2022 ήταν ένα έτος σημαντικών επιτευγμάτων. Η ΕΤΕ παρέμεινε σε τροχιά ανάπτυξης, επενδύοντας στην ψηφιακή τραπεζική και στους ανθρώπους της, με αποτέλεσμα να αναδειχθεί Τράπεζα Πρώτης Επιλογής. Οι λειτουργικές δαπάνες συγκρατήθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό. Οι χορηγήσεις νέων δανείων στήριξαν την οικονομία και οδήγησαν στη δημιουργία επαρκών και διατηρήσιμων εσόδων από τόκους και προμήθειες, με τον οργανικό δείκτη ιδίων κεφαλαίων να διαμορφώνεται στο 9,6% από 8,2% το προηγούμενο έτος, και τον δείκτη κόστους προς οργανικά έσοδα να μειώνεται στο 46,9% από 52,2% σε ετήσια βάση.

Η νέα στρατηγική συνεργασία με την EVO Payments Inc. στον τομέα των δραστηριοτήτων αποδοχής καρτών και υπηρεσίας επεξεργασίας πληρωμών, θα ενισχύσει την κερδοφορία και θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες. Η ηγετική μας κεφαλαιακή θέση στην Ελλάδα ενισχύεται ακόμα περισσότερο, με τον Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 («CET1»)) να διαμορφώνεται στο 15,7%, ενσωματώνοντας την πλήρη επίδραση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 («ΔΠΧΑ 9»), πολύ πιο πάνω τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις.

Η μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («ΜΕΑ») συνεχίστηκε το 2022, με τον δείκτη ΜΕΑ να ανέρχεται σε μονοψήφια επίπεδα, καθώς το πόσο των δανείων σε ρύθμιση υπερέβη τα δάνεια σε αθέτηση, με αποτέλεσμα τον αρνητικό ρυθμό σχηματισμού νέων καθαρών ΜΕΑ. Νέες ευκαιρίες, επίσης, δημιουργούνται από τη μεταφορά εκατομμυρίων στοιχείων ενεργητικού σε διαχειριστές ΜΕΑ από τις τράπεζες. Στην ΕΤΕ δεν προχωρήσαμε σε απόσχιση της Μονάδας Διαχείρισης Απαιτήσεων αλλά, αντιθέτως, δημιουργήσαμε νέα μονάδα εξειδικευμένων λύσεων διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού («Specialized Asset Solutions»), η οποία διατήρησε εντός της Τράπεζας την τεχνογνωσία της διαχείρισης απαιτήσεων σε καθυστέρηση και είναι πλέον σε θέση να παρέχει συμβουλές και να καλύπτει στις ανάγκες στην χρηματοδότηση ακινήτων.

Οι πρωτοποριακές επενδύσεις μας σε υποδομές τεχνολογίας, όπως η αντικατάσταση του συστήματος βασικών τραπεζικών εργασιών της ΕΤΕ, ενισχύουν τη λειτουργική αποτελεσματικότητα, αυτοματοποιούν τις διαδικασίες που εφαρμόζουμε και βελτιώνουν τις εμπορικές μας συναλλαγές. Σύμφωνα με ανεξάρτητες έρευνες στον τεχνολογικό τομέα, που διεξήχθησαν από εταιρείες συμβούλων, η ΕΤΕ συγκαταλέγεται

μεταξύ των κορυφαίων παρόχων ψηφιακών υπηρεσιών παγκοσμίως και η καλύτερη στην Ελλάδα. Οι προσπάθειες αυτές και τα αποτελέσματα επιβεβαιώνονται από τον αριθμό των χρηστών ψηφιακών καναλιών της Τράπεζας, ο οποίος είναι ο υψηλότερος μεταξύ των ελληνικών τραπεζών. Οι προσπάθειες αυτές και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν είναι σε πλήρη αρμονία με το όραμά μας για βελτίωση των προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχουμε στους πελάτες μας, καθιστώντας την ΕΤΕ πρώτη τους επιλογή.

Στην ΕΤΕ θέτουμε ψηλά τον πήχη, λειτουργούμε ως ομάδα και επιτυγχάνουμε απτά αποτελέσματα. Η Δήλωση Σκοπού της Τράπεζας εξακολουθεί να είναι καθοριστικός παράγοντας στις δραστηριότητές μας: «Μαζί δημιουργούμε μέλλον». Μαζί με τους ανθρώπους και τους πελάτες μας, είμαστε συνεπείς στις τέσσερις βασικές αξίες μας, υπηρεσιών που παρέχουμε την Τράπεζα μας Ανθρώπινη, Αξίопιστη, Αποτελεσματική και Αναπτυξιακή.

Η Τράπεζα συνεχίζει να αποδίδει ύψιστη σημασία στη διατήρηση υψηλής ποιότητας Εταιρικής Διακυβέρνησης και προτύπων δεοντολογίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο και οι επιτροπές του παρακολουθούν στενά όλες τις σημαντικές εξελίξεις, ακολουθώντας ένα Βελτιωμένο Μοντέλο Λειτουργίας. Συνεδριάζουν τακτικά και διεξαγάγουν αναλυτικές συζητήσεις σχετικά με τη στρατηγική, τις τρέχουσες εξελίξεις και σημαντικούς τομείς, όπως το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («Environment, Social and Governance» ή «ESG»), τον ψηφιακό τομέα, τις εταιρικές σχέσεις και άλλα.

Παραμένοντας συνεπής στο όραμά της σε θέματα στρατηγικής ESG για το μέλλον, η ΕΤΕ ηγείται της αγοράς για τη χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας. Το 2022, παρείχαμε στήριξη σε 58 έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, χορηγώντας δάνεια ύψους €1,6 δισ., ποσό που αποτυπώνει αύξηση κατά 45% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η Τράπεζα στηρίζει επίσης τη μετάβαση των εταιρικών πελατών της σε βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα σύμφωνα τόσο με την κατεύθυνση απαλλαγής του κλάδου τους από τις εκπομπές άνθρακα όσο και με τη μεσομακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΤΕ στην προσάρθρωση μετάβασης στην οικονομία μηδενικών εκπομπών. Επιπλέον, η ΕΤΕ στηρίζει την ένταξη και τις ίσες ευκαιρίες, συμμετέχοντας για έκτη συνεχή χρονιά στον δείκτη για την ισότητα των φύλων Bloomberg Gender Equality Index.

Το εύρος της περιμέτρου της ΕΤΕ σε θέματα ESG και στον ψηφιακό μετασχηματισμό είναι εμφανής στα πολυάριθμα βραβεία και διακρίσεις που της απονεμήθηκαν το 2022. Μεταξύ άλλων:

- το βραβείο Καλύτερης Εταιρικής Διακυβέρνησης "Best Corporate Governance Greece" από τον διεθνή οργανισμό Capital Finance International (CFI),
- διάκριση στην ανώτατη κατηγορία Diamond, ως επιβράβευση της συνολικής της συνεισφοράς στους τομείς της Εταιρικής Υπευθυνότητας και της Βιώσιμης Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του Δείκτη Corporate Responsibility (CR) Index,
- τρία βραβεία στο πλαίσιο των διεθνών βραβείων Digital Banking Awards 2022 του οικονομικού περιοδικού World Finance Magazine, και συγκεκριμένα στις κατηγορίες «καλύτερη ψηφιακή τράπεζα καταναλωτών στην Ελλάδα», «καλύτερη εφαρμογή για κινητές συσκευές στην Ελλάδα» και «καλύτερη ψηφιακή τράπεζα μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων («ΜΜΕ») στην Ελλάδα»,
- δύο βραβεία στο πλαίσιο των διεθνών βραβείων Digital CX Awards 2022 του Digital Banker Magazine,
- επτά βραβεία στο πλαίσιο των Digital Finance Awards 2022.

Η ΕΤΕ διατηρεί την υψηλότερη διαβάθμιση πιστοληπτικής βαθμίδα στην Ελλάδα, καθώς κατατάσσεται στη βαθμίδα BB- (βάσει της πρόσφατης αξιολόγησης από την Fitch τον Ιανουάριο του 2023), συμβάλλοντας στις προσπάθειες της χώρας να επιστρέψει στην Επενδυτική Βαθμίδα (investment grade). Η Ελλάδα απέχει μόλις ένα βήμα από τον στόχο αυτό, καθώς η οικονομία εξακολουθεί να επιδεικνύει ανθεκτικότητα έναντι των σοβαρών γεωπολιτικών προκλήσεων λόγω της κρίσης στην Ουκρανία και της παράλληλης κλιμάκωσης της ενεργειακής κρίσης και των πληθωριστικών πιέσεων στον τομέα των βασικών εμπορευμάτων.

Το 2022, οι επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας ξεπέρασαν τις προσδοκίες, με το ρυθμό ανάπτυξης του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος («ΑΕΠ») να κινείται ταχύτερα από το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ με μεγάλη απόκλιση για δεύτερη συνεχή χρονιά. Η ανάπτυξη στην Ελλάδα διαμορφώθηκε κοντά στο 6% σε σταθερές τιμές, έναντι 3,5% κατά μέσο όρο στην ευρωζώνη.

Η ανάκαμψη του τουρισμού, όπου τα έσοδα ανήλθαν πολύ κοντά στο επίπεδο ρεκόρ του 2019, σε συνδυασμό με τα αποφασιστικά μέτρα δημοσιονομικής στήριξης, άμβλυναν την αρνητική επίδραση του πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημα. Ο κλάδος των επιχειρήσεων αντιμετώπισε επιτυχώς τη ραγδαία αύξηση του κόστους παραγωγής και παρέμεινε υγιής, με τα κέρδη να καταγράφουν την υψηλότερη αύξηση της τελευταίας δωδεκαετίας και ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου να σημειώνει αύξηση κατά 11,6%. Η αγορά εργασίας κατέγραψε επίσης δυναμική πορεία, με τα ποσοστά ανεργίας να διατηρούν σταθερά πτωτικές τάσεις και το εισόδημα των εργαζομένων να αυξάνεται κατά 5,6%.

Τα θετικά εισοδηματικά αποτελέσματα του 2022 παρείχαν επιπλέον στήριξη στην εγχώρια ζήτηση. Οι τιμές των οικιστικών ακινήτων, που αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 90% της περιουσίας των νοικοκυριών, αυξήθηκαν κατά 10,4% σε ετήσια βάση τον Σεπτέμβριο του 2022, σημειώνοντας σωρευτική αύξηση κοντά στο 40% σε σχέση με το χαμηλότερο σημείο τους κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Οι πηγές ατομικών εισοδημάτων πέραν της εργασίας (τόκοι, μερίσματα και ενοίκια) παρουσίασαν, επίσης, διψήφια άνοδο.

Παρά την επιταχυνόμενη αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ»), η ρευστότητα του τραπεζικού κλάδου παρέμεινε υψηλή και η πιστωτική επέκταση το 2022 στον εγχώριο ιδιωτικό τομέα ανήλθε στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 13 ετών, στα €7,0 δισ. περίπου. Η εισροή ξένων άμεσων επενδύσεων ανήλθε στο ιστορικό υψηλό των €6,5 δισ. περίπου, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για αυξημένες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου.

Τα ισχυρά δημοσιονομικά αποτελέσματα, σε συνδυασμό με την απότομη αύξηση του πληθωρισμού είχαν ως αποτέλεσμα την απότομη μείωση του

δημόσιου χρέους, το οποίο εκτιμάται περίπου στο 25% του ΑΕΠ, καθώς το πρωτογενές έλλειμμα βρίσκεται στο 1,5% του ΑΕΠ περίπου, ή ακόμα χαμηλότερα. Η οικονομία κατευθύνεται προς την επίτευξη μικρού πρωτογενούς πλεονάσματος και νέας σημαντικής μείωσης του δείκτη χρέους προς ΑΕΠ το 2023.

Συνολικά, η ελληνική οικονομία καλωσόρισε το 2023 με αυξημένη ταχύτητα. Βρίσκεται σε τροχιά ανάκαμψης στηριζόμενη από την επενδυτική δραστηριότητα σε ένα διεθνές περιβάλλον, που όμως αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις. Ο ιδιαίτερα προσαρμοστικός ιδιωτικός τομέας και η αξιοποίηση της ώθησης που παρέχει ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (Recovery & Resilience Facility «RRF»), στο πλαίσιο του οποίου η ΕΤΕ έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο με το πρόγραμμα «Εθνική 2.0», αναμένεται να παρέχουν στήριξη για την επίτευξη ακόμα καλύτερων επιδόσεων της Ελλάδας σε σχέση με τις εκτιμώμενες κατά το τρέχον έτος και στο μέλλον.

Τόσο η οικονομία όσο και ο τραπεζικός κλάδος αναμένεται να ευδοκμήσουν τα επόμενα χρόνια. Στηριζόμενη στην ανάκαμψη της οικονομίας, η ΕΤΕ εστιάζει στην επιταχυνόμενη αύξηση των εσόδων και στη δημιουργία αξίας, αξιοποιώντας τα ισχυρά βασικά της μεγέθη και το άρτιο λειτουργικό μοντέλο ψηφιακής ανάπτυξης και επέκτασης.

Σήμερα, η Τράπεζα απολαμβάνει την εμπιστοσύνη των πελατών της, την εκτίμηση των εργαζομένων της, και την ικανοποίηση των μετόχων της. Η ευημερία της Τράπεζας οφείλεται στη διαρκή προσπάθεια μετασχηματισμού της, στα ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά της, στη σταθερότητα, στην κεφαλαιακή της επάρκεια και στην υψηλή κερδοφορία της.

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Γκίκας Α. Χαρδούβελης

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Παύλος Κ. Μουλάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας διατήρησε τη δυναμική της σε όλη τη διάρκεια του 2022, παρά τις πληθωριστικές πιέσεις, συνηθισμένη στη δυναμική ανάκαμψη του τουρισμού, τα συνεχιζόμενα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης, την ισχυρή βελτίωση των συνθηκών αγοράς εργασίας, καθώς και την ανάκαμψη της κερδοφορίας των επιχειρήσεων. Το 2022 ήταν και για την Τράπεζα μια χρονιά σταθερά ισχυρών οικονομικών επιδόσεων σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της. Το χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων μας επεκτάθηκε κατά €2,5 δισ. (ή 10% σε ετήσια βάση), αύξηση που βασίστηκε σε νέες εκταμιεύσεις ύψους €6,7 δισ., κυρίως προς επιχειρήσεις.

Τα οργανικά λειτουργικά κέρδη του Ομίλου σημείωσαν εντυπωσιακή αύξηση κατά 56,7% σε ετήσια βάση και ανήλθαν στα €700 εκατ. περίπου το 2022, υπερβαίνοντας τον ετήσιο στόχο ύψους €0,5 δισ., ενώ τα κέρδη περιόδου αναλογούνται σε Μετόχους της Τράπεζας διαμορφώθηκαν στα €1.120 εκατ., ενισχυμένα κατά 29,2% σε ετήσια βάση. Η ισχυρή επίδοση διαφαίνεται σε όλες τις περιοχές της κερδοφορίας μας (σημειώνεται η σημαντική ανάκαμψη των καθαρών εσόδων από τόκους (+13,0% σε ετήσια βάση), συντελώντας στην αύξηση των οργανικών εσόδων κατά 14,5% σε ετήσια βάση.

Οι λειτουργικές δαπάνες παρέμειναν σχεδόν σταθερές παρά τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις και τις αυξημένες αποσβέσεις ως αποτέλεσμα της υλοποίησης στρατηγικών επενδύσεων στον τομέα της Πληροφορικής, συμπεριλαμβανομένου του υπό εξέλιξη έργου της αντικατάστασης του συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System).

Η υψηλή ρευστότητα, η ισχυρή κεφαλαιακή μας θέση και η περαιτέρω βελτιωμένη ποιότητα του δανειακού μας χαρτοφυλακίου, παρέχουν στην Τράπεζα συγκριτικά πλεονεκτήματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ταμειακά μας διαθέσιμα παραμένουν στα €7 δισ. περίπου, ακόμη και μετά την πλήρη αποπληρωμή του προγράμματος στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (targeted longer-term refinancing operations, (TLTRO II)).

Επιπρόσθετα, η ήδη ισχυρή κεφαλαιακή μας θέση ενισχύθηκε περαιτέρω το 2022, με το δείκτη CET1 και το Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας να ανέρχονται σε 15,7% και 16,8% αντίστοιχα, μετά την πλήρη εφαρμογή του ΔΠΧΑ9 ("CET1 fully loaded"). Τέλος, η καθαρή ροή νέων Μη Εξυπηρετούμενων

Ανοιγμάτων παρέμεινε σε αρνητική τροχιά καθ' όλη τη διάρκεια του 2022, και είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του δείκτη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων στην Ελλάδα προ προβλέψεων σε 5,1%, κάτω από το στόχο του 6% που είχαμε θέσει για το 2022.

Όσον αφορά στις συμφωνίες και εταιρικές συναλλαγές, η ολοκλήρωση της πώλησης της Εθνικής Ασφαλιστικής στο τέλος του Α' τριμήνου του 2022, επέτρεψε στην Τράπεζα να αποδεσμευτεί από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019. Το 2022 συνεχίστηκαν οι τιτλοποιήσεις Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με την υπογραφή της συναλλαγής «Frontier II», περίπου ύψους €1,0 δισ., σε όρους λογιστικής αξίας προ προβλέψεων κατά το Δ' τρίμηνο 2021, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σχέδιο «Ηρακλής II». Εκτός των συναλλαγών για την πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, το 2022 προχωρήσαμε στην υλοποίηση του σχεδίου μας για τη δημιουργία στρατηγικών συνεργασιών με κυρίαρχες εταιρίες στον τομέα της τεχνολογίας και λουπούς τομείς. Πρώτον, ιδρύσαμε την NBG Pay Μονοπρόσωπη Μ.Α.Ε., μια κοινοπραξία με την EVO Payments Inc. που δραστηριοποιείται στον τομέα αποδοχής καρτών και υπηρεσιών επεξεργασίας πληρωμών. Επίσης, έχουμε δρομολογήσει την υπογραφή σύναψης στρατηγικής συνεργασίας με την εταιρεία τεχνολογίας Epsilon Net A.E. η οποία εξειδικεύεται στα Συστήματα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (Enterprise Resource Planning («ERP»)) σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η συνεργασία αυτή αναμένεται να στηρίξει περαιτέρω τις προσπάθειές μας για δημιουργία νέων καινοτόμων λύσεων και προϊόντων και την επέκταση των ψηφιακών καναλιών διανομής των προϊόντων και των υπηρεσιών μας προς αυτούς τους πελάτες.

Πίσω από τις υψηλές οικονομικές μας επιδόσεις βρίσκεται το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού μας το οποίο εφαρμόζεται εδώ και 4 και πλέον χρόνια, μέσω του οποίου η Τράπεζα συνεχίζει με αμείωτο ρυθμό να ενισχύει την αποτελεσματικότητά της. Στα επιτεύγματα του Προγράμματος Μετασχηματισμού συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Η ΕΤΕ, αξιοποιώντας το πρόγραμμα «Εθνική 2.0», το οποίο συμπληρώνει το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», υπήρξε η πρώτη τράπεζα που ενέκρινε χρηματοδότηση, στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (Recovery & Resilience Facility (RRF)) τον Μάρτιο του 2022. Έως το τέλος του 2022, κατείχαμε σημαντικό μερίδιο αγοράς ύψους €0,3 δισ. περίπου στις εν λόγω χρηματοδοτήσεις, εκ των οποίων το 1/3 χορηγήθηκε στο πλαίσιο του πυλώνα Πράσινης μετάβασης.

Στον τομέα της λιανικής τραπεζικής, συνεχίσαμε να βελτιώνουμε τις ψηφιακές μας υπηρεσίες, με αποτέλεσμα η Τράπεζα να κατατάσσεται, πλέον, μεταξύ των κορυφαίων παρόχων ψηφιακών υπηρεσιών παγκοσμίως, όπως καταδεικνύουν ανεξάρτητες μελέτες, με τους εγγεγραμμένους και ενεργούς χρήστες ψηφιακών καναλιών να ανέρχονται στο Δ' τρίμηνο του 2022 σε 3,7 εκατ. (+7,4% σε ετήσια βάση) και 2,7 εκατ. (+10,5% σε ετήσια βάση), αντίστοιχα.

Όσον αφορά στους Ανθρώπους μας, οι προτεραιότητες για το 2022 επικεντρώθηκαν στην αξιολόγηση, την επιβράβευση καθώς και την ανάπτυξη και αναβάθμιση των δεξιοτήτων. Συγκεκριμένα, για να επιβραβεύσουμε την καλή απόδοση εφαρμόσαμε με επιτυχία το νέο Πρόγραμμα Μεταβλητών Αποδοχών, το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το νέο Σύστημα Αξιολόγησης και Ανάπτυξης. Επίσης, πραγματοποιήσαμε εκπαιδευτικά προγράμματα διάρκειας άνω των 200.000 ωρών για τους εργαζόμενους των διοικητικών υπηρεσιών και του δικτύου καταστημάτων μας. Κατά τη διάρκεια του 2022, η Τράπεζα παρείχε στους ανθρώπους της δύο φορές μία πρόσθετη έκτακτη οικονομική ενίσχυση ως μέτρο στήριξης λόγω του υψηλού πληθωρισμού. Τέλος, ενισχύσαμε την κουλτούρα μας και την ανάδειξη των συμπεριφορών που συνάδουν με τις βασικές μας Αξίες (Ανθρώπινη, Αξιοπιστη, Αποτελεσματική, Αναπτυξιακή).

Οι προσπάθειες κεντροποίησης και αυτοματοποίησης διαδικασιών συνεχίζονται, συμπεριλαμβανομένης της υπό εξέλιξη υλοποίησης του νέου συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System).

Στον τομέα του Περιβάλλοντος, της Κοινωνίας και της Διακυβέρνησης (Environmental, Social and Governance, «ESG»), η ενεργειακή κρίση ανέδειξε ακόμα περισσότερο τη σημαντικότητα της πράσινης μετάβασης και οι προσπάθειές μας εντάθηκαν προς αυτή την κατεύθυνση. Διατηρήσαμε την ηγετική μας θέση στη χρηματοδότηση της βιώσιμης ενέργειας, ενσωματώσαμε κριτήρια ESG στη διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των εταιρικών μας πελατών και ενισχύσαμε τη μέτρηση του αποτυπώματος άνθρακα των πελατών μας, ώστε να καταστεί εφικτός ο καθορισμός στόχων και η παρακολούθησή τους. Το πρόγραμμα χορηγιών συνεχίστηκε με πληθώρα πρωτοβουλιών για τη στήριξη της κοινωνίας. Οι κυριότερες χορηγίες μας το 2022 επικεντρώθηκαν στην αποκατάσταση πυρόπληκτων περιοχών και στην προώθηση του πολιτισμού.

Όλες οι προαναφερθείσες επιτυχίες αντανακλώνται πλήρως στην αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας στη διάρκεια του 2022 από όλους τους οίκους αξιολόγησης και βασίζονται στις διαρθρωτικές βελτιώσεις στην ποιότητα του δανειακού μας χαρτοφυλακίου, την κεφαλαιακή μας επάρκεια και την οργανική μας κερδοφορία, επικουρούμενη επίσης από την οικονομική ανάπτυξη στη χώρα. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Τράπεζα διατηρεί την υψηλότερη πιστοληπτική βαθμίδα στην Ελλάδα, καθώς κατατάσσεται στη βαθμίδα «BB-» βάσει της πιο πρόσφατης αξιολόγησης από την Fitch τον Ιανουάριο του 2023.

Με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον, οι ισχυρές βάσεις της ελληνικής οικονομίας αναμένεται να διατηρήσουν την ανάπτυξη σε ανοδική τροχιά για το 2023, υπερβαίνοντας τις επιδόσεις της Ευρωζώνης. Σε αυτό το περιβάλλον, αξιοποιώντας τον ισχυρό ισολογισμό μας και τη θετική δυναμική της κερδοφορίας μας, φιλοδοξούμε να ενισχύσουμε περαιτέρω τον δείκτη Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων σε επίπεδα άνω του 12% έως το τέλος του 2025. Η συστηματική δημιουργία κεφαλαίου προσφέρει επιλογές επιστροφής αξίας στους μετόχους μας. Τα επιτεύγματα αυτά συνάδουν με το στόχο μας να συνεχίσουμε να παρέχουμε στους πελάτες μας τα κατάλληλα προϊόντα και υπηρεσίες, διατηρώντας την εμπιστοσύνη και την πίστη τους στην Εθνική Τράπεζα, την «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής».

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Παύλος Κ. Μυλωνάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επί της ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης 31 Δεκεμβρίου 2022

Δήλωση του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 3556/2007.

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., και εξ' όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

- (1) Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας και των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- (2) Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας και των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

MATTHIEU A. KISS

NATIONAL BANK
OF GREECE

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

2022

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
---------------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Στρατηγικές προτεραιότητες για την περίοδο 2022-2024

Η καλύτερη Τράπεζα για τους πελάτες μας

Εμβαθύνουμε τη σχέση εμπιστοσύνης με τους πελάτες μας, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες τους, μέσω των φυσικών και ψηφιακών καναλιών μας, και επεκτείνοντας τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μέσω στρατηγικών συνεργασιών

Τεχνολογία & Διαδικασίες

Βελτιστοποιούμε τις τεχνολογικές υποδομές και τις διαδικασίες μας, στηρίζοντας την επίτευξη των στόχων μας για την αύξηση των εσόδων και τον εξορθολογισμό κόστους

Υγιής Ισολογισμός & Specialized Asset Solutions

Διατηρούμε έναν υγιή ισολογισμό, αξιοποιώντας ευκαιρίες δημιουργίας εσόδων στο διαμορφούμενο οικοσύστημα servicers και επενδυτών

Άνθρωποι, οργανωτικές δομές & κουλτούρα

Εκσυγχρονίζουμε την πλατφόρμα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και ενισχύουμε την εταιρική μας κουλτούρα, διαμορφώνοντας έναν σύγχρονο και ευέλικτο οργανισμό

Αποτελεσματικότητα & ευελιξία

Εξαλείφουμε τις λειτουργικές αδυναμίες και εφαρμόζουμε αυστηρή διαχείριση των εξόδων, βελτιώνοντας με βιώσιμο τρόπο την κερδοφορία μας

Κλιματική & Περιβαλλοντική Στρατηγική

Αντιμετωπίζουμε τους κινδύνους που αφορούν το κλίμα και το περιβάλλον, αξιοποιώντας παράλληλα τις ευκαιρίες που προκύπτουν από τη μετάβαση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων σε ένα πιο βιώσιμο μοντέλο

Σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ

Σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ κεφαλαιοποιεί τα ισχυρά μας σημεία και αντιμετωπίζει προκλήσεις, διασφαλίζοντας ότι υλοποιούμε τη στρατηγική μας και επιτυγχάνουμε τους στόχους μας.

Ισχυρή εταιρική διακυβέρνηση

με την πλήρη στήριξη της Διοίκησης και του Διοικητικού Συμβουλίου

40+ Έργα/ 90+ Δράσεις το 2022

που οδηγούν σε βιώσιμες αλλαγές σύμφωνα με το επιχειρηματικό μας σχέδιο

1.000+ συνάδελφοι

σε όλο το εύρος της Τράπεζας συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίηση του Προγράμματος Μετασχηματισμού

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

2022

Χρηματοοικονομικές Επιδόσεις Ομίλου

Τα προσαρμοσμένα κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €881 εκατ., αυξημένα κατά 5,9% σε ετήσια βάση

Ψηφιακή Λειτουργία

Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν σημαντικά, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για την επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, την ενίσχυση της χρήσης και τη βελτίωση των ψηφιακών

Μη -

Χρηματοοικονομικά

Επιλεγμένες
επιβραβεύσεις &
διακρίσεις

Προσαρμοσμένα κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου

€881 εκατ. για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 (31 Δεκεμβρίου 2021: €832 εκατ.).

Εκταμιεύσεις δανείων σε επίπεδο Τράπεζας

Ανήλθαν σε €6,7 δισ., ενισχυμένες κατά 36,7% σε ετήσια βάση, αντανακλώντας κυρίως τις εκταμιεύσεις δανείων προς επιχειρήσεις.

Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα

Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν στο ποσό των €1,8 δισ., με τον δείκτη Μη εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («Δείκτης ΜΕΑ») να ανέρχεται σε 5,2%.

Ρευστότητα

Οι καταθέσεις στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά €1,7 δισ. και ανήλθαν σε €55,2 δισ., οι δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR») διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα υπερβαίνοντας κατά πολύ το ελάχιστο εποπτικό όριο.

Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («CET1»)

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο δείκτης CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 16,6% και 17,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,75% για το 2022, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου, και 14,50% για το 2023.

Η εισαγωγή νέων ψηφιακών δυνατοτήτων σε συνδυασμό με τις προωθητικές ενέργειες, οδήγησαν σε σημαντική αύξηση της χρήσης των ψηφιακών καναλιών:

- Οι ενεργοί χρήστες των ψηφιακών καναλιών ανήλθαν σε 2,7 εκατ. (+10,5% σε ετήσια βάση).
- 17,5% ετήσια αύξηση των συναλλαγών μέσω ψηφιακών καναλιών.
- 25,1% ετήσια αύξηση στις πωλήσεις μέσω ψηφιακών καναλιών.

Επιβραβεύσεις & Διακρίσεις

«Βραβείο Καλύτερης Εταιρικής Διακυβέρνησης-Ελλάδα» – Capital Finance International («CFI»), «CR Index-Βραβείο 2021-2022— Diamond/Επαινος για την Κοινωνία.

Ποικιλομορφία των φύλων

Το 31% (ένα Εκτελεστικό Μέλος και τρία Μη-εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου) είναι γυναίκες.

Πρωτοβουλία για τη μέτρηση του Αποτυπώματος του Άνθρακα στην Τράπεζα (NBS Carbon Footprint initiative)

Επιμέτρηση των έμμεσων εκπομπών (Scope 3) για το 2020 και για το 2021, και συγκεκριμένα των χρηματοδοτούμενων εκπομπών του Scope 3, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Partnership for Carbon Accounting Financials («PCAF»).

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού και νέες ψηφιακές λειτουργίες

Ένα ψηφιακό άλμα προς τα εμπρός δημιουργώντας ένα νέο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Βασικές ψηφιακές μετρήσεις

Νέες ψηφιακές λειτουργίες

Εγγραφή

- Εγγεγραμμένοι Χρήστες ψηφιακών καναλιών: 3,7 εκατ. (+7,4% σε ετήσια βάση).
- Λήψεις της εφαρμογής: 3,6 εκατ. (+22,0% σε ετήσια βάση).

- Ψηφιακή ενσωμάτωση πελατών βελτιώσεις.
- Εγγραφή ατομικών επιχειρήσεων μέσω της εφαρμογής NBG Mobile Banking (Ιανουάριος 2023)

Χρήση

- Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (12M): 2,7 εκατ. (+10,5% σε ετήσια βάση).
- Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (1M): 2,3 εκατ. (+10,6% σε ετήσια βάση).

- Ανέπαφες πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου: προσθήκη καρτών της Τράπεζας στο Google Pay και στο Apple Pay.
- Μεμονωμένα και μαζικά εμβάσματα από λογαριασμό συναλλάγματος για όλους τους πελάτες της Τράπεζας.
- Αναζήτηση τύχης εμβάσματος και δυνατότητα τροποποίησής του στο Internet Banking.
- Εναρμόνιση Internet & Mobile Banking με διεθνή πρότυπα για τη προσβασιμότητα ανθρώπων με ειδικές ανάγκες.
- Αποστολή άμεσων ειδοποιήσεων στους εταιρικούς πελάτες μέσω του Κέντρου Ειδοποιήσεων
- Δεύτερη ταυτοποίηση χρήστη μέσω της χρήσης Push OTP.

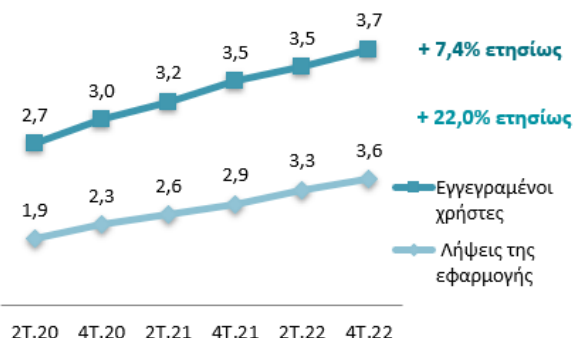
Πωλήσεις

- Ψηφιακές πωλήσεις: περίπου 275 χιλ. προϊόντα (+25,1% σε ετήσια βάση).

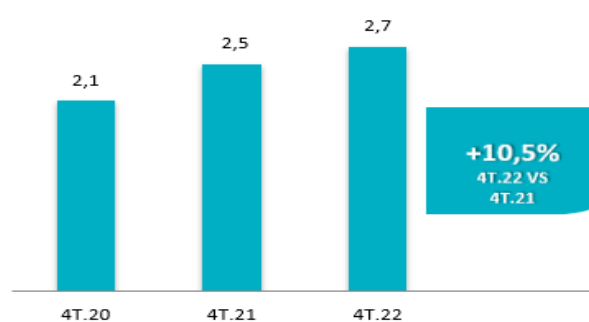
- Επέκταση online αποπληρωμών στα δανειακά προϊόντα αιχμής.
- Απόκτηση μέσω ψηφιακών καναλιών νέων προϊόντων (Επενδυτικό Νέας Γενιάς, άνοιγμα ψηφιακού λογαριασμού αποταμίευσης Money Box, νέο πακέτο πιστωτικών καρτών)
- Επέκταση ορίου του δανείου Εξπρές από €2.000 σε €6.000.

Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, ενίσχυση της χρήσης, και βελτίωση των ψηφιακών δυνατοτήτων των πελατών μας

Χρήστες ψηφιακών μέσων (σε εκατ.)

Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (σε εκατ.)

2Τ.20 4Τ.20 2Τ.21 4Τ.21 2Τ.22 4Τ.22

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2022 για τον Όμιλο ΕΤΕ

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Σχέδιο μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων

Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Πωλήσεις θυγατρικών

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019

Ρυθμιστικές εξελίξεις

Λοιπά

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Βασισόμενη στη μακροχρόνια σχέση εμπιστοσύνης και παροχής υπηρεσιών στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος («ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ξεκίνησε ένα ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού (βλ. Ενότητα «Πρόγραμμα Μετασχηματισμού») στο δεύτερο εξάμηνο του 2018 για τη μετατροπή της Τράπεζας, ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις και στην αξιοποίηση των επιχειρηματικών ευκαιριών που παρουσιάζει το ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό και τραπεζικό περιβάλλον.

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού προσδιόρισε τις στρατηγικές περιοχές που αξιοποιούν τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες μας. Έπειτα από τέσσερα χρόνια σε εφαρμογή, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού έχει επιφέρει εντυπωσιακά αποτελέσματα όσον αφορά στην οργανική κερδοφορία, η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με τους οικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας μέχρι το 2024, καθώς και απτές βελτιώσεις στο επιχειρηματικό και λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας. Αυτά τα αποτελέσματα επιτυγχάνονται μέσω διακριτών αξόνων δράσης που περιλαμβάνουν 40+ πρωτοβουλίες και εμπλέκουν 1.000+ διευθυντές και υπαλλήλους της Τράπεζας.

Σχέδιο μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων

Στο χρονικό διάστημα από τον Δεκέμβριο του 2015 έως τον Δεκέμβριο του 2022, ο Όμιλος σημείωσε μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («Non Performing Exposures» ή «NPE») κατά €22,6 δισ. μέσω ενός συνδυασμού οργανικών και μη

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

οργανικών ενεργειών, με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα για τον Όμιλο στις 31 Δεκεμβρίου 2022 να ανέρχονται σε €1,8 δισ. (Τράπεζα: €1,6 δισ.). Επίσης, ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («ΜΕΑ») μειώθηκε από 46,8% σε 5,2%, μετά την αποαναγνώριση του Project "Frontier" και την ταξινόμηση του Project "Frontier II" ως διακρατούμενο προς πώληση. Συγκεκριμένα, η μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συνεχίστηκε κατά το έτος 2022, με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα στην Ελλάδα (domestic) να μειώνονται περαιτέρω κατά €0,5 δισ. σε €1,6 δισ., αντανakλώντας κυρίως μη οργανικές ενέργειες (βλ. παρακάτω «Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»).

Ο δείκτης ΜΕΑ στην Ελλάδα μειώθηκε κατά περίπου 190 μονάδες βάσεις («μ.β.»), σε 5,1% το 4^ο τρίμηνο του 2022, με τον δείκτη κάλυψης ΜΕΑ από σωρευμένες προβλέψεις να ανέρχεται σε 88,4% από 77,5% το 4^ο τρίμηνο του 2021.

Στις διεθνείς δραστηριότητες, ο δείκτης ΜΕΑ και ο δείκτης κάλυψης από σωρευμένες προβλέψεις διαμορφώθηκαν κατά το 4^ο τρίμηνο του 2022 σε 9,2% και 60,5%, αντίστοιχα.

Επιπλέον, σύμφωνα με το ημερολόγιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ» ή «European Central Bank», «ECB»), οι αναθεωρημένοι στόχοι για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα για την περίοδο 2023-2025 θα υποβληθούν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό («SSM») στις 31 Μαρτίου 2023.

Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Project "Frontier II"

Στις 25 Νοεμβρίου 2021, η Τράπεζα αποφάσισε την πώληση ενός χαρτοφυλακίου ελληνικών ΜΕΑ με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης χρησιμοποιώντας τις διατάξεις του Προγράμματος της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων («Ηρακλής II») (βλ. παρακάτω αναφορικά με το εν λόγω πρόγραμμα). Την 31 Δεκεμβρίου 2021, το Project Frontier II αντιπροσώπευε λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €1.0 δισ. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται κυρίως από εξασφαλισμένα δάνεια μεγάλων, μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων («ΜΜΕ»), καθώς και στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια. Την 29 Ιουνίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την υποβολή αίτησης στο πλαίσιο του Προγράμματος Ηρακλής II για την τιτλοποίηση του Project Frontier II. Η αίτηση αφορούσε στην παροχή εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο για τις ομολογίες υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους έως €460 εκατ.

Στη συνέχεια στις 29 Ιουλίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την οριστική συμφωνία με επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Bracebridge Capital, LLC για την πώληση του 95% ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας. Η Τράπεζα θα διακρατήσει το 100% των ομολογίων υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας, καθώς και το 5% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του δεύτερου τριμήνου του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Η συναλλαγή πραγματοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής της Τράπεζας για τη διαχείριση των ΜΕΑ και είναι σύμφωνα με τους στόχους, όπως αυτοί έχουν υποβληθεί στον SSM

Πρόγραμμα της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων

Το Δεκέμβριο του 2019, το ελληνικό κοινοβούλιο ψήφισε για τη δημιουργία ενός Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (Asset Protection Scheme («APS»)), (Ν. 4649/2019) γνωστό επίσης ως «Σχέδιο Ηρακλής», το οποίο θα στηρίζει τις τράπεζες για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μέσω τιτλοποίησης, με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης σταθερότητας στην αγορά. Η συμμετοχή στο εν λόγω πρόγραμμα είναι εθελοντική, ανοιχτή σε όλες τις ελληνικές τράπεζες, ενώ, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, καθώς οι εγγυήσεις αποτιμώνται με όρους αγοράς.

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ηρακλής, η Ελληνική Δημοκρατία θα παρέχει εγγυήσεις ύψους έως €12,0 δισ. για τα ομόλογα υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας των τιτλοποιήσεων των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων. Το Σχέδιο Ηρακλής θα τεθεί σε ισχύ εφόσον ο εκδότης έχει πωλήσει τουλάχιστον το 50% συν ένα από τα ομόλογα χαμηλότερης (και μεσαίας αν εκδοθεί) εξοφλητικής προτεραιότητας και το ποσό αυτό επιτρέπει τη διαγραφή και τη σημαντική μεταφορά κινδύνου «Significant Risk Transfer» («SRT») των τιτλοποιημένων απαιτήσεων.

Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2021, κατόπιν έγκρισης από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (η «ΓΔ Διαγωνισμού») στις 9 Απριλίου 2021 και βάσει του Ελληνικού Νόμου 4818/2021, το Σχέδιο «Ηρακλής» (ονομάζεται επίσης ως «Ηρακλής II») παρατάθηκε κατά 18 μήνες, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές.

Project "Pronto"

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε τη πώληση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων χρηματοδοτικών μισθώσεων, συμπεριλαμβανομένων: της πώλησης της συμμετοχής στη Probank Leasing A.E., της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της Τράπεζας (πρώην FBB) και της πώλησης του χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της NBG Leasing S.A. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, η λογιστική αξία προ προβλέψεων των χαρτοφυλακίων μισθώσεων της Τράπεζας και της NBG Leasing, ανήλθε σε €51 εκατ.

Το κλείσιμο της συναλλαγής αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του δεύτερου εξαμήνου του 2023.

Project "Solar"

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να ξεκινήσει την αποεπένδυση του χαρτοφυλακίου εξασφαλισμένων δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Project "Solar") με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €170 εκατ. με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2021, μέσω κοινής τιτλοποίησης με άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του προγράμματος HAPS. Τον Αύγουστο του 2022, η Τράπεζα μαζί με τα άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπέβαλλαν στο Υπουργείο Οικονομικών κοινή αίτηση στο πρόγραμμα HAPS για την ένταξη των ομολογίων υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας που θα εκδοθούν στο πλαίσιο της Τιτλοποίησης "Solar".

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο τρίμηνο του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Πωλήσεις θυγατρικών

Προγραμματισμένη πώληση θυγατρικής στο πλαίσιο του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019

Πώληση πλειοψηφικής μετοχικής συμμετοχής της Θυγατρικής της Ελληνικής Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών (“Εθνική Ασφαλιστική”)

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100,00% των μετοχών της στην Ελληνική Ανώνυμη Εταιρία Γενικών Ασφαλειών («Εθνική Ασφαλιστική») και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης («SPA») με τη CVC Capital Partners («CVC») την 26 Μαρτίου 2021. Στις 21 Απριλίου 2021, η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την ανωτέρω συναλλαγή.

Το κλείσιμο της συναλλαγής πραγματοποιήθηκε στις 31 Μαρτίου 2022, μετά την λήψη των αναγκαίων εποπτικών εγκρίσεων από τις εθνικές και Ευρωπαϊκές αρχές.

Λοιπές πωλήσεις

CAC Coral Ltd

Στις 16 Οκτωβρίου 2020, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι υπέγραψε σύμβαση με την Bain Capital για την πώληση του 100% της θυγατρικής εταιρείας εξαγοράς πιστώσεων στην Κύπρο, CAC Coral Ltd (Project “Marina”), η οποία διαχειρίζεται χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων εταιρικών δανείων, δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς επίσης και καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων συνολικής λογιστικής αξίας περίπου €325 εκατ. (€200 εκατ. διασφαλιστική αξία ακινήτων), από τις 30 Ιουνίου 2019. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται κυρίως από μη εξυπηρετούμενα δάνεια παλαιού τύπου. Η συναλλαγή πραγματοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της ΕΤΕ και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που υποβλήθηκαν στον SSM.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 15 Ιουλίου 2022 μετά από έγκριση των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών.

Λοιπές συναλλαγές

Στρατηγική Συνεργασία της ΕΤΕ με την EVO Payments Inc.

Στις 17 Δεκεμβρίου 2021, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει μακροχρόνια στρατηγική συνεργασία με την EVO Payments, Inc. («EVO») για τη δραστηριότητα αποδοχής καρτών και υπηρεσιών επεξεργασίας πληρωμών.

Σε συνέχεια της λήψης των απαιτούμενων εποπτικών εγκρίσεων, η Τράπεζα ανακοίνωσε στις 9 Δεκεμβρίου 2022, ότι ολοκλήρωσε την πώληση του 51,00% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG PAY Μονοπρόσωπη Μ.Α.Ε. («NBG PAY Μ.Α.Ε.») στην EVO έναντι τιμήματος €158 εκατ.

Σημειώνεται ότι η ΕΤΕ προηγουμένως εισέφερε στην NBG PAY Μ.Α.Ε. την δραστηριότητα αποδοχής πράξεων πληρωμής μέσω

απόσχισης κλάδου. Επιπρόσθετα, υπογράφηκε μια μακροχρόνια αποκλειστική συμφωνία διανομής μεταξύ ΕΤΕ, NBG PAY Μ.Α.Ε. και EVO, βάσει της οποίας η Τράπεζα προσφέρει στις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις τις κορυφαίες λύσεις αποδοχής καρτών της NBG PAY Μ.Α.Ε., βασισμένες στα εξειδικευμένα συστήματα και προηγμένα προϊόντα της EVO.

Η συνεργασία αυτή αναμένεται να δημιουργήσει σημαντική αξία από συνέργειες που θα προκύψουν μέσω του συνδυασμού της μεγάλης πελατειακής βάσης της ΕΤΕ και της τεχνολογικής εξειδίκευσης της EVO στις υπηρεσίες πληρωμών.

Στρατηγική Συνεργασία της ΕΤΕ με την Epsilon Net A.E.

Στις 16 Νοεμβρίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει Μνημόνιο Συνεννόησης (memoranda of understanding (“MoU”)) για τη στρατηγική συνεργασία και απόκτηση ποσοστού μειοψηφίας ύψους 7,5% στην Epsilon Net A.E., καθώς και τη δυνατότητα απόκτησης επιπλέον ποσοστού ύψους 7,5%, τρία χρόνια με την ολοκλήρωση της αρχικής συναλλαγής. Το εν λόγω MoU πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής της Τράπεζας για επέκταση των εργασιών της μέσω συνεργασιών στον χώρο του fintech.

Παύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου στο Λονδίνο, τη Μάλτα και την Αίγυπτο

Κατάστημα Λονδίνου

Το Μάιο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να τερματίσει τις δραστηριότητές της στο Ηνωμένο Βασίλειο μέσω του καταστήματός της, το οποίο βρίσκεται σε κατάσταση εκκαθάρισης.

NBG Malta Ltd

Τον Οκτώβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να τερματίσει τις δραστηριότητές της στη Μάλτα. Την 11 Αυγούστου 2022, η θυγατρική παρέδωσε την τραπεζική της άδεια και τέθηκε σε εκκαθάριση. Έτσι άλλαξε το όνομα της από NBG Bank Malta Ltd σε NBG Malta Ltd, αφού δεν λογίζεται πια ως τραπεζικό ίδρυμα.

Κατάστημα Αιγύπτου

Το Μάιο του 2021, ελήφθη επίσημη έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τη συρρίκνωση και τελικά τη διακοπή των δραστηριοτήτων της Τράπεζας στην Αίγυπτο (βλ. παρακάτω «Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019»). Το Κατάστημα της Αιγύπτου είναι σε εκκαθάριση.

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Τα προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €881 εκατ. με τα λειτουργικά οργανικά κέρδη να αυξάνονται κατά 56,7% σε ετήσια βάση

Τα προσαρμοσμένα κέρδη του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €881 εκατ. για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 με τα λειτουργικά οργανικά κέρδη να αυξάνονται κατά 56,7% σε ετήσια βάση, αντικατοπτρίζοντας κυρίως τα βελτιωμένα οργανικά έσοδα κατά 14,5%, τη σημαντική μείωση στις προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ κατά 20,5%, ενώ τα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Λειτουργικά έξοδα διατηρήθηκαν σχεδόν σταθερά (αύξηση κατά 2,8% σε ετήσια βάση).

Τα Καθαρά Κέρδη από Τόκους σε επίπεδο Ομίλου αυξήθηκαν κατά 13,0% ετησίως και ανήλθαν σε €1.369 εκατ., κυρίως ως αποτέλεσμα της θετικής επίπτωσης από την αύξηση του δανειακού χαρτοφυλακίου, συνεπικουρούμενη από την επιτάχυνση των ανατιμολογήσεων το 2022, ενώ αντισταθμίστηκαν μερικώς από τη μείωση των εσόδων από τόκους δανείων λόγω απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και από τη μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους από πράξεις TLTRO.

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες ανήλθαν σε €347 εκατ., και σημείωσαν αύξηση κατά 20,9%, σε ετήσια βάση, ενισχυμένα από όλους τους επιχειρηματικούς τομείς, ως αποτέλεσμα του αυξημένου όγκου συναλλαγών.

Τα λειτουργικά έξοδα διατηρήθηκαν σχεδόν σταθερά

Οι λειτουργικές δαπάνες για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 σημείωσαν αύξηση της τάξεως του 2,8% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε €805 εκατ., λόγω της ισχυρής συγκράτησης του κόστους παρά τις πληθωριστικές πιέσεις. Οι αποσβέσεις και τα γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα αυξήθηκαν κατά 5,5% και 7,5% αντίστοιχα σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω της ενισχυμένης επενδυτικής στρατηγικής στον τομέα της πληροφορικής και των πληθωριστικών πιέσεων, αντίστοιχα.

Η επέκταση των εξυπηρετούμενων δανείων στην Ελλάδα επιταχύνθηκε το 2022 και έφτασαν τα €8,0 δισ.

Το 2022, οι εκταμιεύσεις δανείων στην Ελλάδα ανήλθαν σε €8,0 δισ., αυξάνοντας τα Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα κατά €2,5 δισ. σε ετήσια βάση, κυρίως από την επιχειρηματική τραπεζική.

Η έκθεση της EKT σε σημαντικά χαμηλότερους όρους χρηματοδότησης βάσει των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, ενώ η δυναμική των εγχώριων καταθέσεων αυξήθηκε από τις εισροές ιδιωτικών καταθέσεων

Η Τράπεζα συνεχίζει να ωφελείται από τη συμμετοχή της στις διευκολύνσεις TLTRO της EKT την 31 Δεκεμβρίου 2022 η οποία ανήλθε σε €8,1 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €11,6 δισ.), ενώ το υπόλοιπο των καταθέσεων πελατών του Ομίλου ανήλθε σε €55,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022, σημειώνοντας αύξηση ύψους €1,7 δισ. σε σχέση με την 31 Δεκεμβρίου 2021, κυρίως από λογαριασμούς ταμειευτηρίου. Οι εξασφαλισμένες διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης της Τράπεζας μειώθηκαν κατά €1,1 δισ. σε σχέση με την 31η Δεκεμβρίου 2021 και ανήλθαν σε €0,1 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Τα έσοδα από τόκους που καταγράφηκαν κατά την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 και σχετίζονται με συναλλαγές επικουρούμενες από τους ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης από την EKT ανήλθαν σε €19 εκατ. (2021: €113 εκατ. έχοντας επιτόκιο δανεισμού -1%).

Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019

Ο Όμιλος υπόκειται στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής («ΕΕ») περί κρατικής βοήθειας σε σχέση με τη βοήθεια που έλαβε από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ») και το Ελληνικό Δημόσιο. Αυτοί οι κανόνες διεκπεραιώνονται από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες, οι λειτουργίες της Τράπεζας παρακολουθούνται και περιορίζονται σε αυτές που εγκρίθηκαν με το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019, το οποίο έχει σκοπό να εξασφαλίσει την επιστροφή της Τράπεζας σε μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Στις 10 Μαΐου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 που κατέθεσε η Τράπεζα.

Το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019, περιλαμβάνει μια σειρά από δεσμεύσεις υλοποίησης συγκεκριμένων μέτρων και ενεργειών («Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019»). Οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019 αφορούν τόσο τις εγχώριες όσο και τις δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό. Οι διαφοροποιήσεις από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2015 που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 σχετίζονται κυρίως με την εμβάθυνση της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, ορισμένες τροποποιήσεις σχετικά με τις προθεσμίες υλοποίησης των Δεσμεύσεων, καθώς και τη δέσμευση για την πώληση του υπολοίπου ποσοστού συμμετοχής 32,66% στην Εθνική Παναγία Α.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investmens S.A.) ως αντικατάσταση της δέσμευσης για την πώληση της Storpanska Banka A.D.-Skorpe.

Αναφορικά με τις εγχώριες δραστηριότητες, οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019 αφορούν στη συγκράτηση του συνολικού λειτουργικού κόστους, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού προσωπικού καθώς και του αριθμού των καταστημάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω Δεσμεύσεις αφορούν στα ακόλουθα:

Επιπλέον μείωση του αριθμού των καταστημάτων στην Ελλάδα σε 420 την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 390 την 31 Δεκεμβρίου 2020. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα καταστήματα της Τράπεζας ανήλθαν σε 365. Η Δέσμευση επιτεύχθηκε.

Επιπλέον μείωση του αριθμού του προσωπικού στην Ελλάδα σε 8.600 (την 31 Δεκεμβρίου 2019) και 8.000 την 31 Δεκεμβρίου 2020. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα μείωσε τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα σε 7.762¹. Η Δέσμευση επιτεύχθηκε.

Επιπλέον περιορισμό των συνολικών λειτουργικών εξόδων στην Ελλάδα σε €845 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2019 και σε €800 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2020. Για την περίοδο που

¹ Εξαριουμένης της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα σχετικά έξοδα ανήλθαν σε €768¹ εκατ. Η Δέσμευση επιτεύχθηκε.

Πώληση των μη τραπεζικών δραστηριοτήτων εσωτερικού: Τον Μάιο του 2019 η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του μεριδίου της στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.). Στις 31 Μαρτίου 2022 ολοκληρώθηκε η πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής (βλ. ανωτέρω «Πώληση πλειοψηφικής μετοχικής συμμετοχής της θυγατρικής της Ελληνικής Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών (“Εθνική Ασφαλιστική”)» Η Δέσμευση επιτεύχθηκε.

Πώληση των διεθνών δραστηριοτήτων: Η Τράπεζα κατά τα έτη 2016 – 2019 μείωσε τις δραστηριότητες στο εξωτερικό με την πώληση ορισμένων θυγατρικών. Η μόνη μη ολοκληρωμένη αποεπένδυση από τις διεθνείς δραστηριότητες, αφού η Τράπεζα τήρησε τις δεσμεύσεις της για την απομόχλευση του χαρτοφυλακίου στην ΕΤΕ Κύπρου, αφορά το δίκτυο των καταστημάτων της Τράπεζας στην Αίγυπτο. Πιο συγκεκριμένα τον Μάιο του 2021, ελήφθη η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τη μείωση και τελικά την παύση των δραστηριοτήτων στην Αίγυπτο.

Όπως, επικοινωνήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Ιούνιο του 2022, η περίοδος αναδιάρθρωσης και η υποχρέωση του Επιτρόπου Παρακολούθησης έχει ολοκληρωθεί για την ΕΤΕ, με δεδομένο ότι η ΕΤΕ τήρησε τις δεσμεύσεις, με εξαίρεση την ΕΤΕ Αιγύπτου. Να σημειωθεί ότι το χαρτοφυλάκιο προς απομόχλευση το οποίο απομένει στην ΕΤΕ Αιγύπτου είναι πολύ περιορισμένο συγκριτικά με το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού τα οποία απομόχλευσε η ΕΤΕ, καθώς και ότι η ΕΤΕ έχει υπερβεί το συνολικό ύψος της απαιτούμενης απομόχλευσης σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης. Η προσπάθεια για την ολοκλήρωση της μείωσης και τελικά την παύση των δραστηριοτήτων της ΕΤΕ Αιγύπτου είναι σε εξέλιξη.

Ρυθμιστικές εξελίξεις

Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε σχέση με τους κλιματικούς κινδύνους για το 2022

Η Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε σχέση με τους κλιματικούς κινδύνους, ολοκληρώθηκε επιτυχώς από την Τράπεζα το 2022. Βλ. ενότητα « Διαχείριση Κινδύνων- Κλιματικοί και Περιβαλλοντικοί (C&E) κίνδυνοι- »

MREL Απαιτήσεις

Βλ. ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση - MREL Απαιτήσεις».

Λοιπές εξελίξεις

Η Πρωτοβουλία 1821 – 2021 και η επέτειος των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης

Η Εθνική Τράπεζα λόγω της ιστορίας της των 181 ετών η οποία είναι στενά συνδεδεμένη με τη δημιουργία του Ελληνικού κράτους καθώς και με τους φιλέλληνες ιδρυτές της, απευθύνθηκε σε 15 κοινωφελή και πολιτιστικά ιδρύματα με σεβασμό στο έργο και την προσφορά τους, προκειμένου να δημιουργηθεί μία εστία συναντίληψης ως προς τον εορτασμό της Εθνικής μας παλιγγενεσίας.

Σκοπός της «Πρωτοβουλίας» και των δράσεων της

Στόχος της «Πρωτοβουλίας 1821-2021» (www.protounoulia21.gr) είναι να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η επέτειος της Επανάστασης θα πρέπει να αποτελέσει μία αφορμή εθνικού αναστοχασμού, με βάση το αξίωμα ότι η Ιστορία αποτελεί πηγή έμπνευσης για το μέλλον. Με αυτό το πνεύμα από το 2019 ξεκίνησε ο σχεδιασμός δράσεων και εκδηλώσεων για τον εορτασμό της Εθνικής μας παλιγγενεσίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως συνέδρια, εκθέσεις και μουσικές εκδηλώσεις, εκπαιδευτικά - ερευνητικά προγράμματα και υποτροφίες οι οποίες θα υλοποιηθούν στην τριετία 2020-2022.

Κρίση στην Ουκρανία

Στις 24 Φεβρουαρίου του 2022, η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία, όπου εκτός από την ανθρωπιστική κρίση που προκάλεσε στην περιοχή, είχε αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία, κυρίως μέσω των υψηλότερων τιμών ενέργειας και εμπορευμάτων που τροφοδότησαν υψηλότερο πληθωρισμό, ο οποίος οδήγησε σε ασθενέστερη εμπιστοσύνη στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Η έκταση αυτών των επιπτώσεων θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο με τον οποίο θα εξελιχθεί η σύγκρουση. Η εισβολή στην Ουκρανία κλιμάκωσε επίσης τις εντάσεις μεταξύ Ρωσίας και ΗΠΑ, ΝΑΤΟ, ΕΕ και Η.Β. Οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει και είναι πιθανό να επιβάλουν σημαντικές πρόσθετες χρηματοοικονομικές και οικονομικές κυρώσεις και ελέγχους. εξαγωγών εναντίον ορισμένων Ρωσικών οργανισμών ή/και ιδιωτών, με παρόμοιες δράσεις να εφαρμόζονται από την ΕΕ και το Η.Β. και άλλες δικαιοδοσίες. Το 2022 οι ΗΠΑ, η ΕΕ και το Η.Β. επέβαλαν πακέτα χρηματοοικονομικών και οικονομικών κυρώσεων που, με διάφορους τρόπους, περιορίζουν τις συναλλαγές με πολλές ρωσικές επιχειρήσεις και ιδιώτες, τις συναλλαγές σε ρωσικά κρατικά ομόλογα, τις επενδύσεις, το εμπόριο και τη χρηματοδότηση σε και από ορισμένες περιοχές της Ουκρανίας. Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις από την κρίση στην Ουκρανία βλ. ενότητα «Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση-Παγκόσμια Οικονομία και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον».

Ο Όμιλος έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για συμμόρφωση με τις κυρώσεις που έχουν επιβληθεί από τις αρμόδιες αρχές. Η

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Διοίκηση παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και αξιολογεί περιοδικά τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στις λειτουργίες και την χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική έκθεση σε τίτλους, διατραπεζικές συναλλαγές (εξασφαλισμένες ή μη), παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ή εμπορικές συναλλαγές που σχετίζονται με τη Ρωσία ή την Ουκρανία, ή με το Ρούβλι, ή με οποιαδήποτε Τράπεζα ή θυγατρική που εδρεύει στις χώρες αυτές.

Ο Όμιλος εξέτασε, επίσης, την έμμεση έκθεσή του μέσω του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών δανείων. Οι εταιρικοί πελάτες που αναλύθηκαν είχαν ένα από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- ο *Επιχειρηματική Δραστηριότητα*: Εταιρείες που πωλούν τα προϊόντα/υπηρεσίες τους στις πληγείσες χώρες ή έχουν τοπική παρουσία μέσω θυγατρικών/υποκαταστημάτων.
- ο *Προμηθευτής(ές)*: Εταιρείες με βασικούς προμηθευτές στις πληγείσες χώρες.
- ο *Μέτοχος(οι)*: Βασικός μέτοχος ή τελικός δικαιούχος ή άλλο βασικό ενδιαφερόμενο μέρος είναι Ρωσικής υπηκοότητας/ιθαγένειας.

Ο προσδοκώμενος αντίκτυπος από τις επιπτώσεις πρώτου μεγέθους, ως αποτέλεσμα της Ουκρανικής κρίσης, στους υποκείμενους υπόχρεους, που πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια, κρίθηκε ως μη σημαντικός.

Ο Όμιλος, επίσης, επενδύει σε συνεχή βάση σε υποδομές για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τον μετριασμό των απειλών στον κυβερνοχώρο. Η ΕΤΕ διαθέτει ήδη ένα ισχυρό πλαίσιο που υποστηρίζεται από έμπειρο προσωπικό και την κατάλληλη υποδομή πληροφορικής για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας διείσδυσης στον κυβερνοχώρο. Από την έναρξη της κρίσης, η ΕΤΕ έχει προληπτικά επεκτείνει αυτό το πλαίσιο με σημαντικό αριθμό ενεργειών ετοιμότητας και ενίσχυσης της ασφάλειας που θα συμβάλλουν στη μείωση των επιπτώσεων τέτοιου είδους επιθέσεων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες (βλ. επίσης ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνου - Λοιποί παράγοντες Κινδύνου - Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο*»).

Σημαντικότερες
Εξελίξεις**Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού**Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

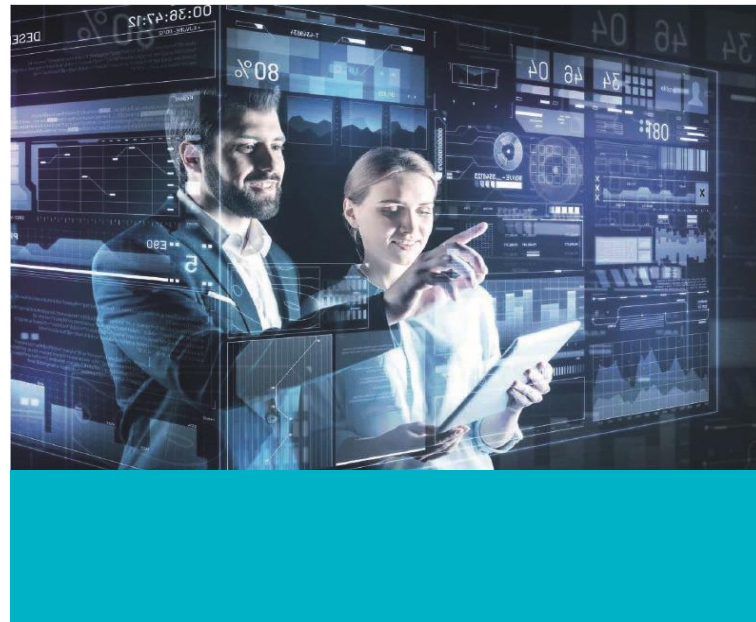
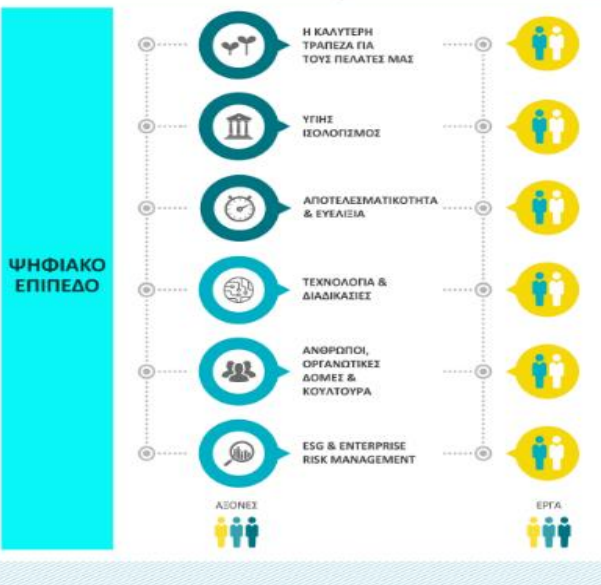
Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Ακολουθώντας τη σαφή εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου της, η ΕΤΕ έθεσε σε εφαρμογή ένα δυναμικό Πρόγραμμα Μετασχηματισμού κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018, εστιάζοντας στην επίτευξη φιλόδοξων χρηματοοικονομικών και λειτουργικών στόχων. Στα τέσσερα και πλέον χρόνια από την εφαρμογή του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού απέδωσε εντυπωσιακά αποτελέσματα όσον αφορά την οργανική κερδοφορία —σε πλήρη εναρμόνιση με τους χρηματοοικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας— και απτές βελτιώσεις στο επιχειρηματικό και λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας. Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού έχει σχεδιαστεί και υλοποιείται σε Άξονες, κάθε ένας από τους οποίους διευθύνεται από ένα ανώτερο στέλεχος της Τράπεζας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

Υλοποίηση του Μετασχηματισμού

Από την έναρξη του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού είναι δομημένο σε εξαμηνιαίες περιόδους. Ο σχεδιασμός αυτός επέτρεψε στην Τράπεζα να επιτύχει υψηλό ρυθμό υλοποίησης των έργων από τα πρώτα χρόνια και να διασφαλίσει τη διαρκή προσηλωση στους στόχους.

Από το 2022 και έπειτα, αναγνωρίζοντας την αυξημένη ωριμότητα και εμπειρία των εμπλεκόμενων, το Πρόγραμμα ακολουθεί ετήσιο ορίζοντα σχεδιασμού, διατηρώντας την ευελιξία του, καθώς νέα Έργα μπορούν να ενταχθούν, ενώ υφιστάμενα Έργα μπορούν να προσαρμοστούν ή και να αφαιρεθούν στη διάρκεια του έτους. Κάθε ετήσια περίοδος ξεκινάει και ολοκληρώνεται με μία εκδήλωση που εστιάζει στην ανασκόπηση της πρόοδου που έχει σημειωθεί, την αναγνώριση των κύριων επιτευγμάτων, καθώς και την άντληση συμπερασμάτων που ενσωματώνονται στο μελλοντικό σχεδιασμό. Στο πλαίσιο του Προγράμματος, συστάθηκε η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού προκειμένου να:

- Διασφαλίσει τη συνοχή και συνέπεια του σχεδιασμού σε κάθε Άξονα και Έργο, καθώς και τη σωστή ιεράρχηση των προτεραιοτήτων σε επίπεδο προγράμματος.
- Παρέχει διοικητική εποπτεία, και καθοδήγηση με βάση τις βέλτιστες πρακτικές σχετικά με κάθε Άξονα και Έργο του Προγράμματος.
- Εφαρμόσει έναν αναλυτικό, έγκαιρο και αποτελεσματικό μηχανισμό αναφοράς πρόοδου (και κινδύνων).

Η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα στην συντονισμένη, έγκαιρη και συστηματική ολοκλήρωση του Προγράμματος.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	--------------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Επιτεύγματα του Προγράμματος Μετασχηματισμού κατά το 2022

Κατά τη διάρκεια του 2022, περισσότεροι από 1.000 συνάδελφοι συμμετείχαν ενεργά σε τουλάχιστον ένα εκ των 40+ Έργων και 90+ Δράσεων του Προγράμματος Μετασχηματισμού, επιτυγχάνοντας σημαντικά αποτελέσματα σε όλους τους άξονες:

Άξονες

Τα σημαντικότερα επιτεύγματα το 2022

<p>Η καλύτερη Τράπεζα για τους πελάτες μας</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Ενεργοποίηση του προγράμματος Εθνική 2.0, που κατέχει ηγετική θέση στην εγχώρια αγορά δανείων, τόσο για νέους και υφιστάμενους πελάτες εταιρικής τραπεζικής, όσο και για τις αλυσίδες αξίας τους, αξιοποιώντας το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»). Εφαρμογή νέου μοντέλου εξυπηρέτησης Μικρών Επιχειρήσεων στο Δίκτυο Καταστημάτων με έμφαση στην εξωστρέφεια, παράλληλα με την υλοποίηση σημαντικών βελτιώσεων στις πιστοδοτικές διαδικασίες μικρών επιχειρήσεων. Αύξηση των σταυροειδών πωλήσεων και ενίσχυση των εσόδων από προμήθειες στην Εταιρική Τραπεζική, με την παροχή ολοκληρωμένων και εξειδικευμένων υπηρεσιών μέσω της μονάδας Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής. Ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων καρτών, επενδυτικών και τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων σε πελάτες Λιανικής, και υλοποίηση προωθητικών ενεργειών που βασίζονται σε ανάλυση δεδομένων. Περαιτέρω ενίσχυση της μετάπτωσης πελατών στα ψηφιακά κανάλια, βελτιώνοντας την εμπειρία πελάτη και διαθέτοντας νέες λειτουργικότητες: <ul style="list-style-type: none"> Για ιδιώτες: διαθεσιμότητα καρτών ΕΤΕ στα ψηφιακά πορτοφόλια (Google wallet και ApplePay), προσθήκη νέων προϊόντα και λειτουργικότητων στο internet και mobile banking. Για αυτοαπασχολούμενους/επιχειρήσεις: διάθεση νέας εφαρμογής mobile banking και βελτιώσεις στην ηλεκτρονική υπηρεσία νομιμοποιήσεων. Περαιτέρω αξιοποίηση ψηφιακών λειτουργικότητων από τους πελάτες μας (Client Trade & i-FX) και συνεχής ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων με τη χρήση Application Programming Interfaces («APIs»). Επιτάχυνση του μετασχηματισμού του Δικτύου Καταστημάτων, συμπεριλαμβανομένου του ανασχεδιασμού διαδικασιών και της ενίσχυσης πελατοκεντρικών και πωλησιακών δεξιοτήτων των στελεχών Δικτύου.
<p>Υγιής Ισολογισμός</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Αναθεώρηση του λειτουργικού μοντέλου της Μονάδας Διαχείρισης Απαιτήσεων, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («ΜΕΑ»). Διαμόρφωση νέας επιχειρηματικής μονάδας («Specialized Asset Solutions») για την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών δημιουργίας εσόδων στο εξελισσόμενο οικοσύστημα servicers και επενδυτών (π.χ. acquisition financing, REOCo financing). Αποτελεσματικός περιορισμός των νέων ΜΕΑ και οργανική μείωση των υφιστάμενων ΜΕΑ.
<p>Αποτελεσματικότητα & ευελιξία</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση στοχευμένων ενεργειών για τη βελτιστοποίηση του λειτουργικού μοντέλου και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας σε επιλεγμένες Κεντρικές Μονάδες της Τράπεζας. Υλοποίηση στοχευμένων ενεργειών για την παρακολούθηση του λειτουργικού κόστους, συμπεριλαμβανομένου του κόστους ακίνητης περιουσίας, στο πλαίσιο ενός πιο ευέλικτου μοντέλου εργασίας.
<p>Τεχνολογία & διαδικασίες</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Συνέχιση υλοποίησης του Προγράμματος αντικατάστασης του συστήματος Core Banking (CBS). Ανασχεδιασμός και υλοποίηση κεντροποιήσεων κυρίων διαδικασιών (π.χ. δανειοδότησης μικρών επιχειρήσεων) και αυτοματοποίηση διαδικασιών Εταιρικής Τραπεζικής (π.χ. Corporate workflow). Επέκταση της χρήσης νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της αυτοματοποίησης διαδικασιών μέσω Robotics Process Automation («RPAs»), τεχνητής νοημοσύνης (Artificial Intelligence («AI»)), οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (Optical Character Reader («OCR»)) και ανάπτυξης νέου συστήματος λογιστικής Banking Accounting Engine («BAE»).
<p>Άνθρωποι, οργανωτικές δομές & κουλτούρα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης της απόδοσης των εργαζομένων μας για το 2021 μέσω του νέου Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης, και επιβράβευση της απόδοσης μέσα από το νέο σύστημα μεταβλητών αποδοχών. Υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων με εστίαση στην πρώτη γραμμή (μεταξύ άλλων, εκπαιδευτικά σεμινάρια εξυπηρέτησης πελατών και πωλησιακών δεξιοτήτων στα στελέχη Δικτύου), και σεμιναρίων στις πιστοδοτήσεις Εταιρικής Τραπεζικής στο πλαίσιο του προγράμματος NBG Academy.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

<p>Τεχνολογία & διαδικασίες</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνέχιση υλοποίησης του νέου συστήματος Core Banking για τη διευκόλυνση δημιουργίας εσόδων και τον περιορισμό κόστους μεσοπρόθεσμα, βελτίωση της τεχνολογικής και ψηφιακής υποδομής της Τράπεζας καθώς και μετάβαση σε υποδομές cloud. • Ανάπτυξη της απαιτούμενης υποδομής για τη μετάβαση σε ένα μοντέλο λειτουργίας χωρίς τη χρήση χαρτιού σε ολόκληρο τον Οργανισμό. • Περαιτέρω βελτιστοποίηση των κύριων διαδικασιών (που αφορούν τον πελάτη ή εσωτερικές διαδικασίες) μέσω απλοποίησης, κεντροποίησης και αυτοματοποίησης (συμπεριλαμβανομένης της χρήσης νέων τεχνολογιών, όπως οι διαδικασίες αυτοματοποίησης μέσω ρομποτικής, η τεχνητή νοημοσύνη και η οπτική αναγνώριση χαρακτήρων).
<p>Άνθρωποι, οργανωτικές δομές & κουλτούρα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεχής εκσυγχρονισμός των διαδικασιών και των πρακτικών Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, με στόχο την προσέλκυση νέων ταλέντων και την επιβράβευση των ανθρώπων μας. • Περαιτέρω εξέλιξη του προσωπικού μας με την υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης ηγετικών δεξιοτήτων σε επιλεγμένα στελέχη, σε συνδυασμό με εκπαιδευτικά προγράμματα on demand. • Υλοποίηση ολοκληρωμένων ενεργειών για την ενίσχυση της κουλτούρας της Τράπεζας και ανάδειξη των συμπεριφορών που συνάδουν με τις βασικές αξίες μας.
<p>Κλιματική & Περιβαλλοντική Στρατηγική</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενσωμάτωση κλιματικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στην επιχειρηματική στρατηγική της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού συγκεκριμένων στόχων όσον αφορά τις άμεσες και έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. • Αξιοποίηση ευκαιριών πράσινων και βιώσιμων χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο μετάβασης νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε ένα πιο βιώσιμο μοντέλο. • Αντιμετώπιση των επιχειρηματικών προκλήσεων και διαχείριση των κινδύνων που απορρέουν από την κλιματική και περιβαλλοντική αλλαγή. • Συμμόρφωση με τα υψηλότερα πρότυπα γνωστοποιήσεων, συμπεριλαμβανομένης της μη χρηματοοικονομικής κατάστασης και των λοιπών ESG αναφορών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	--------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση

Κύριες εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον

Παγκόσμια Οικονομία & Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον

Εγχώρια Οικονομία

Το Μακροοικονομικό Περιβάλλον και ο Τραπεζικός Τομέας στη Βόρεια Μακεδονία

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα 2022

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Πληροφορίες για τις τάσεις

Απαιτήσεις MREL

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Επισκόπηση των δραστηριοτήτων

Λιανική Τραπεζική

Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Μονάδων Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»))

Λοιπά

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Κύριες εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον

Παγκόσμια Οικονομία & Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον

Η οικονομική ανάκαμψη παγκοσμίως επιβραδύνθηκε το 2022

Τα περιοριστικά μέτρα στην Κίνα κατά της COVID-19 και η αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, επηρέασαν αρνητικά την παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα.

Η σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής ήταν απότομη, ώστε να αντιμετωπιστεί ο πληθωρισμός, ο οποίος ανήλθε σε πολυετή υψηλά.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Αύξησε και τα τρία επιτόκια νομισματικής πολιτικής κατά 250 μονάδες βάσης το 2022.

Ανακοίνωσε ένα νέο μέσο αντιμετώπισης του κατακερματισμού της χρηματοπιστωτικής αγοράς στη ζώνη του ευρώ (Transmission Protection Instrument).

Ολοκλήρωσε τις καθαρές αγορές περιουσιακών στοιχείων και ανακοίνωσε την εκκίνηση μείωσης του χαρτοφυλακίου του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων ("APP").

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα ("Fed")

Αύξησε το επιτόκιο αναφοράς κατά 425 μονάδες βάσης το 2022.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ανακοίνωσε πως περαιτέρω αυξήσεις επιτοκίων είναι συμβατές με το διττό στόχο σταθερότητας τιμών και μέγιστης απασχόλησης.

Μείωσε την θέση της σε κρατικά ομόλογα ΗΠΑ και σε ενυπόθηκα δάνεια κατά USD 474 δισ. σε USD 8,0 τρισ.

Η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνθηκε το 2022, με τους κινδύνους να παραμένουν καθοδικοί

Η οικονομική ανάκαμψη επιβραδύνθηκε το 2022, με το παγκόσμιο ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, να αυξάνεται κατά +3,4%, από +6,2% το 2021, κυρίως λόγω των λιγότερο ευνοϊκών χρηματοπιστωτικών συνθηκών, εν μέσω της ταχύτερης από το αναμενόμενο σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής, με σκοπό να αντιμετωπιστεί ο υψηλός και επίμονος πληθωρισμός. Πράγματι, ο πληθωρισμός παγκοσμίως επιταχύνθηκε σε +8,8% το 2022 (ετήσιος μέσος όρος) από +4,7% το 2021, αν και ο ρυθμός αύξησης των τιμών επιβραδύνθηκε το τελευταίο τρίμηνο του 2022. Παράλληλα, τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν στην Κίνα για την ανάσχεση της διασποράς της COVID-19, συνέβαλαν στην επιβράδυνση όχι μόνο της εγχώριας, αλλά και της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας. Τέλος, το υψηλό ενεργειακό κόστος λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και των σχετικών κυρώσεων στη Ρωσία, επηρέασε αρνητικά την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και τις επενδυτικές αποφάσεις των επιχειρήσεων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η οικονομική δραστηριότητα στην Ευρωζώνη, κατέγραψε επιβράδυνση στο δεύτερο εξάμηνο του 2022, αν και μικρότερη-των-εκτιμήσεων, καθώς η δημοσιονομική στήριξη ήταν σημαντική, τα νοικοκυριά χρησιμοποίησαν μέρος των υπερβαλλουσών αποταμιεύσεων που είχαν συσσωρεύσει κατά την περίοδο της πανδημίας, και οι επιχειρήσεις αντεπεξήλθαν στις πιέσεις από την ενεργειακή κρίση. Συνολικά, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, διαμορφώθηκε σε +3,5% το 2022 από +5,3% το 2021. Ο πληθωρισμός (“ΔΤΚ”) αυξήθηκε στο +8,4% (ετήσιος μέσος όρος), με ανοδική πορεία στις περισσότερες συνιστώσες, από +2,6% κατά μέσο όρο το 2021. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (“ΗΠΑ”), το ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, επιβραδύνθηκε σε +2,1% το 2022, από +5,9% το 2021, λόγω της περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής και της σημαντικής σύσφιξης στις χρηματοπιστωτικές συνθήκες. Η ιδιωτική κατανάλωση και οι επιχειρηματικές επενδύσεις συνεισέφεραν θετικά στην ανάπτυξη, ενώ αντίθετα, οι επενδυτικές δαπάνες όσον αφορά την οικιστική δραστηριότητα κατέγραψαν μείωση για επτά διαδοχικά τρίμηνα και οι καθαρές εξαγωγές επηρέασαν αρνητικά το συνολικό ρυθμό ανάπτυξης, καθώς οι εισαγωγές αυξήθηκαν ταχύτερα από τις εξαγωγές. Ο πληθωρισμός (“ΔΤΚ”), μετά από επιτάχυνση της τάξεως του +4,7% (ετήσιος μέσος όρος) το 2021, συνέχισε να πραγματοποιεί αξιοσημείωτες αυξήσεις και το 2022 (+8,0%). Τέλος, η οικονομική δραστηριότητα στην Κίνα, κατέγραψε το δεύτερο χαμηλότερο ρυθμό αύξησης από το 1976. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του

ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, επιβραδύνθηκε σε +3,0% το 2022, από +8,4% το 2021, κυρίως λόγω της πολιτικής μηδενικής ανοχής κατά της COVID-19 και της συνεπακόλουθης αρνητικής επίδρασης στην οικονομική δραστηριότητα, καθώς και των διαταραχών στην οικιστική δραστηριότητα. Ο πληθωρισμός (“ΔΤΚ”) αυξήθηκε κατά +2,0% (ετήσιος μέσος όρος) το 2022, από +0,9% το 2021.

Η νομισματική πολιτική κατέστη περιοριστική κατά τη διάρκεια του έτους, λόγω των αυξανόμενων και επίμονων πληθωριστικών πιέσεων. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (“Fed”) αύξησε το επιτόκιο αναφοράς κατά 425 μ.β. το 2022, ενώ επιβράδυνε το ρυθμό αύξησης σε 25 μ.β. το Φεβρουάριο του 2023, διαμορφώνοντας το επιτόκιο αναφοράς στο εύρος του 4,50% έως 4,75%. Η Fed επικοινωνήσε πως περαιτέρω αυξήσεις επιτοκίων είναι συμβατές με το διττό στόχο της σταθερότητας των τιμών και της μέγιστης απασχόλησης του εργατικού δυναμικού. Σύμφωνα με τις τριμηνιαίες εκτιμήσεις της Ομοσπονδιακής Τράπεζας (Δεκέμβριος 2022), αναμένεται αύξηση του επιτοκίου αναφοράς στο 5,1% μέχρι το τέλος του 2023. Επιπλέον, οι καθαρές αγορές περιουσιακών στοιχείων μεγάλης κλίμακας ολοκληρώθηκαν το Μάρτιο του 2022 και η Fed εκκίνησε τον Ιούνιο του 2022 τη διαδικασία συρρίκνωσης των ποσών των κρατικών ομολόγων ΗΠΑ και χρεογράφων με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια που διακρατεί στον ισολογισμό της. Η Fed θα συνεχίσει να μειώνει τις παραπάνω θέσεις κατά USD 95 δισ. ανά μήνα, με τον ισολογισμό να ανέρχεται σε USD 8,4 τρισ. ή 33% του ΑΕΠ του 2022 από USD 8,8 τρισ. το 2021.

Στην Ευρώπη, η ΕΚΤ αύξησε και τα τρία επιτόκια νομισματικής πολιτικής κατά 250 μονάδες βάσης το 2022, καθώς οι πληθωριστικές πιέσεις ενισχύθηκαν από τον πόλεμο στην Ουκρανία, την ανάκαμψη κλάδων της οικονομίας που είχαν πληγεί από τους περιορισμούς λόγω της πανδημίας και τη συρρίκνωση της αγορά εργασίας. Το Φεβρουάριο του 2023, η ΕΚΤ αύξησε τα επιτόκια νομισματικής πολιτικής κατά 50 μονάδες βάσης σε 3,0% (Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης), 3,25% (Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης) και 2,5% (Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων). Σύμφωνα με την ΕΚΤ, υπάρχει ισχυρή δέσμευση για μια επιπλέον αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης το Μάρτιο του 2023, και στη συνέχεια θα επαναξιολογηθεί η πορεία της νομισματικής πολιτικής.

Η ΕΚΤ διέκοψε τις καθαρές αγορές περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (PEPP) το Μάρτιο του 2022 και του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων (APP) από την 1 Ιουλίου 2022. Η ΕΚΤ ανακοίνωσε το Δεκέμβριο του 2022 ότι το χαρτοφυλάκιο APP αναμένεται να μειωθεί με ρυθμό €15 δισ. μηνιαίως, κατά μέσο όρο, από το Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο του 2023, ενώ στη συνέχεια ο ρυθμός της μείωσης θα επανακαθοριστεί. Η ΕΚΤ θα συνεχίσει την πολιτική πλήρους επανεπένδυσης του προϊόντος της εξόφλησης χρεογράφων στο χαρτοφυλάκιο PEPP τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2024. Επιπλέον, το ευνοϊκό κόστος των συνθηκών χρηματοδότησης για τις εμπορικές τράπεζες, που ισχύει στο πλαίσιο των στοχευμένων

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III) έληξε, όπως αναμενόταν, στις 23 Ιουνίου 2022. Τέλος, η ΕΚΤ αναπροσάρμοσε ανοδικά, τον Οκτώβριο του 2022, τα επιτόκια που ισχύουν για τις πράξεις TLTRO III ώστε να ενισχύσει τη μετάδοση των αυξήσεων των επιτοκίων νομισματικής πολιτικής στις συνθήκες τραπεζικών χορηγήσεων, στις οποίες παρατηρήθηκε σύσφιξη και κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2022 για τα δάνεια προς τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά σύμφωνα με την Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων της ΕΚΤ, ενώ η ΕΚΤ παρείχε ταυτόχρονα στις εμπορικές τράπεζες επιπρόσθετες ημερομηνίες για πρόωρη αποπληρωμή των ποσών που είχαν αντληθεί στο πλαίσιο των TLTRO III σε προαιρετική βάση. Ως αποτέλεσμα, ο ισολογισμός του ευρωσυστήματος μειώθηκε σε €7,9 τρισ. ή 59% του ΑΕΠ του 2022, από €8,6 τρισ. το 2021.

Την ίδια στιγμή, η ΕΚΤ ανακοίνωσε ένα νέο Μέσο Προστασίας Μετάδοσης (Transmission Protection Instrument | TPI), ώστε να διασφαλίσει την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής σε όλα τα κράτη μέλη. Η ΕΚΤ αναμένεται να προβεί σε αγορές κυρίως κρατικών ομολόγων, στην περίπτωση που κράτη-μέλη της ευρωζώνης αντιμετωπίζουν μία απότομη και σημαντική αύξηση στο κόστος χρηματοδότησης η οποία δεν οφείλεται σε επιδείνωση των δημοσιονομικών προοπτικών τους ή/και των θεμελιωδών οικονομικών μεγεθών τους, εξέλιξη που θα μπορούσε να αποτελέσει τροχοπέδη στην ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στο σύνολο της οικονομίας της ευρωζώνης. Η κλίμακα των αγορών TPI δεν περιορίζεται εκ των προτέρων και θα εξαρτηθεί από τη σοβαρότητα των κινδύνων που αντιμετωπίζει η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής, ενώ η ΕΚΤ αποδέχεται τη μεταχείριση «pari passu» όσον αφορά τα ομόλογα που αγοράζονται από το TPI. Ενδεχόμενες αγορές υπό το TPI θα αφορούν ομόλογα με εναπομείνασα διάρκεια από ένα έως δέκα έτη. Το μέσο αυτό, με την πιθανή ενεργοποίηση του που είναι αποκλειστικά στην ευχέρεια της ΕΚΤ, ενώ αναμένεται να εξετάζονται τα ακόλουθα κριτήρια, τα οποία θα πρέπει να πληροί το αντίστοιχο κράτος-μέλος: i) αξιόπιστη δημοσιονομική πολιτική, περιλαμβανομένης της μη υπαγωγής σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, ii) απουσία υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών, iii) βιώσιμη πορεία δημοσίου χρέους και iv) αποτελεσματική συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Το 2022 παρατηρήθηκε αύξηση στην αποστροφή κινδύνου των επενδυτών, καθώς ο ισχυρός πληθωρισμός, η στροφή των κεντρικών τραπεζών προς μια συσταλτική πολιτική και η αβεβαιότητα που επιφέρει ο πόλεμος στην Ουκρανία, οδήγησαν τα ασφάλιστρα κινδύνου και τα επιτόκια των κρατικών ομολόγων ταυτόχρονα υψηλότερα. Οι διεθνείς μετοχές κατέγραψαν σημαντικές απώλειες, με το μετοχικό δείκτη Morgan Stanley Capital International All Country World Index («MSCI ACWI») να υποχωρεί κατά -19,8% σε όρους USD. Αντίστοιχα, τα περιθώρια των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης διευρύνθηκαν σημαντικά τόσο σε USD όσο και σε EUR κατά περίπου 170 μονάδες βάσης σε 480 και 495 μονάδες

βάσης, αντίστοιχα, εν μέσω αυξανόμενων κινδύνων για την οικονομική ανάπτυξη. Τα ονομαστικά επιτόκια των μακροπρόθεσμων κρατικών ομολόγων αυξήθηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες κατά 237 μονάδες βάσης στο 3,9%, ενώ η αντιστροφή της καμπύλης επιτοκίων – οι αποδόσεις των βραχυχρόνιων ομολόγων υψηλότερες από εκείνες των μακροπρόθεσμων – αναζωπύρωσε τις ανησυχίες της επενδυτικής κοινότητας για το ενδεχόμενο η οικονομία να εισέλθει σε ύφεση. Το επιτόκιο του 10-ετούς κρατικού ομολόγου της Γερμανίας αυξήθηκε κατά 272 μονάδες βάσης στο 2,5%, στο υψηλότερο επίπεδο από το 2011, με τη διαφορά των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων της περιφέρειας της ευρωζώνης να διευρύνεται. Το ευρώ υποτιμήθηκε κατά -6% έναντι του δολαρίου ΗΠΑ σε 1,07, διολισθαίνοντας κάτω από την απόλυτη ισοτιμία το δεύτερο μισό του Αυγούστου, ωστόσο ανατιμήθηκε σε όρους σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας κατά +1,5% το 2022. Το επιδεινούμενο οικονομικό περιβάλλον, ιδιαίτερα στην Κίνα, επηρέασε τις τιμές των βιομηχανικών μετάλλων, ενώ οι τιμές των δεικτών ενέργειας και γεωργικών εμπορευμάτων αυξήθηκαν, αν και αποκλειστικά λόγω των ανατιμήσεων που σημείωσαν κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους. Συνολικά, ο δείκτης S&P/GS Commodities κατέγραψε κέρδη +26% το πρώτο εξάμηνο, ενώ ακολούθησαν απώλειες -14% το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Να σημειωθεί πως, το επενδυτικό κλίμα βελτιώθηκε σημαντικά από τον Οκτώβριο του 2022, λόγω ενδείξεων επιβράδυνσης του πληθωρισμού, των χαμηλότερων τιμών φυσικού αερίου και της αντιστροφής των περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν στην Κίνα για την αντιμετώπιση του COVID-19, η οποία θέτει τις βάσεις για την επανεκκίνηση της οικονομίας. Ως αποτέλεσμα, οι διεθνείς μετοχές ενισχύονται κατά +7% από την αρχή του 2023 (“MSCI ACWI”), με τις τραπεζικές μετοχές στο προσκήνιο, ενώ οι τιμές των ομολόγων παγκοσμίως (Global Aggregate Bond Index) καταγράφουν κέρδη +2,5% κατά την ίδια περίοδο.

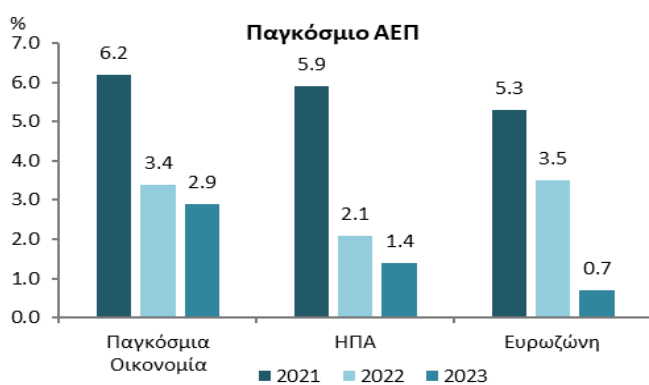
Προοπτικές για το 2023

Η σύσφιξη των χρηματοπιστωτικών συνθηκών και η σταδιακή απόσυρση των δημοσιονομικών μέτρων, αναμένεται να επιβραδύνουν τον ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας σε +2,9% για το σύνολο του 2023 από +3,4% το 2022, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Οι κίνδυνοι ως προς την ανάπτυξη είναι καθοδικοί, και συμπεριλαμβάνουν μια ταχύτερη-από-το-αναμενόμενο σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής παγκοσμίως, λόγω του επίμονα υψηλού πληθωρισμού, η οποία ενδέχεται να διακυβέυσει την «ομαλή προσγείωση» της παγκόσμιας οικονομίας. Ο παρατεταμένος πόλεμος στην Ουκρανία παραμένει σημαντική πηγή ανησυχίας, καθώς οποιαδήποτε κλιμάκωση διακινδυνεύει να διαταράξει τις ροές και τον εφοδιασμό των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με φυσικό αέριο, πλήττοντας αρχικά τον βιομηχανικό τομέα και ωθώντας υψηλότερα τις παγκόσμιες τιμές ενέργειας. Επιπλέον, η εμφάνιση νέων μεταλλάξεων της COVID-19 θα μπορούσε να προκαλέσει νέες διαταραχές στη λειτουργία της οικονομίας και να αποτρέψει την ομαλοποίηση της λειτουργίας των εφοδιαστικών αλυσίδων. Από την άλλη πλευρά, μια πιθανή υποχώρηση της

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις γεωπολιτικές εξελίξεις, θα μπορούσε να οδηγήσει σε βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας, καθώς οι ισολογισμοί των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων εκτιμώνται πιο υγιείς, σε σύγκριση με τις μεγάλες ανισορροπίες, μεταξύ άλλων και της υψηλής μόχλευσης, που είχαν συσσωρευθεί οδεύοντας προς την Παγκόσμια Χρηματοπιστωτική Κρίση. Επιπλέον, η πλήρης επανεκκίνηση της οικονομίας της Κίνας αναμένεται να θέσει τις βάσεις, μεταξύ άλλων, για την ταχύτερη ανάκαμψη του διεθνούς εμπορίου, εν μέσω και της συνεχιζόμενης εξομάλυνσης της λειτουργίας των παγκόσμιων εφοδιαστικών αλυσίδων.

Παγκόσμια αύξηση ΑΕΠ

Ελληνική οικονομία

Η ανθεκτική ζήτηση, η υψηλή προσαρμοστικότητα του ιδιωτικού τομέα και η δημοσιονομική υπεραπόδοση το 2022 θέτουν ένα ισχυρό σημείο εκκίνησης για το 2023

Η ανοδική τάση της οικονομικής δραστηριότητας διατηρήθηκε μέχρι το τέλος του 2022, θέτοντας ένα ευνοϊκό σημείο εκκίνησης για το 2023, με την ελληνική οικονομία να ανταποκρίνεται με επιτυχία στις προκλήσεις της ενεργειακής/πληθωριστικής κρίσης.

Η απασχόληση αυξήθηκε κατά 5,4% σε ετήσια βάση το 2022 και το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε χαμηλό 13 ετών στο 11,6% το Δεκέμβριο του 2022, με κάποιες πρώτες ενδείξεις συγκρατημένων μισθολογικών αυξήσεων.

Η προσαρμοστικότητα και η ανθεκτικότητα του επιχειρηματικού τομέα στο απότομα αυξανόμενο κόστος παραγωγής, σε συνδυασμό με την ενισχυμένη τιμολογιακή ισχύ, λόγω των υποστηρικτικών συνθηκών ζήτησης, οδήγησαν τα εταιρικά κέρδη (ακαθάριστο λειτουργικό

πλεόνασμα) σε υψηλό 10-ετίας το εννιάμηνο του 2022 στα €22 δισ.

Η ανάκαμψη του τουρισμού και των υπηρεσιών γενικότερα, μετά την πλήρη άρση των περιορισμών για την COVID-19, επανέφερε τα τουριστικά έσοδα στο ιστορικό υψηλό του 2019.

Η αύξηση των τραπεζικών δανείων προς τον ιδιωτικό τομέα επιταχύνθηκε στο 6,3% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2022 – υψηλό 14 ετών (από τον Ιούλιο του 2009) – με ώθηση από τις αυξημένες νέες πιστώσεις προς μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (+ 11,8% σε ετήσια βάση) το Δεκέμβριο του 2022.

Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 11,2% σε ετήσια βάση το 3ο τρίμηνο του 2022, σημειώνοντας σωρευτική ανατίμηση κατά 39,3% από το χαμηλότερο σημείο τους το 3ο τρίμηνο του 2017 (κατά τη διάρκεια της 10ετούς κρίσης).

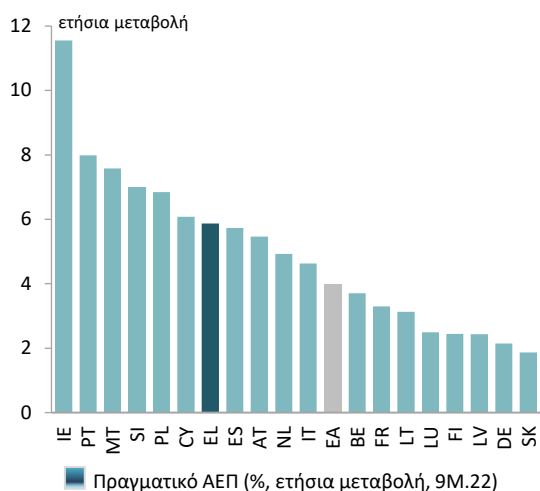
Η οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας αναμένεται να υπερβεί τον μέσο όρο της ευρωζώνης το 2023, παρά τη σημαντική επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης στις ευρωπαϊκές οικονομίες, ωθούμενη από συγκεκριμένους υποστηρικτικούς παράγοντες.

Οι επίμονες προκλήσεις που σχετίζονται με την ενέργεια που αποτυπώνονται και στον πληθωρισμό, η υψηλή γεωπολιτική αβεβαιότητα, οι επιπτώσεις (με χρονική υστέρηση) της συνεχιζόμενης συσταλτικής νομισματικής πολιτικής και τα περιορισμένα περιθώρια για πρόσθετη δημοσιονομική στήριξη συνιστούν τους βασικούς παράγοντες κινδύνου για το 2023

Η ελληνική οικονομία παρέμεινε σε ισχυρή αναπτυξιακή τροχιά το εννιάμηνο του 2022 και αναμένεται να έχει ξεπεράσει τον μέσο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης της ευρωζώνης σε σημαντικό βαθμό, για δεύτερη συνεχή χρονιά (αύξηση ΑΕΠ 5,9% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2022, σε σύγκριση με 4,0% για τον μέσο όρο της ευρωζώνης και εκτιμώμενη ανάπτυξη 5,3% έναντι 3,5% για το 2022 αντίστοιχα)³. Οι απώλειες στην οικονομική δραστηριότητα εξαιτίας της πανδημίας έχουν ανακτηθεί, με το ΑΕΠ του 2022, σε σταθερές τιμές, να αναμένεται να υπερβεί το επίπεδο του 2019 κατά 3,7%⁴. Η οικονομία επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα στις πιέσεις που ασκήθηκαν εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης και της ταχείας μετάδοσης των εισαγόμενων πληθωριστικών πιέσεων, αξιοποιώντας i) την προσαρμοστικότητα του ιδιωτικού τομέα ii) την ανάκαμψη του τουρισμού και των υπηρεσιών γενικότερα iii) την πρόσθετη δημοσιονομική στήριξη έναντι των πιέσεων στο ενεργειακό κόστος, η οποία υπερέβη τον μέσο όρο της ευρωζώνης το εννιάμηνο του 2022 και iv) τα σημαντικά αποθέματα ρευστότητας των οικονομικά υγιών επιχειρήσεων και νοικοκυριών.

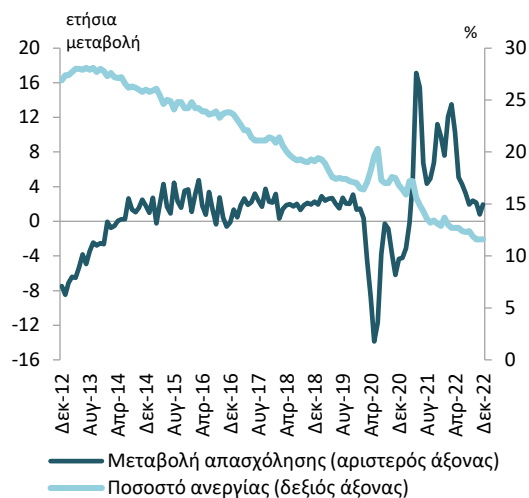
³ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 3Τ.2022 & Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Φθινοπωρινές Προβλέψεις, Νοέμβριος 2022, Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

⁴ Πηγή: Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης**Αύξηση ΑΕΠ στις οικονομίες της Ευρωζώνης (εννιάμηνο 2022, σταθερές τιμές)**

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 9,5% σε ετήσια βάση και ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά 10,2% το εννιάμηνο του 2022, με τον τελευταίο να ανέρχεται σε υψηλό 11 ετών στο 13,6% του ΑΕΠ⁵. Οι συνθήκες της αγοράς εργασίας παρέμειναν πολύ υποστηρικτικές, αντισταθμίζοντας μέρος των πληθωριστικών επιπτώσεων που έπληξαν το διαθέσιμο εισόδημα. Η απασχόληση αυξήθηκε κατά 5,4% σε ετήσια βάση το 2022 (+79 χιλ. επιπλέον εργαζόμενοι ετησίως το Δεκέμβριο και +207 χιλ. κατά μέσο όρο το 12μηνο) και το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε χαμηλό 13 ετών στο 11,6% το Δεκέμβριο⁶. Η ήπια αναπροσαρμογή των συνολικών αμοιβών του ιδιωτικού τομέα, η οποία εκτιμάται σε περίπου 2,5-3%, ενισχύθηκε από την αύξηση κατά 9,7% του κατώτατου μισθού⁷.

Ελληνική αγορά απασχόλησης

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Οι θετικές επιδράσεις από τις αυξημένες αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων καθώς και η αύξηση των μη-μισθολογικών εισοδημάτων στήριξαν τις δαπάνες των νοικοκυριών. Οι τιμές των κατοικιών, που αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 80% των περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών, αυξήθηκαν κατά 10,4% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2022 (+11.2% το 3ο τρίμηνο 2022), καταγράφοντας σωρευτική αύξηση σχεδόν 40% μεταξύ του εννιαμήνου 2017 και του εννεαμήνου 2022, μειώνοντας έτσι την απόσταση από το ιστορικό υψηλό τους το 2008 σε περίπου -20%⁸. Επιπλέον, το μικτό εισόδημα των νοικοκυριών (συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα, ενοίκια, τόκους και μερίσματα) εκτιμάται ότι αυξήθηκε με διψήφιο ρυθμό για δεύτερη συνεχή χρονιά (12,2% το εννιάμηνο του 2022), στο υψηλότερο επίπεδο από το 2009 σε δις. Ευρώ⁹.

Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξήθηκαν το εννιάμηνο του 2022 (κατά ένα σημαντικό ποσοστό 10,2% σε ετήσια βάση), φθάνοντας σε υψηλό 11 ετών στο 13,7% του ΑΕΠ, ενώ το ποσοστό χρήσης της παραγωγικής δυναμικότητας στη βιομηχανία παρέμεινε σημαντικά πάνω από τον μέσο όρο της δεκαετίας στο 2022, με τα δεδομένα με βάση σχετικές έρευνες για τις τρέχουσες τάσεις παραγωγής και τις νέες παραγγελίες να παραμένουν σε ανοδική τροχιά, πάνω από τους μακροχρόνιους μέσους όρους των συγκεκριμένων μεταβλητών διαχρονικά, παρά την ήπια εξασθένηση σε σύγκριση με το εννιάμηνο του 2022¹⁰.

⁵ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 3Τ.2022 & Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

⁶ Πηγή: : ΕΛ.ΣΤΑΤ., Στοιχεία Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (μηνιαίες εκτιμήσεις), Δεκέμβριος 2022

⁷ Πηγή: Υπουργείο Εργασίας, Υπουργική Απόφαση αρ. 38866/2022 & αρ. 107675/2021 & Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

⁸ Πηγή: Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Δείκτες τιμών οικιστικών ακινήτων, 3Τ.2022

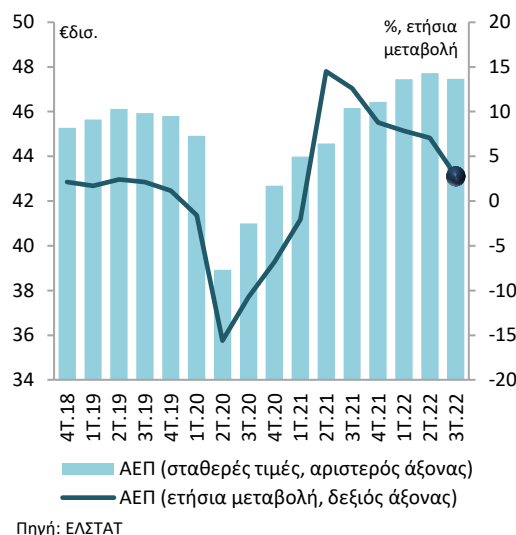
⁹ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Μη Χρηματοοικονομικοί Λογαριασμοί Θεσμικών Τομέων, 3Τ.2022

¹⁰ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 3Τ.2022 & Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2022, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έρευνα Επιχειρήσεων και Καταναλωτών, Δεκέμβριος 2022

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

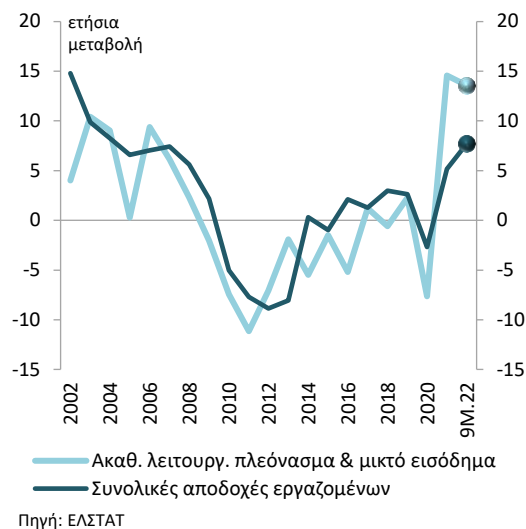
Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 20,5% σε ετήσια βάση τον Νοέμβριο του 2022 (+42% το ενδεκάμηνο του 2022 ή +€102 δισ. ετησίως για αυτή την περίοδο) και παρουσίασε ισχυρή ανάπτυξη, ακόμη και όταν εξαιρεθούν οι βιομηχανικοί τομείς που επηρεάζονται από τη μεταβλητότητα των τιμών της ενέργειας, όπως τα καύσιμα και η ηλεκτρική ενέργεια (+19,8% σε ετήσια βάση τον Νοέμβριο και +27% το ενδεκάμηνο του 2022)¹¹. Παρόμοιες τάσεις παρατηρούνται στην ευρωζώνη υποδηλώνοντας ότι ο αντίκτυπος των διαταραχών της ενέργειας και του πληθωρισμού στην οικονομική δραστηριότητα έχει αποδειχθεί λιγότερο σοβαρός από ό,τι αρχικά αναμενόταν μέχρι το τέλος του 2022.

ΑΕΠ: επίπεδο σε δισ. ευρώ & ετήσια μεταβολή

Η επιχειρηματική κερδοφορία όπως προσεγγίζεται από το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα στο σύνολο της οικονομίας, εξαιρουμένου του μικτού εισοδήματος, αυξήθηκε σε υψηλό 10ετία, στα €45 δισ. το εννιάμηνο του 2022, παρουσιάζοντας τον υψηλότερο ρυθμό αύξησης των τελευταίων 20 ετών.¹²

Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα & μικτό εισόδημα και αμοιβές εργαζομένων (εθνικοί λογαριασμοί)

Η ισχυρή επιχειρηματική κερδοφορία αντανάκλα την προσαρμοστικότητα και την ανθεκτικότητα των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στο έντονα αυξανόμενο κόστος παραγωγής, σε συνδυασμό με τη σημαντική ισχύ των επιχειρήσεων επί του καθορισμού των τιμών, υποστηριζόμενη από τις ευνοϊκές συνθήκες ζήτησης.

Η ανωτέρω ενθαρρυντική επίδοση έχει επιτευχθεί παρά τις εξαιρετικά δυσμενείς μεταβολές στους όρους εμπορίου, οι οποίες, σε συνδυασμό με την ισχυρή ζήτηση, οδήγησαν σε περαιτέρω διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, φθάνοντας το υψηλότερο επίπεδο από το 2011 (-8,5% του ΑΕΠ το ενδεκάμηνο του 2022). Το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να μειωθεί σταδιακά, καθώς οι διεθνείς τιμές των βασικών πρώτων υλών και εμπορευμάτων αρχίζουν να υποχωρούν και η ζήτηση για εισαγωγές ομαλοποιείται, έπειτα από την άνοδο το 2021-2022, αντισταθμίζοντας την πίεση από μια πιθανή εξασθένηση της εξωτερικής ζήτησης. Επιπλέον, οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων ΑΞΕ στην ελληνική οικονομία ανήλθαν σε νέο ιστορικό υψηλό, στα €6,2 δισ. το ενδεκάμηνο του 2022, ξεπερνώντας ήδη το ρεκόρ του 2021 στα €5,4 δισ. Η τάση αυτή δημιουργεί τις συνθήκες για πρόσθετο επιχειρηματικό και οικονομικό μετασχηματισμό στο μέλλον, καθώς και για την αύξηση του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, ενισχύοντας την ανάπτυξη. Μέρος αυτών των εισροών (€1,3 δισ. το εννιάμηνο) έχει κατευθυνθεί για επενδύσεις σε ακίνητα, ενδυναμώνοντας τη συγκεκριμένη αγορά.¹³

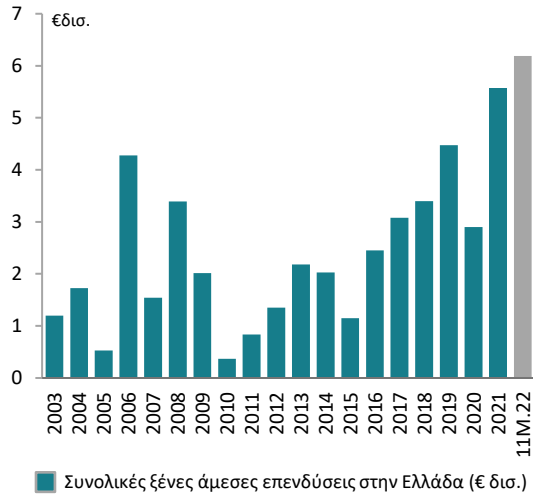
¹¹ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, 3Τ.2022 & Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2022, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έρευνα Επιχειρήσεων και Καταναλωτών, Δεκέμβριος 2022

¹² Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, 3Τ.2022

¹³ Πηγή: Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Ισοζύγιο Πληρωμών (μηνιαία στοιχεία), Νοέμβριος 2022

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ελλάδα: Συνολικές εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ)

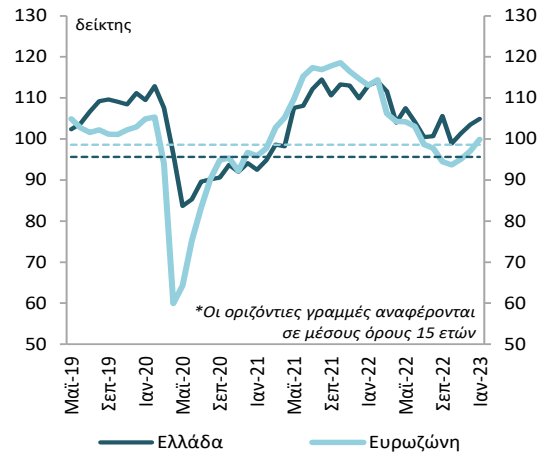
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Οι σημαντικότεροι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας εμφάνισαν υψηλότερη από την αναμενόμενη ανθεκτικότητα το 4ο τρίμηνο και τον Ιανουάριο του 2023. Ο δείκτης οικονομικού κλίματος αυξήθηκε σε υψηλό 4 μηνών, στο 104,9 τον Ιανουάριο του 2023 (101,3 το 4ο τρίμηνο του 2022), υπερβαίνοντας τον μέσο όρο της ευρωζώνης για 9ο συνεχόμενο μήνα και αντιστρέφοντας την ξαφνική επιδείνωση του Οκτωβρίου 2022¹⁴.

Οι δείκτες εμπιστοσύνης στη βιομηχανία και στο λιανικό εμπόριο σημείωσαν σημαντικές αυξήσεις σε μηνιαία βάση, οι υπηρεσίες επέδειξαν ανθεκτικότητα, ενώ η καταναλωτική εμπιστοσύνη επέστρεψε σε επίπεδα πριν τον πόλεμο στην Ουκρανία τον Δεκέμβριο του 2022 και τον Ιανουάριο του 2023 με την εκτίμηση των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση το 2023 να παρουσιάζει βελτίωση σε συνδυασμό με υποχώρηση στις προσδοκίες των καταναλωτών για το ρυθμό πληθωρισμού στο χαμηλότερο σημείο από το Φεβρουάριο του 2022.

¹⁴ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έρευνα Επιχειρήσεων και Καταναλωτών, Δεκέμβριος 2022

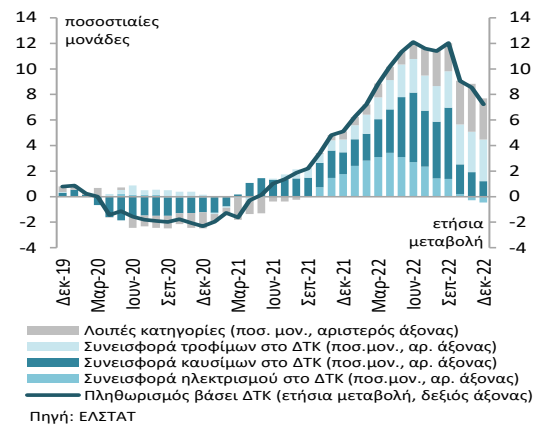
Δείκτης οικονομικού κλίματος

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η ανταπόκριση της Ελλάδας στις αυξανόμενες ενεργειακές προκλήσεις ήταν αξιοσημείωτη, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στη μείωση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά 14,3% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2022 (-11,2% ετησίως κατά μέσο όρο από την αρχή του πολέμου στην Ουκρανία)¹⁵, καθώς και από την ετήσια μείωση, κατά 19%, του όγκου εισαγωγών φυσικού αερίου για εγχώρια κατανάλωση, σε συνδυασμό με ταχεία υποκατάσταση του ρωσικού αερίου με LNG στο εθνικό ενεργειακό μείγμα (μείωση του μεριδίου ρωσικού φυσικού αερίου στις συνολικές εισαγωγές φυσικού αερίου κατά 33% ετησίως το 4^ο τρίμηνο του 2022)¹⁶.

Συνεισφορά ενέργειας & τροφίμων στο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή («ΔΤΚ») (σε ετήσια βάση)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ο πληθωρισμός βάσει τιμών καταναλωτή, όπως προσδιορίζεται από τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή («ΕνΔΤΚ»), έδειξε σημάδια επιβράδυνσης (8,6% ετησίως το 4^ο τρίμηνο του 2022 και 7,6% το Δεκέμβριο του 2022, έναντι 11,5% το 3^ο τρίμηνο

¹⁵ Πηγή: Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ), Μηνιαία δελτία ενέργειας, Δεκέμβριος 2022

¹⁶ Πηγή: Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ), Δελτία τύπου, Ιανουάριος 2021 & Ιανουάριος 2022

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

του 2022), υποχωρώντας κάτω από τον μέσο όρο της ευρωζώνης – 10% σε ετήσια βάση το 4^ο τρίμηνο του 2022 – για πρώτη φορά από τα τέλη του 2021. Αυτή η βελτίωση αντανακλά κυρίως την υποχώρηση των τιμών της ενέργειας, με πρώιμες ενδείξεις σταθεροποίησης του δομικού πληθωρισμού το Δεκέμβριο του 2022 (επιβράδυνση σε 5,9% ετησίως από 6,8% τον Νοέμβριο του 2022), με την αύξηση ωστόσο των τιμών τροφίμων να επιταχύνεται σε νέο υψηλό 15,4% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2022 (12,8% ετησίως το 3^ο τρίμηνο)¹⁷.

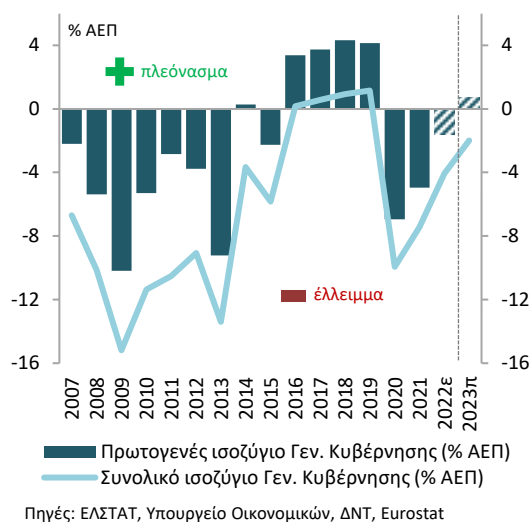
Η συνεχιζόμενη επιβράδυνση των τιμών των εισαγόμενων βασικών εμπορευμάτων και οι χαμηλότερες τιμές ενέργειας (αργό πετρέλαιο στα 89 δολάρια/βαρέλι το 4^ο τρίμηνο του 2022 και 82 δολάρια/βαρέλι τον Ιανουάριο του 2023, σε σύγκριση με τα 101 δολάρια/βαρέλι το 3^ο τρίμηνο, και φυσικό αέριο στα 95 €/MWh το 4^ο τρίμηνο του 2022 και 62 €/MWh τον Ιανουάριο του 2023, σε σύγκριση με τα 200 €/MWh το 3^ο τρίμηνο του 2022¹⁸) προμηθούν επιβράδυνση του πληθωρισμού με βάση το ΔΤΚ, το 2023, σε εκτιμώμενο μέσο όρο 5,6%, παρά την ανθεκτική τάση του δομικού πληθωρισμού (5,4% σε ετήσια βάση το 4^ο τρίμηνο του 2022 και 2,8% στο εννιάμηνο του 2022)¹⁹.

Οι ευνοϊκές συνθήκες κυκλικής ανάκαμψης της οικονομίας ενίσχυσαν τις δημοσιονομικές επιδόσεις έναντι των ανοδικά αναθεωρημένων στόχων για το 2022, παρά τα πρόσθετα μέτρα ενεργειακής στήριξης κατά το 4^ο τρίμηνο του 2022 και στις αρχές του 2023. Η δημοσιονομική στήριξη σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις το 2022 εκτιμάται σε περίπου €11,5 δις., σε όρους ακαθάριστης αξίας, που αποτελούνται κυρίως από επιδοτήσεις στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες ενισχύσεις που σχετίζονται με την ενέργεια²⁰. Το πρωτογενές έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού διαμορφώθηκε, το δωδεκάμηνο του 2022, στο 3,3% του ΑΕΠ, 0,9 ποσοστιαίες μονάδες (€1,8 δις.) χαμηλότερα από τον ετήσιο στόχο του Προϋπολογισμού του 2023 (και 2,5% του ΑΕΠ χαμηλότερα σε σύγκριση με το 2021 που αντιστοιχεί σε μείωση 36% σε ετήσια βάση), προωινίζοντας περαιτέρω θετικές εξελίξεις για το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του 2022, το οποίο πρόκειται να οριστικοποιηθεί τον Απρίλιο του 2023. Ο Κυβερνητικός Προϋπολογισμός για το 2023 στοχεύει σε πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης του 0,7% του ΑΕΠ, από εκτιμώμενο πρωτογενές έλλειμμα -1,6% το 2022.

Ο στόχος αυτός είναι εφικτός, με σχετικά περιορισμένο αντίκτυπο στη δραστηριότητα, εξαιτίας της δημοσιονομικής και μακροοικονομικής υπεραπόδοσης του 2022 και των σχετικών θετικών επιδράσεων μετακύλισης (carryover effects) των επιδόσεων από το του προηγούμενο έτος. Το δημόσιο χρέος της Ελλάδας, ως % του ΑΕΠ, μειώθηκε κατά 24,7 ποσοστιαίες μονάδες

σε ετήσια βάση το 3^ο τρίμηνο του 2022 – καταγράφοντας τη μεγαλύτερη βελτίωση μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης – στο 178,2% του ΑΕΠ. Για το 2023, αναμένεται περαιτέρω μείωση στο 159,3% σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2023²¹.

Πρωτογενές & συνολικό ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (ESA 2010)

Παρά την αντιστροφή του παγκόσμιου κύκλου νομισματικής πολιτικής προς συσταλτική κατεύθυνση, οι χρηματοπιστωτικές συνθήκες στην Ελλάδα παρέμειναν ευνοϊκές, με αύξηση του τραπεζικού δανεισμού κατά 9,1% ετησίως το Δεκέμβριο του 2022, τροφοδοτούμενη από τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων (+12,3% σε ετήσια βάση), υπερβαίνοντας τον μέσο όρο της Ευρωζώνης από το 2^ο τρίμηνο του 2022, για πρώτη φορά από το 2011 (εξαιρουμένης της απότομης αύξησης χρηματοδότησης το 2020 που βασίστηκε και στη συνδρομή κρατικών εγγυήσεων στα πλαίσια των εκτάκτων μέτρων λόγω COVID-19)²².

¹⁷ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Εναρμονισμένοι δείκτες τιμών καταναλωτή, Δεκέμβριος 2022

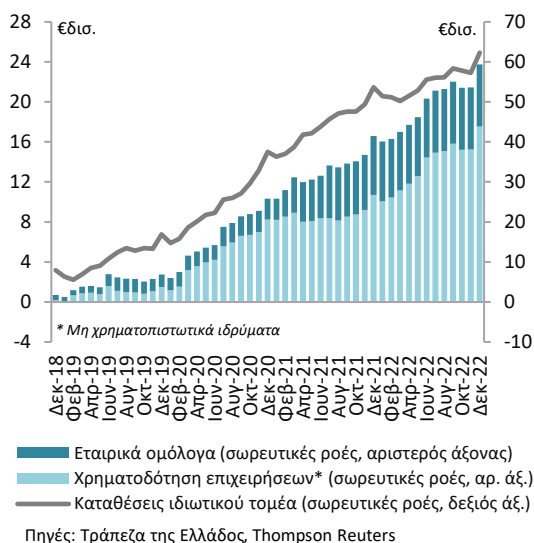
¹⁸ Πηγές: Ομοσπονδιακή Τράπεζα Αποθεμάτων St. Louis & Ευρωπαϊκό Χρηματιστήριο Ενέργειας

¹⁹ Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Μηνιαία εξέλιξη δεικτών Αγαθών, Υπηρεσιών και Πυρήνα Πληθωρισμού, Δεκέμβριος 2022 & Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

²⁰ Πηγές: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2023 & Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

²¹ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2023

²² Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική & Τραπεζική Στατιστική, Δεκέμβριος 2022 & Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, βάση στατιστικών δεδομένων SDW, Δεκέμβριος 2022

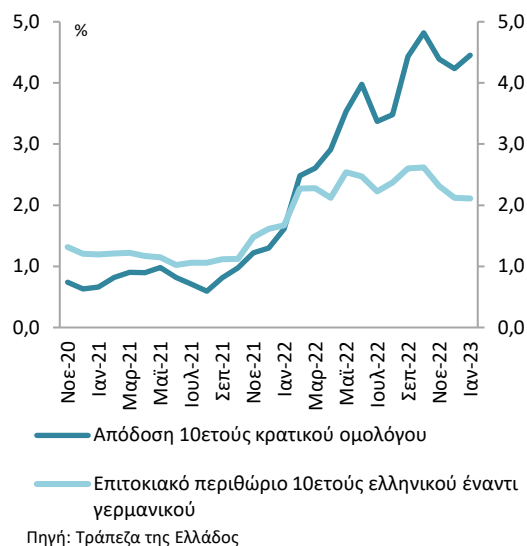
Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης**Τραπεζικός δανεισμός, εταιρικά ομόλογα και τραπεζικές καταθέσεις (σωρευτική αύξηση)**

Οι καταθέσεις και τα δάνεια των ελληνικών τραπεζών κατέγραψαν σημαντικές περαιτέρω αυξήσεις το 2022. Οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν κατά €8,6 δισ. το 12μηνο του 2022, προσεγγίζοντας το σύνολο των €189 δισ., σε υψηλό 12ετίας, παρά την περαιτέρω ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η αύξηση του τραπεζικού δανεισμού προς τον ιδιωτικό τομέα επιταχύνθηκε στο 6,3% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2022 – υψηλό 14 ετών (από τον Ιούλιο του 2009) – ενισχυμένη από μια νέα άνοδο των πιστώσεων προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, στο 11,8% ετησίως (ο υψηλότερος ρυθμός για το 2022 μαζί με το +12,3% το Σεπτέμβριο). Η σωρευτική καθαρή ροή (από αποπληρωμές) τραπεζικών δανείων προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις το 12μηνο του 2022 ανήλθε σε €6,8 δισ., καθιστώντας την, την υψηλότερη των τελευταίων 14 ετών, χωρίς να προσμετράται η έντονη ανάκαμψη του 2020, λόγω κρατικών εγγυήσεων (€6,7 δισ.)²³.

Οι αποδόσεις των ελληνικών 10-ετών κρατικών ομολόγων αυξήθηκαν στο 4,1% το 2^ο εξάμηνο του 2022, από 2,6% το 1^ο εξάμηνο του 2022 και 0,9% κατά μέσο όρο το 2021, λόγω της σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής και της ευρείας επαναξιολόγησης της τιμολόγησης λόγω αυξημένων πληθωριστικών προσδοκιών. Το επιτοκιακό περιθώριο του 10-ετούς ελληνικού ομολόγου σε σχέση με το γερμανικό αυξήθηκε στις 240 μονάδες βάσης το 2^ο εξάμηνο του 2022, από 220 μονάδες βάσης το 1^ο εξάμηνο, υποχωρώντας περαιτέρω στις 206 μονάδες βάσης τον Ιανουάριο του 2023, με την απόδοση του γερμανικού 10-ετούς ομολόγου να αυξάνεται επίσης στο 1,8% το 2^ο εξάμηνο του 2022 από 0,6% το 1^ο εξάμηνο του 2022 και -0,33% το 2021. Οι κρατικοί τίτλοι της Ελλάδας παραμένουν επιλέξιμοι στο πλαίσιο του ευέλικτου προγράμματος επανεπένδυσης των κεφαλαίων

από τη λήξη των ομολόγων που αποκτήθηκαν μέσω του ΡΕΡΡ (μετά τον τερματισμό του προγράμματος το Μάρτιο του 2022).

Το συνδυαστικό αποτέλεσμα των παραπάνω υποστηρικτικών παραγόντων συντέιει στην ανθεκτικότητα της ανάκαμψης στην Ελλάδα το 2022, με την ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ να αναμένεται να ξεπεράσει το 5% σύμφωνα με εκτιμήσεις της Εθνικής Τράπεζας και του επίσημου και ιδιωτικού τομέα, συνοδευόμενη από αυξημένες θετικές οικονομικές επιδράσεις σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

10ετές ελληνικό κρατικό ομόλογο & επιτοκιακό περιθώριο**Ανθεκτικότερες οι μακροοικονομικές προοπτικές της Ελλάδας συγκριτικά με το μέσο όρο της Ευρωζώνης απέναντι στις προκλήσεις του 2023**

Οι επιδόσεις της Ελλάδας στο τρέχον έτος, αλλά και μεσοπρόθεσμα, αναμένεται να υποστηριχθούν από τους ακόλουθους παράγοντες:

- Την ισχυρή αύξηση των επενδύσεων, λόγω της ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων και της αυξανόμενης θετικής επίδρασης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»). Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αναμένεται να αυξηθεί με διψήφιο ρυθμό, για 3ο συνεχές έτος, υποστηριζόμενος από τις θετικές προοπτικές ζήτησης, τα υψηλά ποσοστά αξιοποίησης του παραγωγικού δυναμικού και την ισχυρή κερδοφορία. Επιπλέον, τα επενδυτικά οφέλη από το ΤΑΑ θα αρχίσουν να γίνονται περισσότερο εμφανή από το 2023 και μετά, λόγω χρονικής υστέρησης μεταξύ της εισροής των κονδυλίων (€11,1 δισ. επιχορηγήσεων και δανείων, σωρευτικά, μέχρι τις αρχές του 2023, που αντιστοιχούν περίπου στο 1/3 της συνολικής

²³ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική & Τραπεζική Στατιστική, Δεκέμβριος 2022

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

διαθέσιμης χρηματοδότησης για την Ελλάδα) και των τελικών κεφαλαιακών δαπανών²⁴. Ομοίως, οι εισερχόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις («ΑΞΕ»), ύψους €14 δισ., από το εξωτερικό στο διάστημα 2020-22 θέτουν τις βάσεις για περαιτέρω ενίσχυση του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου²⁵.

- Τη δυναμική των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών και ιδίως του τουρισμού, που παρουσιάζουν μικρότερη ευαισθησία στις μεταβολές των σχετικών τιμών, το κόστος εισροών και τις διακυμάνσεις του εισοδήματος. Η εμπειρία των προηγούμενων ετών δείχνει ότι η εξωτερική ζήτηση για τουριστικές υπηρεσίες – ιδίως από χώρες της Ευρωζώνης – παρουσιάζει ανθεκτικότητα στην οικονομική μεταβλητότητα, αλλά επηρεάζεται σημαντικά από γεωπολιτικούς ή υγειονομικούς κινδύνους. Επιπλέον, η τιμολογιακή ισχύς των ελληνικών επιχειρήσεων έχει ενισχυθεί σημαντικά το 2022 από τις εξαιρετικές επιδόσεις του τουρισμού το 2022, προοιωνίζοντας περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση των σχετικών υπηρεσιών στο μέλλον.
- Τη δημοσιονομική πολιτική που θα παραμείνει υποστηρικτική προς τις περισσότερο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ώστε να αμβλυνθεί ο αντίκτυπος της αστάθειας των τιμών ενέργειας και του δομικού πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημά τους. Αξιόλογοι χρηματοδοτικοί πόροι έχουν προβλεφθεί, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2023, βάσει πολύ πιο συντηρητικών προβλέψεων για τις τάσεις των τιμών της ενέργειας σε σύγκριση με τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις στην αγορά. Επίσης, η εκτιμώμενη υπεραπόδοση κατά το 2022 συνεπάγεται τη μετακύλιση ισχυρότερων θετικών επιδράσεων στα επόμενα χρόνια, ενισχύοντας τη δημοσιονομική ανθεκτικότητα της χώρας. Η επιστροφή σε πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα ύψους 0,7% του ΑΕΠ²⁶ θα βασιστεί σε ευνοϊκές κυκλικές συνθήκες.
- Τις παρατηρούμενες συγκρατημένες αυξήσεις μισθών, για πρώτη φορά από την αρχή της ελληνικής κρίσης. Η ισχυρή ανάκαμψη της αγοράς εργασίας, σε συνδυασμό με την αύξηση του κατώτατου μισθού το 2022 – που θα συμπληρωθεί από μια πρόσθετη αύξηση της τάξης του 5,5%-9,5% το 2023 – θα μπορούσαν να επιφέρουν μια προσαρμογή του μέσου ωρομισθίου στον ιδιωτικό τομέα της τάξης του 4-4,5% περίπου σε ετήσια βάση το 2023, ύστερα από ένα εκτιμώμενο 2,5-3% το 2022²⁷. Η μετακύλιση στους μέσους μισθούς του ιδιωτικού τομέα θα είναι μερική – και πιο συγκρατημένη από το μέσο όρο της Ευρωζώνης – διατηρώντας τα κεκτημένα της Ελλάδας σχετικά με την ανταγωνιστικότητα κόστους κατά την προηγούμενη δεκαετία.

Ωστόσο, οι αυξανόμενες ανησυχίες, όσον αφορά τον αντίκτυπο στην ανάπτυξη του 2023, της παρατεταμένης αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις ενεργειακές εξελίξεις, του επίμονου δομικού πληθωρισμού και της συνεχιζόμενης σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής, οδήγησαν σε σημαντική καθοδική αναθεώρηση των προβλέψεων του επίσημου και ιδιωτικού τομέα. Παρόλο που οι ενεργειακές προκλήσεις ήταν πιο διαχειρίσιμες τους τελευταίους μήνες του 2022, λόγω του συνδυασμού της επιβράδυνσης της ζήτησης, των προσαρμογών από την πλευρά της προσφοράς και των ευνοϊκών καιρικών συνθηκών στην Ευρώπη, θα χρειαστεί χρόνος ώστε η ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας να φτάσει σε μια νέα ευσταθή ισορροπία.

Η φιλόδοξη ατζέντα της ΕΕ για το κλίμα, μαζί με τους ακόμα σημαντικούς γεωπολιτικούς κινδύνους και την πρόσθετη αβεβαιότητα αναφορικά με την ταχύτητα ανάκαμψης της ζήτησης στην Κίνα, θα μπορούσαν επίσης να συνεπάγονται πρόσθετους ενεργειακούς κινδύνους για το 2023, αλλά και να ενθαρρύνουν ακόμη πιο φιλόδοξες προσπάθειες αναδιάρθρωσης και νέες επενδύσεις.

Όσον αφορά τις μελλοντικές προοπτικές για την ελληνική οικονομία, αν και ο πληθωρισμός παρουσίασε πρόσφατα κάποια σημάδια επιβράδυνσης, λόγω εξασθένησης των ενεργειακών πιέσεων και των προβλημάτων στις διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού στα τέλη του 2022, οι υποκείμενες πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν επίμονες εξαιτίας της ακραίας έντασης του αρχικού σοκ και της πολύπλοκης διαδικασίας μετάδοσής του μέσω της αλυσίδας παραγωγής. Επιπλέον, η δημοσιονομική πολιτική αναμένεται να διαδραματίσει λιγότερο ενεργό ρόλο στη στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς οι περισσότερες οικονομίες προσπαθούν να επαναφέρουν σε ισορροπία τις δημοσιονομικές τους θέσεις, μετά από τρία χρόνια αποφασιστικής επέκτασης, προκειμένου να αμβλύνουν τον αντίκτυπο των σχετικών με την πανδημία του COVID-19 και την ενέργεια κρίσεων. Η επιβάρυνση του διαθέσιμου εισοδήματος από τον πληθωρισμό (συμπεριλαμβανομένων των ετεροχρονισμένων επιπτώσεων από το 2022) θα παραμείνει σημαντική στην Ελλάδα το 2023, παρά την αναμενόμενη συγκράτηση του πληθωρισμού, οδηγώντας σε ουσιαστική επιβράδυνση των καταναλωτικών δαπανών, η οποία θα τείνει επίσης να αποδυναμώσει την τιμολογιακή ισχύ των επιχειρήσεων από τα τρέχοντα ισχυρά επίπεδα. Η συνεχιζόμενη σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ θα μεταφερθεί με υψηλότερη ταχύτητα στο κόστος δανεισμού κατά τη διάρκεια του 2023, επιδεινώνοντας τη χρηματοοικονομική θέση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και περιορίζοντας την προθυμία τους να χρηματοδοτήσουν τις καταναλωτικές και επενδυτικές τους αποφάσεις μέσω νέων δανείων. Ωστόσο, τα πραγματικά επιτόκια της ελληνικής οικονομίας θα παραμείνουν κάτω από τους μακροχρόνιους μέσους όρους τους, με τις

²⁴ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Recovery and Resilience scoreboard

²⁵ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Ισοζύγιο Πληρωμών (μηνιαία στοιχεία), Νοέμβριος 2022

²⁶ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2023

²⁷ Πηγή: Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ & πηγές αγοράς

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αυξήσεις των επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες να αντισταθμίζονται εν μέρει από τη μείωση των ασφαλιστρών κινδύνου ανά χώρα και την περαιτέρω επαναξιολόγηση του κινδύνου της οικονομίας.

Συνολικά, η ελληνική οικονομία φαίνεται να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις ανωτέρω προκλήσεις και αναμένεται να συνεχίσει να υπεραποδίδει έναντι των άλλων χωρών της Ευρωζώνης, αξιοποιώντας τους ανθεκτικούς καταλύτες ανάπτυξης και την ισχυρή δυναμική που αναπτύχθηκε στο διάστημα 2021-2022. Για το 2023, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ 1,0%-2,0%, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΕΤΕ και τις τελευταίες εκτιμήσεις του επίσημου και ιδιωτικού τομέα, σε ένα περιβάλλον σχετικά ισορροπημένου εύρους κινδύνων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει περαιτέρω κλιμάκωση των γεωπολιτικών πιέσεων. Να σημειωθεί ότι η οικονομική δραστηριότητα εμφανίστηκε πιο ανθεκτική από το αναμενόμενο το 4ο τρίμηνο του 2022, τόσο στην Ελλάδα όσο και στις άλλες οικονομίες της Ευρωζώνης, θέτοντας εκ των πραγμάτων μια πιο υψηλή αφετηρία για το 2023.

Επιπροσθέτως, η επιβεβαίωση ενός καλύτερου από το αναμενόμενο σεναρίου για τις τιμές ενέργειας θα συνεπαγόταν ισχυρότερη ανάπτυξη, καθώς η ενεργειακή κρίση είχε σημαντικότερες αρνητικές επιπτώσεις για την Ελλάδα το 2022, λόγω της σχετικά υψηλής εξάρτησής της από εισαγωγές ενέργειας, αλλά και από εισαγόμενες εισροές που σχετίζονταν με βασικά εμπορεύματα, οι τιμές των οποίων αυξήθηκαν σημαντικά το 2022. Οι τρέχουσες τάσεις στις αγορές ενεργειακών και μη ενεργειακών βασικών εμπορευμάτων υποδηλώνουν σημαντική αποκλιμάκωση των πιέσεων στα περισσότερα τμήματα της αγοράς, σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις που έγιναν το 2ο εξάμηνο του 2022. Η παγίωση της συγκεκριμένης δυναμικής θα μπορούσε να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη του 2023. Από την άλλη πλευρά, μια αναζωπύρωση των ενεργειακών εντάσεων θα έφερνε την ελληνική οικονομία σε μειονεκτική θέση, με πρόσθετους κινδύνους για την οικονομική ανάπτυξη, δεδομένης της μειωμένης δυνατότητας για σημαντικές δημοσιονομικές παρεμβάσεις.

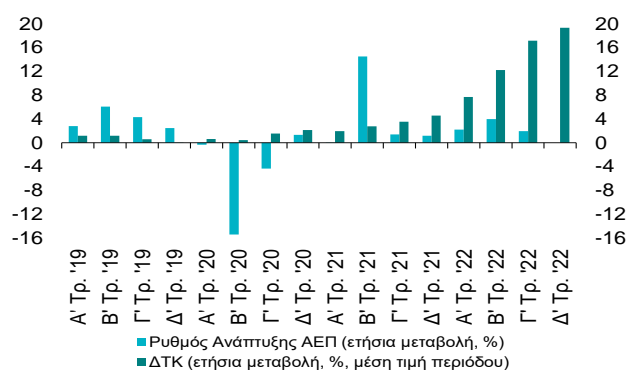
Το Μακροοικονομικό Περιβάλλον και ο Τραπεζικός Τομέας στη Βόρεια Μακεδονία ²⁸

Εν μέσω προκλήσεων, ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ της Βόρειας Μακεδονίας επιβραδύνθηκε αισθητά το 2022, με την οικονομική δραστηριότητα να επιστρέφει στα προ-πανδημίας επίπεδα, με

σημαντική χρονική υστέρηση, ωστόσο, συγκριτικά με τις οικονομίες της περιοχής

Ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ εκτιμάται ότι έχει μετριαστεί στο 2,4% το 2022 από 3,9% το 2021, επίδοση ασθενέστερη συγκριτικά με τις οικονομίες της περιοχής και της ΕΕ (όπου η αύξηση εκτιμάται στο 4,2% και 3,6% αντίστοιχα). Ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου ήταν ο κύριος μοχλός οικονομικής ανάπτυξης, αντανακλώντας την ισχυρή συσσώρευση αποθεμάτων, εν μέσω αυξανόμενων διεθνών τιμών ενέργειας και τροφίμων καθώς και τις υψηλότερες δημόσιες επενδύσεις. Παράλληλα, χάρις στην επαναλειτουργία της οικονομίας, έπειτα από την άρση των περιορισμών που είχαν επιβληθεί λόγω της πανδημίας, και των ισχυρών πολιτικών στήριξης, η ιδιωτική κατανάλωση συνεισέφερε σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη, με τη συμβολή της ωστόσο να μειώνεται αισθητά συγκριτικά με το 2021, εξαιτίας, μεταξύ άλλων, του αυξανόμενου πληθωρισμού. Όπως ήταν αναμενόμενο, εν μέσω ισχυρής εγχώριας ζήτησης και των συνεχιζόμενων διαταραχών στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, η συμβολή των καθαρών εξαγωγών στην οικονομική ανάπτυξη παρέμεινε αρνητική.

Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ & Πληθωρισμός

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας

Εν μέσω υψηλότερων διεθνών τιμών ενέργειας, οι εξωτερικοί λογαριασμοί επιδεινώθηκαν σημαντικά το 2022, με το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να εκτιμάται ότι διευρύνθηκε στο 7,5% του ΑΕΠ από 3,1% το 2021. Είναι σημαντικό ότι οι ισχυρότερες εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων, οι οποίες δεν συνεπάγονται τη δημιουργία χρέους, μαζί με τα έσοδα από την έκδοση κρατικού χρέους και τη χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ και το ΔΝΤ, βοήθησαν να υπερκαλυφθεί το εξωτερικό χρηματοδοτικό κενό, με αποτέλεσμα τα συναλλαγματικά διαθέσιμα να αυξηθούν κατά €220 εκατ. στα €3,9 δισ. το Δεκέμβριο του 2022 (καλύπτοντας περίπου 4 μήνες εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών μη αποδιδόμενων σε συντελεστές παραγωγής).

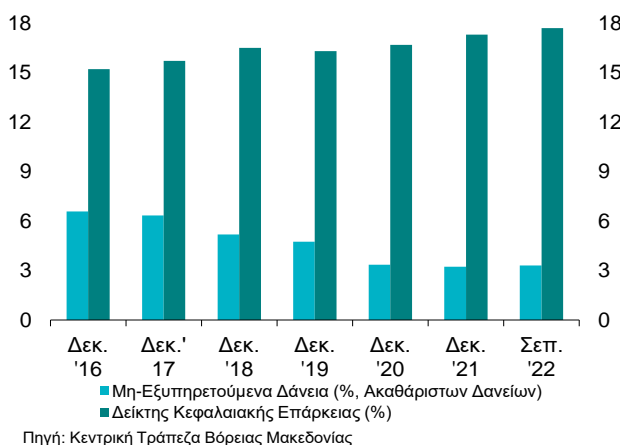
²⁸ Πηγή: Δημοσιευμένα στοιχεία από την Κεντρική Τράπεζα, την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία και το Υπουργείο Οικονομικών της χώρας και υπολογισμοί της ΕΤΕ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Η επίδοση του τραπεζικού τομέα παρέμεινε ισχυρή το 2022, παρά τις επικείμενες προκλήσεις

Σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα στοιχεία, τα κέρδη του τραπεζικού τομέα αυξήθηκαν σε €174 εκατ. (σε ετησιοποιημένη βάση) τα πρώτα τρία τρίμηνα του 2022 από €157 εκατ. την ίδια περίοδο του 2021, με τον (ετησιοποιημένο) δείκτη απόδοσης μέσω ιδίων κεφαλαίων να ενισχύεται οριακά στο 13,7%, λόγω των ισχυρότερων λειτουργικών κερδών προ προβλέψεων. Πράγματι, τα καθαρά επιτοκιακά κέρδη ανέκαμψαν τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2022, αντανakλώντας την ισχυρή επέκταση των τραπεζικών εργασιών (τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 9,7% σε ετήσια βάση το Σεπτέμβριο έναντι αύξησης 6,3% το Σεπτέμβριο του 2021), ενώ, παράλληλα, τα καθαρά μη επιτοκιακά κέρδη συνέχισαν να αυξάνονται με εύρωστο ρυθμό, υποστηριζόμενα από καθαρά κέρδη από χρεώσεις και προμήθειες καθώς και από συναλλαγματικά κέρδη. Τα ισχυρότερα καθαρά λειτουργικά κέρδη αντισταθμίστηκαν μερικώς από τις υψηλότερες προβλέψεις για μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Πράγματι, με τις πιέσεις στην ποιότητα του ενεργητικού ήδη να συσσωρεύονται (ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων προς συνολικά ακαθάριστα δάνεια αυξήθηκε οριακά στο 3,3% το Σεπτέμβριο από το χαμηλό 3,1% στις αρχές το 2022), λόγω των αυξανόμενων οικονομικών προκλήσεων, οι τράπεζες αύξησαν σημαντικά τις προβλέψεις για μη εξυπηρετούμενα δάνεια στα πρώτα τρία τρίμηνα του 2022, από χαμηλή, ωστόσο, βάση. Είναι σημαντικό ότι η κεφαλαιοποίηση του τραπεζικού κλάδου παρέμεινε ισχυρή, με το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας να βελτιώνεται οριακά στο 17,7% το Σεπτέμβριο του 2022, παραμένοντας σημαντικά υψηλότερος από το κατώτατο κανονιστικό όριο του 8,0%.

Θεμελιώδη Μεγέθη Τραπεζικού Συστήματος

Εν μέσω υψηλού πληθωρισμού, ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει χαμηλός το 2023, αντανakλώντας την περαιτέρω αποδυνάμωση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των καθαρών εξαγωγών

Με τον πληθωρισμό να προβλέπεται να παραμείνει σε διψήφια ποσοστά μέχρι τα μέσα του έτους, απομειώνοντας το (πραγματικό) διαθέσιμο εισόδημα και τις αποταμιεύσεις των νοικοκυριών, και

την καταναλωτική εμπιστοσύνη να έχει ήδη πληγεί, η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να επηρεαστεί σημαντικά την προσεχή περίοδο. Η απόσυρση αρκετών εκ των μέτρων στήριξης της αγοράς εργασίας εκτιμάται, επίσης, ότι θα επιφέρει αρνητική επίπτωση. Παράλληλα, ενόψει της επιβραδυνόμενης οικονομικής ανάπτυξης στην ΕΕ (ειδικότερα στη Γερμανία η οποία απορροφά σχεδόν το 50% των συνολικών εξαγωγών της χώρας), η συμβολή των καθαρών εξαγωγών στην οικονομική ανάπτυξη αναμένεται να παραμείνει αρνητική, παρά την ασθενέστερη εγχώρια ζήτηση και την προβλεπόμενη ομαλοποίηση των διαταραχών στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Υπό αυτές τις συνθήκες, η οικονομική ανάπτυξη αναμένεται να υποστηριχθεί κυρίως από τις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, οι οποίες αναμένεται να συνεχίσουν να ενισχύονται με ρυθμό ισχυρότερο του ιστορικού μέσου όρου, χάρις στο δημόσιο τομέα.

Οι οικονομικές πολιτικές δεν αναμένεται να υποστηρίξουν την οικονομική ανάπτυξη το 2023. Πράγματι, εν μέσω αυξημένου πληθωρισμού και υψηλού ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, η κεντρική τράπεζα αναμένεται να συνεχίσει την συσταλτική της πολιτική, αυξάνοντας περαιτέρω το βασικό της επιτόκιο (σε 5,25% μέχρι τα μέσα του έτους από 4,75% το Δεκέμβριο του 2022 και από το χαμηλό 1,25% στις αρχές του 2022). Παράλληλα, η δημοσιονομική προσαρμογή αναμένεται να συνεχιστεί, αλλά με ήπιο ρυθμό, υποστηριζόμενη από τη σταδιακή απόσυρση των μέτρων οικονομικής στήριξης, με το έλλειμμα του προϋπολογισμού να προβλέπεται να μειωθεί οριακά στο 4,0% του ΑΕΠ το 2023, παραμένοντας, ωστόσο, υψηλότερο από τα προ πανδημίας επίπεδα.

Συνολικά, ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί στο 1,6% το 2023. Μέχρι τότε, η απώλεια του παραγόμενου προϊόντος συγκριτικά με την προ-πανδημίας αναπτυξιακή πορεία του θα ανέρχεται σε ποσοστό οριακά χαμηλότερο του 10,0%, σχεδόν διπλάσιο από εκείνο των οικονομιών της περιοχής, αντανakλώντας, μεταξύ άλλων, το μεγαλύτερο μερίδιο συμμετοχής της ενέργειας και των τροφίμων στις δαπάνες των εγχώριων νοικοκυριών, τη χαμηλή ενεργειακή απόδοση της οικονομίας καθώς και το σχετικά μικρότερο περιθώριο εφαρμογής πολιτικών στήριξης, εν μέσω της σημαντικής επιδείνωσης των εξωτερικών ανισορροπιών. Αναφορικά με τις εξωτερικές ανισορροπίες, η συμφωνία για διετή προληπτική γραμμή στήριξης από το ΔΝΤ αναμένεται να παρέχει ένα δίκτυο ασφαλείας για την οικονομία, σε μια πιθανή απότομη επιδείνωση των συνθηκών εξωτερικής χρηματοδότησης. Είναι ανησυχητικό ότι η πολιτική ένταση αναμένεται να παραμείνει αυξημένη την προσεχή περίοδο, εστιάζοντας κυρίως στην αμφιλεγόμενη συμφωνία διευθέτησης της μακροχρόνιας διαμάχης της χώρας με τη Βουλγαρία, η οποία, ωστόσο, επέτρεψε την εκκίνηση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την ΕΕ. Υπό αυτές τις συνθήκες και με την αντιπολίτευση να ασκεί πίεση για πρόωρες εκλογές, αναμένονται περαιτέρω καθυστερήσεις στην ενταξιακή πορεία της χώρας στην ΕΕ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα 2022

Το 2022, τα προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €881 εκατ. με τα οργανικά λειτουργικά κέρδη (εξαιρουμένων των αποτελεσμάτων χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπών εσόδων) στα €694 εκατ. αυξημένα κατά 56,7% σε ετήσια βάση, αντικατοπτρίζοντας τις ακόλουθες σημαντικές μεταβολές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- Τα καθαρά έσοδα από τόκους αυξήθηκαν κατά 13,0% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €1.369 εκατ., αντανακλώντας κυρίως τη θετική επίπτωση από την αύξηση του δανειακού χαρτοφυλακίου, συνεπικουρούμενη από την επιτάχυνση των ανατιμολογήσεων το 2022 και από τα αυξημένα έσοδα από τίτλους, ενώ αντισταθμίστηκαν μερικώς από τη μείωση των εσόδων από τόκους δανείων λόγω απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Frontier) και από τη μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους από πράξεις TLTRO.
- Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες το 2022 αυξήθηκαν κατά 20,9% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €347 εκατ., ενισχυμένα από τη σημαντική αύξηση των εσόδων από προμήθειες στη λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς, ως αποτέλεσμα του αυξημένου όγκου συναλλαγών.
- Τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπά έσοδα το 2022 μειώθηκαν κατά 14,9% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €344 εκατ., ενσωματώνοντας κυρίως τα κέρδη από τα παράγωγα και τη διμερή προσαρμογή πιστωτικής αποτίμησης (Bilateral Credit Valuation Adjustment-«BCVA») έπειτα από την αύξηση των επιτοκίων κατά το 2022, ενώ το 2021 επωφελήθηκε κυρίως από τα μη επαναλαμβανόμενα κέρδη σχετιζόμενα με την ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου ποσού €209 εκατ.
- Οι λειτουργικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 2,8% σε ετήσια βάση, (μειωμένες κατά 0,2% οι δαπάνες προσωπικού, αυξημένα τα γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα κατά 7,5% και αυξημένες κατά 5,5% οι αποσβέσεις) λόγω της ισχυρής συγκράτησης του κόστους παρά τις πληθωριστικές πιέσεις. Οι αποσβέσεις και τα γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα αυξήθηκαν κυρίως λόγω της ενισχυμένης επενδυτικής στρατηγικής στον τομέα της πληροφορικής και τις πληθωριστικές πιέσεις, αντίστοιχα.
- Οι προβλέψεις δανείων για το 2022 ανήλθαν σε €217 εκατ. από €273 εκατ. το 2021, μειωμένες κατά 20,5%, σε αναμόνιση με τη βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος.
- Ο δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα το 2022, μειώθηκε σε 46,9% έναντι του 52,2% το 2021, λόγω της ισχυρής και βιώσιμης ανάκαμψης των οργανικών εσόδων και των συγκρατημένων λειτουργικών εξόδων παρά τις πληθωριστικές πιέσεις.
- Το κόστος πιστωτικού κινδύνου το 2022, ανήλθε σε 70 μ.β., με τάση ομαλοποίησης, υποστηριζόμενο από τις αρνητικές καθαρές ροές MEA και τον υψηλό δείκτη κάλυψής τους. Το κόστος πιστωτικού κινδύνου το 2021 ήταν 98 μ.β.

Εξέλιξη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

- Το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων σε επίπεδο Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε €1,8 δισ., σημειώνοντας μείωση ύψους €0,5 δισ. από την 31 Δεκεμβρίου 2021, κυρίως λόγω διαγραφών και μη οργανικών ενεργειών (βλ. ενότητα «Σημαντικότερες εξελίξεις - Σχέδιο μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»).
- Ο δείκτης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μειώθηκε σε 5,2% την 31 Δεκεμβρίου 2022, έναντι 7,0% (ή 13,6% pro-forma, συμπεριλαμβανομένων ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας του Project "Frontier") την 31 Δεκεμβρίου του 2021.
- Ο δείκτης κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ανήλθε την 31 Δεκεμβρίου 2022 σε 87,3%, αυξημένος από 77,2% την 31 Δεκεμβρίου 2021.

Αύξηση των καταθέσεων Ομίλου κατά 3,2% σε ετήσια βάση

Οι καταθέσεις του Ομίλου αυξήθηκαν την 31 Δεκεμβρίου 2022 κατά €1,7 δισ. από την 31 Δεκεμβρίου 2021 και ανήλθαν σε €55,2 δισ., κυρίως λόγω της αύξησης στη πιο σταθερή κατηγορία καταθέσεων (καταθέσεις ταμειοτηρίου κ.λπ.) κατά €3,0 δισ., η οποία ήταν παραπάνω από αρκετή για να αντισταθμίσει τη μείωση των προθεσμιακών καταθέσεων λιανικής τραπεζικής.

Ο Δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (CET1) ανήλθε σε 16,6%

- Το 2022, ο δείκτης CET1 και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 16,6% και 17,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας το δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων Απαιτήσεων ποσοστού 11,75% για το 2022, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου, και 14,50% για το 2023.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων | Όμιλος

€ εκατ.	2022	2021	Δ
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.369	1.212	13,0%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	347	287	20,9%
Οργανικά έσοδα	1.716	1.499	14,5%
Έσοδα από χρηματοοικονομικές πράξεις, λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	344	404	(14,9%)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.060	1.903	8,3%
Λειτουργικές δαπάνες	(805)	(783)	2,8%
Οργανικά κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	911	716	27,2%
Κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	1.255	1.120	12,1%
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	(217)	(273)	(20,5%)
Οργανικά λειτουργικά κέρδη⁽¹⁾	694	443	56,7%
Λειτουργικά κέρδη	1.038	847	22,6%
Προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων	1.038	847	22,6%
Φόροι	(157)	(15)	>100%
Προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	881	832	5,9%
Συναλλαγή ΕVO (μετά από φόρους)	237	-	-
Διακοπείσες δραστηριότητες, μη ελέγχουσες συμμετοχές και λοιπά κέρδη περιόδου αναλογούντα σε Μετόχους της Τράπεζας	2	35	(94,3%)
	1.120	867	29,2%

(1) Εξαιρούνται τα έσοδα από χρηματοοικονομικές πράξεις, τα λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και η αναλογία κερδών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
Κύριοι Δείκτες Όμιλος					
Κερδοφορία					
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (μ.β.)	2022	2021	Δ		
Κόστος πιστωτικού κινδύνου (μ.β.)	213	212	1		
Κόστος Έσοδα	70	98	(28)		
Κόστος: Οργανικά Έσοδα	39,1%	41,1%	(2,0)%		
	46,9%	52,2%	(5,3)%		
Ρευστότητα					
Δάνεια (μετά προβλέψεων) προς καταθέσεις	31.12.2022	31.12.2021	Δ		
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας LCR	58,6%	56,9%	1,7%		
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης NSFR	259,2%	242,0%	17,2%		
	146,3%	134,5%	11,8%		
Κεφαλαιακή επάρκεια					
Δείκτης CET1	31.12.2022	31.12.2021			
Σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού (€ δισ.)	16,6%	16,9%			
	36,4	34,7			

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για την Τράπεζα ισχύει η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη:

- τη σημαντική και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και σε επίπεδο Τράπεζας,
- την τρέχουσα πρόσβαση στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά πλεονάσματα εγγυήσεων, καθώς και τους Δείκτες LCR και NSFR, οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100% και την τρέχουσα χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αποκλειστικά μέσω των TLTROs (ήδη μειωμένη σε €8.1 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2022 από €11.6 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2021),
- τον δείκτη CET1 του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο οποίος υπερέβη τον OCR, και
- την εκτεταμένη και συνεχή δημοσιονομική και νομισματική στήριξη των ευρωπαϊκών και ελληνικών αρχών για την αντιμετώπιση της πρωτοφανούς κρίσης COVID-19 στο 2020 και 2021,
- την ενεργοποίηση νέων δημοσιονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών του πληθωρισμού, και
- την αμελητέα έκθεση του Ομίλου στη Ρωσία και την Ουκρανία και τις ενέργειες της Διοίκησης στην αντιμετώπιση της κρίσης στην Ουκρανία (βλ. *Σημαντικότερες Εξελίξεις - Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2022 για τον Όμιλο ΕΤΕ – Λοιπά – Κρίση στην Ουκρανία*).

Κερδοφορία

Τα αναλογούντα κέρδη σε Μετόχους της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθαν σε €1.120 εκατ. και €813 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα ενώ τα σχετικά ποσά για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, ανήλθαν σε €867 εκατ. και €729 εκατ., αντίστοιχα.

Τα κέρδη ανά μετοχή αυξήθηκαν από €0,86 το 2021 σε €0,97 το 2022 για τον Όμιλο, ενώ το αντίστοιχο ποσό για την Τράπεζα αυξήθηκε από €0,80 το 2021 σε €0,90 το 2022.

Ρευστότητα

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μειώθηκε σε €8,1 δισ. μέσω πράξεων TLTROs από €11,6 δισ. 31 Δεκεμβρίου 2021 αποκλειστικά από TLTROs). Επιπλέον, στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η Τράπεζα μείωσε τις συμβάσεις διαπραγματευτικών συναλλαγών (repos) με Πιστωτικά Ιδρύματα («Π.Ι.») του εξωτερικού σε 0,1 δισ. από €1,2 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021, ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €25,9 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 16,6% και 17,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,75% για το 2022, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου, και 14,50% για το 2023 (βλ. Σημείωση 4.6 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Ανατρέξτε στην ενότητα παραπάνω «Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον - Εγχώρια Οικονομία», για τις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας το 2022 και τις προοπτικές για το 2023.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Δεν υπάρχουν γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.

Μερίσματα

Ο Ν. 4548/2018 ο οποίος είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τη διανομή μερίσματος. Συγκεκριμένα, ορίζει ότι δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, είναι ή μετά από τη διανομή αυτή θα γίνει κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, τα πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης η διανομή των οποίων δεν επιτρέπεται και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη της κατάστασης αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτού του μετοχικού κεφαλαίου μειώνεται κατά το ποσό που δεν έχει ακόμη κληθεί να καταβληθεί.

Επιπλέον, ο νόμος ορίζει ότι το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση η διανομή τους και μειωμένο κατά τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Λόγω των ανωτέρω περιορισμών δεν υπήρχαν διανεμόμενα κέρδη κατά τη λήξη του 2021 και για το λόγο αυτό η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, που έλαβε χώρα την 28 Ιουλίου 2022, αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος.

Σχετικά με τη διανομή μερίσματος από τα κέρδη της χρήσης 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο θα εξετάσει την πρόταση που θα υποβάλει στην ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας το 2023, με βάση την έκβαση των συζητήσεων με τις εποπτικές αρχές.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το νόμο του ΤΧΣ και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Πλαισίου Σύμβασης Συνεργασίας με το ΕΤΧΣ, ο εκπρόσωπος του ΕΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει δικαίωμα αρνησικυρίας επί της απόφασης για διανομή μερίσματος.

Πληροφορίες για τις τάσεις

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα διατήρησε την ανοδική δυναμική της το 2022, επιδεικνύοντας ανθεκτικότητα στις αυξανόμενες προκλήσεις από τον υψηλό πληθωρισμό και την έντονη γεωπολιτική αβεβαιότητα, και υπερβαίνοντας τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Η δυναμική ανάκαμψη του τουρισμού και των υπόλοιπων υπηρεσιών, η πρόσθετη δημοσιονομική στήριξη, καθώς και η διατηρήσιμη βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας και το επιχειρηματικό περιβάλλον, άμβλυναν την αρνητική επίδραση του πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημα.

Οι χρηματοοικονομικές επιδόσεις του Ομίλου για το 2022 καταγράφουν σταθερά ισχυρή πορεία σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της Τράπεζας: τα οργανικά λειτουργικά κέρδη, ενισχύθηκαν κατά 56,7% σε ετήσια βάση, η ποιότητα του ισολογισμού μας προσεγγίζει αυτή των ευρωπαϊκών τραπεζών, με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα μετά από προβλέψεις να διαμορφώνονται στα €0,8 δισ. χωρίς ενδείξεις αύξησης του σχηματισμού νέων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, ενώ ο CET1 και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε 16,6% και 17,7%, αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον Δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,75% για το 2022, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου, και 14,50% για το 2023.

Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά την κερδοφορία, τα οργανικά λειτουργικά Κέρδη Ομίλου 2022 ανήλθαν στα €694 εκατ. (+56,7% σε ετήσια βάση), ενώ τα κέρδη περιόδου αναλογούνται σε Μετόχους της Τράπεζας ανήλθαν στα €1.120 εκατ. (+29,2% σε ετήσια βάση). Οι εξελίξεις αυτές αντικατοπτρίζουν την αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους, που επωφελήθηκαν από την αύξηση του χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων, το οποίο αυξήθηκε κατά €5,4 δισ. σε ετήσια βάση, των αυξημένων επιτοκίων και των αυξημένων εσόδων από τίτλους. Επιπλέον, αντανάκλα την εντυπωσιακή αύξηση των καθαρών εσόδων από προμήθειες κατά 20,9% σε ετήσια βάση, καθώς και την τάση ομαλοποίηση του κόστους πιστωτικού κινδύνου που ανήλθε σε 70 μ.β το 2022, έναντι των συγκρατημένων Λειτουργικών δαπανών συνέπεια της ισχυρής συγκράτησης του κόστους παρά τις αυξημένες πληθωριστικές πιέσεις.

Όσον αφορά την ποιότητα του ενεργητικού, η ακαθάριστη εγχώρια έκθεση σε Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα μειώθηκε στα €1,6 δισ., υποδηλώνοντας δείκτη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων στο 5,1%. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι ο οργανικός σχηματισμός Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων παραμένει αρνητικός χωρίς σημάδια ανάκαμψης του ποσοστού αθέτησης υποχρεώσεων των πελατών μας, στο παρελθόν βάσει προγραμμάτων στήριξης που χορηγούσε το κράτος ή η Τράπεζα ή η αύξηση του πληθωρισμού.

Τα κεφαλαιακά μας αποθέματα παραμένουν ισχυρά, με τους δείκτες CET1 και συνολικού κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2022 να διαμορφώνονται στο 16,6% και 17,7%, αντίστοιχα, επωφελούμενα από την ισχυρή κερδοφορία που υπερβαίνει κατά πολύ την πιστωτική επέκταση RWA παρά την απότομη επιτάχυνσή τους.

Με το βλέμμα στραμμένο μέλλον, ο Όμιλος θα συνεχίσει να χτίζει την ισχυρή δυναμική του επιτυχημένου του Προγράμματος Μετασχηματισμού, με σταθερή εστίαση στην υποστήριξη των πελατών και της ελληνικής οικονομίας σε αυτή την κρίσιμη περίοδο. Ταυτόχρονα, πιστοί στην καθοδήγησή μας και συνεχίζοντας ένα ισχυρό ιστορικό αξιοπιστίας, θα συνεχίσουμε να προσφέρουμε στους λειτουργικούς και χρηματοοικονομικούς στόχους που έχουμε θέσει, προσθέτοντας αξία στους πελάτες και τους μετόχους μας.

Ωστόσο, οι πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν ισχυρές και φαίνεται να παρατείνονται διεθνώς, οδηγώντας τις βασικές Κεντρικές Τράπεζες (συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ) σε σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής, με τις αγορές να αναμένουν επιπλέον αυξήσεις των επιτοκίων έως τα μέσα του 2023. Η σύσφιξη αυτή θα μπορούσε να επηρεάσει τις μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές συνθήκες κατά τη διάρκεια του 2023, λόγω της χρονικής υστέρησης στον μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Ενδεχόμενες αρνητικές επιδράσεις με χρονική υστέρηση, σε συνδυασμό με τις επίμονες ενεργειακές προκλήσεις, συντείνουν στην επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής οικονομίας για το 2023. Η ΕΚΤ, στις τελευταίες της δημοσιευμένες προβλέψεις, αναμένει υποχώρηση του ρυθμού μεγέθυνσης του ΑΕΠ για την Ευρωζώνη στο 0,5% το 2023, από εκτιμώμενο 3,4% το 2022. Παράλληλα, η άρση των αυστηρών μέτρων ανάσχεσης του COVID-19 στην Κίνα – η οποία αναμένεται να ενισχύσει τη ζήτηση πρώτων υλών – και η συνέχιση της κρίσης στην Ουκρανία, σε συνδυασμό με λοιπές πηγές γεωπολιτικής αβεβαιότητας που παραμένουν ενεργές το 2023, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν επιπλέον δυσκολίες αναφορικά με τη διαχείριση του πληθωρισμού και/ή την αντιμετώπιση των ενεργειακών προκλήσεων, καθώς και να επιδεινώσουν περαιτέρω τις οικονομικές προοπτικές για το 2023 αλλά και το απώτερο μέλλον. Μια κλιμάκωση της κρίσης στην Ουκρανία θα μπορούσε να προκαλέσει οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις σε όλη την Ευρώπη, οι οποίες είναι αδύνατο να ποσοτικοποιηθούν, σε μια

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

περίοδο όπου τα περιθώρια για πρόσθετη δημοσιονομική ή νομισματική στήριξη είναι πολύ περιορισμένα.

Όσον αφορά ενδεχόμενους θετικούς παράγοντες που θα μπορούσαν να επιδράσουν στο οικονομικό περιβάλλον, η ελληνική οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να υπερβαίνει τις επιδόσεις της Ευρωζώνης στο βασικό σενάριο για το 2023, λόγω: α) ισχυρότερων επιδράσεων που μετακυλιούνται (carry-over effects) από την κεκτημένη ισχυρή δυναμική της οικονομίας κατά το 2022, β) της ευνοϊκότερης αφετηρίας ως προς τη θέση της στον πιστωτικό κύκλο, με τον ελληνικό επιχειρηματικό τομέα να είναι περισσότερο ανθεκτικός μετά από τις πολυετείς αναδιαρθρώσεις που υλοποίησε, και ο οποίος παρουσιάζει χαμηλότερα επίπεδα μόχλευσης και σημαντικά αποθέματα ρευστότητας, υποστηριζόμενος από την ισχυρή δραστηριότητα το 2022, και γ) της αυξανόμενης στήριξης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»), δίνοντας σημαντική ώθηση στις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου το 2023 (βλ. παραπάνω στο «Κύριες εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον - Εγχώρια Οικονομία»).

Απαιτήσεις MREL

Σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59 (Οδηγία ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών ή (“BRRD”), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/879 (BRRD II), οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να διατηρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (“MREL”), η οποία εξασφαλίζει επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών στην εξυγίανση. Το “MREL” περιλαμβάνει μια διάσταση που βασίζεται στους κινδύνους που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα και μια στην μόχλευση που διατηρεί το πιστωτικό ίδρυμα. Ως εκ τούτου, το “MREL” εκφράζεται μέσω δύο δεικτών που πρέπει να πληρούνται και οι δύο: (i) ως ποσοστό επί του Συνολικού Ποσού Έκθεσης Κινδύνου (“TREA”), (το “MREL-TREA”), και (ii) ως ποσοστό επί της έκθεσης του δείκτη μόχλευσης (“LRE”), (το “MREL-LRE”).

Τα επιλέξιμα μέσα που πληρούν τις προϋποθέσεις για το “MREL” είναι τα ίδια κεφάλαια (μέσα κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 και μέσα κατηγορίας 2), καθώς και ορισμένες επιλέξιμες υποχρεώσεις (κυρίως μη εξασφαλισμένα ομόλογα- με εξοφλητική προτεραιότητα). Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 877/2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιτρέπει στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (“SRB”) να ορίσει εκτός από την απαίτηση “MREL”, και μια απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης εντός του MREL, έναντι της οποίας υπολογίζονται μόνο οι υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και τα ίδια κεφάλαια.

Στις 14 Δεκεμβρίου 2022, η Τράπεζα, έχοντας προσδιοριστεί από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (“SRB”) ως μοναδικό σημείο έναρξης (“SPE”) του Ομίλου και ως η μόνη οντότητα που απαιτείται να διατηρεί “MREL”, έλαβε από την Τράπεζα της Ελλάδος την απόφαση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης

(“SRB”) ότι πρέπει να ικανοποιήσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 τον στόχο “MREL” ο οποίος ανέρχεται σε ποσοστό 23,53% επί του συνολικού ποσού έκθεσης κινδύνου (“TREA”) και σε ποσοστό 5,88% επί του δείκτη έκθεσης μόχλευσης (“LRE”), σε ενοποιημένη βάση. Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση “MREL”, η Τράπεζα θα πρέπει πάντα να πληροί από την 1 Ιανουαρίου 2022 και μετά, απαίτηση που ανέρχεται σε 14,79% επί του “TREA” και σε 5,85% επί της “LRE” σε ενοποιημένη βάση, ενώ από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά, απαίτηση που ανέρχεται σε 16,91% επί του “TREA” και σε 5,88% επί της “LRE” σε ενοποιημένη βάση. Στις παραπάνω απαιτήσεις θα πρέπει να προστεθεί και η απαίτηση αποθέματος ασφαλείας (“CBR”), η οποία την 1 Ιανουαρίου 2022 ανέρχεται σε ποσοστό 3,25% επί του “TREA”, αυξήθηκε σε 3,50% επί του “TREA” από την 1 Ιανουαρίου 2023 και αναμένεται σταθερό έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Η Τράπεζα διατηρεί το απαιτούμενο ποσό “MREL”, ώστε να ικανοποιεί τόσο τους στόχους επί του δείκτη έκθεσης μόχλευσης (“LRE”), όσο και τον ενδιάμεσο δεσμευτικό στόχο της 1 Ιανουαρίου 2023 που ανέρχεται σε 20,41% επί του “TREA” (συμπεριλαμβανομένου του “CBR”).

Τέλος, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση του SRB, για το 2022 δεν απαιτείται από την Τράπεζα η τήρηση απαίτησης μειωμένης εξασφάλισης.

Το 2022 και στο πλαίσιο της στρατηγικής της Τράπεζας να αυξήσει τις MREL απαιτήσεις, η Τράπεζα προέβει στην έκδοση των παρακάτω ομολογιών:

- στις 15 Νοεμβρίου 2022, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση Ομολόγου Υψηλής Εξασφάλισης ύψους €500 εκατ. με τοκομερίδιο 7,25% και απόδοση 7,50%. Το ομόλογο έχει 5 έτη διάρκεια, με δυνατότητα ανάκλησης στα 4 έτη,
- στις 18 Νοεμβρίου 2022, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση Ομολόγου Υψηλής Εξασφάλισης ύψους €150 εκατ. με τοκομερίδιο και απόδοση 6%. Το ομόλογο έχει 2,5 έτη διάρκεια, με δυνατότητα ανάκλησης στα 1,5 έτη, και
- στις 25 Νοεμβρίου 2022, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση Ομολόγου Υψηλής Εξασφάλισης ύψους GBP 200 εκατ. με τοκομερίδιο και απόδοση 8,75%. Το ομόλογο έχει 4,5 έτη διάρκεια, με δυνατότητα ανάκλησης στα 3,5 έτη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επισκόπηση των δραστηριοτήτων

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου με μια ματιά:

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες:

Στην Ελλάδα

Λιανική τραπεζική
Εταιρική και επενδυτική τραπεζική
Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Specialized Asset Solutions
Λοιπές Δραστηριότητες
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
Συναλλακτική τραπεζική
Χρηματοδοτική μίσθωση
Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
Χρηματοπιστηριακή μεσιτεία
Διαχείριση ενεργητικού πελατών

Εκτός Ελλάδας

Δύο θυγατρικές τράπεζες:
- Stopanska Banka A.D.—Σκόπια (Stopanska Banka) και
- Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) Ltd
Χρηματοδοτική μίσθωση
- Stopanska Leasing DOOEL Skopje

Μη συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:

Στην Ελλάδα:

Μια Θυγατρική στις μισθώσεις (Leasing)
- Probank Leasing A.E.

Η Τράπεζα είναι η κύρια επιχειρησιακή εταιρεία του Ομίλου και αντιπροσωπεύει το 94,7% του ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2022, εξαιρουμένων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού προς πώληση. Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας αναλογούν στο 97,1% των υποχρεώσεων του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2022, εξαιρουμένων των υποχρεώσεων που σχετίζονται με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση.

Δραστηριότητες στην Ελλάδα

Η Τράπεζα είναι μία από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και διατηρεί σημαντικό ρόλο στον κλάδο λιανικής

τραπεζικής της χώρας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η Τράπεζα διέθετε συνολικά 345 Μονάδες (328 Καταστήματα, εκ των οποίων 9 Καταστήματα Λιανικής i-Bank Tellerless, 16 Γραφεία Συναλλαγών και 1 Παράρτημα Καταστήματος). Επιπλέον, η Τράπεζα, μέσω των 1.485 ATM (628 σε καταστήματα και 857 εκτός καταστημάτων), προσέφερε εκτενή κάλυψη ακόμη και στις πιο απομονωμένες περιοχές της χώρας.

Οι τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Εθνική Leasing A.E. και την Εθνική Factors A.E. Οι τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα («εγχώριες δραστηριότητες») αντιστοιχούν σε 95,4% των συνολικών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του (δάνεια προ προβλέψεων εγχώριας τραπεζικής) και σε 96,7% των καταθέσεων του (καταθέσεις εγχώριας τραπεζικής) κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Λιανική Τραπεζική

Σημαντικότερες εξελίξεις το 2022

Αύξηση σημειώθηκε στις χορηγούμενες στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων και δανείων προς μικρές επιχειρήσεις (σε ετήσια βάση άνοδος νέων εκταμιεύσεων +80,5% για τα στεγαστικά, +21,1% για τα καταναλωτικά δάνεια σταθερού επιτοκίου και +16,5% για τα δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις).

Ενισχύθηκαν, σε ετήσια βάση, τα καθαρά έσοδα από προμήθειες σε ποσοστό +24,1 % κυρίως λόγω των προμηθειών από συναλλαγές καρτών (ανάκαμψη τουριστικών συναλλαγών), από υπηρεσίες πληρωμών καθώς και από πωλήσεις νέων και υφιστάμενων επενδυτικών προϊόντων.

Σε σύγκριση με το 2021, διπλασιάστηκαν οι εκταμιεύσεις στεγαστικών δανείων από μεσίτες, λόγω της αναθεωρημένης εμπορικής στρατηγικής, της εφαρμογής νέας ανταγωνιστικής τιμολόγησης, της ευελιξίας των προϊόντων, της αναζήτησης και ενεργοποίησης υφιστάμενων συνεργασιών με μεσίτες και διαμεσολαβητές, καθώς και της σύναψης νέων συνεργασιών.

Επιτεύχθηκαν υψηλές αποδόσεις σε όλα τα μεγέθη που αφορούν την πελατεία Business Banking ξεπερνώντας το στόχο του μεριδίου αγοράς στις νέες χρηματοδοτήσεις ενώ παράλληλα επιτεύχθηκε σημαντική αύξηση στα καθαρά έσοδα από προμήθειες (+9,4%).

Σχεδιάστηκε και θεσπίστηκε ένα εξωστρεφές μοντέλο εξυπηρέτησης για πελάτες Business Banking. Συνεχίστηκαν με δυναμικό ρυθμό οι συνεργασίες με εξωτερικούς συνεργάτες, με λογιστικά γραφεία και συμβουλευτικές εταιρείες, σκοπεύοντας στην προώθηση δανείων σε μικρές επιχειρήσεις.

Υπογράφηκε σημαντικός αριθμός νέων συνεργασιών στρατηγικής σημασίας για τη χρηματοδότηση μεταξύ επιχειρήσεων. Το χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής απορρόφησε πλήρως τα κεφάλαια που διατέθηκαν από το Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων (EGF) για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών και επιχειρηματικών πλάνων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (MME) και μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
Υλοποιήθηκε επιτυχώς ο ανασχεδιασμός νέων ροών εργασίας και οργανωτικών διαδικασιών που περιλαμβάνουν «διαδρομές αυτοματοποιημένης έγκρισης», με αποτέλεσμα τη βελτίωση της παραγωγικότητας των κέντρων πιστοδοτήσεων μικρών επιχειρήσεων.	Εφαρμόστηκε με επιτυχία το πελατοκεντρικό μοντέλο Business Banking στο δίκτυο καταστημάτων στοχεύοντας στην υψηλού επιπέδου εξυπηρέτηση της εν λόγω πελατείας.	Ενισχύθηκε η στρατηγική της «ενσωμάτωσης τραπεζικών υπηρεσιών στην εμπορική, επιχειρηματική και καταναλωτική δραστηριότητα - Embedded Banking» της Τράπεζας με την καθιέρωση ενός εξειδικευμένου τομέα, στόχος του οποίου είναι η διαχείριση και ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων, καθώς και η προώθηση ολοκληρωμένων λύσεων χρηματοδότησης για ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις (π.χ. χρηματοδότηση μέσω αντιπροσώπων αυτοκινήτων/ εμπόρων χονδρικής και λιανικής/ μεσιτών ακινήτων/ αγροτικών επιχειρήσεων και άλλων).	Ενδυναμώθηκε η δραστηριότητα στα ψηφιακά δίκτυα αποδεικνύοντας έμπρακτα τη δυνατότητα της Τράπεζας να ηγηθεί των τάσεων του ψηφιακού χώρου: αύξηση των ενεργών χρηστών κατά 10,5% σε ετήσια βάση, τους τελευταίους 12 μήνες, ενώ παράλληλα αξιοσημείωτη ήταν η αύξηση κατά 22,0% στις λήψεις από την εφαρμογή της Τράπεζας για κινητά τηλέφωνα και η αύξηση κατά 31,4% στις συναλλαγές μέσω κινητής τηλεφωνίας (mobile banking).	Εμπλουτίστηκαν τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω digital banking με νέες λειτουργικότητες, όπως μεταφορές συναλλάγματος, αιτήματα παρακολούθησης της πορείας των εμβασμάτων και τροποποίησης αυτών μέσω digital banking, ενώ επεκτάθηκε η δυνατότητα ηλεκτρονικής πληρωμής δόσεων σε ένα ευρύ φάσμα δανειακών προϊόντων για εταιρικούς πελάτες. Με το συγκεκριμένο εμπλουτισμό, αναβαθμίστηκε η συνολική ψηφιακή εμπειρία των πελατών μας.	Ενεργοποιήθηκαν οι ανέπαφες πληρωμές μέσω κινητών τηλεφώνων στις πλατφόρμες Google Pay και Apple Pay (επέκταση της εν λόγω λειτουργικότητας στις πιστωτικές κάρτες).
Με 5,7 εκατ. κάρτες σε κυκλοφορία, διατηρήθηκε η ηγετική θέση στην εγχώρια αγορά καρτών. Η έκδοση καρτών και ο κύκλος εργασιών από συναλλαγές με κάρτες σημείωσαν άνοδο κατά 16,3% και 23,6%, αντίστοιχα, σε ετήσια βάση, συμπεριλαμβανομένων των χρεωστικών, πιστωτικών και προπληρωμένων καρτών.	Ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση των υπηρεσιών αποδοχής και επεξεργασίας πληρωμών στην NBG Pay, καθώς και η πώληση του 49% στην EVO Payments.	Με 5,7 εκατ. κάρτες σε κυκλοφορία, διατηρήθηκε η ηγετική θέση στην εγχώρια αγορά καρτών. Η έκδοση καρτών και ο κύκλος εργασιών από συναλλαγές με κάρτες σημείωσαν άνοδο κατά 16,3% και 23,6%, αντίστοιχα, σε ετήσια βάση, συμπεριλαμβανομένων των χρεωστικών, πιστωτικών και προπληρωμένων καρτών.	Ενσωμάτωση της Μεθοδολογίας Βασισμένης σε Αξία ("Value Based Methodology - VBM") στην τακτική αναφορά και την πρόοδο λήψης αποφάσεων.	Ενσωμάτωση της Μεθοδολογίας Βασισμένης σε Αξία ("Value Based Methodology - VBM") στην τακτική αναφορά και την πρόοδο λήψης αποφάσεων.	Ενσωμάτωση της Μεθοδολογίας Βασισμένης σε Αξία ("Value Based Methodology - VBM") στην τακτική αναφορά και την πρόοδο λήψης αποφάσεων.
Αυξήθηκαν σημαντικά οι όγκοι επενδύσεων κατά ~500 εκατ. (καθαρές εισροές από αμοιβαία κεφάλαια της Εθνικής Asset Management και συμμετοχές στο προϊόν «Επενδυτικό Νέας Γενιάς») παρά τις ταραχώδεις συνθήκες της αγοράς.	Διατηρήθηκε η βάση του υπό διαχείριση ενεργητικού στον τομέα Private Banking, καθώς και τα επίπεδα απόδοσης του ενεργητικού, παρά τις ανατιμήσεις και τις διαταραχές που ώθησαν τις κεντρικές τράπεζες σε επανειλημμένες αυξήσεις επιτοκίων κατά τη διάρκεια του έτους.	Αυξήθηκαν σημαντικά οι όγκοι επενδύσεων κατά ~500 εκατ. (καθαρές εισροές από αμοιβαία κεφάλαια της Εθνικής Asset Management και συμμετοχές στο προϊόν «Επενδυτικό Νέας Γενιάς») παρά τις ταραχώδεις συνθήκες της αγοράς.	Ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση της εφαρμογής Waiz, μέρος της στρατηγικής της Λιανικής Τραπεζικής, η λειτουργία της οποίας διακόπηκε τον Αύγουστο του 2022. Όλα τα στελέχη εντάχθηκαν στις Διευθύνσεις Ψηφιακής Τραπεζικής, Ψηφιακού Μετασχηματισμού και Προγραμμάτων Πιστότητας.	Ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση της εφαρμογής Waiz, μέρος της στρατηγικής της Λιανικής Τραπεζικής, η λειτουργία της οποίας διακόπηκε τον Αύγουστο του 2022. Όλα τα στελέχη εντάχθηκαν στις Διευθύνσεις Ψηφιακής Τραπεζικής, Ψηφιακού Μετασχηματισμού και Προγραμμάτων Πιστότητας.	Ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση της εφαρμογής Waiz, μέρος της στρατηγικής της Λιανικής Τραπεζικής, η λειτουργία της οποίας διακόπηκε τον Αύγουστο του 2022. Όλα τα στελέχη εντάχθηκαν στις Διευθύνσεις Ψηφιακής Τραπεζικής, Ψηφιακού Μετασχηματισμού και Προγραμμάτων Πιστότητας.
Όσον αφορά στο δίκτυο καταστημάτων, συνεχίστηκαν οι δράσεις αναδιάρθρωσης της φυσικής παρουσίας αυτού, καθώς και η βελτιστοποίηση της εικόνας, του λειτουργικού μοντέλου, της διαχείρισης αποδοτικότητας, καθώς και των παρεχόμενων υπηρεσιών για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά.	Οι συναλλαγές εντός καταστημάτων μειώθηκαν κατά 15,6% επιπλέον σε ετήσια βάση, συμβάλλοντας στην προσπάθεια μετάβασης στα ψηφιακά κανάλια. Επί του παρόντος, οι εγχρήματες συναλλαγές εντός καταστήματος ανέρχονται στο 3,3% επί των συνολικών εγχρήματων συναλλαγών.	Όσον αφορά στο δίκτυο καταστημάτων, συνεχίστηκαν οι δράσεις αναδιάρθρωσης της φυσικής παρουσίας αυτού, καθώς και η βελτιστοποίηση της εικόνας, του λειτουργικού μοντέλου, της διαχείρισης αποδοτικότητας, καθώς και των παρεχόμενων υπηρεσιών για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά.	Τομείς στρατηγικής σημασίας	Τομείς στρατηγικής σημασίας	Τομείς στρατηγικής σημασίας
Οι συναλλαγές εντός καταστημάτων μειώθηκαν κατά 15,6% επιπλέον σε ετήσια βάση, συμβάλλοντας στην προσπάθεια μετάβασης στα ψηφιακά κανάλια. Επί του παρόντος, οι εγχρήματες συναλλαγές εντός καταστήματος ανέρχονται στο 3,3% επί των συνολικών εγχρήματων συναλλαγών.	Οι συναλλαγές εντός καταστημάτων μειώθηκαν κατά 15,6% επιπλέον σε ετήσια βάση, συμβάλλοντας στην προσπάθεια μετάβασης στα ψηφιακά κανάλια. Επί του παρόντος, οι εγχρήματες συναλλαγές εντός καταστήματος ανέρχονται στο 3,3% επί των συνολικών εγχρήματων συναλλαγών.	Οι συναλλαγές εντός καταστημάτων μειώθηκαν κατά 15,6% επιπλέον σε ετήσια βάση, συμβάλλοντας στην προσπάθεια μετάβασης στα ψηφιακά κανάλια. Επί του παρόντος, οι εγχρήματες συναλλαγές εντός καταστήματος ανέρχονται στο 3,3% επί των συνολικών εγχρήματων συναλλαγών.	Ο στρατηγικός στόχος της Λιανικής Τραπεζικής είναι η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού ανάπτυξης της Τράπεζας για την επίτευξη βιώσιμων και βελτιωμένων αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις στρατηγικές προτεραιότητές της. Οι βασικοί πυλώνες στρατηγικής για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι:	Ο στρατηγικός στόχος της Λιανικής Τραπεζικής είναι η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού ανάπτυξης της Τράπεζας για την επίτευξη βιώσιμων και βελτιωμένων αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις στρατηγικές προτεραιότητές της. Οι βασικοί πυλώνες στρατηγικής για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι:	Ο στρατηγικός στόχος της Λιανικής Τραπεζικής είναι η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού ανάπτυξης της Τράπεζας για την επίτευξη βιώσιμων και βελτιωμένων αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις στρατηγικές προτεραιότητές της. Οι βασικοί πυλώνες στρατηγικής για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι:
			η εκμετάλλευση των ευκαιριών της αγοράς καθώς και του αναξιοποίητου δυναμικού της υφιστάμενης πελατειακής βάσης της Τράπεζας για την προώθηση δανειακών και άλλων προσοδοφόρων προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο ενός αναβαθμισμένου πελατοκεντρικού μοντέλου ανάπτυξης,	η εκμετάλλευση των ευκαιριών της αγοράς καθώς και του αναξιοποίητου δυναμικού της υφιστάμενης πελατειακής βάσης της Τράπεζας για την προώθηση δανειακών και άλλων προσοδοφόρων προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο ενός αναβαθμισμένου πελατοκεντρικού μοντέλου ανάπτυξης,	η εκμετάλλευση των ευκαιριών της αγοράς καθώς και του αναξιοποίητου δυναμικού της υφιστάμενης πελατειακής βάσης της Τράπεζας για την προώθηση δανειακών και άλλων προσοδοφόρων προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο ενός αναβαθμισμένου πελατοκεντρικού μοντέλου ανάπτυξης,
			η αναδιάρθρωση, ο εξορθολογισμός και η κινητοποίηση του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας εθνικής εμβέλειας για την παροχή άριστων υπηρεσιών,	η αναδιάρθρωση, ο εξορθολογισμός και η κινητοποίηση του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας εθνικής εμβέλειας για την παροχή άριστων υπηρεσιών,	η αναδιάρθρωση, ο εξορθολογισμός και η κινητοποίηση του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας εθνικής εμβέλειας για την παροχή άριστων υπηρεσιών,
			η ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και ο επανασχεδιασμός των υφιστάμενων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των πελατών, και	η ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και ο επανασχεδιασμός των υφιστάμενων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των πελατών, και	η ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και ο επανασχεδιασμός των υφιστάμενων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των πελατών, και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

η αξιοποίηση της τεχνολογίας με στόχο τη διεύρυνση των ψηφιακών υπηρεσιών της Τράπεζας, ως μέσου παροχής εμπλουτισμένων υπηρεσιών στους πελάτες, διευκολύνοντας περαιτέρω τη μετάπτωση των συναλλαγών στα ψηφιακά κανάλια και αποτελώντας την κινητήρια δύναμη της ισχυρής ανάπτυξης στο μέλλον.

Δραστηριότητα

Το 2022 ήταν μια χρονιά έντονης δραστηριότητας για τη Λιανική Τραπεζική. Η αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα, οι επίμονες πιέσεις από τον πληθωρισμό και η αυξανόμενη αβεβαιότητα μίας πιθανής οικονομικής ύφεσης, ώθησαν την Τράπεζα να αναλάβει δράση με όχημα την καινοτομία και την εξωστρέφεια, επιδεικνύοντας τα άμεσα αντανακλαστικά της σε συνδυασμό με την αποτελεσματική ηγεσία. Επιπλέον, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού συνεχίστηκε στον δικό του ρυθμό, με ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών στρατηγικής σημασίας. Ως εκ τούτου, το 2022 η Λιανική Τραπεζική συνέχισε τη σταθερή της ανάπτυξη, η οποία υποστηρίχθηκε με τη υλοποίηση των ακόλουθων βασικών πρωτοβουλιών:

Πελατοκεντρικό μοντέλο εξυπηρέτησης:

Το πελατοκεντρικό μοντέλο εξυπηρέτησης, μέσα από τη στοχευμένη προσέγγιση και την ύπαρξη των εξειδικευμένων υπευθύνων πελατείας, επιδιώκει την ενδυνάμωση της σχέσης του πελάτη με την Τράπεζα καθώς και την αύξηση της χρήσης των παρεχόμενων υπηρεσιών αυτής. Το μοντέλο στελέχωσης επαναπροσδιορίζεται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τις οργανωτικές και επιχειρηματικές ανάγκες, μέσω της συνεχούς επιμόρφωσης αναφορικά με την «πελατειακή εμπειρία και ακεραιότητα» στις πωλήσεις. Επιπρόσθετα, μέσα στο 2022, εγκαινιάστηκαν καταστήματα της Τράπεζας χωρίς ταμεία.

Με σκοπό την αύξηση της εμπιστοσύνης και αφοσίωσης των πελατών της Τράπεζας, το πρόγραμμα «Go4More» αποτελεί ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών σε διάφορες κατηγορίες πελατών. Υπό το εν λόγω πρίσμα, το «Go4More» διεύρυνε περαιτέρω το δίκτυο συνεργαζόμενων επιχειρήσεων του προγράμματος ενώ αναβάθμισε τις τεχνικές λειτουργίες του ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και προτιμήσεις των πελατών, ενισχύοντας παράλληλα το προφίλ της Τράπεζας ως προς την ευαισθητοποίηση που ήδη επιδεικνύει για την κοινωνία και το περιβάλλον. Ειδικότερα, σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις του δικτύου «Go4More» προστέθηκε το πρόγραμμα επιβράβευσης ανακύκλωσης «THE GREEN CITY», μια συνεργασία που επιτρέπει στα μέλη και των δύο προγραμμάτων να μετατρέπουν τους πόντους που συλλέγουν με την ανακύκλωση σε πόντους «Go4More», στηρίζοντας έμπρακτα τη προτεραιότητα της Τράπεζας για ένα βιώσιμο μέλλον.

Στεγαστικά δάνεια: Η υιοθέτηση διαφόρων στρατηγικών ενεργειών είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των

εκταμιεύσεων, επιτυγχάνοντας τόσο τον αντίστοιχο στόχο όσο και το στόχο του μεριδίου αγοράς. Αναλυτικότερα:

- Απλοποιήθηκε περαιτέρω το συνολικό πλαίσιο εκταμίευσης στεγαστικών δανείων με κεντροποιημένες όσο και αυτοματοποιημένες λειτουργίες,
- Βελτιστοποιήθηκε η υποβολή αιτήσεων για τη χορήγηση στεγαστικών δανείων μέσω digital banking, το οποίο συνέβαλε στην περαιτέρω μείωση του φόρτου εργασιών των καταστημάτων,
- Υιοθετήθηκε μια ανταγωνιστική τιμολόγηση των προϊόντων κυμαινόμενου επιτοκίου, ενώ προστέθηκαν επιλογές μεικτού επιτοκίου για τη χρηματοδότηση οικιστικών ακινήτων που ανήκουν στη Τράπεζα,
- Ενισχύθηκαν περαιτέρω οι πωλήσεις μέσω υφιστάμενων και νέων συνεργασιών με σημαντικά μεσιτικά γραφεία της αγοράς, προσφέροντας νέα ανταγωνιστικά προνόμια.

Καταναλωτικά δάνεια: Η Τράπεζα συνέχισε να χορηγεί δάνεια μέσα από το συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ-ΑΥΤΟΝΟΜΩ», για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της αυτονομίας των κατοικιών, με 100% επιδότηση επιτοκίου και μηδενικά τέλη.

Επιπροσθέτως, η Τράπεζα υλοποίησε νέες συνεργασίες με ηγετικούς εμπόρους λιανικής πώλησης κατακτώντας νέες αγορές, ενώ συνέχισε να επεκτείνει υφιστάμενες συνεργασίες στρατηγικής σημασίας. Τέλος, με συντονισμένες ενέργειες, βελτίωσε τη συνολική θέση της στον κλάδο της χρηματοδότησης αυτοκινήτων μέσω συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, εστιάζοντας επίσης στην αγορά μεταχειρισμένων οχημάτων.

Δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις: Το 2022 η Τράπεζα αύξησε σημαντικά τις χορηγήσεις και, αντιστοίχως, το μερίδιο αγοράς της, αναπτύσσοντας και υλοποιώντας ένα υψηλής προστιθέμενης αξίας πακέτο νέων προϊόντων προς μικρές επιχειρήσεις, ενώ συνέχισε να εφαρμόζει την πελατοκεντρική της προσέγγιση, στηρίζοντας τις μικρές επιχειρήσεις στην τρέχουσα δυσχερή οικονομική συγκυρία.

Η Τράπεζα συνέχισε να συμμετέχει ενεργά και να συνεργάζεται με κρατικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, προσφέροντας προϊόντα μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας. Ταυτόχρονα, κατάφερε να προσφέρει προνομιακούς όρους τιμολόγησης για επενδυτικά έργα πράσινης ενέργειας, ανταγωνιστικούς όρους σε επίπεδο αγοράς, είτε μέσω ειδικών προϊόντων, όπως τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Επενδυτικής Τράπεζας, είτε μέσω των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας.

Επιπλέον, για περαιτέρω ενίσχυση των εκταμιεύσεων επιχειρηματικών δανείων, η Τράπεζα δρομολόγησε ενεργά

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

συνεργασίες με τρίτους, όπως λογιστικά γραφεία, συμβουλευτικές εταιρείες και άλλους.

Κατά τη διάρκεια του έτους υλοποιήθηκε και μια σημαντική πρωτοβουλία που αφορά την αναπροσαρμογή της τιμολόγησης στο πελατολόγιο του τομέα εξυπηρέτησης μεγάλων πελατών.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2022, ολοκληρώθηκε το έργο ανασχεδιασμού που καθιερώνει ένα νέο λειτουργικό μοντέλο στη διαδικασία πιστοδοτήσεων, βελτιώνοντας τη συνολική απόδοση των κέντρων πιστοδοτήσεων μικρών επιχειρήσεων. Ειδικότερα, θεσπίστηκαν επιπλέον αυτοματοποιημένες διαδικασίες και βελτιώσεις όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων και πληροφοριών από τους αιτούντες, σχετικά με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που συνοδεύουν τις αιτήσεις, καθώς και στη χρήση εφαρμογών τιμολόγησης. Παράλληλα, το νέο λειτουργικό μοντέλο προσφέρει υψηλό επίπεδο τυποποίησης της διαδικασίας πιστοδοτήσεων και μειώνει τον απαιτούμενο χρόνο έγκρισης. Οι βελτιώσεις αυτές συνοδεύτηκαν από αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές και εγχειρίδια πιστοδοτικού πλαισίου τα οποία εισάγουν εναλλακτικές διαδικασίες πιστοληπτικής αξιολόγησης με βάση την εκπλήρωση μιας σειράς κριτηρίων βάσει τόσο της λειτουργικής πολυπλοκότητας των αιτήσεων, όσο και του προφίλ κινδύνου των ΜΜΕ/ εγγυητών/ μετόχων του αιτούντος.

Κάρτες (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες (issuing/acquiring)): Η Τράπεζα, στην προσπάθειά της να αναβαθμίσει τα προϊόντα της και να επιτύχει το στρατηγικό της στόχο για ενίσχυση του χαρτοφυλακίου πιστωτικών καρτών, προώθησε στην αγορά τρεις νέες πιστωτικές κάρτες: ασημένια, χρυσή και μαύρη, προσθέτοντας νέα ελκυστικά χαρακτηριστικά, όπως υπηρεσίες concierge, ένα ευρύ φάσμα ασφαλιστικών παροχών, δωρεάν συναλλαγές σε συνάλλαγμα, κ.λπ. Στο πλαίσιο της εν λόγω προώθησης, επανασχεδιάστηκαν εικαστικά οι επιμέρους κάρτες με την υιοθέτηση του κατακόρυφου προσανατολισμού, ενώ ολοκληρώθηκε η ένταξη ολόκληρου του χαρτοφυλακίου καρτών στα ψηφιακά πορτοφόλια. Η Τράπεζα αξιοποίησε όλους τους διαθέσιμους πόρους της, προκειμένου να διαφοροποιήσει τις διαδικασίες εκκαθάρισης συναλλαγών καρτών, ώστε να γίνουν απλούστερες και φιλικότερες προς τον πελάτη. Ενεργοποιήθηκε η υπηρεσία ταχυδρομικών μεταφορών για την αποστολή και παραλαβή εγγράφων των πελατών, ενώ εγκαινιάστηκε και η εφαρμογή απομακρυσμένης υπογραφής εγγράφων (e-signature). Η Τράπεζα υπέγραψε νέα στρατηγική συμφωνία με τη Mastercard με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου καρτών της. Τέλος, ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση των δραστηριοτήτων εκκαθάρισης συναλλαγών με κάρτες μέσω της στρατηγικής συνεργασίας με την EVO Payments και της σύστασης της NBG Pay S.M.S.A.

Επενδύσεις: Η Τράπεζα:

- α) Εισήγαγε στην αγορά νέα και καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες και συνέχισε να βελτιώνει τα υφιστάμενα, συγκεκριμένα:
 - i. Το δομημένο επενδυτικό προϊόν «Επενδυτικό Νέας Γενιάς» το οποίο διατέθηκε αρχικά με μερική εγγύηση κεφαλαίου και βελτιώθηκε περαιτέρω ώστε να προσφέρει πλήρη εγγύηση κεφαλαίου και με ελάχιστη εγγυημένη απόδοση στη λήξη του.
 - ii. Το αμοιβαίο κεφάλαιο σταθερής διάρκειας «Δήλος Extra Income» με ελκυστικό ετήσιο μέρισμα και προοπτική απόδοσης στη λήξη του.
- β) Ενίσχυσε τα έσοδα από προμήθειες επενδύσεων μέσω της θέσπισης ενός συστήματος κλιμακωτής τιμολόγησης των προμηθειών εγγραφής.
- γ) Εμπλούτισε τις επενδύσεις που προσφέρει μέσω ψηφιακών καναλιών, παρέχοντας τη δυνατότητα απόκτησης επιλεγμένων επενδυτικών προϊόντων μέσω internet banking
- δ) Ένταξε την πρωτοβουλία αναβάθμισης της πελατειακής εμπειρίας σε όλα τα στάδια των επενδύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού, το οποίο έχει ήδη αποφέρει σημαντικά αποτελέσματα.

Καταθέσεις: Η Τράπεζα

- α) Διεύρυνε την ψηφιακή λειτουργία μεταφοράς κεφαλαίων, παράλληλα με την ενσωμάτωση ελέγχων «Γνώρισε τον πελάτη σου» (know-your-customer, “KYC”).
- β) Αύξησε τα έσοδα από προμήθειες καταθέσεων και διαμεσολάβησης μέσω ανατιμολόγησης συγκεκριμένων προϊόντων και υπηρεσιών, όπως τα πακέτα καταθετικών προϊόντων και οι μεταφορές κεφαλαίων.

Τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα: Κατά τη διάρκεια του 2022, οι πωλήσεις νέων συμβολαίων συνέχισαν να καταγράφουν αύξηση (+19,5% σε ετήσια βάση). Όσον αφορά στην προσφορά προϊόντων, η Τράπεζα εισήγαγε στην αγορά ένα νέο προϊόν βασιζόμενο σε ασφαλιστήριο ζωής (Unit-linked) με ενιαίο ασφάλιστρο και 80% προστασία. Επιπλέον, παρουσίασε ένα συνδυαστικό προϊόν για τους πελάτες που συμμετέχουν στο νέο προϊόν Unit-linked με ενιαίο ασφάλιστρο, να συμμετέχουν αποκλειστικά στο προϊόν «Επενδυτικό Νέας Γενιάς» με 100% εγγύηση κεφαλαίου και ελάχιστη εγγυημένη απόδοση στη λήξη.

Ασφαλίστηκαν περίπου 26 χιλ. ακίνητα που παρέχονται ως εξασφάλιση σε ένα χαρτοφυλάκιο δανείων που διαχειρίζεται τρίτος διαχειριστής (έργο Cairo I & II).

Επιπλέον, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της κουλτούρας πωλήσεων ασφαλιστικών προϊόντων, πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικά σεμινάρια πωλήσεων δια ζώσης για τους εργαζόμενους του δικτύου καταστημάτων σε στενή συνεργασία με την Εθνική Ασφαλιστική. Τέλος, σχεδιάστηκε μια ολοκληρωμένη διαδικασία για την προώθηση των τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων μέσω τηλεπωλήσεων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Private Banking: Ο όγκος των πωλήσεων και η σταθμισμένη απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων (RoA) διατηρήθηκαν στα επίπεδα του 2021, με τους πελάτες να ανακατανέμουν τα χαρτοφυλάκια τους προς χαμηλότερου κινδύνου ανοίγματα. Η επίδραση των ανατιμήσεων της αγοράς αντισταθμίστηκαν πλήρως με τις νέες προσθήκες στα υπό διαχείριση στοιχεία ενεργητικού, οι οποίες προήλθαν κυρίως από την ενίσχυση των υφιστάμενων υπό διαχείριση στοιχείων ενεργητικού, καθώς και από συστάσεις πελατών από τον τομέα Premium Banking. Η απόδοση του χαρτοφυλακίου ενισχύθηκε με την άμεση μετάβαση από τις μετοχές σε επιλεγμένες θέσεις σταθερού εισοδήματος μικρής διάρκειας. Οι τοποθετήσεις σε επενδύσεις χρηματικών διαθεσίμων παρουσίασαν ελαφρά αύξηση σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2021.

Premium Banking: Η Τράπεζα:

- βελτίωσε την παροχή υπηρεσιών Premium Banking με: i) το σχεδιασμό και εφαρμογή τμηματοποίησης της πελατειακής βάσης με σκοπό να παρέχει ένα μοντέλο διακριτής εξυπηρέτησης και προϊόντα υψηλής αξίας για κάθε επιμέρους τμήμα, ii) την καθιέρωση των προγραμματισμένων ραντεβού ως βασικής υπηρεσίας του Premium Banking και iii) τη διεξαγωγή ερευνών πελατείας.
- ενίσχυσε τις πωλήσεις επενδυτικών προϊόντων με τον σχεδιασμό και υλοποίηση: i) καινοτόμων επενδυτικών προϊόντων με μερική εγγύηση κεφαλαίου, προσαρμοσμένων σε πελάτες Premium Banking, ii) ειδικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων και πιλοτικών προγραμμάτων κατάρτισης για τη στήριξη των συμβούλων πελατείας Premium Banking, iii) εκπαιδευτικού εργαλείου σε θέματα επενδύσεων προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους συμβούλους πελατείας Premium Banking να εξοικειωθούν με τις διαθέσιμες επιλογές κάθε επενδυτικού προφίλ και να αναπτύξουν ένα ολοκληρωμένο επενδυτικό πλάνο για τους αντίστοιχους πελάτες.

Mass Segment: Η Τράπεζα:

- υλοποίησε με επιτυχία το ετήσιο σχέδιο ενημερωτικών και προωθητικών δράσεων με στόχο να ενημερώνει τους πελάτες την κατάλληλη στιγμή, μέσω όλων των διαθέσιμων καναλιών επικοινωνίας, για τη κατάλληλη προσφορά προϊόντων,
- ενίσχυσε τη στρατηγική κυβερνοασφάλειας βελτιώνοντας τις τεχνικές υποδομές, αναπτύσσοντας νέες λειτουργίες προστασίας των καρτών και λογαριασμών που έχουν ως στόχο τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ της πελατειακής εμπειρίας και της ασφάλειας των συναλλαγών.

Δίκτυο καταστημάτων: Συνεχίστηκε η αναδιάρθρωση του δικτύου καταστημάτων και η μετάπτωση των συναλλαγών σε ATM/APS (επί του παρόντος, 118 on-site lobby ATM και 358 APS), με στοχευμένες συγχωνεύσεις μονάδων, με στόχο την εξοικονόμηση πόρων και τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του. Ειδικότερα, το 2022 ολοκληρώθηκαν 12 συγχωνεύσεις καταστημάτων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το

δίκτυο της Τράπεζας περιλάμβανε 345 μονάδες (328 καταστήματα, συμπεριλαμβανομένων 9 i-bank καταστημάτων χωρίς ταμεία, 16 γραφείων συναλλαγών και 1 παράρτημα καταστήματος).

Επιπλέον, ο εξοπλισμός του δικτύου καταστημάτων αναβαθμίστηκε με νέα τερματικά Η/Υ, ενώ διευρύνθηκε η δυνατότητα χρήσης της ψηφιακής υπογραφής. Πάνω από 3.000 εργαζόμενοι εκπαιδεύτηκαν σε θέματα πελατειακής εμπειρίας και πωλήσεων. Παράλληλα, συνεχίστηκε η αναδιοργάνωση βασικών επιχειρησιακών διαδικασιών, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας των πελατών, επιτρέποντας στο προσωπικό της Τράπεζας να αφιερώνει περισσότερο χρόνο και προσοχή σε άλλες δραστηριότητες εξυπηρέτησης πελατών και πωλήσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- η αυτοματοποίηση ή/και ο επανασχεδιασμός του ελέγχου των συναλλαγών,
- η κεντροποίηση της συλλογής εγγράφων για εισαγωγές/εξαγωγές μικρών επιχειρήσεων, καθώς και των διοικητικών δραστηριοτήτων για μεγάλες επιχειρήσεις και ΜΜΕ,
- η ενεργοποίηση της υπηρεσίας «Γνώρισε τον πελάτη σου» (KYC) της πλατφόρμας eGov σε tablet των καταστημάτων, και
- η εγκατάσταση νέου εξοπλισμού σάρωσης που είναι στη διάθεση του προσωπικού των καταστημάτων.

Για την ενίσχυση της απεμπλοκής του δικτύου καταστημάτων από δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με τις πωλήσεις, συστάθηκε η Μονάδα Ειδικών Εργασιών, η οποία φιλοξενείται στο Κατάστημα της Σταδίου, πραγματοποιώντας μη εγχρήματες συναλλαγές συγκεκριμένων πελατών μεγάλων καταστημάτων.

Ψηφιακή Τραπεζική: Το 2022, η Τράπεζα ενίσχυσε τα προϊόντα που προσφέρει μέσω ψηφιακών καναλιών στους επιχειρηματικούς πελάτες της με νέες λύσεις και λειτουργικότητες. Επέκτεινε τη δυνατότητα ηλεκτρονικής αποπληρωμής σε ένα ευρύ φάσμα δανειακών προϊόντων και δημιούργησε την υπηρεσία άμεσων ειδοποιήσεων. Επιπλέον, διατέθηκαν μέσω digital banking σε όλους τους πελάτες της Τράπεζας οι μεταφορές συναλλάγματος και οι αιτήσεις παρακολούθησης της πορείας και τροποποίησης των εμβασμάτων. Επιπροσθέτως, η Τράπεζα κατέστησε δυνατές τις ανέπαφες πληρωμές μέσω κινητού με το Google Pay και το Apple Pay (επέκταση της λειτουργικότητας για πιστωτικές κάρτες) και ενίσχυσε τις πωλήσεις προσθέτοντας νέα προϊόντα στο ψηφιακό χαρτοφυλάκιο προϊόντων της: νέες πιστωτικές κάρτες, εργαλείο αποταμίευσης Money Box, Επενδυτικό Νέας Γενιάς και αύξηση του πιστωτικού ορίου του προσωπικού δανείου Εξπρές στα €6.000.

Επίσης, στοχεύοντας στην περαιτέρω προστασία των πελατών της από το phishing, η Τράπεζα ενεργοποίησε τη διαχείριση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>των ρυθμίσεων ασφαλείας λογαριασμών και καρτών μέσω του internet banking.</p> <p>Στο πλαίσιο της ενοποίησης με τη πλατφόρμα eGon “KYC”, οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να ενημερώσουν τα στοιχεία της ταυτότητάς τους μέσω ψηφιακών καναλιών χωρίς να αναρτούν δικαιολογητικά έγγραφα ή να επισκέπτονται τα καταστήματα.</p> <p>Τέλος, η Τράπεζα προσέφερε στο τέλος του 2022 στους πελάτες της - κατόχους καρτών τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν αυτές σε οποιοδήποτε ATM με τεχνολογία near field communication - NFC.</p> <p>Η Λιανική Τραπεζική, αφού ίδρυσε τον ανεξάρτητο τομέα Segment Risk & Control, συνέχισε να υλοποιεί τις ακόλουθες ενέργειες σε όλες τις λειτουργίες της:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. • Ευθυγράμμιση των δραστηριοτήτων της με τις δράσεις των μονάδων διαχείρισης Risk & Control, καθώς και του Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου. • Επίτευξη υψηλού βαθμού ετοιμότητας και συμμόρφωσης έναντι όλων των εποπτικών υποχρεώσεων, καθώς και αυξημένης επίγνωσης κινδύνων και δικλείδων ασφαλείας. 					
<p>Προτεραιότητες για το 2023</p>					
<p>Το 2023, η Λιανική Τραπεζική στοχεύει στη συνέχιση της επιτυχημένης πορείας του 2022, έχοντας ως οδηγό το Επιχειρηματικό Σχέδιο για την περίοδο 2023-2025 σε συνδυασμό και με τους στόχους του Προγράμματος Μετασχηματισμού. Οι κύριοι στρατηγικοί τομείς της Τράπεζας εξακολουθούν να είναι η αύξηση του όγκου δραστηριοτήτων, η ενίσχυση των σχετικών μεριδίων αγοράς, η αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους και προμήθειες, μέσα από την παροχή λύσεων που θα αντισταθμίσουν την αβεβαιότητα των πελατών απέναντι σε ένα ευμετάβλητο περιβάλλον αγοράς. Επιπρόσθετος τομέας αποτελεί και η αξιοποίηση όλων των καναλιών για την επίτευξη αποτελεσμάτων, με παράλληλη δημιουργία και συσώρευση αξίας από την ισχυρή και πιστή πελατειακή της βάση. Οι υφιστάμενες στρατηγικές συνεργασίες θα ενισχυθούν, ενώ η εξωστρέφεια θα οδηγήσει σε περαιτέρω διεύρυνση σε νέους επιχειρηματικούς τομείς. Τέλος, αμείωτη θα είναι η έμφαση στην διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της Λιανικής Τραπεζικής, με την συνεχιζόμενη εκπαίδευση, τεχνική υποστήριξη και επιβράβευση της απόδοσης. Ειδικότερα, θα γίνουν προσπάθειες:</p>					
<p>Κατάκτηση ηγετικής θέσης στην αγορά όσον αφορά το πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2021» για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κατοικιών, συμμετοχή στο νέο συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», καθώς και στο νέο επιδοτούμενο/συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΩ» για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατοικιών και εργασίες ανακαίνισης, αναθεώρηση και ενίσχυση των εργασιών στεγαστικών δανείων/διαδικασιών χορήγησης δανείων με σκοπό τη μείωση του χρόνου έγκρισης στο ελάχιστο και τη βελτίωση της</p>					
<p>πελατειακής εμπειρίας, επανεξέταση των προϊόντων κυμαινόμενου επιτοκίου με στόχο την περαιτέρω επέκταση της χορήγησης στεγαστικών δανείων και την αύξηση των αντίστοιχων μεριδίων αγοράς και ενίσχυση των συνεργασιών με κορυφαίους μεσίτες της αγοράς.</p>					
<p>Προσφορά όλων των τύπων καταναλωτικών δανείων μέσω internet και mobile banking, αύξησης των χορηγήσεων καταναλωτικών δανείων/δανείων αυτοκινήτου μέσω της ενίσχυσης των υφιστάμενων συνεργασιών αλλά και της σύναψης νέων. Η πλατφόρμα B2B και η ηλεκτρονική πύλη για επιχειρήσεις, που αποσκοπούν στην αναβάθμιση της ψηφιακής εμπειρίας του πελάτη και των συνεργατών μας, προγραμματίζεται να υποστηρίξουν το 2023 την υποβολή αιτημάτων χορήγησης δανείων για τους πελάτες άλλων εμπορικών συνεργατών πέραν των εμπόρων αυτοκινήτων.</p>					
<p>Περαιτέρω αύξηση του μεριδίου αγοράς στις χορηγήσεις δανείων προς μικρές επιχειρήσεις με τη στήριξη τους μέσω των δυνατοτήτων χρηματοδότησης που διατίθενται από κρατικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, ενίσχυσης των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων για την ανάπτυξη φωτοβολταϊκών πάρκων μέσω ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας καθώς και σε συνεργασία με τρίτους φορείς (ΕΤΕπ, Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, ΕΕΤ) που αναπτύσσουν ειδικά προϊόντα για πράσινα δάνεια.</p>					
<p>Επιπρόσθετες βελτιώσεις στα κέντρα πιστοδοτήσεων προς μικρές επιχειρήσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας.</p>					
<p>Αξιολόγηση όλων των πρόσφατων εξελίξεων της νομοθεσίας ή/και των τραπεζικών αρχών με σκοπό τον σχεδιασμό και την προσφορά δανειακών προϊόντων και υπηρεσιών με κλιματικό-περιβαλλοντικό αποτύπωμα.</p>					
<p>Εντατικοποίησης των πωλήσεων πιστωτικών καρτών αξιοποιώντας: (i) την υφιστάμενη πελατειακή βάση της Τράπεζας καθώς και των καναλιών διάθεσης μέσω νέων συνεργασιών με μεγάλους εμπόρους λιανικής, και (ii) των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι νέες αυτοματοποιημένες διαδικασίες.</p>					
<p>Επέκτασης της λειτουργίας ανέπαφης ανάγνωσης καρτών NFC (“Near Field Communication”) στις χρεωστικές, πιστωτικές, προπληρωμένες κάρτες, κάρτες με διπλή λειτουργικότητα (dual) και κάρτες που φέρουν tokens (αυξημένα επίπεδα ασφαλείας – tokenization) έκδοσης ξένων ή εγχώριων τραπεζών.</p>					
<p>Ενίσχυσης και παράλληλης προώθησης της «προσφερόμενης αξίας» των επενδυτικών και τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων τόσο μέσα από νέα προϊόντα με επίκεντρο τις μικρές επιχειρήσεις, όσο και σε ζώης - επενδυτικό προϊόν με «προστασία», καθώς και σε εξειδικευμένα προϊόντα μέσω των ψηφιακών καναλιών.</p>					
<p>Βελτίωσης της θέσης μας στην αγορά και του μεριδίου του υπό διαχείριση ενεργητικού, κεφαλαιοποιώντας τις επιδόσεις του 2022 και της ανάλογης ικανοποίησης των πελατών μας, Ενίσχυσης της ανοικτής πλατφόρμας με δομημένα προϊόντα τρίτων. Συνέχισης της αξιοποίησης ευκαιριών που διατίθενται στην αγορά ομολόγων για την ενίσχυση των αποδόσεων και</p>					

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

στενής παρακολούθησης της αντιστροφής των τάσεων όσον αφορά τις μετοχές.

Περαιτέρω αξιοποίησης του δικτύου καταστημάτων ως βασικού μοχλού/ καναλιού επίτευξης αποτελεσμάτων, εστιάζοντας στη διαχείριση της αποδοτικότητας και στην παροχή βέλτιστων υπηρεσιών. Διεύρυνσης της λειτουργίας των «καταστημάτων χωρίς ταμεία» και επέκτασης του συστήματος διαχείρισης προγραμματισμένων ραντεβού / αναμονής των πελατών.

Σταδιακής ενσωμάτωσης νέων εργασιών σε διαδικασίες χωρίς τη χρήση χαρτιού. Το έργο αυτό περιλαμβάνει την εκπαίδευση των χρηστών του δικτύου στα νέα συστήματα με σκοπό την υιοθέτηση της αλλαγής.

Διατήρησης της ηγετικής θέσης μας στο internet και mobile banking, μέσω του συνεχούς εμπλουτισμού των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, εστιάζοντας στους ενεργούς χρήστες και στη διατήρηση της αφοσίωσης αυτών στην Τράπεζα, με καινούργια εφαρμογή για κινητά/ ανασχεδιασμού της υπηρεσίας digital banking για επιχειρήσεις και νέα αναβαθμισμένη εφαρμογή mobile banking για πελάτες λιανικής.

Διάθεσης στην αγορά μίας νέας εφαρμογής με σκοπό την προσέλκυση νέων πελατών ηλικίας 18-30 ετών.

Αύξησης της διείσδυσης επενδυτικών προϊόντων στην αγορά μέσω της προσφερόμενης αξίας αυτών βελτιώνοντας, μεταξύ άλλων, την εμπειρία των πελατών Premium Banking.

Ανασχεδιασμού του γενικού στρατηγικού πλάνου του Mass segment, υλοποίησης μιας βελτιωμένης οργανωτικής δομής των καταστημάτων που θα υποστηρίζει το νέο μοντέλο παροχής υπηρεσιών, παρέχοντας στα στελέχη εξυπηρέτησης Mass segment τα απαραίτητα εργαλεία, τόσο σε επίπεδο εκπαίδευσης όσο και σε επίπεδο συστημάτων.

Συνέχισης της βελτίωσης του μοντέλου εξυπηρέτησης στον τομέα Business Banking μέσω: i) της εκπαίδευσης των συμβούλων πελατείας, ii) της ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών, iii) της βελτίωσης της πελατειακής εμπειρίας σε όλα τα σημεία εξυπηρέτησης, και iv) της αξιοποίησης όλων των προγραμμάτων και μέσων χρηματοδότησης για την περαιτέρω αύξηση του μεριδίου πιστοδοτήσεων στην αγορά μικρών επιχειρήσεων.

Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική

Σημαντικότερες εξελίξεις στο 2022

Υλοποίηση σημαντικών έργων μετασχηματισμού (π.χ. Workflow (Arpian) το οποίο αφορά την αυτοματοποίηση της διαδικασίας κατάρτισης εισηγητικού, επιτυχημένη έναρξη χρήσης των πρώτων modules του Corporate Customer Relationship Management ("CRM").

Ενσωμάτωση του Value Based Methodology ("VBM") σε τακτικές αναφορές και διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Σχεδιασμός και αρχικοποίηση του νέου μοντέλου Κεντροποιημένης εξυπηρέτησης (Centralization of Corporate Service Unit - "CSU") και εκπαίδευσης στο νέο εισηγητικό.

Επέκταση σε σημαντικό τμήμα του χαρτοφυλακίου και ιδιαίτερα στους τομείς των ξενοδοχείων και εστίασης, της μεταφοράς και αποθήκευσης, της ενέργειας και διαχείρισης απορριμμάτων, κλπ.

Σημαντική δράση στα προγράμματα χρηματοδοτήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA) - Recovery & Resilience Facility ("RRF") και του Μηχανισμού Εγγυήσεων του Πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων ("EGF").

Άμεση αντίδραση στις εξελίξεις της κρίσης μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας για τη διατήρηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της «ΓΔΕΕΤ».

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Το 2022 αναδείχθηκε σε μία ιδιαίτερα απαιτητική χρονιά με πολλές προκλήσεις, με τον πόλεμο μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας, την άνοδο του πληθωρισμού και των επιτοκίων να αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που επηρέασαν συνολικά την οικονομική ανάπτυξη παγκοσμίως. Αρκετοί πελάτες της «ΓΔΕΕΤ» πραγματοποίησαν πρόωρες αποπληρωμές των ανοιγμάτων τους λόγω πλεονάζουσας ρευστότητας αλλά και λόγω των υψηλών επιτοκίων αναφοράς σε διεθνές επίπεδο.

Βασικός στόχος της «ΓΔΕΕΤ» είναι να προσφέρει στους πελάτες λύσεις εξειδικευμένες και στοχευμένες στις ανάγκες τους, ώστε να αναδειχθεί ως η βασική τράπεζα συνεργασίας για την πραγματοποίηση των αναπτυξιακών τους σχεδίων και την κάλυψη των αναγκών τους σε δανειακά και άλλα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ παράλληλα να δημιουργεί αξία και για τις δύο πλευρές της τραπεζικής συνεργασίας, εξασφαλίζοντας έτσι βιώσιμα έσοδα και κερδοφορία για την Τράπεζα.

Η Τράπεζα προσφέρει στους εταιρικούς πελάτες της μια ευρεία γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως καταθετικούς λογαριασμούς, συμβουλευτικές υπηρεσίες, δάνεια εκφρασμένα σε Ευρώ όσο και σε άλλα νομίσματα, υπηρεσίες ανταλλαγής συναλλάγματος, ενέγγυες πιστώσεις, ασφαλιστικά προϊόντα, υπηρεσίες θεματοφυλακής και χρηματοδότησης του εμπορίου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Δραστηριότητα

Η «ΓΔΕΕΤ» λαμβάνοντας υπόψιν τις δύσκολες συνθήκες που έχουν προκύψει στην μετά την πανδημία COVID-19 εποχή, και της κρίσης λόγω του πολέμου μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας, συνεχίζει να παρέχει υψηλού επιπέδου υποστήριξη στους πελάτες της, όπως έχει κάνει στο παρελθόν.

Η υπό εξέλιξη διαδικασία μετασχηματισμού συνεχίζεται με πολύ καλά αποτελέσματα στις τελευταίες περιόδους, εστιάζοντας στο να γίνουμε η τράπεζα επιλογής με ανώτερο προϊόν κάλυψης, εμπειρία πελάτη και διαδικασίες. Η ανανέωση του μοντέλου κάλυψης και εξυπηρέτησης ήταν μια διαδικασία σε εξέλιξη που θα προσφέρει μια μοναδική εμπειρία νέων ψηφιακών δυνατοτήτων και θα ενισχύσει τις δυνατότητες/εργαλεία για επιχειρηματικές πληροφορίες, προκειμένου να δημιουργήσει υπεραξία για τους πελάτες και τους μετόχους μας. Το 2022, η «ΓΔΕΕΤ» επικεντρώθηκε στους ακόλουθους τομείς:

Περαιτέρω ανάπτυξη του τμήματος των ΜΜΕ σε στρατηγικούς τομείς με αναπτυξιακή δυνατότητα,

Ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων μέσω του Corporate Transaction Banking (“CTB”) συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών λύσεων /Application Programming Interface («APIs»),

Αξιοποίηση ευκαιριών διεύρυνσης στον αναπτυσσόμενο ναυτιλιακό τομέα χωρίς να υποβαθμίζεται η ποιότητα του χαρτοφυλακίου,

Κατοχή ηγετικού ρόλου σε μεγάλα έργα και εκδόσεις ομολόγων σε διάφορους τομείς, ενισχύοντας τη θέση μας ως βασικό παράγοντα στην αγορά εξειδικευμένων συναλλαγών,

Ανάληψη από τον Τομέα Επενδυτικής Τραπεζικής ρόλου ως σύμβουλος έκδοσης, συντονιστής και κύριος ανάδοχος σε πολλές Αρχικές Δημόσιες Προσφορές (IPO’s) στο Χρηματιστήριο Αθηνών,

Ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στην αξιολόγηση της δανειοδότησης,

Αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρονταν από το Μηχανισμό Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (“RRF”), για επενδυτικά έργα με κατεύθυνση την Πράσινη Μετάβαση και τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό,

Προσέλκυση ειδικών προγραμμάτων για «Πράσινες Επενδύσεις» όπως το Πρόγραμμα Πράσινων Επενδύσεων της ΕΤΕπ,

Αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων μέσω έγκαιρων πρωτοβουλιών, χρήσης τεχνογνωσίας και της εμπειρίας του προσωπικού της Διεύθυνσης.

Ειδικότερα για το 2022, επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα:

Αύξηση της κερδοφορίας με σημαντική υπέρβαση του προϋπολογισμού εσόδων, σε όλες τις μονάδες, με

ταυτόχρονη εστίαση στη βιώσιμη ανάπτυξη του εταιρικού χαρτοφυλακίου,

Περαιτέρω επέκταση των ψηφιακών μας δυνατοτήτων με τους πελάτες παρέχοντας αρκετές ευκολίες και υπηρεσίες (π.χ. online αποπληρωμές, ψηφιακή ενσωμάτωση), καθώς και ενίσχυση των εσωτερικών εργαλείων αναφοράς και διοίκησης,

Πραγματοποίηση της πρώτης συμβασιοποίησης στην Ελλάδα για το πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA) - Recovery & Resilience Facility (“RRF”),

Θέση σε λειτουργία των πρώτων ενοτήτων του Corporate Customer Relationship Management (“CRM”).

Η Εταιρική Τραπεζική περιλαμβάνει τις κάτωθι Διευθύνσεις:

Μεγάλοι Όμιλοι και Επιχειρήσεις: Το εν λόγω χαρτοφυλάκιο διαχειρίζονται δύο ξεχωριστές διευθύνσεις με διακριτά χωριστές δομές και πελατολόγιο. Η μία καλύπτει μεγάλους ομίλους και επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €200 εκατ. (σε ενοποιημένη βάση). Η άλλη μονάδα εστιάζει σε εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης (με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €50 εκατ. και €200 εκατ.) καθώς και σε άλλες ειδικές περιπτώσεις (όπως χρηματοδοτήσεις θυγατρικών του Ομίλου ΕΤΕ, φορείς άμεσα συνδεδεμένους με το Ελληνικό Δημόσιο κλπ).

Εξειδικευμένες πιστοδοτήσεις (Structured Financing): Μετά την αναδιάρθρωση των τελευταίων ετών η Μονάδα αποτελεί πλέον βασικό αναπτυξιακό σκέλος της ΓΔΕΕΤ. Η Μονάδα εστιάζει στη χορήγηση, διαχείριση και εκτέλεση χρηματοδοτήσεων έργων που εμπιπτουν σε κάποιον από τους κάτωθι τέσσερις επιχειρηματικούς πυλώνες:

Ενέργεια	Ανάπτυξη & Εκμετάλλευση Ακινήτων
Υποδομές, Παραχωρήσεις, Έργα ΣΔΙΤ και Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών	Συγχωνεύσεις & Εξαγορές από εγχώριους και διεθνείς επενδυτές

Οι εν λόγω συναλλαγές εκτελούνται σε διμερές ή κοινοπρακτικό επίπεδο και ως επί το πλείστον δεν έχουν αναγωγή στους φορείς, κινητοποιώντας τις δυνατότητες εσωτερικής τοποθέτησης της ομάδας, όπως απαιτείται. Παράλληλα με την αναμενόμενη υποστήριξη που παρέχεται σε εγχώριους επενδυτές, το Structured Financing εστιάζει στη διευκόλυνση των άμεσων ξένων επενδύσεων από διεθνείς φορείς στην Ελλάδα σε όλους τους προαναφερθέντες πυλώνες.

Μεσαίες Επιχειρήσεις («ΜΜΕ»): Αυτό το τμήμα του χαρτοφυλακίου της ΓΔΕΕΤ (που αφορά επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €2,5 εκατ. και €50 εκατ., ή μικρές επιχειρήσεις με συνολικό άνοιγμα στην Τράπεζα μεγαλύτερο του €1 εκατ. ή με αρχική εκταμίευση από το τμήμα Δανείων μεσαίων επιχειρήσεων), επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από την τρέχουσα πανδημία και χρειάζεται την κατάλληλη υποστήριξη. Οι έγκαιρες και στοχευμένες ενέργειες της

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Μονάδας αναμένεται να βοηθήσουν τους πελάτες μας να αντιμετωπίσουν αυτήν τη νέα οικονομική πρόκληση και να συνεχίσουν να εστιάζουν στην αξιοποίηση του δυναμικού της ελληνικής οικονομίας.

Σε αυτό το επιδεινωμένο οικονομικό περιβάλλον, η μακροπρόθεσμη στρατηγική της Τράπεζας είναι η απρόσκοπτη παροχή ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις που συνεχίζουν να επενδύουν στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, ενώ η προώθηση της εξωστρέφειας θεωρείται πρωταρχική στην ατζέντα του Επιχειρηματικού Σχεδίου. Παράλληλα, η Τράπεζα συμμετέχει και αξιοποιεί προγράμματα παροχής χρηματοδότησης σε επιχειρήσεις με ευνοϊκούς όρους σε συνεργασία με Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων («ΕΤΕπ») και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων («ΕΤΑΕ»).

Ναυτιλία: Η Ελλάδα αποτελεί ένα ναυτικό έθνος με μακρά παράδοση στην πλοιοκτησία και παράδοση στο ναυτιλιακό κλάδο. Η ναυτιλία παραμένει ένας από τους πιο σημαντικούς τομείς δραστηριότητας της ελληνικής οικονομίας και η Τράπεζα αποτελεί έναν από τους κύριους παρόχους χρηματοδότησης της ελληνικής ναυτιλίας, με τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της να πραγματοποιούνται από την ειδική μονάδα της στον Πειραιά.

Η Τράπεζα διαχρονικά, και ιδιαίτερα τα τελευταία 60 χρόνια, παρέχει μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις κυρίως σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταφορά χύδην και υγρού φορτίου. Η συνεχής επέκταση σε πιο εξειδικευμένες αγορές, γίνεται με γνώμονα τη διαχείριση κινδύνου και ποιότητας του χαρτοφυλακίου και παράλληλα ενίσχυσης της κερδοφορίας αυτού.

Το 2022 έλαβαν χώρα αρκετά σημαντικά γεγονότα που επηρέασαν το ναυτιλιακό κλάδο σε παγκόσμιο επίπεδο, διαταράσσοντας τις εφοδιαστικές αλυσίδες και επανακαθορίζοντας βασικές ναυτικές οδούς.

Σημαντικοί παράγοντες που ευνόησαν όλες τις ναυτιλιακές αγορές σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό ήταν:

- Συμφόρηση στα λιμάνια, λόγω της αυξημένης καταναλωτικής ζήτησης και των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας,
- Αύξηση στις τιμές των καυσίμων ως απόρροια του πολέμου μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας.
- Αναγκαστική δημιουργία μεγαλύτερων εμπορικών οδών μεταφοράς των φορτίων.
- Συγκρατημένο ρυθμό αύξησης προσφοράς πλοίων (κυρίως λόγω τεχνολογικής αβεβαιότητας).

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η Τράπεζα συνέχισε να επεκτείνει σταθερά την πελατειακή της βάση και τα δανειακά της υπόλοιπα, ενώ αξιοποίησε περαιτέρω τις δυνατότητες του υφιστάμενου υψηλής ποιότητας πελατολογίου της και των επιτυχημένων πελατειακών της σχέσεων. Η αναμόρφωση του κανονιστικού πλαισίου σχετικά με τη λειτουργία των πλοίων βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη και αναμένεται να επηρεάσει τις ναυτιλιακές αγορές. Η Τράπεζα παρακολουθεί στενά τις περιβαλλοντικές πτυχές του κλάδου καθώς και τις τεχνολογικές εξελίξεις σχετικά με τη σταδιακή αντικατάσταση των καυσίμων με άλλα πιο φιλικά προς το περιβάλλον.

Προτεραιότητες για το 2023

Αξιοποιώντας το ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο της Τράπεζας και τις δυνατότητες διαμόρφωσης σύνθετων προϊόντων, καθώς και ένα αναθεωρημένο μοντέλο κάλυψης και εξυπηρέτησης, η Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική επικεντρώνεται:

- στην ισχυρή ανάπτυξη του τομέα των ΜΜΕ σε στρατηγικούς τομείς με αναπτυξιακή δυναμική,
- στη διατήρηση ηγετικής θέσης σε μεγάλες συναλλαγές εξειδικευμένων πιστοδοτήσεων (π.χ. Ενέργεια με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, Αγορά Ακινήτων, Συγχωνεύσεις & Εξαγορές από εγχώριους και διεθνείς επενδυτές, Υποδομές),
- στη μεγιστοποίηση του μεριδίου της Τράπεζας όσον αφορά τα προϊόντα που διατίθενται σε μεγάλους ομίλους,
- στην προώθηση μιας πιο υποστηρικτικής και “μαζί με τον πελάτη” επιχειρηματικής προσέγγισης,
- στην ισχυρή ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου σε επενδύσεις με υψηλή ενεργειακή απόδοση και έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας («ΑΠΕ»),
- υλοποίηση της βελτιστοποίησης της διαδικασίας πιστοδοτικών εγκρίσεων,
- περαιτέρω ενίσχυση της διαδικασίας πιστοδοτήσεων με τη βελτίωση της ροής εργασιών.

Στο πλαίσιο αυτό, βασικοί στόχοι για την Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική είναι:

- η αύξηση σταυροειδών πωλήσεων μέσω πρόσθετης επέκτασης και εμπάθουσας συνεργασιών σε όλο το φάσμα των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται στους πελάτες μας, με ιδιαίτερη έμφαση στη συναλλακτική τραπεζική και σε πηγές εσόδων που δεν παρουσιάζουν υψηλή ένταση κεφαλαίου,
- η περαιτέρω ανάπτυξη του εταιρικού χαρτοφυλακίου, επιλεκτική ανάπτυξη της πελατειακής βάσης (ιδίως στο κομμάτι των ΜΜΕ) και εδραίωση μιας βιώσιμης αύξησης εσόδων και κερδοφορίας και μέσω της χρήσης διαφόρων χρηματοοικονομικών μέσων όπως το πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), τα προγράμματα Πράσινης ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, τα προγράμματα του ταμείου Εγγυοδοσίας Επενδύσεων (ERDF Guarantee Fund) για ΜΜΕ,
- η διατήρηση χρηματοδοτικής ενίσχυσης προς τις υγιείς Μεσαίες επιχειρήσεις που έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό την εξωστρέφεια. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε κλάδους όπως ο τουρισμός, η ενέργεια, η μεταφορά και αποθήκευση προϊόντων και πρώτων υλών (Logistics), η παραγωγή φαρμάκων, η αγροδιατροφή,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> η διατήρηση ηγετικού ρόλου σε μεγάλες συναλλαγές, υποστηρίζοντας παράλληλα τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη για τους πελάτες μας και τη χώρα συνολικά, η προσαρμογή στις πληθωριστικές πιέσεις και την αλλαγή των παγκόσμιων επιτοκίων αναφοράς, η ενίσχυση των ομάδων εταιρικής κάλυψης, με σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου για επικέντρωση στην παροχή υποστήριξης/συμβουλευτικής στους πελάτες και την ανάπτυξη νέων εργασιών, η ολοκλήρωση του κύκλου εκπαίδευσης της «ΓΔΕΕΤ» σχετικά με τις νέες δυνατότητες και χρήσης του «Νέου Εισηγητικού», η ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία νέων ενοτήτων στο CRM όπως το Dashboard και το Customer 360 view, η επιτυχής έναρξη και ενσωμάτωση του νέου μοντέλου υπηρεσιών Κεντροποιημένης εξυπηρέτησης - «CSU». η προσέλευση και διατήρηση ταλαντούχων στελεχών, με περαιτέρω ανάπτυξη του προσωπικού μας, η βελτίωση της εμπειρίας των πελατών μας και συγκράτηση του κόστους, μέσω περαιτέρω εξορθολογισμού των διαδικασιών πιστοδοτήσεων και προσέλευσης πελατείας, η διατήρηση μιας υγιούς κουλτούρας διαχείρισης κινδύνου η βελτίωση των δυνατοτήτων των ψηφιακών καναλιών και η εισαγωγή λειτουργιών αυτοεξυπηρέτησης, η περαιτέρω διαφοροποίηση των πιστωτικών ανοιγμάτων μας και των παραγόντων δημιουργίας εισοδήματος, ειδικά στους Μεγάλους Ομίλους και στη Ναυτιλία, η επέκταση του ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου, διατηρώντας την ποιότητα των πελάτων και των εξασφαλίσεων, εφαρμόζοντας τα κατάλληλα επίπεδα τιμολόγησης και εξασφαλίσεων με στόχο να ενισχυθεί η κερδοφορία της, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις εξελίξεις του κλάδου και τις μακροχρόνιες προοπτικές της αγοράς, η περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων Επενδυτικής Τραπεζικής, η προσήλωση στην πρόωθηση του Προγράμματος Μετασχηματισμού, η ταχεία ανάπτυξη των σχετικών με αυτό ενεργειών και η επίτευξη των στρατηγικών στόχων, η ανάπτυξη και διάθεση νέων προϊόντων και υπηρεσιών, με σκοπό την ενίσχυση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε προγράμματα παροχής ρευστότητας με ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης και η προσφορά προσαρμοσμένων στις ανάγκες τους λύσεων για την ικανοποίηση των χρηματοοικονομικών τους αναγκών. 			<p>ότι οι κατάλληλοι έλεγχοι σχεδιάζονται για τις λειτουργίες της μονάδας. Η συνεχής ευθυγράμμιση των δραστηριοτήτων του Τομέα Segment Risk & Control με εκείνες των μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και Δικλείδων Ασφαλείας, καθώς και η ενθάρρυνση των στελεχών της Διεύθυνσης Εταιρικής Τραπεζικής, διασφαλίζει την πρόωθηση της συνεχούς αντίληψης και κατανόησης του κινδύνου, ενώ καλλιεργείται η κουλτούρα εσωτερικού ελέγχου.</p>		
				<p>Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Specialized Asset Solutions</p> <p>Κυριότερα επιτεύγματα εντός του 2022</p> <p>Ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης των Μονάδων Διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μετά τη σημαντική μείωση των σχετικών υπολοίπων.</p> <p>Δημιουργία μιας νέας Διεύθυνσης προκειμένου να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες ενίσχυσης εσόδων για την Εθνική Τράπεζα από το ταχέως αναπτυσσόμενο οικοσύστημα των Διαχειριστών και των Επενδυτών στην αγορά των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.</p> <p>Επιτυχημένη διαχείριση των περιορισμών εισροών νέων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με παράλληλη ολοκλήρωση των σχεδιασμών για οργανική μείωση των σχετικών υπολοίπων.</p>	
				<p>Στρατηγικές προτεραιότητες</p> <p>Οι βασικοί στρατηγικοί στόχοι της Διεύθυνσης Διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Specialized Asset Solutions είναι:</p> <p>Ολοκλήρωση της προσπάθειας εξυγίανσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας με στόχο τη διαμόρφωση του δείκτη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ως προς το συνολικό δανειακό χαρτοφυλάκιο στο 3% το 2025.</p> <p>Περαιτέρω αξιοποίηση των ευκαιριών ενίσχυσης εσόδων για την Εθνική Τράπεζα από το ταχέως αναπτυσσόμενο οικοσύστημα των Διαχειριστών και των Επενδυτών στην αγορά των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.(π.χ., acquisition financing, REOCo financing).</p> <p>Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής & Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης)</p> <p>Η Τράπεζα, με σκοπό τη βέλτιστη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, έχει προχωρήσει στη σύσταση δύο ανεξάρτητων δομών, της μονάδας Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής («ΔΑΑΤ» ή «Retail Collection Unit (“RCU”)») για δάνεια λιανικής τραπεζικής και των Μονάδων Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ» ή «Special Assets</p>	

Τέλος, η Διεύθυνση Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής μέσω του ανεξάρτητου Τομέα Segment Risk & Control, επιτάχυνε την ενίσχυση του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου διασφαλίζοντας

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Unit (“SAU”)» για δάνεια επιχειρηματικής τραπεζικής. Οι δύο μονάδες έχουν την ολοκληρωτική ευθύνη για τη διαχείριση των εν λόγω προβληματικών ανοιγμάτων. Εποπτικά οι μονάδες αυτές αναφέρονται στη Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής καθώς και στην Επιτροπή Παρακολούθησης Καθυστερήσεων («ΕΠΚ»), η οποία με την σειρά της αναφέρεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC»). Επιπρόσθετα, η Τράπεζα, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων στελεχών της Γενικής Διεύθυνσης Ακίνητης Περιουσίας έχει υλοποιήσει μία σειρά από δράσεις, που αφορούν στη διαχείριση των αποκτηθέντων από την Τράπεζα ακινήτων μέσω πλειστηριασμών ή στο πλαίσιο οριστικής διευθέτησης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων υπό την εποπτεία της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Επιπλέον, ο Segment Risk & Control Officer διορίστηκε το 2021 με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της προσπάθειας της Τράπεζας για αποτελεσματική διαχείριση των λειτουργικών κινδύνων, για τον σχεδιασμό επαρκών και αποδοτικών δικλίδων ασφαλείας, για τη διασφάλιση της λειτουργικής αποτελεσματικότητάς τους, καθώς και για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις διάφορες εσωτερικές και εξωτερικές κανονιστικές υποχρεώσεις της.

Το 2022 οι Μονάδες διαχείρισης ΜΕΑ αναδιοργανώθηκαν με στόχο να επιτευχθεί ένα πιο αποτελεσματικό μοντέλο λειτουργίας. Πιο συγκεκριμένα όλες οι οφειλές Μικρών Επιχειρήσεων με συνολική έκθεση μικρότερη του €1 εκατ. μεταφέρθηκαν από τις ΜΕΠΕΔ στη Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής επιτυγχάνοντας μια πιο ορθολογική διαχείριση που θα ανταποκρίνεται στο τρέχον μέγεθος του χαρτοφυλακίου, με διακριτούς χώρους και πολιτικές Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής.

Το συνολικό χαρτοφυλάκιο των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων σε επίπεδο Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε €1,8 δισ. σε σύγκριση με €2,3 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2021.

Μετά την απόφαση της Εθνικής Τράπεζας να μην αποσχίσει τις μονάδες διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, η Τράπεζα είναι σε θέση να:

- ελέγχει τις εισροές Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- να διατηρεί έναν υγιή ισολογισμό, και
- να διερευνά τις ευκαιρίες που προκύπτουν στη δευτερογενή αγορά από τη διευθέτηση των χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων που έχουν εξέλθει από το τραπεζικό σύστημα.

Για τον σκοπό αυτό, το 2022, η Τράπεζα ίδρυσε μια καινούργια Διεύθυνση με όνομα Specialized Asset Solutions (βλ. ενότητα παρακάτω «Specialized Asset Solutions»), η νέα Διεύθυνση έχει σκοπό να καλύψει ολιστικά τις χρηματοδοτικές ανάγκες των σχετικών συναλλαγών που σχεδιάζονται σε αυτό το οικοσύστημα Διαχειριστών και Επενδυτών της αγοράς Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (portfolio acquisition, REOCo financing, Real Estate financing to end byers).

Διαχείριση Εταιρικών Πιστοδοτήσεων

Μονάδες Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης (ΜΕΠΕΔ) | Οργανωτική Δομή

Οι Μονάδες Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»), ιδρύθηκαν τον Ιούνιο του 2014 ως ανεξάρτητες κεντροποιημένες Μονάδες υπεύθυνες εξ' ολοκλήρου για τη διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων Μεγάλων, Μεσαίων και Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων.

Μετά την ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης, οι ΜΕΠΕΔ αποτελούνται από τρεις Μονάδες και ένα νέο Τομέα Στρατηγικής και Διαχειρίσιμες Έργων Μονάδων Διαχείρισης ΜΕΑ. Οι δύο από τις τρεις Μονάδες ασχολούνται με τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων οφειλών και η τρίτη με τον έλεγχο, υποστήριξη λειτουργιών καθώς και παρακολούθηση της στρατηγικής των ΜΕΠΕΔ.

Οι οφειλέτες χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες με βάση συγκεκριμένα κριτήρια:

- **Μεγάλες Επιχειρήσεις:** Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €50 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από την Διεύθυνση Τραπεζικής Μεγάλων Επιχειρήσεων, καθώς και οφειλέτες με σύνθετες χρηματοδοτήσεις.
- **Μεσαίες Επιχειρήσεις:** Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €2,5 εκατ. και €50 εκατ. ή Μικρές επιχειρήσεις με συνολική έκθεση στην Τράπεζα μεγαλύτερη του €1 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από τη Διεύθυνση Τραπεζικής Μεσαίων Επιχειρήσεων.
- **Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις:** Οφειλέτες με δραστηριότητες που σχετίζονται με τον ναυτιλιακό τομέα.

ΜΕΠΕΔ | Ενέργειες για την μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Τα τελευταία χρόνια έχει συντελεστεί σημαντική πρόοδος ως προς τη διαχείριση των εταιρικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων προκειμένου να υποστηρίξει την ανάκαμψη των επισφαλών, αλλά συνεργάσιμων και βιώσιμων δανειστών. Οι σημαντικότερες πρωτοβουλίες που έχουν ληφθεί μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Παροχή εξατομικευμένων μακροπρόθεσμων λύσεων ρύθμισης, ούτως ώστε το ύψος των δανειακών οφειλών να διαμορφωθεί σε βιώσιμα επίπεδα.

Αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων για τη μείωση του τραπεζικού χρέους, χωρίς ωστόσο να απεμπολούνται πρόσθετες αποπληρωμές ως αποτέλεσμα μίας πιθανής θετικής μελλοντικής εξέλιξης στα οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης που επιτυγχάνεται μέσω ρυθμίσεων ανταλλαγής του χρέους με μετοχές, μετατρέψιμα ομόλογα, εκδόσεις προνομιούχων μετοχών και κερδοφόρων ομολογιών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ανταλλαγή χρέους με περιουσιακά στοιχεία ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ως μέρος φιλικού διακανονισμού της οφειλής, η οποία αποσκοπεί στη μείωση του τραπεζικού δανεισμού μέσω των εσόδων από την πώληση περιουσιακών στοιχείων που κατά βάση δεν σχετίζονται με τη κύρια δραστηριότητα της εταιρείας. Συνήθως, τα παραπάνω αποτελούν μέρος μίας συνολικής λύσης της σχέσης του οφειλέτη με τις τράπεζες.

Περαιτέρω βελτίωση της διατραπεζικής συνεργασίας (Project Solar).

Οι ΜΕΠΕΔ χρησιμοποιούν μία ευρεία γκάμα λύσεων ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης των οφειλών, ακολουθώντας τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, προσαρμοσμένες στο τρέχον οικονομικό και νομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Χρησιμοποιούνται επίσης τα κατάλληλα εργαλεία, πλήρως ενσωματωμένα στο περιβάλλον πληροφορικής της Τράπεζας, για την αξιολόγηση/μέτρηση της βιωσιμότητας των οφειλετών και του προσδιορισμού της καθαρής παρούσας αξίας των εναλλακτικών λύσεων ρυθμίσεων. Το 2022 και μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των προγενέστερων τιτλοποιήσεων και αμφίπλευρων πωλήσεων, η μείωση των ΜΕΑ βασίστηκε κυρίως σε οργανικές δράσεις.

A. Συνεργασία με άλλες τράπεζες

Αναφορικά με τη διαχείριση των εταιρικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, οι ΜΕΠΕΔ συνεργάζονται με τις άλλες τράπεζες για οφειλέτες με κοινοπρακτικά ανοίγματα, ώστε να παρέχουν μια ολιστική πρόταση, διασφαλίζοντας την έγκαιρη διατραπεζική ευθυγράμμιση και συναίνεση για την εξεύρεση της κατάλληλης πρότασης αναδιάρθρωσης. Ειδικότερα, σε περιπτώσεις περιπτώσεις, όπως η είσοδος ενός νέου στρατηγικού επενδυτή, ενδέχεται να ακολουθηθεί μια συμφωνία εξυγίανσης, διασφαλίζοντας έτσι τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της εταιρείας και τη βιωσιμότητα του αναδιαρθρωμένου χρέους. Αντίστοιχα σε μεγάλες συναλλαγές, οι πιστώτριες τράπεζες συνήθως αναθέτουν σε Σύμβουλο Αναδιάρθρωσης (Chief Restructuring Officer) την παρακολούθηση της υλοποίησης της απόφασης αναδιάρθρωσης.

B. Διαχείριση του Καταγγελλμένου Χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα καταγγέλλει μια δανειακή σύμβαση όταν ο οφειλέτης αθετεί τις πληρωμές του και είναι μη-συνεργάσιμος ή/και μη βιώσιμος. Η καταγγελία της σύμβασης μπορεί επίσης να αποφασιστεί λόγω πτώχευσης ή λύσης της εταιρείας ή έναρξης νομικών ενεργειών από άλλους πιστωτές. Αν και η πρωταρχική στρατηγική για το καταγγελλόμενο χαρτοφυλάκιο είναι η είσπραξη του οφειλόμενου ποσού μέσω της ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων, ακόμη και μετά την καταγγελία, υπάρχουν δυνατότητες ρύθμισης της οφειλής μέσω συναινετικού και βιώσιμου διακανονισμού.

Κατά τη διάρκεια του 2022, 193 πλειστηριασμοί επισπεύσθηκαν από τις ΜΕΠΕΔ με συνολική τιμή πρώτης προσφοράς €91 εκατ.

Μη Οργανικές Ενέργειες για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Η στρατηγική διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων περιλαμβάνει έργα που στοχεύουν στην ταχεία μείωσή τους μέσω μη οργανικών ενεργειών (πώληση χαρτοφυλακίων, συμπεριλαμβανομένων διμερών συμφωνιών που αφορούν

κυρίως υποθέσεις Μεγάλων Επιχειρήσεων). Οι τιτλοποιήσεις των χαρτοφυλακίων Project “Frontier II” και Solar είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθούν στις αρχές του 2023.

Διαχείριση απαιτήσεων λιανικής

Η Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής (“ΔΑΛΤ”) συστάθηκε την εποχή που ξεκίνησε η οικονομική κρίση το 2010. Αποτελεί μία ανεξάρτητη και κεντροποιημένη μονάδα, οι εργασίες της οποίας εστιάζονται στη διαχείριση δανείων Λιανικής Τραπεζικής που βρίσκονται σε προσωρινή καθυστέρηση, καθώς και απαιτήσεων από συμβάσεις που έχουν καταγγελθεί.

Η ΔΑΛΤ αποτελείται από τρεις Διευθύνσεις:

Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, η οποία συντονίζει όλα τα διαθέσιμα κανάλια διαχείρισης.

Αξιολόγησης Αιτημάτων Διευθέτησης Οφειλών Λιανικής Τραπεζικής, η οποία αποφασίζει την ρύθμιση που θα προταθεί σε κάθε αιτούμενο πελάτη.

Στρατηγικού σχεδιασμού και Στήριξης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, η οποία καθορίζει και συντονίζει στρατηγικές πρωτοβουλίες της ΔΑΛΤ και υποστηρίζει τις άλλες Διευθύνσεις.

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, διαχειρίζεται €2,9 δισ. χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων, καταναλωτικών δανείων, πιστωτικών καρτών και δανείων προς μικρές επιχειρήσεις (ιδιωτών). Αυτά είναι:

A. Σε καθυστέρηση 1+ ημερών.

B. Ενήμερα, ωστόσο έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία των ρυθμισμένων Ανοιγμάτων («FPE» & «FNPE»).

Η ΔΑΛΤ αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα κανάλια διαχείρισης πελατών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και συνεργάζεται μαζί τους για την εύρεση βιώσιμων λύσεων.

Τα κανάλια αυτά αποτελούνται από:

Τηλεφωνικά κέντρα Ενημέρωσης οφειλετών

(εσωτερικό κέντρο ενημέρωσης οφειλετών και εξωτερικοί συνεργάτες εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών)

Κέντρα Διευθέτησης Απαιτήσεων ΚΕ.Δ.Α. (NPL Hubs)

(εξειδικευμένα κέντρα διευθέτησης οφειλών μέσα στα Καταστήματα της Τράπεζας)

Καταστήματα Τράπεζας

Δικηγορικά γραφεία

(εσωτερικό δικηγορικό γραφείο και γραφεία εξωτερικών συνεργατών)

Ταχυδρομεία

Εναλλακτικά δίκτυα

(γραπτά τηλεφωνικά μηνύματα, ιστοσελίδα, κλπ.)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κατά τη διαχείριση δανείων σε καθυστέρηση, προσδιορίζονται τα ακόλουθα τέσσερα κύρια στάδια:

COVID-19 - Ολοκλήρωση προγραμμάτων στήριξης δανειοληπτών: Τα προγράμματα και οι πρωτοβουλίες οι οποίες στήριξαν τους δανειολήπτες προκειμένου να επιστρέψουν στις πληρωμές τους μετά το τέλος των αναστολών δόσεων και είχαν στόχο τη στήριξη δανειοληπτών οι οποίοι είχαν πληγεί από την πανδημία (π.χ. Γέφυρα 1, Εθνογέφυρα, Γέφυρα 2) έληξαν το 2022. Η επίδρασή τους στην ποιότητα του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας δεν υπήρξε σημαντική.

Πρωτοβουλίες διαχείρισης Μικρών Επιχειρήσεων

Κατά τη διάρκεια του 2022, η ΔΑΛΤ προσάρμοσε το δυναμικό βάσει των αναγκών που προέκυψαν από τη μεταβολή του μεγέθους του χαρτοφυλακίου υπό διαχείριση. Η μεταβολή του χαρτοφυλακίου οφείλεται τόσο στην επίτευξη οργανικής μείωσης της περιμέτρου Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, όσο και στην τιτλοποίηση του Frontier 2 χαρτοφυλακίου. Το ευέλικτο οργανωτικό σχήμα της ΔΑΛΤ, το οποίο επιτρέπει την αύξηση ή μείωση του δυναμικού βάσει των επιχειρησιακών αναγκών, επέτρεψε την μείωση του δυναμικού κατά 48%

Μέτρα για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού

Λόγω της αύξησης του πληθωρισμού, η οποία παρατηρήθηκε κατά το 2022, αναμένεται να εκκινήσει εντός του 1^{ου} τριμήνου 2023 ένα πρόγραμμα στήριξης των ευάλωτων δανειοληπτών, οι οποίοι έχουν δάνεια που εξασφαλίζονται από την κύρια κατοικία τους. Το πρόγραμμα θα παρέχει επιδότηση σε δανειολήπτες μετά από αξιολόγηση η οποία θα προκύπτει με την αξιοποίηση σχετικής πλατφόρμας.

Πρωτοβουλίες διαχείρισης Μικρών Επιχειρήσεων Νομικών Προσώπων

Κατά τη διάρκεια του 2022, μεταφέρθηκε στη ΔΑΛΤ από τις ΜΕΠΕΔ, το χαρτοφυλάκιο μικρών επιχειρήσεων Νομικών Προσώπων σε καθυστέρηση. Μία σειρά πρωτοβουλιών

υποστήριξε την μετάβαση και την εφαρμογή μίας αποτελεσματικής στρατηγικής διαχείρισης.

Στρατηγική Ρυθμίσεων και προϊόντα Ρύθμισης

Η στρατηγική ρυθμίσεων & τα προϊόντα ευθυγραμμίστηκαν με την στρατηγική και τα προϊόντα φυσικών προσώπων. Τα προϊόντα ρυθμίσεων, που προσομοιάζουν αυτά των ΦΠ, εισήχθησαν για τις Μικρές Επιχειρήσεις Νομικών Προσώπων (Split & Settle, Restart).

Κανάλια

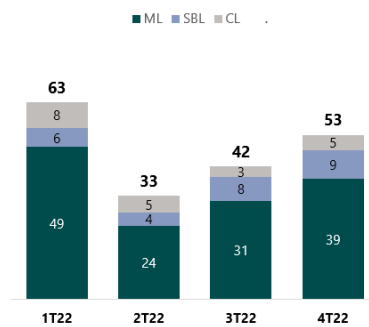
Το σύνολο του χαρτοφυλακίου ανατίθεται σε 3 ΚΕ.Δ.Α. τα οποία εφαρμόζουν εξειδικευμένη διαχείριση προσαρμοσμένη στα Νομικά Πρόσωπα. Ταυτόχρονα, ανάλογα με τη στρατηγική διαχείρισης το χαρτοφυλάκιο ανατίθεται στο εσωτερικό κέντρο ενημέρωσης οφειλετών ή σε συνεργαζόμενο δικηγορικό γραφείο.

Ρυθμίσεις:

Οι ρυθμίσεις του χαρτοφυλακίου Λιανικής, έφτασαν τα €191 εκατ.

Ο τριμηνιαίος όγκος των ρυθμίσεων (σε € εκατ.) έχει ως εξής

RC Τριμηνιαίος Όγκος Ρυθμίσεων (€Μ)

Κατασχέσεις / Πλειστηριασμοί:

Το μεγαλύτερο τμήμα του χαρτοφυλακίου με νομικές ενέργειες συμπεριλήφθηκε στην τιτλοποίηση του Frontier 2 χαρτοφυλακίου. Εντός του 2022, 128 πλειστηριασμοί πραγματοποιήθηκαν εκ των οποίων οι 24 ήταν επιτυχείς.

Εισαγωγή ενός νέου πτωχευτικού πλαισίου

Σχετικά με τον νέο πτωχευτικό πλαίσιο, το οποίο εισήχθη με τον Ν.4738/2020, 1.897 αιτήσεις, στις οποίες περιλαμβάνεται δάνειο με οφειλέτη Εθνικής έχουν υποβληθεί. 208 αιτήσεις έχουν υλοποιηθεί (€8,9 εκατ.) μετά από την έγκριση των ρυθμίσεων από τους πιστωτές και την συμφωνία των δανειοληπτών με τους όρους της ρύθμισης.

Πωλήσεις / τιτλοποιήσεις χαρτοφυλακίων ΔΑΛΤ και ΜΕΠΕΔ 2022

Βλέπε ενότητα «Σημαντικότερες Εξελίξεις - Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2022 για τον Όμιλο ΕΤΕ - Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων – Project “Frontier II”».

Specialized Asset Solutions

Δεδομένης της τελευταίας φάσης της απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, η αποκατάσταση αυτών των χαρτοφυλακίων δημιουργεί μία ευκαιρία για την Τράπεζα που θα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

της επιτρέψει να διαφοροποιηθεί και να διευρύνει τις πηγές των εσόδων της, εισερχόμενη σε αυτή την αγορά. Καθώς οι διαχειριστές αυτών των χαρτοφυλακίων καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να εξυπηρετήσουν τα προσυμφωνημένα επιχειρηματικά σχέδια, η Τράπεζα στοχεύει να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που δημιουργούν οι αυξημένες ανάγκες διαχείρισης των πωληθέντων ή τιτλοποιημένων δανείων εκτός τραπεζικού συστήματος.

Συγκεκριμένα η Εθνική Τράπεζα εστιάζει στις παρακάτω στρατηγικές με σκοπό να γίνει η τράπεζα πρώτης επιλογής σε αυτή την αναδυόμενη αγορά.

- i) **Acquisition Financing:** Επιλεκτική χρηματοδότηση **Επενδυτών σε χαρτοφυλάκια Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων** στην πρωτογενή ή στη δευτερογενή αγορά
- ii) **REOCo financing:** Χρηματοδότηση **Επενδυτών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ή Χαρτοφυλακίων Ακινήτων** για την απόκτηση των εξασφαλίσεων σε ακίνητα (ώστε στη συνέχεια να μεταπωληθούν)
- iii) **Real Estate Financing:** Χρηματοδότηση των **τελικών αγοραστών ακινήτων που λειτουργούσαν ως εξασφαλίσεις δανείων** (Ιδιώτες ή Επιχειρήσεις) μέσω δικτύου συστάσεων από επαγγελματίες του χώρου ή μεμονωμένες συναλλαγές.
- iv) **Reperforming portfolio acquisition** (Επαναγορά εξυγιασμένου χαρτοφυλακίου εκτός τραπεζικού συστήματος με βάση την ωριμότητα της αγοράς και τις οδηγίες των εποπτικών αρχών).

Ως τελικό σκοπό η νέα Διεύθυνση Specialized Asset Solutions έχει, να επαναφέρει πίσω στο τραπεζικό σύστημα πελάτες και περιουσιακά στοιχεία που σήμερα εξυπηρετούνται από το οικοσύστημα των Διαχειριστών και των Επενδυτών. Με αυτό τον τρόπο υποστηρίζει ενεργά την αύξηση του πληθυσμού που θα έχει πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα μετά από χρόνια κρίσης και την απομόχλευση του ισολογισμού, συμβάλλοντας έτσι αποφασιστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Μέχρι τώρα η νέα Διεύθυνση Specialized Asset Solutions κατάφερε να ολοκληρώσει εντός του δεύτερου εξαμήνου του 2022 μια σειρά από χρηματοδοτήσεις υπερκαλύπτοντας το στόχο του 2022 για €200 εκατ. νέες εκταμιεύσεις, ενώ παράλληλα έχει δημιουργήσει ένα πελατολόγιο υποψηφίων για νέες χρηματοδοτήσεις εντός του 2023.

Λοιπές Δραστηριότητες

Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου

Η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του συνόλου του χαρτοφυλακίου των ακινήτων του Ομίλου, όπως επίσης και για την παροχή ολοκληρωμένων εκτιμητικών και τεχνικών υπηρεσιών. Το χαρτοφυλάκιο ακινήτων αποτελείται από τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ή μισθωμένα ακίνητα που στεγάζουν τις δραστηριότητες του Ομίλου (Δίκτυο καταστημάτων, Γραφειακοί Χώροι και κτίρια Διοίκησης), τα ακίνητα που έχουν ανακτηθεί μέσω πλειστηριασμών (REOs) καθώς και κάποια μεγάλα ακίνητα που κατέχονται μέσω εταιρειών ειδικού σκοπού.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου έχει αναλάβει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής της Τράπεζας, επεκτείνοντας τις δραστηριότητες της, πέραν της παραδοσιακής διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, και στους τομείς της ανάκτησης, ωρίμανσης και διάθεσης ακινήτων, συμβάλλοντας ενεργά στη στρατηγική της Τράπεζας για μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων καθώς και στην υλοποίηση των στόχων της πρωτοβουλίας «Υγιής Ισολογισμός» του προγράμματος Μετασχηματισμού.

Σημαντικά Επιτεύγματα 2022

Παρά τη διεθνή αναταραχή των αγορών, το 2022 υπήρξε για δεύτερο συνεχόμενο έτος ιδιαίτερα επιτυχημένο όσον αφορά τις πωλήσεις ακινήτων. Οι στόχοι για τη διάθεση ακινήτων του REO υπερκαλύφθηκαν επιτυγχάνοντας ιστορικό υψηλό ετήσιας επίδοσης. Συγκεκριμένα:

- οι συνολικές πωλήσεις του Ομίλου το 2022 ανήλθαν σε 389 ακίνητα αξίας περίπου €64 εκατ., αποφέροντας σημαντικά κέρδη·
- 377 ακίνητα αξίας περίπου €44 εκατ. διατέθηκαν μέσω της διαδικτυακής πύλης της Τράπεζας με ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς ή με τη διαδικασία άμεσης αγοράς («buy now»).

Στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Στρατηγικής της Τράπεζας, η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου ολοκλήρωσε αρκετά έργα εφαρμογής των ESG κατευθύνσεων, αναφορικά με τα ακίνητα του. Τα πιο αξια αναφοράς είναι:

- ✓ η εγκατάσταση προηγμένων συστημάτων ενεργειακής παρακολούθησης σε κτίρια με υψηλά επίπεδα κατανάλωσης·
- ✓ η εγκατάσταση στη θυγατρική εταιρεία εμπορικών αποθηκών του Ομίλου φωτοβολταϊκών στοιχείων δυναμικότητας 1,8 MW στις οροφές των αποθηκών και η έναρξη λειτουργίας τους, με την οποία καλύφθηκε άνω του 50% της συνολικής ενεργειακής κατανάλωσης·
- ✓ οι ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων, στο πλαίσιο των οποίων, αναβαθμίστηκαν συστήματα φωτισμού, ψύξης και θέρμανσης·
- ✓ η τοποθέτηση συστημάτων περιορισμού κατανάλωσης ύδατος, σε αρκετά κτίρια·

Στρατηγικοί τομείς

REO

Οι κύριοι άξονες της επιτυχίας του REO ήταν η υιοθέτηση της νέας ολοκληρωμένης στρατηγικής διαχείρισης και αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων μεθόδων προώθησης (διαδικτυακά κανάλια, μεσίτες, δίκτυο καταστημάτων), και η μετάβαση από το παραδοσιακό μοντέλο πλειοδοτικών δημοσίων διαγωνισμών σε ένα πιο ευέλικτο μοντέλο, προκειμένου να διασφαλίζεται η

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αποτελεσματική αξιοποίηση χαρτοφυλακίων ακινήτων με μεγάλη γεωγραφική διασπορά.

Πιο συγκεκριμένα για την προώθηση των REOs, καθώς και άλλων ακινήτων του Ομίλου, δημιουργήθηκε Μητρώο Μεσιτών με πανελλαδική κάλυψη και αναβαθμίστηκε η διαδικτυακή πύλη (www.realestateonline.gr) ενσωματώνοντας το μηχανισμό ηλεκτρονικών διαγωνισμών, με σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας καθώς και την ενίσχυση της ευελιξίας στις συναλλαγές ακίνητης περιουσίας.

Με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2022, υπήρχαν αναρτημένα έτοιμα προς πώληση μέσω της διαδικτυακής πύλης 1.771 ακίνητα αξίας περίπου €204 εκατ. Εντός του 2023 αναμένεται να αναρτηθούν επιπλέον περίπου 1.118 ακίνητα αξίας περίπου €138 εκατ., ενώ περί τα 946 ακίνητα αξίας περίπου €100 εκατ. θα αναρτηθούν σε μεταγενέστερο χρόνο.

Πέραν των ανωτέρω, στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας, τα τελευταία 400 ακίνητα του ιστορικού χαρτοφυλακίου ακινήτων εντάχθηκαν στο χαρτοφυλάκιο REO με σκοπό την ωρίμανση και την αποεπένδυση, που αναμένεται να διαρκέσει έως 5 έτη.

Διαχείριση Περιουσίας και Τεχνικά Έργα

Η συνέχιση και η επιτυχής ολοκλήρωση της ενεργειακής αναβάθμισης του συνόλου των κτιρίων της Τράπεζας, αποτελεί βασικό στόχο κατά τα προσεχή έτη, ώστε να μειωθεί επιπρόσθετα το αποτύπωμα άνθρακα του Ομίλου.

Δραστηριότητες εντός του 2022

Κατά το 2022, η Διεύθυνση Περιουσίας εντατικοποίησε περαιτέρω τις προσπάθειες για την βελτιστοποίηση της χρήσης των ακινήτων από το Δίκτυο και τις Μονάδες Διοίκησης, στο πλαίσιο σχετικής πρωτοβουλίας του Προγράμματος Μετασχηματισμού, με αποτέλεσμα τον περιορισμό του κόστους μέσω τερματισμού μισθώσεων ή/και υπομίσθωσης κενών χώρων σε τρίτους. Επιπρόσθετα, η Διεύθυνση Περιουσίας με τη βοήθεια εξειδικευμένων εξωτερικών συμβούλων αντιμετώπισε και επέλυσε ζητήματα δεσμευμένων ακινήτων ιδιοκτησίας της Τράπεζας και θυγατρικών της.

Η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας καλύπτει όλες τις δραστηριότητες εκτίμησης και σχετικών συμβουλευτικών υπηρεσιών με τη Διεύθυνση Εκτιμήσεων και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών (ΔΕΣΥ). Η Μονάδα είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση εκτιμήσεων όλων των κατηγοριών, τεχνικών αξιολογήσεων και εκτιμήσεων επενδυτικών σχεδίων (π.χ. ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα, εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, βιομηχανικές εγκαταστάσεις) για όλες τις κατηγορίες κινητών (εξοπλισμός, μηχανήματα, αεροσκάφη, άυλα στοιχεία, αγαθά και εμπορεύματα) & ακινήτων εμπράγματων εξασφαλίσεων. Επιπρόσθετα, παρέχει πολύπλευρες σχετικές υπηρεσίες και υποστήριξη σε όλες τις Επιχειρηματικές Μονάδες του Ομίλου ΕΤΕ (Επιχειρηματική, Λιανική, Ειδική Διαχείριση, Leasing, Περιουσία) και ανά περίπτωση υπηρεσίες εκτίμησης σε τρίτα μέρη. Η Μονάδα επανδρώνεται από 54 ειδικούς (μηχανικούς και οικονομολόγους) και διαχειρίζεται ένα δυναμικό δίκτυο περίπου 400 Εξωτερικών Εκτιμητών σε όλη την Επικράτεια.

Αναφορικά με τη βασική ομάδα υπηρεσιών της Μονάδας, το 2022 ήταν ένα παραγωγικό έτος, με περίπου 50.000 εκτιμήσεις συνολικής Αγοραίας Αξίας περί τα €18 δισ. και επιπρόσθετως περί τους 25.000 ελέγχους εκτιμήσεων. Επιπρόσθετα, χάρη στην επαγγελματική της εξειδίκευση, η ΔΕΣΥ πρόσφερε εκτιμητικές υπηρεσίες σε τρίτους, θεσμικούς πελάτες, με πιο αξιοσημείωτο το έργο επανεκτίμησης του χαρτοφυλακίου παγίων περιουσιακών στοιχείων της ΟΤΕ Estate.

Συνολικά, χάρις στη μοναδική εξειδίκευση της, η ΔΕΣΥ συμβάλλει καθοριστικά σε ένα σημαντικό αριθμό κανονιστικών έργων και ποικίλων πρωτοβουλιών της Τράπεζας, όπως αυτές που αφορούν δράσεις Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) και χρηματοδοτήσεις.

Η Τεχνική Υπηρεσία προσφέρει ένα μεγάλο εύρος τεχνικών υπηρεσιών στον Όμιλο ΕΤΕ, ο οποίος εκτείνεται από υπηρεσίες διαχείρισης κτιριακών υποδομών των ακινήτων της Τράπεζας, επικεντρώνοντας κυρίως στην συντήρηση και ανακαίνιση των υποδομών και των εγκαταστάσεων του Ομίλου (1.204 σημεία), έως την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και έργων, την παροχή πιστοποιητικών, ερευνών, κτιριακών ελέγχων και πυρασφάλειας. Εντός αυτού του πλαισίου, η Μονάδα διασφαλίζει τη συμμόρφωση του Ομίλου με όλους τους κανόνες και κανονισμούς τεχνικής φύσης, οι οποίοι αφορούν τα κτίρια.

Εντός του 2022, τα σημαντικότερα έργα του περί τα €25 εκατ. προϋπολογισμού, ήταν:

- η αναδιάρθρωση του δικτύου Υποκαταστημάτων και
- η ανακαίνιση αρκετών Υποκαταστημάτων

Επιπρόσθετα, η Τεχνική Υπηρεσία παρείχε:

- τεχνικές συμβουλές στην εταιρεία εμπορικών αποθηκών του Ομίλου σχετικά με το νέο επενδυτικό πρόγραμμα επέκτασης της και την προσθήκη εγκαταστάσεων φωτοβολταϊκών στοιχείων με σκοπό πρόσθετη εξοικονόμηση ενέργειας και
- τεχνική υποστήριξη στην κατασκευή του νέου κτιρίου κεντρικών υπηρεσιών της Stopanska Banka, στα Σκόπια.

Δραστηριότητες Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου

Η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου εξυπηρετεί τις ανάγκες Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων καθώς και μικρών επιχειρήσεων και ιδιωτών σε συναλλακτικά προϊόντα. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσφέρονται περιλαμβάνουν τις Πληρωμές, τις Εισπράξεις Εισαγωγών & Εξαγωγών, Εγγυητικές Επιστολές, Πιστωτικές Επιστολές, Επιστολές Ενέγγυας Πίστωσης, καθώς και ειδικές χρηματοδοτικές λύσεις που διευκολύνουν το διασυνοριακό εμπόριο και καλύπτουν ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Σημαντικότερες εξελίξεις το 2022

Κατά το 2022, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου:

- πραγματοποίησε αναλήψεις €795 εκατ. μέσω ειδικών χρηματοδοτήσεων εμπορίου και διατήρησε χαρτοφυλάκιο Εγγυητικών Επιστολών (συμπεριλαμβανομένων των Επιστολών Ενέγγυων Πιστώσεων) ύψους €4,2 δισ.,
- η Τράπεζα διατηρεί ηγετικό μερίδιο στην αγορά προϊόντων εισαγωγών και εξαγωγών μέσω SWIFT Traffic, καθώς και στις τοπικές πληρωμές,
- κέρδισε το βραβείο Global Finance «Best Trade Finance Bank» για 10η συνεχή χρονιά.

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Στο πλαίσιο του στρατηγικού Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας που στοχεύει στη βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας και στην ανάπτυξη της τεχνογνωσίας της Διεύθυνσης Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου, η Τράπεζα επενδύει συνεχώς σε νέες τεχνολογίες, με σχετικά έργα να βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη, προσφέροντας στους πελάτες ολοκληρωμένες ροές και επιλογές άμεσων μηνυμάτων.

Αξιοποιώντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Εθνικής Τράπεζας, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου καλλιεργεί περαιτέρω τη στενή συνεργασία και τον συντονισμό με τις επιχειρηματικές και λειτουργικές μονάδες της Τράπεζας, στοχεύοντας «νέους στο εμπόριο» πελάτες, την περαιτέρω διείσδυση στην υφιστάμενη πελατειακή βάση και σχεδιασμό/εφαρμογή καινοτόμων λύσεων που θα συμβάλουν στη βελτίωση μετρήσεων κερδοφορίας και λειτουργικού κόστους.

Επιπλέον, κατά τη μετά COVID-19 περίοδο, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου κατάφερε να ανταποκριθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στα αιτήματα των πελατών της Τράπεζας, προσφέροντας υπηρεσίες υψηλής ποιότητας και εξειδίκευση σε θέματα πληρωμών και λύσεων Χρηματοδότησης Εμπορίου. Στόχος μας παραμένει η υποστήριξη με αποτελεσματικό και συνεπή τρόπο των επιχειρηματικών σχεδίων και σχεδίων επέκτασης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των πελατών μας στο διεθνές ανταγωνιστικό τοπίο, προσφέροντας εξειδικευμένες ποιοτικές υπηρεσίες, ευέλικτες λύσεις και ταχεία απόκριση.

Ένας άλλος πυλώνας της Διεύθυνσης Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου είναι η Τραπεζική Ανταπόκριση. Η Τράπεζα διατηρεί ένα από τα μεγαλύτερα εγχώρια δίκτυα καταστημάτων και διεθνών ανταποκριτών, προσφέροντας ένα πλήρες φάσμα υπηρεσιών συναλλακτικής τραπεζικής, κάτι που μας διακρίνει ως «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής» και έμπιστο συνεργάτη για τα περισσότερα από τα κορυφαία χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στον κόσμο. Με συνέπεια, ανταποκρινόμαστε στις υψηλότερες απαιτήσεις για ποιοτικές, έγκαιρες και αποτελεσματικές

υπηρεσίες συναλλακτικής τραπεζικής που υποστηρίζονται από την αφοσιωμένη, προσηλωμένη στους στόχους ομάδα εξυπηρέτησης πελατών μας (σε ελληνική και αγγλική γλώσσα).

Δράσεις κατά το έτος 2022

Στο Διεθνές Εμπόριο, σε ετήσια βάση, περίπου το 55% των συναλλαγών Εισαγωγών πραγματοποιήθηκαν μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας i-bank Trade Finance. Ολοκληρώσαμε τόσο την ενσωμάτωση και εμπορευματοποίηση της εφαρμογής (module) Εγγυητικών Επιστολών στη νέα πλατφόρμα i-bank Trade Finance (με περίπου 20% των Εγγυητικών Επιστολών από εταιρικούς πελάτες να εκτελούνται μέσω του συγκεκριμένου ψηφιακού καναλιού), καθώς και την κεντροποίηση του χαρτοφυλακίου Εγγυητικών Επιστολών Μικρών Επιχειρήσεων.

Παράλληλα, ξεκινήσαμε την υλοποίηση του έργου της Οπτικής Αναγνώρισης Χαρακτήρων ("OCR") / Ευφυούς Αναγνώρισης Χαρακτήρων ("ICR"), για την περαιτέρω αυτοματοποίηση της επεξεργασίας των συναλλαγών Διεθνούς Εμπορίου και την αντιμετώπιση των προκλήσεων συμμόρφωσης, με τις Μεταφορές & Εισπράξεις Κεφαλαίων να έχουν ενεργοποιηθεί από τον Δεκέμβριο του 2022. Οι Πιστωτικές Επιστολές & Εγγυητικές Επιστολές είναι προγραμματισμένες να ακολουθήσουν στα μέσα του 2023.

Τέλος, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου υιοθέτησε τη χρήση ψηφιακών υπογραφών για την υπογραφή αιτήσεων και συμβάσεων Εγγυητικών Επιστολών, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας των πελατών και την επίτευξη των διαδικασιών έκδοσης και εκτέλεσης. Η εφαρμογή των ψηφιακών υπογραφών στο υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο προϊόντων Εμπορίου βρίσκεται σε εξέλιξη.

Ταυτόχρονα, σχεδιάζουμε εξειδικευμένες και εξατομικευμένες λύσεις, υποστηρίζοντας τους Έλληνες πελάτες μας στην υλοποίηση των επιχειρηματικών τους σχεδίων, προσφέροντας πρόσβαση σε αγορές ενδιαφέροντος, με τη βέλτιστη διάρθρωση κόστους. Το γραφείο μας στην Κύπρο στελεχώνεται από ειδικούς στον συγκεκριμένο χώρο, που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες και τις γνώσεις τους σε σχέση με την αγορά.

Παράλληλα, τα προγράμματα Διευκόλυνσης του Εμπορίου που υλοποιούνται από την ΕΤΕπ και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ), στα οποία συμμετέχει ενεργά η ΕΤΕ ως Εκδότρια Τράπεζα, παρέχουν έναν επιπλέον εμπορικό διάδρομο για τους πελάτες μας, αξιοποιώντας τη συνεργασία μας με διεθνείς και υπερεθνικούς οργανισμούς.

Στις Πληρωμές η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου αναβάθμισε την πλατφόρμα πληρωμών της και ήταν η πρώτη Τράπεζα στην Ελλάδα που εφάρμοσε τις Ευρωπαϊκές Άμεσες Πληρωμές. Επιπλέον, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου έθεσε σε εφαρμογή τη λειτουργικότητα των αρχείων εισαγωγής μαζικών πληρωμών, προσφέροντας βελτιστοποιημένη επεξεργασία πληρωμών Host to Host σε όλη την εταιρική τραπεζική πελατεια. Η Διεύθυνση Συναλλακτικής

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Τραπεζικής του Ομίλου αναβάθμισε επίσης τις υπηρεσίες που παρέχονται μετά από πληρωμές στο e-banking, βελτιώνοντας την εμπειρία των πελατών για ερωτήματα και έρευνες ακύρωσης πληρωμών.

Μισθώσεις (Leasing)

Η Τράπεζα ξεκίνησε τις δραστηριότητες μισθώσεων το 1990 μέσω της θυγατρικής της, Εθνική Leasing A.E. Η Εθνική Leasing A.E. δραστηριοποιείται στη μίσθωση γηπέδων και κτηριακών εγκαταστάσεων, μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού, ενεργειακών πάρκων, επίπλωσης και συσκευών, υπολογιστών και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού.

Επιπλέον, το 2022 και για τέταρτη συνεχή χρονιά, η Εθνική Leasing A.E. παραμένει πρωταθλήτρια των νέων επιχειρήσεων ύψους €233 εκατ., παρά την κρίση του COVID-19.

Πιο συγκεκριμένα, οι νέες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 2022 από όλες τις ελληνικές εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, ανήλθαν σε €617 εκατ. (πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιρειών Μίσθωσης, στατιστικά στοιχεία 2022), όπου το 37,8% καλύπτεται από την Εθνική Leasing A.E.

Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων

Η Τράπεζα παρέχει υπηρεσίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων από το 1994. Τον Μάιο του 2009, στο πλαίσιο της στρατηγικής απόφασης για την περαιτέρω ανάπτυξη των εργασιών Factoring στην Ελλάδα, ιδρύθηκε η Εθνική Factors A.E. με μοναδικό μέτοχο την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος A.E. Η Εθνική Factors A.E. παρέχει πλήρεις υπηρεσίες εγχώριου, εξαγωγικού και εισαγωγικού Factoring, με ενσωματωμένες λύσεις χρηματοδότησης και εξατομικευμένες υπηρεσίες για τις ανάγκες των πελατών.

Χρηματιστηριακή Μεσιτεία

Η Εθνική Χρηματιστηριακή A.E.Π.Ε.Υ. («Εθνική Χρηματιστηριακή»), ιδρύθηκε το 1988 και αποτελεί τον χρηματιστηριακό βραχίονα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας. Προσφέρει ένα ευρύ φάσμα ολοκληρωμένων και καινοτόμων επενδυτικών υπηρεσιών, σε θεσμικούς και ιδιώτες πελάτες με στόχο την παροχή εξατομικευμένων επενδυτικών υπηρεσιών και τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των αναγκών τους.

Από τις αρχές του 2022 η Εθνική Χρηματιστηριακή, ενδυναμώθηκε σε σημαντικούς τομείς της λειτουργίας της και παράλληλα η εταιρεία συνέχισε την υλοποίηση του στρατηγικού της πλάνου ολοκληρώνοντας πρωτοβουλίες ανανέωσης των δομών της, με αποτέλεσμα την αναβάθμιση της ποιότητας εξυπηρέτησης των πελατών της.

Κατά το 2022 η Εθνική Χρηματιστηριακή ενίσχυσε το μερίδιο της στην αγορά μετοχών του Χρηματιστηρίου Αθηνών στο 10,2% έναντι 10,0% το προηγούμενο έτος.

Διαχείριση ενεργητικού πελατών

Η Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ («Εθνική Asset Management»), 100% θυγατρική του Ομίλου της Τράπεζας, είναι η πρώτη εταιρεία διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων που ιδρύθηκε στην Ελλάδα. Συστάθηκε το 1972 και διαχειρίζεται κεφάλαια ιδιωτών και θεσμικών πελατών, στα οποία οι πελάτες έχουν πρόσβαση μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων

της Τράπεζας. Στόχος της Εθνικής Asset Management είναι να επιτύχει ελκυστικότερες αποδόσεις σε σχέση με τους εγχώριους και διεθνείς ανταγωνιστές.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, τα συνολικά κεφάλαια υπό διαχείριση ανέρχονταν σε €1,7 δισ., με την Εθνική Asset Management να διατηρεί στην εγχώρια αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων μερίδιο ύψους 8,9% (πηγή: Ένωση Θεσμικών Επενδυτών – έκθεση στις 31 Δεκεμβρίου 2022). Ο συνολικός αριθμός πελατών που εξυπηρετούνται από την Εθνική Asset Management υπερβαίνει τις 39.000, 66 εκ των οποίων είναι θεσμικοί επενδυτές.

€ εκατ.	2022	2021
Αμοιβαία Κεφάλαια υπό διαχείριση	963	904
Χαρτοφυλάκια Εντολής	740	795
Σύνολο Κεφαλαίων υπό διαχείριση	1.703	1.699
Μερίδιο Αγοράς	8,9%	8,1%

Τα 22 αμοιβαία κεφάλαια της Εθνικής Asset Management, εκ των οποίων τέσσερα στο Λουξεμβούργο, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επενδυτικών κατηγοριών (Μετοχικά, Ομολογιακά, Μικτά και Fund of Funds) στην Ελλάδα και στις Διεθνείς Αγορές. Κατά το 2022 η Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ δημιούργησε ένα νέο πρωτοποριακό αμοιβαίο κεφάλαιο με κύρια χαρακτηριστικά την ορισμένη διάρκεια, την καταβολή ετησίου μερίσματος και την επιδίωξη διασφάλισης του κεφαλαίου του. Το εύρος αυτών των επενδυτικών προϊόντων προσφέρει μεγάλη ευελιξία στους επενδυτές που επιθυμούν να δημιουργήσουν το προσωπικό τους επενδυτικό πλάνο, σύμφωνα με το επενδυτικό τους προφίλ και στόχους, επενδύοντας σε χαρτοφυλάκια Αμοιβαίων Κεφαλαίων με υψηλό βαθμό διαφοροποίησης.

Εκτός από τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, η Εθνική Asset Management προσφέρει και τις ακόλουθες επενδυτικές υπηρεσίες σε ιδιώτες και θεσμικούς επενδυτές:

- Διαχείριση Χαρτοφυλακίων εντολής.
- Παροχή επενδυτικών συμβουλών.

Παρέχει επίσης, χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των:

- Ασφαλιστικών / Συνταξιοδοτικών Ταμείων.
- Ασφαλιστικών Εταιρειών.
- Επιχειρήσεων.

Η δραστηριότητα εκτός Ελλάδας

Το διεθνές δίκτυο της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2022, αποτελείται από 66 καταστήματα, τα οποία προσφέρουν παραδοσιακές τραπεζικές υπηρεσίες και χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες. Η Τράπεζα διαθέτει επίσης δύο θυγατρικές εμπορικές τράπεζες στη Βόρεια Μακεδονία και την Κύπρο. Το 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να τερματίσει την τραπεζική της λειτουργία στη θυγατρική τράπεζα στη Μάλτα και στα υποκαταστήματά της στην Αίγυπτο και στο Λονδίνο, τα οποία είναι υπό εκκαθάριση.

Στις διεθνείς δραστηριότητες της Τράπεζας αντιστοιχούν €2,6 δισ. ή το 3,4% των συνολικών στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου, μη

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	--	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

συμπεριλαμβανομένων των προοριζόμενων προς πώληση για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ανήλθαν σε €1,6 δισ., ενώ οι καταθέσεις «Υποχρεώσεις προς πελάτες» ανήλθαν σε €1,8 δισ.

Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 31 Δεκεμβρίου 2022, αποτελούνται από την Probank Leasing A.E. (Project "Pronto"). Περιλαμβάνουν επίσης δανειακά χαρτοφυλάκια σχετιζόμενα κυρίως με τα Projects "Frontier II", "Solar" και "Pronto".

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-----------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, πρέπει να αναφέρονται οι πάσης φύσεως συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24 «Συνδεδεμένα Μέρη», που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της οικονομικής χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022. Επίσης, απαιτείται από τα παραπάνω στοιχεία, να παρατίθενται διακριτά, οι συνολικές αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης, καθώς και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους. Αναφορικά με τις συναλλαγές με το κυριότερο μέτοχο της Τράπεζας, το ΤΧΣ, εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι συναλλαγές της Τράπεζας με τις θυγατρικές της, ενώ δεν υπάρχουν σημαντικές συναλλαγές με τις συγγενείς εταιρείες.

Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. Σημείωση 42 επί των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Θυγατρικές

(€ εκατ.)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Τάξεως (Καθαρό υπόλοιπο)
Εθνική Χρηματιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	1	95	3	1	35
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ	1	37	4	-	-
Εθνική Leasing Α.Ε.	666	23	14	1	70
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	1	-	-	-
Προνομούχος Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	1	32	-	2	1
NBG Greek Fund Ltd	-	-	-	-	-
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) Ltd	12	18	1	2	29
NBG Management Services Ltd	-	2	-	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje	47	11	2	-	-
NBG International Ltd	-	26	-	-	-
NBG Finance Plc	-	51	-	-	-
NBG Asset Management Luxembourg S.A.	-	-	-	-	-
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» (Όμιλος)*	-	-	6	2	-
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	-	1	-	-	-
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	1	-	-	-
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	-	-	-	-	-
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	-	-	-	-
NBG International Holdings B.V.	-	46	-	-	-
NBG Leasing SRL	3	-	-	-	-
NBG Finance (Dollar) Plc**	-	2	-	-	-
NBG Finance (Sterling) Plc**	-	1	-	-	-
NBG Malta Ltd***	-	191	-	-	-
Εθνική Factors Α.Ε.	554	13	14	-	434
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
I-BANK DIRECT Α.Ε. **	-	1	-	-	-
Probank Leasing Α.Ε.****	33	6	1	-	-
Probank Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	-	2	-	-	-
Bankteco EOOD	-	-	-	-	-
CAC Coral Limited*****	-	-	1	-	-
Stopanska Leasing DOOEL Skopje	-	-	-	-	-
Total	1.318	560	46	8	569

*Η πώληση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α. και των θυγατρικών της ολοκληρώθηκε την 31 Μαρτίου 2022.

**Εταιρείες υπό εκκαθάριση.

***Τον Οκτώβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε την παύση των εργασιών της στη Μάλτα, μέσω των θυγατρικών της, και από την 31 Αυγούστου 2022 βρίσκονται σε διαδικασία εκκαθάρισης. Συγκεκριμένα, η NBG Malta Ltd (παλαιότερα γνωστή ως NBG Bank Malta Ltd) παρέδωσε την τραπεζική της άδεια στις 11 Αυγούστου 2022 και στη συνέχεια τέθηκε σε εκκαθάριση.

****Η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. έχει αναταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 29 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων).

*****Η πώληση της CAC Coral Ltd ολοκληρώθηκε στις 15 Ιουλίου 2022.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	--	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου εξετάζει την ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Ελεγκτών, καθώς επίσης και τη σχέση τους με τον Όμιλο, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης μη ελεγκτικών εργασιών, καθώς και τις αμοιβές για ελεγκτικές και μη ελεγκτικές εργασίες. Επιπρόσθετα, βάσει των απαιτήσεων που θέτει η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, η Τράπεζα θα πρέπει να αλλάζει τους ελεγκτές της κάθε πέντε χρόνια. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 2 του Ν. 4701/2020, το ΤΧΣ και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συμμετείχαν σε σχέδια ανακεφαλαιοποίησης ή τα δικαιούχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που προέκυψαν από πλήρη ή μερική εξαφάνιση τραπεζικών πράξεων στο πλαίσιο του Ν. 4601/2019 (εταιρικός νόμος περί μετασχηματισμού), μπορεί να αποφασίσει να παρατείνει τη θητεία των ελεγκτών του για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 10 έτη συνολικά, σύμφωνα με το άρθρο 17 ΕΕ 537/2014 (L158) υπό την προϋπόθεση ότι η Γενική Συνέλευση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εγκρίνει αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου.

Ο διορισμός της PwC, εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εθνικής Τράπεζας Μετόχων του 2017 στις 30 Ιουνίου 2017 που ανάλαβε για πρώτη φορά τον έλεγχο των ετήσιων και εξαμηνιαίων Οικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. Μετά από θετική αξιολόγηση και πρόταση της Επιτροπής Ελέγχου και ακολούθως αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας στις 28 Ιουλίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 2 του Ν. 4701/2020, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων ανάθεσε εκ νέου στην PwC τον έλεγχο/επισκόπηση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022.

Για πληροφορίες σχετικά με τις αμοιβές του ανεξάρτητου ελεγκτή, βλ. Σημείωση 45 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση**Διαχείριση
Κινδύνου**Μη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Διαχείριση Κινδύνων

Το πλαίσιο Διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Αξιολόγηση Προφίλ Κινδύνου

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (“ICAAP”)

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (“ILAAP”)

Πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων

Νέες εξελίξεις εντός του 2022 και προοπτικές 2023

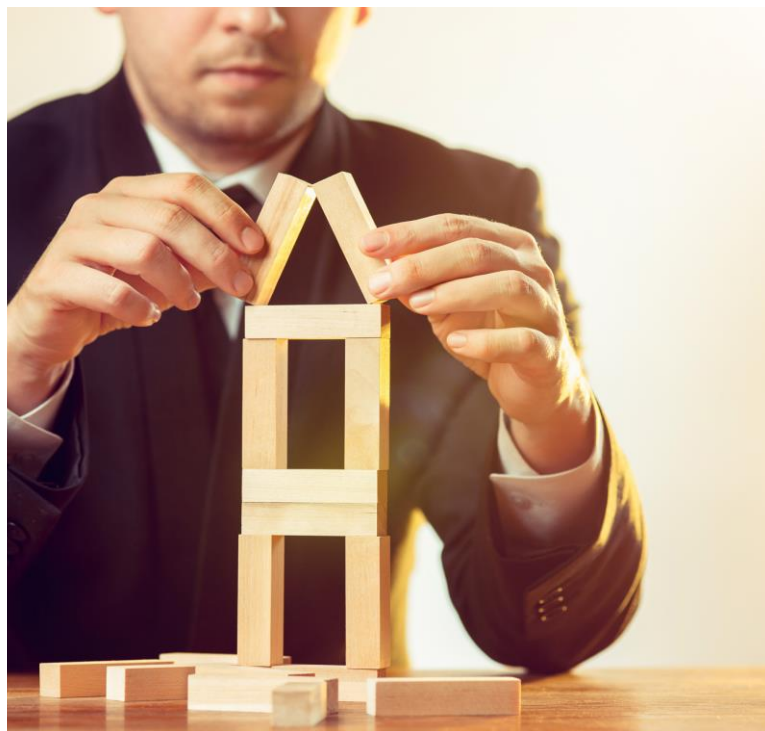
Διαχείριση Κινδύνων

Λοιποί παράγοντες Κινδύνου

Ο Όμιλος, ως ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος λειτουργεί σε ένα ταχέως αναπτυσσόμενο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αναγνωρίζει την έκθεσή του στους κινδύνους των τραπεζών και την ανάγκη να διαχειριστεί αποτελεσματικά αυτούς τους κινδύνους. Η διαχείριση και ο έλεγχος των Κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της δέσμευσης του Ομίλου να διατηρήσει τις αναμενόμενες αποδόσεις στους μετόχους.

Η διαχείριση και ο έλεγχος κινδύνων διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη συνολική στρατηγική του Ομίλου, με σκοπό αφενός την ουσιαστική διαχείριση των κινδύνων για τον οργανισμό και αφετέρου την εναρμόνιση με τις νομικές και εποπτικές απαιτήσεις.

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών αναφορικά με τη διακυβέρνηση κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις, όπως ορίζονται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, EBA, την ECB/ SSM, την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, καθώς και αποφάσεις των αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν τις εταιρείες του Ομίλου.

Το Πλαίσιο Διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

(Ελεγχόμενη)

Η ΕΤΕ διαχειρίζεται τους κινδύνους του Ομίλου μέσω μιας δομημένης και διαβαθμισμένης προσέγγισης, η οποία βασίζεται σε διάφορους φορείς διακυβέρνησης, εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες, καθώς και σε ένα πλαίσιο μηχανισμών ελέγχου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο φέρει την τελική ευθύνη για τη θέση κινδύνου της ΕΤΕ. Δίνει την τελική έγκριση για τη στρατηγική και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων που προτείνονται από τις δύο εξειδικευμένες επιτροπές του: την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου και την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας και άλλες επιτροπές είναι υπεύθυνες για τις καθημερινές διαχειριστικές ενέργειες και τον συντονισμό της επιχείρησης. Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου είναι μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων έχει άμεση πρόσβαση στο Διοικητικό Συμβούλιο, έχει εξουσιοδοτηθεί να λαμβάνει αποφάσεις για εκτελεστικά θέματα σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και είναι επικεφαλής της λειτουργίας της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου. Βλ. «Εταιρική Διακυβέρνηση - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων» και «Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές».

Η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου περιλαμβάνει εξειδικευμένες μονάδες ανά τύπο κινδύνου. Οι μονάδες διαχείρισης κινδύνων διεξάγουν καθημερινές δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με πολιτικές και διαδικασίες που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διοικητικού Συμβουλίου, την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και άλλες εκτελεστικές επιτροπές. Το σχετικό πλαίσιο βασίζεται στο τυπικό κλαδικό μοντέλο των Τριών Γραμμών Άμυνας. Όλες οι δραστηριότητες των μονάδων διαχείρισης κινδύνων υποστηρίζονται από υποκείμενα συστήματα και υποδομές. Τέλος, η κουλτούρα κινδύνων θεωρείται ως βασική συνιστώσα της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων, με το Διοικητικό Συμβούλιο και την Διοίκηση να δίνουν τον παλμό και το παράδειγμα. Στόχος της Τράπεζας είναι να εδραιώσει μια ενιαία Κουλτούρα Κινδύνων σε ολόκληρο τον Οργανισμό.

Η Διαχείριση Κινδύνων του Ομίλου εκτείνεται σε τρία διαφορετικά επίπεδα, προκειμένου να δημιουργηθούν Τρεις Γραμμές Άμυνας. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες όλων των παραπάνω γραμμών άμυνας ορίζονται και διακρίνονται με σαφήνεια, ενώ οι σχετικές Μονάδες διαθέτουν επαρκή ανεξαρτησία. Για τις Τρεις Γραμμές Άμυνας βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Ε. Κύρια Σημεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου».

Η λειτουργία της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Το οργανόγραμμα και οι γραμμές διοικητικής αναφοράς της λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου απεικονίζονται στο παρακάτω σχήμα:

Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων («CRO») αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, έχει άμεση πρόσβαση στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι ο κύριος εισηγητής της. Ο Γενικός Διευθυντής Πίστης («CCO»), ο οποίος αναφέρεται στον CRO επιβλέπει τις δύο Διευθύνσεις Πίστης, όπως περιγράφονται παραπάνω. Οι δύο Διευθύνσεις Πίστης συμμετέχουν στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής και τις θυγατρικές.

Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου

Η Τράπεζα αναγνωρίζοντας την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων έχει συστήσει πέντε εξειδικευμένες Διευθύνσεις και έναν Τομέα ως ακολούθως: τη ΔΕΠΚΤ&Ο, τη ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο, τη ΔΔΛΚΤ&Ο, τη ΔΔΚΣΤ&Ο, τη ΔΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο και τον ΤΕΥ, προκειμένου να αναγνωρίζουν, να παρακολουθούν, να επιμετρούν, να αναλύουν, να διαχειρίζονται και να αναφέρουν τους κινδύνους που έχουν αναληφθεί από όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Οι Μονάδες αυτές εποπτεύουν τις αντίστοιχες μονάδες διαχείρισης κινδύνων των θυγατρικών.

Επιπλέον οι δύο Μονάδες Πίστης, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από τις υπηρεσίες χορήγησης πιστώσεων των επιχειρηματικών δανείων, των προϊόντων λιανικής τραπεζικής και των θυγατρικών, συμμετέχουν στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων για τα ανωτέρω χαρτοφυλάκια. Εκτελούν ανεξάρτητη αξιολόγηση του αναλαμβανόμενου κινδύνου για κάθε χαρτοφυλάκιο και έχουν το δικαίωμα αρνησικυρίας (veto).

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας η αποστολή και η σύσταση των εξειδικευμένων Διευθύνσεων/Μονάδων έχει ως ακολούθως:

Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΕΠΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΕΠΚΤ&Ο είναι να:

- σχεδιάζει, εξειδικεύει και υλοποιεί την πολιτική της Τράπεζας σε θέματα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου (πρόβλεψη, αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο) και διασφάλισης της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, με έμφαση στην ανάπτυξη συστημάτων διαβάθμισης/αξιολόγησης και παραμέτρων κινδύνου,
- καθορίζει κατευθύνσεις για την ανάπτυξη των μεθοδολογιών εκτίμησης της Αναμενόμενης Πιστωτικής Ζημιάς και των συστατικών της, ήτοι της Πιθανότητας Αθέτησης, της Ζημιάς σε Περίπτωση Αθέτησης και του Ανοίγματος σε Αθέτηση, για κάθε τομέα της εταιρικής και λιανικής τραπεζικής,
- πραγματοποιεί μία σειρά από σαφώς προσδιορισμένους και ανεξάρτητους ελέγχους σε υποδείγματα πιστωτικού κινδύνου οι οποίοι επιτρέπουν την αποτελεσματική εποπτεία κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από πιστοδοτικές δραστηριότητες όλων των επιπέδων. Αυτοί οι έλεγχοι είναι καταγεγραμμένοι και τα αποτελέσματα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

τους επικοινωνούνται στις επιχειρηματικές μονάδες σε τριμηνιαία βάση. Η ΔΕΠΚΤ&Ο παρακολουθεί αυτούς τους ελέγχους σε τριμηνιαία βάση, διασφαλίζοντας πως λειτουργούν αποτελεσματικά και συνολικά είναι επαρκείς για το σκοπό για τον οποίο καθιερώθηκαν,

- επιβεβαιώνει, σε τακτική βάση, την επάρκεια των υποδειγμάτων, συμπληρώνοντας με αυτόν τον τρόπο την περιοδική παρακολούθηση καθώς και τους έλεγχοι χρήσης των μοντέλων,
- αξιολογεί την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων που έχουν ως στόχο την ανάλυση, επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει η Τράπεζα και άλλα πιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου,
- συντονίζει όλες τις εμπλεκόμενες μονάδες και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου έναντι όλων των σημαντικών κινδύνων, εκτελεί αναλύσεις σεναρίων και ευαισθησίας πάνω στον Πιστωτικό Κίνδυνο, προετοιμάζει και αποστέλλει τα απαιτούμενα στοιχεία για την ICAAP στις εποπτικές αρχές,
- εκπονεί αναφορές σχετικές με τον πιστωτικό κίνδυνο, σε συνεργασία, όποτε απαιτείται, με τις αρμόδιες κατά περίπτωση Μονάδες, για σκοπούς είτε εσωτερικής αξιολόγησης και διοικητικής πληροφόρησης είτε εποπτικών διαδικασιών αξιολόγησης,
- συντονίζει όλες τις εμπλεκόμενες Μονάδες και τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την επισκόπηση και επικαιροποίηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, παρέχει σημαντικά δεδομένα για τις διάφορες διαστάσεις της συγκεκριμένης Πολιτικής όπως μεθοδολογίες για τη βαθμονόμηση των δεικτών, πλαίσιο διακυβέρνησης και αρχές που διέπουν τη διάθεση ανάληψης κινδύνων, ενημερώνει έγκαιρα τη Διοίκηση για τυχόν υπερβάσεις / παραβάσεις του, και
- παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη σε κάθε άλλη Μονάδα της Τράπεζας και του Ομίλου σε θέματα που αφορούν σε όλο το εύρος των αρμοδιοτήτων της, μέσω υποδειγμάτων, διαδικασιών και αναλύσεων.

Η ΔΕΠΚΤ&Ο απαρτίζεται από τον/τις:

- Τομέα Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου και Ανάπτυξης Υποδειγμάτων, ο οποίος αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου, την Υποδιεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Χαρτοφυλακίου Λιανικής Τραπεζικής, την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Χαρτοφυλακίου Λιανικής Τραπεζικής,
- Τομέα Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου (Εποπτικών & Εσωτερικών) και Παρακολούθησης Εποπτικού Πλαισίου, ο οποίος αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Εποπτικών Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου και την Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου, και

- Υποδιεύθυνση Ανάλυσης Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP) και Ελέγχου Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων (Risk Appetite Framework).

Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας Τράπεζας και Ομίλου («ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο είναι:

- ο σχεδιασμός, η εξειδίκευση, η υλοποίηση και εισήγηση πολιτικών σχετικών με τη διαχείριση του κινδύνου αγοράς, του επιτοκιακού κινδύνου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο ("IRRBB"), του κινδύνου ρευστότητας καθώς και του κινδύνου αντισυμβαλλόμενου, στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας,
- η ανάπτυξη και εφαρμογή εσωτερικών υποδειγμάτων για σκοπούς αποτίμησης και επιμέτρησης των αναλαμβανόμενων κινδύνων,
- η διεξαγωγή των απαραίτητων ελέγχων με σκοπό τη διασφάλιση της επαρκούς λειτουργίας των επιμέρους υποδειγμάτων, συμπληρωματικά της περιοδικής επικύρωσής τους,
- η αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και συστημάτων ανάλυσης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου των παραπάνω κινδύνων που αναλαμβάνει η Τράπεζα και τα πιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου,
- η διενέργεια ανεξάρτητων αποτιμήσεων χρηματοοικονομικών προϊόντων και λοιπών στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού της Τράπεζας και του Ομίλου,
- η εκτίμηση των Εποπτικών Κεφαλαίων που απαιτούνται έναντι των κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλόμενου και τον υπολογισμό των εποπτικών δεικτών για τον κίνδυνο ρευστότητας και τον επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, καθώς και την κατάρτιση σχετικών εξωτερικών και εσωτερικών αναφορών, και
- η παροχή έγκαιρης και ορθής πληροφόρησης στα ανώτερα όργανα της Τράπεζας (την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας - "BRC" και το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής - "ALCO") και τον Επόπτη (Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός - "SSM") σχετικά με το ύψος και την εξέλιξη των αναλαμβανόμενων κινδύνων, καθώς και τον τακτικό χειρισμό θεμάτων συναφών με τους κινδύνους αρμοδιότητάς της, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και των ειδικών αποφάσεων της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής και του Επόπτη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο απαρτίζεται από:

- τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου, ο οποίος αποτελείται από
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου
 - την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Κινδύνου Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου και παρακολούθησης πλαισίου ICAAP.
- τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας και Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, ο οποίος αποτελείται από
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο,
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας,
 - την Υποδιεύθυνση παρακολούθησης πλαισίου Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP),
 - την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο,
- την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΛΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΛΚΤ&Ο είναι να:

- σχεδιάσει, προτείνει, υποστηρίζει και κατά περιόδους επικυρώνει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, εξασφαλίζοντας πως είναι σύμφωνο με τις βέλτιστες πρακτικές, τις εποπτικές απαιτήσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας,
- διασφαλίζει την κατάρτιση πολιτικών, μεθόδων και συστημάτων για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση και την παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων και την περιοδική αξιολόγηση και επικύρωσή τους,
- σχεδιάσει και υλοποιήσει εκπαιδευτικά προγράμματα για τη Διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης και κάθε άλλη ενέργεια με στόχο τη διάχυση της γνώσης και την καθιέρωση κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο,

- χειρίζεται όλα τα θέματα λειτουργικού κινδύνου, σύμφωνα με τις υποδείξεις και αποφάσεις της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου,
- παρακολουθεί σε συνεχή βάση και αναθεωρεί το επίπεδο λειτουργικού κινδύνου του Ομίλου και αναφέρεται στην ανώτερη διοίκηση και Εποπτικές Αρχές.

Η οργανωτική διάρθρωση της ΔΔΛΚΤ&Ο απαρτίζεται από:

- Τομέα Εφαρμογής Πλαισίου Λειτουργικών Κινδύνων, που περιλαμβάνει την Υποδιεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων Λειτουργικών Κινδύνων, την Υποδιεύθυνση Εποπτείας Κινδύνων Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ICT) και την Υποδιεύθυνση Συλλογής και Παρακολούθησης Γεγονότων Λειτουργικών Κινδύνων,
- Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Πλαισίου Λειτουργικών Κινδύνων,
- Υποδιεύθυνση Αναφορών Λειτουργικών Κινδύνων, και
- Υποδιεύθυνση Επίγνωσης και Επιμόρφωσης επί Θεμάτων Λειτουργικών Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΚΣΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΚΣΤ&Ο, όπως διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη το ευρύ φάσμα των κινδύνων που μπορεί να συσχετιστούν με τη Στρατηγική του Ομίλου, σε ευθυγράμμιση με τις επικρατούσες επιχειρηματικές ανάγκες είναι υπεύθυνη για:

- την παρακολούθηση, ανάλυση και αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με την επιχειρηματική Στρατηγική του Ομίλου και ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την κερδοφορία και τη δυναμική δομή του Ισολογισμού τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο,
- την ανάλυση των υποθέσεων και των παραδοχών που ενσωματώνονται στον Στρατηγικό Σχεδιασμό, τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό (ανάλυση επιχειρηματικού μοντέλου) και τη Μελλοντική Κερδοφορία,
- τη ανάλυση κινδύνων που συνδέονται με την εφαρμογή της Επιχειρηματικής Στρατηγικής,
- την ανάλυση κινδύνων και τις πιθανές επιπτώσεις που επιμετρούνται μέσω των κατάλληλων «Βασικών Δεικτών Κινδύνου» («KRIs») και προκύπτουν από αποκλίσεις σε σχέση με τους εκπεφρασμένους στόχους που ορίζονται στην Επιχειρηματική Στρατηγική και τον Επιχειρηματικό Σχεδιασμό,
- την ανάπτυξη σεναρίων και την εκτέλεση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing),

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- την εκτέλεση αναλύσεων ευαισθησίας που σχετίζονται με τους κινδύνους που συνεπάγεται η δυναμική εξέλιξη της κερδοφορίας και της δομής του ισολογισμού,
- την παρακολούθηση της διαμόρφωσης, εκτέλεσης και αναθεώρησης των οικονομικών στόχων που σχετίζονται με τη Στρατηγική των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- την επιλογή και χρήση κατάλληλων μέτρων απόδοσης τα οποία προσαρμόζονται με βάση τους κινδύνους (Επιχειρησιακού Μοντέλου & Προσαρμοσμένης για Κίνδυνο Αποδοτικότητας - RAPM) με στόχο την αξιολόγηση των Κινδύνων Στρατηγικής,
- την εκτέλεση ασκήσεων Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων σύμφωνα με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και κατευθυντήριες γραμμές (EBA, SSM κ.λπ.) σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες μονάδες,
- τη μοντελοποίηση, παρέχοντας αναλύσεις ευαισθησίας κάτω από διαφορετικά σενάρια,
- την παρακολούθηση της εξέλιξης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, και
- την παρακολούθηση της δυναμικής εξέλιξης των στοιχείων Ενεργητικού & Παθητικού (Dynamic Asset Liability Management - ALM).
- την άσκηση ολιστικής εποπτείας στις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων που σχετίζονται με το Κλίμα και το Περιβάλλον (C&E), αποτελώντας το κεντρικό σημείο αναφοράς για θέματα C&E και τον κύριο σύνδεσμο μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών από πλευράς Διαχείρισης Κινδύνων και Επιχειρηματικής Στρατηγικής για θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ΠΚΔ). Στοχεύει στην ευθυγράμμιση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων C&E με συμμετοχή των διαφόρων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων (περιλαμβανομένων ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κινδύνους που σχετίζονται με το Κλίμα και το Περιβάλλον).

Η ΔΔΚΣΤ&Ο αποτελείται από:

- τον Τομέα Παρακολούθησης Κινδύνων Επιχειρησιακής Στρατηγικής, ο οποίος με τη σειρά του αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Κινδύνων Κερδοφορίας, την Υποδιεύθυνση Κινδύνων Επιχειρησιακού Μοντέλου & Προσαρμοσμένης για Κινδύνους Αποδοτικότητας (RAPM) και την Υποδιεύθυνση Αξιολόγησης Στρατηγικών Κινδύνων και Σχεδίων Δράσης,
- τον Τομέα Σχεδιασμού και Ανάλυσης Σεναρίων, ο οποίος με τη σειρά του αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων & Ανάλυσης Σεναρίων Ευαισθησίας και Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Ενοποιημένης Πλατφόρμας & Εργαλείων Εκτίμησης Στρατηγικών Κινδύνων, και
- την Υποδιεύθυνση Μοντελοποίησης Δυναμικής Εξέλιξης Ενεργητικού & Παθητικού.

Διεύθυνση Κουλτούρας Κινδύνων και Διαχείρισης Έργων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο είναι:

- η μέτρηση, η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αναφορά προς τη Διοίκηση της Κουλτούρας Κινδύνων (Risk Culture) του Ομίλου, καθώς και η ανάπτυξη και ο συντονισμός, σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες Μονάδες, των δράσεων για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα Κινδύνων για όλο τον Όμιλο,
- ο συντονισμός του συνόλου των εργασιών που σχετίζονται με τη διαχείριση των έργων των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων,
- η υποστήριξη των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας για ενέργειες αρμοδιότητας του SRCO.

Η ΔΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο απαρτίζεται από:

- την Υποδιεύθυνση Κουλτούρας Κινδύνων (Risk Culture),
- την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Έργων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων (Risk PMO),
- την Υποδιεύθυνση Υποστήριξης Segment Risk & Control Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων.

Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων («ΤΕΥ»)

Η αποστολή του ΤΕΥ είναι:

- η θέσπιση, διαχείριση και εφαρμογή της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων, με βάση τις ισχύουσες εποπτικές οδηγίες και απαιτήσεις,
- η ανάπτυξη νέων και η βελτίωση των υφιστάμενων προτύπων διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων,
- η επικαιροποίηση της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων, με βάση τις ισχύουσες εποπτικές οδηγίες και απαιτήσεις,
- η ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου, της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, του CRO του Ομίλου και της Ανώτατης Διοίκησης, σχετικά με τα αποτελέσματα αξιολόγησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων,
- η ανεξάρτητη επικύρωση και έγκριση νέων και υφιστάμενων υποδειγμάτων βάσει του επιπέδου σημαντικότητάς τους,
- η τεκμηρίωση σημαντικών μεταβολών των υπό αξιολόγηση υποδειγμάτων στις αναφορές επικύρωσης και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- η επαναξιολόγηση των υποδειγμάτων σε τακτική βάση, ανάλογα με τη σημαντικότητά τους, καθώς και η επισκόπηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας συνεχούς παρακολούθησής τους.

Ο ΤΕΥ απαρτίζεται από:

- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Κινδύνου Αγοράς,
- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Λιανικής Τραπεζικής, και
- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικής Τραπεζικής.

Διεύθυνση Πίστης Επιχειρηματικής Τραπεζικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΠΕΤΤ&Ο»)

Αποστολή της ΔΠΕΤΤ&Ο είναι να συμμετέχει στην ανεξάρτητη λειτουργία διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, των θυγατρικών και Καταστημάτων Εξωτερικού. Οι κύριες αρμοδιότητες της ΔΠΕΤΤ&Ο είναι:

- η συμμετοχή στα Εγκριτικά Όργανα Πιστοδότησης για εταιρικούς πελάτες, με δικαίωμα αρνησικυρίας (veto),
- η επισκόπηση όλων των Εισηγητικών Σημειωμάτων του Εταιρικού Χαρτοφυλακίου (περιλαμβανομένων των μονάδων SAS και ΕΠΕΔ) που υποβάλλονται για αξιολόγηση και έγκριση στις αρμόδιες εγκριτικές επιτροπές,
- η επισκόπηση του αποτελέσματος των ανά περίπτωση αξιολογήσεων για εξατομικευμένη απομείωση των πιστοδοτικών ανοιγμάτων που πραγματοποιείται από τις Πιστοδοτικές Μονάδες για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας,
- η συμμετοχή στη σύνταξη/αναθεώρηση των Πιστωτικών Πολιτικών Εταιρικού Χαρτοφυλακίου, των Εγχειριδίων Πιστοδοτικών Διαδικασιών και άλλων σχετικών Κανονισμών,
- ο σχεδιασμός και η κοινοποίηση οδηγιών/κατευθυντήριων γραμμών για την αποτελεσματική εφαρμογή σχετικών Πολιτικών και Κανονισμών,
- η συμμετοχή στη διαδικασία κατηγοριοποίησης Πιστούχων,
- η παρακολούθηση της εφαρμογής και της έγκαιρης διαχείρισης του Συστήματος Έγκαιρων Προειδοποιήσεων για κάθε εταιρικό πελάτη της Τράπεζας, καθώς και της έκβασης των σχετικών ενεργειών,
- η παρακολούθηση, σε τριμηνιαία βάση, της ορθής χρήσης των μοντέλων διαβάθμισης των πιστούχων του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, και

- η παρακολούθηση, σε μηνιαία βάση, της έγκαιρης ανανέωσης των διαβαθμίσεων και των πιστοδοτικών ορίων των εταιρικών πελατών της Τράπεζας.

Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας και Ομίλου («ΔΠΛΤΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΠΛΤΤ&Ο είναι να πραγματοποιεί ανεξάρτητη αξιολόγηση των εγχώριων και διεθνών πιστοδοτήσεων Λιανικής. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τα παρακάτω:

- διαχείριση της Πολιτικής Πιστοδοτήσεων Λιανικής σε συνεργασία με την ΔΕΠΚΤ&Ο,
- διαμόρφωση του σχετικού Κανονισμού Λιανικής Τραπεζικής,
- συμμετοχή στη διαμόρφωση προϊόντων Λιανικής σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου (νέα χρηματοδότηση, αναθεώρηση, αναδιάρθρωση) και καθορισμός του Πλαισίου και των δυναμικών ελέγχων των σχετικών πιστοδοτικών κριτηρίων,
- λεπτομερής προσδιορισμός των κατάλληλων εγκριτικών διαδικασιών μέσα από τους σχετικούς κανονισμούς που αναφέρονται στις πολιτικές,
- συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, σύμφωνα με τους πίνακες εγκριτικών ευχερειών, βάσει των εισηγητικών σημειωμάτων των αντίστοιχων Πιστοδοτικών Μονάδων, οι οποίες είναι αποκλειστικά υπεύθυνες για την ορθή παρουσίαση των ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που εμπεριέχονται σε αυτά. Η ΔΠΛΤΤ&Ο αξιολογεί την ορθή εφαρμογή και αξιολόγηση της ορθής εφαρμογής της Πιστωτικής Πολιτικής και των Κανονισμών.

Η ΔΠΛΤΤ&Ο απαρτίζεται από τις:

- Υποδιεύθυνση Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής Μονάδων Εσωτερικού,
- Υποδιεύθυνση Αξιολόγησης Πιστοδοτικών Αιτημάτων Λιανικής Τραπεζικής Μονάδων Εσωτερικού,
- Υποδιεύθυνση Ανάλυσης Χαρτοφυλακίων Λιανικής Μονάδων Εσωτερικού & Λιανικής Πίστης Θυγατρικών Εξωτερικού, και
- Υποδιεύθυνση Επισκόπησης Εφαρμογής Πιστωτικής Πολιτικής.

Κάθε Διεύθυνση/Τομέας έχει διακριτές αρμοδιότητες και καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνου. Όλες οι παραπάνω μονάδες αναφέρονται στον CRO.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Αξιολόγηση προφίλ κινδύνου

Τον Φεβρουάριο του 2022, η Τράπεζα ενίσχυσε την Ταξινόμηση Κινδύνων της και ανέπτυξε ένα διακριτό Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων προκειμένου να καθορίσει και να περιγράψει τους τύπους κινδύνου και να διασφαλίσει την πλήρη ευθυγράμμιση με την ICAAP και το RAF.

Ο Όμιλος αξιολογεί τη σημασία των κινδύνων με μια δυναμική προσέγγιση. Η διαδικασία λαμβάνει υπόψη πληροφορίες που συλλέγονται από διάφορες πηγές και εσωτερική τεχνογνωσία, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πλήρες φάσμα των κινδύνων που ενδέχεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην κεφαλαιακή της θέση. Αυτές οι πηγές περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε, αναλύσεις κινδύνου, διαβουλεύσεις με εσωτερικά και εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, ρυθμιστικές και εποπτικές αναλύσεις και δημοσιεύσεις και ευρήματα εκθέσεων ελέγχου. Όσον αφορά τη διαδικασία προσδιορισμού κινδύνου και αξιολόγησης σημαντικότητας, η Τράπεζα ακολουθεί την ακαθάριστη προσέγγιση, όπως προτείνει η ρυθμιστική αρχή, χρησιμοποιώντας έναν κοινό (εσωτερικό) ορισμό της σημαντικότητας σε όλες τις απασχολούμενες Επιχειρηματικές Μονάδες. Επιπλέον, έχουν καθοριστεί ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια. Πιο συγκεκριμένα, ένας τύπος κινδύνου κατηγοριοποιείται ως σημαντικός, σε περίπτωση που ικανοποιείται τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- **Ποσοτικό:** εκτιμάται σημαντική επίδραση (συγκεκριμένο όριο) στο κεφάλαιο CET1, κατά την πραγματοποίηση αυτών των κινδύνων.
- **Ποιοτικό:** κάθε κίνδυνος που μπορεί να επηρεάσει τη μελλοντική κερδοφορία και την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης σημαντικότητας χρησιμοποιείται στην άσκηση της ICAAP όπως περιγράφεται στην επόμενη ενότητα. Το Προφίλ Κινδύνου αξιολογείται επίσης μέσω του Πίνακα του RAF που παρουσιάζεται σε μηνιαία βάση στην Ανώτατη Διοίκηση, καθώς και στην Έκθεση της ICAAP όπου παρουσιάζεται η μελλοντική του διάσταση.

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (“ICAAP”)

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αφιερώσει σημαντικούς πόρους στη διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας, τόσο σε θέματα διαχείρισης κινδύνων όσο και υπολογισμού κεφαλαίου. Η διαδικασία αναπτύσσεται και τυποποιείται διαρκώς προκειμένου να ενισχυθούν τα επιχειρηματικά οφέλη και να υποστηριχθούν οι στρατηγικές επιδιώξεις του Ομίλου.

Οι στόχοι της ICAAP είναι η:

- ορθή αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση και συνολική εκτίμηση των κινδύνων,
- ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων επιμέτρησης και διαχείρισης των κινδύνων αυτών,

- αξιολόγηση των κεφαλαίων που απαιτούνται για την κάλυψη των κινδύνων αυτών (του «εσωτερικού κεφαλαίου»).

Ο όρος «εσωτερικό κεφάλαιο» αναφέρεται στο ποσό ιδίων κεφαλαίων που επαρκεί για την κάλυψη ζημιών σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης εντός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα (και τα δύο οριζόμενα σύμφωνα με το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων).

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει δημιουργήσει αναλυτικό και τεκμηριωμένο πλαίσιο για την ετήσια εφαρμογή της ICAAP. Το πλαίσιο της ICAAP το οποίο περιγράφει λεπτομερώς τη διαδικασία τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και Τράπεζας. Το Πλαίσιο περιλαμβάνει τα εξής:

- αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του Ομίλου,
- μέτρηση του κινδύνου και αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου,
- κατάρτιση, ανάπτυξη και αξιολόγηση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων,
- υποβολή έκθεσης ICAAP,
- κείμενα ICAAP.

Τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο όσο και οι Εκτελεστικές Επιτροπές της Τράπεζας εμπλέκονται ενεργά στην ICAAP. Με συγκεκριμένους ρόλους και αρμοδιότητες, που περιγράφονται λεπτομερώς στο Πλαίσιο της ICAAP. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ») εγκρίνει το διάστημα εμπιστοσύνης για το «εσωτερικό κεφάλαιο», ελέγχει την ορθή χρήση των παραμέτρων κινδύνου ή/και των σεναρίων όπου χρειάζεται, και εξασφαλίζει ότι καλύπτονται αποτελεσματικά όλες οι μορφές κινδύνων, μέσω κατάλληλου συντονισμού και διενεργώντας τους κατάλληλους ελέγχους σε επίπεδο Ομίλου. Η ΕΔΚ φέρει και την τελική ευθύνη για την επάρκεια και την ορθή εκτέλεση της ICAAP.

Το Πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής της ICAAP αφορά όλους τους σημαντικούς κινδύνους του Ομίλου. Οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη είναι το μέγεθος της αντίστοιχης Επιχειρηματικής Μονάδας/Θυγατρικής του Ομίλου, η έκθεση ανά τύπο κινδύνου και η προσέγγιση μεθοδολογίας και μέτρησης κινδύνου για κάθε τύπο κινδύνου.

Ο εντοπισμός, η αξιολόγηση και η χαρτογράφηση κινδύνων σε κάθε σχετική Επιχειρηματική Μονάδα/Θυγατρική του Ομίλου αποτελεί βασική διαδικασία της ICAAP. Η εκτίμηση της σημαντικότητας των κινδύνων πραγματοποιείται με βάση ορισμένα ποσοτικά (π.χ. έκθεση ως ποσοστό των σταθμισμένων με βάση τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου) και ποιοτικά κριτήρια (π.χ. καθιερωμένο πλαίσιο πολιτικών, διαδικασιών και συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, πλαίσιο διακυβέρνησης και συγκεκριμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες των σχετικών μονάδων, καθορισμός και εκτίμηση ορίων).

Σε συνέχεια της αξιολόγησης σημαντικότητας των κινδύνων, οι σημαντικοί τύποι απεικονίζονται παρακάτω:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Αξιολόγηση Σημαντικότητας Κινδύνων

Τύπος Κινδύνου (Επίπεδο 1)	Αποτέλεσμα Αξιολόγησης
Πιστωτικός Κίνδυνος	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου/Αξιολόγηση ανά επιχειρηματική μονάδα/οντότητα
Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Κίνδυνος Αγοράς	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Λειτουργικός Κίνδυνος	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου/Ανάλυση Σεναρίων
Κίνδυνος Ρευστότητας	Αξιολόγηση μέσω της άσκησης ILAAP
Κίνδυνος Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Κίνδυνος Πτώσης Τιμών Ακινήτων	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Κίνδυνος Χώρας	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Κίνδυνος Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου	Ανάλυση Σεναρίων/Αξιολόγηση δράσεων μετριασμού του κινδύνου
Κίνδυνος Τιτλοποιήσεων	Αξιολόγηση δράσεων μετριασμού του κινδύνου

Ο πιστωτικός κίνδυνος θεωρείται ως ο σημαντικότερος κίνδυνος για τα κεφάλαια, ενώ σημαντικοί είναι ο κίνδυνος αγοράς, ο λειτουργικός, οι κίνδυνοι Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου και άλλοι τύποι κινδύνων.

Επιπλέον, η διαδικασία ICAAP περιλαμβάνει την αξιολόγηση του Στρατηγικού/Επιχειρηματικού Κινδύνου και από την άποψη της φερεγγυότητας, καθώς η ανάλυσή τους περιλαμβάνει σενάρια με μακροπρόθεσμο ορίζοντα, τα οποία σκοπεύουν κυρίως να ενημερώσουν τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων και να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση της Τράπεζας για πιθανές ευπάθειες σε σχέση με το Επιχειρηματικό μοντέλο/Στρατηγική και τη βιώσιμη κερδοφορία. Από την άποψη αυτή, συνάγεται το συμπέρασμα ότι δεν απαιτείται η διακράτηση πρόσθετου κεφαλαίου έναντι του Στρατηγικού/Επιχειρηματικού κινδύνου.

Ο υπολογισμός του «Συνολικού Εσωτερικού Κεφαλαίου» του Ομίλου ΕΤΕ περιλαμβάνει δύο στάδια: στο πρώτο στάδιο υπολογίζεται το εσωτερικό κεφάλαιο ανά τύπο κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αναπτύξει μεθοδολογία που επιτρέπει τον υπολογισμό του απαιτούμενου εσωτερικού κεφαλαίου για ποσοτικά μετρήσιμους κινδύνους. Αυτοί επανεξετάζονται σε τακτική βάση και αναβαθμίζονται/επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές παγκοσμίως. Στο δεύτερο στάδιο, το εσωτερικό κεφάλαιο ανά τύπο κινδύνου αθροίζεται για να αποδώσει το «Συνολικό Εσωτερικό Κεφάλαιο» του Ομίλου ΕΤΕ.

Η κατανομή κεφαλαίου στοχεύει στη διανομή του "Εσωτερικού Κεφαλαίου" στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Τράπεζας και στις

Θυγατρικές, έτσι ώστε να συνδέει η ICAAP τις επιχειρηματικές αποφάσεις και τη μέτρηση της αποδοτικότητας.

Για το 2022, η Τράπεζα εφάρμοσε την ICAAP εκτιμώντας το σχετικό εσωτερικό κεφάλαιο για όλους τους σημαντικούς τύπους κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Οι υπολογισμοί βασίστηκαν σε μεθοδολογίες που έχουν ήδη αναπτυχθεί στο Πλαίσιο της ICAAP. Επιπλέον, ο Όμιλος διεξήγαγε μια τραπεζική άσκηση μακροοικονομικής προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (macro Stress Test), η οποία αφορούσε την εξέλιξη των CET1 κεφαλαίων υπό δυσμενή σενάρια (ώστε να εξασφαλιστεί η συνάφεια και η επάρκεια του αποτελέσματος στο πλαίσιο μιας ρεαλιστικής και μη καταστροφικής προοπτικής θεώρησης μελλοντικών κινδύνων από ακραία γεγονότα).

Επιπλέον της τραπεζικής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, διενεργήθηκε μια σειρά από ασκήσεις ευαισθησίας σε επίπεδο επιχειρηματικού κινδύνου και χαρτοφυλακίου, καθώς και αντίστροφες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (reverse stress test) με σκοπό να αυξηθεί η γνώση για πιθανές αδυναμίες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Τράπεζα εφαρμόζει, ελέγχει και χρησιμοποιεί την ICAAP, στοχεύοντας στην πλήρη συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές και τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της ΕΚΤ αναφορικά με την ICAAP/ILAAP, τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (SREP) και τις Ασκήσεις Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (Stress Testing).

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικής Ρευστότητας ("ILAAP")

Σκοπός της ILAAP είναι να αξιολογήσει εάν ο Όμιλος διαθέτει επαρκείς πηγές ρευστότητας, ώστε να αποφευχθεί η διατάραξη των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, τόσο σε καθεστώς συνεχιζόμενης δραστηριότητας όσο και σε συνθήκες ακραίων καταστάσεων. Στο Πλαίσιο της ILAAP, ο Όμιλος αξιολογεί τον κίνδυνο ρευστότητας και χρηματοδότησής του εντός ενός πλαισίου διαχείρισης καθιερωμένων πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών για τον προσδιορισμό, τη διαχείριση, τη μέτρηση και την παρακολούθησή τους.

Η ILAAP είναι μια ολοκληρωμένη διαδικασία, επομένως ευθυγραμμίζεται με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και λαμβάνει υπόψη το τρέχον περιβάλλον λειτουργίας του. Επιπλέον, εκτός από την περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης ρευστότητας του Ομίλου, χρησιμεύει και ως αξιολόγηση των προοπτικών, απεικονίζοντας την αναμενόμενη κατάσταση ρευστότητας κατά την εκτέλεση του Σχεδίου Χρηματοδότησης της Τράπεζας. Τέλος, η ILAAP εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις στη ρευστότητα της Τράπεζας από την υλοποίηση σεναρίων ακραίων καταστάσεων, διασφαλίζοντας ότι ο Όμιλος μπορεί να αντέξει σε τέτοιες σοβαρές κρίσεις και να συνεχίσει απρόσκοπτα τη λειτουργία του.

BCBS 239

Το BCBS 239 είναι το πρότυπο της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία («BCBS») που έχει κύριο σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας των τραπεζών, αφενός στη συγκέντρωση της πληροφωρίας που αφορά στους κινδύνους, αφετέρου στις πρακτικές που διέπουν την παραγωγή εσωτερικών αναφορών κινδύνων, προκειμένου να ενδυναμωθούν οι διαδικασίες Διαχείρισης Κινδύνων και λήψης αποφάσεων στις τράπεζες.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Η Τράπεζα ξεκίνησε ένα έργο για το BCBS 239 τον Απρίλιο του 2019, προκειμένου να επιτύχει το επιθυμητό επίπεδο συμμόρφωσης με τους 3 βασικούς Πυλώνες, ήτοι Διακυβέρνηση & Υποδομή, Ικανότητα Κατάρτισης Συγκεντρωτικών Δεδομένων για τους Κινδύνους και Πρακτικές Παραγωγής Αναφορών Κινδύνου, οι οποίοι εμπεριέχουν όλες τις βασικές αρχές που ορίζονται από το πρότυπο. Πιο συγκεκριμένα η Τράπεζα ολοκλήρωσε ένα σύνολο διορθωτικών ενεργειών, όπως:

- Δημιουργία 40 Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσιών (SLAs) για την τυποποίηση της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και των λοιπών Μονάδων της Τράπεζας και των θυγατρικών της, και την παροχή σαφούς χαρτογράφησης της ροής των δεδομένων και των εξαρτήσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων.
- Αναθεώρηση του Πλαισίου Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB).
- Δημιουργία ημερολογίου καταγραφής προσαρμογών εντός του Εργαλείου Διακυβέρνησης Δεδομένων (AMM) και λειτουργία παρακολούθησης.
- Τυποποίηση των εγγράφων διαχείρισης κινδύνων και εναρμόνισή τους με ένα κοινό πρότυπο.
- Αξιολόγηση της διαδικασίας αναφοράς Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και καθορισμός ποιοτικών δεικτών για το σύνολο των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.
- Ενσωμάτωση της λειτουργίας αυτοαξιολόγησης της Τράπεζας αναφορικά με την τήρηση των αρχών του BCBS 239.

Η Τράπεζα οδεύει ορθώς προς τη βελτίωση του βαθμού συμμόρφωσής της και με τις 11 βασικές αρχές για την αποτελεσματική συγκέντρωση δεδομένων κινδύνου, τη διακυβέρνηση και την υποβολή αναφορών, μέσω ενεργειών όπως η βελτίωση αυτοματοποίησης στη διαχείριση δεδομένων και τη διαδικασία σύνταξης αναφορών και η παρακολούθηση και τεκμηρίωση των ελέγχων ποιότητας των δεδομένων.

Πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων

Η Κουλτούρα Κινδύνων ορίζεται ως το σύνολο των προτύπων, αντιλήψεων και συμπεριφορών ενός οργανισμού που σχετίζονται με το επίπεδο γνώσης σε θέματα κινδύνου, την ανάληψη και τη διαχείριση κινδύνων, καθώς και τους μηχανισμούς ελέγχου που διαμορφώνουν τις αντίστοιχες αποφάσεις. Η Κουλτούρα Κινδύνων επηρεάζει τις αποφάσεις της Διοίκησης και των εργαζομένων κατά τις καθημερινές δραστηριότητες και έχει αντίκτυπο στους κινδύνους που αναλαμβάνουν.

Στόχος της ΕΤΕ είναι η εδραίωση μιας ισχυρής και συνεπούς Κουλτούρας Κινδύνων σε όλες τις Μονάδες, ανάλογη της κλίμακας, της πολυπλοκότητας και της φύσης των εργασιών της, σύμφωνα με τις κανονιστικές/εποπτικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες επιχειρηματικές πρακτικές, βάσει σταθερών αξιών, όπως αυτές διατυπώνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και την Ανώτερη Διοίκηση του Ομίλου.

Η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων, ως μέρος του Προγράμματος Κουλτούρας Κινδύνων, καθιέρωσε το Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων («ΠΚΚ»), με σκοπό να ορίσει και να καταγράψει τις αρχές, τις διαδικασίες και τις μεθοδολογίες που σχετίζονται με την

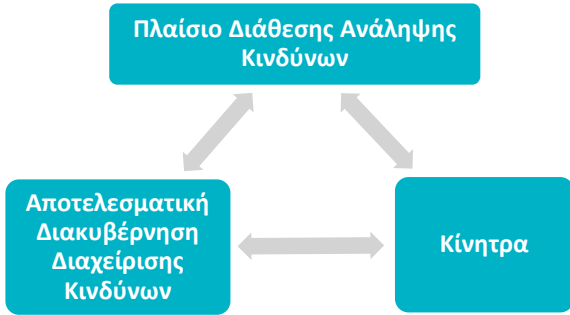
αναγνώριση, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και την αναφορά της Κουλτούρας Κινδύνων στην ΕΤΕ. Το Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων είναι ένα θεμελιώδες στοιχείο για την καθιέρωση μίας ισχυρής Κουλτούρας Κινδύνων στον Όμιλο. Αποτελεί βασικό εργαλείο για το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και την Ανώτερη Διοίκηση του Ομίλου προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η Κουλτούρα Κινδύνων παρακολουθείται και μετριέται διαχρονικά με συνέπεια και ότι πραγματοποιούνται ενέργειες για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων όταν αυτό είναι απαραίτητο, ενώ παράλληλα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των Εποπτικών Αρχών για αποτελεσματική διακυβέρνηση των κινδύνων, βάσει κοινής αντίληψης πάνω σε θέματα κινδύνου.

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων που:

1. Ευθυγραμμίζεται με τις βασικές αξίες της Τράπεζας,
2. Διαμορφώνεται τόσο μέσα από την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτερης Διοίκησης (top down approach) όσο και από τη συμμετοχή στη διαδικασία των διοικητικών Στελεχών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών (bottom up approach), και είναι κατανοητό και εφαρμόζεται από όλα τα επίπεδα στην Τράπεζα,
3. Ενσωματώνει Αρχές Κουλτούρας Κινδύνων που είναι εύκολο να επικοινωνηθούν και να αφομοιωθούν,
4. Περιγράφει τη διαδικασία για τον καθορισμό και την υλοποίηση πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων και της ανάλογης βελτίωσης συμπεριφοράς από την πλευρά του Προσωπικού,
5. Ενσωματώνει τις προσδοκίες αναφορικά με το προφίλ Κουλτούρας Κινδύνου του Ομίλου, μέσα από την καθιέρωση των αντίστοιχων Αρχών Κουλτούρας Κινδύνων,
6. Ορίζει τις αρχές διακυβέρνησης που αφορούν την επικαιροποίηση και παρακολούθησή του.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κουλτούρα Κινδύνων: Θεμελιώδη Στοιχεία

Κουλτούρα Κινδύνων: Βασικές Κατευθύνσεις

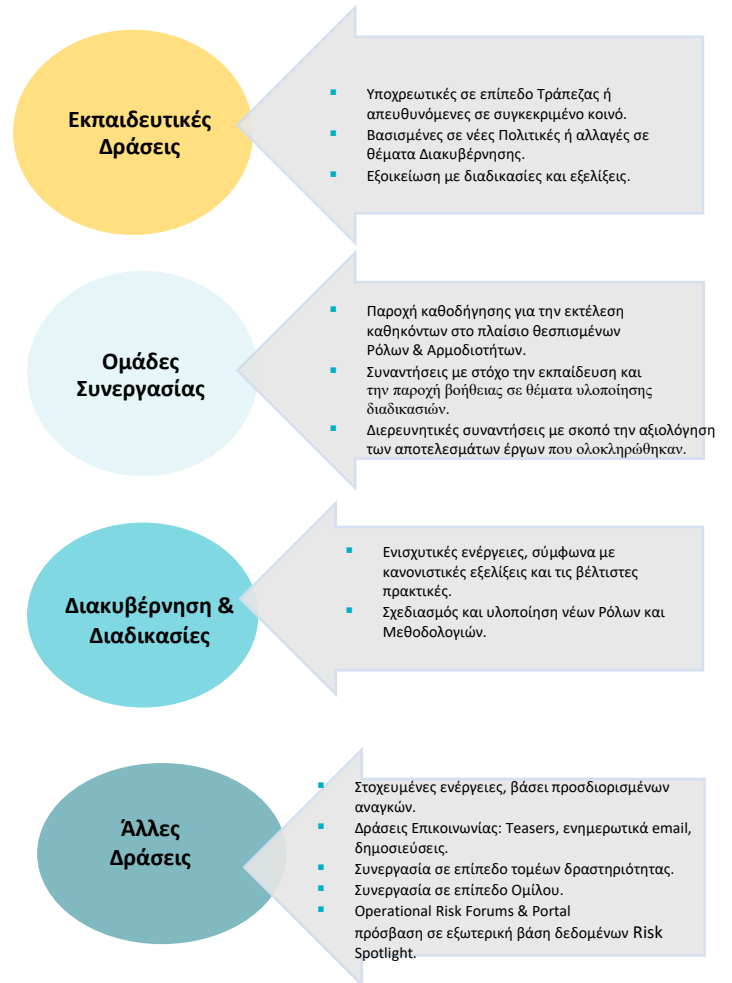
- Η Διοίκηση τίθεται επικεφαλής της Κουλτούρας Κινδύνων αποτελώντας πρότυπο.
- Αξιολόγηση εσωτερικών αξιών.
- Διασφάλιση κοινού επιπέδου κατανόησης & ενημέρωσης σε θέματα κινδύνων.
- Γνώση βασισμένη στην εμπειρία.
- Σαφής προσδιορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων αναφορικά με την ανάλυση και διαχείριση κινδύνων.
- Μηχανισμός παραπομπής θεμάτων διαχείρισης κινδύνων σε ανώτερα διοικητικά επίπεδα.
- Επίγνωση συνεπειών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

- Διαφάνεια και ανοιχτός διάλογος σε όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας.
- Ανεξάρτητη λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων με συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων.
- Ενίσχυση συμπεριφορών προσανατολισμένων στη βέλτιστη σχέση ανταπόδοσης με αναλαμβανόμενο κίνδυνο.
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων του Προσωπικού αναφορικά με την αναγνώριση & διαχείριση κινδύνων.

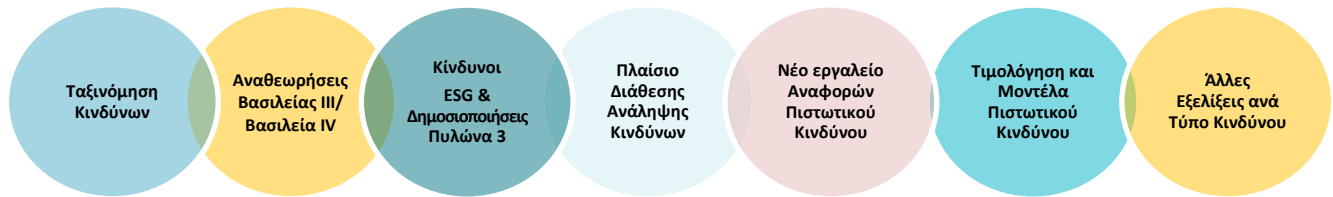
Πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων: Σύνοψη δράσεων για την ενίσχυση της Επίγνωσης σε θέματα Κινδύνων

Με δεδομένο το στόχο της ΕΤΕ να προωθήσει την επίγνωση σε θέματα κινδύνων και μηχανισμών ελέγχου αυτών, επιδιώκοντας το σύνολο του Προσωπικού να είναι πλήρως ενημερωμένο για τους κινδύνους που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της εργασίας του και να έχει επαρκείς δεξιότητες για τη διαχείρισή τους, καθώς και την καθιέρωση αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου, οι Ομάδες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της Κουλτούρας Κινδύνων αναπτύσσουν και υλοποιούν, σε ετήσια βάση, δράσεις για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων, όπως περιγράφονται παρακάτω:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Νέες εξελίξεις εντός του 2022 και προοπτικές στο 2023

Ταξινόμηση Κινδύνων

Προκειμένου να ενσωματώσει πρακτικές του Enterprise Risk Management (ERM) και να ενισχύσει το συνολικό πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων, η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων (Risk Management Function) προχώρησε στην αναθεώρηση και επικαιροποίηση του Πλαισίου Ταξινόμησης Κινδύνων (Risk Taxonomy Framework), σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Το πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων εγκρίθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2022.

Το συγκεκριμένο Πλαίσιο έχει ως στόχο:

- τη θέσπιση κοινής ορολογίας η οποία θα επιτρέπει την αποτελεσματική κατηγοριοποίηση και κάλυψη όλου του φάσματος των κινδύνων που αντιμετωπίζει η ΕΤΕ,
- την περιγραφή του Πλαισίου Διακυβέρνησης και της διαδικασίας αναθεώρησης,
- την επικαιροποίηση και ανάδειξη των Κατηγοριών Κινδύνου στους οποίους έχει έκθεση ο Όμιλος, προκειμένου να χρησιμεύσει ως κεντρικό σημείο αναφοράς για όλες τις σχετικές διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου.

Όσον αφορά το περιεχόμενο της ταξινόμησης, οι Κατηγορίες Κινδύνου επαναξιολογήθηκαν και επικαιροποιήθηκαν, δίνοντας πρόσθετη έμφαση στους Μη Χρηματοοικονομικούς Κινδύνους (Λειτουργικός και Κίνδυνος Στρατηγικής), καθώς και στην ευθυγράμμιση με τις νέες κανονιστικές απαιτήσεις (π.χ. την ενσωμάτωση παραγόντων κινδύνου που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG)) καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές.

Η ΕΤΕ αναγνωρίζει ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση δεν αποτελούν μεμονωμένες Κατηγορίες Κινδύνου αλλά διατρέχουν ολόκληρη την Τράπεζα και τους θεωρεί βασικούς παράγοντες των υφιστάμενων χρηματοοικονομικών, και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Επιπλέον, οι εν λόγω κίνδυνοι, όσον αφορά τους Μη Χρηματοοικονομικούς Κινδύνους (Λειτουργικός και Κίνδυνος Στρατηγικής), αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστά Risk Themes σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Αντικειμενικοί στόχοι του Πλαισίου Ταξινόμησης Κινδύνων της ΕΤΕ είναι:

- η αναγνώριση του κινδύνου μέσω ενός σημείου αναφοράς για τον έγκαιρο προσδιορισμό των συγκεκριμένων κινδύνων που αντιμετωπίζει ο οργανισμός,

- η αξιολόγηση του κινδύνου παρέχοντας τη δυνατότητα για την συγκέντρωση και σύγκριση των σχετικών δεδομένων, επί μιας κοινής έγκριτης βάσης,
- η παρακολούθηση του κινδύνου μέσω ενός κοινού πλαισίου αναφοράς το οποίο διευκολύνει την ουσιαστική ανάλυση και εποπτεία των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από κάθε εργαλείο διαχείρισης κινδύνου,
- η παραγωγή αναφορών κινδύνου μέσω της συνεπούς περιγραφής τους, η οποία καθιστά εφικτή τη σύγκριση μεταξύ διαφορετικών επιχειρησιακών χώρων, επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και γεωγραφικών περιοχών.

Η Ταξινόμηση Κινδύνων της ΕΤΕ αποτελείται από Κατηγορίες Κινδύνου που επιτρέπουν μια πολυεπίπεδη κατηγοριοποίηση των κινδύνων και από Risk Themes τα οποία αποτελούν υποκατηγορίες Μη Χρηματοοικονομικών Κινδύνων, η ένταξη των οποίων συνιστά μια επιπλέον διάσταση για τη βελτίωση της συνολικής αποτύπωσης των κινδύνων. Επιπλέον, τα Risk Themes αξιοποιούνται για την συμμόρφωση με πρόσθετες κανονιστικές απαιτήσεις, καθώς και για την κάλυψη εσωτερικών αναγκών ανάλυσης κινδύνων και παραγωγής αναφορών.

Τύπος Κινδύνου επιπέδου 1	Τύπος Κινδύνου επιπέδου 2
Πιστωτικός Κίνδυνος	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
	Υπολειμματικός Κίνδυνος
	Κίνδυνος Αναδοχής
Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	Κίνδυνος προ-διακανονισμού
	Κίνδυνος Διακανονισμού
	Κίνδυνος προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης αντισυμβαλλομένου
	Κίνδυνος πιστοληπτικής ποιότητας του αντισυμβαλλομένου
Κίνδυνος Αγοράς	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
	Επιτοκιακός Κίνδυνος
	Μετοχικός Κίνδυνος
	Συναλλαγματικός Κίνδυνος
	Κίνδυνος Εμπορευμάτων
	Κίνδυνος Vega
	Κίνδυνος Ρευστότητας Αγοράς
Κίνδυνος Πιστωτικών περιθωρίων	Κίνδυνος Πιστωτικών περιθωρίων
	Κίνδυνος Εκδότη
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
	Κίνδυνος Συσχέτισης

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Τύπος Κινδύνου επιπέδου 1	Τύπος Κινδύνου επιπέδου 2
Κίνδυνος Ρευστότητας	Κίνδυνος Αναδοχής
	Κίνδυνος Άντλησης Ρευστότητας
	Κίνδυνος Σύστασης Βαρών επί των Στοιχείων Ενεργητικού
Επιτοκιακός Κίνδυνος Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου (IRRBB)	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
	Κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος
	Κίνδυνος βάσης
Κίνδυνος Ακίνητης Περιουσίας	Κίνδυνος Δικαιώματος προαίρεσης
	Κίνδυνος πιστωτικού περιθωρίου μη εμπορικού χαρτοφυλακίου
	Κίνδυνος Δικαιώματος προαίρεσης
Κίνδυνος Συνταξιοδότησης	
Κίνδυνος Χώρας	Κίνδυνος Κράτους
Κίνδυνος Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου	Κίνδυνος μεταφοράς κεφαλαίων
	Κίνδυνος Συναλλαγματικής Μετατροπής Κεφαλαίων
	Κίνδυνος Στρατηγικής Τοποθέτησης
Κίνδυνος Τιτλοποίησης	Κίνδυνος Εκτέλεσης Στρατηγικής
	Εσωτερική απάτη
	Εξωτερική απάτη
Λειτουργικός κίνδυνος	Θέματα ασφάλειας εργατικού δυναμικού & εργασιακών πρακτικών
	Πελάτες, προϊόντα και επιχειρηματικές πρακτικές
	Βλάβη σε ενσώματα περιουσιακά στοιχεία
Κίνδυνος Διακοπής δραστηριότητας & δυσλειτουργία συστημάτων	Διακοπή δραστηριότητας & δυσλειτουργία συστημάτων
	Εκτέλεση, παράδοση & διαχείριση διαδικασιών

Risk Themes

■	Νομικός Κίνδυνος
■	Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης
■	Κίνδυνος Χρηματοοικονομικού Εγκλήματος (Financial Crime Risk)
■	Κίνδυνος Καταχρηστικής Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς
■	Κίνδυνος Υποδειγμάτων
■	Κίνδυνος Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ)
■	Κίνδυνος αποτυχίας ΤΠΕ
■	Κίνδυνος Κυβερνοεπιθέσεων (εσωτερικός & εξωτερικός)
■	Κίνδυνος ποιότητας δεδομένων

■	Κίνδυνος από αναθέσεις σε Προμηθευτές/Τρίτους
■	Κίνδυνος Εξωτερικών Αναθέσεων
■	Περιβαλλοντικός κίνδυνος
■	Κοινωνικός κίνδυνος
■	Κίνδυνος Επιχειρησιακής Συνέχειας
■	Κίνδυνος Διαχείρισης Έργων
■	Κίνδυνος Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων
■	Κίνδυνος Φήμης

Κίνδυνος Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης της Ταξινόμησης Κινδύνων της ΕΤΕ (βλ. παραπάνω), επαναπροσδιορίστηκαν οι υφιστάμενοι ή δυνητικοί κίνδυνοι που αφορούν τη βιωσιμότητα και την διατηρησιμότητα του Επιχειρηματικού Μοντέλου του Ομίλου, π.χ. ο κίνδυνος του να καταστεί το Επιχειρηματικό Μοντέλο παρωχημένο ή μη σχετικό και/ή να πάψει να παράγει αποτελέσματα ευθυγραμμισμένα με τους Στρατηγικούς στόχους του Ομίλου και τις προσδοκίες των ενδιαφερόμενων μερών.

Αυτού του τύπου οι κίνδυνοι σχετίζονται με αδυναμίες στην Στρατηγική τοποθέτηση ή/και στην εκτέλεση της Στρατηγικής ως αποτέλεσμα εξωγενών ή ενδογενών παραγόντων κινδύνου καθώς επίσης και λόγω πιθανής αδυναμίας αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους.

Η επίπτωση των Κινδύνων Στρατηγικής καθίσταται εμφανής μέσω:

1. Της αποτυχίας παραγωγής των αναμενόμενων αποτελεσμάτων (σημαντικών αποκλίσεων από τους στόχους ενός καθορισμένου Επιχειρηματικού Σχεδίου σε όρους κερδοφορίας, κεφαλαιακής επάρκειας και/ή αντίληψης εταιρικής ταυτότητας), και
2. μακροχρόνιας φθίνουσας πορείας της ανταγωνιστικότητας (π.χ. της χειροτέρευσης της θέσης τους οργανισμού σε στρατηγικά σημαντικές περιοχές σε σχέση με τους άμεσους ανταγωνιστές).

Πιο συγκεκριμένα:

Κίνδυνος Στρατηγικής Τοποθέτησης: Ο δυνητικός κίνδυνος στην ανταγωνιστική θέση του Ομίλου σε μακροχρόνιο ορίζοντα, δηλαδή ο κίνδυνος να καταστεί το Επιχειρηματικό Μοντέλο του Ομίλου παρωχημένο ή μη σχετικό. Η επίπτωση του Κινδύνου Στρατηγικής Τοποθέτησης διαφαίνεται μέσω της σχετικής χειροτέρευσης της θέσης του οργανισμού σε στρατηγικά σημαντικές περιοχές σε σχέση με τους άμεσους ανταγωνιστές. Αυτού του τύπου οι κίνδυνοι πηγάζουν από πιθανές αδυναμίες στον στρατηγικό σχεδιασμό, την απουσία διαφοροποίησης στις πηγές εσόδων, εξωτερικούς ανασταλτικούς παράγοντες (όπως την παρουσία νέων ανταγωνιστών) και την αδυναμία αποτελεσματικής και έγκαιρης προσαρμογής των συστατικών του Επιχειρηματικού Μοντέλου στις συνθήκες της αγοράς (προσαρμογή σε σχέση με την προσφερόμενη αξία, το πελατειακό κοινό, τα κανάλια υπηρεσιών, τις συνεργασίες, και την αξιοποίηση των εσωτερικών πόρων και την αποδοτικότητα).

Κίνδυνος Εκτέλεσης Στρατηγικής: Ο υφιστάμενος ή δυνητικός κίνδυνος που σχετίζεται με την Κερδοφορία και/ή την αντίληψη της εταιρικής ταυτότητας λόγω αποτυχημένης ή ανεπαρκούς εκτέλεσης του καθορισμένου Επιχειρηματικού Σχεδίου. Οι

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

κίνδυνοι εκτέλεσης πηγάζουν από αλλαγές στο επιχειρηματικό περιβάλλον (ανταγωνισμός, κανονιστική συμμόρφωση, συνθήκες αγοράς) ή από την εσωτερική αδυναμία να εκτελεστούν επιτυχημένα οι στρατηγικές πρωτοβουλίες και τα αντίστοιχα έργα τα οποία συνάδουν με το Επιχειρηματικό Σχέδιο και την αδυναμία αποτελεσματικής αντίδρασης.

Αναθεωρήσεις Βασιλείας III / Βασιλεία IV

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διαβεβαίωσαν τη σημαντικότητα της έγκαιρης και πιστής εφαρμογής των επικείμενων μεταρρυθμίσεων της Βασιλείας III στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες μπορούν να ανταπεξέλθουν σε μελλοντικές κρίσεις και να αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία των ευρωπαϊκών και παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών συστημάτων, και υποστήριξε την απόφαση της Επιτροπής της Βασιλείας να καθυστερήσει την ημερομηνία εφαρμογής των τελικών μεταρρυθμίσεων της Βασιλείας III κατά δύο χρόνια έως το 2025.

Έτσι, οι συγκεκριμένες τροποποιήσεις των μεταρρυθμίσεων της Βασιλείας III / Βασιλεία IV / τίθενται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2025. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα πρέπει να εφαρμόσει σωστά στις διαδικασίες, τα συστήματα και τις πρακτικές της τις αντίστοιχες μεταρρυθμίσεις που βελτιώνουν τη αποτύπωση και το βαθμό λεπτομέρειας ανάλυσης κινδύνου της Τυποποιημένης Προσέγγισης και παράλληλα να αναζητήσει βέλτιστες πρακτικές, σε συνεργασία με Επιχειρηματικές Μονάδες, σχετικά με τη χορήγηση δανείων λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση κινδύνου που συνεπάγονται οι νέοι κανόνες.

Πιστωτικός κίνδυνος: Οι κύριες αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο στο πλαίσιο της Τυποποιημένης προσέγγισης που εισάγεται στη νομοθετικές διατάξεις είναι οι ακόλουθες:

- Αυξημένος Παράγοντας Πιστωτικής Προσαρμογής (CCF) για στοιχεία εκτός ισολογισμού.
- Υψηλότερο RWAs% 250% και 400% σε πιο ριψοκίνδυνες κερδοσκοπικές επενδύσεις.
- Εισαγωγή βαθμίδων για τα μη αξιολογημένα ιδρύματα με βάση ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια.
- Εισαγωγή δύο μεθόδων στάθμισης κινδύνου για οικιστικά/εμπορικά ακίνητα, δηλαδή «προσέγγιση διαχωρισμού δανείων» και «προσέγγιση LTV», η καθεμία εφαρμόζεται εφόσον πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας.
- Εισαγωγή νέων ταξινομήσεων περιουσιακών στοιχείων για οικιστικά/εμπορικά ακίνητα, και συγκεκριμένα «Ακίνητα που παράγουν εισόδημα» και «Δάνεια χρηματοδότησης απόκτησης, ανάπτυξης ή κατασκευής γης».
- Εισαγωγή νέας κατηγορίας εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων λιανικής (transactors) με RWAs 45%.

Κίνδυνος Αγοράς: Το νέο πλαίσιο για τη ριζική αναθεώρηση του χαρτοφυλακίου συναλλαγών κατά την Βασιλεία III (Fundamental Review of the Trading Book-FRTB), περιλαμβάνει δυο προσεγγίσεις για τον υπολογισμό των κάτωθι μεγεθών:

1. Η Τυποποιημένη Προσέγγιση («SA-FRTB»), με τα ακόλουθα βασικά μέτρα κινδύνου:
 - Απαίτηση με τη μέθοδο βάσει ευαισθησιών (Sensitivity Based Risk Charge, «SBRC»).
 - Απαίτηση για τον Κίνδυνο Αθέτησης (Default Risk Charge «DRC»).
 - Την προσαύξηση Υπολειπόμενου κινδύνου («RRAO»).
2. Η προσέγγιση εσωτερικού υποδείγματος (Internal Model Approach «IMA-FRTB»), με τα ακόλουθα βασικά μέτρα κινδύνου:
 - Το Μέτρο Κινδύνου Αναμενομένης Ζημίας (Expected Shortfall, «ES»).
 - Την απαίτηση για τον Κίνδυνο Αθέτησης (Default Risk Charge «DRC»).
 - Μη μοντελοποιήσιμοι παράγοντες κινδύνου (Non-Modellable Risk Factors, «NMRFs»).

Η SA-FRTB λειτουργεί ως συμπληρωματική προσέγγιση και ως σημείο αναφοράς για το αποτέλεσμα του εσωτερικού μοντέλου, για αυτό είναι υποχρεωτικό για όλες τις τράπεζες.

Επίσης, η SA-FRTB τέθηκε σε εφαρμογή για σκοπούς οικονομικών αναφορών το τρίτο τρίμηνο 2021.

Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου: Η Τράπεζα έχει εφαρμόσει πλήρως το αναθεωρημένο πλαίσιο για τον Πιστωτικό Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου με βάση την Τυποποιημένη Προσέγγιση («SA-FRTB»), σχετικά με τη μονάδα του μηχανισμού κινδύνου αγοράς της Εθνικής Τράπεζας από το δεύτερο τρίμηνο του 2021.

Λειτουργικός Κίνδυνος: Όλες οι υφιστάμενες προσεγγίσεις για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι Λειτουργικού Κινδύνου αντικαθίστανται από μία ενιαία προσέγγιση, η οποία βασίζεται στις ακόλουθες συνιστώσες:

- **Επιχειρηματικός Δείκτης (Business Indicator):** Είναι ένας δείκτης ο οποίος βασίζεται στον όγκο των δραστηριοτήτων ενός ιδρύματος και περιλαμβάνει τις ακόλουθες συνιστώσες: (i) τη συνιστώσα τόκων, μισθώσεων και μερισμάτων (interest, leases and dividend component), (ii) τη συνιστώσα υπηρεσιών (services component), και (iii) τη χρηματοπιστωτική συνιστώσα (financial component).
- **Συνιστώσα Επιχειρηματικού Δείκτη (Business Indicator Component):** το γινόμενο του Επιχειρηματικού Δείκτη με τους εποπτικά καθορισμένους οριακούς συντελεστές.
- **Συντελεστής Εσωτερικών Ζημιών Λειτουργικού Κινδύνου (Internal Loss multiplier):** Είναι ένας συντελεστής ο οποίος βασίζεται στον μέσο όρο των ιστορικών εσωτερικών ζημιών λειτουργικού κινδύνου ενός ιδρύματος κατά τα τελευταία 10 έτη και στη συνιστώσα Επιχειρηματικού Δείκτη

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κίνδυνοι ESG & Δημοσιοποιήσεις Πυλώνα 3

Τον Ιούνιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε την αναφορά της σχετικά με την διαχείριση και εποπτεία των Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών κινδύνων και των κινδύνων Διακυβέρνησης (ESG). Η αναφορά, η οποία αποτελεί βασικό πυλώνα του ευρύτερου έργου της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA) για τους ESG κινδύνους, παρέχει μια ολοκληρωμένη πρόταση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι παράγοντες ESG και οι κίνδυνοι ESG θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις εταιρείες επενδύσεων, εστιάζοντας στην ανθεκτικότητα των ιδρυμάτων στις πιθανές οικονομικές επιπτώσεις των κινδύνων ESG σε διαφορετικούς χρονικούς ορίζοντες.

Η Έκθεση υπογραμμίζει τις επιπτώσεις των ESG παραγόντων, και ιδιαίτερα της κλιματικής αλλαγής, που μπορεί να έχουν οι αντισυμβαλλόμενοι ή τα επενδυμένα περιουσιακά στοιχεία, επηρεάζοντας τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, απεικονίζει τους διαθέσιμους δείκτες, τις μετρήσεις και τις μεθόδους αξιολόγησης που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων ESG και εντοπίζει τα εναπομένοντα κενά και προκλήσεις υπό αυτό το πρίσμα. Παρέχει επίσης συστάσεις προς τα ιδρύματα να ενσωματώσουν ζητήματα που σχετίζονται με κινδύνους ESG σε στρατηγικές και στόχους, δομές διακυβέρνησης και να διαχειριστούν αυτούς τους παράγοντες χρηματοοικονομικών κινδύνων στο Πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων και στη Διαδικασία Εσωτερικής Κατανομής Κεφαλαίων (ICAAP), και ζητά μια σταδιακή ενσωμάτωση. Για αυτό τον σκοπό, η ΕΤΕ έχει ενσωματώσει τα σχετικά σημεία στις πολιτικές της ICAAP και Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων ενώ επίσης αξιολογεί τους κινδύνους ESG μέσω ιδιοσυγκρασιακών αναλύσεων ευαισθησίας στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ICAAP.

Σε συνέχεια της δημόσιας διαβούλευσης η οποία ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2021, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε τον Ιανουάριο του 2022, δεσμευτικά Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα για τις δημοσιοποιήσεις βάσει Πυλώνα 3 σχετικά με τους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς κινδύνους και κινδύνους διακυβέρνησης (ESG), προκειμένου να διατυπώσει συγκρίσιμες δημοσιοποιήσεις για όλους τους παραπάνω παράγοντες και τους δείκτες αυτών, συμπεριλαμβανομένου του δείκτη Green Asset Ratio (GAR), σχετικά με τα ανοίγματα που χρηματοδοτούν δραστηριότητες οι οποίες χαρακτηρίζονται από τον Κανονισμό Ταξινόμησης περιβαλλοντικά βιώσιμες, όπως εκείνες που συνάδουν με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

Τα ιδρύματα θα πρέπει να αρχίσουν την δημοσιοποίηση αυτών των πληροφοριών από τον Ιούνιο του 2022. Η πρώτη δημοσιοποίηση θα είναι ετήσια και στη συνέχεια εξαμηνιαία. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η πρώτη δημοσιοποίηση θα πραγματοποιηθεί το 2023 με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2022, έχοντας και μια φάση σταδιακής προσαρμογής έως τον Ιούνιο του 2024 για τη δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικά

με τις, όταν θα γνωστοποιηθεί το σύνολο των απαιτούμενων πληροφοριών (π.χ. εκπομπές Τύπου 3 των ιδρυμάτων, δείκτης GAR και Δείκτης Ευθυγράμμισης Ταξινόμησης Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου («BTAR»)).

Η Τράπεζα έχει μελετήσει διεξοδικά τις σχετικές οδηγίες και έχει αναλύσει όλες τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται. Στην παρούσα φάση, βρίσκεται στη διαδικασία προσδιορισμού των σχετικών εμπλεκόμενων Μονάδων/Παρόχων της πληροφορίας, έχει δημιουργήσει ένα έργο που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα Μετασχηματισμού προκειμένου να προσεγγίσει ορθά και αποτελεσματικά όλες τις απαραίτητες πρόσθετες πληροφορίες και να ανταποκριθεί στις κανονιστικές απαιτήσεις ξεκινώντας από το 4ο τρίμηνο του 2022. Επιπλέον, ο απώτερος στόχος είναι να ενσωματωθούν όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες σε συστήματα πληροφορικής που οδηγούν σε μια πλήρως αυτοματοποιημένη εσωτερική διαδικασία και ελέγχους προκειμένου να είναι σε θέση να παραδίδει έγκαιρα και αποτελεσματικά τη ζητούμενη πληροφορία στην ενδεδειγμένη μορφή.

Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων («RAF»)

Η ΔΕΠΚΤ&O έχει καθιερώσει ένα Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων. Στόχος του Πλαισίου αυτού είναι να καθορίσει το επίπεδο κινδύνου που ο Όμιλος είναι πρόθυμος να αναλάβει για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων, καθώς και τις βασικές αρχές και κανόνες που διέπουν τη διάθεση ανάληψης κινδύνων. Το Πλαίσιο αυτό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Στρατηγικής Κινδύνου και Κεφαλαίου του Ομίλου και του γενικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων αναπτύχθηκε προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως βασικό εργαλείο διαχείρισης για την καλύτερη ευθυγράμμιση της επιχειρησιακής στρατηγικής, των οικονομικών στόχων και της διαχείρισης κινδύνων, καθώς και για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Θεωρείται σημείο αναφοράς για όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της Τράπεζας, καθώς και για τα εποπτικά όργανα, όσον αφορά την αξιολόγηση του κατά πόσο τα επιχειρηματικά εγχειρήματα που έχουν αναληφθεί συνάδουν με την αντίστοιχη διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων είναι θεμελιώδες για ένα ισχυρό πλαίσιο διαχείρισης και διακυβέρνησης κινδύνων. Το Πλαίσιο δεν είναι μόνο ένα σύστημα παρακολούθησης βασικών δεικτών επιδόσεων (KPI), αλλά αποτελεί έναν ουσιαστικό μηχανισμό που στηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εποπτεία της εφαρμογής της στρατηγικής εντός των ορίων κινδύνου που ο Όμιλος είναι πρόθυμος να αναλάβει. Μέσω του Πλαισίου, το σύνολο των επιδιώξεων του Διοικητικού Συμβουλίου μεταφράζονται σε συγκεκριμένες διατυπώσεις και μετρήσεις κινδύνου, επιτρέποντας τον σχεδιασμό και την εκτέλεση, και ενισχύοντας τη συλλογική σκέψη. Το 2022 το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων επικαιροποιήθηκε έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει τις τελευταίες εξελίξεις και να προσαρμοστεί στο Επιχειρηματικό Πλάνο του Ομίλου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, το οποίο:

1. διαμορφώνεται από την κορυφή προς τη βάση με τις οδηγίες και την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και από τη βάση προς την κορυφή με τη συμμετοχή ανώτερων στελεχών και άλλων ενδιαφερομένων, και γίνεται κατανοητό και εφαρμόζεται από όλα τα επίπεδα της Τράπεζας,
2. ενσωματώνει ποσοτικές μετρήσεις κινδύνου και ποιοτικές δηλώσεις Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων που είναι εύκολο να επικοινωνηθούν και να αφομοιωθούν,
3. υποστηρίζει την επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρηματικοί στόχοι επιδιώκονται σε περιβάλλον ελεγχόμενου κινδύνου που επιτρέπει τη διατήρηση της σταθερότητας των κερδών και την προστασία από απρόβλεπτες ζημιές,
4. αντικατοπτρίζει τους τύπους και το επίπεδο κινδύνων εντός των οποίων η Τράπεζα είναι πρόθυμη να λειτουργήσει, με βάση τη γενική της διάθεση ανάλυσης κινδύνων και το προφίλ κινδύνου, καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, καθώς και το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που έχει την ικανότητα να αναλάβει ο Όμιλος,
5. συμβάλλει στην προώθηση μιας κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου,
6. ευθυγραμμίζεται με άλλες συναφείς βασικές διαδικασίες της Τράπεζας

Με βάση τα παραπάνω, το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων:

1. ενισχύει την ικανότητα εντοπισμού, αξιολόγησης, διαχείρισης και μετριασμού των κινδύνων,
2. διευκολύνει την παρακολούθηση και την επικοινωνία του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας γρήγορα και αποτελεσματικά.

Η αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας σε σχέση με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων είναι μια συνεχής και επαναλαμβανόμενη διαδικασία. Όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα της επικαιροποίησης του Πλαισίου (ως μέρος της τακτικής ετήσιας διαδικασίας ενημέρωσης), λαμβάνεται υπόψη η αλληλεπίδραση με άλλες βασικές διαδικασίες της Τράπεζας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αλληλεπίδραση του Πλαισίου με το Επιχειρηματικό Σχέδιο, καθώς οι δύο διαδικασίες τροφοδοτούν η μία την άλλη: σε ορισμένες περιπτώσεις, η διάθεση ανάλυσης κινδύνου αναμένεται να λειτουργήσει ως ανασταλτικός / περιοριστικός παράγοντας στο Επιχειρηματικό Σχέδιο, ενώ σε άλλες περιπτώσεις το Επιχειρηματικό Σχέδιο παρέχει δεδομένα για τον καθορισμό των επιπέδων ανοχής στον κίνδυνο. Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων συσχετίζεται επίσης με άλλες βασικές διεργασίες όπως ICAAP, ILAAP, Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, Σχέδιο Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Νέο εργαλείο αναφορών πιστωτικού κινδύνου

Συνέργειες μεταξύ Μονάδων Πληροφορικής και Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός νέου συστήματος εντός της τράπεζας για την παροχή δεδομένων πιστωτικού κινδύνου, που υποστηρίζονται κυρίως από την υποδομή πληροφορικής, καθώς και από αρχεία excel προκειμένου να εξασφαλίζεται συνέπεια με τις Οικονομικές Καταστάσεις, π.χ. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού. Το νέο εργαλείο θα πραγματοποιεί την αυτοματοποίηση και την ενοποίηση όλων των απαιτήσεων αναφορών πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας III. Επιπλέον, το εργαλείο θα επικαιροποιηθεί σύμφωνα με τους νέους κανόνες της Βασιλείας IV (ειδικές τροποποιήσεις μεταρρυθμίσεων της Βασιλείας III), με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2025.

Τιμολόγηση και Μοντέλα Πιστωτικού Κινδύνου

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει ένα καλά καθορισμένο πλαίσιο τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο, το οποίο βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές τιμολόγησης και διέπεται από σχετικές πολιτικές, γενικά αποδεκτές μεθοδολογίες και εργαλεία τιμολόγησης.

Η Τράπεζα, το τελευταίο τρίμηνο του 2022, ξεκίνησε την αναθεώρηση και την επικαιροποίηση των συστατικών που συμμετέχουν στα εργαλεία τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο για το Επιχειρηματικό και τα χαρτοφυλάκια Λιανικής Τραπεζικής, ενσωματώνοντας τις τρέχουσες καμπύλες κόστους χρηματοδότησης, τα επικαιροποιημένα λειτουργικά κόστη και το κόστος πιστωτικού κινδύνου. Η επικαιροποίηση θα ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια του 2023 και όλες οι αλλαγές θα ενσωματωθούν στους οικείους κανονισμούς τιμολόγησης,

Επίσης, η Τράπεζα σε μια συνεχή προσπάθεια να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, προσανατολίζεται προς την υιοθέτηση πιο εξελιγμένων μοντέλων μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο της λιανικής τραπεζικής.

Έπειτα από την ανάπτυξη νέων application scores για όλα τα χαρτοφυλάκια ιδιωτών και την ανάπτυξη συμπεριφορικών σκορ σε επίπεδο πελάτη για το ίδιο πελατολόγιο, αναπτύχθηκε μία ομάδα νέων μοντέλων για το χαρτοφυλάκιο των μικρών επιχειρήσεων. Τα νέα μοντέλα θα επικουρήσουν τις στρατηγικές προσδοκίες της Τράπεζας σχετικά με το εν λόγω χαρτοφυλάκιο. Πιο συγκεκριμένα, αναπτύχθηκαν 23 νέα μοντέλα, χρησιμοποιώντας εκτεταμένη πληροφορία σχετικά με τις επιχειρήσεις και τους φορείς τους, δεδομένα συναλλαγών (π.χ. σε λογαριασμούς όψεως και πιστωτικές κάρτες), και νέα συστατικά όπως το οικοσύστημα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων (network models). Το αποτέλεσμα των μοντέλων συνδυάζεται με το υφιστάμενο συμπεριφορικό μοντέλο για τις μικρές επιχειρήσεις και το συμπεριφορικό μοντέλο λιανικής για τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης, με αποτέλεσμα τη βελτιωμένη διακριτική ικανότητα, και παράλληλα την βελτιστοποίηση της χρήσης των μοντέλων για διάφορους σκοπούς: ενίσχυσης της εγκριτικής διαδικασίας, στοχευμένης προσφοράς προϊόντων σε μη χρηματοδοτούμενους

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

πελάτες, παροχής δυνατότητας διενέργειας διασταυρούμενων πωλήσεων και ενεργειών μάρκετινγκ.

Η συστημική υλοποίηση των νέων μοντέλων και η ευθυγράμμιση με το υφιστάμενο SB swimlane framework, αναμένεται να ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια του 2023. Επιπροσθέτως, νέες πηγές δεδομένων (π.χ. open banking) θα διερευνηθούν με στόχο την περαιτέρω βελτίωση των μοντέλων για τις μικρές επιχειρήσεις.

Νέο Μοντέλο Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων

Το Φεβρουάριο του 2022, ολοκληρώθηκε η υλοποίηση του Νέου Μοντέλου Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων («Νέο ΜΑΕΠ») και ξεκίνησε η χρήση του στο παραγωγικό περιβάλλον της Τράπεζας. Το νέο ΜΑΕΠ, που αποτελεί το σημαντικότερο μοντέλο της πλατφόρμας αξιολόγησης της επιχειρηματικής πελατείας, Moody's CreditLens (CL), είναι ένα βελτιστοποιημένο υπόδειγμα που αναπτύχθηκε με πρόσφατα και αντιπροσωπευτικά δεδομένα, εμπλουτίστηκε με τις δυνατότητες του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης (ενσωμάτωση του συμπεριφορικού σκορ στην αξιολόγηση) και αναμένεται να παρέχει πιο ακριβείς διαβαθμίσεις, επικουρώντας τις δραστηριότητες της Τράπεζας.

ΔΠΧΑ 9 Επανεξέταση Υποδειγμάτων το 2022

ΔΠΧΑ 9 Χαρτοφυλάκιο Μικρών Επιχειρήσεων Πιθανότητα Αθέτησης και Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης

Το 2022, οριστικοποιήθηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή δύο νέα μοντέλα για το χαρτοφυλάκιο μικρών επιχειρήσεων, που αναπτύχθηκαν και χρησιμοποιούνται για σκοπούς υπολογισμού προβλέψεων σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 από το τέταρτο τρίμηνο του 2022. Τα νέα υποδείγματα αποτελούν μία πολύ σημαντική εξέλιξη καθώς, σε αντίθεση με τις προηγούμενες μεθοδολογίες, δίνεται η δυνατότητα στην Τράπεζα να υπολογίζει την πιθανότητα αθέτησης και τη δυνητική ζημία κατά την αθέτηση λαμβάνοντας υπόψη εξατομικευμένα χαρακτηριστικά των πιστούχων. Το μοντέλο εκτίμησης πιθανότητας αθέτησης παράγει προβλέψεις σε επίπεδο λογαριασμού, ενώ το μοντέλο εκτίμησης ζημίας σε περίπτωση αθέτησης αποτελείται από τρία βασικά συστατικά ο συνδυασμός των οποίων οδηγεί στην παραγωγή εκτιμήσεων που αντικατοπτρίζουν την εικόνα του πελάτη στην Τράπεζα.

ΔΠΧΑ 9 Καταναλωτικά Δάνεια Τακτής Λήξης – Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης

Εντός του 2022 αναπτύχθηκε, οριστικοποιήθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το νέο μοντέλο εκτίμησης ζημίας σε περίπτωση αθέτησης για το χαρτοφυλάκιο των καταναλωτικών δανείων τακτής λήξης, το οποίο χρησιμοποιείται για σκοπούς υπολογισμού προβλέψεων σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 από το τέταρτο τρίμηνο του 2022. Αυτό το πλήρως ανασχεδιασμένο μοντέλο αναπτύχθηκε λαμβάνοντας υπόψη το νέο ορισμό της

αθέτησης, ενσωματώνει μακροοικονομικές προβλέψεις (Forward Looking Information - FLI) σε όλα τα επί μέρους στοιχεία του και αντιμετωπίζει διάφορα ζητήματα που υπήρχαν στην αρχική του έκδοση.

ΔΠΧΑ 9 Επανεξέταση Υποδειγμάτων το 2023

Στο πλαίσιο του έργου της επανεξέτασης των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς υπολογισμού προβλέψεων σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9, βρίσκεται σε εξέλιξη ο ανασχεδιασμός των σχετικών μοντέλων για τα καταναλωτικά δάνεια ανακυκλούμενης πίστωσης. Πρόκειται για το μόνο υπο-χαρτοφυλάκιο όπου εφαρμόζεται ακόμα η αρχική έκδοση των μοντέλων, και σκοπός του έργου είναι να διασφαλιστεί η ορθή υλοποίηση του προτύπου ΔΠΧΑ 9 και η εναρμόνιση της Τράπεζας με τις εποπτικές απαιτήσεις σε όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια.

Επιπρόσθετα, τα υποδείγματα εκτίμησης υπολοίπου κατά την αθέτηση για το Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο μικρών επιχειρήσεων (Corporate & SME Retail EAD) θα οριστικοποιηθούν και θα υλοποιηθούν στα συστήματα της Τράπεζας.

Παράλληλα, έχει ξεκινήσει η βελτιστοποίηση της σκορόκαρτας Project Finance, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί και να υλοποιηθεί μέχρι το τέλος του 2023. Η σκορόκαρτα είναι ένα από τα 5 μοντέλα που αποτελούν το Σύστημα Διαβάθμισης Επιχειρηματικής Πελατείας (ΣΥΔΕΠ) και χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση ανοιγμάτων προς το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο, όπου ο σκοπός αφορά χρηματοδοτήσεις για σύνθετα, μεγάλα και μεγάλης αξίας έργα και εγκαταστάσεις. Η νέα σκορόκαρτα θα διασφαλίσει πλήρη ευθυγράμμιση με τις εποπτικές απαιτήσεις.

Ανανέωση της Πολιτικής Ανάπτυξης Υποδειγμάτων μέτρησης Πιστωτικού Κινδύνου

Το 2023, η Τράπεζα θα οριστικοποιήσει και θα υποβάλλει προς έγκριση στις αρμόδιες επιτροπές την ανανεωμένη Πολιτική Ανάπτυξης Υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου. Ο σκοπός της Πολιτικής είναι ο καθορισμός ενός πλαισίου συγκεκριμένων κανόνων που πρέπει να διέπουν την ανάπτυξη και τεκμηρίωση των υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου παρέχοντας παράλληλα καθοδήγηση σχετικά με τον ποσοτικό έλεγχό τους. Η πολιτική θα έχει εφαρμογή σε όλα τα υποδείγματα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των υποδειγμάτων που αφορούν υπολογισμό προβλέψεων, εποπτικές απαιτήσεις, λήψη πιστοδοτικών αποφάσεων και υπολογισμού αποτελεσμάτων για σκοπούς ICAAP και Stress Tests. Η Πολιτική είναι πλήρως εναρμονισμένη με τις εποπτικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται στον χρηματοπιστωτικό κλάδο και διασφαλίζει ότι τα υποδείγματα πιστωτικού κινδύνου έχουν την ικανότητα να παράγουν ακριβείς εκτιμήσεις σε σταθερή βάση.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Άλλες Εξελίξεις ανά Τύπο Κινδύνου

ο Κίνδυνος αγοράς και Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου

Στο πλαίσιο της διαρκούς βελτίωσης και ενίσχυσης των διαδικασιών μέτρησης και παρακολούθησης των Κινδύνων Αγοράς και Αντισυμβαλλομένου και της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις αναθεωρημένες εποπτικές απαιτήσεις (Βασιλεία III), οι σημαντικότερες ενέργειες που έλαβαν χώρα το 2022 συνοψίζονται ως εξής:

- Σε συνέχεια της επιτυχημένης ολοκλήρωσης του επιτόπιου ελέγχου από κλιμάκιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), η Τράπεζα έλαβε την έγκριση ενσωμάτωσης του κινδύνου vega στο μοντέλο εκτίμησης Μέγιστης Δυνητικής Ζημίας (ΜΔΖ), το οποίο βελτιώνει την κάλυψη των παραγόντων κινδύνου, την ακρίβεια των υπολογισμών και την αξιοπιστία του υποδείγματος και κατά συνέπεια τις εκτιμήσεις των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Κινδύνου Αγοράς.
- Εφαρμογή νέας μεθοδολογίας με βάση το τυποποιημένο μοντέλο αρχικού περιθωρίου (Standard Initial Margin Model) της ISDA, για τον υπολογισμό των πιθανών μελλοντικών ανοιγμάτων από συναλλαγές σε παράγωγα εξωχρηματιστηριακά προϊόντα με εταιρικούς πελάτες.

Επίσης, οι ακόλουθες ενέργειες είναι προγραμματισμένες για το 2023:

- Ένταξη του κινδύνου vega στις εκτιμήσεις της ΜΔΖ, από 2 Ιανουαρίου 2023, σύμφωνα με την απόφαση που έλαβε η Τράπεζα από την ΕΚΤ.
- Μετάβαση όλων των υπολογισμών για τα πιθανά μελλοντικά ανοίγματα από συναλλαγές σε παράγωγα εξωχρηματιστηριακά προϊόντα σε μια νέα πλατφόρμα, η οποία αξιοποιεί την υποδομή που χρησιμοποιείται ήδη για τη μέτρηση των κινδύνων Αγοράς και Αντισυμβαλλομένου.
- Εφαρμογή της αναθεωρημένης τυποποιημένης προσέγγισης, όπως προβλέπεται από τη Βασιλεία III, για τον υπολογισμό της προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (BA-CVA) και της αντίστοιχης τρέχουσας μεθοδολογίας στην πλατφόρμα μέτρησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου της Τράπεζας.
- Επικαιροποίηση της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς, προκειμένου να αποτυπωθεί η ενσωμάτωση του κινδύνου vega στο μοντέλο ΜΔΖ της Τράπεζας.
- Ετοιμασία και παράδοση στα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα, των αναλύσεων που αφορούν τον Κίνδυνο Αγοράς, Αντισυμβαλλομένου και Αποθεματικών Ρευστότητας, στα πλαίσια της άσκησης Stress Test 2023 που διενεργεί η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών.

ο Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)

Η ΕΚΤ αυξάνει τα βασικά της επιτόκια σταθερά από το δεύτερο εξάμηνο του 2022, σε μια προσπάθεια ανάσχεσης των

πληθωριστικών πιέσεων στην ευρωζώνη που συνδέονται με την άνοδο των τιμών της ενέργειας και επιδεινώνονται από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Αυτή η εξέλιξη σηματοδοτεί τη μετάβαση από σχεδόν μηδενικά σε νέα, σημαντικά αυξημένα επίπεδα επιτοκίων, που έχει επηρεάσει όλα τα κύρια επιτόκια αναφοράς της αγοράς. Η Τράπεζα παρακολουθεί στενά την επίδραση αυτών των εξελίξεων στα βασικά μεγέθη επιτοκιακού κινδύνου του ισολογισμού της και σχεδίασε κατάλληλες αλλαγές στο Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, προκειμένου να αποτυπώσει καλύτερα τη διάθεση ανάλυσης επιτοκιακού κινδύνου της Τράπεζας στο παρόν, μεταβαλλόμενο επιτοκιακό περιβάλλον.

Σε αυτό το πλαίσιο, το έργο ανανέωσης του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου που πρόκειται να ολοκληρωθεί μέσα στο 1ο τρίμηνο του 2023, θα περιλαμβάνει ουσιαστικές αλλαγές στις μετρήσεις ευαισθησίας των καθαρών επιτοκιακών εσόδων, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί η διάθεση ανάλυσης επιτοκιακού κινδύνου της Τράπεζας με τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες.

Επιπρόσθετα, η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο ανέπτυξε και παρουσίασε στην Επιτροπή Διαχειριστικής Πολιτικής της Τράπεζας ένα νέο υπόδειγμα εκτίμησης του Κινδύνου Πιστωτικού Περιθωρίου εκτός Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών (CSRBB), προκειμένου να ευθυγραμμιστεί το πλαίσιο παρακολούθησης και διαχείρισης αυτού του είδους κινδύνου με τις επικαιροποιημένες Εποπτικές απαιτήσεις. Η Τράπεζα σχεδιάζει να ολοκληρώσει εντός του 2023 το έργο επικαιροποίησης του πλαισίου παρακολούθησης του Κινδύνου Πιστωτικού Περιθωρίου εκτός Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών, με τη έγκριση του σχετικού Κειμένου Πολιτικής.

ο Κίνδυνος ρευστότητας

Με γνώμονα τη συνεχή βελτίωση του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας και την εφαρμογή των εποπτικών απαιτήσεων, η Τράπεζα προχώρησε στην υλοποίηση μέσα στο 2022 των παρακάτω ασκήσεων/βελτιώσεων:

- Την υποβολή των κειμένων “Identification of Key Liquidity Entities” και “Identification of Key Liquidity Drivers”, ως μέρος του ευρύτερου έργου Εξυγίανσης που ξεκίνησε από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB).
- Την βελτίωση της λειτουργικότητας της εσωτερικής πλατφόρμας ρευστότητας με την υλοποίηση των διαδικασιών αποκατάστασης και αρχειοθέτησης δεδομένων.

Επιπλέον, οι παρακάτω βελτιώσεις και νέες πρωτοβουλίες προβλέπεται να υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια του 2023. Πιο συγκεκριμένα:

- Αναθεώρηση της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας και του Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (CFP), σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις.
- Υποβολή του απαιτούμενου από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB) κειμένου στο πλαίσιο της άσκησης του 2023 για τη Ρευστότητα σε περίοδο εξυγίανσης
- Υλοποίηση των νέων οδηγιών για την εποπτικές αναφορές «Επιπρόσθετα στοιχεία παρακολούθησης ρευστότητας» (ALMM).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

ο Διαχείριση Λειτουργικού κινδύνου

Σε μια συνεχή προσπάθεια για την περαιτέρω βελτίωση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου έλαβε χώρα μια σειρά δράσεων εντός του 2022.

Σημαντικό επίτευγμα αποτέλεσε η ολοκλήρωση της υλοποίησης της μηχανογραφικής εφαρμογής για τον Λειτουργικό Κίνδυνο στην πλατφόρμα Connected Risk. Η μετάβαση στη νέα πλατφόρμα ολοκληρώθηκε εγκαίρως και είναι πλήρως λειτουργική από το 1ο τρίμηνο του 2022. Επιπλέον, το πιστοποιημένο για εκπαιδευσεις προσωπικό της Μονάδας παρέχει σε συνεχή βάση εκπαίδευση στον Όμιλο σχετικά με τις νέες δυνατότητες της πλατφόρμας.

Στο πλαίσιο του Έργου Διαχείρισης Επιχειρηματικού Κινδύνου (Enterprise Risk Management) το οποίο αποτελεί μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας, η ΔΔΛΚΤ&Ο ολοκλήρωσε την ανάλυση των Risk Themes που σχετίζονται με τους κινδύνους Εξωτερικών Αναθέσεων, Ανάθεσης σε Προμηθευτές/Τρίτους, καθώς και Κυβερνοεπιθέσεων (εσωτερικών/εξωτερικών). Το πεδίο εφαρμογής του Έργου περιελάμβανε τα ακόλουθα βήματα:

- Ορισμός Ρόλων & Αρμοδιοτήτων και απεικόνιση σε RACI matrix.
- Αξιολόγηση της επάρκειας όλων των σχετικών εγγράφων όπως Κανονισμοί Μονάδων, Πολιτικές, Πλαίσια Εφαρμογής.
- Σχεδιασμός/ενημέρωση των διαδικασιών αναφοράς και παρακολούθησης.
- Ορισμός σχετικών μετρικών κινδύνου (Key Risk Indicators).

Μια επιπλέον σημαντική πρωτοβουλία ήταν η αναθεώρηση και επικαιροποίηση του Πίνακα Βασικών Δεικτών Κινδύνου (KRI Dashboard) της ΕΤΕ. Πραγματοποιήθηκε επαναξιολόγηση των δεικτών προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συνάφεια και η επάρκειά τους ως προς το Προφίλ Κινδύνου (Risk Profile) της Τράπεζας, ενώ παράλληλα αξιολογήθηκαν και επαναπροσδιορίστηκαν όλα τα όρια παρακολούθησης. Επιπλέον, νέοι Πίνακες Βασικών Δεικτών Κινδύνου σχεδιάστηκαν και αναπτύχθηκαν σε συνεργασία με τις κύριες θυγατρικές Εσωτερικού (NBG Leasing, NBG Factors) και Εξωτερικού (NBG Cyprus, Stopanska Banka).

Μια ακόμα σημαντική δράση ήταν η αναβάθμιση της διαδικασίας παρακολούθησης του κινδύνου των Εξωτερικών Αναθέσεων. Η Τράπεζα επικαιροποίησε την Πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης τον Ιούνιο του 2022, ενώ παράλληλα θεσμοθέτησε Διαδικασίες Εξωτερικής Ανάθεσης, οι οποίες περιλαμβάνουν όλο το φάσμα της συγκεκριμένης διαδικασίας. Η ΔΔΛΚΤ&Ο συνεχίζει να παρακολουθεί συνεχώς τον κίνδυνο των εξωτερικών αναθέσεων, μέσω της αναθεώρησης όλων των σχετικών Αξιολογήσεων Κινδύνου, της αξιολόγησης των Κρίσιμων Συμφωνιών και των σχετικών Σχεδίων Εξόδου, και της παραγωγής τακτικών αναφορών προς την Επιτροπή Εξωτερικών Αναθέσεων και το Δ.Σ. Παράλληλα, η Τράπεζα βρίσκεται σε διαδικασία επαναξιολόγησης και επικύρωσης της μεθοδολογίας συνολικής αξιολόγησης του κινδύνου κάθε εξωτερικής ανάθεσης.

Άλλα έργα που ολοκληρώθηκαν το 2022 και σχετίζονται με την ενίσχυση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου είναι τα ακόλουθα:

- Το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, καθώς και οι Πολιτικές και οι Οδηγίες Εφαρμογής που το απαρτίζουν, αναθεωρήθηκαν προκειμένου να ενσωματώσουν όλες τις νέες εποπτικές εξελίξεις (BCBS Principles on the Sound Management of Operational Risk & Operational Resilience).
- Στοχεύοντας στον εντοπισμό και τη μέτρηση πιθανών, σημαντικών Λειτουργικών Κινδύνων του Ομίλου, ολοκληρώθηκε για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά η αξιολόγησή τους, με τη συμμετοχή στελεχών της Ανώτερης και Ανώτατης ιεραρχικά βαθμίδας της Τράπεζας με βάση τη Μεθοδολογία Ανάλυσης Σεναρίων που έχει αναπτύξει η ΔΔΛΚΤ&Ο.
- Η άσκηση της Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου (RCSA), η οποία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον συστηματικό εντοπισμό, τη μέτρηση και την επαρκή άμβλυση της έκθεσης σε Λειτουργικό Κίνδυνο, ολοκληρώθηκε στο σύνολο των Μονάδων της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου βάσει του αρχικού προγραμματισμού.
- Η ΔΔΛΚΤ&Ο επικαιροποίησε και κατηγοριοποίησε τα γεγονότα λειτουργικού κινδύνου, βάσει του νέου Πλαισίου Ταξινόμησης Κινδύνων, με στόχο την πληρέστερη ανάλυσή τους και την ενίσχυση της προληπτικής διαχείρισης του κινδύνου.
- Η ΔΔΛΚΤ&Ο προτεραιοποίησε την παρακολούθηση του κινδύνου Κυβερνοασφάλειας και συμμετείχε στην αναθεώρηση όλων των κειμένων που σχετίζονται με κινδύνους Τεχνολογίας της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ICT Risk), και κινδύνους Συνέχειας Εργασιών. Επιπλέον, η Μονάδα παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με υπηρεσίες που παρέχονται σε περιβάλλον Cloud, ενώ παράλληλα συμμετείχε στην υλοποίηση σεναρίου για Power Outage.
- Η ΔΔΛΚΤ&Ο τέλος, επισκόπησε και σχολίασε περισσότερα από 60 κείμενα Πολιτικών, καθώς και Προϊόντων & Υπηρεσιών που σχεδίασε ή αναθεώρησε η Τράπεζα.

Τέλος, προκειμένου να ενισχύσει την κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων, η ΔΔΛΚΤ&Ο ανέπτυξε μια σειρά από πρωτοβουλίες εφαρμόζοντας ένα εκτενές πρόγραμμα εκπαίδευσης σε όλο τον Όμιλο. Οργανώθηκαν 44 Εκπαιδευτικές Συνεδρίες με 2.069 ώρες εκπαίδευσης για όλους τους SRCO & URCOs καθώς και σε λοιπό προσωπικό της Τράπεζας που εμπλέκεται στην υλοποίηση Προγραμμάτων Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (RCSA, Συλλογή Ζημιολόγων Γεγονότων, KRIs). Επιπλέον, το τελευταίο τρίμηνο του 2022 οργανώθηκαν εκπαιδευτικά σεμινάρια σε επικεφαλής Μονάδων της Τράπεζας για τη διαχείριση του κινδύνου των Εξωτερικών Αναθέσεων. Αντίστοιχες εκπαιδευτικές συνεδρίες για URCOs έχουν προγραμματιστεί εντός του 2023. Επιπλέον, συνεχίστηκαν οι τακτικές συναντήσεις των SRCOs/URCOs μέσω του Forum Λειτουργικού Κινδύνου, ενώ συνεχίστηκε η αναβάθμιση του Operational Risk Portal σαν κεντρικού σημείου πρόσβασης για όλο το σχετικό με τον Λειτουργικό Κίνδυνο υλικό.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Για το 2023 οι συναφείς με τον Λειτουργικό Κίνδυνο πρωτοβουλίες και βελτιώσεις είναι οι εξής:

Συμμετοχή στο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Τράπεζας

- Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας ESG (Environmental, Social, Governance) η οποία περιλαμβάνει C&E Scenario Analysis, Stress testing & Reporting.
- Συμμετοχή σε επιπλέον πρωτοβουλίες που συνδέονται με την Διαχείριση Επιχειρηματικού Κινδύνου (Enterprise Risk Management).

Δυνατότητα παραγωγής αναφορών μέσω του GRC

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα αναπτύξει πρότυπα αναφορών μέσω της εφαρμογής GRC χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες του Power BI

Μετάβαση στην Βασιλεία IV

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο προετοιμάζεται για την μετάβαση στην Βασιλεία IV, μέσω της υιοθέτησης της νέας Τυποποιημένης Προσέγγισης

2023 Stress Test

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο συμμετέχει στην άσκηση του Stress Test μαζί με τις υπόλοιπες εμπλεκόμενες Μονάδες του Risk

Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης και παρακολούθηση των κινδύνων Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ICT Risk) και Ανάθεση Εργασιών σε Τρίτους

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα συνεχίσει να παρακολουθεί κινδύνους που συνδέονται με Τεχνολογία, Πληροφορίες και Επικοινωνία, παρέχοντας συμβουλευτική υποστήριξη σε έργα που σχετίζονται με θέματα Κυβερνοασφάλειας και Συνέχειας Εργασιών, καθώς και σε θέματα που σχετίζονται με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του κινδύνου των Εξωτερικών Αναθέσεων.

Εφαρμογή του ετήσιου κύκλου του RCSA

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα συντονίσει και το 2023 την ολοκλήρωση του ετήσιου κύκλου του RCSA με σκοπό τον εντοπισμό και την αξιολόγηση λειτουργικών κινδύνων καθώς και των σχετικών σημείων ελέγχου.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι Λειτουργικών Κινδύνων τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου.

Εκτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων

Πιστωτικός Κίνδυνος

(Ελεγχόμενη)

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις δανειοδοτικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της. Η εν λόγω διαδικασία που έχει θεσπιστεί από τις θυγατρικές συντονίζεται από την ΔΕΠΚΤ&Ο.

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- κριτήρια πιστοδοτήσεων, τα οποία προσδιορίζονται ανάλογα με τη συγκεκριμένη αγορά που στοχοθετείται, τους δανειολήπτες ή αντισυμβαλλόμενους, καθώς και τον σκοπό, το είδος της χρηματοδότησης και της πηγής αποπληρωμής της,
- όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα, όλων των διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο,
- θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, ανανέωσης και αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Ο Όμιλος τηρεί διαδικασίες υποστήριξης, μέτρησης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων σε συνεχή βάση, στις οποίες περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- καταγεγραμμένες πολιτικές διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων,
- εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης κινδύνων,
- συστήματα πληροφορικής και αναλυτικές τεχνικές που εξασφαλίζουν τη μέτρηση των εγγενών πιστωτικών κινδύνων για όλες τις σχετικές δραστηριότητες.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας του Ομίλου για τις διαδικασίες που αφορούν στην παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, περιλαμβάνουν:

- κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων,
- τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων,
- ανεξάρτητο, περιοδικό έλεγχο των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ειδικότερα όσον αφορά τα συστήματα / υποδείγματα που εφαρμόζονται στον Όμιλο.

Επιπλέον η ΔΕΠΚΤ&Ο αξιολογεί και παρακολουθεί τον πιστωτικό κίνδυνο σε διαρκή βάση μέσα από τις πιστωτικές πολιτικές, εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης, καθώς και πληροφοριακά συστήματα και τεχνικές ανάλυσης που επιτρέπουν την μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου που ενσωματώνεται σε όλες τις σχετικές δραστηριότητες. Ως αποτέλεσμα ο Όμιλος επιτυγχάνει την ενεργή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου μέσω:

- της εφαρμογής κατάλληλων ορίων πιστωτικού ανοίγματος έναντι μεμονωμένων πιστούχων, ομίλων πιστούχων,
- της χρήσης τεχνικών περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου,
- της προσαρμογής της τιμολόγησης των διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών, αναλόγως τον κίνδυνο,
- τυποποιημένης διαδικασίας επικύρωσης, που περιλαμβάνει όλα τα υποδείγματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου και διενεργείται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας.

Οι Πιστωτικές Πολιτικές για τα Επιχειρηματικά Χαρτοφυλάκια καθώς και τα Χαρτοφυλάκια Λιανικής της Τράπεζας και των θυγατρικών της ορίζουν τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, παρουσιάζουν τις θεμελιώδεις πολιτικές, διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές για τον εντοπισμό, μέτρηση, έγκριση και παρακολούθηση και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου που αφορά στο Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο και στο Χαρτοφυλάκιο Λιανικής τραπεζικής τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο συνολικά.

Η Πιστωτική Πολιτική της Τράπεζας εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ»), κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων («CRO») προς την ΕΔΚ και την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Η Πιστωτική Πολιτική κάθε Θυγατρικής εγκρίνεται από τα αρμόδια τοπικά Διοικητικά Συμβούλια/ Επιτροπές, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων Στελεχών ή Οργάνων των Θυγατρικών, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Τράπεζας και τις διατάξεις των Πιστωτικών Πολιτικών. Κάθε πρόταση πρέπει να φέρει την εκ των προτέρων συγκατάθεση του Γενικού Διευθυντή Πίστης («CCO») ή

του Επικεφαλής της Διεύθυνσης Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου ανάλογα με το χαρτοφυλάκιο, σε συνεργασία με τον Επικεφαλής της ΔΕΠΚΤ&Ο για θέματα που εμπύτουν στην αρμοδιότητά τους. Οι Πιστωτικές Πολιτικές των Θυγατρικών επισκοπούνται σε ετήσια βάση και αναθεωρούνται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Με την εφαρμογή της Πιστωτικής Πολιτικής για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για τα υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Διοίκηση της Τράπεζας ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της πιστωτικής πολιτικής. Όποτε κριθεί απαραίτητο, καθορίζονται διορθωτικές ενέργειες και σχέδιο δράσης προκειμένου να λυθούν τυχόν προβλήματα εντός του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων και του στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας εγκρίνεται και δύναται να τροποποιηθεί ή να αναθεωρηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και υπόκειται σε περιοδική αναθεώρηση. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια. Όλες οι εγκεκριμένες αλλαγές, ενσωματώνονται και στο Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

(Ελεγμένη)

Η Τράπεζα διαχειρίζεται την έκθεσή της σε πιστωτικό κίνδυνο και συμμορφώνεται με τους Εποπτικούς Κανόνες μέσω του συστήματος θέσπισης εσωτερικών ορίων συγκέντρωσης. Η Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και παρακολούθηση των ορίων, καθώς και για την Εποπτική συμμόρφωση της Τράπεζας στο πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου συγκέντρωσης.

Βασικό μέσο ελέγχου του κινδύνου συγκέντρωσης του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου, αποτελούν τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου τα οποία εκφράζουν το ανώτατο επιτρεπτό επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο ανά πιστούχο, για δεδομένη αξιολογική βαθμίδα και τα Κλαδικά Όρια τα οποία καθορίζουν το μέγιστο επιτρεπτό όριο ανοίγματος ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, έτσι όπως ορίζονται οι κλάδοι από την Στατιστική Κωδικοποίηση Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ08). Τα κλαδικά όρια αποτελούν μέρος του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων, επικαιροποιούνται ετησίως και υπερβάσεις αυτών εγκρίνονται από το Συμβούλιο Διαχείρισης Κινδύνων κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer). Όλες οι υπερβάσεις επί των θεσπισθέντων Ανωτάτων Ορίων Πιστούχου, πρέπει να λάβουν έγκριση από ένα Εγκριτικό Όργανο υψηλότερου επιπέδου, σύμφωνα με τις καθορισμένες εγκριτικές ευχέρειες, όπως αυτές ορίζονται στην οικεία Πιστωτική Πολιτική.

Ο πιστωτικός κίνδυνος συγκέντρωσης που απορρέει από σημαντική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο έναντι ενός αντισυμβαλλομένου ή ομάδας αντισυμβαλλομένων κοινού επιχειρηματικού ενδιαφέροντος, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης εξαρτάται από κοινούς παράγοντες κινδύνου, παρακολουθείται σύμφωνα με το πλαίσιο αναφορών των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων («ΜΧΑ») και Μεγάλων Οφειλετών («ΜΟ»).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Τέλος, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κινδύνου που προκύπτει από τη συγκέντρωση πιστοδοτικών ανοιγμάτων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας (κλαδικός κίνδυνος συγκέντρωσης), όσο και από αυτή σε μεμονωμένους οφειλέτες (ονομαστική συγκέντρωση). Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται, αν κριθεί απαραίτητο, και η κεφαλαιακή επάρκεια του Πυλώνα Ι προσαρμόζεται, ώστε να ληφθούν τελικά υπόψη οι εν λόγω κίνδυνοι συγκέντρωσης.

Κίνδυνος Αγοράς

(Ελεγμένη)

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Η σημαντικότερη πηγή κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο προέρχεται από το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Για την ορθή εκτίμηση, παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση του αναλαμβανόμενου κινδύνου, η Τράπεζα έχει θεσπίσει ένα πλαίσιο αρχών, διαδικασιών, μεθόδων μέτρησης και ορίων, το οποίο διέπει το σύνολο των συναλλαγών που διενεργεί. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός, ο συναλλαγματικός κίνδυνος και ο κίνδυνος εμπορευμάτων.

Επιτοκιακός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους και πηγάει, κυρίως, από τις συναλλαγές σε παράγωγα επιτοκιακά προϊόντα, εξωχρηματοστηριακά και διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες αγορές, καθώς και στα χρεόγραφα του εμπορικού χαρτοφυλακίου και των διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα διατηρεί ένα αξιοσημείωτο χαρτοφυλάκιο από επιτοκιακά παράγωγα προϊόντα, απλής κυρίως δομής, τα οποία εκκαθαρίζονται κυρίως μέσω κεντρικών αντισυμβαλλομένων ή αφορούν σε διμερείς συναλλαγές που διέπονται από τυποποιημένες συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (ISDA/CSAs). Τα εν λόγω παράγωγα χρησιμοποιούνται πρωτίστως για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου των ομολόγων του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών», καθώς και του επιτοκιακού ανοίγματος από άλλα παράγωγα προϊόντα στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο. Επιπλέον, η Τράπεζα διατηρεί ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων, κυρίως σε εκδόσεις Ελληνικού Δημοσίου και σε ομόλογα άλλων χωρών της περιφέρειας, τα οποία κατατάσσονται πρωτίστως στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο και συγκεκριμένα στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών». Τέλος, η Τράπεζα κατέχει θέσεις σε ομόλογα έκδοσης ελληνικών συστημικών τραπεζών και περιορισμένες θέσεις σε ελληνικά εταιρικά ομόλογα. Συνολικά, η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο στο εμπορικό της χαρτοφυλάκιο, ενώ αντίστροφα εισέρχεται σε σχέσεις λογιστικής και οικονομικής αντιστάθμισης, μέσω συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου να μειώσει τον επιτοκιακό κίνδυνο των ομολόγων που κατέχει στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.

Μετοχικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στις τιμές μετοχών και μετοχικών δεικτών και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους. Η Τράπεζα διατηρεί περιορισμένο χαρτοφυλάκιο μετοχών, η πλειοψηφία των οποίων διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) και κατέχει θέσεις σε παράγωγα προϊόντα επί μετοχών και μετοχικών δεικτών, που διαπραγματεύονται στο Χ.Α., καθώς και σε διεθνή χρηματιστήρια. Οι θέσεις σε μετοχές ταξινομούνται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση». Το χαρτοφυλάκιο παράγωγων προϊόντων επί μετοχών και μετοχικών δεικτών χρησιμοποιείται κυρίως για την αντιστάθμιση του κινδύνου που προέρχεται από τη θέση του Ομίλου σε μετοχές, καθώς και από τα προϊόντα που διατίθενται στην πελατεία και είναι συνδεδεμένα με την απόδοση κάποιας μετοχής ή κάποιου μετοχικού δείκτη, και σε μικρότερο βαθμό για την αποκόμιση κερδών. Επιπλέον, η Τράπεζα κατέχει θέσεις σε αμοιβαία κεφάλαια, μέσω των δικαιωμάτων προαίρεσης που περιλαμβάνονται σε δομημένες καταθέσεις οι οποίες προσφέρονται στην πελατεία και των θέσεων που λαμβάνει για την αντιστάθμιση τους.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητα τους. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματοστηριακών παράγωγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα, και διακρίνεται σε εμπορική και δομική. Η δομική ανοικτή συναλλαγματική θέση περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε ξένο νόμισμα (όπως δάνεια, καταθέσεις, κ.α.), καθώς και τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα που διενεργεί η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων. Εκτός της Τράπεζας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος τον οποίο αναλαμβάνουν οι λοιπές θυγατρικές είναι αμελητέος. Ο Όμιλος συναλλάσσεται σε όλα τα βασικά νομίσματα, διατηρώντας κυρίως βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις για αποκόμιση κερδών και για την εξυπηρέτηση των θεσμικών, εταιρικών, εγχώριων και διεθνών πελατών του.

Κίνδυνος Εμπορευμάτων είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στις τιμές εμπορευμάτων και δεικτών επί εμπορευμάτων και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους. Η έκθεση της Τράπεζας στον εν λόγω κίνδυνο είναι πολύ περιορισμένη, καθώς οι θέσεις των πελατών σε παράγωγα επί εμπορευμάτων αντισταθμίζονται με θέσεις σε διαπραγματεύσιμα προθεσμιακά συμβόλαια επί εμπορευμάτων.

Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ»). Η Τράπεζα, για την ορθή εκτίμηση και αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, χρησιμοποιεί συγκεκριμένα μοντέλα και διαδικασίες, που βασίζονται σε διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους και πρακτικές. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά τη Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ») του εμπορικού της χαρτοφυλακίου, καθώς και του χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση. Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, αφενός ως εργαλείο διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου, όσο και για τον υπολογισμό των σχετικών κεφαλαιακών απαιτήσεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης του κινδύνου αγοράς, η Τράπεζα εφαρμόζει

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

καθημερινά πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing). Επιπλέον, καθώς οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγοράς, είναι απαραίτητη η συμπληρωματική ανάλυση για την εκτίμηση της ζημίας που ενδέχεται να υποστεί η Τράπεζα σε ακραίες και ασυνήθιστες συνθήκες στις χρηματοοικονομικές αγορές. Για το λόγο αυτό, διενεργείται σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing), επί του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, βάσει συγκεκριμένων σεναρίων ανά κατηγορία κινδύνου (επιτοκιακό, μετοχικό, συναλλαγματικό). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το μοντέλο εκτίμησης ΜΔΖ, τα παραγόμενα αποτελέσματα, καθώς και για τις διαδικασίες του δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing) και της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) αναφέρονται στη Σημείωση 4.3 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Για τον έλεγχο και τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πλαίσιο ορίων ΜΔΖ. Τα όρια καθορίστηκαν σύμφωνα με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων (Risk Appetite Framework—«RAF») της Τράπεζας, την αναμενόμενη κερδοφορία της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων, καθώς και το ύψος των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας, στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου. Τα όρια αφορούν τόσο στους επιμέρους κινδύνους (επιτοκιακό, συναλλαγματικό, μετοχικό και κίνδυνο εμπορευμάτων), όσο και στο συνολικό κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του «χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση μεταξύ των χαρτοφυλακίων. Επιπρόσθετα, τα ίδια όρια χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση και διαχείριση των επιπέδων κινδύνου στο εποπτικό εμπορικό χαρτοφυλάκιο, σε συνολικό επίπεδο και ανά κατηγορία κινδύνου, δεδομένου ότι το συνολικό επίπεδο είναι αναγκαίο για τον υπολογισμό των απαιτήσεων των ιδίων κεφαλαίων για τον κίνδυνο αγοράς βάσει εσωτερικού μοντέλου (Internal Model Approach – «IMA»).

Οι αρχές και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς της Τράπεζας, περιγράφονται αναλυτικά στην Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς («Πολιτική»). Η Πολιτική υπόκειται σε συνεχή επικαιροποίηση, καθώς οι αλλαγές στις χρηματοοικονομικές συνθήκες, οι μεταβολές του εποπτικού πλαισίου ή άλλα γεγονότα ενδέχεται να επηρεάσουν τις ακολουθούμενες διαδικασίες και τους συναφείς ελέγχους. Η σύνταξη της Πολιτικής αποδεικνύει τη δέσμευση της Τράπεζας να αναπτύσσει και να εφαρμόζει τις καταλληλότερες μεθόδους για την αξιολόγηση, επιμέτρηση, διαχείριση και έλεγχο του κινδύνου αγοράς που απορρέει από τη συναλλακτική της δραστηριότητα, τόσο στο εμπορικό της χαρτοφυλάκιο όσο και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση». Επιπλέον, το μοντέλο εκτίμησης της ΜΔΖ και των μεθόδων που ακολουθούνται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο») για την επιμέτρηση και παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς περιγράφονται σε ξεχωριστό εγχειρίδιο, το οποίο είναι συμπληρωματικό της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και επικαιροποιείται μαζί με την Πολιτική.

Η επάρκεια του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου αγοράς, καθώς και η καταλληλότητα του μοντέλου εκτίμησης της ΜΔΖ, επαναξιολογήθηκαν επιτυχώς από κλιμάκιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού στο πλαίσιο της «Στοχευμένης Αξιολόγησης Εσωτερικών Υποδειγμάτων για τον Κίνδυνο Αγοράς» που εφάρμοσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η επιτυχής ολοκλήρωση του ανωτέρω ελέγχου επιβεβαίωσε τη χρήση του εσωτερικού υποδείγματος για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, γεγονός που καταδεικνύει την πληρότητα και αξιοπιστία του μοντέλου ΜΔΖ της Τράπεζας. Επίσης, ο ανεξάρτητος Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας αξιολογεί την εγκυρότητα του εσωτερικού υποδείγματος σε ετήσια βάση και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα την πληρότητα και αποτελεσματικότητα των ελέγχων που διενεργούνται κατά τη διαδικασία εκτίμησης του κινδύνου αγοράς. Τέλος, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και Ομίλου ολοκλήρωσε την εφαρμογή της αναθεωρημένης τυποποιημένης προσέγγισης για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αγοράς σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο Βασιλεία III (SA-FRTB), η οποία τέθηκε σε ισχύ για σκοπούς παραγωγής αναφορών το τρίτο τρίμηνο του 2021.

Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)

(Ελεγμένη)

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους παρακάτω παράγοντες:

- **Κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος:** προκύπτει από ασυμμετρία στη χρονική στιγμή μεταβολής των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, καθώς και εκτός ισολογισμού βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων θέσεων του Ομίλου,
- **Κίνδυνος βάσης:** προκύπτει από ατελή συσχέτιση στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων που εισπράττονται και καταβάλλονται σε διαφορετικά μέσα με, κατά τα άλλα, παρόμοια χαρακτηριστικά μεταβολής επιτοκίου,
- **Κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης:** προκύπτει από δικαιώματα ενσωματωμένα σε προϊόντα χαρτοφυλακίου των στοιχείων του ενεργητικού, παθητικού και εκτός ισολογισμού του Ομίλου,
- **Κίνδυνος Πιστωτικού Περιθωρίου εκτός Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών:** Ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές στην αντίληψη της αγοράς σχετικά με την τιμολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, την προσαύξηση λόγω κομίστρου ρευστότητας και ενδεχομένως άλλα στοιχεία μέσω των οποίων ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο και μπορούν να προκαλέσουν διακυμάνσεις στην τιμολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, ο οποίος δεν εξηγείται από τον IRRBB ή από αναμενόμενο πιστωτικό κίνδυνο ή (αιφνίδια απόκλιση σε) κίνδυνο αθέτησης υποχρέωσης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων επηρεάζουν την οικονομική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και των στοιχείων εκτός ισολογισμού του Ομίλου, ως αποτέλεσμα αντίστοιχων αλλαγών στο επίπεδο ταμειακών ροών, καθώς και αλλαγών στα προεξοφλητικά επιτόκια και – συνεπώς – στην παρούσα αξία αυτών των στοιχείων. Οι αλλαγές των επιτοκίων επηρεάζουν επίσης τα κέρδη του Ομίλου, μέσω διακυμάνσεων των καθαρών εσόδων από τόκους («NII») καθώς και άλλων εσόδων και λειτουργικών εξόδων ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων. Είναι συνεπώς σημαντικό να αξιολογηθεί ο κίνδυνος επιτοκίου που προκύπτει από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο υπό αυτές τις δύο συμπληρωματικές επιτικές, ποσοτικοποιώντας την επίδραση των αλλαγών στα επιτόκια χρησιμοποιώντας την οικονομική αξία και τα κέρδη του Ομίλου.

Το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου αποτελείται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, χρεόγραφα που αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος καθώς και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (Fair Value through Other Comprehensive Income, «FVTOCI») (κυρίως ομόλογα ελληνικού δημοσίου και άλλα κρατικά ομόλογα χωρών ΕΕ, σταθερού επιτοκίου), υποχρεώσεις προς πελάτες και προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους, χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, αποτιμώμενες σε αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος διατηρεί επαρκείς λειτουργίες επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, που περιλαμβάνουν:

- συστήματα μέτρησης επιτοκιακού κινδύνου, τα οποία λαμβάνουν υπόψη όλες τις σημαντικές πηγές επιτοκιακού κινδύνου και τα οποία συνεκτιμούν τις επιπτώσεις από τις επιτοκιακές μεταβολές με τρόπο που συνάδει με το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου,
- μέτρηση της ευπάθειας σε απώλειες κάτω από ακραίες συνθήκες αγοράς,
- διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα για την επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά της έκθεσης σε επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, και
- καταγεγραμμένη πολιτική αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου.

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου επιμετρείται, παρακολουθείται και ελέγχεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου, βάσει του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων του Ομίλου. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου χρησιμοποιεί μία σειρά από μετρήσεις με σκοπό την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο:

- Ανάλυση Ευαισθησίας των Καθαρών Εσόδων από Τόκους, μία μέτρηση της επίδρασης μεταβολών των επιτοκίων στα αναμενόμενα έσοδα από τόκους του Ομίλου. Η ανάλυση ευαισθησίας μετράει μεταβολές στα έσοδα από τόκους λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικά σενάρια και σε ορίζοντα ενός έτους, με την υπόθεση ότι ο ισολογισμός παραμένει σταθερός. Κύριος σκοπός του

είναι η μέτρηση της ευαισθησίας της κερδοφορίας του Ομίλου σε συνθήκες μεταβαλλόμενων επιτοκίων.

- Ανάλυση Ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, μία μέτρηση της ευαισθησίας του Ισολογισμού της Τράπεζας σε μεταβολές των επιτοκίων. Η μέτρηση αντιπροσωπεύει τη μεταβολή στην καθαρή παρούσα αξία όλων των χρηματοροών στον ισολογισμό της Τράπεζας κάτω από διαφορετικά σενάρια επιτοκίων, με βάση την υπολειπόμενη διάρκεια του Εκκαθαρισμένου Ισολογισμού, δηλαδή υιοθετώντας την υπόθεση ότι τα στοιχεία του Ισολογισμού αποσβένονται και δεν αντικαθίστανται από νέα δραστηριότητα.

Και τα δύο είδη μετρήσεων χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των απαιτούμενων κεφαλαίων Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου του Ομίλου. Ο έλεγχος και αξιολόγηση των συστημάτων και διαδικασιών μέτρησης Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου πραγματοποιείται ετησίως από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου σε σχέση με τους υπολογισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων που γίνονται για την άσκηση Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου. Επιπλέον, ο ανεξάρτητος Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας («TEY») έδωσε πλήρη έγκριση για το υπόδειγμα Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο και έχει συμπεριλάβει το υπόδειγμα στο μητρώο υποδειγμάτων του και στην αντίστοιχη ετήσια διαδικασία επανεπικύρωσης.

Μία σειρά από όρια Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου ορίζονται στο Πλαίσιο Ανάληψης Κινδύνου του Ομίλου σε σχέση με τη μέτρηση ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, σε συμφωνία με τα όρια που θεσπίζονται στην διαδικασία εποπτικών δοκιμών ακραίων τιμών των πιο πρόσφατων Εποπτικών Οδηγιών για τον Κίνδυνο Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει θεσπίσει εσωτερικά όρια στο Πλαίσιο Διάθεσης και Ανάληψης Κινδύνων του Ομίλου, σε σχέση με την ανάληψη κινδύνου που αφορά την κερδοφορία της Τράπεζας (ευαισθησία των Καθαρών Εσόδων από Τόκους). Τα καθορισμένα όρια παρακολουθούνται και αναφέρονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC») όπως και στο Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής («ALCO») σε μηνιαία βάση. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μέτρια αυξανόμενα επίπεδα Κινδύνου Επιτοκίου Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου, εν μέσω αύξησης του επιπέδου επιτοκίων αγοράς, που όμως παραμένουν εντός των ορίων που προβλέπονται από τις σχετικές Εποπτικές Κατευθυντήριες Γραμμές.

Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου

(Ελεγμένη)

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου έγκειται στην ενδεχόμενη αδυναμία του αντισυμβαλλομένου να τηρήσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις έως τον οριστικό διακανονισμό των χρηματοροών μιας συναλλαγής και απορρέει από τις συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα και από άλλες διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και από εμπορικές συναλλαγές.

Επιπλέον, ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου περιλαμβάνει και τον κίνδυνο ζημίας από συναλλαγές σε

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

παράγωγα προϊόντα λόγω επιδείνωσης στην πιστοληπτική φερεγγυότητα του αντισυμβαλλομένου.

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από συναλλαγές σε εξωχρηματοπιστηριακά και χρηματοπιστηριακά παράγωγα προϊόντα και σε μικρότερο βαθμό από διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και εμπορικές συναλλαγές στις οποίες η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε κίνδυνο.

Ο Όμιλος έχει καθορίσει και διατηρεί διαδικασίες για την αποτελεσματική μέτρηση, παρακολούθηση και διαχείριση του εν λόγω κινδύνου, οι οποίες περιλαμβάνουν τα εξής:

- Συστήματα και μεθοδολογίες μέτρησης, με σκοπό την αποτύπωση και ποσοτικοποίηση όλων των ουσιαστικών πηγών δημιουργίας του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου, με συνέπεια και πληρότητα ως προς το εύρος και τη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
- Τον υπολογισμό βασικών μεγεθών, όπως την αξία ανοίγματος σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD), το ενδεχόμενο μελλοντικό άνοιγμα (Potential Future Exposure - PFE) και την Αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (Credit Valuation Adjustment - CVA) που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες συναλλαγές. Τα μεγέθη αυτά χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαχείρισης ορίων και εξασφαλίσεων κάλυψης του πιστωτικού κινδύνου, υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων καθώς και προσαρμογής των λογιστικών αποτιμήσεων.
- Διαδικασίες διεξαγωγής δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing), με σκοπό τη διασφάλιση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μοντέλων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ενδεχόμενου μελλοντικού ανοίγματος που προκύπτει από τις συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα.
- Επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα σχετικά με τη μέτρηση, παρακολούθηση, διαχείριση και αποτύπωση της έκθεσης του Ομίλου σε Πιστωτικό Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου.
- Πληροφοριακά συστήματα εξελιγμένης τεχνολογίας, επαρκώς αποτελεσματικά να διαχειριστούν την πολυπλοκότητα των συναλλακτικών δραστηριοτήτων του Ομίλου. Οι σχετικές αναφορές πρέπει να παρέχονται έγκαιρα στη Διοίκηση και τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας, καθώς και στις Εποπτικές Αρχές.

Με γνώμονα την περαιτέρω μείωση του αναλαμβανομένου κινδύνου, η Τράπεζα έχει υπογράψει τυποποιημένες συμβάσεις (International Swaps and Derivatives Association-«ISDA» και Global Master Repurchase Agreement-«GMRA»), οι οποίες περιλαμβάνουν όλους τους απαιτούμενους όρους σχετικά με τον συμψηφισμό των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων και την παροχή των αναγκαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων μερών. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει υπογράψει με το σύνολο σχεδόν των Πιστωτικών Ιδρυμάτων με τα οποία διενεργεί συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα, συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (Credit Support Annexes-«CSAs»). Με τις συμβάσεις αυτές τίθενται οι όροι και διασφαλίζεται η αμοιβαία παροχή εξασφαλίσεων, κυρίως σε μετρητά ή χρεωστικούς τίτλους, σε ημερήσια βάση, σύμφωνα με

την τρέχουσα αξία των συναλλαγών. Επιπλέον, η Τράπεζα πραγματοποιεί εξωχρηματοπιστηριακές συναλλαγές με κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους («CCPs»), είτε άμεσα είτε μέσω χρηματοοικονομικών διαμεσολαβητών.

Επίσης, η Τράπεζα αποφεύγει να αναλαμβάνει θέσεις σε παράγωγα προϊόντα, των οποίων οι αξίες των υποκείμενων στοιχείων έχουν υψηλό βαθμό συσχέτισης με την πιστοληπτική ποιότητα του αντισυμβαλλομένου (wrong-way-risk).

Οι μεθοδολογίες και διαδικασίες που υιοθετούνται από την Τράπεζα αναφορικά με την εκτίμηση, μέτρηση και διαχείριση του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου, τόσο για εσωτερικούς όσο και εποπτικούς σκοπούς, αναλύονται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου («Counterparty Credit Risk Framework»).

Κίνδυνος Χώρας

(Ελεγχόμενη)

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται, τουλάχιστον έως ένα βαθμό, υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Ως εκ τούτου, στον κίνδυνο χώρας εμπίπτουν όλες οι μορφές διασυνοριακών χρηματοδοτήσεων σε μια χώρα, είτε αυτές αφορούν στην κεντρική κυβέρνηση, είτε σε Πιστωτικά Ιδρύματα (Π.Ι.), είτε σε επιχείρηση ή ιδιώτη.

Τα στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού τα οποία υπόκεινται σε κίνδυνο χώρας είναι τα παρακάτω:

- οι συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο θυγατρικών που εδρεύουν στο εξωτερικό,
- οι διατραπεζικές τοποθετήσεις, με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και οι κίνδυνοι από συναλλαγές σε παράγωγα εξωχρηματοπιστηριακά προϊόντα, με Π.Ι. τα οποία εδρεύουν στο εξωτερικό,
- η χορήγηση δανείων προς επιχειρήσεις ή Π.Ι. που εδρεύουν στο εξωτερικό, η διακράτηση διεθνών εταιρικών ομολόγων, καθώς και η χρηματοδότηση μεγάλων διασυνοριακών έργων (project finance),
- οι εγγυήματα (funded) και μη-εγγυήματα (unfunded) εμπορικές συναλλαγές με αντισυμβαλλόμενους που έχουν έδρα στο εξωτερικό, και
- η διακράτηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών.

Στο πλαίσιο αυτό, η έκθεση της Τράπεζας σε Κίνδυνο Χώρας κυρίως πηγάζει από τις θυγατρικές του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, τη διατήρηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών, καθώς και τις διασυνοριακές

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

δραστηριότητες με τη μορφή διαπραγματευτικών συναλλαγών και εταιρικών πιστοδοτήσεων.

Η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο παρακολουθεί την έκθεση σε Κίνδυνο Χώρας, όπως ορίζεται παραπάνω, σε καθημερινή βάση, επικεντρώνοντας κυρίως στις χώρες όπου έχει παρουσία ο Όμιλος. Επί του παρόντος, η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε κίνδυνο χώρας, καθώς οι μόνες θυγατρικές που εδρεύουν στο εξωτερικό βρίσκονται στην Κύπρο και τη Βόρεια Μακεδονία.

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ελεγχόμενη)

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο κίνδυνος ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει τον κίνδυνο που προκύπτει, από περιορισμένες ή από μακροπρόθεσμα λιγότερο σταθερές πηγές χρηματοδότησης (κίνδυνος χρηματοδότησης) ή από ανεπαρκή διαθέσιμα ενέχυρα για άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα ή από την διαπραγματευτική αγορά (repos) ή από τις αγορές κεφαλαίων (asset encumbrance risk) ή από τον κίνδυνο συγκέντρωσης στα μη βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού, μειώνοντας την ικανότητα της Τράπεζας να αντλήσει ρευστότητα σε περιόδους μειωμένης εμπορευσιμότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων (κίνδυνο συγκέντρωσης). Επομένως, ο Κίνδυνος Ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο να μην είναι δυνατή η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας έγκαιρα και με εύλογους όρους καθώς και τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης.

Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής κινδύνου ρευστότητας που εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC»), καθώς και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών, μεθόδων και διαδικασιών για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας, που ανταποκρίνονται στη φύση και στην πολυπλοκότητα των εργασιών της Τράπεζας. Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης ενημερώνονται σε καθημερινή βάση για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης σε κίνδυνο ρευστότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου παραμένει εντός των εγκεκριμένων ορίων.

Σε ημερήσια βάση, η ανώτατη Διοίκηση λαμβάνει την εσωτερική αναφορά ρευστότητας της Τράπεζας, η οποία παρουσιάζει λεπτομερή ανάλυση των πηγών χρηματοδότησης της Τράπεζας, του αποθέματος ρευστότητας, του κόστους χρηματοδότησης και άλλων μετρήσεων και δεικτών ρευστότητας σύμφωνα με το «Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων» («RAF»), το «Σχέδιο Ανάκαμψης» («RP») και το «Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας» («CFP»). Η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας έχει

επίσης προχωρήσει στην παραγωγή αναφοράς σχετικά με τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και ενημερώνει την Διοίκηση σε ημερήσια βάση, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της εσωτερικής πλατφόρμας ρευστότητας που έχει αναπτυχθεί. Επιπλέον, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας, ενημερώνει σε μηνιαία βάση το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής («ALCO»), για όλους τους εγκεκριμένους δείκτες και τις μετρήσεις για τη ρευστότητα, για τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για διαφορές στις ημερομηνίες λήξης μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, καθώς και για την εξέλιξη του κόστους χρηματοδότησης.

Η μονάδα διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας στοχεύει να διασφαλίσει την ορθή μέτρηση του κινδύνου ρευστότητας της Τράπεζας και τη συχνή παραγωγή σχετικών αναφορών, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι είναι εντός της καθορισμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνων και ότι η Διοίκηση ενημερώνεται έγκαιρα για τυχόν αναπτυσσόμενους κινδύνους. Επιπλέον, οι θυγατρικές του Ομίλου μετρούν, παρουσιάζουν σε σχετικές αναφορές και διαχειρίζονται τον δικό τους ατομικό κίνδυνο ρευστότητας, διασφαλίζοντας ότι είναι αυτάρκεις σε μια κρίση ρευστότητας (δηλαδή δεν εξαρτώνται από τη μητρική εταιρεία).

Τρέχουσες συνθήκες Ρευστότητας

Η ισχυρή ρευστότητα της Τράπεζας έχει δοκιμαστεί επιτυχώς και επιβεβαιωθεί κατά τη διάρκεια των συνεχών παγκόσμιων προκλήσεων των τριών τελευταίων ετών, ξεκινώντας με την κρίση που προκάλεσε η πανδημία του COVID-19, καθώς και πιο πρόσφατα με την ενεργειακή κρίση. Η ισχυρή θέση ρευστότητας της Τράπεζας οφείλεται στη σταθερότητα των πηγών χρηματοδότησής της, σε συνδυασμό με το υψηλό επίπεδο του αποθέματος ρευστότητάς της, κάνοντας την πιο ανθεκτική σε ενδεχόμενη κρίση ρευστότητας.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το ισχυρό προφίλ ρευστότητας της Τράπεζας είναι αντιπροσωπευτικό ενός υγιούς παθητικού του ισολογισμού. Η χρηματοδοτική διάρθρωση της ΕΤΕ έχει περαιτέρω βελτιωθεί από τις εισροές πελατειακών καταθέσεων και τις επιτυχημένες εκδόσεις ομολόγων Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας, ενώ η Τράπεζα διατηρεί πλήρη πρόσβαση στις αγορές διαπραγματευτικών συναλλαγών (repos). Επιπλέον, τόσο ο Δείκτης LCR και ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), όσο και το απόθεμα ρευστότητας (Liquidity Buffer) της Τράπεζας βρίσκονται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα.

Πηγές Χρηματοδότησης και Βασικοί Δείκτες Ρευστότητας

Οι κύριες πηγές ρευστότητας της Τράπεζας είναι οι πελατειακές καταθέσεις, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ, η οποία βαθμιαία μειώνεται, οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με Π.Ι. και η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, μέσω της έκδοσης (MREL-επιλέξιμων) ομολόγων χωρίς εξασφάλιση. Η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και οι συναλλαγές repos με Π.Ι. πραγματοποιούνται με την παραχώρηση εξασφαλίσεων κυρίως στοιχείων ενεργητικού

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

υψηλής ρευστότητας και πιστωτικής ποιότητας, όπως ομολόγων έκδοσης κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και άλλων στοιχείων ενεργητικού, όπως εταιρικών δανείων υψηλής διαβάθμισης και καλυμμένων ομολογιών που έχει εκδώσει η Τράπεζα.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Τράπεζα βελτίωσε περαιτέρω το προφίλ ρευστότητάς της, καθώς οι πελατειακές καταθέσεις συνέχισαν την ανοδική τους πορεία και ανήλθαν σε €53.7 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, λόγω της αύξησης της πιο σταθερής κατηγορίας καταθέσεων, των καταθέσεων ταμειευτηρίου, κατά €2,4 δισ. Επιπλέον, αυξήθηκε σημαντικά το ύψος των επιτυχημένων εκδόσεων (MREL-επιλέξιμων), με την επιτυχή έκδοση ομολόγων Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας ύψους €0,8 δισ. το τέταρτο τρίμηνο του 2022.

Επιπρόσθετα, η συμμετοχή της Τράπεζας στις πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (TLTROs III), μειώθηκε σε €8,1 δισ. το τέταρτο τρίμηνο του 2022 σε σύγκριση με €11,6 δισ. το προηγούμενο έτος, λόγω της αλλαγής των όρων των TLTROs, όπως ανακοίνωσε η ΕΚΤ τον Οκτώβριο του 2022. Οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) της Τράπεζας μειώθηκαν κατά €1,1 δισ., σε σύγκριση με την 31 Δεκεμβρίου 2021, σε €0,1 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Όλες οι προαναφερθείσες εξελίξεις, αύξησαν τους εποπτικούς δείκτες LCR και NSFR της Τράπεζας κατά τη διάρκεια του 2022, σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Πιο συγκεκριμένα στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ο δείκτης LCR της Τράπεζας ανήλθε σε 250,2% (Όμιλος 259,2%) και ο δείκτης NSFR της Τράπεζας ανήλθε σε 146,7% (Όμιλος 146,3%). Τέλος, ο δείκτης «Δάνεια προς Καταθέσεις» ανήλθε σε 57,7% και 58,6% στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε επίπεδο χώρας (Ελλάδα) και Ομίλου, αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια του 2022 το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας σημείωσε μέτρια αύξηση κατά 32 μ.β. και στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 30 μ.β., ενώ η ΕΚΤ αύξησε συνολικά τα επιτόκια κατά 250 μ.β. Η αύξηση του κόστους χρηματοδότησης οφείλεται κυρίως στις νέες εκδόσεις (MREL-επιλέξιμων) ομολόγων και στην αλλαγή των όρων των TLTROs.

Τέλος, το ισχυρό απόθεμα ρευστότητας της Τράπεζας, το οποίο ανήλθε σε €25,9 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αυξήθηκε κατά €1,4 δισ. σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσό στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Πιο συγκεκριμένα, το απόθεμα ρευστότητας αποτελείται από €13,6 δισ. σε μορφή ρευστών διαθεσίμων κατατεθειμένων στην Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και άλλων διαθεσίμων που τηρούνται σε λογαριασμούς ανταποκριτών της ("Nostro Accounts"), από €6,4 δισ. που αφορούν σε εγγυήσεις αποδεκτές προς χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και από €5,9 δισ. που αντιστοιχούν σε μη επιβαρυνμένες διαπραγματεύσιμες εξασφαλίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εγγυήσεις για χρηματοδότηση μέσω repos με Π.Ι.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος ορίζει τον Λειτουργικό Κίνδυνο ως τον κίνδυνο ζημίας που απορρέει εξαιτίας ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων, ανθρώπινου παράγοντα ή εξωτερικών γεγονότων. Ο συγκεκριμένος ορισμός περιλαμβάνει το νομικό κίνδυνο, ενώ εξαιρεί τον κίνδυνο στρατηγικής και τον επιχειρηματικό κίνδυνο, και λαμβάνει υπόψη του τυχόν επιπτώσεις φήμης.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη και την παρακολούθηση της αξιολόγησης των κινδύνων, παρέχοντας κατάλληλα εργαλεία και μεθοδολογίες, συντονίζοντας και υποστηρίζοντας τις επιχειρηματικές μονάδες και προτείνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την άμβλυση των κινδύνων. Επιπλέον, επανεξετάζει τακτικά το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου του Ομίλου προκειμένου να διασφαλίσει ότι πληρούνται όλες οι σχετικές εποπτικές απαιτήσεις.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου («ΠΔΛΚ») με το οποίο τίθενται τα θεμέλια, οι αρχές και οι κανόνες διακυβέρνησης, για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναθεώρηση και τη διαρκή ενίσχυση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου εντός του Ομίλου.

Ειδικότερα, μέσω αυτού του Πλαισίου η ΕΤΕ στοχεύει στην:

- 1) καθιέρωση σε επίπεδο Ομίλου μιας συνεπούς προσέγγισης στη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου η οποία οδηγεί στην πρόληψη για την αποφυγή απρόβλεπτων γεγονότων, μειώνοντας τις ζημιές εξαιτίας Λειτουργικού Κινδύνου,
- 2) υποστήριξη της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου διασφαλίζοντας την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων με ελεγχόμενο κίνδυνο,
- 3) βελτίωση της ποιότητας της πληροφορίας αναφορικά με το Λειτουργικό Κίνδυνο, ώστε να οδηγεί σε εμπεριστατωμένη λήψη αποφάσεων και βέλτιστη κατανομή των κεφαλαίων,
- 4) διασφάλιση της συνέπειας με τις βέλτιστες πρακτικές και τη συμμόρφωση με τις (ποσοτικές και ποιοτικές) εποπτικές απαιτήσεις,
- 5) καλλιέργεια αντίληψης και κουλτούρας λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου, συνεισφέροντας περαιτέρω στην ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δικλείδων ασφαλείας.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο υποβάλλει αναφορές προς την Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου («ΕΔΛΚ»), μια υπό-Επιτροπή της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Η ΕΔΛΚ, η οποία εποπτεύει την εφαρμογή του ΠΔΛΚ συνεδριάζει τακτικά κάθε τρίμηνο, υποβάλλοντας εξαμηνιαία αναφορά στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή. Τον Ιανουάριο του 2022 συστάθηκε η Επιτροπή Εξωτερικής Ανάθεσης, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με το ισχύον νομικό και εποπτικό πλαίσιο και είναι υπεύθυνη για την εποπτεία του κινδύνου Εξωτερικών Αναθέσεων για τον Όμιλο.

Η γενικότερη ευθύνη για τη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου ανήκει στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Πρώτης Γραμμής Άμυνας (για τις Γραμμές Άμυνας βλ. επίσης την ενότητα "Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου" της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίες είναι αρμόδιες και υπεύθυνες για την άμεση αναγνώριση, αξιολόγηση, αποτροπή και άμβλυση του

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Λειτουργικού Κινδύνου, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων σε συμμόρφωση με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας.

Η Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου ενσωματώνεται στις καθημερινές δραστηριότητες, προσθέτοντας αξία στον οργανισμό εφαρμόζοντας μια προληπτική προσέγγιση. Μια σειρά τεχνικών και εργαλείων έχουν καθοριστεί από τον Όμιλο για τον εντοπισμό, τη μέτρηση και την αξιολόγηση του Λειτουργικού Κινδύνου. Οι σημαντικότεροι μηχανισμοί λειτουργικού κινδύνου που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι οι ακόλουθοι:

- **Η διαδικασία Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου («RCSA»):** Πρόκειται για μια επαναλαμβανόμενη, προσανατολισμένη στο μέλλον διαδικασία η οποία πραγματοποιείται ετησίως και αποσκοπεί στον εντοπισμό και την αξιολόγηση των Λειτουργικών Κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Το πεδίο εφαρμογής της εκτείνεται σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ως εκ τούτου σε όλο τον Όμιλο, στις επιχειρηματικές, υποστηρικτικές και τις εξειδικευμένες Μονάδες.
- **Η διαδικασία συλλογής Εσωτερικών Γεγονότων.** Η ΕΤΕ επιζητά ακριβή και έγκαιρη ενημέρωση για τα εσωτερικά γεγονότα Λειτουργικού Κινδύνου και ως εκ τούτου έχει καθιερώσει μια κατάλληλη διαδικασία διαχείρισης που περιλαμβάνει τον κύκλο ζωής ενός γεγονότος, αποτελούμενη από τον εντοπισμό του, την κατηγοριοποίηση, την ανάλυση, την συνεχή διαχείρισή του, τις ενέργειες αποκατάστασης και την παραγωγή αναφορών.
- **Ο ορισμός και η παρακολούθηση Βασικών Δεικτών Κινδύνου («KRIs»):** Η ΕΤΕ ορίζει ως Βασικό Δείκτη Κινδύνου («ΒΔΚ») κάθε απλή ή σύνθετη μεταβλητή δεδομένων, που επιτρέπει την αξιολόγηση μιας κατάστασης που εκθέτει την Τράπεζα σε Λειτουργικό Κίνδυνο, καθώς επίσης και την τάση της, μέσω της διαχρονικής παρακολούθησης ή σύγκρισης των τιμών. Για το λόγο αυτό οι ΒΔΚ είναι δείκτες που παρέχουν σημάδια έγκαιρης προειδοποίησης, προλαμβάνοντας ή εντοπίζοντας πιθανούς κινδύνους και αδυναμίες στις δραστηριότητες της Τράπεζας.
- **Η διαδικασία Ανάλυσης Σεναρίων (Scenario Analysis):** Η ΕΤΕ ορίζει ως Σενάριο Κινδύνου τη δημιουργία ενός πιθανού γεγονότος ή της συνέπειας γεγονότων που εκθέτουν τον οργανισμό σε σημαντικούς λειτουργικούς κινδύνους και μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές λειτουργικές ζημιές. Η Ανάλυση Σεναρίων είναι η διαδικασία της ανάδειξης κάθε μακροπρόθεσμης έκθεσης σε σημαντικούς και ασυνήθιστους λειτουργικούς κινδύνους, που μπορεί να έχουν ουσιαστικές αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία και τη φήμη του Οργανισμού.

- **Δράσεις στο πλαίσιο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και ευαισθητοποίησης σε θέματα Κουλτούρας Κινδύνου (Training Initiatives and Risk Culture / Awareness):** Η ΔΔΛΚΤ&Ο σχεδιάζει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για το Λειτουργικό Κίνδυνο και το ΠΔΛΚ, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης δράσεις που αποσκοπούν στη διάχυση της γνώσης και στην καλλιέργεια κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο.

Κίνδυνος Υποδειγμάτων

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων ορίζεται ως η δυνητική ζημία που ενδέχεται να προκληθεί στον Όμιλο ως συνέπεια των αποφάσεων που θα μπορούσαν να βασίζονται κυρίως στις εκτιμήσεις των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων λόγω σφαλμάτων στην ανάπτυξη, υλοποίηση ή χρήση των υποδειγμάτων αυτών.

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων προκύπτει κυρίως για δύο λόγους:

- Ένα υπόδειγμα δύναται να παράγει ανακριβή αποτελέσματα λόγω σφαλμάτων στον σχεδιασμό του, στη μεθοδολογία του, στα δεδομένα εισόδου που χρησιμοποιεί ή στην υλοποίησή του.
- Ένα υπόδειγμα δύναται να χρησιμοποιείται με εσφαλμένο ή μη ενδεδειγμένο τρόπο, που δε συμβαδίζει με τους περιορισμούς και τις παραδοχές σύμφωνα με τις οποίες αναπτύχθηκε.

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων επιμετράται, παρακολουθείται και ελέγχεται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων (ΤΕΥ). Συγκεκριμένα, ο ΤΕΥ έχει αναπτύξει ένα σύνολο πολιτικών, κατευθυντήριων γραμμών, μεθοδολογιών και ελεγκτικών διαδικασιών που απαρτίζουν το πλαίσιο Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Η δέουσα εφαρμογή του αναφερόμενου πλαισίου που καλύπτει τον κύκλο ζωής ενός υποδείγματος, δίνει στον ΤΕΥ τη δυνατότητα να υλοποιεί και να συμμετέχει σε μία σειρά αξιολογήσεων συγκεκριμένων κριτηρίων που αφορούν την απόδοση των υποδειγμάτων, ως μέρος της διαδικασίας επικύρωσής τους. Στην περίπτωση που εντοπιστούν συγκεκριμένες ανεπάρκειες μετά την ολοκλήρωση ενός κύκλου επικύρωσης, ο ΤΕΥ διατυπώνει Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας που υλοποιούνται κατόπιν εφαρμογής της κατάλληλης διαδικασίας έγκρισής τους και τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν ουσιώδεις τροποποιήσεις στα υποδείγματα.

Ο ΤΕΥ από το 2018, έχει οργανώσει τις ενέργειές του προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις, με στόχο να εφαρμόσει πλήρως το προαναφερθέν Πλαίσιο Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων:

- **Βασικά στοιχεία Πολιτικής και Διακυβέρνησης:** Ο ΤΕΥ επικαιροποιεί τακτικά την Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας και αναπτύσσει και εισάγει σταδιακά κατευθυντήριες οδηγίες και συμπληρωματικά κείμενα αυτής ώστε να ενισχύει το ισχύον Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Υποδειγμάτων. Βάσει αυτών, έχουν σχεδιαστεί σχετικοί έλεγχοι και έχει θεσπιστεί από τον ΤΕΥ συγκεκριμένη ροή εργασίας για τη διαχείριση των ευρημάτων και των προγραμματισμένων ενεργειών αντιμετώπισής τους. Ο ΤΕΥ έχει επεξεργαστεί ένα σύνολο από επιχειρηματικές διαδικασίες, με τη μορφή ροών εργασίας που χρησιμεύουν στη διαχείριση του κύκλου ζωής των υποδειγμάτων ενώ έχει επίσης αναπτύξει μια μεθοδολογία ποσοτικοποίησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Η τελευταία έχει εγκριθεί τον Απρίλιο του 2020 και χρησιμοποιείται για σκοπούς παραγωγής της αναφοράς σχετικά με τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP).

- Εργαλεία και πλατφόρμα Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Ο ΤΕΥ έχει θέσει σε ισχύ εργαλεία αυτοματοποίησης και έχει αναπτύξει εσωτερικές διαδικασίες και βιβλιοθήκες λογισμικού, ακολουθώντας βέλτιστες πρακτικές και κατάλληλα τεχνικά πρότυπα, ώστε να εκτελείται αποτελεσματικά το υπολογιστικό μέρος των ασκήσεων επικύρωσης. Ο ΤΕΥ συμμετέχει επίσης στην ομάδα υλοποίησης της νέας μηχανογραφικής πλατφόρμας που θα χρησιμοποιείται από τις Μονάδες Διακυβέρνησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Συμμόρφωσης («ΔΚΣ»). Όλες οι απαραίτητες ενέργειες αναφορικά με την εγκατάσταση του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της πλατφόρμας ΔΚΣ που θα υποστηρίζει κυρίως τις καθημερινές εργασίες της Μονάδας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η παραμετροποίηση της πλατφόρμας στα μηχανογραφικά συστήματα και οι εκτενείς φάσεις Ελέγχου Αποδοχής Χρήστη που συνέβαλαν στη μετάβαση της λειτουργίας του δομικού στοιχείου σε περιβάλλον παραγωγής τον Δεκέμβριο του 2020, έχουν δεόντως ολοκληρωθεί. Το εν λόγω δομικό στοιχείο έχει προσαρμοστεί σχολαστικά, ώστε να συμμορφώνεται με το υφιστάμενο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων, διευκολύνοντας έτσι την ενσωμάτωσή του στις καθημερινές διαδικασίες της Μονάδας και της Τράπεζας. Έχει συνταχθεί ένα Εγχειρίδιο Εργασιών Χρήστη που αφορά το δομικό στοιχείο του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των καθορισμένων χρηστών της πλατφόρμας μέσω της συμπερίληψης των διαφόρων λειτουργιών του στοιχείου. Επιπλέον, η Μονάδα έχει ήδη προχωρήσει στην καταχώρηση της πλειονότητας των σημαντικών υποδειγμάτων, στο ενσωματωμένο στο δομικό στοιχείο, μητρώο υποδειγμάτων.

Ο ΤΕΥ έχει αναλάβει επιπλέον πρωτοβουλίες προς τις ανωτέρω δύο κατευθύνσεις. Αρχικά, έχει ολοκληρωθεί ένα επικαιροποιημένο προσχέδιο του θεσμικού κειμένου της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων και των Παραρτημάτων της, εστιάζοντας κυρίως στην ευθυγράμμιση τους με τους μηχανισμούς Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας, στη βελτιωμένη

ενσωμάτωση σε αυτά, των πρόσφατων εξελίξεων του πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των πρόσφατων εποπτικών εξελίξεων.

Επιπλέον, η χρήση του δομικού στοιχείου για τη Διαχείριση Κινδύνου Υποδειγμάτων προβλέπεται να επεκταθεί περαιτέρω με την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταχώρησης όλων των υπό χρήση υποδειγμάτων της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων ακόμη κι εκείνων που δεν αναγνωρίζονται ως σημαντικά, και τα οποία επί του παρόντος δε συμβάλλουν στον ποσοτικό προσδιορισμό του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Επιπλέον, ο ΤΕΥ σχεδιάζει να διατυπώσει διαδικασίες που σχετίζονται με τις υφιστάμενες ανάγκες επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων Μονάδων, μέσω της έκδοσης συγκεκριμένων οδηγιών, αναφορικά με την υιοθέτηση της χρήσης του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και τη διευρυμένη εισαγωγή των ροών εργασίας που απαρτίζουν τον κύκλο ζωής υποδειγμάτων, την εκπαίδευση του αρμόδιου προσωπικού και τέλος, την ενσωμάτωση της ροής των παραγόμενων από τις διάφορες μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων και Ελέγχου αναφορών στην πλατφόρμα ΔΚΣ, ολοκληρώνοντας τη συμπερίληψη όλων εκείνων που σχετίζονται με τη διαδικασία Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων, όπως η τελευταία κωδικοποιείται στους ελεγκτικούς μηχανισμούς που έχουν αναπτυχθεί από τον ΤΕΥ, τα σχετικά κείμενα Πολιτικών και τα παραρτήματα τους.

Οι βασικές πτυχές του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων αφορούν:

- Πολιτικές και Διαδικασίες:** Σε μία προσπάθεια διασφάλισης της ακριβούς, έγκαιρης και απαλλαγμένης από λάθη διαδικασίας ποσοτικοποίησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων και διαχείρισης αυτού στην ολόκληρη του, έχει καταρτιστεί ένα περιεκτικό σύνολο από κατευθυντήριες οδηγίες σχετιζόμενες με τον ισχύοντα κύκλο ζωής των υποδειγμάτων καθώς και από κείμενα Πολιτικών και μεθοδολογιών σχετικών με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση και την επικύρωση των υποδειγμάτων. Το σύνολο των οδηγιών αυτών απαρτίζεται από σαφείς και βελτιστοποιημένες ροές εργασίας και κείμενα μεθοδολογίας, που προκύπτουν από την τεχνολογία και την «εις βάθος» ανάλυση του Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων αναφορικά με τις υφιστάμενες επιχειρηματικές διαδικασίες της Τράπεζας και το ισχύον εποπτικό πλαίσιο.
- Διαβάθμιση Σημαντικότητας Υποδειγμάτων και Εκτίμηση Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, ο βαθμός αυστηρότητας με τον οποίο επικυρώνεται, παρακολουθείται και γίνεται η διαχείριση ενός υποδείγματος, είναι ανάλογος της σημαντικότητάς του. Ο ΤΕΥ έχει εισαγάγει μία διαδικασία διαβάθμισης των υποδειγμάτων με τη σαφή πρόθεση να επιβεβαιώνεται το επίπεδο σημαντικότητας κρισιμότητάς έκαστου εξ' αυτών. Επιπλέον, η προαναφερθείσα κατηγοριοποίηση και το αποτέλεσμα της επικύρωσης των υποδειγμάτων συνδυάζονται κατάλληλα μέσω μιας μεθοδολογίας που έχει αναπτυχθεί από τον ΤΕΥ, με σκοπό την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

ποσοτικοποίηση του Κινδύνου Υποδειγμάτων και την αποτίμησή του σε όρους εσωτερικού κεφαλαίου.

- **Ευρήματα και Σχέδια Δράσης:** Ο ΤΕΥ έχει θεσμοθετήσει μία συγκεκριμένη επιχειρηματική διαδικασία ιχνηλάτησης ευρημάτων υλοποιημένη στη νέα μηχανογραφική πλατφόρμα ΔΚΣ της Τράπεζας, με σκοπό την ενημέρωση των Μονάδων στις οποίες ανήκουν τα υποδείγματα σχετικά με ευρήματα που αφορούν τη λειτουργία τους, την παρακολούθηση της τρέχουσας κατάστασης των διατυπωμένων ευρημάτων, την έγκριση των σχεδίων δράσης σχετικά με τις απαραίτητες πρωτοβουλίες που αφορούν ενέργειες επίλυσης των διαπιστωμένων προβλημάτων, την παρακολούθηση της τακτοποίησής τους και τέλος την ενημέρωση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών. Η συγκεκριμένη πλειάδα διαδικασιών εξασφαλίζει ότι οι ασκήσεις επικύρωσης συμβάλλουν αποτελεσματικά στη συντήρηση της αποδοτικής λειτουργίας των υποδειγμάτων διατηρώντας την καταλληλότητα χρήσης τους και συνδράμοντας συγχρόνως την ενεργή Διαχείριση του Κινδύνου Υποδειγμάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζουν ότι η επιχειρηματική τους ουσία δεν αφορά αποκλειστικά την εκπλήρωση αναγκών παραγωγής αναφορών και μόνο.

- **Μητρώο Υποδειγμάτων και Δομικό Στοιχείο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Οι Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, έχουν εργαστεί εκτενώς προς την κατεύθυνση υιοθέτησης ενός συστήματος διαχείρισης ροών εργασίας, που στοχεύει μεταξύ άλλων, στην αυτοματοποίηση της πλειονότητας των διαδικασιών που σχετίζονται με τον κύκλο ζωής των υποδειγμάτων. Αυτή η ανάγκη θα καλύπτεται από το δομικό στοιχείο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ, το οποίο ενσωματώνει επίσης ένα αυτόνομο μητρώο υποδειγμάτων, που περιλαμβάνει ένα αναλυτικό και περιεκτικό σε όρους χαρακτηριστικών των υποδειγμάτων, αρχείο καταγραφής τους. Τα χαρακτηριστικά των υποδειγμάτων που αποθηκεύονται στο αναφερόμενο μητρώο, δύναται να παρέχουν την απαιτούμενη υποστηρικτική πληροφόρηση στο προαναφερθέν σύστημα διαχείρισης ευρημάτων. Επίσης, θα χρησιμοποιούνται στην ολότητα τους ή μερικώς, ως μία δεξαμενή απαραίτητων δεδομένων για σκοπούς εκτίμησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Το μητρώο θα αποτελέσει το πλήρες αποθετήριο υποδειγμάτων της Τράπεζας και θα διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην κεντροποιημένη και ολιστική προσέγγιση της εκτίμησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων.

Η δομή της διαδικασίας διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων που ακολουθείται από τον ΤΕΥ, είναι βασισμένη σε ένα σύνολο διακριτών φάσεων.

Αρχικά, όταν αποφασίζεται η ανάπτυξη ενός νέου υποδείγματος, το υπόδειγμα πρέπει να καταχωρηθεί στο Μητρώο Υποδειγμάτων από τη Μονάδα στην οποία ανήκει. Η αποτελεσματική Διαχείριση

του Κινδύνου Υποδειγμάτων απαιτεί την τήρηση ενός πλήρους και εξαντλητικού μητρώου του συνόλου των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, έτσι ώστε η προτεραιοποίηση των ασκήσεων επικύρωσής τους καθώς και η διαβάθμιση και η παρακολούθηση του κινδύνου τους, να υποστηρίζεται επαρκώς. Κατά τη διάρκεια της φάσης ανάπτυξης ενός υποδείγματος, ο ΤΕΥ ενημερώνεται αναφορικά με την κατάσταση προόδου της διαδικασίας. Μόλις ολοκληρωθεί η ανάπτυξη του, το Μητρώο Υποδειγμάτων ενημερώνεται από την αρμόδια Μονάδα στην οποία ανήκει το υπόδειγμα με το ουσιαστικό υλικό που απαιτείται ώστε να οριστικοποιηθεί η διαβάθμιση σημαντικότητας του υποδείγματος, η αξιολόγηση του κινδύνου του καθώς και οι διαδικασίες επισκόπησης του και τέλος να ολοκληρωθεί η πορεία επικύρωσής του στο σύνολό της.

Μετά την καταχώρηση ενός νέου υποδείγματος και σε περίπτωση που αυτό έχει αξιολογηθεί ως υπόδειγμα που παρουσιάζει ουσιαστικό κίνδυνο, καθορίζεται η απαίτηση Αρχικής Επικύρωσης. Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι επίσης ένα βασικό συστατικό της αποδοτικής Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων, καθώς επιτρέπει τον ακριβή προσδιορισμό του Κινδύνου. Κατά τη διάρκεια μιας άσκησης Αρχικής Επικύρωσης, το υπόδειγμα εξετάζεται μέσα από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μίας σειράς ελέγχων, που καλύπτουν ένα πλήθος ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων και που έχουν κυρίως σχεδιαστεί ώστε να αμβλύνουν συγκεκριμένες περιοχές που αποτελούν πιθανές πηγές Κινδύνου Υποδειγμάτων, όπως θέματα ποιότητας δεδομένων εισόδου, ανεπάρκειες στον σχεδιασμό του υποδείγματος, μη συμμόρφωση με τις εσωτερικές ή/και τις εξωτερικές απαιτήσεις, ακατάλληλη χρήση του υποδείγματος, εσφαλμένη υλοποίηση του υποδείγματος και ανεπαρκής απόδοσή του. Οι έλεγχοι αυτοί εκτελούνται χρησιμοποιώντας ένα σύνολο από δεδομένα, που καθίστανται διαθέσιμα από την αρμόδια Μονάδα στην οποία ανήκει το υπόδειγμα μέσω της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ και περιλαμβάνονται στις αναφορές ποιότητας δεδομένων, στις αναφορές ανάπτυξης υποδειγμάτων, στις αναφορές χρήσης τους κτλ. Αποτέλεσμα των ασκήσεων επικύρωσης αποτελεί η συνδυασμένη αξιολόγηση της διαβάθμισης του κινδύνου που εμφανίζει το υπόδειγμα, ο καθορισμός του τύπου έγκρισής του και η κατάρτιση μίας προκύπτουσας λίστας από Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας, εφόσον παρατηρηθούν προβλήματα και ανεπάρκειες στις περιοχές αξιολόγησης του υποδείγματος, που πρέπει να επιλυθούν.

Μετά την έγκριση του υποδείγματος από το αρμόδιο διοικητικό επίπεδο ή επιτροπή, αυτό υλοποιείται στο κατάλληλο σύστημα. Η φάση της υλοποίησης, αποτελεί μία επιπλέον πηγή Κινδύνου Υποδειγμάτων. Ο ΤΕΥ διεξάγει την επισκόπηση της πορείας υλοποίησης ενός υποδείγματος, με την οποία εξετάζεται εάν η διαδικασία που ακολουθήθηκε και όλες οι διαθέσιμες αναφορές μηχανογραφικών ελέγχων καθώς και οι αναφορές αποδοχής χρήστη (UAT), πραγματοποιήθηκαν και εξετάστηκαν καταλλήλως, με στόχο να καθοριστεί εάν το υλοποιημένο υπόδειγμα είναι κατάλληλο προς χρήση και λειτουργεί σύμφωνα με τον αναμενόμενο τρόπο. Τα υλοποιημένα υποδείγματα και η ορθή χρήση τους παρακολουθούνται τακτικά από τις Μονάδες στις οποίες ανήκουν αλλά και από τον ΤΕΥ μέσω των ασκήσεων διαρκούς επικύρωσής τους (ετησίως για την περίπτωση αυτών που παρουσιάζουν σημαντικό Κίνδυνο Υποδείγματος ή με μικρότερη συχνότητα για τα υπόλοιπα υποδείγματα), εστιάζοντας κυρίως στη διακριτική ικανότητα, την ακρίβεια και τη σταθερότητα των αποτελεσμάτων τους. Κάθε άσκηση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

επικύρωσης δύναται να οδηγήσει στη διατύπωση Ευρημάτων Υποχρεωτικής Ενέργειας και πιθανά θα μπορούσε να προκαλέσει την υποχρέωση ανάπτυξης μίας νέας έκδοσης του υποδείγματος, στην περίπτωση που απαιτούνται ουσιώδεις τροποποιήσεις του. Οι τελευταίες μπορούν συνεπώς να εκκινήσουν ένα νέο σύνολο ενεργειών διαχείρισης του κύκλου ζωής και συντήρησης του υποδείγματος, όπως περιγράφηκε ανωτέρω.

Κλιματικοί και Περιβαλλοντικοί (Climate & Environmental (“C&E”)) κίνδυνοι

Αναγνωρίζοντας τη σημασία και τη δυνητική επίπτωση των κινδύνων ΠΚΔ, η Τράπεζα προχώρησε στον εντοπισμό και την εκτίμηση της σημαντικότητάς τους, καθώς και στην ενσωμάτωσή τους στο συνολικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, και δεσμεύεται να παρακολουθεί, να αξιολογεί και να διαχειρίζεται τους εν λόγω κινδύνους εφεξής. Ειδικότερα, η Τράπεζα:

- Ενσωμάτωσε τους κινδύνους C&E στη διαδικασία της εντοπισμού κινδύνων, αναγνωρίζοντας στο Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων της ΕΤΕ τους κινδύνους ΠΚΔ ως εγκάρσιους κινδύνους, αντί για αυτόνομους κινδύνους, και θεωρεί ότι αποτελούν πηγή υφιστάμενων τύπων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων.
- Ανέπτυξε τη μεθοδολογική προσέγγιση για να αξιολογήσει τη σημαντικότητα των κινδύνων ΠΚΔ ως πηγών των υφιστάμενων τύπων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Το αποτέλεσμα της πρώτης Αξιολόγησης Σημαντικότητας συμπεριλήφθη στις Εκθέσεις ICAAP και ILAAP του 2022.
- Ανέθεσε την ευθύνη για τη διαχείριση των κινδύνων C&E σε ολόκληρη την οργανωτική δομή, διαχέοντας αυτήν μέσω των τριών γραμμών άμυνας και συγχρόνως εγκαθίδρυσε νέες Επιτροπές (Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας, Επιτροπή Διαχείρισης ΚΠΔ) ως ένδειξη αποτελεσματικότητας.
- Ενσωμάτωσε τους κινδύνους ΚΠΔ στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων των υφιστάμενων τύπων κινδύνων και υλοποίησε τις απαραίτητες βελτιώσεις στην περιοχή εξειδίκευσής τους, ως εξής:
 - Η Τράπεζα ενσωμάτωσε την αξιολόγηση κινδύνων ΚΠΔ στη **διαδικασία χορήγησης και παρακολούθησης πιστώσεων** του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκαν κείμενα και εργαλεία (π.χ. κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαδικασία ΚΠΔ, εγχειρίδια χρηστών, μεθοδολογίες βαθμολόγησης ΚΠΔ, ειδικοί πίνακες βαθμολόγησης ΚΠΔ) και χρησιμοποιούνται από τους χορηγητές επιχειρηματικών δανείων προκειμένου να αξιολογήσουν και να ταξινομήσουν πιστούχους και συναλλαγές, από πλευράς κινδύνων ΚΠΔ και πιστοδοτικών κριτηρίων βιωσιμότητας.
 - Ποιοτικές και ποσοτικές μετρικές κινδύνων ΚΠΔ (μετρικές C&E για σκοπούς παρακολούθησης) έχουν

εισαχθεί στο **Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων** της Τράπεζας.

- Η Τράπεζα ευθυγράμμισε την **Ταξινόμηση Λειτουργικών Κινδύνων** και όλα τα λοιπά **προγράμματα διαχείρισης Λειτουργικών κινδύνων**, με συμπερίληψη κινδύνων ΠΚΔ βάσει των απαιτήσεων που καθορίζονται από τις αρμόδιες αρχές.
- Η Τράπεζα ενσωμάτωσε τους κινδύνους ΠΚΔ στο **Πλαίσιο ICAAP και στο Πλαίσιο Εσωτερικής Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων**.
- Η Τράπεζα αξιοποίησε τις υφιστάμενες διαδικασίες και υποδομές προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και συμμορφώθηκε πλήρως και εμπρόθεσμα με τις υποχρεώσεις υποβολής της **Πανευρωπαϊκής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων Κλιματικού κινδύνου (1H2022)**. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα έχει προβεί σε υψηλής προτεραιότητας βελτιώσεις δεδομένων, χρησιμοποιώντας εξωτερικές πηγές και προσεγγιστικές μεθόδους συμπλήρωσης δεδομένων, οι οποίες θα αποτελέσουν βάση για περαιτέρω βελτιώσεις των σχετικών δυνατοτήτων.

Τον Ιανουάριο 2022, η ΕΚΤ εκκίνησε μια εποπτική άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Κλιματικού Κινδύνου, για να εκτιμήσει κατά πόσο οι Τράπεζες είναι προετοιμασμένες να αντιμετωπίσουν χρηματοοικονομικά και οικονομικά πλήγματα που πηγάζουν από κλιματικούς κινδύνους. Η άσκηση διεξήχθη κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022, μετά την οποία η ΕΚΤ δημοσίευσε συνολικά αποτελέσματα.

Η προσομοίωση αυτή ήταν μια άσκηση με στοιχεία εκμάθησης και ανατροφοδότησης αμοιβαίως για τις συμμετέχουσες Τράπεζες και για τις Εποπτικές αρχές. Αποσκοπούσε στο να εντοπίσει τις βέλτιστες πρακτικές, καθώς και αδυναμίες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Τράπεζες κατά τη διαχείριση κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα. Ιδιαίτερης σημασίας είναι ότι δεν ήταν μία άσκηση επιτυχίας ή αποτυχίας, χωρίς άμεσες κεφαλαιακές επιπτώσεις για τα εποπτευόμενα ιδρύματα.

Τον Ιούλιο 2022, η ΕΤΕ ανακοίνωσε την επιτυχή ολοκλήρωση της Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Κλιματικού Κινδύνου έτους 2022, στην οποία η συνολική αξιολόγηση της ΕΤΕ συνάδει με το μέσο επίπεδο των ευρωπαϊκών Τραπεζών που συμμετείχαν.

Ως προς την πρόοδο των εσωτερικών δυνατοτήτων διενέργειας προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων κλιματικού κινδύνου (ποιοτικό σκέλος της Άσκησης), η Τράπεζα τοποθετήθηκε υψηλότερα από το μέσο των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων, στο Μέσο-Ανεπτυγμένο επίπεδο, ενώ στον εγχώριο τραπεζικό κλάδο, η συνολική έκθεση του Επιχειρηματικού Μοντέλου της Τράπεζας σε κλιματικούς κινδύνους μετάβασης αξιολογήθηκε ως φέρουσα το μικρότερο κίνδυνο βιωσιμότητας (Αναπτυγμένο επίπεδο βαθμολογίας).

Τα αποτελέσματα της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών Κλιματικού Κινδύνου του 2022 αποτυπώνουν την ισχυρή προσηλωση και πρόοδο της ΕΤΕ στη θεμελίωση ενός εναρμού πλαισίου διαχείρισης του κλιματικού κινδύνου και έγκαιρης προσαρμογής των διαδικασιών και στρατηγικών της,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

μέσω φιλόδοξων σχεδίων για σημαντικές επενδύσεις σε ανθρώπινους και τεχνολογικούς πόρους.

Στο μέλλον, η Τράπεζα σχεδιάζει να ενισχύσει περαιτέρω την ενσωμάτωση των παραγόντων ΠΚΔ στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις θα ωριμάζουν, οι ικανότητες ποσοτικοποίησης και ανάλυσης θα εξελίσσονται, και περισσότερο κλιματικά και περιβαλλοντικά δεδομένα θα γίνονται διαθέσιμα.

Επιπρόσθετα, οι βασικές πρωτοβουλίες για την εφαρμογή της στρατηγικής ΠΚΔ της Τράπεζας αποτελούν μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού, με στόχο την προσήλωση στην επίτευξη των στόχων στις προαναφερθείσες κρίσιμες περιοχές. Οι προγραμματισμένες δράσεις συνοψίζονται στα ακόλουθα σημεία:

- Ενίσχυση των ικανοτήτων διαχείρισης Κλιματικών και Περιβαλλοντικών διαστάσεων στο πλαίσιο του πιστωτικού κινδύνου, μέσω:
 - Ενσωμάτωσης των κινδύνων C&E στις Πιστωτικές Πολιτικές (όρια, κ.λπ.),
 - Προσαρμογές στη διαδικασία ταξινόμησης κινδύνου με διασύνδεση των κινδύνων C&E με τον πιστωτικό κίνδυνο,
 - Ενσωμάτωση των κινδύνων C&E στην τιμολόγηση δανείων, και
 - Τακτική παρακολούθηση των κινδύνων C&E στο πλαίσιο του πιστωτικού κινδύνου.
- Θεσμοθέτηση τακτικής παρακολούθησης Λειτουργικού κλιματικού κινδύνου, για τύπους κινδύνου που επηρεάζονται ουσιαστικά, για ιστορικούς ή στατικούς Βασικούς Δείκτες Κινδύνων (KRIs).
- Εκτέλεση μιας πιλοτικής προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων με μελλοντικές εκτιμήσεις (μεσοπρόθεσμοι ορίζοντα, με προσέγγιση στατικού ισολογισμού).
- Ανάπτυξη μεθοδολογίας μέτρησης εκπομπών ρύπων και στοχοθεσίας, καθώς και ενός εσωτερικού μοντέλου μέτρησης χρηματοδοτούμενων εκπομπών, για τακτική χρήση στη μέτρηση ιστορικών μεγεθών.

Λοιποί παράγοντες Κινδύνου

Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο

Η Τράπεζα εξαρτάται όλο και περισσότερο από τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών για να εκτελέσει την αποστολή της και τις καθημερινές λειτουργίες της. Η έγκαιρη και έγκυρη πληροφορία είναι απαραίτητη για την υποστήριξη των επιχειρησιακών αποφάσεων της Τράπεζας. Οι πληροφορίες που διαχειρίζεται η Τράπεζα, αλλά και οι Εταιρείες του Ομίλου, είναι κρίσιμες για τη λειτουργία της και αποτελούν στρατηγικό περιουσιακό στοιχείο. Ως εκ τούτου έχει αναγνωρισθεί πλήρως η ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα που έχει η προστασία και η διασφάλισή τους.

Οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών είναι αντιμέτωπες με διαρκώς αυξανόμενες και σύνθετες απειλές, οι οποίες εκμεταλλεύονται γνωστές και άγνωστες ευπάθειες των συστημάτων με ενδεχόμενες σοβαρές επιπτώσεις στην επιχειρησιακή λειτουργία, στα πρόσωπα και στις κρίσιμες υποδομές λόγω της παραβίασης της εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας και διαθεσιμότητας της πληροφορίας που τα συστήματα αυτά επεξεργάζονται, αποθηκεύουν ή μεταδίδουν.

Το ψηφιακό τοπίο είναι ευμετάβλητο και ταχέως εξελισσόμενο παγκοσμίως, έχοντας ως συνέπεια την αύξηση των ακόλουθων σχετικών, με την ασφάλεια πληροφοριών, κινδύνων στον τραπεζικό κλάδο:

- Η ραγδαία εξέλιξη σημαντικών τεχνολογικών επιτευγμάτων (π.χ. Cloud, Quantum computing, δίκτυα 5ης γενιάς, τεχνητή νοημοσύνη - AI, Internet of Things - IoT).
- Οι απρόβλεπτες γεωπολιτικές εξελίξεις.
- Η αυξημένη χρήση νέων τεχνολογιών και ψηφιακών εφαρμογών για την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων εν μέσω της ραγδαίας εξάπλωσης μιας πρωτοφανούς πανδημίας (COVID - 19), με πρωτοφανείς συνέπειες για την ανθρωπότητα.

Όσο περισσότερο στηρίζεται η κοινωνία και η οικονομία στην ψηφιοποίηση διαδικασιών και υπηρεσιών, τόσο αυξάνεται το εύρος των ευκαιριών (attack surface) για την πραγματοποίηση κακόβουλων ενεργειών. Οι εμπλεκόμενοι φορείς καλούνται πλέον για τον έγκαιρο σχεδιασμό μέτρων και την αποτελεσματική αντίδραση έναντι των κακόβουλων ενεργειών.

Συνεπώς, η προστασία των πληροφοριών συνιστά καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας της επιχειρησιακής δραστηριότητας της Τράπεζας. Η ανάγκη αυτή καθίσταται ιδιαίτερα επιτακτική στο σύγχρονο, σύνθετο και διασυνδεδεμένο επιχειρησιακό περιβάλλον.

Ο Όμιλος αναλύει συνεχώς τις συνθήκες που διαμορφώνονται και το περιβάλλον κυβερνοαπειλών στο οποίο δραστηριοποιείται, ώστε να αναγνωρίσει τις σημαντικότερες απειλές που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την επίτευξη των επιχειρηματικών του στόχων.

Η Τράπεζα έχοντας ως αντικειμενικό στόχο την μείωση των κινδύνων που προέρχονται από Κυβερνοεπιθέσεις (Cyber Risk) και την αύξηση της ανθεκτικότητας (Resilience) στις προκλήσεις του κυβερνοχώρου, έχει προχωρήσει στην εφαρμογή κατάλληλων μέτρων προστασίας.

Στην συνέχεια συνοψίζονται τα πλέον βασικά, μεταξύ άλλων, μέτρα προστασίας προς αυτόν τον σκοπό:

- Η θέσπιση του ρόλου του Group CISO σε επίπεδο Ομίλου Εθνικής Τράπεζας, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

εποπτεία της Ασφάλειας Πληροφοριών, καθώς και της Διεύθυνσης Κυβερνοασφάλειας Ομίλου.

- Βάση του ΣΔΑΠ, αποτελεί η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου, στην οποία αποτυπώνεται η δέσμευση της Διοίκησης, το μοντέλο διακυβέρνησης καθώς και οι αρχές Ασφάλειας Πληροφοριών / Κυβερνοασφάλειας. Η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών εξειδικεύεται από ένα σύνολο Διαδικασιών και Οδηγιών Εργασίας Ασφάλειας Πληροφοριών.
- Η ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών (ΣΔΑΠ), το οποίο βασίζεται σε διεθνή πρότυπα, κανονιστικά πλαίσια και βέλτιστες πρακτικές.
- Η Τράπεζα είναι πιστοποιημένη κατά ISO 27001.
- Η Τράπεζα έχει αποκτήσει την πιστοποίηση PCI DSS.
- Η Τράπεζα ακολουθεί μια πολυεπίπεδη προσέγγιση για την προστασία των πληροφοριακών της αγαθών. Η προσέγγιση περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προστασία από επιθέσεις άρνησης υπηρεσίας (DDoS), υπηρεσίες πληροφοριών (information intelligence services), περιμετρικά μέτρα ασφάλειας όπως firewalls, IDSs/IPSS, Secure Email Gateways, Secure Web Gateways, προστασία συσκευών (Endpoint protection), λύση αποτροπής διαρροής πληροφοριών (DLP solution), λύση διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών και συμβάντων ασφάλειας (SIEM solution), 24x7 Security Operation Center ("SOC"), κ.λπ.
- Η Τράπεζα διενεργεί ένα σύγχρονο ενημερωτικό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα ασφάλειας.
- Η Τράπεζα διενεργεί επισκοπήσεις ασφάλειας τακτικά και όποτε κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές. Η Τράπεζα είναι απόλυτα εναρμονισμένη με το ελληνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο υπόκειται και διενεργούνται έλεγχοι κυβερνοασφάλειας τουλάχιστον ετησίως από ρυθμιστικές αρχές, την ανεξάρτητη λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου, εξωτερικούς ελεγκτές για τις πιστοποιήσεις με υψηλά πρότυπα Ασφάλειας Πληροφοριών που κατέχει.
- Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια σειρά από βέλτιστες πρακτικές για να εξασφαλίσει την επιχειρησιακή συνέχεια του Ομίλου ενισχύοντας συνολικά την ανθεκτικότητά σε κυβερνοεπιθέσεις.
- Παρόλο που η Τράπεζα λαμβάνει και θέτει σε ισχύ όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας, διατηρεί ασφαλιστικό συμβόλαιο για την εξαιρετικά σπάνια πιθανότητα επιτυχημένης κυβερνοεπίθεσης ή παραβίασης δεδομένων.

Τα συστήματα κυβερνοασφάλειας του Ομίλου συνεχίζουν να βελτιώνονται με την ενίσχυση των μηχανισμών ανίχνευσης, αντιμετώπισης και προστασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή υψηλού επιπέδου εξυπηρέτησης των πελατών, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η αύξηση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών και η ασφάλεια της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού

Κίνδυνος που σχετίζεται με την αναγνώριση σημαντικού μέρους των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού

Στον υπολογισμό των δεικτών κεφαλαίου και κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου, ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις («ΑΦΑ»). Την 31 Δεκεμβρίου 2022, το ποσό των ΑΦΑ του Ομίλου ήταν €4,7 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €4,9 δισ.).

Η Τράπεζα διενεργεί επανεκτίμηση της αξίας των ΑΦΑ σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση των ΑΦΑ στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και κατά συνέπεια σε μείωση της αξίας των ΑΦΑ που περιλαμβάνονται στα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 προβλέπει ότι οι ΑΦΑ που αναγνωρίζονται για σκοπούς ΔΠΧΑ, στηρίζονται στην μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές ενός πιστωτικού ιδρύματος και εφόσον υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το CET1 του ιδρύματος.

Η αφαίρεση θα είχε σημαντική επίπτωση στα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας. Ωστόσο, ως μέτρο άμβλυνσης των συνεπειών της αφαίρεσης, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή «Deferred Tax Credit»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις ΑΦΑ προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative ("PSI"), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή "Tax Credit") έναντι του Ελληνικού Δημόσιου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν.4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν.4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν στις περιπτώσεις (β) και (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις σωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη Φορολογική Πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α, και η οποία αφορά στην ανωτέρω σωρευμένη πρόβλεψη, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιεσδήποτε μεταγενέστερες ειδικές

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

φορολογικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά στις ανωτέρω προβλέψεις και λουπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, ο Ν.4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή ρύθμισης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, το 2021 ο Ν. 4831 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013. Σύμφωνα με αυτή την τροποποίηση, η ετήσια απόσβεση / έκπτωση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από ζημίες PSI αφαιρείται κατά προτεραιότητα έναντι της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ. Το ποσό της ετήσιας έκπτωσης της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ περιορίζεται στο ποσό των κερδών που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας όπως ίσχυε πριν από την αφαίρεση τέτοιων χρεωστικών διαφορών και μετά την αφαίρεση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από απώλειες PSI. Το υπόλοιπο ποσό της ετήσιας έκπτωσης που δεν έχει συμψηφιστεί, μεταφέρεται για χρήση στις 20 επόμενες φορολογικές χρήσεις, στις οποίες θα υπάρχει επαρκές κέρδος μετά την αφαίρεση των παραπάνω χρεωστικών διαφορών (ζημίες PSI & ΜΕΔ) που αντιστοιχούν σε αυτά τα έτη. Κατά τη σειρά αφαίρεσης των μεταφερθέντων (αχρησιμοποίητων) ποσών, τα παλαιότερα υπόλοιπα χρεωστικής διαφοράς έχουν προτεραιότητα έναντι των νεότερων υπολοίπων. Εάν στο τέλος της 20ετούς περιόδου απόσβεσης υπάρχουν υπόλοιπα που δεν έχουν συμψηφιστεί, αυτά χαρακτηρίζονται ως φορολογικές ζημίες που υπόκεινται στην πενταετή παραγραφή.

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, οι επιλέξιμες ΑΦΑ του Ομίλου ανήλθαν σε €3,9 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €4,1 δισ.). Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε ατομική βάση, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική ως ζημία χρήσης, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση σε σχέση με τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές

ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Εάν οι κανονισμοί που διέπουν τη χρήση των ΑΦΠ, ως μέρος των εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου αλλάζουν, αυτό μπορεί να επηρεάσει την κεφαλαιακή βάση του Ομίλου και κατά συνέπεια και τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το 64,7% του CET1 (συμπεριλαμβανομένων των κερδών της περιόδου) του Ομίλου αποτελούνταν από ΑΦΠ. Επιπροσθέτως, δεν είναι βέβαιο ότι οποιαδήποτε οριστική ερμηνεία των τροποποιήσεων που περιγράφονται παραπάνω δεν θα αλλάξει ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα κρίνει τον χειρισμό των ΑΦΠ βάσει του ελληνικού νόμου παράνομο και κατά συνέπεια τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα δεν θα μπορέσουν να διατηρήσουν ορισμένες ΑΦΠ ως εποπτικά κεφάλαια. Εάν συντρέξει οποιοσδήποτε από τους παραπάνω κινδύνους, αυτό θα μπορούσε να έχει σημαντική δυσμενή επίπτωση στη δυνατότητα του Ομίλου να διατηρήσει επαρκή εποπτικά κεφάλαια, τα οποία με τη σειρά τους ενδεχομένως να καταστήσουν αναγκαία την έκδοση από τον Όμιλο επιπρόσθετων κεφαλαιακών μέσων που θα μπορέσουν να προσμετρηθούν στα εποπτικά κεφάλαια, τη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, τον περιορισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή την ανάληψη άλλων δράσεων, που ενδεχομένως να έχουν ουσιώδη αρνητική επίδραση στα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
Κινδύνου**Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση**Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Μη χρηματοοικονομική Κατάσταση

Βιώσιμη Ανάπτυξη | Σημαντικά γεγονότα
στο 2022

Συμμετοχές, Δείκτες, Αξιολογήσεις και
Πιστοποιήσεις

Διεθνή πρότυπα κατάρτισης της Μη
Χρηματοοικονομικής Κατάστασης

ESG Στρατηγική και προσέγγιση

Θέματα Μη Χρηματοοικονομικής
Κατάστασης:

- Κλιματικά και Περιβαλλοντικά θέματα
- Κοινωνικά και εργασιακά θέματα
- Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Καταπολέμηση της δωροδοκίας και θέματα σχετικά με τη διαφθορά
- Πολιτική Διαχείρισης Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
- Εκπαιδευτικά Προγράμματα στην Προστασία Προσωπικών Δεδομένων
- Πολιτικές για την ορθή παροχή Επενδυτικών και Ασφαλιστικών Υπηρεσιών

Η επίδοσή μας

Πληροφορίες βάσει του Άρθρου 8 του
Κανονισμού Ταξινόμιας της ΕΕ

Μετοχές και μετοχική σύνθεση ΕΤΕ

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Βιώσιμη Ανάπτυξη | Σημαντικά γεγονότα στο 2022

Η Εθνική Τράπεζα, στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης των αναγκών των ενδιαφερόμενων μελών της, καθώς και της παροχής πληρέστερης πληροφόρησης και διαφάνειας για τη δράση της σε θέματα βιωσιμότητας, έλαβε, κατά τη διάρκεια του 2022 σημαντικές βραβεύσεις και διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένων:

Βραβεύσεις & Διακρίσεις

Βραβείο “CR-Index 2021-2022”	Η Τράπεζα διακρίθηκε στην ανώτατη κατηγορία Diamond για το 2021-2022 για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, ως επιβράβευση της συνολικής της συνεισφοράς στους τομείς της Εταιρικής Υπευθυνότητας και της Βιώσιμης Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του Δείκτη CR Index 2021-2022 του Ινστιτούτου Εταιρικής Ευθύνης.
Βραβείο Καλύτερης Εταιρικής Διακυβέρνησης “Best Corporate Governance Greece” από τον CFI	Η Τράπεζα, για ακόμη μια χρονιά, έχει βραβευθεί ως “Best Corporate Governance – Greece” για το 2022 από τον διεθνή οργανισμό Capital Finance International («CFI»), για τις πρακτικές της εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει. Το CFI έχει την υποστήριξη διεθνών φορέων και οργανισμών όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ»), η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης («ΕΤΑΑ») και η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη («UNCTAD»).
Καλύτερη Τράπεζα 2022 – ΧΡΗΜΑ Επιχειρηματικά Βραβεία 2022	Η Τράπεζα απέσπασε το δεύτερο «Βραβείο καλύτερης τράπεζας – 2022», στο πλαίσιο των Επιχειρηματικών Βραβείων ΧΡΗΜΑ-2022.
“Digital Banking Awards 2022”	Η Τράπεζα απέσπασε τρεις διακρίσεις στο πλαίσιο των διεθνών βραβείων «Digital Banking Awards 2022» του οικονομικού περιοδικού World Finance: Best Consumer Digital Bank in Greece Best Mobile App in Greece Best Digital SME Bank in Greece
“e-volution Awards 2023”	Η Τράπεζα κατέκτησε το βραβείο Bronze στην κατηγορία « Best SEO for an e-Business », στα “e-volution Awards 2023” που διοργανώθηκαν από την Boussias Communications.
“Digital CX Awards 2022”	Η Τράπεζα απέσπασε δύο διακρίσεις στο πλαίσιο των διεθνών βραβείων «Digital CX Awards 2022» του περιοδικού The Digital Banker : Best Retail Bank for Digital CX - Greece Best SME Bank for Digital CX – Greece
"Digital Finance Awards 2022"	Διοργανώθηκαν από την Boussias Communications, υπό την αιγίδα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και με την τιμητική υποστήριξη του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (ELTRUN) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, στα οποία η Τράπεζα κατέκτησε επτά βραβεία: Platinum βραβείο στην κατηγορία “Digital Banking” για την υπηρεσία “Full Digital Offering for Retail & Business Customers by NBG” Gold βραβείο στην κατηγορία “Best Merchant Acquiring Digital Initiative” για την υπηρεσία “Online POS/e-commerce application for Business Customers by NBG” Gold βραβείο στην κατηγορία “Best Internet Banking” για την υπηρεσία “New Corporate Internet Banking by NBG” Silver βραβείο στην κατηγορία

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
				<p>“Best Consumer/SME Lending Digital Initiative” για την υπηρεσία “Personal Express Loan by NBG” Silver βραβείο στην κατηγορία</p> <p>“Best Fintech Solution” για την υπηρεσία “FinTech Solution – ERPs' Ecosystem through Direct Integration” Bronze βραβείο στην κατηγορία</p> <p>“Best API Project” για την υπηρεσία “Customer Insights - Simplifying Customer's Digital Journey” Bronze βραβείο στην κατηγορία</p> <p>“Best Digital Product Launch” για την υπηρεσία “Business Express Loan for Business Customers by NBG”.</p>	
				<p>“Loyalty Awards 2022”</p> <p>Το go4more, το Πρόγραμμα συνολικής επιβράβευσης, για μια ακόμη χρονιά πρωταγωνίστησε στα Loyalty Awards με έξι διακρίσεις:</p> <p>Platinum βραβείο στην κατηγορία</p> <p>“Best Promo Campaign / Contest” Gold βραβείο στην κατηγορία</p> <p>“Best Promo Campaign / Contest” Silver βραβεία στις κατηγορίες</p> <p>“Banking & Insurance”</p> <p>“Best Short-Term Initiative”</p> <p>“Best Use of CRM”</p> <p>“Best In-house Loyalty Team”.</p>	

Συμμετοχές, Δείκτες, Αξιολογήσεις και Πιστοποιήσεις

Οι Συμμετοχές παρατίθενται παρακάτω:

Συμμετοχές

UN Global Compact:	Από τον Ιούνιο του 2018, η Τράπεζα συμμετέχει στην εθελοντική πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών, UN Global Compact, ως Μέλος.
UNEP FI:	Τον Σεπτέμβριο του 2020, η Τράπεζα αναγνωρίζοντας τη σημασία των υπεύθυνων πρακτικών για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της μακρόχρονης λειτουργίας της, καθώς και τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους, τους πελάτες, τους υπαλλήλους της και την κοινωνία γενικότερα, προσυπέγραψε τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής της πρωτοβουλίας UNEP FI με στόχο να ενισχύσει περαιτέρω τη δέσμευση που έχει αναλάβει στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό της να συμβάλλει σε βιώσιμο μέλλον για όλους.
Global Compact Network Hellas:	Από τον Ιούνιο του 2018, η Τράπεζα είναι μέλος του τοπικού δικτύου του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών (UN Global Compact, Global Compact Network Hellas - GCNH). Ο ρόλος του είναι να υποστηρίζει τα ελληνικά μέλη του δικτύου στην υλοποίηση των 10 Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου (UN Global Compact) και να δημιουργεί ευκαιρίες για συνεργασία και κοινές δράσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.
Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη:	Από τον Δεκέμβριο του 2008, η Τράπεζα αποτελεί κύριο μέλος του Ελληνικού Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη («CSR Hellas»).
Ελληνική Ένωση Τραπεζών («ΕΕΤ»):	Η Τράπεζα είναι ένα από τα βασικότερα μέλη της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, η οποία αποτελεί φορέα εκπροσώπησης των ελληνικών και ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων που

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
		Λειτουργούν στην Ελλάδα. Σε ό,τι αφορά στις δράσεις για την αειφόρο ανάπτυξη, η ΕΕΤ έχει συστήσει διατραπεζική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχει ενεργά και η Εθνική Τράπεζα.			
Πρωτοβουλία των Τραπεζικών Ιδρυμάτων για τη Δράση για το Κλίμα («CAFI»):		Η Τράπεζα ήταν η πρώτη ελληνική τράπεζα που εντάχθηκε στην Πρωτοβουλία των Τραπεζικών Ιδρυμάτων για τη Δράση για το Κλίμα (CAFI), τον Απρίλιο του 2020. Ως υποστηρικτής/μέλος της πρωτοβουλίας, η Τράπεζα δεσμεύεται να προχωρήσει στην ενσωμάτωση κλιματικών παραγόντων και στην ευθυγράμμιση με τη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα και ως εκ τούτου συμμετέχει σε εκδηλώσεις που διοργανώνει το CAFI. Στις εκδηλώσεις αυτές, εκπρόσωποι από άλλες αναγνωρισμένες πρωτοβουλίες ή οργανισμούς, μοιράζονται την τεχνογνωσία και την εμπειρία τους ώστε να διευκολύνουν και να προωθήσουν τη διαδικασία ευθυγράμμισης με τη Συμφωνία του Παρισιού.			
Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το κλίμα (European Climate Pact):		Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα, δημοσιοποιώντας τις σημαντικές της δράσεις για το κλίμα και το περιβάλλον, μέσω του Carbon Disclosure Project (“CDP”). Αποτελεί μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για συνεργασία με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς και με την κοινωνία των πολιτών με σκοπό να εξασφαλίσει τη δέσμευσή τους για ανάληψη δράσης για το κλίμα και για τη διαμόρφωση πιο βιώσιμης συμπεριφοράς. Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα θα δημιουργήσει έναν δραστήριο χώρο ανταλλαγής πληροφοριών, διαλόγου και δράσης για την κλιματική κρίση. Θα παράσχει υποστήριξη για την ανάπτυξη και εδραίωση ενός κινήματος για το κλίμα. Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα, αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και βοηθά την ΕΕ να επιτύχει το στόχο της ως η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος του κόσμου.			

Δείκτες/Αξιολογήσεις

Οι Δείκτες/ Αξιολογήσεις και Πιστοποιήσεις της Τράπεζας, παρατίθενται παρακάτω:

Bloomberg Gender Equality Index 2023:

Η Τράπεζα συμπεριλήφθηκε για έκτη συνεχή χρονιά στο Δείκτη Bloomberg Gender Equality Index 2023, όπως διαμορφώνεται, με τη συμμετοχή 484 εταιρειών από 45 χώρες καλύπτοντας διάφορους τομείς δραστηριότητας.

FTSE4Good Index Series:

Η Τράπεζα έχει αξιολογηθεί θετικά, για 17η συνεχή χρονιά, για την κοινωνική και περιβαλλοντική της επίδοση από ανεξάρτητους αναλυτές, με αποτέλεσμα να έχει ενταχθεί στο χρηματιστηριακό δείκτη αειφορίας FTSE4Good Index.

MSCI ESG Rating:

Η MSCI Research διατήρησε την αναβάθμιση για την Τράπεζα το 2022 στο επίπεδο «BBB», αναφορικά με το πλαίσιο κριτηρίων το οποίο εφαρμόζει κατά την αξιολογήσή της («ESG Ratings»). Η Τράπεζα καλύπτεται από τον δείκτη MSCI για 9η συνεχή χρονιά.

Carbon Disclosure Project (CDP):

Η Τράπεζα, δημοσίευσε για 16η συνεχή χρονιά, μέσω του Ανεξάρτητου Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού Carbon Disclosure Project, ο οποίος διαθέτει τη μεγαλύτερη βάση δεδομένων πρωτογενών εταιρικών πληροφοριών που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, πληροφορίες και δεδομένα αναφορικά με τη στρατηγική, την πολιτική και τις δράσεις της στον τομέα της βιωσιμότητας και της κλιματικής αλλαγής. Η Τράπεζα για το 2022 αξιολογήθηκε στην κατηγορία C “Awareness”. Στην κατηγορία C ανήκουν οι επιχειρήσεις που αποδεδειγμένα αναγνωρίζουν τόσο τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη λειτουργία τους, όσο και τις επιπτώσεις που προκαλούν οι ίδιες στο περιβάλλον.

ISS ESG Scores:

Η Τράπεζα αξιολογήθηκε το 2022 από την ISS Corporate Solutions αναφορικά με τους πυλώνες «Περιβάλλον», «Κοινωνία» και «Διακυβέρνηση». Η Τράπεζα κατατάχθηκε στην ανώτατη Κατηγορία 1 για τον πυλώνα «Περιβάλλον και στην ανώτερη Κατηγορία 2 για τους πυλώνες «Κοινωνία» και «Διακυβέρνηση». Η Τράπεζα καλύπτεται από τον δείκτη ISS για 5η συνεχή χρονιά.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

Πιστοποιήσεις

Βεβαίωση εφαρμογής της πιστοποίησης ISO 26000:2010 για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Στο πλαίσιο συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και πρότυπα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Γενική Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, σε συνέχεια του επιτυχούς ελέγχου, από τον ανεξάρτητο οργανισμό ελέγχου και επιθεώρησης TÜV AUSTRIA Hellas, έλαβε βεβαίωση στις 26 Σεπτεμβρίου 2019 για την ορθή εφαρμογή, παρακολούθηση και συντονισμό των αρχών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στην Τράπεζα και στον Όμιλο, όπως αυτά καθορίζονται στη διεθνή πιστοποίηση ISO 26000:2010. Ακολουθώντας μια απαιτητική και άκρως επιτυχημένη διαδικασία πιστοποίησης που έλαβε χώρα τον Νοέμβριο του 2021, η Τράπεζα διατήρησε την προαναφερόμενη βεβαίωση για ακόμα ένα χρόνο. Στην παρούσα φάση η Τράπεζα είναι στη διαδικασία ανανέωσης της.

Πιστοποίηση Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης

Από το 2010 και μετέπειτα η Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας πιστοποιείται ετησίως από ανεξάρτητο Οργανισμό Διασφάλισης και περιλαμβάνει δείκτες απόδοσης (KPIs) για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Εταιρική Υπευθυνότητα.

Διεθνή πρότυπα κατάρτισης της Μη Χρηματοοικονομικής Κατάστασης

Σύμφωνα με τα άρθρα 151 και 154 του Ν. 4548/2018, όπως ισχύει, η Τράπεζα περιλαμβάνει στην Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου μια Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση με στόχο την κατανόηση της ανάπτυξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της Τράπεζας και του Ομίλου. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η εν λόγω Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση περιλαμβάνει τις ακόλουθες υπο-ενότητες:

Στο πλαίσιο της απαίτησης για τη δημοσιοποίηση των μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών, η Τράπεζα έλαβε υπόψη διεθνείς πρακτικές και πρότυπα, όπως οι Οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («Ο.Ο.Σ.Α.») για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις (2011) τα Global Reporting Initiative («GRI») Standards (Core option), τα Sustainability Accounting Standards Board («SASB») Standards, τον δείκτη ATHEX ESG Index, RobeccoSAM, Climate Disclosure Standards Board («CDSB»), Task Force on Climate-related Financial Disclosures («TCFD») και τις Οδηγίες της ΕΕ για τη δημοσιοποίηση μη- χρηματοοικονομικών αναφορών: Συμπληρωματικές αναφορές για πληροφορίες σχετιζόμενες με το κλίμα.

Οι αναφορές που απαιτούνται σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας περιλαμβάνονται στην ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση - Επισκόπηση των δραστηριοτήτων». Επιπλέον, αναγνωρίζοντας την σημαντικότητα και την πιθανή επίπτωση των κινδύνων που απορρέουν από κλιματικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες ευθυγραμμίζεται με τις αντίστοιχες κανονιστικές οδηγίες:

- τις έχει εντάξει στην Ταξινόμια Κινδύνων της, αναγνωρίζοντάς τους ως εγκάρσιους και διασταυρούμενους παρά ως αυτοτελείς κινδύνους και θεωρώντας τους ως παράγοντες των ήδη υπάρχοντων χρηματοοικονομικών και μη-χρηματοοικονομικών κινδύνων (Θεματικές Κινδύνων), και
- βρίσκεται στη διαδικασία διεξαγωγής ανάλυσης ουσιαστικότητας κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων στο πλαίσιο των Διαδικασιών Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου και της Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας («ICAAP» και «ILAAP») 2023.

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει αναλάβει πλήθος δράσεων ώστε οι κλιματικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι να ενταχθούν στο γενικό Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων της, αλλά και τη δέσμευση να τους παρακολουθεί, να τους αξιολογεί και να τους διαχειρίζεται στο μέλλον, σύμφωνα με τις προσδοκίες των εποπτικών αρχών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Προσέγγιση εστιασμένη στα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Τράπεζα δημοσιεύει Έκθεση ESG σε ετήσια βάση, η οποία παρέχει στοιχεία στο πλαίσιο αξιολογήσεων από τρίτους Οργανισμούς και διάφορους Οίκους Αξιολόγησης αναφορικά με τις δράσεις εταιρικής υπευθυνότητας που πραγματοποιεί. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, η Τράπεζα, με σκοπό να συμπεριλάβει τα ενδιαφερόμενα μέρη (Αρχές, Πολιτεία, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ΜΜΕ, εργαζόμενοι, επιχειρηματικός κόσμος, προμηθευτές, μέτοχοι, επενδυτές, κ.λπ.) στη διαδικασία προσδιορισμού, κατανόησης και ανταπόκρισης σε ζητήματα ESG, εφαρμόζει το πρότυπο AA1000 Accountability Principles Standard («AA1000 APS») 2008. Το πρότυπο AA1000 APS και οι Κατευθυντήριες Οδηγίες των Προτύπων GRI αποτελούν τη βάση για την Έκθεση ESG της Τράπεζας.

Ακολούθως, η Τράπεζα προχωρά σε συγκεκριμένες δράσεις, με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών, προκειμένου να βελτιωθεί η συνεργασία της με κάθε ομάδα ενδιαφερομένων μερών, να αντιμετωπίσει τα κύρια ζητήματα που προκύπτουν και να ανταποκριθεί στις προσδοκίες τους.

Ενδιαφερόμενα μέρη

Τα ενδιαφερόμενα μέρη της ΕΤΕ περιλαμβάνουν φυσικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που επηρεάζουν και επηρεάζονται ή ενδέχεται να επηρεαστούν από τις επιχειρηματικές αποφάσεις και δραστηριότητες της ΕΤΕ.

Η Τράπεζα εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες για τον εντοπισμό των ενδιαφερομένων μερών της. Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει τις ακόλουθες βασικές ομάδες ως ενδιαφερόμενα μέρη:

Η ΕΤΕ επικοινωνεί σε τακτική βάση, με κάθε ομάδα ενδιαφερομένων μερών, κατανοώντας τη σημασία αυτής της επικοινωνίας για τη λήψη των απαραίτητων πληροφοριών για τη βελτίωση των ενεργειών της.

Η δέσμευση των ενδιαφερομένων μερών στοχεύει στον εντοπισμό βασικών θεμάτων και αμοιβαία αποδεκτών λύσεων με αμοιβαία οφέλη μέσω σωστών επιχειρηματικών πρακτικών. Οι προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, καθώς και το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η Τράπεζα, εξελίσσονται διαρκώς. Η αξιολόγηση των βασικών θεμάτων μας βοηθά να εντοπίσουμε και να ιεραρχήσουμε τα περιβαλλοντικά, κοινωνικοοικονομικά και θέματα διακυβέρνησης που απασχολούν περισσότερο τα ενδιαφερόμενα μέρη και την Τράπεζα. Η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται ετησίως ή το αργότερο κάθε δύο χρόνια και ολοκληρώθηκε τελευταία φορά τον Οκτώβριο του 2021.

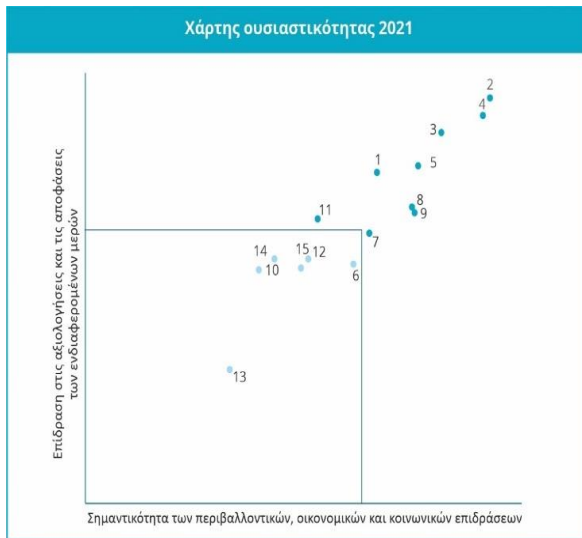
Τα κύρια ζητήματα ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των βασικών μεθόδων εμπλοκής και της συχνότητάς τους, όπως καταγράφονται μέσω των καναλιών επικοινωνίας της Τράπεζας και αξιολογούνται από την Τράπεζα στο πλαίσιο της εφαρμογής του προτύπου AA1000APS.v3, είναι τα εξής:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής						
					Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση		
Επενδυτές και Μέτοχοι	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Εσωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία ανεργίας. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη στήριξη υγείων οικονομιών χωρίς αποκλεισμούς. 	<p>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</p>	<p>Διαχείριση Κινδύνου</p>	<p>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</p>	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής						
					Κύρια ζητήματα προβληματισμού	Διάλογοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
					<ul style="list-style-type: none"> Παρουσίαση κερδών και ζημιών Ετήσια Χρηματοοικονομική Αναφορά Γενική συνέλευση των μετόχων 	○	●	○	○	○	
Πελάτες	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. Απόρρητο και ασφάλεια δεδομένων. 	<p>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</p>	<p>Διαχείριση Κινδύνου</p>	<p>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</p>	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής						
					Κύρια ζητήματα προβληματισμού	Διάλογοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
					<ul style="list-style-type: none"> Έρευνες ικανοποίησης Κέντρο επικοινωνίας Τομέας Διακυβέρνησης Θεμάτων Πελατών (παραπόνων) 	○	○	●	○	○	
Προμηθευτές και συνεργάτες	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. 	<p>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</p>	<p>Διαχείριση Κινδύνου</p>	<p>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</p>	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής						
					Κύρια ζητήματα προβληματισμού	Διάλογοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
					<ul style="list-style-type: none"> Διαδικασία αξιολόγησης Διαδικτυακή συμμετοχή σε διαγωνισμούς Σχέσεις με προμηθευτές/διαχείριση παραπόνων 	○	○	○	●	○	
Επιχειρηματική Κοινότητα (Επιχειρηματικές Ενώσεις, Εταίροι, Οίκοι Αξιολόγησης/Αναλυτές κ.λπ.)	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. Διαχείριση κινδύνου (δηλαδή ενσωμάτωση παραγόντων ΕΚΕ στην Πιστωτική Ανάλυση). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. 	<p>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</p>	<p>Διαχείριση Κινδύνου</p>	<p>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</p>	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής						
					Κύρια ζητήματα προβληματισμού	Διάλογοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
					<ul style="list-style-type: none"> Συναντήσεις Συνέδρια Επιχειρηματικές οργανώσεις 	○	○	○	○	●	
Υπάλληλοι	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοπρέπεια και ισότητα (δηλαδή ίσες ευκαιρίες, ποικιλομορφία, ανθρωπίνια δικαιώματα). Υγεία, ασφάλεια και ευημερία στην εργασία. Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. Απόρρητο και ασφάλεια δεδομένων. 	<p>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</p>	<p>Διαχείριση Κινδύνου</p>	<p>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</p>	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής						
					Κύρια ζητήματα προβληματισμού	Διάλογοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
					<ul style="list-style-type: none"> Εσωτερικοί διάλογοι επικοινωνίας με την Τράπεζα Συναντήσεις και επικοινωνία μεταξύ των σωματείων εργαζομένων και της Διοίκησης της ΕΤΕ Αξιολόγηση προσωπικού 	●	○	○	○	○	
Κράτος και Ρυθμιστικές Αρχές (δηλαδή Υπουργεία, κρατικοί φορείς, Ρυθμιστικές Αρχές, διακυβερνητικές οργανώσεις)	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Εσωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αξιοπρέπεια και ισότητα (δηλαδή ίσες ευκαιρίες, ποικιλομορφία, ανθρωπίνια δικαιώματα). Απόρρητο και ασφάλεια δεδομένων. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. 	<p>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</p>	<p>Διαχείριση Κινδύνου</p>	<p>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</p>	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής						
					Κύρια ζητήματα προβληματισμού	Διάλογοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
					<ul style="list-style-type: none"> Συνεργασία και διαβούλευση με θεσμικούς εκπροσώπους του Κράτους, την Τράπεζα της Ελλάδος και των Ρυθμιστικών Αρχών 	○	○	○	○	●	
Κοινωνία – Κοινότητες	<ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία εργασίας. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια). Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή. Εσωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επιπτώσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης. 	<p>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</p>	<p>Διαχείριση Κινδύνου</p>	<p>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</p>	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής						
					Κύρια ζητήματα προβληματισμού	Διάλογοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
					<ul style="list-style-type: none"> Διαβούλευση με τοπικούς εκπροσώπους Συνεργασία με τις τοπικές αρχές Χορηγία Δωρεές αγαθών 	○	○	○	○	●	

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Ουσιαστικά μη-χρηματοοικονομικά θέματα

Η Στρατηγική μας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη έλαβε υπόψιν της την ανάλυση ουσιαστικότητας βάσει του Προτύπου GRI, την Πληρότητα, το Πλαίσιο Βιωσιμότητας και τις Αρχές Συμμετοχικότητας των Ενδιαφερομένων μερών. Κατά το 2021, πραγματοποιήσαμε ηλεκτρονική έρευνα ανάλυσης ουσιαστικότητας, η οποία συνετέλεσε στη διαμόρφωση της ESG Στρατηγικής μας. Τα ουσιαστικά θέματα που η Τράπεζα, μέσω της έρευνας ανάλυσης ουσιαστικότητας, αναγνώρισε ότι σχετίζονται με τη δημιουργία επίδρασης στα ενδιαφερόμενα μέρη και την ευρύτερη οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον, αξιολογήθηκαν και αποτελούν τον χάρτη ουσιαστικότητας που βρίσκεται παρακάτω, μαζί με την προτεραιοποίησή τους.

Αναγνωρισμένα θέματα βιωσιμότητας
1. Ενδοεπιχειρησιακές περιβαλλοντικές επιδράσεις
2. Επιδράσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην κλιματική αλλαγή
3. Επιδράσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας (αποτελεσματικότητα πόρων/ασφάλεια)
4. Επιδράσεις προϊόντων και υπηρεσιών στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης
5. Επιδράσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης
6. Επιδράσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην παροχή στέγασης
7. Επιδράσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην ενίσχυση των υγιών και χωρίς αποκλεισμούς οικονομιών
8. Οικονομική προστασία των καταναλωτών
9. Απόρρητο και ασφάλεια δεδομένων
10. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
11. Υγεία, ασφάλεια και ευημερία στην εργασία
12. Αξιοπρέπεια και ισότητα (π.χ. ίσες ευκαιρίες, διαφορετικότητα, ανθρώπινα δικαιώματα)
13. Σύνθεση οργάνων διακυβέρνησης, ρόλοι και αρμοδιότητες
14. Κανονιστική Συμμόρφωση και Επιχειρηματική Ηθική (π.χ. πρόληψη της διαφθοράς, ανταγωνιστική συμπεριφορά, υπεύθυνες φορολογικές πληρωμές, ασφάλεια δεδομένων, υπεύθυνες προμήθειες, πολιτική αποδοχών κ.λπ.)
15. Διαχείριση κινδύνων (δηλαδή ενσωμάτωση των ESG κριτηρίων στην Πιστωτική Ανάλυση)

Σημείωση: Τα ουσιαστικά θέματα είναι 1-5, 7-9 & 11.

Η ανάλυση ουσιαστικότητας είναι μια θεμελιώδης διαδικασία για τη διαμόρφωση τόσο της Έκθεσης ESG όσο και της Στρατηγικής μας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, εξετάζοντας τις επιπτώσεις ESG των δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα αποτελέσματα της ανάλυσης ουσιαστικότητας, που διεξήχθη στο πλαίσιο της Έκθεσης ESG 2020, χρησιμοποιήθηκαν επίσης για τους σκοπούς της Έκθεσης ESG 2021, μετά από εσωτερική διαδικασία επικύρωσης για το 2021.

Μια νέα ανάλυση ουσιαστικότητας έχει προγραμματιστεί να πραγματοποιηθεί για την Έκθεση ESG 2022, σύμφωνα με τη μεθοδολογία ουσιαστικότητας του GRI 2021. Σύμφωνα με τη νέα μεθοδολογία, η Τράπεζα θα περιγράψει:

- πώς έχει εντοπίσει πραγματικές και πιθανές, αρνητικές και θετικές επιπτώσεις στην οικονομία, το περιβάλλον και τους ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματά τους, σε όλες τις δραστηριότητές της και τις επιχειρηματικές σχέσεις, και
- πώς έχει ιεραρχήσει τις επιπτώσεις για την υποβολή εκθέσεων με βάση τη σημασία τους.

Στρατηγική και προσέγγιση ESG

Σύνοψη στρατηγικής ESG της ΕΤΕ

Οι εξελίξεις σε θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και διακυβέρνησης είναι τόσο ραγδαίες που αναπόφευκτα έχουν καταστεί κεντρικός άξονας στον στρατηγικό προγραμματισμό των τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτό, οι τράπεζες αναγνωρίζουν τον ρόλο τους, να συμβάλλουν στην επιτάχυνση της μετάβασης σε έναν κόσμο χαμηλών εκπομπών άνθρακα, υποστηρίζοντας την κατανομή κεφαλαίων σε «πιο πράσινες» δραστηριότητες, ενώ παράλληλα χρηματοδοτούν τη μετάβαση των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, σε ένα πιο βιώσιμο μοντέλο λειτουργίας. Η ΕΤΕ ανταποκρίνεται σε αυτή την επιτακτική ανάγκη με αυξημένο αίσθημα ευθύνης.

Η ΕΤΕ αποφάσισε να υιοθετήσει μια ολιστική προσέγγιση σε σχέση με θέματα ESG, χαράσσοντας, αρχικά, την ESG στρατηγική της σε 3 στρατηγικούς πυλώνες (βλ. πίνακα παρακάτω) που είναι στενά ευθυγραμμισμένοι με τον σκοπό της Τράπεζας να δημιουργήσει ένα πιο ευημερούν και βιώσιμο μέλλον μαζί με τους πελάτες, τους ανθρώπους της και τους μετόχους. Για το σκοπό αυτό, αποτυπώσαμε το «Ε», «S» και «G» στρατηγική μας (Περιβάλλον, Κοινωνία και Διακυβέρνηση) μέσα από 9 θέματα. Αυτά τα θέματα πηγάζουν από το πρόσφατα ανανεωμένο σύστημα αξιών μας, το αντικατοπτρίζουν, ευθυγραμμίζονται με επιλεγμένους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDG) του ΟΗΕ και συμπληρώνουν τη συνολική επιχειρηματική στρατηγική και το μετασχηματισμό της Τράπεζας, καθώς και το όραμά μας να γίνουμε η αδιαμφισβήτητη **Τράπεζα Πρώτης Επιλογής** στην Ελλάδα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

Αξίζει να σημειωθεί, ότι τα θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον, ενσωματώνουν τη στρατηγική μας για την κλιματική αλλαγή και την απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα, η οποία ενισχύεται και αναλύεται διεξοδικά, σε ετήσια βάση.

Πυλώνες ESG	Στρατηγικά Θέματα ESG	Οι Αξίες μας	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)
Περιβάλλον	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ηγούμαστε της αγοράς στη χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας 2. Επιταχύνουμε τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία 3. Επιδεικνύουμε περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές - πρότυπα 	<p>Αναπτυξιακή,</p> <p>Αποτελεσματική</p>	
Κοινωνία	<ol style="list-style-type: none"> 4. Πρωτοστατούμε στη διαφορετικότητα & στη συμπερίληψη 5. Προάγουμε τη δημόσια υγεία & ευημερία 6. Προωθούμε την Ελληνική κληρονομιά, τον πολιτισμό & τη δημιουργικότητα 7. Ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα & την καινοτομία 8. Υποστηρίζουμε την ευημερία μέσω της μάθησης & του ψηφιακού αλφαριθμητισμού 	<p>Ανθρώπινη</p>	
Διακυβέρνηση	<ol style="list-style-type: none"> 9. Τηρούμε τα υψηλότερα πρότυπα διακυβέρνησης 	<p>Αξίопιστη</p>	

Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου

Η ΕΤΕ έχει εκπονήσει και υιοθετήσει την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης, η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/perivallon/politiki-viwsimis-anaptiksis>) και επίσης επικοινωνείται στους υπαλλήλους μέσω ανακοινώσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στο εσωτερικό δίκτυο της ΕΤΕ.

Η Πολιτική τηρεί με τις απαιτήσεις του υφιστάμενου νομοθετικού και κανονιστικού περιβάλλοντος, καθώς και τις διεθνείς πρακτικές που συμπεριλαμβάνονται σε διεθνείς συνθήκες και πρωτοβουλίες και στοχεύει στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην εταιρική κοινωνική ευθύνη και στην επιχειρηματική ηθική. Ειδικότερα η Πολιτική βασίζεται:

- 1 Στην εκάστοτε ισχύουσα κείμενη νομοθεσία για θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, βιώσιμης και υπεύθυνης χρηματοδότησης/επενδύσεων, διαχείρισης περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κινδύνων διακυβέρνησης περιβαλλοντικής, βιώσιμης διακυβέρνησης και διαφάνειας.

- 2 Στις σχετικές συστάσεις και αποφάσεις ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμικών οργάνων.
- 3 Στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- 4 Στις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής του UNEP FI.
- 5 Στην Αρχή της Προφύλαξης, όπως αυτή διατυπώθηκε από τον ΟΗΕ σύμφωνα με τη διακήρυξη της Αρχής 15 του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (Precautionary Principle - Principle 15 of 'The Rio Declaration on Environment and Development').
- 6 Στην Αρχή της Ουσιαστικότητας, όπως αυτή ορίζεται από τα Πρότυπα GRI, μέσω της οποίας ο Όμιλος δεσμεύεται να ιεραρχεί, με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών του, τουλάχιστον ανά διετία τις σημαντικότερες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις που δημιουργεί, καθώς και τις λοιπές αρχές του GRI αναφορικά με το περιεχόμενο και την ποιότητα των εκθέσεων βιώσιμης ανάπτυξης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
7	Στις 10 Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ (United Nations Global Compact).				Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 14001.
8	Στις συστάσεις του Task Force on Climate Related Financial Disclosures («TCFD»).				Περιβαλλοντική επίδραση και η προσέγγισή μας
<p>Κατανοώντας πλήρως τη σημασία της συνεισφοράς μας στη βιώσιμη ανάπτυξη, θέτουμε ως σκοπό της Πολιτικής τη θέσπιση του πλαισίου για την ανάπτυξη δράσεων που συνδράμουν στη διαχείριση των οικονομικοκοινωνικών, διακυβέρνησης αλλά και περιβαλλοντικών επιδράσεων της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου, και οδηγούν κυρίως:</p> <ol style="list-style-type: none"> Στη μείωση -και, όπου είναι εφικτό, στην αντιστάθμιση- των περιβαλλοντικών μας επιπτώσεων (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με τα φαινόμενα κλιματικής αλλαγής), όπως αυτές προκύπτουν από τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των πελατών μας, καθώς και από την λειτουργία μας (συμπεριλαμβανομένης της κατανάλωσης ενέργειας στα κτήρια). Στη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας για τα ενδιαφερόμενα Μέρη, καθώς και την ευρύτερη οικονομία και τις κοινωνίες των χωρών δραστηριοποίησης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Στην ανάληψη πρωτοβουλιών και καινοτόμων δράσεων στους τομείς της Εταιρικής Διακυβέρνησης, της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της Επιχειρηματικής Ηθικής, πέραν της συμμόρφωσης με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για τα θέματα αυτά, που θα συνεισφέρουν στο όραμά μας να είναι η ΕΤΕ η Τράπεζα Πρώτης Επιλογής. Στην προστασία της φήμης και της αξιοπιστίας του Ομίλου και στην καλλιέργεια/ενδυνάμωση του ανανεωμένου αξιακού μας συστήματος. 					
<p>Βασική αρχή της φιλοσοφίας του Ομίλου ΕΤΕ είναι να λειτουργεί αποτελεσματικά, έγκαιρα και αποφασιστικά, εστιάζοντας στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανάπτυξή του, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω καινοτόμων ιδεών και πρωτοποριακών λύσεων, συμβάλλοντας παράλληλα στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων μερών που εμπιστεύονται το όνομα και τη φήμη του.</p> <p>Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιδράσεις, η Τράπεζα, για να ενδυναμώσει τη συνεισφορά της στη βιώσιμη ανάπτυξη, δεσμεύεται στη μείωση τυχόν αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον που προκύπτουν, κυρίως, μέσω των χρηματοδοτήσεών της, αλλά και από τη δική της λειτουργία.</p> <p>♦ Περιβαλλοντικές επιδράσεις χρηματοδότησης</p> <p>Το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τη διευκόλυνση δραστηριοτήτων, μέσω της παροχής χρηματοδότησης. Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από την Εθνική Τράπεζα, ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά σε αυξημένες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (Baselining of Greenhouse Gas, (GHG)), σε εξάντληση των φυσικών πόρων, σε απώλεια βιοποικιλότητας, στη ρύπανση κ.λπ.</p> <p>Αναγνωρίζοντας την κλιματική αλλαγή ως μέγιστη περιβαλλοντική πρόκληση της εποχής, η Τράπεζα δεσμεύεται να ενισχύσει τον ρόλο της ως χρηματοδότης και σύμβουλος στην προσπάθεια μετάβασης στην οικονομία μηδενικών εκπομπών. Ταυτόχρονα, η Τράπεζα στοχεύει στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας, στη μειωμένη εξάρτηση από φυσικούς πόρους και σε περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές.</p> <p>Για την επίτευξη των στόχων η Τράπεζα:</p> <ul style="list-style-type: none"> εστιάζει στην εφαρμογή της συνολικής της στρατηγικής για το κλίμα και το περιβάλλον (ως αναπόσπαστο μέρος της συνολικής ESG στρατηγικής της) προωθώντας βιώσιμες χρηματοδοτήσεις, επενδύσεις, καθώς και «πράσινες» τραπεζικές λύσεις, και προσφέροντας προϊόντα και υπηρεσίες που μετράζουν την κλιματική αλλαγή και συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενισχύει τις δανειοδοτικές της πολιτικές και διαδικασίες, ενσωματώνοντας περιβαλλοντικούς κινδύνους (συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής), κοινωνικούς κινδύνους και κινδύνους διακυβέρνησης στην πιστωτική αξιολόγηση των εταιρικών πελατών, τόσο σε επίπεδο οφειλέτη όσο και σε επίπεδο συναλλαγών, οι οποίες εκτελούνται με βάση τα εσωτερικά διαμορφωμένα Κριτήρια Βιώσιμου Δανεισμού που είναι, ευθυγραμμισμένα με τα επί του παρόντος διαθέσιμα, τεχνικά σχετικά κριτήρια ελέγχου για τους δύο πρώτους περιβαλλοντικούς στόχους του Κανονισμού Ταξινόμιας της ΕΕ, 					

Θέματα Μη Χρηματοοικονομικής Κατάστασης

Κλιματικά και Περιβαλλοντικά Θέματα

Η Τράπεζα, ως μία από τις τέσσερις συστημικά σημαντικές τράπεζες και ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα των κλιματικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων, τόσο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της όσο και για τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, έχει ήδη προσαρμοστεί στις εθελοντικές διεθνείς πρακτικές και στις εξελισσόμενες κανονιστικές απαιτήσεις. Ειδικότερα, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου, τον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, θέματα τα οποία ενσωματώνουν τη στρατηγική μας για την κλιματική αλλαγή και την απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα, ως μέρος της συνολικής ESG στρατηγικής μας, το Πλαίσιο Κριτηρίων Βιώσιμου Δανεισμού και το Πλαίσιο Έκδοσης Πράσινων Ομολόγων της ΕΤΕ, ενώ έχει αναπτύξει από το 2004 ένα Σύστημα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> εστιάζει στην ενσωμάτωση περιβαλλοντικών παραγόντων που σχετίζονται με το κλίμα, όπως ορίζονται από τις σχετικές κανονιστικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς, στη διαχείριση κινδύνων της, στο πλαίσιο δημοσιοποιήσεων και στο μοντέλο διακυβέρνησής της, ενισχύοντας τον εντοπισμό, την παρακολούθηση και την άμβλυση των περιβαλλοντικών ζητημάτων. <p>◆ Περιβαλλοντικές επιδράσεις εσωτερικής λειτουργίας και ιδίων υποδομών</p> <p>Η Τράπεζα δεσμεύεται για τον περιορισμό του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος και των σχετικών επιπτώσεων (συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων σε κλίμα, νερό, αέρα, γη, βιοποικιλότητα, χρήση πόρων) που προέρχονται από τη λειτουργία και τη διαχείριση των υποδομών της. Σε αυτό το πλαίσιο, οι προτεραιότητες είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων της. Εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων. Προμήθεια ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αποτελεσματική διαχείριση του χαρτιού και των στέρεων αποβλήτων. Εξορθολογισμός των επαγγελματικών μετακινήσεων και ενθάρρυνση της χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς. Ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης του προσωπικού. Συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία. Εφαρμογή περιβαλλοντικών προτύπων στη διαδικασία προμηθειών (συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, πιο εμπειριστατωμένης αξιολόγησης προμηθευτών). <p>Δράσεις</p> <p>Σύμφωνα με τρία Κλιματικά και Περιβαλλοντικά Στρατηγικά μας Θέματα, για να ηγούμαστε στην χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας, να επιταχύνουμε την βιώσιμη μετάβαση και να δημιουργούμε πρότυπα που ενισχύουν περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές, η Τράπεζα ανέλαβε το 2022 σημαντικές πρωτοβουλίες και υλοποίησε έργα με θετικές πραγματικές και δυνητικές επιπτώσεις. Επιπλέον, έχουν γίνει σημαντικά βήματα για την ενίσχυση των εσωτερικών πρακτικών της Τράπεζας (π.χ. πλαίσιο δημοσιοποιήσεων και διακυβέρνηση) σχετικά με τη διαχείριση περιβαλλοντικών ζητημάτων και κινδύνων, με την υιοθέτηση εποπτικών απαιτήσεων και συστάσεων (βλ. Ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Κλιματικός & Περιβαλλοντικός Κίνδυνος»). Ειδικότερα:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Κλιματικά και Περιβαλλοντικά Θέματα Στρατηγικής: <ul style="list-style-type: none"> Συγκεκριμένα προϊόντα που παρέχονται από την Τράπεζα, έχουν σχεδιαστεί ώστε να εξυπηρετούν τα δύο Κλιματικά και Περιβαλλοντικά Στρατηγικά μας Θέματα που αφορούν την ηγετική θέση της Τράπεζας στην αγορά, χρηματοδότησης βιώσιμης ενέργειας και την επιτάχυνση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία Συνεχείς προσπάθειες εστιάζουν στον περιορισμό του αποτυπώματος στον άνθρακα, συμπεριλαμβανομένων τόσο των μη χρηματοδοτούμενων όσο και των χρηματοδοτούμενων εκπομπών. Περισσότερες λεπτομέρειες για τα χαρακτηριστικά των πράσινων προϊόντων μας και την διάθεσή τους, καθώς για τη μέτρηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου περιλαμβάνονται παρακάτω στην ενότητα «Η επίδοσή μας». UNEP FI - Δέσμευση στις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής («PRB») <p>Ως προσυπογράφουσα της πρωτοβουλίας UNEP FI και για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των Αρχών Υπεύθυνης Τραπεζικής (PRB) στο πλαίσιο της εν λόγω πρωτοβουλίας, εντός του καθορισμένου τετραετούς χρονικού πλαισίου, η Εθνική προώθησε τη διαδικασία υλοποίησης αναλαμβάνοντας πλήθος δράσεων, οι οποίες επισημαίνονται παρακάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία ενός εξειδικευμένου Τομέα Κλιματικής & Περιβαλλοντικής Στρατηγικής του Ομίλου, προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η διαδικασία ευθυγράμμισης με τις Αρχές (PRB 5 - Διακυβέρνηση και Κουλτούρα). Έχουν τεθεί 2 SMART στόχοι, ειδικότερα: Στόχος 1 – Κλίμα: €600 εκατ. για τη χρηματοδότηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την περίοδο 2022-25, Στόχος 2 – Υγιείς και χωρίς αποκλεισμούς οικονομίες: 3 εκατομμύρια ενεργοί ψηφιακοί χρήστες μέχρι το τέλος του 2024 (PRB 2 – Επιδράσεις και Θέσπιση Στόχων). Ανάπτυξη διαδικασίας παρακολούθησης και επανεξέτασης των PRB στόχων της ΕΤΕ (PRB 2 – Επιδράσεις και Θέσπιση Στόχων). Υποβολή και δημοσίευση της 1^{ης} Έκθεσης Αυτοαξιολόγησης της ΕΤΕ σε θέματα PRB (PRB 6 – Διαφάνεια και Λογοδοσία). Υποβολή και δημοσίευση της 2^{ης} Έκθεσης Αυτοαξιολόγησης της ΕΤΕ σε θέματα PRB στο τέλος Απριλίου 2023 (PRB 6 – Διαφάνεια και Λογοδοσία). Προσδιορισμός ειδικών προδιαγραφών για την προώθηση της εξέλιξης των συστημάτων σύμφωνα με το πλαίσιο UNEP FI (PRB 6 – Διαφάνεια και Λογοδοσία). <p>Για περισσότερες πληροφορίες βλ. ιστοσελίδα της ΕΤΕ (https://www.nbg.gr/)</p> 				

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

/jssmedia/Files/Group/esg/Ektheseis/Principles-for-Responsible-Banking.pdf?rev=e1efe36eca17484d809c3f4c245ef875&hash=6FE7F9EC0B0C46F10E072607A8A3A5C6).

• Κριτήρια Βιώσιμου Δανεισμού και Ερωτηματολόγια ESG

Η Τράπεζα έχει ενισχύσει τις δανειοδοτικές της πολιτικές και διαδικασίες ενσωματώνοντας περιβαλλοντικά (συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής), κοινωνικά κριτήρια και κριτήρια διακυβέρνησης που εφαρμόζονται τόσο σε επίπεδο οφειλέτη όσο και σε επίπεδο συναλλαγών. Σε ευθυγράμμιση με την ευρύτερη στρατηγική της για τη βιωσιμότητα, η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πλαίσιο Κριτηρίων Βιώσιμου Δανεισμού (Sustainable Lending Criteria Framework - SLCF), προκειμένου να εντοπίσει και να ταξινομήσει τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο εταιρικών δανείων της, οι οποίες συμβάλλουν στη μετάβαση σε μια πιο βιώσιμη οικονομία. Το Πλαίσιο αυτό σκιαγραφεί τη λογική της κατηγοριοποίησης μιας δραστηριότητας ως βιώσιμης, με βάση τον Κανονισμό Ταξινόμησης της ΕΕ και τις Αρχές συνδεδεμένων με τη Βιωσιμότητα Δανείων (Sustainability-Linked Loan Principles, (SLLP)).

Σε συνδυασμό με το Πλαίσιο SLCF, η Τράπεζα εισήγαγε τον Απρίλιο του 2022 νέα Ερωτηματολόγια ESG και σχετικές διαδικασίες αξιολόγησης (εξειδικευμένα για κάθε κλάδο) στις διαδικασίες δανεισμού της, τόσο για νέα δάνεια όσο και για αναχρηματοδοτήσεις, σε επίπεδο οφειλέτη και σε επίπεδο συναλλαγών. Στόχος δεν είναι μόνο η εκπλήρωση υφιστάμενων και μελλοντικών κανονιστικών απαιτήσεων, αλλά και η αντιμετώπιση του ζητήματος της διαθεσιμότητας και της ακρίβειας των δεδομένων ESG με την εφαρμογή μιας ισχυρής διαδικασίας συλλογής δεδομένων, η οποία θα αντλεί δεδομένα πελατών, χρήσιμα για πολλαπλούς σκοπούς. Βλ. (<https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.202011finalguideonclimate-relatedandenvironmentalrisks~58213f6564.en.pdf>)

• Πράσινο Ομολόγο

Στο πλαίσιο της προώθησης της βιώσιμης ενεργειακής χρηματοδότησης και παίζοντας πρωταγωνιστικό ρόλο στην ενεργειακή μετάβαση της Ελλάδας, η ΕΤΕ εξέδωσε και εισήγαγε Πράσινο Ομολόγο Υψηλής Εξασφάλισης ύψους €500 εκατ. στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου, τον Οκτώβριο του 2020, το πρώτο Πράσινο Ομολόγο Υψηλής Εξασφάλισης από ελληνική τράπεζα. Μέσα στον πρώτο χρόνο της έκδοσης, το 70% των εσόδων κατανεμήθηκε σε 42 έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε όλη την Ελλάδα.

Το 2022 ολοκληρώθηκε η επιλογή μεταξύ των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων για την τελική κατανομή των εσόδων, επιτυγχάνοντας πλήρη αξιοποίηση, με τη χρηματοδότηση συνολικά 58 έργων ΑΠΕ. Τα έσοδα έχουν χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση ή αναχρηματοδότηση επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων, νέων ή υφιστάμενων δανείων ή/και επενδύσεων σε εξοπλισμό, ανάπτυξη, μεταποίηση, κατασκευή, λειτουργία, διανομή και συντήρηση ΑΠΕ («Επιλέξιμα περιουσιακά

στοιχεία») από πηγές παραγωγής, χερσαία αιολική ενέργεια, ηλιακή θερμική ενέργεια και μικρά υδροηλεκτρικά έργα.

Επιπλέον, τα επιλεγμένα περιουσιακά στοιχεία αναμένεται να συμβάλουν στην επίτευξη των SDG 7 (Φτηνή και Καθαρή Ενέργεια), SDG 9 (Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές) καθώς και SDG 13 (Δράση για το Κλίμα).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Πράσινο Ομολόγο της Εθνικής Τράπεζας επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της ΕΤΕ (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/pistwtikoι-titloi/plaisio-ekdoshs-prasinwn-viwsimwn-omologwn>).

Δείκτης Πράσινων Ομολόγων που συνδέονται με το κλίμα: 43,2%

• Διευθέτηση Περιβαλλοντικών Παραπόνων

Αναφορικά με την Περιβαλλοντική Διαχείριση που αφορά στη λειτουργία της και το ζήτημα της διευθέτησης περιβαλλοντικών παραπόνων, σημειώνεται ότι κατά το 2022 υποβλήθηκαν, μέσω επίσημων μηχανισμών παραπόνων, 7 παράπονα σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της Τράπεζας οι οποίες και διευθετήθηκαν εντός του έτους. Τα εν λόγω παράπονα αφορούσαν τα εξής θέματα: κατάσταση εξωτερικών χώρων/προσώπων Καταστημάτων, επισκευή ζημιών και την ατμόσφαιρα ή την καθαριότητα εντός των Καταστημάτων.

Η Τράπεζα καταβάλλει πάντοτε κάθε δυνατή προσπάθεια συμμόρφωσης με τους σχετικούς κανονισμούς και την υφιστάμενη νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό, προχώρησε στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων σε ό,τι αφορά τον καθαρισμό κτηρίων και την αποκατάσταση τυχόν ζημιών.

Κατά το έτος 2022, η Τράπεζα δεν εντόπισε κάποιο περιστατικό μη συμμόρφωσης με περιβαλλοντικούς νόμους ή/και κανονισμούς και δεν της επιβλήθηκε κανένα πρόστιμο σχετικά με το περιβάλλον.

Η πορεία μας στο μέλλον

Η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η πορεία προς τη δημιουργία βιώσιμων και υγιών κλιματικών και περιβαλλοντικών πρακτικών περιλαμβάνει μια σειρά από ενέργειες εντός βραχυπρόθεσμου, μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου ορίζοντα.

Για τον σκοπό αυτό, η Τράπεζα θέτει ήδη βασικές προτεραιότητες στους τρεις στρατηγικούς άξονες που περικλείουν τη στρατηγική της για την κλιματική αλλαγή και την απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα, ως τμήμα της συνολικής ESG στρατηγικής.

Πιο συγκεκριμένα, λαμβάνοντας υπόψη την προσπάθεια της Τράπεζας να προωθήσει τη βιώσιμη χρηματοδότηση ενέργειας και μετά την έκδοση του Πλαισίου Έκδοσης Πράσινων Ομολόγων, αναπτύσσεται ένα Πλαίσιο Βιώσιμης Χρηματοδότησης, το οποίο θα περιλαμβάνει επιπλέον κατηγορίες πράσινης χρηματοδότησης παράλληλα με άλλες - κοινωνικού προσανατολισμού - κατηγορίες επιλεξιμότητας. Στόχος της Εθνικής Τράπεζας είναι η περαιτέρω προώθηση της ενεργειακής χρηματοδότησης με την ανάληψη ηγετικής θέσης σε περιφερειακά έργα ΑΠΕ και την προώθηση βιώσιμων λύσεων για μικρές επιχειρήσεις, καθώς και την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

προσφορά καινοτόμων προϊόντων που θα διευκολύνουν τη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης. Μέσω του ρόλου της ως προσυπογράφουσα της πρωτοβουλίας UNEP FI PRB και της σχετικής στοχοθεσίας, η Τράπεζα έχει δεσμευτεί για εκταμιεύσεις ΑΠΕ, €600 εκατ. για την περίοδο 2022-2025, στόχος στον οποίο η Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη.

Όσον αφορά τον στόχο της Τράπεζας να επιταχύνει τη μετάβαση σε μία **βιώσιμη οικονομία**, έχοντας θέσει μια γραμμή βάσης για τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές (απογραφή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου – GHG - για το 2020 και το 2021, προσθέτοντας τώρα και το 2022), η Τράπεζα βρίσκεται σε διαδικασία χάραξης τροχιάς μείωσης των εκπομπών για συγκεκριμένους τομείς που περιλαμβάνουν τα χαρτοφυλάκια δανεισμού της, ως η πιο επιδραστική κατηγορία περιουσιακών στοιχείων, εφαρμόζοντας επιστημονικά τεκμηριωμένες μεθοδολογίες. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διαδικασίας στοχοθεσίας, η Τράπεζα θα επικεντρώσει τις δράσεις της σε τομείς υψηλής έντασης άνθρακα και σε συνεργασία με τους πελάτες της, θα διαμορφώσει συγκεκριμένα σχέδια για την επίτευξη μείωσης των εκπομπών, με βάση τη σχετική πορεία μετάβασης. Στόχος της Εθνικής Τράπεζας είναι να υποστηρίξει σθεναρά τους εταιρικούς πελάτες της καθ' όλη τη διάρκεια της προσπάθειάς τους για την απεξάρτηση από τον άνθρακα, προσφέροντας βιώσιμη χρηματοδότηση και συνεχή δέσμευση (συμβουλευτικός ρόλος). Ενδεικτικά, οι πρωτοβουλίες όσον αφορά εταιρικούς πελάτες ήδη περιλαμβάνουν την προσφορά στοχευμένων προτάσεων για πράσινη μετάβαση στο πλαίσιο του προγράμματος Εθνική 2.0 ενώ σχεδιάζονται νέα πακέτα λύσεων που εστιάζουν σε βιώσιμες αλυσίδες αξίας. Η προσφορά στοχευμένων προϊόντων για την κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης για χρηματοδότηση της μετάβασης πελατών λιανικής, καταναλωτών και μικρών επιχειρήσεων επεκτείνεται, π.χ., μέσω νέων συνεργασιών για τη χρηματοδότηση πράσινων μεταφορών και οικοσυστημάτων στέγασης, πέρα από τα υπάρχοντα πράσινα προϊόντα για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών, την αγορά υβριδικών ή ηλεκτρικών οχημάτων κλπ. Επιπλέον, μέσω του Πλαισίου Βιώσιμης Χρηματοδότησής της, η Τράπεζα θα είναι σε θέση να διοχετεύει χρηματοδότηση για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και των ευκαιριών για τις μη προνομιούχες ομάδες.

Στο πλαίσιο της υιοθέτησης **υπεύθυνων κλιματικών και περιβαλλοντικών πρακτικών**, η Τράπεζα θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για τη μείωση των εκπομπών που προκύπτουν από τη λειτουργία της (μη χρηματοδοτούμενων), συμβάλλοντας στον αντίστοιχο στόχο της για μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών (net-zero). Η Τράπεζα θα συνεχίσει να υποστηρίζει και να είναι χορηγός πρωτοβουλιών που σχετίζονται με το περιβάλλον και θα επιταχύνει περαιτέρω τη βελτίωση των δυνατοτήτων και υποδομών της, όσον αφορά τα ESG δεδομένα και τις σχετικές δημοσιοποιήσεις, τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων, την ευαισθητοποίηση και την κουλτούρα κ.λπ.

Κοινωνικά και εργασιακά θέματα

Κοινωνικοοικονομική επίδραση

Η ΕΤΕ επιδιώκει συνεχώς να διασφαλίζει, ότι η συνεισφορά της έχει ουσιαστικό αντίκτυπο στη χώρα και τον πληθυσμό της, έχοντας πάντα το βλέμμα της στραμμένο στην επόμενη ημέρα για την ελληνική κοινωνία. Η Τράπεζα δεσμεύεται να συμβάλει στη δημιουργία θετικών οικονομικο-κοινωνικών επιδράσεων στα Ενδιαφερόμενα Μέρη της και ευρύτερα στις οικονομίες και τις κοινωνίες όπου λειτουργεί, μέσω των δραστηριοτήτων της (παροχή χρηματοδοτήσεων, προϊόντων και υπηρεσιών), του ρόλου της ως εργοδότη, αλλά και της ανάπτυξης συγκεκριμένων προγραμμάτων για δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Οι σχετικές δεσμεύσεις της καλύπτουν τα παρακάτω θέματα: Συνεισφορά στην προώθηση της απασχόλησης, της αξιοπρεπούς εργασίας, της οικονομικής ανάπτυξης, της επιχειρηματικότητας, της στέγασης, της κινητικότητας, της καινοτομίας, της καλής υγείας, της εκπαίδευσης, της ισότητας των φύλων, αλλά και στην προστασία και διαφύλαξη της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, μέσω:

- της διανομής οικονομικής αξίας στα ενδιαφερόμενα μέρη, που περιλαμβάνει τη μισθοδοσία, τις πληρωμές σε προμηθευτές και τους φόρους,
- της διάθεσης κεφαλαίων, της παροχής των κατάλληλων προϊόντων και υπηρεσιών για τις ανάγκες των πελατών, με τα ίδια πρότυπα ποιότητας, πληρότητας και συμπεριφοράς, και της παροχής ορθής και επαρκούς πληροφόρησης. Σημειώστε ότι η ΕΤΕ βρίσκεται στη διαδικασία ανάπτυξης πλαισίου βιώσιμων χρηματοδοτήσεων, το οποίο θα ενσωματώνει επιλέξιμες κοινωνικές δραστηριότητες για την κατανομή εσόδων από μελλοντικές εκδόσεις βιώσιμων ομολόγων.
- της προστασίας των χρηματοοικονομικών αποφάσεων των πελατών, του απορρήτου των δεδομένων τους, της πληροφόρησης που τους αφορά, αλλά και των συμφερόντων τους εν γένει,
- της παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και προϊόντων με ισότιμη μεταχείριση και χωρίς αποκλεισμούς,
- της πρόσβασης σε χρηματοδότηση με ισότιμη μεταχείριση ή χωρίς αποκλεισμούς,
- του προγράμματος εταιρικής υπευθυνότητας "Ευθύνη" με δράσεις στήριξης προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης, υγείας, ενίσχυσης ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων, υποστήριξης των τεχνών, του πολιτισμού και της παιδείας,
- των δράσεων του Μορφωτικού Ιδρύματος της Τράπεζας («MIET»), και του Ιστορικού Αρχείου της,
- της ανάπτυξης ενός εργασιακού περιβάλλοντος, όπου η Τράπεζα διασφαλίζει καλές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας για το Προσωπικό της, με ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες, με την εφαρμογή ενός αξιοκρατικού συστήματος αξιολόγησης της απόδοσης, την παροχή σημαντικών προγραμμάτων επιμόρφωσης

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

(συμπεριλαμβανομένων και προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης) για τη διαρκή βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού της.

Η ανάπτυξη και η διατήρηση υψηλού επιπέδου ανθρωπίνου δυναμικού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Τράπεζας, καθώς κατανοεί ότι η επιτυχία της βασίζεται στο προσωπικό της. Οι σχετικές δεσμεύσεις της Τράπεζας σε αυτό τον τομέα καλύπτουν τα παρακάτω θέματα:

- ✓ Ανάπτυξη και εκπαίδευση του ανθρώπινου κεφαλαίου.
- ✓ Υγεία, ασφάλεια και ευεξία στην εργασία.
- ✓ Αξιοπρέπεια και Ισότητα: Σεβασμός της Διαφορετικότητας.
- ✓ Κανενός είδους Διάκριση, Προσβλητική Συμπεριφορά, ή Κοινωνικό Αποκλεισμό.
- ✓ Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- ✓ Προάσπιση της ισορροπίας μεταξύ εργασίας και προσωπικής ζωής (work-life balance).

Σχετικές Πολιτικές και Κώδικες

Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και λοιπών Δράσεων του Ομίλου

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει και εφαρμόζει, από τον Μάιο του 2016, την «Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και λοιπών Δράσεων του Ομίλου». Η εν λόγω Πολιτική έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό συγκεκριμένων αρχών και κανόνων για την πραγματοποίηση δράσεων αναφορικά με δωρεές, χορηγίες, φιλανθρωπικές συνεισφορές, υποτροφίες και λοιπές σχετικές δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της Πολιτικής, τη διασφάλιση της διατήρησης υψηλού επιπέδου ηθικής συμπεριφοράς κατά την ανάληψη δράσεων προσφοράς, τη συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, αναφορικά με δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της Πολιτικής (π.χ. διαφάνεια) καθώς και την υιοθέτηση διαδικασιών που προάγουν τη διαφάνεια κατά την ανάληψη δράσεων δωρεών από τον Όμιλο. Σύμφωνα με την Πολιτική, ο Όμιλος της ΕΤΕ δεν αναλαμβάνει και/ή συμμετέχει σε δράσεις που υποστηρίζουν πολιτικές οργανώσεις, πολιτικά κόμματα ή πολιτικά κινήματα.

Η εν λόγω Πολιτική παράλληλα εφαρμόζει, συμπληρώνει και συμπληρώνεται από τις διατάξεις που ορίζονται σε άλλες Πολιτικές του Ομίλου, όπως η Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων για Ανώτατα Στελέχη και η Πολιτική κατά της Δωροδοκίας.

Επιπλέον, στο πλαίσιο διεθνώς βέλτιστων πρακτικών που σχετίζονται με δωρεές, χορηγίες και λοιπές σχετικές πράξεις και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 αναφορικά με τη διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα, η Τράπεζα δημοσιεύει πληροφορίες για όλες τις πληρωμές που διενεργήθηκαν εντός της αντίστοιχης οικονομικής χρήσης/έτους, προς επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα.

Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας

Όπως ορίζεται και εντός του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, διαρκής στόχος της Τράπεζας είναι η ίση μεταχείριση κάθε μέλους του ανθρώπινου δυναμικού. Η Τράπεζα:

- Αναπτύσσει αξιολογικό σύστημα αξιολόγησης απόδοσης, προαγωγών και αμοιβών του ανθρώπινου δυναμικού της.
- Σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις, συστήματα ανάπτυξης και κινήτρων με στόχο την προσέλκυση, επιλογή και περαιτέρω αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Υποστηρίζει τη συνεχή βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού, διεξάγοντας σημαντικά προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης για την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Η φιλοσοφία της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου έχει ως βασικό άξονά της το σεβασμό της προσωπικότητας κάθε εργαζομένου. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου εκφράζουν τη δέσμευσή τους να τηρούν και να προωθούν αξίες όπως η ακεραιότητα, η υπευθυνότητα, η ειλικρίνεια, η διαφάνεια, η εμπιστοσύνη, η ισότητα και τα υψηλά ηθικά πρότυπα σε όλες τις λειτουργίες. Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος:

- Χωρίς να περιορίζει την ανεξαρτησία των εργαζομένων, προάγει την ισότητα, τη διαφορετικότητα, τον σεβασμό και το ομαδικό πνεύμα σε ένα θετικό και ικανοποιητικό εργασιακό περιβάλλον.
- Δεν ανέχεται κανενός είδους διάκριση ή προσβλητική συμπεριφορά έναντι της προσωπικότητας κάποιου (για παράδειγμα, ηθική, σεξουαλική ή άλλη μορφή παρενόχλησης, εκφοβισμού, δίωξης και άλλες) ή κοινωνικό αποκλεισμό ή άνιση μεταχείριση λόγω εθνικότητας, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής καταγωγής, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, παρουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, φύλου, γενετικών χαρακτηριστικών, οικογενειακής κατάστασης, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων ή σωματικών αναπηριών, καθεστώτος βετεράνου ή ιθαγένειας, έγγαμης κατάστασης ή εγκυμοσύνης.
- Εκτιμά ιδιαίτερα τις ιδέες και την οπτική των εργαζομένων με διαφορετικό υπόβαθρο που διαθέτουν ποικίλα ταλέντα και χαρακτηριστικά, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, και διασφαλίζει ότι παρέχονται ίσες ευκαιρίες στους εργαζόμενους.
- Στοχεύει στην εφαρμογή μέτρων που διασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες για όλα τα φύλα, μεταξύ άλλων, όσον αφορά στις προοπτικές σταδιοδρομίας και στη βελτίωση της εκπροσώπησης του φύλου που υποεκπροσωπείται στις διοικητικές θέσεις.

Η Τράπεζα εκτιμά ιδιαίτερα τη σημασία της δεοντολογίας και της ηθικής συμπεριφοράς. Ως εκ τούτου, τα σχετικά θέματα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

κλιμακώνονται σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, όπως περιγράφεται στο καταστατικό της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου, σκοπός του είναι να βοηθήσει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκτέλεση των καθηκόντων του όσον αφορά την ενίσχυση της εσωτερικής δεοντολογίας και της επιχειρηματικής ακεραιότητας:

- Διασφαλίζοντας ότι τα υψηλότερα πρότυπα ηθικής και ακεραιότητας εφαρμόζονται σε όλες τις δραστηριότητες της Τράπεζας, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, και
- Επιβλέποντας τις προσπάθειες των ανώτερων διευθυντικών στελεχών να καλλιεργήσουν μια κουλτούρα δεοντολογίας και συμμόρφωσης εντός της Τράπεζας και του Ομίλου, να ενισχύσουν την εσωτερική ηθική κουλτούρα και την επιχειρηματική ακεραιότητα και να αποθαρρύνουν την ανήθικη συμπεριφορά.

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikis-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>). Ο Κώδικας αναθεωρείται περιοδικά, ενσωματώνοντας νέες αρχές, το πλαίσιο του ενημερώνεται και εμπλουτίζεται και η μορφή του επανασχεδιάζεται, ώστε να διευκολύνεται η καλύτερη κατανόηση των κανόνων συμπεριφοράς, καθώς και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ρυθμιστικό πλαίσιο. Το 2021 ξεκίνησε το αναθεωρημένο πρόγραμμα e-learning του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, το οποίο είναι υποχρεωτικό για όλο το προσωπικό της Τράπεζας. Σκοπός του προγράμματος e-learning, εκτός από τη διασφάλιση της σωστής κατανόησης και εφαρμογής των αρχών και απαιτήσεων του Κώδικα από το προσωπικό της Τράπεζας και του Ομίλου, ήταν να συμπεριλάβει και τις νέες/επικαιροποιημένες διατάξεις του, καθώς και τον Σκοπό, Όραμα και τις Αξίες της Τράπεζας και τα υψηλά ηθικά πρότυπα σε όλες τις λειτουργίες της (βλ. ενότητα «Με μια ματιά»).

Πολιτική κατά της Βίας και της Παρενόχλησης στην Εργασία του Ομίλου

Η ανάπτυξη ενός εργασιακού περιβάλλοντος το οποίο σέβεται, διασφαλίζει και προωθεί το δικαίωμα κάθε προσώπου στην εργασία χωρίς βία και παρενόχληση αποτελεί δέσμευση και προτεραιότητα για τον Όμιλο Εταιρειών της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της νέας Πολιτικής που υιοθετήθηκε είναι η δημιουργία ενός εξειδικευμένου πλαισίου πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας και παρενόχλησης που εκδηλώνεται κατά τη διάρκεια της εργασίας, είτε συνδέεται με αυτήν, είτε προκύπτει από αυτήν, συμπεριλαμβανομένης της βίας και παρενόχλησης λόγω φύλου καθώς και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Σημειώνεται ότι η Πολιτική είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 190 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 4808/2021, καθώς και με τις διατάξεις των άρθρων 2 επ. του Ν. 4808/2021.

Πολιτική Διαχείρισης Εσωτερικών Καταγγελιών Περιστατικών Βίας και Παρενόχλησης του Ομίλου

Προς την κατεύθυνση αυτή και, προκειμένου να υλοποιηθεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο η δέσμευση του Ομίλου για την αντιμετώπιση και – τελικά – την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον χώρο εργασίας, η Τράπεζα θέτει σε εφαρμογή την παρούσα Πολιτική Διαχείρισης Εσωτερικών Καταγγελιών για Περιστατικά Βίας και Παρενόχλησης, με την οποία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την καλόπιστη αναφορά περιστατικού ή περιστατικών βίας και παρενόχλησης στην εργασία.

Γενικά, η Τράπεζα ενθαρρύνει όλους όσους περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Πολιτικής να αναφέρουν κάθε μορφής βία και παρενόχληση που εκδηλώνεται κατά τη διάρκεια της εργασίας, είτε συνδέεται με αυτή είτε προκύπτει από αυτή, συμπεριλαμβανομένης της βίας και παρενόχλησης λόγω φύλου και της σεξουαλικής παρενόχλησης, αμέσως μόλις υποπέσει στην αντίληψή τους. Οι εν λόγω αναφορές μπορούν να γίνονται επώνυμα ή ανώνυμα, μέσω των θεσπισθέντων Διαύλων Εσωτερικών Καταγγελιών.

Αντίστοιχα, η Τράπεζα δεσμεύεται, τόσο μέσα από την παρούσα Πολιτική, όσο και μέσω των λοιπών διαδικασιών της, στη διασφάλιση της πλήρους εμπιστευτικότητας και προστασίας του καταγγέλλοντος. Όλες οι καταγγελίες θα λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και θα διερευνώνται με πλήρη αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία. Η Τράπεζα διαβεβαιώνει ότι, όσοι προβαίνουν σε καταγγελίες θα προστατεύονται από τυχόν αντίποινα, καθώς και ότι τα προσωπικά δεδομένα όλων των εμπλεκόμενων μερών θα προστατεύονται, μέσω της εφαρμογής των απαραίτητων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας.

Υπεύθυνη Διαχείριση Προμηθειών

Στηρίζοντας τη μακροχρόνια δέσμευσή της για υπεύθυνες λειτουργίες, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτικές, κανονισμούς και διαδικασίες, που στην ουσία ενσωματώνονται στους σχετικούς Κώδικες Δεοντολογίας, διασφαλίζοντας διαφάνεια και αμεροληψία, καθώς και αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων στις προμήθειες και στην υλοποίηση τεχνικών έργων. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί ένα Σύστημα Διαχείρισης Σχέσεων Προμηθευτών (SRM-SAP), το οποίο διευκολύνει τη συνεργασία με τους προμηθευτές της, που εκπροσωπούνται από τους περισσότερους επιχειρηματικούς τομείς. Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, όλα τα μέρη που εμπλέκονται σε προμήθειες και τεχνικά έργα, πρέπει να γνωρίζουν και να συμμορφώνονται με τον Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος ισχύει επίσης για την αγορά και τα τεχνικά έργα. Η Τράπεζα εξετάζει και αξιολογεί τους προμηθευτές της (όσον αφορά την ποιότητα, τις πιστοποιήσεις, τον σεβασμό στα ανθρώπινα/εργασιακά δικαιώματα κ.λπ.), σε συνεχή βάση.

Η Τράπεζα, επίσης, διενεργεί τακτικούς δειγματολογικούς (ποιοτικούς και ποσοτικούς) ελέγχους στις παραγγελίες και παραλαβές ειδών/παγίων κ.λπ.

Κατά το 2022, δεν υπήρξαν επιβεβαιωμένα περιστατικά στα οποία καταγγέθηκαν ή δεν ανανεώθηκαν συμβάσεις με επιχειρηματικούς εταίρους, λόγω παραβιάσεων που σχετίζονται με τη διαφθορά. Όλοι οι υποψήφιοι προμηθευτές θα πρέπει να είναι σύμφωνοι με τους κανόνες της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, όπως αυτοί υπαγορεύονται από τις σχετικές Κοινωνικές Διατάξεις (αποστέλλοντας και σχετικό υποστηρικτικό υλικό) σε ζητήματα όπως:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Προστασίας του περιβάλλοντος.
- Παιδικής εργασίας.
- Υγείας και ασφάλειας στην εργασία.
- Κοινωνικής ισότητας/αλληλεγγύης.

Όλοι οι προμηθευτές της ΕΤΕ, που προκύπτουν από διαγωνιστικές διαδικασίες, συμμορφώνονται με αυτή την υποχρέωση.

Βάσει των παραπάνω, εκτιμάται ότι περίπου για το 97% των προμηθευτών που συνεργάζονται με την Τράπεζα, έχουν συμπεριληφθεί κατά την αξιολόγηση τους και περιβαλλοντικά κριτήρια.

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει αναπτύξει:

- Αξιολόγηση κινδύνου δωροδοκίας προμηθευτή, μέσω ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου, όπου η Τράπεζα αξιολογεί τον κίνδυνο δωροδοκίας/διαφθοράς που πιθανώς να θέτουν στην Τράπεζα Τρίτα Μέρη, και
- Πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης της Τράπεζας και του Ομίλου, όπου μεταξύ άλλων, θεσπίζει το ESG ερωτηματολόγιο για τους παρόχους υπηρεσιών.

Διαχείριση παραπόνων πελατείας της Τράπεζας

Με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των παραπόνων πελατείας, η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική Διαχείρισης Παραπόνων Πελατείας, η οποία ρυθμίζει αναλυτικά τη διακυβέρνηση των παραπόνων πελατείας και τις βασικές αρχές που την καθορίζουν. Παράλληλα, ο ειδικός τομέας Διακυβέρνησης Θεμάτων Πελατείας, που υπάγεται στην ανεξάρτητη λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης, είναι αρμόδιος για την άμεση ανταπόκριση στα παράπονα/καταγγελίες που υποβάλλονται είτε, απευθείας από την πελατεία της Τράπεζας, είτε μέσω Φορέων.

Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας εποπτεύει θέματα συμπεριφοράς, με σκοπό να διασφαλίζει τη δίκαιη μεταχείριση των πελατών (όπως σχεδιασμός και καταλληλότητα προϊόντων/ υπηρεσιών, διαδικασίες πωλήσεων, διαφάνεια αμοιβών, ικανοποίηση/παράπονα) και ότι η Τράπεζα διεξάγει τις δραστηριότητές της με τον ορθό τρόπο. Πιο συγκεκριμένα, σχετικά με τη διαχείριση των παραπόνων, η Επιτροπή:

- επανεξετάζει αναφορές που υποβάλλονται από τη Λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου σε πελατειακά ζητήματα (όπως τις αντιλήψεις πελατείας/τα δεδομένα ικανοποίησης πελατείας (αποτελέσματα ερευνών)/παράπονα πελατείας κλπ.)·
- παρακολουθεί και επανεξετάζει (μέσω της Λειτουργίας Κανονιστικής Συμμόρφωσης) τις διαδικασίες, βάσει των οποίων η Τράπεζα διαχειρίζεται κεντρικά όλα τα παράπονα που υποβάλλονται από τους πελάτες της Τράπεζας, ώστε να διασφαλιστεί η επίλυση των θεμάτων με διαφάνεια, αμεροληψία και αντικειμενικότητα, εντός του συμφωνημένου χρονικού πλαισίου, καθώς και τα σχετικά ερωτήματα και τις συστάσεις του Συνήγορου (Ombudsman)·

Επιπλέον, η Επιτροπή λαμβάνει και επανεξετάζει τα παράπονα που σχετίζονται με τα μέλη του ΔΣ και τα Ανώτατα Στελέχη της Τράπεζας.

Προστασία καταναλωτή & Πρακτικές Μάρκετινγκ

Η Τράπεζα, επιδιώκοντας τη διαρκή συμμόρφωσή της με τις νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις της, εφαρμόζει διαδικασία ελέγχου και στις περιπτώσεις της τοποθέτησης νέων προϊόντων και υπηρεσιών, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εισαγωγής, Τροποποίησης, Κατάργησης Προϊόντων και Υπηρεσιών της Τράπεζας. Στο πλαίσιο αυτό, ελέγχονται τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ως προς τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς, ενώ το συνολικό κείμενο και το περιεχόμενο των συμβάσεων, καθώς και οι όροι και τα έντυπα που παρέχουν προσυμβατικές πληροφορίες, που προορίζονται για συμβατικές συμφωνίες μεταξύ της Τράπεζας και των πελατών της επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις νέες κατευθυντήριες γραμμές της νομοθεσίας ή των επιχειρηματικών αποφάσεων από τις νομικές υπηρεσίες της Τράπεζας και τη λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου και στη συνέχεια κοινοποιούνται στους πελάτες σύμφωνα με διαδικασία που υπόκειται επίσης στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Με σκοπό τον συντονισμό των αναγκαίων ενεργειών για την προβολή της εταιρικής ταυτότητας της Τράπεζας, έχει συσταθεί Επιτροπή Διαφήμισης, μεταξύ των αρμοδιοτήτων της οποίας περιλαμβάνεται η έγκριση των προγραμμάτων προβολής της εταιρικής εικόνας της Τράπεζας, των προϊόντων και των υπηρεσιών της, καθώς και η διερεύνηση προτάσεων για τη βέλτιστη αξιοποίηση του διαδικτυακού τόπου και των εναλλακτικών δικτύων της Τράπεζας ως μέσων προβολής των προϊόντων και των υπηρεσιών της.

Επιπλέον, ακολουθούνται συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου πριν τη διαφημιστική προβολή των προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας με οποιονδήποτε τρόπο (έντυπη/ηλεκτρονική), ενώ οι σχετικές διαφημιστικές ανακοινώσεις ελέγχονται από τις αρμόδιες Κανονιστικές και Νομικές Μονάδες.

Τα προγράμματα που παρέχουμε είναι σύμφωνα με τους κανονισμούς και τους εθελοντικούς κανόνες επικοινωνίας και μάρκετινγκ, με στόχο την πλήρη ενημέρωση του πελάτη για τα οφέλη των προϊόντων και των υπηρεσιών μας. Έτσι, διασφαλίζουμε ότι οι επικοινωνίες και το προωθητικό υλικό μας είναι συνεπές με τις διατάξεις του Ελληνικού Κώδικα Διαφήμισης-Επικοινωνιών, τις διατάξεις περί αθέμιτου ανταγωνισμού και προστασίας των καταναλωτών και τη συνολική ισχύουσα ελληνική νομοθεσία. Παρακολουθούμε και τηρούμε αυστηρά τους κανονισμούς/κατευθυντήριες γραμμές του Ελληνικού Συμβουλίου Ελέγχου Επικοινωνιών. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ενότητα Διαφάνεια τραπεζικών συναλλαγών (<https://www.nbg.gr/el/idiwtis/apories/suxnes-erwtiseis/sunallages>).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι Άνθρωποι

- **Εκπαίδευση και Ανάπτυξη**
- **Επιλογή, Προσλήψεις και Τοποθετήσεις**
- **Υγεία και ασφάλεια**
- **Ισότητα των Φύλων**
- **Αριθμός προσωπικού ανά γεωγραφική περιοχή**
- **Προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το 2023**

Εκπαίδευση και Ανάπτυξη

Η Τράπεζά μας κατά το έτος 2022 ενίσχυσε τη δυναμική της στην Εκπαίδευση και Ανάπτυξη εναρμονίζοντάς τη περαιτέρω με τους Σκοπούς και τις Αξίες της και δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενδυνάμωση των Στελεχών της καθώς και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους μέσα από εκτενείς, συστηματικές και βιωματικές εκπαιδευτικές δράσεις, αξιοποιώντας πληθώρα μεθόδων και εργαλείων στη λογική του blended learning.

Στο επίκεντρο βρέθηκε η σταδιακή εφαρμογή της νέας εκπαιδευτικής προσέγγισης του NBG Academy σε βασικούς ρόλους του επιχειρηματικού χώρου Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής, μέσα από το σχεδιασμό και την εφαρμογή εξειδικευμένης Ακαδημίας «Corporate Academy». Ως βασικός στόχος της Ακαδημίας τέθηκε η ευθυγράμμιση της προσφερόμενης εκπαίδευσης με τις εξειδικευμένες ανάγκες των ρόλων Credit Analyst και Relationship Manager Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής. Για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκαν διαφοροποιημένα Προγράμματα Σπουδών για τους δύο ανωτέρω ρόλους που ενισχύουν στοχευμένες γνώσεις και δεξιότητες με ιδιαίτερη έμφαση σε δεξιότητες αιχμής (συμπεριφορικές δεξιότητες, εξοικείωση με νέες τεχνολογίες και τάσεις στην Τραπεζική Επιχειρήσεων κ.λπ.). Ενδεικτικά, κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, μέσω της συγκεκριμένης Ακαδημίας, εκπαιδεύτηκαν 100 περίπου Relationship Managers και Τομεάρχες Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής σε:

- βασικές αρχές της μεθοδολογίας του Project Management, με στόχο την εφαρμογή τους στα πολυάριθμα έργα χρηματοδότησης που υλοποιούν και παρακολουθούν καθημερινά,
- στοχευμένο Πρόγραμμα Πωλήσεων με στόχο την επιτυχή ανταπόκρισή τους στο συμβουλευτικό τους ρόλο, προάγοντας τη δημιουργία μακροχρόνιων σχέσεων αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

Επιπρόσθετα, αναπτυξιακές δράσεις μεγάλης κλίμακας και προτεραιότητας εντάχθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για πληθυσμούς μεγάλης σημασίας, στηρίζοντας την προσπάθεια Μετασχηματισμού της Τράπεζας.

Πιο συγκεκριμένα, ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2022 στην ανάπτυξη κουλτούρας και

δεξιοτήτων στα Στελέχη Δικτύου Καταστημάτων που συμβάλλουν στην επιτυχή ανταπόκρισή τους στο νέο συμβουλευτικό τους ρόλο, ο οποίος θέτει τον Πελάτη στο επίκεντρο, προάγοντας την άριστη εξυπηρέτηση και εμπειρία του καθώς και τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης και αμοιβαίας αξίας. Επιπλέον, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάπτυξη διοικητικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων coaching στους Διευθυντές αλλά και στους Επικεφαλής Ομάδων Δικτύου Καταστημάτων, στοχεύοντας στην ενίσχυσή τους ως προς τη διοίκηση της Εξυπηρέτησης και των Πωλήσεων, προκειμένου να ηγηθούν της αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών της Τράπεζας αλλά και της επιτυχούς καθοδήγησης των ομάδων τους με στόχο την επίτευξη μέγιστων αποτελεσμάτων. Στις δράσεις αυτές συμμετείχαν συνολικά 3.122 Στελέχη του Δικτύου σε 195 διοργανώσεις (συνολικά 84.634 ανθρωποώρες εκπαίδευσης).

Αναλυτικότερα, μέσα στο 2022 υλοποιήθηκαν τα εξής Προγράμματα για τα Στελέχη Δικτύου Καταστημάτων:

- Ανάπτυξης Δεξιοτήτων Πωλήσεων (Integrity Selling): προσφέρθηκαν τριήμερα σεμινάρια που παρακολούθησαν 960 εργαζόμενοι.
- Εξαιρετικής Εξυπηρέτησης Πελατείας: Προσφέρθηκαν διακριτά σεμινάρια για υπαλλήλους και Επικεφαλής Ομάδων που παρακολούθησαν συνολικά 2.061 εργαζόμενοι.
- Ενεργοποιώντας τη δύναμη των Πωλήσεων: 5ήμερο σεμινάριο Coaching με έμφαση στην αποτελεσματικότητα, που παρακολούθησαν 101 Διευθυντές Καταστημάτων.

Επιπλέον, ολοκληρώθηκε με επιτυχία μακρόπνοο Πρόγραμμα καλλιέργειας και ενίσχυσης δεξιοτήτων και νοοτροπίας που θα υποστηρίξουν την ηγετική ομάδα της Τράπεζας (135 Διευθυντές, Αναπληρωτές Διευθυντές και Ανεξάρτητοι Τομεάρχες). Στόχο του Προγράμματος αποτέλεσε η επιτυχής ανταπόκριση της ανωτέρω Ομάδας στις μελλοντικές προκλήσεις της «νέας κανονικότητας» καθώς και στην αβεβαιότητα ενός υπερμεταβαλλόμενου περιβάλλοντος, η προώθηση της αλλαγής με ευελιξία και ενσυναίσθηση αλλά και η συγκρότηση ομάδων που θα λειτουργούν με τρόπο που θα απελευθερώσει το δημιουργικό δυναμικό τους, ώστε να βρίσκουν λύσεις και να σημειώνουν υψηλά αποτελέσματα.

Παράλληλα, ύψιστης προτεραιότητας κρίθηκε η καλλιέργεια δεξιοτήτων Project Management σε πληθυσμό 300 περίπου Στελεχών με κρίσιμο ρόλο στην προώθηση σημαντικών έργων της Τράπεζας, με στόχο τη δημιουργία σταδιακά μιας 'κοινότητας' που αλληλοεπιδρά και εργάζεται με κοινή προσέγγιση και μεθοδολογία, σύμφωνη με τις σύγχρονες αρχές του Project Management.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε για άλλη μια χρονιά στην εξειδίκευση μεγάλου αριθμού Προγραμματιστών πάνω σε νέες σύγχρονες τεχνολογίες και γλώσσες Προγραμματισμού, με στόχο την υποστήριξη και περαιτέρω επιτάχυνση της προσπάθειας ψηφιακού μετασχηματισμού της Τράπεζας, ενώ μέσα από πληθώρα επιπρόσθετων ενδο-επιχειρησιακών και εξω-

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

επιχειρησιακών εκπαιδευτικών προγραμμάτων εστίασαμε ταυτόχρονα στην

- ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης και ανάλυσης δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων δεδομένων μεγάλης κλίμακας) με στόχο την εξαγωγή πολύτιμης γνώσης και αξιοποιήσιμων συμπερασμάτων,
- εξοικείωση 70 περίπου Στελεχών Λειτουργικής Στήριξης με τις έννοιες και τα οφέλη της Τεχνητής Νοημοσύνης, της Ρομποτικής Αυτοματοποίησης Διαδικασιών, των Ψηφιακών Υπογραφών και λοιπών ψηφιακών τάσεων καθώς και την εφαρμογή αυτών των τεχνολογιών τόσο στην ευρύτερη αγορά όσο και μέσα στην Τράπεζα και παράλληλη έμφαση στα οφέλη που προκύπτουν.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου σχετικά με την απόκτηση νέων πιστοποιήσεων, αποκτήθηκαν 399 πιστοποιητικά επενδυτικών τύπου α1-β και στ2 καθώς και 170 πιστοποιητικά ασφαλιστικού πράκτορα.

Η διαδικασία ανανέωσης ήταν επιτυχής για το 99% των συμμετεχόντων, έχοντας ως αποτέλεσμα τη συνέχιση της δραστηριότητας για 2.755 πιστοποιημένους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές και επιπλέον την ανανέωση 395 πιστοποιητικών επενδυτικών για μία ακόμη 5ετία.

Παράλληλα, διατέθηκαν νέα υποχρεωτικά e-learning προγράμματα για τις ανανεωμένες πολιτικές Κυβερνοασφάλειας και Πρόληψης Ξεπλύματος Χρήματος, ενώ τα e-learning περί εργασιακής δεοντολογίας, πολιτικής αναφοράς δυσλειτουργιών και εσωτερικού ελέγχου, συνέχισαν να διατίθενται σε όλο το Προσωπικό Τ&Ο ενισχύοντας σημαντικά τις προσπάθειές μας για δημιουργία αντίστοιχης κουλτούρας στο Ανθρώπινο Δυναμικό μας.

Τέλος, ολοκληρώθηκε ο σχεδιασμός και η εφαρμογή νέου συστήματος εκπαίδευσης με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση της εκπαίδευσης και τη συστηματικότερη παρακολούθηση της ανάπτυξης των επιθυμητών δεξιοτήτων του Ανθρώπινου Δυναμικού μας.

Αριθμός Εκπαιδύσεων	Συμμετέχοντες	Εκπαιδευτικές ώρες
1.351	55.890*	225,584

*εκ των οποίων οι μοναδικές συμμετοχές ανέρχονται σε 8.017.

Το 2022 το κόστος Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης υπολογίστηκε σε €2 εκατ.

Επιλογή, Προσλήψεις και Τοποθετήσεις

Με στόχο τον εμπλουτισμό των πρωτοβουλιών μας για την ανάπτυξη των ανθρώπων μας, συμπληρώνοντας τις δράσεις μας για εκπαίδευση και τεχνική κατάρτιση, αναγνωρίζουμε τη σπουδαιότητα του ταλέντου και της διαρκούς επικαιροποίησης και αναβάθμισης των οριζόντιων δεξιοτήτων στην Τράπεζα στο διαρκώς μεταβαλλόμενο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον. Οι προσπάθειές μας το 2022 επικεντρώθηκαν στην αναγνώριση των εργαζομένων υψηλού δυναμικού στον οργανισμό καθώς και των εργαζομένων με μοναδική και κρίσιμη για την Τράπεζα τεχνογνωσία με αξιοποίηση σην ενιαίας, εξειδικευμένης και διεθνώς

αναγνωρισμένης μεθοδολογίας και εργαλείων. Συνέχεια αυτής της άσκησης θα αποτελέσει η στοχευμένη ανάπτυξή τους με τον σχεδιασμό προσωπικών πλάνων ανάπτυξης και συμμετοχής τους σε πρόγραμμα Mentoring, επιπλέον της αξιοποίησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων μέσω πλατφόρμας MOOC. Επιπρόσθετα, ενισχύσαμε το ανθρώπινο δυναμικό μας με τον εντοπισμό και την προσέλκυση εξειδικευμένου ταλέντου από την αγορά εργασίας αξιοποιώντας εργαλεία αναζήτησης μέσω επαγγελματικών κοινωνικών δικτύων και φορέων, καθώς επίσης μέσω στρατηγικών συνεργασιών με εξειδικευμένες εταιρείες για να καθοδηγήσει ή να συμπληρώσει τις υπάρχουσες ομάδες σε βασικές λειτουργικές περιοχές. Στο πλαίσιο της προώθησης των επωφελών εσωτερικών μετακινήσεων, ώστε να ευθυγραμμίζουμε συνεχώς το προφίλ του ανθρώπινου δυναμικού μας στις ανταγωνιστικές απαιτήσεις της αγοράς υλοποιήθηκε με επιτυχία η στελέχωση νέων Μονάδων της Τράπεζας με στόχο τη στρατηγική κεντροποίηση βασικών εργασιών, όπως το Νέο Μοντέλο Εξυπηρέτησης Επιχειρηματικών Πελατών και τα Hubs κεντρικής διαχείρισης εργασιών SB. Επιπλέον, δόθηκε έμφαση στην παροχή συμβουλευτικής/ καθοδήγησης μέσω εξατομικευμένης ανατροφοδότησης και ατομικών συνεδριών coaching από εξειδικευμένα στελέχη της Τράπεζας και της συμμετοχής σε Κέντρα Αξιολόγησης & Ανάπτυξης σε στοχευμένες ομάδες εργαζομένων. Η προσέλκυση, ικανών μελλοντικών στελεχών σε όλο τον οργανισμό παραμένει ακόμα μια βασική προτεραιότητά μας, καθώς επεκτείνουμε τις προσπάθειες μετασχηματισμού. Σε αυτή την κατεύθυνση, η Τράπεζα συνέχισε να συμμετέχει σε Πανεπιστημιακές εκδηλώσεις και διοργανώσεις καριέρας ενώ ταυτόχρονα ενίσχυσε την εξωστρέφειά της διευρύνοντας τη συνεργασία της με διακεκριμένους Πανεπιστημιακούς φορείς & φορείς ενίσχυσης της νεανικής απασχολησιμότητας.

Έρευνα Εργασιακής Εμπειρίας

Τον Μάιο του 2022 διενεργήθηκε η 2η Έρευνα Εργασιακής Εμπειρίας, δίνοντας στους ανθρώπους μας την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους για το τι πιστεύουν ότι λειτουργεί καλά και πού η Εθνική έχει ευκαιρίες βελτίωσης. Στο ερωτηματολόγιο εισήχθη και ένας «Δείκτης Αξιών» προκειμένου να διαπιστωθεί το τι πιστεύουν οι εργαζόμενοι σχετικά με το αν οι συμπεριφορές της Ανώτατης Διοίκησης αλλά και των Επικεφαλής Ομάδων συνάδουν με τις Αξίες της Τράπεζας.

Οι εργαζόμενοι ενημερώθηκαν για τα αποτελέσματα της Έρευνας μέσω ανοιχτών συζητήσεων που οργανώθηκαν σε επίπεδο ομάδας. Στόχος αυτών των συζητήσεων -συνολικά 108- ήταν να καταρτιστούν πλάνα δράσης για τις περιοχές που απασχολούν τις ομάδες στην καθημερινότητά τους και να διερευνηθεί πώς, μέσα από στοχευμένες ενέργειες, μπορούν να βελτιωθούν η θετική εμπειρία, η συνεργασία και η αποτελεσματικότητα. Μέχρι το τέλος του 2022, έχει ήδη καταρτιστεί το 80% των αναμενόμενων πλάνων δράσης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Τακτική & Ανοιχτή Εσωτερική Επικοινωνία σε επίπεδο Τράπεζας

Με στόχο τη διαφάνεια και την ανοιχτή επικοινωνία και διάχυση της στρατηγικής και του προσανατολισμού μας στους ανθρώπους μας, καταρτίστηκε ένας χάρτης (roadmap) για επικοινωνία με τη Διοίκηση, βάσει του οποίου πραγματοποιήθηκαν ποικίλες δράσεις, όπως:

1. CEO Breakfasts, Επισκέψεις Διοικητικής Ομάδας στο Δίκτυο Καταστημάτων και επαφών με πελάτες, συγκεντρώσεις σε επίπεδο Γενικών Διευθυντών ή/και ομάδων.
2. **Λανσάρισμα «NBS Talks».** Αποτελούν μια νέα πλατφόρμα live ομιλιών από εξειδικευμένους συνεργάτες και ειδικούς από την αγορά και απευθύνονται σε όλους τους ανθρώπους της Τράπεζάς μας. Ο σκοπός των ομιλιών εστιάζει πάνω σε 3 βασικούς πυλώνες που ενέχουν σύγχρονες θεματικές και αφορούν:
 - αποτελεσματικότητα στο περιβάλλον εργασίας,
 - καλλιέργεια soft-traits και mindset στη "νέα εποχή" που επιδρούν στην ποιότητα της εργασιακής μας ζωής,
 - σε θέματα wellbeing, parenting κ.ά.
3. **Λανσάρισμα NBS Newsletter «Όλοι Εμείς».** Τον Απρίλιο 2022 κυκλοφόρησε σε ηλεκτρονική μορφή το νέο newsletter που αντικατέστησε το περιοδικό «Πρώτοι Εμείς». Περιλαμβάνει ένα πανόραμα από νέα και επιτυχίες της προηγούμενης περιόδου αλλά και ενότητες έκπληξη όπως
 - «Special Corners» με συνεντεύξεις μελών της Διοικητικής Ομάδας, και
 - «Expert Talks» με καλεσμένους επαγγελματίες και ειδικούς από διάφορους κλάδους.
4. **Κεντρική NBS Online platform για συνέδρια / ομιλίες / εκδηλώσεις.** Τον Νοέμβριο 2022 ολοκληρώθηκε η διαδικασία για την προμήθεια Online πλατφόρμας διαχείρισης εκδηλώσεων και δράσεων που επιτρέπει τη διενέργεια virtual και hybrid live εκδηλώσεων/δράσεων/συνεδρίων για το ανθρώπινο δυναμικό της Τράπεζας και τους πελάτες της.
5. **Λειτουργία "ASK HR":**
Στο νέο κανάλι επικοινωνίας της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού, "ASK HR", οι εργαζόμενοι μπορούν να επικοινωνούν μέσω email ή τηλεφώνου καθώς επίσης και μέσω του Intranet site του ASK HR, στο οποίο έχουν αναρτηθεί χρήσιμες ερωτήσεις/απαντήσεις για διάφορες κατηγορίες θεμάτων.

Στο δεύτερο ημερολογιακό έτος λειτουργίας του νέου καναλιού επικοινωνίας, το ASK HR έγινε αποδέκτης 12.094 ερωτημάτων (9.034 τηλεφωνικές κλήσεις και 3.060 emails), εκ των οποίων το 95,20% απαντήθηκε την ίδια ημέρα.

Στο Intranet site του ASK HR, καταγράφηκαν στις διάφορες κατηγορίες θεμάτων Q/A, 23.064 προβολές ή επιλογές.

Υγεία και Ασφάλεια

Η υγεία και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας, αποτελούν για την Τράπεζα και τις Εταιρείες του Ομίλου ύψιστη προτεραιότητα, με σκοπό να διασφαλίζεται η ασφάλεια στο εργασιακό περιβάλλον, να βελτιωθεί η ποιότητα της επαγγελματικής ζωής των εργαζομένων και να προληφθούν συναφείς κίνδυνοι.

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διενεργεί τακτικούς ελέγχους για να διασφαλίσει την επάρκεια και την καταλληλότητα των υφιστάμενων προτύπων υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας, μεριμνώντας για την ανάλογη εκπαίδευση και διαβούλευση με τους υπαλλήλους σε σχετικά θέματα, ενώ έχει επίσης καταρτίσει σχέδια για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, που στοχεύουν τόσο στην πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου, όσο και στην υποστήριξη των εργαζομένων σε περιπτώσεις βίαιων περιστατικών (ληστείες και λεκτική/σωματική κακοποίηση).

Η Τράπεζα, σε εφαρμογή του Ν. 3850/2010, θέτει σε ισχύ τον Κανονισμό για την Προστασία της Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων της Τράπεζας, ο οποίος καλύπτει όλο το προσωπικό της, ενώ για θέματα υγείας και ασφάλειας η Τράπεζα έχει συστήσει την Επιτροπή Υγείας και Ασφαλείας των Εργαζομένων. Στην προσπάθεια να αντιμετωπίσει όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά τα θέματα υγείας και ασφάλειας, η Τράπεζα διοργανώνει σχετικά σεμινάρια, όπως πυρασφάλεια (συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας), διαχείριση κρίσεων κ.λπ.

Το 2022, ο δείκτης συχνότητας ατυχημάτων (Incidence Rate ("IR")) ανήλθε σε 0,31 (IR= (Συνολικός αριθμός ατυχημάτων / (Συνολικές ώρες εργασίας) x 200.000).

Ισότητα των φύλων

Προκειμένου να επιτύχουμε ουσιαστική ισότητα ανάμεσα στις γυναίκες και στους άντρες σε όλες τις βαθμίδες, έχουν τεθεί σε ισχύ πολλαπλές πρωτοβουλίες.

Οι ίσες εργασιακές ευκαιρίες ανάμεσα σε γυναίκες και άντρες αποτελούν προτεραιότητα για την Τράπεζα. Ο αριθμός των εργαζομένων για τις γυναίκες και τους άντρες σε επίπεδο Τράπεζας και η κατανομή ανά εύρος ηλικίας αναλύεται ως κάτωθι:

	Αριθμός εργαζομένων	%
Γυναίκες	3.608	53,8%
Άντρες	3.098	46,2%
18-29 έτη	180	2,7%
30-44 έτη	3.147	46,9%
45-59 έτη	3.291	49,1%
60+ έτη	88	1,3%

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

Αριθμός προσωπικού ανά γεωγραφική περιοχή

Ο αριθμός ανά γεωγραφική περιοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου αναλύεται ως εξής:

Χώρα	Αριθμός προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου 2022
Ελλάδα	6.907
Βόρεια Μακεδονία	947
Κύπρος	119
Αίγυπτος	80
Βουλγαρία	32
Ρουμανία	14
Λουξεμβούργο	4
Σύνολο	8.103

Προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το έτος 2023

Οι προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το 2023 είναι οι εξής:

- η εκπαίδευση και καλλιέργεια κουλτούρας ESG στο Ανθρώπινο Δυναμικό μας,
- η περαιτέρω ενίσχυση στοχευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων αιχμής για τους Credit Analysts και Relationship Managers Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής μέσα από τη συμμετοχή τους στα προγράμματα του «Corporate Academy»,
- η σταδιακή εφαρμογή της νέας εκπαιδευτικής προσέγγισης του NBG Academy και σε κρίσιμους ρόλους άλλων επιχειρηματικών χώρων της Τράπεζας, όπως για παράδειγμα της Πληροφορικής, των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας, ρόλους επιφορτισμένους με τον εντοπισμό, τη μέτρηση, τη διαχείριση και την αναφορά κινδύνων. κ.λπ.,
- η στοχευμένη ενδυνάμωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων καθοδήγησης Ομάδων αλλά και της κουλτούρας Πελατοκεντρικής Αντίληψης των Στελεχών Δικτύου Καταστημάτων,
- η εκπαίδευση σε βασικές αρχές διαχείρισης της εμπειρίας των πελατών μας αλλά και η καλλιέργεια αντίστοιχης κουλτούρας σε επιλεγμένα Στελέχη της Τράπεζάς μας, που ασχολούνται με το σχεδιασμό προϊόντων και διαδικασιών, με στόχο τη βελτίωση του βαθμού ανταπόκρισης του Οργανισμού μας στις ανάγκες των Πελατών μας καθώς και την αύξηση του βαθμού ικανοποίησης των τελευταίων από κρίσιμα σημεία αλληλεπίδρασής τους με την Τράπεζά μας,
- η περαιτέρω ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης Έργων στο Ανθρώπινο Δυναμικό μας,
- ο σχεδιασμός του Πλάνου Διαδοχής της Τράπεζας για κρίσιμους ρόλους με σκοπό την συνέχεια ηγεσίας,

- η περαιτέρω βελτιστοποίηση και απλοποίηση εσωτερικών ροών και διαδικασιών Ανθρώπινου Δυναμικού με στόχο την αναβάθμιση του επιπέδου εξυπηρέτησης προς τους συναδέλφους,
- η επένδυση σε People Analytics με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας στα εταιρικά αποτελέσματα, μέσω μέγιστης αξιοποίησης δεδομένων για την εξαγωγή συμπερασμάτων και λήψη στρατηγικών αποφάσεων,
- η αναθεώρηση του Κανονισμού Πρόληψης και Προστασίας της Υγείας και της Ασφάλειας των Εργαζομένων της Τράπεζας λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Ν. 4808/2021 που αφορούν, στην ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Ιατρού Εργασίας για την πρόληψη της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία, στις υποχρεώσεις των εργαζομένων για την εφαρμογή των κανόνων υγείας και ασφάλειας στον τόπο τηλεργασίας καθώς και στα μέτρα που λαμβάνει η Τράπεζα για την προστασία και ασφάλεια των εργαζομένων της σε περιόδους Υγειονομικής Κρίσης,
- η υλοποίηση ενεργειών σχετικά με Αξίες & τις Συμπεριφορές. Επιδιώκοντας με μια προσέγγιση πιο ολιστική να υλοποιηθούν δράσεις σε διάφορα επίπεδα με στόχο την ενίσχυση της νοστορίας/κουλτούρας μετατρέποντας το εργασιακό μας περιβάλλον σε ένα μέρος που θα εμπνέει, θα υποστηρίζει και θα ενδυναμώνει,
- η συνέχιση των έργων βελτιστοποίησης και εισαγωγής νέων, σύγχρονων εργαλείων εσωτερικής επικοινωνίας με την προμήθεια νέας πλατφόρμας για push notifications/pop-up.

Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας θέτει με σαφήνεια τις ηθικές αρχές και αξίες καθώς και τους κανόνες συμπεριφοράς που υιοθετούνται από την Τράπεζα και τον Όμιλο. Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα έχει επίγνωση της ευθύνης της για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που σημαίνει την αποφυγή παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των άλλων και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων όπου συμβαίνουν.

Απόδειξη της σταθερής προσήλωσης της Τράπεζας στα θέματα ESG, καθώς και της δέσμευσής της για τη συνέχιση και την ενίσχυση των πρωτοβουλιών για τα θέματα ισότητας των φύλων και της εξάλειψης κάθε είδους διάκρισης αποτελεί η συμμετοχή της για έκτη συνεχή χρονιά στον διεθνή Δείκτη Bloomberg Gender-Equality Index (GEI).

Ο δείκτης Bloomberg Gender-Equality Index (GEI) είναι ένας διεθνώς καταξιωμένος δείκτης για θέματα ισότητας των φύλων, που επεκτείνεται συνεχώς σε μεγάλο εύρος εταιρειών, φθάνοντας σήμερα να περιλαμβάνει 484 εταιρείες από 45 χώρες.

Για την ένταξη της Τράπεζας στο δείκτη αξιολογήθηκαν οι πολιτικές της για τα θέματα ισότητας των φύλων, αποφυγής κάθε είδους διακρίσεων (όπως μισθολογικών, εκπαίδευσης και ανάπτυξης, παροχών κ.α.), καθώς και η εταιρική της κουλτούρα που διακρίνεται για τις ίσες ευκαιρίες στο εργασιακό περιβάλλον.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Σημειώνεται ότι, δεν έχουν καταγραφεί ή αναφερθεί περιστατικά διακρίσεων σε ολόκληρο το προσωπικό της Τράπεζας και δεν έχουν υποβληθεί καταγγελίες για περιστατικά διακρίσεων από υπαλλήλους ή τρίτους.

Καταπολέμηση της δωροδοκίας και θέματα σχετικά με τη διαφθορά

Στην Ελλάδα, η δωροδοκία (ενεργητική ή παθητική) αποτελεί εγκληματική ενέργεια και τιμωρείται βάσει των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα. Επιπρόσθετα, η δωροδοκία περιλαμβάνεται και στα βασικά αδικήματα του Ν. 4557/2018, όπως ισχύει, περί της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Παράλληλα, η Ελλάδα προέβη στην κύρωση/υιοθέτηση των παρακάτω Συμβάσεων:

- Της Σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας Αλλοδαπών Δημόσιων Λειτουργιών στις Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές, (με τον Ν. 2656/1998), και
- Της Σύμβασης Καταπολέμησης Δωροδοκίας Υπαλλήλων Κρατών ΕΕ (1997), (με τον Ν. 2802/2000).

Οι βασικές αξίες και αρχές που κατευθύνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή διασφάλιση ηθικής συμπεριφοράς, ενώ ο Όμιλος επιδεικνύει μηδενική ανοχή σε πράξεις διαφθοράς και δωροδοκίας και αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα η αποτροπή και καταπολέμησή τους. Η δραστηριότητα της Τράπεζας συνεπάγεται την έκθεσή της σε φαινόμενα διαφθοράς και δωροδοκίας, τα οποία εάν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα και με τον κατάλληλο τρόπο, ενέχουν σοβαρό κίνδυνο για την Τράπεζα, και θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τα οικονομικά της αποτελέσματα, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη της ίδιας και των θυγατρικών της εταιρειών, καθώς και στην περαιτέρω διεύρυνση των δραστηριοτήτων της, ενώ θα μπορούσαν να επιφέρουν ανεπιθύμητες συνέπειες στα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων της.

Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζονται προληπτικοί μηχανισμοί ελέγχου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η προστασία απέναντι σε κάθε ενδεχόμενο κίνδυνο δωροδοκίας και διαφθοράς, στον οποίο μπορεί να εκτεθεί η Τράπεζα κατά την επιχειρηματική της δραστηριότητα/λειτουργία. Για το σκοπό αυτό, το πρόγραμμα της Τράπεζας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αποτελείται από ποικίλα στοιχεία, όπως αξιολογήσεις κινδύνων σχετικών με την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, πολιτικές και διαδικασίες, τον τόνο από το ανώτατο επίπεδο, χρηματοοικονομικούς και μη χρηματοοικονομικούς ελέγχους, έκφραση ανησυχιών, πληροφόρηση της διοίκησης και περιοδικές αναφορές, καθώς και τήρηση αρχείων.

Η προσέγγιση αυτή αντανακλάται στους Κώδικες και στις Πολιτικές που έχει υιοθετήσει η Τράπεζα, στις δικλείδες ασφαλείας που έχουν ενσωματωθεί στις διαδικασίες που ακολουθούνται στο πλαίσιο της καθημερινής της λειτουργίας, και στις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου που εφαρμόζονται.

Η Τράπεζα εφαρμόζει διαδικασίες και εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας με σκοπό τον περιορισμό των πιθανών κινδύνων και τη διασφάλιση ότι η Τράπεζα συμμορφώνεται με νόμους και

κανονισμούς, οι οποίοι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης θα μπορούσαν να επιφέρουν σημαντικό αντίκτυπο στις Οικονομικές της Καταστάσεις. Η αποτελεσματική λειτουργία αυτών των διαδικασιών και των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας υπόκεινται στην ανεξάρτητη παρακολούθηση από τις Μονάδες Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας και στον ανεξάρτητο έλεγχο από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ενώ η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω των επιτροπών του, λαμβάνουν δέουσα ενημέρωση μέσω αναφορών για τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας, καθώς και τυχόν σημαντικά περιστατικά που εντοπίστηκαν, από τις Μονάδες Δικλείδων Ασφαλείας.

Επιπλέον, σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις που επιβάλλει σχετικά το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006), εξωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν και αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας κάθε τρία χρόνια. Η Τράπεζα έχει ορίσει τον εξωτερικό ελεγκτή για την περίοδο 2019-2021.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια σειρά από Κώδικες και Πολιτικές εγκεκριμένες από το Διοικητικό της Συμβούλιο, που περιλαμβάνουν μέτρα κατά του κινδύνου διαφθοράς και δωροδοκίας. Τέτοια μέτρα ενσωματώνονται ενδεικτικά στον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Ομίλου, στον Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας, στην Πολιτική για την καταπολέμηση της Απάτης, στην Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων και στην Πολιτική για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας.

Επιπρόσθετα, εφαρμόζονται δικλείδες ασφαλείας σε επίπεδο διαδικασιών, για την έγκαιρη πρόληψη ή τον εντοπισμό κινδύνων απάτης. Οι δικλείδες ασφαλείας μπορεί να περιλαμβάνουν σαφώς καθορισμένα επίπεδα εγκρίσεων / εξουσιοδοτήσεων, επαληθεύσεις, φυσικούς ελέγχους, συμφωνίες, δικλείδες ασφαλείας επί των πληροφοριών που χρησιμοποιούνται στην εκτέλεση της δικλείδας ασφαλείας ή δικλείδες ασφαλείας με στοιχείο επισκόπησης. Οι δικλείδες ασφαλείας που εφαρμόζονται είναι ένας συνδυασμός αυτοματοποιημένων, ημι-αυτοματοποιημένων ή μη αυτοματοποιημένων δικλείδων ασφαλείας.

Περαιτέρω, η ισχύουσα Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου προβλέπει την ύπαρξη κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας, παρέχοντας τη δυνατότητα υποβολής εμπιστευτικών αναφορών, τόσο στην περίπτωση που προέρχονται από το εσωτερικό της Τράπεζας, όσο και στην περίπτωση υποβολής από τρίτα μέρη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεσμεύεται να αποτρέψει τη δωροδοκία και τη διαφθορά και να προωθήσει την καθιέρωση μιας κουλτούρας ενάντια σε αυτά, σύμφωνα με την οποία καμιά μορφή δωροδοκίας και διαφθοράς δεν είναι αποδεκτή, ενώ είναι υπεύθυνο για την έγκριση των σχετικών Πολιτικών, καθώς και για τον έλεγχο της εφαρμογής τους και την περιοδική τους αξιολόγηση/παρακολούθηση.

Επιπλέον, υποχρεωτικά εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τον ισχύοντα Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος εστιάζει, μεταξύ άλλων, σε θέματα δωροδοκίας, διαφθοράς και στην Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing), καθώς επίσης και ένα ηλεκτρονικό σεμινάριο σχετικά με την Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών, παρέχονται σε όλο το προσωπικό της Τράπεζας

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

και όλο το προσωπικό έχει πρόσβαση στο εσωτερικό δίκτυο επικοινωνίας της Τράπεζας (intranet), μέσω του οποίου λαμβάνει έγκαιρη και πλήρη ενημέρωση σχετικά με όλα τα σημαντικά θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη και λειτουργία του Ομίλου της ΕΤΕ, συμπεριλαμβανομένων εσωτερικών ανακοινώσεων και εγκυκλίων, πολιτικών που εφαρμόζει η Τράπεζα κλπ.

Στο πλαίσιο της έμφασης που δίνει η Τράπεζα στη διασφάλιση της εφαρμογής των υψηλότερων προτύπων ηθικής και ακεραιότητας σε όλες τις δραστηριότητες της, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, η Τράπεζα έχει θεσπίσει την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου.

Περαιτέρω πληροφορίες για τις αρμοδιότητες της Επιτροπής και τις εργασίες της εντός του 2022 παρουσιάζονται παρακάτω στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και λοιπά διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα».

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας της, ο οποίος έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakunvernisi/epitropes-dioikitikou-symvouliou/epitropi-kanonistikis-summorfosis-ithikis-kai-koultouras>).

Τέλος, οι Μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου πιστοποιήθηκαν με το διεθνές πρότυπο ISO 37001:2016 (Anti-bribery management systems) για τα συστήματα διαχείρισης για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας σύμφωνα με το ως άνω πρότυπο.

Με σκοπό την πλήρη συμμόρφωση της Τράπεζας με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, αλλά και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες οδηγίες αναφορικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας, και λαμβάνοντας υπόψη την συχνότητα εμφάνισης αντίστοιχων περιστατικών στις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές, τα οποία υπονομεύουν την αποτελεσματική διακυβέρνηση των εταιρειών, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει τις παρακάτω Πολιτικές και Κώδικες:

Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών

Ο Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, καθορίζει τις βασικές δεοντολογικές υποχρεώσεις και τα πρότυπα συμπεριφοράς των καλυπτόμενων προσώπων, τα οποία εμπλέκονται στην προετοιμασία, κατάρτιση και υποβολή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και οποιωνδήποτε άλλων χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου.

Κύριος στόχος του είναι η προώθηση της ηθικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των περιπτώσεων πραγματικής ή δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων, η προαγωγή της διαφάνειας και της ηθικής συμπεριφοράς των καλυπτόμενων προσώπων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, η συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, η διασφάλιση της πλήρους και ακριβούς σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων, η έγκαιρη υποβολή εσωτερικών αναφορών σε περίπτωση παράβασης του Κώδικα και η δέσμευση των καλυπτόμενων προσώπων για την τήρηση

των διατάξεων του Κώδικα, καθώς και των κανόνων δεοντολογίας που υπαγορεύονται από το κανονιστικό πλαίσιο και δεσμεύουν την Τράπεζα ή/και τις εταιρείες του Ομίλου.

Πολιτική του Ομίλου για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας και της Διαφθοράς

Με στόχο την περαιτέρω ενδυνάμωση της δέσμευσης στις ηθικές αξίες και την αξιοπιστία της Τράπεζας και αναγνωρίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις από ενδεχόμενη εμπλοκή της σε δωροδοκία ή διαφθορά που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τόσο τη φήμη όσο και τα συμφέροντά της, η Τράπεζα έθεσε σε ισχύ την αναθεωρημένη Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου κατά της Δωροδοκίας & της Διαφθοράς (Anti-bribery & Anti-Corruption Policy).

Η πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την καταπολέμηση της Δωροδοκίας έχει οριστεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νομικού πλαισίου, τις καλύτερες Διεθνείς Πρακτικές και τις οδηγίες παγκόσμιων οργανισμών και σωμάτων οι οποίες προλαμβάνουν και καταπολεμούν το οικονομικό έγκλημα (OECD, Financial Action Task Force - FATF, Wolfsberg Group, κλπ).

Η αναθεωρημένη Πολιτική τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο 2021 και επικοινωνήθηκε αντίστοιχα στις εταιρείες του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό για τις δικές τους ενέργειες.

Η Πολιτική ισχύει για όλες τις δραστηριότητες και λειτουργίες του Ομίλου, ανεξάρτητα από τη δικαιοδοσία τους, τη χώρα ή την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων όλων των δραστηριοτήτων που εκτελούνται από οποιαδήποτε Μονάδα της Τράπεζας, θυγατρική του Ομίλου ή συνδεδεμένη εταιρεία, καθώς και από αντιπροσώπους, συμβούλους ή άλλους που ενεργούν για λογαριασμό του Ομίλου ή σε συνεργασία με τον Όμιλο. Πιο συγκεκριμένα, η Πολιτική:

- Καθιερώνει τις βασικές αρχές της Τράπεζας και των Εταιριών του Ομίλου σχετικά με την πρόληψη και καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς.
- Δεσμεύει όλα τα τρίτα μέρη που παρέχουν υπηρεσίες για τον Όμιλο ή στο όνομα και για λογαριασμό του Ομίλου.
- Εφαρμόζεται οπουδήποτε δραστηριοποιείται επιχειρηματικά ο Όμιλος ΕΤΕ.
- Προτίθεται να διαχειριστεί, να παρακολουθήσει και να αντιμετωπίσει όλους τους τύπους δωροδοκίας που μπορούν να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο των εργασιών της Τράπεζας (π.χ. Προμήθειες, Δάνεια, Καταστήματα, πληρωμές, εκταμιεύσεις κ.λπ.).
- Αποσκοπεί στο να ενσωματωθεί στην κουλτούρα του Ομίλου ΕΤΕ και στη συμπεριφορά και στάση των ανθρώπων του.

Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου μέσω της οποίας θεσπίζονται διαδικασίες για την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

υποβολή, επώνυμα ή ανώνυμα, εμπιστευτικών αναφορών ή παρατηρήσεων από κάθε ενδιαφερόμενο αναφορικά με πράξεις στελεχών της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, οι οποίες υποδηλώνουν την ύπαρξη παράτυπων δραστηριοτήτων ή δυσλειτουργιών ή παραλείψεων που σχετίζονται με αθέτηση εσωτερικών Πολιτικών και Διαδικασιών. Η Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου καλύπτει και τα προβλεπόμενα από το Ν.4261/2014 αναφορικά με τις εσωτερικές διαδικασίες καταγγελίας παραβάσεων, καθώς και την Οδηγία 2019/1937 σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2021. Πρόσφατα τέθηκε σε ισχύ ο ελληνικός νόμος 4990/2022 που μετέφερε την Οδηγία 2019/1937 για την προστασία των προσώπων που καταγγέλλουν παραβάσεις του δικαίου της ΕΕ. Η Τράπεζα βρίσκεται στη διαδικασία της περαιτέρω επικαιροποίησης της Πολιτικής Αναφοράς Δυσλειτουργιών.

Ένα ηλεκτρονικό σεμινάριο (e-learning) για την Αναφορά Δυσλειτουργιών (Whistleblowing), το οποίο είναι υποχρεωτικό για όλο το προσωπικό της Τράπεζας, ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2021. Το πρόγραμμα, μεταξύ άλλων, εστιάζει στην παροχή σαφούς καθοδήγησης στο προσωπικό σχετικά με την αναφορά, την καλή πίστη, ενός περιστατικού/ή περιστατικών ότι ανακαλύπτουν κατά την εκτέλεση ή σχετίζονται με τα καθήκοντά τους, τα οποία υποδηλώνουν την ύπαρξη παραπτώματος/σοβαρής παρατυπίας και υπογραμμίζει το γεγονός ότι διασφαλίζεται η πλήρης εμπιστευτικότητα και προστασία των καταγγελιών.

Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας έχει την ευθύνη για την καθιέρωση και τη διαρκή παρακολούθηση της εφαρμογής των διαδικασιών αυτών, οι οποίες διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και το απόρρητο των αναφορών ή των παρατηρήσεων που λαμβάνονται.

Ο σύνδεσμος για την υποβολή εμπιστευτικών αναφορών είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/whistleblowing>).

Πολιτική για την Αντιμετώπιση της Απάτης

Η Τράπεζα, όπως και κάθε πιστωτικό ίδρυμα, εκτίθεται στον κίνδυνο απάτης και παράνομων δραστηριοτήτων κάθε τύπου, οι οποίοι, αν δεν αντιμετωπιστούν εγκαίρως και με αποτελεσματικό τρόπο, θα μπορούσαν να επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική της δραστηριότητα, την οικονομική της κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της και τις προοπτικές της για επιτυχία.

Η Διοίκηση αποδίδει πρωτεύουσα σημασία στην πρόληψη και καταπολέμηση φαινομένων απάτης καθώς και κάθε άλλης αντικανονικής ενέργειας και πρακτικής που παρεκκλίνει από τα διεθνή λογιστικά και ελεγκτικά πρότυπα και τις αντίστοιχες κείμενες διατάξεις καθώς και πράξεις οι οποίες είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις Αξίες και Αρχές που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας τόσο της Τράπεζας όσο και του Ομίλου.

Μέσω της Πολιτικής της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης, και λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεσμικό, νομοθετικό και

κανονιστικό πλαίσιο, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η Τράπεζα επιδιώκει:

- τον καθορισμό συγκεκριμένων αρχών και κανόνων για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης και τη διαμόρφωση ενιαίας επιχειρησιακής συμπεριφοράς και κουλτούρας για την αντιμετώπισή της,
- την ευαισθητοποίηση και την επαγρύπνηση του προσωπικού του Ομίλου, ώστε αυτό να είναι ικανό να αναγνωρίζει και να αποφεύγει ενέργειες συνδεδεμένες με απάτη,
- την ενθάρρυνση της υποβολής εμπιστευτικών αναφορών κάθε υποψίας περί απάτης, μέσω κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας που διασφαλίζουν την προστασία των ατόμων και την κατάλληλη διερεύνηση του αναφερόμενου συμβάντος,
- την ανάπτυξη συστημάτων, διαδικασιών και ελεγκτικών μηχανισμών που βοηθούν στην πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης.

Αποτροπή Σύγκρουσης Συμφερόντων

Η Τράπεζα και οι Εταιρείες του Ομίλου προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για τη διαχείριση περιπτώσεων που συνιστούν ή ενδέχεται να οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους. Με σκοπό την αποτροπή πραγματικών ή δυνητικών περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν υιοθετήσει τις εξής Πολιτικές:

- Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Διευθυντικά Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ για τον έλεγχο και τη διαχείριση πραγματικών ή ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Ανώτατων Διευθυντικών Στελεχών και άλλων Συνδεδεμένων Μερών της.
- Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων που καθορίζει το πλαίσιο για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διαχείριση της σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας, του Ομίλου και των πελατών της, καθώς και μεταξύ των ιδίων των πελατών κατά την παροχή επενδυτικών και παρεπόμενων υπηρεσιών.
- Πολιτική για τους Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ελλάδα, που αποσκοπεί στη διασφάλιση ότι ο χειρισμός των Συνδεδεμένων Πιστούχων γίνεται χωρίς διάκριση έναντι των μη συνδεδεμένων πιστούχων, ήτοι, με τα ίδια κριτήρια όπως αυτά προσδιορίζονται από τις σχετικές Πιστωτικές Πολιτικές της ΕΤΕ. Η Πολιτική θεσπίζει τους βασικούς κανόνες που διέπουν τη χορήγηση πιστώσεων και το χειρισμό αιτημάτων ρύθμισης και αναδιάρθρωσης δανείων Συνδεδεμένων Πιστούχων, ενώ η ορθή υλοποίησή της παρακολουθείται μέσω και ειδικής εφαρμογής που έχει αναπτυχθεί για αυτό το σκοπό στο σύστημα της Τράπεζας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

Πολιτικές σχετικά με τη διαχείριση θεμάτων καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου αποδίδουν πρωτεύουσα σημασία στην πρόληψη και καταπολέμηση φαινομένων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (εφεξής «ΞΧ/ΧΤ»), μέσω της χρησιμοποίησης των προϊόντων και υπηρεσιών τους. Οι πράξεις αυτές είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις αξίες και αρχές που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου και επιφέρουν ή θα μπορούσαν να επιφέρουν ανεπιθύμητες συνέπειες, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, αλλά και στα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων τους, εκθέτοντας έτσι τον Όμιλο σε μη αποδεκτά επίπεδα συναφών κινδύνων.

Για το λόγο αυτό, και σε συμμόρφωση με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων ΞΧ/ΧΤ, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις εξής Πολιτικές:

- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, στην οποία έχει ενσωματωθεί και Πολιτική Αποδοχής Νέων Πελατών.
- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στις διασυννοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης.
- Πολιτική του Ομίλου για τη συμμόρφωση με τις Διεθνείς Οικονομικές Κυρώσεις.
- Πολιτική του Ομίλου για τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία.

Η Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και Πολιτική Αποδοχής Νέων Πελατών συχνά επισκοπείται και επικαιροποιείται με σκοπό την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τρεχουσών εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και τη συμπερίληψη διαδικασιών που έχουν ήδη υιοθετηθεί από την Τράπεζα, ειδικά αναφορικά με τη χρήση ψηφιακών καναλιών για τη θέσπιση νέων επιχειρηματικών σχέσεων, καθώς και όλων των σημαντικών διεθνών τάσεων αναφορικά με την αξιολόγηση των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ.

Η Πολιτική του Ομίλου για τη συμμόρφωση με τις Διεθνείς Οικονομικές Κυρώσεις αποτελεί ένα ακόμη εμφανές βήμα της δέσμευσης του Ομίλου να συμμορφώνεται με όλους τους νόμους, κανονισμούς και αποφάσεις που σχετίζονται με κυρώσεις. Η Πολιτική για τη συμμόρφωση με τις Διεθνείς Οικονομικές Κυρώσεις περιγράφει τα απαιτούμενα κριτήρια και τους συστημικούς ελέγχους που ο Όμιλος ήδη υιοθετεί και εφαρμόζει, ώστε να διαχειρίζεται τις κυρώσεις και τα περιοριστικά μέτρα αποτελεσματικά και αποδοτικά.

Η Πολιτική για τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία συμπληρώνει την εν ισχύ «Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και έχει ως στόχο τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία.

Η υιοθέτηση των ως άνω Πολιτικών, διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εκάστοτε κανονιστικές απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών αναφορικά με την καταπολέμηση φαινομένων ΞΧ/ΧΤ, συμβάλλει στην αποφυγή επιβολής ποινικών ή/και διοικητικών κυρώσεων σε βάρος της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου εξαιτίας της άμεσης ή και έμμεσης εμπλοκής τους σε θέματα ΞΧ/ΧΤ και διαφυλάσσει την καλή φήμη του Ομίλου με την έγκαιρη λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων, τα οποία θα αποτρέπουν τη χρήση των υπηρεσιών του Ομίλου, για σκοπούς ΞΧ/ΧΤ. Οι εν λόγω Πολιτικές συνοδεύονται από διαδικασίες, κατευθυντήριες γραμμές και συστημικές υλοποιήσεις και υποστηρίζονται από κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία αποβλέπουν στη συνεχή παρακολούθηση και εντοπισμό ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων με σκοπό τη μείωση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ στην Τράπεζα.

Πολιτική Διαχείρισης Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Τράπεζα αναγνωρίζει και δίνει πρωταρχική σημασία στην υποχρέωση συμμόρφωσης της ίδιας και των Εταιρειών του Ομίλου της με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο όσον αφορά στην εν γένει προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η Τράπεζα και οι Εταιρείες του Ομίλου συλλέγουν και διαχειρίζονται συγκεκριμένες πληροφορίες, οι οποίες αφορούν στους υπαλλήλους, στους μετόχους, στους πελάτες με τους οποίους διατηρούν οποιασδήποτε μορφής επιχειρηματική/ συναλλακτική σχέση, καθώς και σε πρόσωπα με τα οποία διατηρούν σχέση συνεργασίας και σε τρίτους στο πλαίσιο οποιασδήποτε άλλης σχέσης πέραν των ανωτέρω αναφερόμενων. Η διαχείριση των εν λόγω πληροφοριών, οι οποίες περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται με νόμιμο τρόπο ανεξαρτήτως του μέσου συλλογής ή αποθήκευσης τους, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και την τήρηση της εμπιστευτικότητας.

Ενόψει των ανωτέρω, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την «Πολιτική Διαχείρισης Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα», η οποία έχει επικαιροποιηθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27 Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Με την Πολιτική η Τράπεζα επιδιώκει:

- τη συμμόρφωση της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου της με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με τη διαχείριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- την ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης της πληροφορίας σε επίπεδο Ομίλου και τη διασφάλιση της διαχείρισης της πληροφόρησης που εμπεριέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος τοπικού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος,
- τη διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο ενοποίησης των συστημικών λειτουργιών του Ομίλου,
- τον σαφή καθορισμό των αρχών και των κανόνων που διέπουν την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέρχονται σε γνώση της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου κατά τη διάρκεια επιχειρηματικής ή άλλης σχέσης συνεργασίας, με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδιαίτερα της ιδιωτικής ζωής,
- την ευαισθητοποίηση και καθοδήγηση του προσωπικού για την αποφυγή πράξεων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην επιβολή διοικητικών, αστικών ή ποινικών κυρώσεων για παραβίαση των διατάξεων του Εθνικού και Ευρωπαϊκού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου αναφορικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- την προστασία της φήμης και της αξιοπιστίας της Τράπεζας και του Ομίλου.

Η Πολιτική Διαχείρισης Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα:

- ❖ δεσμεύει την Τράπεζα και τις εταιρείες του Ομίλου καθώς καθιερώνει τις βασικές αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- ❖ δεσμεύει όλα τα μέλη του Δ.Σ., τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, τους εργαζόμενους της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, και εν γένει όλα τα πρόσωπα που απασχολούνται στον Όμιλο είτε με σύμβαση εργασίας είτε άλλως (π.χ. Σύμβουλοι Διοίκησης, Ειδικοί Συνεργάτες, Προσωπικό συνεργαζόμενων εταιρειών με την Τράπεζα ή τις εταιρείες του Ομίλου).
- ❖ δεσμεύει όλα τα τρίτα μέρη που παρέχουν υπηρεσίες για τον Όμιλο ή στο όνομα και για λογαριασμό αυτού (συμπεριλαμβανομένων συνεργατών, διαμεσολαβητών, πρακτόρων, και οποιωνδήποτε άλλων προσώπων με τα οποία ο Όμιλος συνεργάζεται στο πλαίσιο συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης (outsourcing) ή άλλου είδους συμφωνιών).

- ❖ καλύπτει όλες τις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, περιλαμβάνοντας όλες τις εργασίες που διεξάγονται από οποιαδήποτε Μονάδα της Τράπεζας, από θυγατρική ή συνδεδεμένη εταιρεία, πράκτορα, σύμβουλο ή τρίτο μέρος που ενεργεί για λογαριασμό ή σε συνεργασία με τον Όμιλο.
- ❖ καλύπτει όλες τις μορφές επεξεργασίας που διενεργούνται για την εξυπηρέτηση των εργασιών της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου και οι οποίες αφορούν στην τήρηση είτε φυσικού είτε ηλεκτρονικού αρχείου.

Εκπαιδευτικά Προγράμματα σχετικά με την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Για την εκπαίδευση και εξοικείωση του προσωπικού της Τράπεζας αναφορικά με θέματα προστασίας δεδομένων και την ευαισθητοποίησή του, έχει αναπτυχθεί ειδικό πρόγραμμα e-learning, το οποίο επαναξιολογείται περιοδικά, ενώ ειδική αναφορά σε θέματα προστασίας δεδομένων περιλαμβάνεται σε σεμινάρια και εγκύκλια έγγραφα που απευθύνονται στο προσωπικό της Τράπεζας σχετικά με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της Τράπεζας.

Πολιτικές για την ορθή παροχή Επενδυτικών και Ασφαλιστικών Υπηρεσιών

Η Τράπεζα αναγνωρίζει την ανάγκη να καταρτίζει και να εφαρμόζει αποτελεσματικές οργανωτικές και διοικητικές ρυθμίσεις με σκοπό να ενεργεί με εντιμότητα, αμεροληψία και επαγγελματισμό κατά την παροχή επενδυτικών ή, κατά περίπτωση, παρεπόμενων υπηρεσιών και κατά τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών προϊόντων σε πελάτες, ώστε να εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των πελατών της.

Η Τράπεζα παρέχει επενδυτικές υπηρεσίες λήψης/διαβίβασης και/ή εκτέλεσης εντολών για λογαριασμό πελατών σε χρηματοπιστωτικά μέσα/επενδυτικά προϊόντα, και όχι, επενδυτικές υπηρεσίες διαχείρισης χαρτοφυλακίου και παροχής επενδυτικών συμβουλών.

Η Τράπεζα, προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή της με τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ για τις αγορές σε χρηματοπιστωτικά μέσα (Οδηγία 2014/65/ΕΕ για τις αγορές σε χρηματοπιστωτικά μέσα/ MiFID II, όπως αυτή ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Ν.4514/2018) και για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (Οδηγία 2016/97/ΕΕ για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων, όπως αυτή ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Ν.4583/2018), έχει θεσπίσει ένα σύνολο Πολιτικών, μεταξύ άλλων, την «Πολιτική Βέλτιστης Εκτέλεσης Εντολών επί Χρηματοπιστωτικών Μέσων», την «Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων», την «Πολιτική Ελέγχου Διαφήμισης Χρηματοπιστωτικών Μέσων

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>και Ασφαλιστικών Προϊόντων», την «Πολιτική Παρακολούθησης Χρηματοπιστωτικών Μέσων και Ασφαλιστικών Προϊόντων» και την «Πολιτική Καταλληλότητας Επενδυτικών Προϊόντων βασιζόμενων σε Ασφάλιση».</p> <p>Πολιτική Βέλτιστης Εκτέλεσης Εντολών Επί Χρηματοπιστωτικών Μέσων</p> <p>Η Τράπεζα εφαρμόζει την Πολιτική Βέλτιστης Εκτέλεσης Εντολών επί Χρηματοπιστωτικών Μέσων, η οποία θέτει τις βασικές αρχές που διέπουν τη λήψη και διαβίβαση εντολών σε τρίτους και την εκτέλεση εντολών για λογαριασμό πελατών. Η Τράπεζα παρακολουθεί συστηματικά την εφαρμογή της πολιτικής αυτής και αξιολογεί την αποτελεσματικότητά της. Με την πολιτική αυτή είναι σε θέση να αποδεικνύει, όποτε της ζητηθεί, ότι λαμβάνει όλα τα επαρκή και προβλεπόμενα από τη σχετική νομοθεσία μέτρα για την επίτευξη της βέλτιστης εκτέλεσης εντολών για όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα είτε αυτά αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε τόπους διαπραγμάτευσης ή εξωχρηματιστηριακά. Η Πολιτική αυτή εφαρμόζεται σύμφωνα με το Ν.4514/2018 για όλες τις συναλλαγές, κατά τις οποίες η Τράπεζα λαμβάνει και/ή διαβιβάζει εντολές σε τρίτους ή εκτελεί εντολές σε χρηματοπιστωτικά μέσα για λογαριασμό των πελατών της, οι οποίοι έχουν κατηγοριοποιηθεί ως «ιδιώτες» ή «Επαγγελματίες», σύμφωνα με το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο της MiFID II.</p> <p>Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων</p> <p>Στο πλαίσιο της ορθής, ασφαλούς, διαφανούς και αποτελεσματικής παροχής επενδυτικών και/ή παρεπόμενων υπηρεσιών και δραστηριότητας διανομής ασφαλιστικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών βασιζόμενων σε ασφάλιση προϊόντων, για λογαριασμό των πελατών της, ο Όμιλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος έχει θεσπίσει, εφαρμόσει και διατηρήσει γραπτώς την Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων σχετικά με τον εντοπισμό και τη διαχείριση της σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας της Ελλάδος, του Ομίλου και των πελατών, αλλά και μεταξύ των ίδιων των πελατών.</p> <p>Η Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων αποσκοπεί αφενός στην παροχή υψηλής ποιότητας επενδυτικών, παρεπόμενων υπηρεσιών και διανομής ασφαλιστικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών βασιζόμενων σε ασφάλιση προϊόντων, στους πελάτες και αφετέρου στην αποτροπή ή διαχείριση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων.</p> <p>Πολιτική Ελέγχου Διαφήμισης Χρηματοπιστωτικών Μέσων και Ασφαλιστικών Προϊόντων</p> <p>Η Τράπεζα εφαρμόζει την Πολιτική αυτή σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, με σκοπό να επιτυγχάνει τον αποτελεσματικό έλεγχο των διαφημιστικών ανακοινώσεων που αφορούν σε χρηματοπιστωτικά μέσα, στις προσφερόμενες επενδυτικές υπηρεσίες και/ή στις παρεπόμενες υπηρεσίες προς τους υφιστάμενους και νέους πελάτες της καθώς και στα ασφαλιστικά προϊόντα, προς</p>				<p>υφιστάμενους ή δυνητικούς πελάτες. Η Τράπεζα διασφαλίζει ότι οι διαφημιστικές ανακοινώσεις είναι ακριβείς, αμερόληπτες, ευπρεπείς, σαφείς, κατανοητές, αληθείς και μη παραπλανητικές.</p> <p>Πολιτική Παρακολούθησης Χρηματοπιστωτικών Μέσων και Ασφαλιστικών Προϊόντων</p> <p>Η Πολιτική αυτή θέτει τις βασικές αρχές παρακολούθησης προϊόντων για τους κατασκευαστές και τους διανομείς χρηματοπιστωτικών μέσων και ασφαλιστικών προϊόντων, τις οποίες η Τράπεζα οφείλει να ακολουθεί όταν λειτουργεί ως κατασκευαστής και διανομέας επενδυτικών προϊόντων και ως διανομέας ασφαλιστικών προϊόντων.</p> <p>Η Τράπεζα διασφαλίζει ότι το προσωπικό που συμμετέχει στη διανομή χρηματοπιστωτικών μέσων και ασφαλιστικών προϊόντων διαθέτει την απαραίτητη τεχνογνωσία για να κατανοεί τα χαρακτηριστικά και τους κινδύνους των προς διάθεση προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς επίσης και τις ανάγκες, τα χαρακτηριστικά και τους σκοπούς της προσδιορισμένης αγοράς-στόχου. Η Τράπεζα, ως διανομέας διαθέτει τις κατάλληλες οργανωτικές ρυθμίσεις για να λαμβάνει από τους παραγωγούς των προϊόντων όλες τις κατάλληλες πληροφορίες και να κατανοεί τα χαρακτηριστικά και την προσδιορισμένη αγορά-στόχο για κάθε προϊόν.</p> <p>Πολιτική Καταλληλότητας Επενδυτικών Προϊόντων Βασιζόμενων σε Ασφάλιση</p> <p>Στο πλαίσιο διανομής Επενδυτικών Προϊόντων βασιζόμενων σε Ασφάλιση, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Πολιτική Καταλληλότητας Επενδυτικών Προϊόντων βασιζόμενων σε Ασφάλιση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ισχύοντος κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου και ειδικά με τις διατάξεις του Ν. 4583/2018 για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων.</p> <p>Η Τράπεζα, κατά τη δραστηριότητα διανομής Επενδυτικών βασιζόμενων σε ασφάλιση Προϊόντων, πραγματοποιεί αξιολόγηση καταλληλότητας και παρέχει συμβουλή, η οποία αποτυπώνεται στη δήλωση αξιολόγησης καταλληλότητας. Η Τράπεζα κατά την αξιολόγηση καταλληλότητας αντλεί από τον πελάτη ή τον δυνητικό πελάτη τις αναγκαίες πληροφορίες, βάσει των οποίων, κατανοώντας τα ουσιώδη πραγματικά στοιχεία, αποκτά τη δυνατότητα να προσδιορίζει εύλογα αν η συμβουλή (προσωπική σύσταση) προς τον πελάτη συνάδει με τις πληροφορίες αυτές. Οι εν λόγω πληροφορίες σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική κατάσταση του πελάτη, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητάς του να υποστεί ζημίες, τη γνώση και την προηγούμενη εμπειρία του ως επενδυτή σε προϊόν βασιζόμενο σε ασφάλιση, τους επενδυτικούς του στόχους συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου ανοχής του σε κίνδυνο και τυχόν προτιμήσεων βιωσιμότητας.</p> <p>Η Τράπεζα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει τη συνέπεια, αξιοπιστία και ορθότητα των</p>	

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

πληροφοριών που λαμβάνει από τους πελάτες. Στο πλαίσιο αυτό, οι πελάτες ενθαρρύνονται να παρέχουν την απαιτούμενη για την αξιολόγηση της καταλληλότητας πληροφορία.

Η επίδοση μας

Με βάση το ανωτέρω πλαίσιο λειτουργίας της Τράπεζας, παρακάτω παρουσιάζονται ανά τομέα οι βασικές δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης τις οποίες ανέλαβε και ανέπτυξε η Τράπεζα κατά το 2022, ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις και τις προσδοκίες όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η Τράπεζα αναγνωρίζοντας πλήρως το ρόλο της στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης για τα ενδιαφερόμενα μέρη της, εφαρμόζει όλο και πιο συστηματικές τεχνικές διαχείρισης στην προσέγγισή της, με στόχο την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, τη στήριξη δράσεων που αποσκοπούν στην προώθηση της φιλικής προς το περιβάλλον ανάπτυξης, την περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της, την αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών και εξυπηρέτηση των πελατών της και την εν γένει συνεισφορά της στο κοινωνικό σύνολο.

Στήριξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και επαγγελματιών:

Στο πλαίσιο στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επαγγελματιών (αφορά επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι €2,5 εκατ.) με γνώμονα την ανάπτυξη των εργασιών και τη διατήρηση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων. Εντός του έτους 2022, η Τράπεζα συνέχισε να αναλαμβάνει σχετικές πρωτοβουλίες:

- Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) η Εθνική Τράπεζα:
 - Συμμετείχε με επιτυχία στο Ταμείο Εγγυοδοσίας Pan-European Guarantee Fund (EGF), για τη χρηματοδότηση επενδυτικών και επιχειρηματικών σχεδίων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και Μικρών Επιχειρήσεων Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης (Small Midcaps). Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων («ΕΤαΕ»), ενεργώντας ως διαχειριστής του EGF παρείχε την εγγύησή του σε ποσοστό 70% επί εκάστου δανείου.
 - Συμμετείχε στο Ταμείο Εγγυοδοσίας Επενδύσεων («ΤΕΕ»), ESIF ERDF Greece Guarantee Fund («ΕΕΓΓΦ»), για τη χρηματοδότηση επενδυτικών και επιχειρηματικών σχεδίων από μικρομεσαίες επιχειρήσεις («ΜΜΕ») που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Η εγγύηση του ΕΤαΕ ανέρχεται σε ποσοστό 80% επί εκάστου δανείου. Μέσω του εν λόγω εγγυοδοτικού προγράμματος, παρέχονται χρηματοδοτήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις για σκοπούς επένδυσης σε ενσώματα και άυλα πάγια, καθώς και για κεφάλαιο κίνησης για την ανάπτυξη τους, με ευνοϊκούς όρους.

- Προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό και αγροδιατροφικό τομέα στην τραπεζική χρηματοδότηση, εξακολούθησε να διαθέτει κεφάλαια μέσω του εγγυοδοτικού προγράμματος ESIF EAFRD Greece του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης. Η εγγύηση του ΕΤαΕ ανέρχεται σε 80% επί εκάστου δανείου και παρέχεται για μέγιστη διάρκεια 15 ετών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης με τον δανειολήπτη.

Εξακολούθησε να παρέχει χρηματοδοτήσεις μέσω προγραμμάτων και δράσεων σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ) συμπεριλαμβανόμενων και μορφών χρηματοδότησης, που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19.

Ειδικότερα, διατέθηκαν εντός του 2022 και εξακολουθούν να διατίθενται:

- Δάνεια επενδυτικού σκοπού για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μέσω του Υποπρογράμματος 1 της Δράσης «Επιχειρηματική Χρηματοδότηση – ΤΕΠΙΧ II». Αφορά σε χρηματοδότηση με μειωμένα έξοδα διαχείρισης και ευνοϊκή τιμολόγηση, καθώς το 40% του δανείου παρέχεται από την ΕΑΤ με μηδενικό επιτόκιο.
- Δάνεια κεφαλαίου κίνησης με την εγγύηση του «ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΕΑΤ-ΤΜΕΔΕ» σε ποσοστό 80%, με σκοπό τη χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του κατασκευαστικού και μελετητικού κλάδου, οι οποίες επιθυμούν να αναλάβουν ή έχουν ήδη αναλάβει την εκτέλεση έργου ή/και μελέτης δημοσίου συμφέροντος ανεξαρτήτως σταδίου εκτέλεσης του έργου ή/και της μελέτης και οι οποίες δραστηριοποιούνται στους επιλέξιμους κλάδους.

Εντός του 2022 ολοκληρώθηκαν:

- Το Πρόγραμμα Εγγυήσεων του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19 σε συνεργασία με την ΕΑΤ, προκειμένου με την παροχή χρηματοδοτήσεων κεφαλαίου κίνησης με ευνοϊκούς όρους λόγω της παρεχόμενης εγγύησης του Ταμείου Εγγυοδοσίας ώστε να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες ρευστότητας των επιχειρήσεων, που προέκυψαν λόγω της πανδημίας COVID-19.
- Το Πρόγραμμα «ΤΑΔΥΜ COVID-19 - Μικρές & Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις», σε συνεργασία με το «Ταμείο Ανάπτυξης Δυτικής Μακεδονίας (ΤΑΔΥΜ)», με σκοπό την παροχή νέων δανείων κεφαλαίου κίνησης με ευνοϊκούς όρους (επιδότηση επιτοκίου για τα πρώτα δύο έτη) για την ενίσχυση της ρευστότητας των Μικρών και Πολύ Μικρών επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) η Εθνική Τράπεζα, στο πλαίσιο ενίσχυσης της χρηματοδοτικής στήριξης των επενδύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων δράσης για το κλίμα, καθώς και των υγιών επιχειρήσεων που στηρίζουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και ενισχύουν την παρουσία γυναικών σε ηγετικές θέσεις επιχειρήσεων, συνέχισε την παροχή των αντίστοιχων προγραμμάτων και εντός του 2022.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η Τράπεζα, τόσο μέσω ειδικών προϊόντων, όπως προγράμματα μέσω της ΕΤΕπ, αλλά και μέσω ιδίων διαθεσίμων, χρηματοδοτεί επενδυτικά σχέδια για την παραγωγή πράσινης ενέργειας, μέσω Δανείου παγίων για υλοποίηση Φωτοβολταϊκών Πάρκων.

Συνεχίστηκε η διάθεση του δανείου BUSINESS EXPRESS – χρηματοδότηση με παροχή ορίου υπερανάλιψης, ποσού από €6.000 μέχρι €35.000 – αποκλειστικά μέσω της εφαρμογής του internet banking. Το προϊόν παρέχεται πλήρως ψηφιακά, από την αίτηση μέχρι και την εκταμίευση και απευθύνεται, τόσο σε Νομικά Πρόσωπα, όσο και σε Ατομικές Επιχειρήσεις/ Ελεύθερους Επαγγελματίες με τουλάχιστον μια κλεισμένη χρήση.

Διατέθηκαν κεφάλαια μέσω του προϊόντος POS FINANCING σε ήδη συμβεβλημένες με την Τράπεζα επιχειρήσεις που δέχονται ως μέσο πληρωμής τη χρέωση πιστωτικής/χρεωστικής/προπληρωμένης κάρτας πελατείας τους, από συσκευή POS της Εθνικής Τράπεζας. Το προϊόν λειτουργεί με όριο υπερανάλιψης που συνδέεται με το λογαριασμό όψεως της επιχείρησης, μέσω του οποίου διενεργείται η κίνηση του ορίου της.

Συνέχιση του προγράμματος συνεισφοράς Δημοσίου για την αποπληρωμή επιχειρηματικών δανείων για δανειολήπτες που έχουν πληγεί από τις δυσμενείς συνέπειες του COVID-19 - ΓΕΦΥΡΑ II. Αφορά σε επιδότηση δόσεων δανείων (Κεφαλαίου και Τόκων) για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 8 μήνες από την ημερομηνία έγκρισής της.

Επιπρόσθετα η Τράπεζα, αναγνωρίζοντας τη δυναμική και τα περιθώρια ανάπτυξης του αγροτικού τομέα ως βασικού πυλώνα του πρωτογενούς τομέα της Ελληνικής οικονομίας, εφαρμόζει τα τελευταία χρόνια διευρυμένο σχέδιο δράσης για τη στήριξη και ανάπτυξη του, με χρηματοδοτικά εργαλεία και λύσεις που καλύπτουν όλο το φάσμα των τραπεζικών εργασιών. Στο πλαίσιο αυτό, συμμετέχει από το 2017 στην πρωτοβουλία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ.) προωθώντας τη διάθεση του προϊόντος «Κάρτα του Αγρότη» σε αγρότες/κτηνοτρόφους. Μέσω του προϊόντος, παρέχεται σε δικαιούχους αγροτικών ενισχύσεων άμεση ρευστότητα, με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, για τη χρηματοδότηση των γεωργικών και κτηνοτοφικών αναγκών τους. Επιπλέον, η ΕΤΕ συνέχισε και το 2022 την υλοποίηση του προγράμματος χρηματοδότησης της «Συμβολαϊκής Γεωργίας/ Κτηνοτροφίας», μέσω του οποίου η Τράπεζα χρηματοδοτεί αγρότες και κτηνοτρόφους που συνεργάζονται με επιλεγμένες εμπορικές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα, για την παραγωγή προϊόντων που θα αγοραστούν από αυτές βάσει συμβολαίου αγοραπωλησίας. Με τον τρόπο αυτό εκσυγχρονίζεται ολόκληρο το παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλωμα αγοραστών και προμηθευτών αγροτικών προϊόντων και παρέχονται σημαντικά οφέλη και για τα δύο μέρη (μείωση κόστους παραγωγής, καλύτερος προγραμματισμός αποθεμάτων). Κατά την παραγωγική περίοδο 2022 εντάχθηκαν στο πρόγραμμα περισσότεροι από 700 παραγωγοί.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της υποστήριξης της μετάβασης σε μία βιώσιμη οικονομία, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει το ΕΤΕ 2.0, σε ευθυγράμμιση με το πρόγραμμα Ελλάδα 2.0, το οποίο περιλαμβάνει χρηματοδότηση πράσινων ευκαιριών μετάβασης. Η Τράπεζα συνέχισε κατά το 2022 να προσφέρει πράσινα τραπεζικά προϊόντα, που έχουν κερδίσει έδαφος,

καθώς οι λύσεις ενεργειακής απόδοσης και οι σχετικές οικιακές ενεργειακές αναβαθμίσεις, βρίσκονται επί του παρόντος, στο επίκεντρο της ζήτησης, συμβάλλοντας στην προστασία του περιβάλλοντος:

- Δάνεια με ευνοϊκούς όρους για ενεργειακές βελτιώσεις κατοικιών (Εξοικονομώ), που συγχρηματοδοτήθηκαν από την ΕΑΤ (Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα) και ανήλθαν σε €35 εκατ., στις 31 Δεκεμβρίου 2022.
- Δάνειο «Εστία Πράσινη» για την αγορά, επισκευή ή κατασκευή ενεργειακά αναβαθμισμένων κατοικιών, που ανήλθε σε €27 εκατ., στις 31 Δεκεμβρίου 2022.
- Καταναλωτικά δάνεια που χορηγούνται με ειδικούς προνομιακούς όρους, με σκοπό τη χρηματοδότηση αγοράς αυτοκινήτων νέας υβριδικής τεχνολογίας και ηλεκτρικών οχημάτων με ανεξόφλητο υπόλοιπο €15 εκατ., στις 31 Δεκεμβρίου 2022.
- Πράσινα δάνεια επίσης προσφέρονται σε πελάτες μικρών επιχειρήσεων, για τη χρηματοδότηση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών panels και την κατασκευή φωτοβολταϊκών σταθμών, με ανεξόφλητο υπόλοιπο €69 εκατ., στις 31 Δεκεμβρίου 2022.
- Η ΕΤΕ συνέχισε να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στη χρηματοδότηση ΑΠΕ, με ανεξόφλητο υπόλοιπο €1.570 εκατ. στον κλάδο αυτό, στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Το 2022, η Τράπεζα προχώρησε σε εγκρίσεις πιστώσεων, για συμμετοχή στη χρηματοδότηση επενδύσεων ΑΠΕ ύψους €867 εκατ., συμβάλλοντας στη συνολική προσπάθεια της χώρας να βελτιώσει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα.
- Η ΕΤΕ διαθέτει, επίσης, 5 ESG αμοιβαία κεφάλαια, ως μέρος της επενδυτικής μας προσφοράς.

■ Ρύθμιση δανείων Λιανικής Τραπεζικής (δάνεια ιδιωτών και ΜΜΕ)

Το συνολικό χαρτοφυλάκιο αναδιαρθρώσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης της Τράπεζας, ανήλθε στο ποσό των €111 εκατ., ενώ το συνολικό χαρτοφυλάκιο ρυθμίσεων των σχετικών πιστώσεων ανήλθε στο ποσό των €3.304 εκατ. Το συνολικό χαρτοφυλάκιο αναδιαρθρώσεων, ρυθμίσεων και επαναρρυθμίσεων δανείων ΜΜΕ της Τράπεζας ανήλθε στο ποσό των €279 εκατ.

Με σκοπό τη βελτιστοποίηση του χειρισμού δανείων και προκαταβολών σε πελάτες που απαιτούν ειδική διαχείριση και παρέχοντας πραγματική υποστήριξη σε ελληνικές επιχειρήσεις και στην οικονομία γενικότερα, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει δύο ειδικές και ανεξάρτητες εσωτερικές μονάδες, μία υπεύθυνη για τη διαχείριση απαιτήσεων λιανικής τραπεζικής της Τράπεζας (Μονάδα Λιανικής Συλλογής («RCU»)) και η άλλη για τις εταιρικές πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης της Τράπεζας (Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («SAU»)).

Οι εν λόγω Μονάδες μεριμνούν για την υλοποίηση εξατομικευμένων προγραμμάτων αναδιάρθρωσης και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

εξυγίανσης, ικανών να συμβάλουν σε μείωση των απαιτήσεων αποπληρωμής δανείων των επιχειρήσεων σε βιώσιμα επίπεδα. Βλ. επίσης την ενότητα «Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση - Επισκόπηση των δραστηριοτήτων - Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Specialized Asset Solutions».

Εκπαίδευση και ανάπτυξη προσωπικού

Βλ. ενότητα «Οι Άνθρωποι – Εκπαίδευση και Ανάπτυξη».

Περιβαλλοντικό αποτύπωμα

Αντιμέτωπη με τη σοβαρή ενεργειακή κρίση που σημάδεψε ολόκληρη την κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα της χώρας και όχι μόνο, η Τράπεζα έδειξε τα αντανακλαστικά της, λαμβάνοντας μια σειρά από πρακτικά μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας, καθοδηγώντας και υποστηρίζοντας το προσωπικό της στην υιοθέτηση συμπεριφορών εξοικονόμησης ενέργειας και φιλικών προς το περιβάλλον εντός και εκτός εργασίας. Αυτά τα μέτρα έρχονται να προστεθούν στο ήδη αναπτυσσόμενο σχέδιο της Τράπεζας για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων της και σε άλλες σημαντικές πρωτοβουλίες με αξιολογούμενο αντίκτυπο στο κλίμα (π.χ. μετασχηματισμοί με τη χρήση τεχνολογικών εργαλείων, όπως η μετάβαση στο cloud και ο μηδενισμός της χρήσης χαρτιού, που έχουν επίσης σημαντικό αντίκτυπο και στο αποτύπωμα άνθρακα της ίδιας της ΕΤΕ). Στο πλαίσιο αυτό και εφαρμόζοντας την Πολιτική Βιωσιμότητας και το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισής της, η Τράπεζα προχώρησε το 2021–2022 στις ακόλουθες ενέργειες και πρωτοβουλίες:

- Κυρίως λόγω μιας σειράς ενεργειών εξοικονόμησης ενέργειας, το 2021 η συνολική κατανάλωση ενέργειας της ΕΤΕ ήταν 201.175.135 MJ, μειωμένη κατά 5,3% σε σχέση με το 2020 (212.498.242 MJ) και κατά 15,3% σε σύγκριση με το 2019 (237,522,980 MJ). Αξιοσημείωτο είναι ότι η ΕΤΕ έχει επιτύχει μείωση της ενεργειακής της κατανάλωσης κατά 25% από το 2018 έως το 2021 και στοχεύει σε επιπλέον μείωση >15% έως το 2025.

➤ Αποτύπωμα Άνθρακα ΕΤΕ

Η προσέγγισή μας για τον καθορισμό μιας γραμμής βάσης και στόχων μείωσης εκπομπών:

- Ως μέρος της στρατηγικής μας για μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών το 2050, αναγνωρίζουμε ότι είναι θεμελιώδες να κατανοήσουμε από πού πηγάζουν οι εκπομπές μας και να καθορίσουμε τα μέτρα και τις δράσεις μείωσής τους. Ενώ κατά τα προηγούμενα χρόνια, είχαμε ήδη κατανοήσει σε σημαντικό βαθμό τις **Score 1** (άμεσες εκπομπές που δημιουργούμε) και **Score 2** (έμμεσες εκπομπές που προέρχονται από τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας) GHG εκπομπές μας, το 2022 εστιάσαμε τις προσπάθειές μας στον καθορισμό, για πρώτη φορά, μιας γραμμής βάσης για τις **Score 3 GHG εκπομπές** (έμμεσες εκπομπές που αποδίδονται σε δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών στους πελάτες μας). Αυτή η διαδικασία θα λειτουργήσει ως βάση για τον καθορισμό πρωτοβουλιών και δράσεων μείωσης εκπομπών,

ενώ παράλληλα και για τη διαμόρφωση του οδικού χάρτη της Τράπεζας προς ένα **μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών (Net-zero) βραχυπρόθεσμα (2025)**, μεσοπρόθεσμα (2030) και μακροπρόθεσμα (2050), σύμφωνα με τις απαιτήσεις SBTi.

Υπολογίστηκε ότι:

- Για το 2021, οι συνολικές εκπομπές **Score 1** της ΕΤΕ ανήλθαν σε 2.381 tCO₂e, ελαφρά αυξημένες σε σχέση με το 2020 (+5%). Πρόκειται για τις άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου της Τράπεζας (σύμφωνα με το πρωτόκολλο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου «Score 1 AMEΣΕΣ» εκπομπές των εγκαταστάσεων και των οχημάτων της Εταιρείας Αναφοράς), αντανακλώντας επομένως την αύξηση των εργασιών της Τράπεζας.
- Για τις εκπομπές του **Score 2** χρησιμοποιήθηκαν δύο διαφορετικές προσεγγίσεις: η προσέγγιση βάσει τοποθεσίας (location-based) και η προσέγγιση βάσει της αγοράς (market-based). Για το 2021, με βάση τις Εγγυήσεις Προέλευσης που έλαβε η Τράπεζα από τον κύριο πάροχο της ηλεκτρικής της ενέργειας, και εφαρμόζοντας την προσέγγιση που βασιζέται στην αγορά (market-based), οι εκπομπές Score 2 παρουσίασαν μείωση κατά 99% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2020.
- Για πρώτη φορά, η Τράπεζα πρόσθεσε στο πλαίσιο της άσκησης για τον καθορισμό μιας γραμμής βάσης των GHG εκπομπών της, επιπλέον κατηγορίες στις Score 3 μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές της (Score 3, Κατηγορίες 1-14), που σχετίζονται με έμμεσες εκπομπές από την εφοδιαστική αλυσίδα, εκτός χρηματοδοτήσεων και επενδύσεων. Αυτά συμπεριλήφθηκαν και στις δύο μετρήσεις, για το 2020 και το 2021 (υπολογισμός εκ νέου για το 2020 ανάλογα με τις ανάγκες). Συγκεκριμένα, η Τράπεζα υπολόγισε τις εκπομπές που προέκυψαν από τα αγαθά και τις υπηρεσίες που αγόρασε (Κατηγορία 1), τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τα καύσιμα και την ενέργεια (Κατηγορία 3), τη μεταφορά και διανομή πριν την παραλαβή (Κατηγορία 4), και τα απόβλητα που παράγονται κατά τη διεκπεραίωση εργασιών (Κατηγορία 5), που αξιολογήθηκαν ως οι πιο σχετικές με τις δραστηριότητες της Τράπεζας και ως οι πιο ουσιαστικές από πλευράς περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Οι μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές Score 3 για το 2021 μετρήθηκαν σε 30.558 tCO₂e, μειωμένες κατά 29,6% σε ετήσια βάση (43.376 tCO₂e το 2020, σύμφωνα με τον εκ νέου υπολογισμό).

Μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές	2020	2021
Score 1 εκπομπές (tCO ₂ e)	2.259	2.381
Score 2 εκπομπές βάσει τοποθεσίας (tCO ₂ e)	20.989	19.161
Score 2 εκπομπές βάσει αγοράς (tCO ₂ e)	23,419	224
Score 3 εκπομπές (εξαφαιρούμενης της κατηγορίας 15) (tCO ₂ e)	43.376	30.558
Συνολικές μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές* (tCO₂e)	69.054	33.163
* με χρήση της προσέγγισης βάσει αγοράς (market-based) για το Score 2		

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Ομοίως, για πρώτη φορά, η Τράπεζα υπολόγισε τις χρηματοδοτούμενες Score 3 εκπομπές της. Όπως συμβαίνει με όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, η ανάλυση μας κατέδειξε ότι οι εκπομπές της κατηγορίας «Επενδύσεις» (Score 3 – Κατηγορία 15) αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των εκπομπών μας.
- Για τις συγκεκριμένες περιμέτρους που επιλέχθηκαν με βάση τον αντίκτυπο και την ουσιαστικότητα²⁹ και σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις του Partnership for Carbon Accounting Financials (“PCAF”), μετρήσαμε τις εκπομπές Score 3 Κατηγορίας 15 και εντάσεις για το 2020 και 2021), όπως εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Χρηματοδοτούμενες εκπομπές (ΧΕ) και Εντάσεις - Score 3 (Κατηγορία 15)	2020	2021
D35 - Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο, ατμός & A/C ΧΕ (tCO₂e)	742.483	978.803
D35 - Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο, ατμός & A/C Ένταση (kgCO₂e/MWh)	245	134
Εμπορικά Ακίνητα ΧΕ (tCO₂e)	40.695	42.394
Εμπορικά Ακίνητα Ένταση (kgCO₂e/m²)	86	77
Στεγαστικά Δάνεια - ΧΕ (tCO₂e)	318.239	292.301
Στεγαστικά Δάνεια - Ένταση (tCO₂e)	32	33

- Παρά το γεγονός ότι για ορισμένα χαρτοφυλάκια, όπως στον κλάδο D35, αυξήθηκαν οι χρηματοδοτούμενες εκπομπές το 2021 λόγω της αύξησης των δανειοδοτικών μας δραστηριοτήτων, σημειώνεται ότι, έχει μειωθεί η ένταση ή έχει παραμείνει σταθερή για τα περισσότερα χαρτοφυλάκια και αυτά μπορούν να συγκριθούν ευνοϊκά με δείκτες αναφοράς που διατίθενται από άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες.

Σημειώσεις για τη μεθοδολογία μέτρησης των χρηματοδοτούμενων εκπομπών:

- Προκειμένου να μετρήσουμε τις εκπομπές που προέρχονται από τις χρηματοδοτήσεις που παρέχουμε στους πελάτες μας και από τις επενδύσεις μας (Score 3 Κατηγορία 15), εφαρμόσαμε το Πρότυπο PCAF³⁰
- για το 2020 και το 2021. Συγκεκριμένα, στην ανάλυσή μας λάβαμε υπόψη το ισοζύγιο ληφθέντων ποσών, δανείων και επενδύσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2021, συμπεριλαμβανομένων των στεγαστικών δανείων, των εμπορικών ακινήτων, των εταιρικών δανείων, της χρηματοδότησης έργων και των τίτλων (εταιρικά ομόλογα, μετοχές εισηγμένες και μη). Για τη χρηματοδότηση που παρέχουμε μέσω εταιρικών δανείων, χρηματοδότησης έργων και τίτλων (εταιρικά ομόλογα, εισηγμένες και μη εισηγμένες μετοχές) δώσαμε έμφαση στις εκπομπές που

σχετίζονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (NACE D35) ως ο πιο σημαντικός τομέας του χαρτοφυλακίου μας αναφορικά με τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές.

- Σύμφωνα με το Πρότυπο PCAF, οι χρηματοδοτούμενες εκπομπές μιας Τράπεζας υπολογίζονται πολλαπλασιάζοντας τον «συντελεστή απόδοσης» με τις εκπομπές του δανειολήπτη ή του επενδυτή της Τράπεζας. Ο «συντελεστής απόδοσης» καθορίζει το μερίδιο του υπολοίπου των δανείων και των επενδύσεων της ΕΤΕ επί του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων και του χρέους της εταιρείας, του έργου κ.λπ. (ή της αξίας ιδιοκτησίας του ακινήτου για στεγαστικά δάνεια και τα εμπορικά ακίνητα). Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία των πελατών μας (ίδια κεφάλαια και χρέος) χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό, μαζί με τις αναφερόμενες απόλυτες εκπομπές του δανειολήπτη ή του επενδυτή ή του χρηματοδοτούμενου περιουσιακού στοιχείου, όπου αυτές ήταν διαθέσιμες.
- Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αρχικές δημοσιοποιήσεις μας στηρίχθηκαν στις υπάρχουσες διαδικασίες συλλογής δεδομένων. Μετά τον υπολογισμό των χρηματοδοτούμενων εκπομπών μας για πρώτη φορά, έχουμε αναγνωρίσει τομείς προς βελτίωση που σχετίζονται με τα συστήματα συλλογής των δεδομένων μας, καθώς και με την πιο εποικοδομητική επικοινωνία με τους πελάτες μας. Καθώς ενσωματώνουμε νέες παραμέτρους στις διαδικασίες συλλογής δεδομένων και στα συστήματά μας, ο υπολογισμός των εκπομπών θα διευκολυνθεί περαιτέρω και θα γίνει πιο αποτελεσματικός, ενώ η ποιότητα των δεδομένων μας θα βελτιωθεί.
- Το 2022, η ΕΤΕ απέφυγε 2.483.002 kg εκπομπών CO₂, μέσω παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ηλιακούς συλλέκτες, εγκατεστημένους σε τέσσερα από τα κτίριά της (που αντιστοιχούν σε 2.510.619 kWh που πωλήθηκαν στο δίκτυο μέσω net metering).
- Η ΕΤΕ έλαβε Εγγυήσεις Προέλευσης, βάσει των οποίων πιστοποιήθηκε ότι το 100% της ηλεκτρικής ενέργειας που της παρείχε ο κύριος πάροχός της για το 2022, προήλθε από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.
- Υλοποιήθηκαν προγράμματα ανακύκλωσης με τη συμμετοχή των εργαζομένων. Ενδεικτικά, ανακυκλώθηκαν 461 τόνοι χαρτιού, 1.887 κιλά μικρών και μεγάλων μπαταριών και περίπου 115 τόνοι ηλεκτρονικού και ηλεκτρικού εξοπλισμού. Επιπλέον, 468 κιλά λαμπτήρων χαμηλής τάσης και

²⁹ Περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία από: τα χαρτοφυλάκια εμπορικών ακινήτων (CREs) και ενυπόθηκων δανείων της Τράπεζας, καθώς και τα ανοίγματα της Τράπεζας στον τομέα NACE D35 (Παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού) στις υπόλοιπες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων PCAF (εισηγμένες μετοχές και εταιρικά ομόλογα, επιχειρηματικά δάνεια και μη εισηγμένα ίδια κεφάλαια και χρηματοδότηση έργων).

³⁰ Το Παγκόσμιο Πρότυπο Λογιστικής και Αναφοράς GHG για τον Χρηματοπιστωτικό Κλάδο | PCAF (carbonaccountingfinancials.com)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	
	<p>φωτιστικού εξοπλισμού και 323 κιλά πλαστικού και αλουμινίου ανακυκλώθηκαν μέσω της επέκτασης της ανακύκλωσης σε όλο το δίκτυο καταστημάτων της Τράπεζας. Όλα αυτά τα προγράμματα ανακύκλωσης υλοποιήθηκαν σε συνεργασία με εξουσιοδοτημένους συνεργαζόμενους φορείς.</p> <ul style="list-style-type: none"> Στο πλαίσιο των προσπαθειών για το «Περιβαλλοντικό Αποτύπωμα ΕΤΕ», πραγματοποιήθηκε μια σειρά από δράσεις με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων, οι οποίες αναφέρονται παρακάτω: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Υβριδικά Αυτοκίνητα Plug-in: Το 2022 αποκτήθηκαν συνολικά 51 Υβριδικά αυτοκίνητα Plug-in, με τις μέσες εκπομπές άνθρακα να ανέρχονται σε 33gr CO₂/km. Η μείωση των εκπομπών άνθρακα για το 2022 χάρη σε αυτή την πρωτοβουλία υπολογίστηκε σε 103 τόνους CO₂ / έτος. ➤ Φορτιστές αυτοκινήτων: Το 2022 ολοκληρώθηκε ένα πλήρες πρόγραμμα εγκατάστασης φορτιστών αυτοκινήτων σε όλους τους ιδιόκτητους χώρους στάθμευσης της Τράπεζας, καλύπτοντας όλα τα εταιρικά αυτοκίνητα που σταθμεύουν σε αυτές τις εγκαταστάσεις. ➤ Διακοπή χρήσης πλαστικών από τα κυλικεία της Εθνικής: Με τη διακοπή της χρήσης πλαστικού υλικού σε 4 καντίνες της ΕΤΕ, εκτιμάται ότι κατά το 2022 αποφεύχθηκε η χρήση 197.000 τεμαχίων πλαστικού (σκεύη, κύπελλα κλπ.). ➤ Οικολογικά καθαριστικά: Με την αντικατάσταση των υπαρχόντων υλικών καθαρισμού με 100% οικολογικά, κατά το 2022 αποφεύχθηκε η χρήση επιβλαβών καθαριστικών (υπολογίζονται σε 25.300 lt ετησίως). ➤ Βρύσες φωτοκυττάρων: Με την εγκατάσταση 343 βρυσών φωτοκυττάρων σε 6 Κτίρια Διοίκησης, εκτιμάται ότι κατά το 2022 εξοικονομήθηκαν περίπου 6.600 m³ (ή 6.600.000 lt) νερού. ➤ Κάδοι ανακύκλωσης (χαρτί/πλαστικό/αλουμίνιο): Με την εγκατάσταση κάδων ανακύκλωσης σε 10 κτίρια, κατά το 2022 συλλέχθηκαν (και ανακυκλώθηκαν καταλλήλως) τα ακόλουθα: <ul style="list-style-type: none"> ο Μη διαβαθμισμένο χαρτί: 8.800 kg. ο Πλαστικό / Αλουμίνιο: 323 kg. 			<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εγκατάσταση συστημάτων μείωσης κατανάλωσης νερού, σε αρκετά κτίρια. <p>Επιπλέον, αξιοσημείωτα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη περιλάμβαναν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αναβάθμιση ενεργειακής απόδοσης, συνοδευόμενη από πιστοποίηση LEED για τα Κεντρικά Γραφεία της Τράπεζας («Μέγαρο Καρατζά»). ➤ Απόκτηση πιστοποίησης ISO50001 για την Τράπεζα. ➤ Μελέτη σκοπιμότητας έργου μεγάλης κλίμακας για την αναβάθμιση ενεργειακής απόδοσης (π.χ. ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε κτίρια του Ομίλου ΕΤΕ). <p>Η συνέχιση και η επιτυχής ολοκλήρωση της ενεργειακής αναβάθμισης όλων των κτιρίων της Τράπεζας αποτελεί βασικό στόχο για τα επόμενα χρόνια.</p> <p>Επίσης, το 2022 εφαρμόστηκαν πρόσθετα μέτρα για τον εξορθολογισμό της χρήσης ενέργειας, ως απάντηση στην ενεργειακή κρίση στην Ευρώπη. Ειδικότερα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ (Θέρμανση-Ψύξη-Εξαερισμός). <p>Μείωση ωρών λειτουργίας κλιματισμού στα κτίρια διοίκησης, ανάλογα με τη χρήση του κτιρίου. Προσαρμογή των θερμοστατών, σε θερμοκρασία όχι υψηλότερη των 19°C κατά τη διάρκεια του χειμώνα και όχι χαμηλότερη των 26°C κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.</p> <p>Απενεργοποίηση του κλιματισμού μετά το πέρας των εργασιών και την αποχώρηση των εργαζομένων καθώς και όταν το επιτρέπει η εξωτερική θερμοκρασία.</p> <p>Ορθολογική χρήση φυσικού εξαερισμού, ειδικά κατά τις ημέρες όπου οι καιρικές συνθήκες δεν είναι ευνοϊκές (υπερβολικό κρύο ή ζέστη).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ΦΩΤΙΣΜΟΣ - Τροποποίηση λειτουργίας εξωτερικού & εσωτερικού φωτισμού κατά τη διάρκεια της νύχτας. <p>Ειδικότερα:</p> <p>Τροποποίηση της λειτουργίας του φωτισμού κατά τις νυχτερινές ώρες, απενεργοποιώντας τον εξωτερικό φωτισμό μετά τις 22:00, τόσο στα κτίρια Διοίκησης όσο και στα Καταστήματα.</p> <p>Ορθολογική χρήση του τεχνητού φωτισμού και απενεργοποίησή του μετά το πέρας των εργασιών και την αποχώρηση των εργαζομένων.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. ΑΛΛΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Εξορθολογισμός της χρήσης θερμοσιφώνων και ζεστού νερού χρήσης, όταν απαιτείται. ✓ Εξορθολογισμός της χρήσης των ανελκυστήρων. 		
	<ul style="list-style-type: none"> Τα έργα ESG που υλοποιήθηκαν το 2022 περιλάμβαναν τη συνεργασία με Στρατηγικό Ενεργειακό Σύμβουλο για την Περιβαλλοντική Στρατηγική της Τράπεζας, όσον αφορά τα κτίριά της. Στο πλαίσιο αυτό, εγκαταστάθηκαν εξελιγμένα συστήματα ενεργειακής παρακολούθησης σε κτίρια με υψηλά επίπεδα κατανάλωσης ενέργειας, ενώ συνεχίστηκε το πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης των ακινήτων. Οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες περιλάμβαναν: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αναβαθμίσεις συστημάτων φωτισμού, θέρμανσης και ψύξης, σε αρκετά κτίρια. 			<ul style="list-style-type: none"> Η ανάπτυξη διαδικασιών/συναλλαγών που στοχεύουν στη μείωση του λειτουργικού κόστους, στη μείωση των εκτυπώσεων καθώς και στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων (χαρτί) συνεχίστηκε κατά το 2022. Σε ό,τι αφορά την πρόληψη της κατανάλωσης φυσικών πόρων, σημειώνεται ότι στην καθημερινή λειτουργία 		

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

της Τράπεζας, το χαρτί αποτελεί τον κύριο όγκο των παραγόμενων στερεών αποβλήτων της. Από το 2011, η διαχείριση της αλληλογραφίας της Τράπεζας (εσωτερική και προς τρίτους) διεξάγεται πλήρως από το Σύστημα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Αλληλογραφίας, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των εκτυπώσεων και της κατανάλωσης χαρτιού. Το 2022, διακινήθηκαν 486.488 έγγραφα μέσω του Ηλεκτρονικού Συστήματος Διαχείρισης Αλληλογραφίας, εξοικονομώντας έτσι περίπου 1.216.220 εκτυπώσεις σελίδων. Επίσης, η χρήση της εφαρμογής ηλεκτρονικής υπογραφής συνέβαλε στον περιορισμό της κατανάλωσης χαρτιού (περίπου 7,3 εκατομμύρια εκτυπώσεις το 2022). Επιπλέον, από το 2021 έχει υλοποιηθεί η σύνδεση του συστήματος myNBG και του internet banking με το e-Gov, παρέχοντας τη δυνατότητα στους πελάτες να ενημερώνουν τα δεδομένα τους ψηφιακά, χωρίς να χρειάζεται να υποβάλλουν έγγραφα. Συνολικά 216.000 πελάτες έχουν ήδη ενημερώσει ψηφιακά πάνω από 1,3 εκατ. επιβεβαιωτικά έγγραφα.

- Σε ό,τι αφορά τη διαχείριση μελανοδοχείων (τόνερ), η Τράπεζα έχει συμφωνήσει από το 2014 την εξωτερική ανάθεση της Υπηρεσίας Διαχείρισης Εκτυπώσεων (Managed Print Services - MPS) για την κάλυψη εκτυπωτικών αναγκών των Κεντρικών Υπηρεσιών της ΕΤΕ που φιλοξενούνται σε κεντρικά κτίρια και του Δικτύου Καταστημάτων της. Η φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση των αποβλήτων που προέρχονται από τα αναλώσιμα συσκευών αποτελεί επίσης μέρος της εν λόγω συμφωνίας εξωτερικής ανάθεσης. Αυτό το πρόγραμμα οδηγεί στη μείωση των εκτυπώσεων και, κατά συνέπεια, στη μείωση της κατανάλωσης χαρτιού και γραφίτη. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου εφαρμόζεται η κεντρική διαχείριση των αναγκών εκτύπωσης. Ο αριθμός των σημερινών χρηστών του συστήματος ανέρχεται σε περίπου 6.859 άτομα. Το 2022, τα τόνερ των οποίων η προμήθεια πραγματοποιήθηκε μέσω του MPS ανήλθαν συνολικά σε 6.141 τεμάχια, ενώ 2.884 τεμάχια ανακυκλώθηκαν μέσω των 2.748 μονάδων MPS. Αναμένεται ότι το μελλοντικό όφελος για την Τράπεζα θα είναι η μείωση του κόστους εκτύπωσης κατά 25% - 35%.
- Με στόχο και την προστασία του περιβάλλοντος, η Τράπεζα δημιούργησε την υπηρεσία i-bank statements, ώστε οι πελάτες της να λαμβάνουν ηλεκτρονικά ειδοποίηση για την έκδοση των λογαριασμών τους για τις πιστωτικές κάρτες, τα στεγαστικά ή καταναλωτικά τους δάνεια και τους καταθετικούς τους λογαριασμούς, διακόπτοντας την αποστολή έντυπων λογαριασμών. Παράλληλα, η Τράπεζα συνεχίζει να εμπλουτίζει τα ηλεκτρονικά κανάλια i-bank με νέες υπηρεσίες και περισσότερες συναλλαγές, επιτρέποντας στους πελάτες της να πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους από το σπίτι ή το κινητό τους, 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα. Σημειώνεται ότι περισσότεροι από 250.000 νέοι χρήστες εγγράφηκαν το 2022 για τις υπηρεσίες Internet/Mobile Banking της ΕΤΕ, ενώ οι συναλλαγές μέσω ψηφιακών καναλιών αυξήθηκαν περισσότερο από 17% σε ετήσια βάση.

Άλλες σχετικές πρωτοβουλίες:

Η ΕΤΕ έχει βελτιώσει περαιτέρω το κοινωνικό και περιβαλλοντικό προφίλ της, προσθέτοντας το πρόγραμμα επιβράβευσης ανακύκλωσης **THE GREEN CITY** στους συνεργάτες **go4more** (πρόγραμμα επιβράβευσης/πιστότητας της ΕΤΕ). Τα μέλη της **GREEN CITY** ανακυκλώνουν απόβλητα ανά είδος υλικού (χαρτί, πλαστικό, γυαλί κ.λπ.) στα Green City Mobile Green Points (βαν), κερδίζοντας πόντους που μπορούν να εξαργυρώσουν σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις. Η συνεργασία μεταξύ go4more και THE GREEN CITY παρέχει τη δυνατότητα στα μέλη και των δύο προγραμμάτων να μετατρέψουν τους πόντους που συλλέγουν από την ανακύκλωση σε πόντους go4more, παρέχοντας **κουπόνια go4more €3 & €6** που μπορούν να εξαργυρωθούν σε περισσότερους από 7.500 συνεργάτες go4more. Η συνεργασία μεταξύ των δύο προγραμμάτων ξεκίνησε στα μέσα Αυγούστου 2022 και έχει ήδη γίνει δεκτή με ενθουσιασμό από τα μέλη του go4more, καθώς έχουν χορηγηθεί **περισσότερα από 5.000 κουπόνια συνολικής αξίας άνω των 16.000 ευρώ**. Το 2023, το εύρος των ανακυκλώσιμων υλικών θα επεκταθεί.

Δωρεές παγίων 2022

Η Εθνική επαναχρησιμοποιεί ή δωρίζει (σε περίπτωση απόσβεσης ή αντικατάστασης) τον εξοπλισμό της, σε διάφορους οργανισμούς και δημόσιες υπηρεσίες που χρειάζονται υποστήριξη σε είδος, προκειμένου να μειώσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της και να ενισχύσει τις πρωτοβουλίες κυκλικής οικονομίας. Για το 2022 η Τράπεζα προχώρησε σε 263 δωρεές 3.967 τεμαχίων επίπλων γραφείου και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Κοινωνική συνεισφορά της ΕΤΕ

Η Εθνική Τράπεζα, επιδεικνύοντας ανθεκτικότητα έναντι των δυσχερών συνθηκών που έχουν διαμορφωθεί, λόγω της συνεχιζόμενης υγειονομικής κρίσης, των ενεργειακών προκλήσεων της γεωπολιτικής αβεβαιότητας και των πληθωριστικών πιέσεων που συντελούνται σε παγκόσμιο επίπεδο, δημιουργώντας ένα ιδιαίτερα δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, ανέπτυξε και κατά το 2022 χορηγικό πρόγραμμα ύψους περίπου €4,3 εκατ. στο οποίο περιλαμβάνεται και το «ΜΙΕΤ». Οι τρεις πυλώνες του Προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Δράσης «ΕΥΘΥΝΗ» της Τράπεζας είναι: **Κοινωνικό σύνολο – Πολιτισμός – Περιβάλλον**.

Αναλυτικότερα:

Κοινωνικό σύνολο

Κοινωνία

- Ενίσχυση δράσεων για την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας, με έμφαση στην πρόληψη και θεραπεία του COVID-19.
- Ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Συνδρομή στο έργο φορέων και οργανισμών με αναγνωρισμένη δράση στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Υποστήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων και ατόμων.

Επιστήμη / Έρευνα / Εκπαίδευση

- Στήριξη προγραμμάτων υποτροφιών για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Συμβολή στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και στήριξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Χορηγίες για ερευνητικά προγράμματα, καθιέρωση βραβείων, και στήριξη της καινοτομίας.
- Στήριξη επιστημονικού έργου και προαγωγή της έρευνας, κυρίως με τη μορφή χορηγιών για επιστημονικές συναντήσεις (συνέδρια, ημερίδες) που καλύπτουν όλο το φάσμα των επιστημών.
- Χορηγική στήριξη εκδόσεων, συνεδρίων και λοιπών εκδηλώσεων σχετικών με επενδυτικά και χρηματοοικονομικά θέματα.

Αθλητισμός

- Συνέχιση προγράμματος χορηγικής στήριξης αθλητικών φορέων και σημαντικών μεμονωμένων αθλητών για την προετοιμασία και συμμετοχή τους σε παγκόσμιας εμβέλειας αθλητικές διοργανώσεις.

Πολιτιστική Κληρονομιά / Ιστορία / Τέχνες

- Χορηγία της διαφύλαξης και ανάδειξης του ιστορικού και πολιτιστικού γίνεσθαι.
- Χορηγική στήριξη δράσεων στο πλαίσιο εορτασμού της επετείου των διακοσίων χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821.
- Στήριξη δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που αφορούν στη μουσική, στις τέχνες και στα θεάματα.

Πολιτιστικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας («MIET»)

Το σημαντικό έργο του Πολιτιστικού Ιδρύματος MIET περιλαμβάνει την προώθηση της λογοτεχνίας, της επιστήμης και των τεχνών.

Το MIET, με τις διακεκριμένες δράσεις του διεκδικεί επάξια πρωταγωνιστικό ρόλο στην πολιτιστική ζωή της Ελλάδας.

Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας

Ιδιαίτερα αξιοσημείωτο είναι το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας, ένα σημαντικό κέντρο τεκμηρίωσης για την οικονομική, πολιτική, πολιτιστική και κοινωνική ιστορία της χώρας, που συγκεντρώνει ένα πλήρες ιστορικό αρχείο, με χρονικά όρια σχεδόν ταυτόσημα με την ύπαρξη του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους. Σήμερα, το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής δραστηριοποιείται στους τομείς της αρχαικής, ιστορικής, ερευνητικής, εκδοτικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας, πρωτοπόρος στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών διαχείρισης του αρχειακού του υλικού.

Περιβάλλον

- Στήριξη προγραμμάτων και συνεδρίων που αναδεικνύουν τα οφέλη της βιώσιμης ανάπτυξης και των φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών.
- Υποστήριξη παραγωγής εκδόσεων και ψηφιακού περιεχομένου με σκοπό την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης και τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.
- Συνδρομή στο έργο φορέων που συμμετέχουν σε δράσεις για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	---	-----------------------------------

Πληροφορίες βάσει του Άρθρου 8 του Κανονισμού Ταξινόμησης της ΕΕ

Επιλεξιμότητα βάσει ΕΕ Ταξινόμιας

Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2178 της Επιτροπής, της 6 Ιουλίου 2021, ως συμπληρωματικός του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, καθορίζει το περιεχόμενο και την παρουσίαση των πληροφοριών προς γνωστοποίηση από τις οντότητες που εμπίπτουν στο Άρθρο 19α ή 29α της Οδηγίας (ΕΕ) 2013/34, σχετικά με τις περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες και επίσης, καθορίζει τη μεθοδολογία για την συμμόρφωση αυτών στην υποχρέωση γνωστοποιήσεων. Πιο συγκεκριμένα, καθορίζει τα κριτήρια για τον προσδιορισμό εάν μια οικονομική δραστηριότητα πληροί τα κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και ενσωματώνει την υποχρέωση που έχουν οι οντότητες που υπόκεινται στην Οδηγία για Μη Χρηματοοικονομικές Αναφορές («NFRD»), συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων, να γνωστοποιούν πώς η δραστηριότητα τους είναι σύμφωνη με την εν λόγω Ταξινόμια.

Ο Κανονισμός για την Ταξινόμηση είναι ένα κύριο συστατικό του σχεδίου δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανακατεύθυνση των ροών κεφαλαίων προς μια πιο βιώσιμη οικονομία. Ο βασικός στόχος της Ταξινόμησης είναι να βοηθήσει τους επενδυτές να αναγνωρίζουν περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις.

Από την 1 Ιανουαρίου 2024, ο Όμιλος θα πρέπει να γνωστοποιήσει πληροφορίες σχετικά με το βαθμό στον οποίο οι επενδύσεις της συμβάλλουν στους περιβαλλοντικούς στόχους, το βαθμό συμμόρφωσης με την ΕΕ Ταξινόμια, καθώς και τις κύριες αρνητικές επιπτώσεις των επενδυτικών αποφάσεων στους παράγοντες βιωσιμότητας. Ο Όμιλος θα πρέπει επίσης να γνωστοποιήσει το δείκτη Πράσινων Περιουσιακών Στοιχείων (Green Asset Ratio (GAR)) ο οποίος μετρά το βαθμό στον οποίο οι δραστηριότητες στον ισολογισμό του Ομίλου μπορούν να θεωρηθούν ως περιβαλλοντικά βιώσιμες, σύμφωνα με τα τεχνικά πρότυπα της Ταξινόμιας. Αυτές οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων στοχεύουν στην αύξηση της διαφάνειας και στη δυνατότητα των επενδυτών και των χρηστών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων να λαμβάνουν πιο ενημερωμένες αποφάσεις.

Πριν τη δημοσιοποίηση του δείκτη «GAR» το 2024, σύμφωνα με το Άρθρο 10, παράγραφος 3, από την 1 Ιανουαρίου 2022 έως την 31 Δεκεμβρίου 2023, οι χρηματοπιστωτικές οντότητες γνωστοποιούν:

- το ποσοστό, επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού τους, των ανοιγμάτων έναντι μη επιλέξιμων και επιλέξιμων για την ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων (βλ. παρακάτω πίνακα (α)),
- το ποσοστό, επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού τους, των συνολικών ανοιγμάτων σε κεντρικές κυβερνήσεις, κεντρικές τράπεζες, υπερεθνικούς εκδότες και παράγωγα (όπως αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 και 2) (βλ. παρακάτω πίνακα (β)),
- το ποσοστό, επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού τους, των συνολικών ανοιγμάτων (όπως αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3) (βλ. παρακάτω πίνακα (γ)),
- τα ποιοτικά στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα XI (βλ. παρακάτω πίνακα (δ)).

Οι χρηματοπιστωτικές οντότητες γνωστοποιούν επίσης:

- το ποσοστό του χαρτοφυλακίου συναλλαγών τους και των διατραπεζικών δανείων σε πρώτη ζήτηση επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού τους.

Για το χρονικό διάστημα έως τον Ιανουάριο του 2024, ο Όμιλος θα πρέπει να γνωστοποιεί πληροφορίες σχετικά με την επιλεξιμότητα των ανοιγμάτων για την ταξινόμια μόνο. Στο πλαίσιο αυτό, ως χρηματοπιστωτική οντότητα, οι σχετικές γνωστοποιήσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 για τον Όμιλο, είναι ως ακολούθως (ποσά σε € εκατ.):

Άρθρο 10 (παρά 3)	Επιλέξιμα για την Ταξινόμια*	% κάλυψη επί του Συνόλου Στοιχείων Ενεργητικού	Μη επιλέξιμα για την Ταξινόμια **	% επί του Συνόλου Στοιχείων Ενεργητικού
(α) Σύνολο Στοιχείων Ενεργητικού	9.084	11.6%	69.028	88,4%
<i>εκ των οποίων χαρτοφυλάκιο συναλλαγών</i>			224	0,3%
<i>εκ των οποίων διατραπεζικά δάνεια σε πρώτη ζήτηση</i>			227	0,3%
(β) Συνολικά Ανοίγματα σε κεντρικές κυβερνήσεις, κεντρικές τράπεζες και υπερεθνικούς εκδότες			25.731	32,9%
Συνολικό άνοιγμα σε παράγωγα			1.962	2,5%
(γ) Συνολικό άνοιγμα σε εταιρείες χωρίς υποχρέωση δημοσίευσης ΜΧΠ¹			5.945	7,6%

Γνωστοποιήσεις του Πίνακα XI σχετικά με ποιοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται για τους ποσοτικούς δείκτες συμπεριλαμβανομένης της περιμέτρου των περιουσιακών στοιχείων και των οικονομικών δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τους δείκτες, τις πηγές των στοιχείων και των περιορισμών των πληροφοριών.

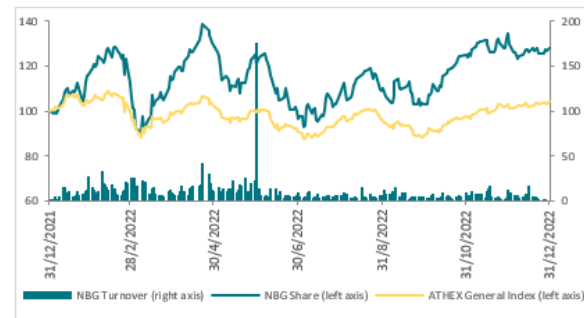
- (δ) Η επιλεξιμότητα για την ταξινόμια έχει αξιολογηθεί για τα κάτωθι περιουσιακά στοιχεία:
- χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
 - χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων,
 - επενδύσεις σε κοινοπραξίες (joint ventures) και συγγενείς εταιρείες,
 - χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού μη εμπορικής χρήσης επιμετρούμενα υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,
 - εξασφαλίσεις επί ακινήτων που αποκτώνται από πιστωτικά ιδρύματα με αντάλλαγμα τη διαγραφή χρεών.
- Τα ακόλουθα στοιχεία ενεργητικού εξαιρούνται από την αξιολόγηση ως προς την επιλεξιμότητα για την ταξινόμια:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Ακολουθώντας την ανοδική τροχιά της αγοράς, η τιμή της μετοχής της ΕΤΕ αυξήθηκε από τα €2,660 στις 8 Μαρτίου 2022 (χαμηλό έτους) στα €4,060 στις 21 Απριλίου 2022 (υψηλό έτους), κλείνοντας στα €3,747 στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Η κεφαλαιοποίηση της ΕΤΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε €3,4 δισ. από €2,7 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Η ετήσια αξία συναλλαγών στην μετοχή της ΕΤΕ ανήλθε σε €2,2 δισ. το 2022, αυξημένη κατά 57,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Χρηματιστηριακά στοιχεία μετοχής ΕΤΕ	2022	2021
Τιμή τέλους έτους (€)	3,7	2,9
Μέγιστη τιμή έτους (€)	4,1	2,9
Ελάχιστη τιμή έτους (€)	2,7	1,8
Τυπική απόκλιση ημερησίων αποδόσεων ΕΤΕ (%)	2,7	2,4
Τυπική απόκλιση ημερησίων αποδόσεων κλάδου (%)	2,8	3,4
Χρηματιστηριακή αξία μετοχής τέλους έτους (σε δισ. €)	3,4	2,7
Συνολική αξία συναλλαγών μετοχής (σε δισ. €)	2,2	1,4
Λόγος συνολικής ετήσιας αξίας συναλλαγών μετοχής/ΧΑ (%)	12,3	8,0

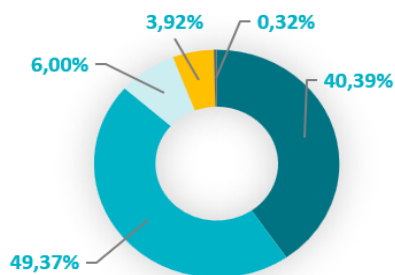
Εξέλιξη της τιμής & αξία συναλλαγών μετοχής ΕΤΕ

Μετοχική Σύνθεση

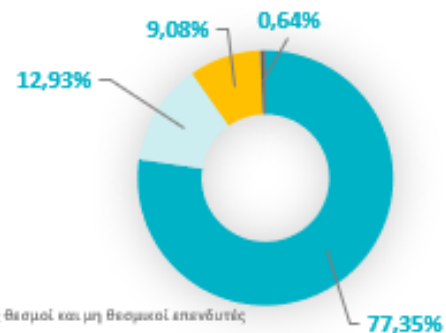
Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΤΕ την 31 Δεκεμβρίου 2022, ήταν διαιρεμένο σε 914.715.153 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Την 31 Δεκεμβρίου 2022 το μετοχικό κεφάλαιο χαρακτηρίζεται από ευρεία διασπορά, καθώς περιλάμβανε περίπου 97.570 θεσμικούς και ιδιώτες μετόχους, από το οποίο το ΤΧΣ κατείχε το 40,39%, ενώ το 49,37% ήταν κατανεμημένο σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές του εξωτερικού και το 6,00% σε ιδιώτες επενδυτές εσωτερικού. Εξαιρουμένου του ποσοστού του ΤΧΣ, η συμμετοχή των θεσμικών και ιδιωτών επενδυτών εξωτερικού ανέρχεται σε 77,35%, ενώ των ιδιωτών επενδυτών εσωτερικού σε 12,93%.

Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ)
31 Δεκεμβρίου 2022

- ΤΧΣ
- Διεθνείς θεσμοί και μη-θεσμικοί επενδυτές
- Εγχώριοι μη-θεσμικοί επενδυτές
- Εγχώριοι ιδιώτες, νομικά πρόσωπα και λοιποί θεσμικοί επενδυτές
- Εγχώρια συνταξιοδοτικά ταμεία και λοιποί μέτοχοι

Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ (εκτός ΤΧΣ)
31 Δεκεμβρίου 2022

- Διεθνείς θεσμοί και μη θεσμικοί επενδυτές
- Εγχώριοι μη-θεσμικοί επενδυτές
- Εγχώριοι ιδιώτες νομικά πρόσωπα και λοιποί θεσμικοί επενδυτές
- Εγχώρια συνταξιοδοτικά ταμεία και λοιποί μέτοχοι

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιριών, όπως ισχύει, η Τράπεζα υποχρεούται να συμπεριλαμβάνει ως ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, τη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης. Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες, στις οποίες περιλαμβάνεται επίσης συμπληρωματική πληροφόρηση που προβλέπεται από λοιπό εφαρμοστέο πλαίσιο, π.χ. τον Ν. 4706/2020 «Εταιρική διακυβέρνηση ανωνύμων εταιρειών, σύγχρονη αγορά κεφαλαίου, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, μέτρα προς εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ)2017/1131 και άλλες διατάξεις»:

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

B. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

Γ. Γενική Συνέλευση και Δικαιώματα των Μετόχων

Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα

Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου

Σημειώνεται ότι τα λοιπά πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2004/25/ΕΚ, βάσει της παρ. 1 δ) του Άρθρου 152 του Ν. 4548/2018, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που αποτελεί ξεχωριστό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας καθορίζεται από τις διατάξεις της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής νομοθεσίας, τις αποφάσεις και πράξεις της Τράπεζας της Ελλάδος, τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών, καθώς και τις αποφάσεις και οδηγίες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Περαιτέρω εφαρμόζονται οι διατάξεις που ορίζει το Πλαίσιο Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement – RFA) μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύει.

Τον Φεβρουάριο του 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας υιοθέτησε κατευθυντήριο πλαίσιο που περιγράφει τη δομή και την πολιτική που ακολουθεί η Τράπεζα σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, ενώ με την πάροδο των ετών, αυτό το πλαίσιο έχει αναθεωρηθεί όπως έχει κριθεί αναγκαίο, σε εναρμόνιση προς τις κανονιστικές διατάξεις, τις κατευθυντήριες γραμμές, τις βέλτιστες πρακτικές και τις εξελίξεις στις εσωτερικές ρυθμίσεις διακυβέρνησης της Τράπεζας. Από τον Ιούνιο του 2021, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4706/2020, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει και συμμορφώνεται με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος αποτελεί τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για εταιρείες με κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστήριο, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4706/2020 και το Άρθρο 4 της Απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (Απόφαση 2/905/3.3.2021 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς). Περαιτέρω, ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας περιλαμβάνει επιπλέον διατάξεις σε συμμόρφωση με το ειδικότερο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που διέπει τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και διατάξεις που αφορούν εσωτερικές ρυθμίσεις και διαδικασίες που εφαρμόζει η Τράπεζα σε συμμόρφωση με το σχετικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της εταιρικής διακυβέρνησης και προβαίνει στις ενέργειες που κρίνει κατάλληλες προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, και τις σχετικές κατευθυντήριες

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>γραμμές. Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας τροποποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2022, κυρίως προκειμένου να ενσωματωθούν διατάξεις αναφορικά με τη νεοσυσταθείσα Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας του Διοικητικού Συμβουλίου.</p> <p>Ο καθορισμός των εξουσιών και αρμοδιοτήτων των διοικητικών οργάνων της Τράπεζας και η ανάθεση αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου στα στελέχη της Τράπεζας πραγματοποιούνται σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας και την ισχύουσα νομοθεσία, όπως ενσωματώνονται στο πλαίσιο εσωτερικής λειτουργίας της Τράπεζας.</p> <p>Το εσωτερικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας και ο Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, www.nbg.gr (https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis).</p>					<p>αρχές που περιγράφονται στην Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου της ΕΤΕ, και καλύπτει τις συνολικές αποδοχές που παρέχονται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά), ήτοι σταθερές και μεταβλητές αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων των παροχών, των αμοιβών για συμμετοχή σε Επιτροπές και τυχόν άλλες αποζημιώσεις, καθώς και το σύνολο των αποδοχών που παρέχονται σε όλα τα Ανώτατα Στελέχη της ΕΤΕ (ήτοι, Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές).</p> <p>Θεσπίζει διαδικασίες για την υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου για την ενίσχυση της απόδοσής του και την επέκταση της σχετικής βάσης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους.</p> <p>Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου».</p>
<p>B. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας</p> <p>Η Τράπεζα παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις στο εφαρμοστέο πλαίσιο και τις σχετικές οδηγίες και βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθούνται είναι εναρμονισμένες με το εκάστοτε εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο και τις σχετικές οδηγίες:</p>					<p>Πολιτική για την Ετήσια Εκπαίδευση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του</p> <p>Καθορίζει τις διαδικασίες αξιολόγησης της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του ως συλλογικά όργανα, καθώς και της ατομικής συνεισφοράς κάθε Μέλους, με σκοπό την διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου.</p> <p>Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του».</p>
<p>Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου (B.1)</p>		<p>Περιλαμβάνει τις βασικές αρχές εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο Ομίλου και διατάξεις αναφορικά με τα διοικητικά όργανα των εταιρειών του Ομίλου, τη συνεργασία με την ΕΤΕ, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και τις κανονιστικές απαιτήσεις, θεσπίζοντας ένα ενοποιημένο Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης για τον Όμιλο.</p>			
<p>Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου (B.2)</p>		<p>Θεσπίζει το γενικό πλαίσιο για την παροχή αμοιβών σε επίπεδο Ομίλου και καθορίζει τις αρχές, σύμφωνα με τις οποίες ο Όμιλος προσεγγίζει θέματα σχετικά με αμοιβές που καταβάλλονται σε στελέχη και υπαλλήλους.</p>			
<p>Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ (B.3)</p>		<p>Καθορίζει το γενικότερο πλαίσιο προσδιορισμού των αποδοχών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ (Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών), σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις και σε εναρμόνιση με τις</p>			

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (B.4)	Ορίζει το πλαίσιο και περιγράφει τη διαδικασία για την ανάδειξη των υποψηφίων στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ, καθώς και τον εκ νέου ορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ περιλαμβάνει και διατάξεις για το επιθυμητό προφίλ του Διοικητικού Συμβουλίου.				
Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου (B.5)	Καθορίζει τα κριτήρια που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, (αρχικής και σε συνεχή βάση), συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων καταλληλότητας που προβλέπονται στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, και περιγράφει πιο λεπτομερειακά τις πολιτικές, πρακτικές και διαδικασίες που εφαρμόζει η Τράπεζα κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.				
Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	Καθορίζει την προσέγγιση της Τράπεζας ως προς την επίτευξη της επιθυμητής διαφοροποίησης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της, με σκοπό την εξασφάλιση πλήθους απόψεων, εμπειριών και αντιλήψεων που διευκολύνουν την ανεξαρτησία των απόψεων και την ορθή λήψη αποφάσεων εντός του Διοικητικού Συμβουλίου. Περισσότερες πληροφορίες για την εν λόγω Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «B.9 Πολιτική ποικιλομορφίας όσον αφορά τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας».				
Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανώτατων Στελεχών της ΕΤΕ (B.6)	Καθορίζει τις αρχές και τη διαδικασία για την ανάδειξη υποψηφιοτήτων και την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών της Ανώτατης Διοίκησης με τις υψηλότερες επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες και ήθος, σε συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τους εσωτερικούς κανονισμούς της Τράπεζας και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.				
				Ασφαλιστική Κάλυψη Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών των Εταιρειών του Ομίλου (B.7)	Αφορά στην κάλυψη της αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Διοικητικών Στελεχών της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου από αμέλεια, λάθη ή παραλείψεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικών Στελεχών και υπαλλήλων και στην κάλυψη ζημιών από απάτες, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών απατών και των παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.
				Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ΕΤΕ (B.8)	Περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του, την οργάνωση της Τράπεζας, τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τις διαδικασίες συμμόρφωσης και γνωστοποιήσεων, τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη και τις πολιτικές της Τράπεζας. Ο Κανονισμός λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Καταστατικού και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.
					Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες κύριες πρακτικές και πολιτικές, οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση – Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη»:
					<ul style="list-style-type: none"> • Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Ομίλου. • Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου. • Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας. • Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου. • Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης. • Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ. • Πολιτική για τους Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ελλάδα. • Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και Λοιπών Σχετικών Δράσεων της Τράπεζας και του Ομίλου. • Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτικές που εξασφαλίζουν ότι το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει επαρκή πληροφόρηση αναφορικά με συναλλαγές που αφορούν συνδεδεμένα μέρη, περιλαμβανομένων της Πολιτικής Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ και της Πολιτικής για της Συνδεδεμένου Πιστούχου (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου, οι οποίες αναφέρονται ανωτέρω.

(B.1) Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου:

Η Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου υιοθετήθηκε αρχικά από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2018 και αναθεωρήθηκε τον Απρίλιο του 2020, στο πλαίσιο της περαιτέρω ενίσχυσης του ενοποιημένου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου της ΕΤΕ και της περαιτέρω βελτιστοποίησης της συνεργασίας μεταξύ της ΕΤΕ και των εταιρειών του Ομίλου της. Μία από τις κύριες καινοτομίες της Πολιτικής ήταν η εισαγωγή του Πολυεπίπεδου Μοντέλου Διακυβέρνησης των θυγατρικών, σύμφωνα με το οποίο το επίπεδο εφαρμογής του πλαισίου διακυβέρνησης καθορίζεται με βάση την κατηγοριοποίηση των εταιρειών του Ομίλου, καθιερώνοντας έτσι τις κατάλληλες πρακτικές και δομές διακυβέρνησης και αναφοράς για κάθε θυγατρική.

Στο πλαίσιο της Πολιτικής Διακυβέρνησης του Ομίλου, η Τράπεζα ως μητρική εταιρεία στοχεύει να εξισορροπήσει κατάλληλα τον βαθμό ελέγχου που πρέπει να ασκεί η μητρική εταιρεία επί των θυγατρικών του Ομίλου, και τον βαθμό ανεξαρτησίας που πρέπει να παρέχεται στις θυγατρικές. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο Όμιλος εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες που θα διαβεβαιώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ότι η διακυβέρνηση των θυγατρικών αντικατοπτρίζει αποτελεσματικά τις ίδιες αξίες, ηθικές, ελέγχους και διαδικασίες με αυτές της μητρικής εταιρείας.

(B.2) Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου:

Οι πρακτικές αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου συνάδουν με τις διατάξεις του Ν.4261/2014 (που ενσωμάτωσε εν μέρει την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV)), όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4799/2021 που ενσωμάτωσε την Οδηγία 878/2019/ΕΕ (CRD V), Ν. 4548/2018, του Ν.3864/2010, της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019, και το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Η Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου αναθεωρήθηκε το 2021. Η αναθεώρηση περιλάμβανε την εναρμόνιση της Πολιτικής με διατάξεις της Οδηγίας 878/2019/ΕΕ (CRD V) και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019 της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και άλλες τροποποιήσεις με σκοπό τη σαφή περιγραφή των σχετικών διαδικασιών που εφαρμόζει η Τράπεζα και ο Όμιλος. Επιπλέον, η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Πληροφορίες για την Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου και τις γενικές πρακτικές αποδοχών έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>)

(B.3) Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ:

Σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/828, όπως αυτή έχει ενσωματωθεί (μερικής) στην Ελληνική νομοθεσία με τον Νόμο 4548/2018 περί Ανωτύμων Εταιρειών, οι εισηγμένες εταιρείες απαιτείται, μεταξύ άλλων, να θεσπίσουν πολιτική αποδοχών για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι Μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν την πολιτική αποδοχών στη Γενική Συνέλευση. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 110 παρ. 1 Ν. 4548/2018, η Πολιτική, με καταστατική διάταξη, μπορεί να περιλαμβάνει επίσης στο πεδίο εφαρμογής της και τα βασικά διοικητικά στελέχη, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 παράγραφος 9. Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ εγκρίθηκε αρχικά από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία έλαβε χώρα την 31 Ιουλίου 2019 και στη συνέχεια αναθεωρήθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων η οποία έλαβε χώρα την 31 Ιουλίου 2020. Το 2022, η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ αναθεωρήθηκε περαιτέρω από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2022, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, με τη συνδρομή της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών.

Οι κύριες τροποποιήσεις της αναθεωρημένης Πολιτικής περιλαμβάνουν ιδίως: τροποποιήσεις στη μεθοδολογία για τον καθορισμό των αποδοχών των Μη Εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, προσαρμογές σε εναρμόνιση με τις διατάξεις του νέου Νόμου 4941/2022 που τροποποιεί τον Νόμο 3864/2010 σχετικά με τις αποδοχές, επικαιροποιήσεις του νομικού πλαισίου και των αναφορών στις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και επικαιροποιήσεις αναφορικά με τις ρήτρες καταγγελίας της σύμβασης απασχόλησης σύμφωνα με τις πρακτικές της αγοράς και τα έτη υπηρεσίας στην Τράπεζα. *Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στα Σχέδια Αποφάσεων/Σχόλια Διοικητικού Συμβουλίου επί θεμάτων ημερήσιας διάταξης της Γενικής Συνέλευσης* (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/reports/taktiki-geniki-syneleusi-tis-28-07-2022>).

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών θα ισχύει για περίοδο τεσσάρων ετών, εκτός εάν αναθεωρηθεί νωρίτερα ή σε περιπτώσεις προσωρινών παρεκκλίσεων, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

Η αναθεωρημένη Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2022 με ποσοστό 98,81% θετικών ψήφων και δεν απαιτήθηκαν τροποποιήσεις για την ενσωμάτωση ψήφων/απόψεων των μετόχων επί της Πολιτικής.

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------

(B.4) Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου:

Η Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου συμπληρώνει το πλαίσιο διακυβέρνησης της Τράπεζας για την ανάδειξη υποψηφίων στο Διοικητικό Συμβούλιο και διαβάζεται και ερμηνεύεται σε συνδυασμό ιδίως με την Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς επίσης και με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και τον Εσωτερικό Κανονισμό της Τράπεζας.

Η Πολιτική εφαρμόζεται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας που εκλέγονται από τα σχετικά συλλογικά όργανα (Γενική Συνέλευση ή Διοικητικό Συμβούλιο, κατά τα προβλεπόμενα στο Καταστατικό της ΕΤΕ), εξαιρουμένου του εκπροσώπου του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, για τον ορισμό του οποίου εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Η Πολιτική στοχεύει μεταξύ άλλων στην καθιέρωση μιας διαφανούς, αποτελεσματικής και από πλευράς χρόνου αποδοτικής διαδικασίας ανάδειξης υποψηφιοτήτων, και στη διασφάλιση ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας είναι ένα ισορροπημένο, ποικιλόμορφο και ικανό Διοικητικό Συμβούλιο και ότι η σύνθεσή του πληροί τις υψηλότερες προδιαγραφές και απαιτήσεις ατομικής και συλλογικής καταλληλότητας σε επίπεδο ηθικής συμπεριφοράς και δεξιοτήτων και βρίσκεται σε πλήρη συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την Τράπεζα.

Η Πολιτική αναθεωρήθηκε τελευταία τον Νοέμβριο του 2022 από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ώστε να ευθυγραμμιστεί μεταξύ άλλων με την Πολιτική Καταλληλότητας Διοικητικού Συμβουλίου και με αλλαγές στο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο (π.χ. νέος Ν.4941/2022 για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας).

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Ανάδειξη Υποψηφιοτήτων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου & Αξιολόγηση Καταλληλότητας».

(B.5) Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου:

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της Τράπεζας σε σχέση με την (αρχική και σε συνεχή βάση) αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της συλλογικής καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από τον Σεπτέμβριο του 2020 την Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Πολιτική υιοθετήθηκε αρχικά από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενώ στις 30 Ιουλίου 2021, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4706/2020, η Πολιτική εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, όπως υποβλήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων.

Στις 28 Ιουλίου 2022 η Πολιτική αναθεωρήθηκε περαιτέρω από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, με στόχο την εναρμόνισή της με τις αλλαγές στο ισχύον σχετικό κανονιστικό πλαίσιο (π.χ. επικαιροποιημένο Οδηγό της ΕΚΤ για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας, την πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 205/1/18.5.2022, τον Ν. 4941/2022 που τροποποιεί τον Νόμο 3864/2010, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές διατάξεις σχετικά με τα κριτήρια καταλληλότητας/επιλεξιμότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η επικαιροποιημένη Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2022 με ποσοστό 100% θετικών ψήφων. *Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στα Σχέδια Αποφάσεων/Σχόλια Διοικητικού Συμβουλίου επί θεμάτων ημερήσιας διάταξης της Γενικής Συνέλευσης (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/reports/taktiki-geniki-syneleusi-tis-28-07-2022>).*

Η Πολιτική στοχεύει στην ενίσχυση της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της καταλληλότητας και έχει ενσωματώσει τις σχετικές υποχρεώσεις σε ευθυγράμμιση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (ιδίως τους Ν. 4706/2020, 4261/2014 και 3864/2010, καθώς και τις σχετικές εγκυκλίους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, τον Οδηγό για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας της ΕΚΤ/SSM, τις Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές EBA-ESMA σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, την Πράξη 142/11.6.2018 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως ισχύει), προκειμένου να διασφαλιστεί η συνετή και αποτελεσματική διαχείριση της Τράπεζας.

Η Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Ανάδειξη Υποψηφιοτήτων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου & Αξιολόγηση Καταλληλότητας».

(B.6) Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών:

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της διαδικασίας ορισμού των Ανωτάτων Στελεχών της Τράπεζας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε σχέση με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, τον Ιανουάριο του 2021 το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενέκρινε την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών. Η Πολιτική καθορίζει τις αρχές και τη διαδικασία επιλογής Ανωτάτων Στελεχών/θέσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, σε εναρμόνιση με τις κανονιστικές διατάξεις και λαμβάνοντας επίσης υπόψη διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Μεταξύ των βασικών στόχων της Πολιτικής είναι η καθιέρωση μιας διαφανούς, αποτελεσματικής και αποδοτικής από πλευράς

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

χρόνου διαδικασίας υποψηφιοτήτων και αξιολόγησης καταλληλότητας να διασφαλίσει ότι η δομή της Ανώτερης Διοίκησης της Τράπεζας πληροί τις υψηλότερες απαιτήσεις καταλληλότητας όσον αφορά ηθικά πρότυπα και δεξιότητες και ότι είναι πλήρως εναρμονισμένη με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την Τράπεζα, και να διασφαλίσει την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση της Τράπεζας, με αποτελεσματικές και συνετές πρακτικές διακυβέρνησης, με στόχο την προστασία των συμφερόντων και της φήμης της Τράπεζας και του Ομίλου της.

(B.7) Ασφαλιστική Κάλυψη Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών των Εταιρειών του Ομίλου:

Σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Τράπεζα έχει συνάψει πολυασφαλιστήριο συμβόλαιο για την κάλυψη της αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Διοικητικών Στελεχών όλων των εταιρειών του Ομίλου, για την κάλυψη της αστικής ευθύνης της Τράπεζας και των θυγατρικών της από αμέλεια, λάθη ή παραλείψεις από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικά Στελέχη και υπαλλήλους και για την κάλυψη ζημιών από απάτες, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών απατών, και παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο. Τα συμβόλαια Ασφαλιστικής Κάλυψης υπόκεινται σε ετήσιο έλεγχο και ανανέωση.

(B.8) Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ΕΤΕ

Ο Κανονισμός Λειτουργίας έχει καταρτιστεί στο πλαίσιο του Ν. 4706/2020 για την εταιρική διακυβέρνηση ανωνύμων εταιρειών, κι έχει λάβει υπόψη τις σχετικές διατάξεις του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου (ιδίως Ν. 4548/2018, Ν. 3016/2002, Ν. 4514/2018, Ν. 4261/2014, Ν. 4799/2021, Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV), Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), Ν. 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως ισχύουν, αποφάσεις και πράξεις εκδοθείσες από την Τράπεζα της Ελλάδος, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, όπως επίσης και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας όπως αυτές ορίζονται από τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας - ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύει.

Ο Κανονισμός περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του, την οργάνωση της Τράπεζας, τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τις διαδικασίες συμμόρφωσης και γνωστοποιήσεων, τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη και τις πολιτικές της Τράπεζας.

Ο Κανονισμός λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Καταστατικού και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Περίληψη του κανονισμού λειτουργίας δημοσιοποιείται αμελλητί στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας [www.nbg.gr \(https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis\)](https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis).

Το Διοικητικό Συμβούλιο επανεξετάζει τον Κανονισμό οποτεδήποτε απαιτηθεί, προκειμένου να διασφαλίζεται η καταλληλότητά του αναφορικά με τις αρχές που υιοθετεί και τους κανόνες που εφαρμόζει ο Όμιλος, καθώς και με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Η Τράπεζα μεριμνά για την κατάρτιση Κανονισμού Λειτουργίας των σημαντικών θυγατρικών της.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας υιοθετήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 30 Ιουνίου 2021.

(B.9) Πολιτική ποικιλομορφίας όσον αφορά τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας

Σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014, όπως ισχύει, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2013/36/ΕΕ, τον Ν. 4706/2020 και τις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές (υπ' αριθ. 60 Εγκύκλιος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (EAKAA) σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις), καθώς και τους Στόχους και τα Πρότυπα Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΤΧΣ και την Πολιτική Ψηφοφορίας του ΤΧΣ, η Τράπεζα πρέπει να εξασφαλίζει ευρύ φάσμα προσόντων και δεξιοτήτων κατά την πρόσληψη μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο και να εφαρμόζουν, ως προς αυτό το σκοπό, μια πολιτική προώθησης της ποικιλομορφίας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα ακολουθεί πρακτικές και πολιτικές που ενθαρρύνουν την ποικιλομορφία τόσο σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο στελεχών, προκειμένου τα στελέχη των εποπτικών και διοικητικών της οργάνων να επιλέγονται από μια ομάδα με ποικίλα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα επιδιώκει να προσλαμβάνει μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατα στελέχη που να αντιπροσωπεύουν ένα ευρύ φάσμα ποιοτικών χαρακτηριστικών και ικανοτήτων, προκειμένου να εξασφαλίζει ποικιλία απόψεων και εμπειρίας και να διευκολύνει τη λήψη ορθών αποφάσεων. Συνολικά, τα στελέχη διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτούνται για την αποτελεσματική λειτουργία των εποπτικών και διοικητικών οργάνων της Τράπεζας, στοχεύοντας στην συλλογική καταλληλότητα τους, ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο, ως σύνολο, διαθέτει τις δεξιότητες που χρειάζονται για να παρουσιάζει τις απόψεις του και να επηρεάζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων εντός του ανώτατου διοικητικού οργάνου.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα δίνει έμφαση στη διασφάλιση της ποικιλομορφίας και όσον αφορά το φύλο, την ηλικία, την εθνικότητα, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, την εξειδίκευση και την πείρα. Ειδικότερα αναφορικά με τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για την επιλογή και τον διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης (σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο) της καταλληλότητας και του προγραμματισμού διαδοχής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας λαμβάνει υπόψη τις προαναφερθείσες πτυχές διαφοροποίησης, ενώ εξετάζει επίσης ειδικές διατάξεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου στα οποία υπόκειται η Τράπεζα, περιλαμβανομένων των κριτηρίων που προβλέπονται στο Άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ως η αρμόδια για την εποπτεία της εφαρμογής και την επισκόπηση της Πολιτικής Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Συμβουλίου και των σχετικών διαδικασιών, εξετάζει και αξιολογεί, τόσο ετησίως όσο και κατά περίπτωση, τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, και με βάση τις προαναφερόμενες πτυχές διαφοροποίησης, και προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο τυχόν αλλαγές που απαιτούνται για να διασφαλιστεί ότι αντικατοπτρίζει ένα ικανοποιητικό φάσμα και μία ισορροπία δεξιοτήτων, πείρας και υπόβαθρου.

Όσον αφορά στην εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο, η Τράπεζα, σύμφωνα με την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει ήδη επιτύχει και σκοπεύει να διατηρήσει μία επαρκή εκπροσώπηση τουλάχιστον 30% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και από τα δύο φύλα, και σε κάθε περίπτωση όχι λιγότερο από το 25% επί του συνόλου των μελών του (με στρογγυλοποίηση στον προηγούμενο ακέραιο αριθμό). Ειδικότερα, επί του παρόντος οι γυναίκες αποτελούν το 31% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (ένα Εκτελεστικό Μέλος και τρία Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη είναι γυναίκες).

Περαιτέρω, σε επίπεδο Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών, 8 γυναίκες κατέχουν τις ακόλουθες θέσεις: Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής και Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων & Specialized Asset Solutions, Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου, Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Group Chief Control Officer, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης και Βοηθός Γενική Διευθύντρια Δικτύου.

Επιπρόσθετα, στην Τράπεζα 44 γυναίκες κατέχουν θέσεις Διευθυντή και Αναπληρωτή Διευθυντή Διευθύνσεων και Επικεφαλής Ανεξάρτητων Τομέων.

Όσον αφορά την ηλικία, οι ηλικίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κυμαίνονται μεταξύ των 50 και 70 ετών, εκτός ενός Συμβούλου άνω των 70 και ενός κάτω των 50 ετών, ενώ στα Ανώτατα Στελέχη κυμαίνονται κυρίως από 40 έως 60 ετών.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι πολυεθνική και περιλαμβάνει έξι διαφορετικές εθνικότητες/υπηκοότητες, με μέλη του να έχουν Ελληνική, Ολλανδική, Γαλλική, Βρετανική, Βελγική και Ρουμάνικη εθνικότητα/υπηκοότητα και προηγούμενη διεθνή εμπειρία ως μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ή Ανώτατα Στελέχη σε διάφορες χώρες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, της Γαλλίας, της Κίνας, της Ολλανδίας και της Ρουμανίας.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη της Τράπεζας διαθέτουν πλούσια ακαδημαϊκή και εργασιακή εμπειρία, όπως ενδεικτικά σπουδές στα Οικονομικά, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, πιστοποιήσεις και προϋπηρεσία στη Λογιστική, στον Έλεγχο και στη Διαχείριση Κινδύνων, εκτενή εμπειρία σε Τραπεζικά θέματα και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, στην εταιρική διακυβέρνηση και νομικό υπόβαθρο, ανάπτυξη στρατηγικής μετασχηματισμού, λιανικής και προηγούμενη εμπορική εμπειρία, όπως επίσης εμπειρία σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και κουλτούρας καθώς και στους τομείς της ψηφιακής τραπεζικής, πληροφορικής και λειτουργιών. Σε κάθε περίπτωση, ο σκοπός της Τράπεζας είναι να διασφαλίσει αφενός ότι καλύπτονται οι γνωστικοί τομείς και η εμπειρία που απαιτούνται

στην άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητάς της και αφετέρου ότι πληρούνται οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και το κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται, όπως π.χ., όπως τα προαναφερθέντα κριτήρια καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Γ. Γενική Συνέλευση και Δικαιώματα των Μετόχων

Το Καταστατικό της Τράπεζας (άρθρα 7-16 και 30-35) περιγράφει τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, τις βασικές αρμοδιότητες και τις εξουσίες της, καθώς και τα δικαιώματα των Μετόχων, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τις διατάξεις του Ν. 4548/2018, του Ν.3864/2010 και του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Το Καταστατικό της Τράπεζας είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

1. Αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο, συλλογικό όργανο της Τράπεζας. Οι αποφάσεις της είναι υποχρεωτικές για όλους τους Μετόχους, ακόμη και για τους απόντες ή εκείνους που διαφωνούν. Όλοι οι Μέτοχοι της Τράπεζας δικαιούνται να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση. Οι Μέτοχοι μπορούν να αντιπροσωπευθούν σε αυτή από άλλο, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο πρόσωπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου, όπως ορίζει ο νόμος. Πριν από την τροποποίηση του Ν. 3864/2010 με τον Ελληνικό Ν. 4941/2022, ίσχυαν περιορισμοί στις κοινές μετοχές που κατείχε το ΤΧΣ που υπάγονταν στις διατάξεις του άρθρου 7α παρ. 2 του Ν. 3864/2010. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Ν. 4941/2022, ο οποίος τροποποίησε τον Ν. 3864/2010, άρθρο 107 παρ. 2, από τις 16.07.2022, το ΤΧΣ, σύμφωνα με το άρθρο 7α του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4941/2022 και ισχύει, ασκεί πλήρως τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στο σύνολο των μετοχών που κατέχει, δηλαδή σε 369,468,775 μετοχές, όπως περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα Ε («Περιορισμοί δικαιωμάτων ψήφου») της Επεξηγηματικής Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των Μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση.

Η Γενική Συνέλευση είναι το μόνο συλλογικό όργανο αρμόδιο να αποφασίζει για:

- τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Τράπεζας. Αυτές περιλαμβάνουν τις αυξήσεις (τακτικές ή έκτακτες) ή μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου,
- την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- τον προσδιορισμό του τύπου της Επιτροπής Ελέγχου, της θητείας, του αριθμού και των ιδιοτήτων των μελών της, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν. 4449/2017,
- την έγκριση της συνολικής διαχείρισης κατά το άρθρο 108 του Ν. 4548/2018 και την απαλλαγή των ελεγκτών,
- την έγκριση των Ετήσιων και των τυχόν Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας,
- τη διάθεση των ετήσιων κερδών,
- την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών κατά το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018,
- την έγκριση της πολιτικής αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 110, η οποία μπορεί να εφαρμόζεται και στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που εγκρίνει την πολιτική, καθώς και της έκθεσης αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 112 του Ν. 4548/2018,
- την έγκριση της πολιτικής καταλληλότητας για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4706/2020,
- τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας,
- το διορισμό εκκαθαριστών, και
- κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από τη νομοθεσία.

Στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν υπάγονται τα θέματα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 117 παρ. 2 του Ν. 4548/2018, καθώς και άλλα θέματα που προβλέπονται στο νόμο και το ισχύον Καταστατικό.

2. Λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης

2.1. Σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης

α) Τακτική

Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει επί κάθε πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβανομένης στην Ημερησία Διάταξη. Συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ή ως άλλως ο νόμος προβλέπει και συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της Εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός της περιφέρειας της έδρας, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, το αργότερο έως τη δέκατη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη κάθε εταιρικής χρήσης, προκειμένου να αποφασίσει για την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και για την εκλογή ελεγκτών (τακτική γενική συνέλευση). Η τακτική Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει και για οποιοδήποτε άλλο θέμα αρμοδιότητας της.

β) Έκτακτη

- Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 121 του Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση σε έκτακτη συνεδρίαση, όταν κρίνει τούτο σκόπιμο.
- Ύστερα από αίτημα των ελεγκτών, το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση της αίτησης στον Πρόεδρό του, ορίζοντας την Ημερησία Διάταξη, σύμφωνα με την προαναφερθείσα αίτηση.
- Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 4 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε από τους Ν. 4340/2015 και Ν. 4346/2015, η προθεσμία για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης ορίζεται σε επτά (7) ημέρες και η προθεσμία για τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης που θα αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου για την έκδοση των κοινών μετοχών, μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, ορίζεται σε δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες. Η προθεσμία για τη σύγκληση οποιασδήποτε επαναληπτικής ή εξ αναβολής συνέλευσης, μειώνεται στο ένα τρίτο των προθεσμιών που προβλέπονται στον Ν. 4548/2018, όπως ισχύει. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται σε κάθε Γενική Συνέλευση που συγκαλείται στο πλαίσιο του Ν. 3864/2010 ή σχετίζεται με αυτόν.

2.2 Πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης και σχετικές ανακοινώσεις

α) Πρόσκληση

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης, με εξαίρεση τις επαναληπτικές συνελεύσεις και εκείνες που εξομοιώνονται με αυτές, πρέπει να δημοσιεύεται είκοσι τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την οριζόμενη ημέρα για τη συνεδρίασή της. Η ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης και η ημέρα της διεξαγωγής της δεν υπολογίζονται.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να περιλαμβάνει τα εκάστοτε σύμφωνα με το νόμο οριζόμενα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του οικήματος, όπου η οικεία Γενική Συνέλευση θα λάβει χώρα με την ακριβή διεύθυνση, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης, των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, διατυπωμένων με σαφήνεια, των μετόχων που έχουν δικαίωμα συμμετοχής καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να συμμετάσχουν στη Συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου ή, ενδεχομένως, και εξ αποστάσεως.

Η πρόσκληση δημοσιεύεται, εντός της ως άνω προθεσμίας των 20 ημερών, με την καταχώρισή της στη Μερίδα της Τράπεζας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο («ΓΕΜΗ»), σύμφωνα με όσα ορίζει η νομοθεσία, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας και δημοσιοποιείται μέσα στην ίδια προθεσμία, με τρόπο που να διασφαλίζει την ταχεία και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε αυτήν, με μέσα που κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

θεωρούνται ευλόγως αξιόπιστα, για την αποτελεσματική μετάδοση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό, όπως ιδίως με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια.

Στις περιπτώσεις επαναληπτικών Γενικών Συνελεύσεων, ισχύουν τα ειδικώς προβλεπόμενα στο υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

β) Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση

Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση επισκοπεί και εγκρίνει την Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση. Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, εκλέγει έναν τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 1 του Καταστατικού.

Η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση είναι διαθέσιμη στους Μετόχους τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν από τη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνει: α) τις Δηλώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, β) την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, γ) την Επεξηγηματική Έκθεση, δ) την Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, ε) την Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, στ) τις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και τις Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, ζ) Γνωστοποιήσεις του Ν. 4261/2014 αρ. 81 και αρ. 82 και Γνωστοποιήσεις του Ν. 4374/2016 αρ. 6, η) την Ετήσια Έκθεση για τη διανομή κεφαλαίου της αντίστοιχης χρήσης, εφόσον αυτή δεν έχει οριστικοποιηθεί ή οριστικοποιήθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο και αντλήθηκε από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου τοις μετρητοίς ή με έκδοση ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο αντίστοιχο Ενημερωτικό Δελτίο της έκδοσης και θ) αναφορά στην ιστοσελίδα όπου αναρτάται η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi/ependutwn/oikonomikes-katastaseis-etisies-endiameses/oikonomikes-katastaseis>) και οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τις ενοποιημένες μη εισηγμένες εταιρείες www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/drasthriothtes/etairies>) που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 3% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά την αφαίρεση του αντίστοιχου τμήματος που αφορά στους μετόχους μειοψηφίας.

2.3. Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου

α) Γενικές Διατάξεις

Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση (αρχική συνεδρίαση και επαναληπτική), είτε είναι αυτοπροσώπως είτε μέσω νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, έχει όποιος έχει τη μετοχική ιδιότητα κατά τα ειδικώς οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 124 του Ν. 4548/2018 σύμφωνα με τα αρχεία του οργανισμού που διαχειρίζεται τις μετοχές της εταιρείας.

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει της ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και

εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε περίπτωση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 127 του Ν. 4548/2018, στη Γενική Συνέλευση δικαιούνται να παρίστανται και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και οι ελεγκτές. Επιπλέον, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης μπορεί με ευθύνη του να επιτρέψει την παρουσία στη συνέλευση και άλλων προσώπων, που δεν έχουν μετοχική ιδιότητα ή δεν είναι εκπρόσωποι μετόχων, στο μέτρο που τούτο δεν αντιτίθεται στο εταιρικό συμφέρον. Τα πρόσωπα αυτά δεν θεωρείται ότι μετέχουν στη Συνέλευση μόνο για το λόγο ότι έλαβαν το λόγο για λογαριασμό παριστάμενου μετόχου ή ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Η συμμετοχή των ως άνω προσώπων στη Γενική Συνέλευση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα, αν η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης το προβλέπει.

Σε περίπτωση που η Γενική Συνέλευση αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου για την έκδοση των κοινών μετοχών, μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, καθώς και κάθε Γενική Συνέλευση που συγκαλείται στο πλαίσιο του Ν.3864/2010 ή σχετίζεται με αυτόν, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010.

Το ΤΧΣ ασκεί το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7α του Ν.3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η διαδικασία και η προθεσμία για την κατάθεση των εγγράφων νομιμοποιήσεως των εκπροσώπων ή αντιπροσώπων των Μετόχων ορίζονται κατά τις παρ. 3 έως 5 του άρθρου 128 του Ν. 4548/2018. Η κοινοποίηση του διορισμού και της ανάκλησης ή της αντικατάστασης αντιπροσώπου μπορεί να γίνει εγγράφως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δημοσιεύεται στην πρόσκληση των Μετόχων της Γενικής Συνέλευσης. Μέτοχοι που δεν συμμορφώθηκαν προς τις ανωτέρω διατάξεις μετέχουν στη Γενική Συνέλευση, εκτός εάν η Γενική Συνέλευση αρνηθεί τη συμμετοχή αυτών για σπουδαίο λόγο.

Κατόπιν επίσης σχετικής αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου οι Μέτοχοι δύνανται να συμμετάσχουν στην ψηφοφορία της Γενικής Συνέλευσης εξ αποστάσεως, είτε με την άσκηση του δικαιώματος ψήφου με ηλεκτρονικά μέσα, είτε με ψηφοφορία δια αλληλογραφίας, διεξαγόμενης πριν από τη συνέλευση, σύμφωνα με τα εκάστοτε οριζόμενα από το νόμο. Σε αυτήν την περίπτωση διεξαγωγής, οι Μέτοχοι ενημερώνονται ειδικώς για τη διαδικασία μέσω της εκάστοτε προσκλήσεως της Γενικής Συνέλευσης.

Με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Γενική Συνέλευση μπορεί να μη συνέλθει σε κάποιο τόπο, αλλά μπορεί να συνέλθει εξ ολοκλήρου με τη συμμετοχή των μετόχων από απόσταση με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τις διατάξεις και τους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας (ήτοι Ν. 4548/2018).

β) Έγκριση της συνολικής διαχείρισης/Απαλλαγή των ελεγκτών

Μετά την έγκριση της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης, η Ετήσια Γενική Συνέλευση μπορεί να εγκρίνει τη συνολική διαχείριση που έλαβε χώρα κατά την αντίστοιχη χρήση, καθώς και την απαλλαγή των ελεγκτών από κάθε υποχρέωση, με απόφαση που λαμβάνεται με φανερή ψηφοφορία και σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στην εν λόγω ψηφοφορία περί έγκρισης της συνολικής διαχείρισης δικαιούνται να μετάσχουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μόνο με μετοχές, των οποίων είναι κύριοι ή ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων, εφόσον έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση με ρητές και συγκεκριμένες οδηγίες ψήφου. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους της Τράπεζας.

Παραίτηση της Τράπεζας από αξιώσεις της κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλων προσώπων ή συμβιβασμός της Τράπεζας με αυτούς μπορεί να λάβει χώρα μόνο υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 102 του Ν. 4548/2018.

2.4. Προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου προεδρεύει προσωρινά στη Γενική Συνέλευση. Εάν ο/η Πρόεδρος κωλύεται να παρευρεθεί στη Γενική Συνέλευση, αντικαθίσταται από τον κατά το άρθρο 20 παράγραφος 3 του Καταστατικού αναπληρωτή του, ή από τον/την Διευθύνοντα Σύμβουλο. Εάν και αυτός κωλύεται, προεδρεύει προσωρινά ο Μέτοχος ή εκπρόσωπος Μετόχου με το μεγαλύτερο αριθμό μετοχών. Καθήκοντα γραμματέα της Γενικής Συνέλευσης ασκούν προσωρινά πρόσωπα που ορίζει ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Στη συνέχεια, η Γενική Συνέλευση εκλέγει αμέσως το οριστικό Προεδρείο, το οποίο συγκροτείται από τον Πρόεδρο και δύο Γραμματείς, που εκτελούν και χρέη ψηφολεκτών.

2.5. Απαρτία και πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν Μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

Αν η απαρτία αυτή δε συντελεστεί, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται πάλι μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης που ματαιώθηκε, προσκαλούμενη πριν από δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες, και βρίσκεται κατά την επαναληπτική αυτή συνεδρίαση σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της αρχικής Ημερησίας Διάταξης, οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σε αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών εκ του νόμου προβλεπόμενων συνεδριάσεων, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον πέντε ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και στην επαναληπτική.

Εξαιρετικά, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν σε:

- μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας,
- μεταβολή της εταιρικής δραστηριότητας,
- επαύξηση των υποχρεώσεων των Μετόχων,

- τακτική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών,
- μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή την παράγραφο 6 του άρθρου 49 του Ν. 4548/2018,
- μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών,
- συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας,
- παροχή ή ανανέωση της εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 1 του Ν. 4548/2018,
- έκδοση ομολογιακού δανείου με μετατρέψιμες ομολογίες, σύμφωνα με την παράγραφο 1α του άρθρου 71 του Ν. 4548/2018,
- έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Ν. 4548/2018,
- έγκριση αποκλίσεων στη χρήση κεφαλαίου που αντλούνται σύμφωνα με το Άρθρο 22 του Ν. 4706/2020, τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Ν. 4706/2020, και
- κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο.

Η Γενική Συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της Ημερησίας Διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα δεύτερο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή στην πρώτη συνεδρίαση, εντός είκοσι (20) ημερών από αυτή τη συνεδρίαση και ύστερα από πρόσκληση πριν από τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες, συνέρχεται επαναληπτική συνέλευση, η οποία ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής Ημερησίας Διάταξης, όταν σε αυτή εκπροσωπείται τουλάχιστον το ένα πέμπτο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών συνεδριάσεων, που προβλέπονται από το νόμο, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και την επαναληπτική.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Κατ' εξαίρεση, οι αποφάσεις στα θέματα που απαιτούν αυξημένη απαρτία λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Για τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας ισχύουν τα εκάστοτε προβλεπόμενα στο νόμο.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ειδικά για τις αποφάσεις για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του Ν.3864/2010, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων περί έκδοσης υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων μετατρέψιμων χρηματοοικονομικών μέσων, λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση, με την απαρτία 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Αν η απαρτία αυτή δεν συντελεστεί, εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 130 του Ν. 4548/2018.

2.6. Τροποποίηση του Καταστατικού

Η Γενική Συνέλευση είναι το μόνο συλλογικό όργανο αρμόδιο να αποφασίζει για τις τροποποιήσεις του Καταστατικού, σύμφωνα με το άρθρο 117 του Ν. 4548/2018 και του άρθρου 9 του Καταστατικού της Τράπεζας. Η Γενική Συνέλευση που συγκαλείται για να τροποποιήσει το καταστατικό ή να λάβει αποφάσεις, για τις οποίες απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (καταστατική Γενική Συνέλευση), μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη.

3. Δικαιώματα των Μετόχων Μειοψηφίας

Τα δικαιώματα μετόχων μειοψηφίας εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει και τα σχετικά άρθρα του Καταστατικού της Τράπεζας. Συγκεκριμένα:

α) Δικαιώματα σχετικά με τη Γενική Συνέλευση

- Με αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης αυτής, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε ημέρες (45) από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αίτηση περιέχει το αντικείμενο της Ημερησίας Διάταξης.
- Με αίτηση Μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην Ημερησία Διάταξη Γενικής Συνέλευσης, που έχει ήδη συγκληθεί, πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 30 του Καταστατικού.
- Μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, δικαιούνται να υποβάλλουν σχέδια αποφάσεων οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018 για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης. Τα σχέδια δε αποφάσεων τίθενται στη διάθεση των Μετόχων κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018, έξι (6)

τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο να προβεί στην ως άνω ενέργεια αν το περιεχόμενο της σχετικής αίτησης των Μετόχων έρχεται προφανώς σε αντίθεση με το νόμο και τα χρηστά ήθη.

Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, οι ως άνω προθεσμίες μειώνονται σε τρεις (3) και τέσσερις (4) ημέρες αντίστοιχα.

- Ύστερα από αίτηση των Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, κατά τα οριζόμενα της παρ. 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018, ο/η Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης οφείλει να αναβάλλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, τακτικής ή έκτακτης, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης για τη λήψη των αποφάσεων αυτών εκείνη που ορίζεται στην αίτηση των Μετόχων και που δεν μπορεί, πάντως, να απέχει περισσότερο από είκοσι (20) ημέρες από την ημερομηνία αναβολής.

Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

- Η μετ' αναβολή Γενική Συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των Μετόχων. Σε αυτή μπορούν να μετάσχουν και νέοι Μέτοχοι, τηρουμένων των διατυπώσεων συμμετοχής.
- Ύστερα από αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η λήψη αποφάσεων πάνω στα θέματα της Ημερησίας Διάταξης της Γενικής Συνέλευσης θα πρέπει να ενεργείται με φανερή ψηφοφορία.
- Μετά από αίτηση οποιουδήποτε Μετόχου, η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5), τουλάχιστον, πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Τράπεζας, στο μέτρο που αυτές είναι σχετικές με τα θέματα της Ημερησίας Διάταξης.

Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να απαντήσει ενιαία σε αιτήσεις Μετόχων με το ίδιο περιεχόμενο. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στην ιστοσελίδα της εταιρείας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων. Επίσης, με αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους Διευθυντές της Τράπεζας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της Τράπεζας με αυτούς. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα Πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων Μετόχων στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018.

- Μετά από αίτηση Μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας.

Για τις Γενικές Συνελεύσεις που συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010 η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα Πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων Μετόχων στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018, υπό την προϋπόθεση ότι τα αντίστοιχα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν λάβει τις σχετικές πληροφορίες με επαρκή τρόπο.

Στις περιπτώσεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 30 του Καταστατικού της Τράπεζας, τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών προς τους Μετόχους επιλύεται από το αρμόδιο δικαστήριο της έδρας της Τράπεζας, με απόφασή του. Με την ίδια απόφαση, το δικαστήριο υποχρεώνει την Τράπεζα να παράσχει τις πληροφορίες που αρνήθηκε. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα.

Σε όλες τις περιπτώσεις, οι αιτούντες Μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν τη μετοχική τους ιδιότητα και, εκτός από τις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 30 του Καταστατικού, τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει της ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε περίπτωση.

β) Δικαιώματα σχετικά με τον έκτακτο έλεγχο

- Μέτοχοι της Τράπεζας που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το αρμόδιο Δικαστήριο έκτακτο έλεγχο της Τράπεζας, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος. Ο έλεγχος διατάσσεται, εάν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις των νόμων ή του Καταστατικού της Τράπεζας ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται εντός τριών (3) ετών από την έγκριση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης, εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις.
- Μέτοχοι της Τράπεζας, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το αρμόδιο Δικαστήριο τον έκτακτο έλεγχο της Τράπεζας, εφ' όσον από την όλη πορεία αυτής καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται, όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση.

Οι αιτούντες τον έλεγχο Μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν στο δικαστήριο ότι κατέχουν τις μετοχές που τους δίνουν το δικαίωμα να ζητήσουν τον έλεγχο της Τράπεζας.

4. Άλλα δικαιώματα των Μετόχων

Επιπλέον πληροφοριακά στοιχεία αναφορικά με τα δικαιώματα των Μετόχων της Τράπεζας και τον τρόπο άσκησής τους περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007 και αποτελεί ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα

Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας

Η Τράπεζα διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη χάραξη στρατηγικής κατεύθυνσης, την εποπτεία της Διοίκησης και τον επαρκή έλεγχο της Τράπεζας, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση της μακροπρόθεσμης αξίας της Τράπεζας και την προώθηση του γενικότερου εταιρικού συμφέροντος, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, περιλαμβανομένων και των διατάξεων του Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι η κάτωθι

Γκίκας Χαροúβελης
Πρόεδρος Διοικητικού
Συμβουλίου
Μη Εκτελεστικό Μέλος
Αριθμός κοινών μετοχών*
3.300

Ο Καθηγητής Γκίκας Α. Χαροúβελης είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας από τον Ιούλιο 2021, ενώ την προηγούμενη διετία, ήταν ήδη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ, κατέχοντας τη θέση του Senior Independent Director. Είναι, επίσης, Καθηγητής στο Τμήμα Τραπεζικής και Χρηματοοικονομικής Διοικητικής του Πανεπι-στημίου Πειραιώς και Ερευνητικός Εταίρος στο Centre for Economic Policy Research του Λονδίνου.

Σήμερα ο κ. Χαροúβελης είναι ενεργό μέλος σε μια σειρά από μη κερδο-σκοπικούς οργανισμούς. Συγκεκριμένα, είναι Α΄ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του IOBE, μέλος των Εφόρων (Trustee) του Κολλεγίου Ανατόλια στη Θεσσαλονίκη, και Πρόεδρος του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης (MIET) για την στήριξη των κλασικών σπουδών, Καλών Τεχνών και Επιστημών.

Ο κ. Χαροúβελης είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Berkeley της Καλιφόρνιας (1985), καθώς και Bachelor of Arts (με έπαινο Magna Cum Laude) και Master of Science στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά από το Πανεπιστήμιο Harvard της Μασαχουσέτης (αμφότερα το 1978). Δίδαξε στα Πανεπιστήμια Columbia και Rutgers των Η.Π.Α. Το επιστημονικό του έργο στους τομείς των Χρηματοοικονομικών και Μακροοικονομικών έχει δημοσιευτεί σε διεθνή ακαδημαϊκά περιοδικά κύρους και υψηλότατης ποιοτικής κατάταξης.

Ο κ. Χαροúβελης διετέλεσε επί σειρά ετών (1987-1993) Ερευνητικός Σύμβουλος και Ανώτερος Οικονομολόγος στην Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Νέας Υόρκης (μέλος της Κεντρικής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών), και στη συνέχεια Σύμβουλος στην Τράπεζα της Ελλάδος (1994-1995), όπου υπήρξε και Αναπληρωτής του Διοικητή στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ENI) - τον πρόδρομο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

Στον ιδιωτικό χρηματοοικονομικό τομέα, υπήρξε στέλεχος του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας (1996-2004), καθώς και της Eurobank (2005-2014). Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου Παραγώγων (1997-2000), σήμερα συγχωνευμένο με το Χρηματιστήριο Αθηνών. Επί σειρά ετών, ήταν ο εκπρόσωπος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ) στην Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, καθώς και Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου της ΕΕΤ.

Η μακρόχρονη ακαδημαϊκή και τραπεζική του καριέρα συνοδεύτηκε και με διαστήματα εργασίας σε ανώτερες κυβερνητικές θέσεις. Συγκεκριμένα, ο κ. Χαροúβελης διετέλεσε Υπουργός Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας από τον Ιούνιο του 2014 έως τον Ιανουάριο του 2015. Πριν γίνει Υπουργός Οικονομικών, είχε ήδη υπηρετήσει δύο φορές από τη θέση του Διευθυντή του Οικονομικού Γραφείου του Έλληνα Πρωθυπουργού (πρώτη φορά κατά την τετραετία Μαΐου 2000 - Μαρτίου 2004 και δεύτερη φορά στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, από τον Νοέμβριο 2011 έως τον Μάιο 2012).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Παύλος Μυλωνάς
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου
Διευθύνων Σύμβουλος
**Αριθμός κοινών
μετοχών***
3.341

Πρόεδρος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο κ. Παύλος Μυλωνάς ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2018. Εντάχθηκε στην Εθνική Τράπεζα το 2000 και υπηρέτησε, μεταξύ άλλων, ως Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων, και Επικεφαλής Στρατηγικής.

Εργάστηκε ως οικονομολόγος στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ») από το 1995 έως το 2000 καθώς και στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο από το 1987 έως το 1995. Από το 1985 έως το 1987, ήταν Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου της Βοστώνης.

Είναι κάτοχος πτυχίου στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά-Οικονομικά (Magna cum Laude and Phi Beta Kappa) από το Πανεπιστήμιο Brown, καθώς και μεταπτυχιακού και διδακτορικού στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Princeton.

Χριστίνα Θεοφιλίδη
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου
Γενική Διευθύντρια Λιανικής
Τραπεζικής
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO)

Η κα Χριστίνα Θεοφιλίδη εξελέγη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας τον Δεκέμβριο του 2018 οπότε και ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής καθώς και Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Επίσης διατελεί Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής και του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης. Είναι επίσης μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Ξεκίνησε την καριέρα της στον τραπεζικό χώρο το 1988, στην Τράπεζα Societe Generale και στη Citibank σε θέσεις στο Μάρκετινγκ και στο Δίκτυο Καταστημάτων. Από το 1997 εργάστηκε στον όμιλο Eurobank και υπηρέτησε σε διευθυντικές θέσεις στην Λιανική Τραπεζική, ως Εμπορική Διευθύντρια στη θυγατρική Eurobank Cards A.E., ως Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια Διεθνών Δραστηριοτήτων και Γενική Διευθύντρια Risk στην Eurobank Household Lending A.E. και το 2013 ως Διευθύνουσα Σύμβουλος στην Eurobank Household Lending A.E. Το 2014 ανέλαβε στην Eurobank, στη νεοσύστατη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων, τη θέση της Γενικής Διευθύντριας Προβληματικών Δανείων Ιδιωτών. Από τον Σεπτέμβριο του 2016 έως τον Δεκέμβριο του 2018, διετέλεσε Γενική Διευθύντρια Ιδιωτών Πελατών και Προϊόντων Λιανικής.

Η κ. Θεοφιλίδη είναι κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων (MBA) από το INSEAD (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Διοίκησης Επιχειρήσεων) και πτυχίου Bachelor σε Οικονομικά και Ψυχολογία του Πανεπιστημίου Swarthmore των ΗΠΑ.

Αβραάμ Γούναρης
Ανώτερος Ανεξάρτητος
Σύμβουλος
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Ο κ. Αβραάμ Γούναρης ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019. Στις 22 Δεκεμβρίου 2021 εκλέχθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος.

Ο κ. Γούναρης κατέχει εκτεταμένη διοικητική εμπειρία, κυρίως όσον αφορά σε θέματα αναδιάρθρωσης και διαχείρισης αλλαγής και είναι εξειδικευμένος σε θέματα διαχείρισης πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών.

Στο παρελθόν, ο κ. Γούναρης έχει διατελέσει σε σημαντικό αριθμό ανώτατων θέσεων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, μεταξύ άλλων, ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Euroconsultants, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ECUSA, και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Επενδυτικής Τράπεζας Ελλάδος.

Είναι κάτοχος πτυχίων Bachelor of Science στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (Οικονομικά) και Master στη Διοίκηση Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου της Νεβάδα, Reno.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Claude Piret
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

**Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού**

Ο κ. Claude Piret είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ΕΤΕ από το Νοέμβριο του 2016, ενώ την περίοδο Απριλίου-Δεκεμβρίου 2021 διετέλεσε προσωρινά Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος.

Κατέχει εκτεταμένη εμπειρία στο διεθνή χρηματοπιστωτικό τομέα, έχοντας μία καριέρα άνω των 35 ετών σε διεθνείς τραπεζικούς οργανισμούς. Έχει διατελέσει σε υψηλόβαθμες θέσεις επί σειρά ετών στον Όμιλο Dexia, και διαθέτει εκτενή εμπειρία μεταξύ άλλων σε θέματα ελεγκτικής και στους τομείς της διαχείρισης κινδύνων και της διαχείρισης Μη Εξυηρητούμενων Ανοιγμάτων. Ο κ. Piret είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νοσοκομείου Saint-Pierre στο Βέλγιο.

Κατέχει δίπλωμα Πολιτικού Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο "Catholique De Louvain (Belgium)" και μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη Διοίκηση – Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο "Libre de Bruxelles (ULB) -Solvay Institute".

Wietze Reehoorn
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων

Ο κ. Wietze Reehoorn ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Ο κ. Reehoorn είναι έμπειρο ανώτατο τραπεζικό στέλεχος, έχοντας διατελέσει σε σειρά ανώτατων διευθυντικών θέσεων σε διεθνή τράπεζα με ηγετική θέση στην αγορά. Η ευρεία εμπειρία του περιλαμβάνει δεξιότητες σε σχέση με θέματα διαχείρισης κινδύνων, στρατηγικής και εταιρικής διακυβέρνησης.

Στο παρελθόν, ο κ. Reehoorn ήταν μέλος της ABN Amro για πάνω από 30 χρόνια, όπου κατείχε μεταξύ άλλων τη θέση του Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου για τα τελευταία 8 έτη (2010-2017), τη θέση του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και του Γενικού Διευθυντή Στρατηγικής/ Εταιρικής Ανάπτυξης/Σχέσεων με τους Επενδυτές/ Οικονομικών Υποθέσεων, ενώ επίσης ηγήθηκε της ενοποίησης της ABN Amro με τη Fortis. Επιπλέον, κατείχε τη θέση του Προέδρου του Εποπτικού Συμβουλίου του Ομίλου IFN.

Σήμερα, είναι Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της MUFG Bank (Europe) N.V. (MBE) και της MUFG Securities (Europe) N.V. και μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της Anthos Private Wealth Management B.V.

Ο κ. Reehoorn είναι Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της Stichting Topsport Community, μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου του Μουσείου Frans Hals, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ABE Bonnema Stichting, και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen.

Ο κ. Reehoorn είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη νομική, από το Rijksuniversiteit Groningen.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Anne Marion-Bouchacourt
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Η κα. Anne Marion-Bouchacourt ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Απρίλιο του 2020.

Κατά τη διάρκεια της μακρόχρονης σταδιοδρομίας της έχει υπηρετήσει σε διάφορες θέσεις, αποκτώντας εκτεταμένη εμπειρία στους τομείς του ανθρώπινου δυναμικού και κουλτούρας, λογιστικών και χρηματοοικονομικών ελέγχων, ενώ κατέχει επίσης σημαντική εμπειρία σε θέματα στρατηγικής, οργάνωσης και επιχειρηματικού μετασχηματισμού.

Η κα. Anne Marion-Bouchacourt διαθέτει σημαντική εμπειρία στον τραπεζικό τομέα και έχει υπηρετήσει σε υψηλόβαθμες θέσεις σε διεθνείς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και εταιρείες.

Μεταξύ άλλων, έχει υπηρετήσει ως ανώτατο στέλεχος του ομίλου Societe Generale με μια καριέρα άνω των 15 ετών, ειδικότερα, ως Group Chief Country Officer για την Κίνα (2012 - 2018), ως Senior Executive Vice President, Corporate Human Resources (2006-2012) και έχει επίσης εργαστεί ως ελεγκτής (1981 - 1986) και ως σύμβουλος (1986 - 1999) στην PricewaterhouseCoopers (PwC), έχοντας διοριστεί Διευθύντρια στον τομέα των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών της PwC, ενώ είχε επίσης υπάρξει σύμβουλος στρατηγικής και οργάνωσης στη Solving International (2002 - 2004) και στη Gemini Consulting (1999 - 2002).

Διατελεί Πρόεδρος της Societe Generale Private Banking Switzerland, Group Country Head της Societe Generale για την Ελβετία και CEO της Societe Generale Zurich, μη εκτελεστικό μέλος στην Credit du Nord, καθώς και ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος στην Ipsos. Επιπλέον, υπηρετεί ως Πρόεδρος των 'Conseillers du Commerce extérieur de la France (Suisse)' και ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου της 'Association des banques étrangères en Suisse'.

Η κα. Marion-Bouchacourt αποφοίτησε από το École Supérieure de Commerce de Paris (ESCP), είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Χρηματοοικονομικών από το Πανεπιστήμιο Paris Dauphine και είναι ορκωτός ελεγκτής.

Matthieu Kiss
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού
Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Ο κ. Matthieu Kiss διορίστηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Δεκέμβριο του 2020.

Ο κ. Kiss διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία στον τραπεζικό τομέα, έχοντας υπηρετήσει σε επιφανείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και εξειδίκευση στον τομέα της ελεγκτικής.

Στο παρελθόν είχε υπηρετήσει ως Global CFO, Retail Banking & Wealth Management στον Όμιλο της HSBC, καθώς και ως CFO της HSBC France & Continental Europe. Επιπλέον, έχει διατελέσει μέλος Διοικητικών Συμβουλίων και Επιτροπών Ελέγχου σε διάφορους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των CCF-Charterhouse και Elysées-bourse (θυγατρική της CCF), Aurel-Leven και Charterhouse bank. Ο κ. Kiss υπήρξε Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της HSBC Asset Management France από το 2009 έως το 2022.

Από το 2009 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου της HSBC Insurance France όπου διατελεί Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου από το 2015, ενώ είναι επίσης Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Europe Arab Bank S.A. (EAB). Ο κ. Kiss προεδρεύει εθελοντικά στην Οικονομική Επιτροπή του παραρτήματος του Στρατού της Σωτηρίας στη Γαλλία.

Είναι κάτοχος πτυχίου Νομικής από το Πανεπιστήμιο Paris II, MBA από το Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών των Παρισίων (Institut d' Etudes Politiques de Paris) και διπλώματος Δημόσιας Διοίκησης από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης της Γαλλίας (Ecole Nationale d' Administration - ENA).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Elena Ana Cernat

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
 Μηδέν

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Η κα. Elena Ana Cernat ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Η κα. Cernat είναι ιδιαίτερα έμπειρη τραπεζικός, έχοντας διατελέσει κατά τη διάρκεια της καριέρας της σε σειρά ανώτατων εκτελεστικών και μη εκτελεστικών θέσεων, με έμφαση σε θέματα ανάπτυξης επιχειρήσεων και καινοτομίας. Κατέχει σημαντική εμπειρία στη λιανική τραπεζική, στην ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων καθώς και στις στρατηγικές ψηφιακών και πολυκαναλικών μέσων.

Η κα. Cernat, στο παρελθόν, μεταξύ άλλων, κατείχε τη θέση εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Alior Bank Warsaw – Bucharest branch, καθώς και τη θέση μέλους Διοικητικού Συμβουλίου της Euroline Retail Services (μέλος του Eurobank Group).

Επίσης κα. Cernat είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Yoga Vidya Romania.

Είναι κάτοχος πτυχίου στη Φιλολογία, Εφαρμοσμένες Σύγχρονες Γλώσσες από το Πανεπιστήμιο Babes-Bolyai της Ρουμανίας, κάτοχος MBA, Romanian-Canadian MBA Program Certificate από το Bucharest School of Management, καθώς και διαφόρων πιστοποιήσεων συμπεριλαμβανομένης της Πιστοποίησης σε Banking Marketing. Επιπλέον, η κα. Cernat είναι εξουσιοδοτημένο στέλεχος της Κεντρικής Τράπεζας της Ρουμανίας (BNR) σε θέματα Πίστης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου.

Αικατερίνη Μπερίτση

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
 Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Η κα. Αικατερίνη Μπερίτση ορίστηκε Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019. Τον Ιούλιο του 2021, η κα. Μπερίτση διορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η κα. Μπερίτση φέρει σημαντική εμπειρία στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα, την οποία έχει αποκτήσει έχοντας διατελέσει σε ανώτατες θέσεις σε μεγάλες συστημικές τράπεζες. Επιπρόσθετα, η κα. Μπερίτση είναι ειδική σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, σε συνέχεια των θέσεων που κατείχε σε Διοικητικά Συμβούλια τριών Ελληνικών τραπεζών (δύο εκ των οποίων συστημικές), όπου κατείχε ηγετικό ρόλο στην εισαγωγή βέλτιστων πρακτικών και στη διαχείριση σημαντικών ζητημάτων εσωτερικού ελέγχου.

Στο πρόσφατο παρελθόν, η κα. Μπερίτση διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των καταστατικών επιτροπών της Τράπεζας Πειραιώς και της Eurobank, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Proton Bank και της Proton Bank ΑΕ, καθώς επίσης και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου Credit Agricole /Θυγατρικών της Εμπορικής Τράπεζας στη ΝΑ Ευρώπη.

Η κα. Μπερίτση υπηρετεί επίσης ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου και ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Αποδοχών και Υποψηφιοτήτων της ΕΥΔΑΠ.

Η κα. Μπερίτση είναι πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει ολοκληρώσει το πρόγραμμα Modern Governance in Banking του INSEAD, ενώ συμμετείχε σε πολυάριθμα χρηματοοικονομικά σεμινάρια και προγράμματα κατάρτισης διευθυντικών στελεχών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

JP Rangaswami

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό
Διοικητικού Συμβουλίου

Number of shares*

Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας**Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών**

Ο κ. JP Rangaswami διορίστηκε ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Οκτώβριο του 2020. Τον Ιούλιο του 2021, ο κ. Rangaswami διορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο κ. JP Rangaswami διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία άνω των 35 ετών στον τομέα της πληροφορικής και έχει υπηρετήσει σε ανώτερες θέσεις σε πολυεθνικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Μεταξύ άλλων, έχει διατελέσει Chief Data Officer και Group Head of Innovation στην Deutsche Bank, καθώς και Global Chief Information Officer στην Dresdner Kleinwort Wasserstein.

Ο κ. JP Rangaswami κατέχει τη θέση ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους στον Admiral Group Plc, στην Allfunds Bank SA, στη Daily Mail and General Trust (DMGT) plc και στον EMIS Group plc, είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Webscience Trust, είναι μέλος του Trust Board στο Cumberland Lodge, ενώ είναι επίσης Επίκουρος Καθηγητής Ηλεκτρονικής και Επιστήμης Υπολογιστών στο Πανεπιστήμιο του Southampton.

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο της Καλκούτας, ενώ έχει επεκτείνει την εκπαίδευσή του έχοντας συμμετάσχει σε εκπαιδευτικά προγράμματα υψηλού επιπέδου.

Αθανάσιος Ζαρκαλίδης

Ανεξάρτητο Μη
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*

Μηδέν

Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Ο κ. Αθανάσιος Ζαρκαλίδης διορίστηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2022.

Με περισσότερα από 30 χρόνια σε ποικίλα και άκρως ανταγωνιστικά επιχειρηματικά περιβάλλοντα, 20 εκ των οποίων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, ο κ. Ζαρκαλίδης διαθέτει μεγάλη εμπειρία έχοντας υπηρετήσει σε θέσεις αυξημένης ευθύνης, με αποκορύφωμα τον πιο πρόσφατο ρόλο του ως Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος στην WIND Ελλάς Τηλεπικοινωνίες Α.Ε. (2009-2022). Ο κ. Ζαρκαλίδης ξεκίνησε την καριέρα του στον κλάδο των ταχέως κινούμενων καταναλωτικών αγαθών (FMCG) (Procter & Gamble, Tasty Goods, Ford James Corporation), όπου παρέμεινε μέχρι το 1999, οπότε και μεταπήδησε στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών. Στην 20ετή καριέρα του στις τηλεπικοινωνίες, ανέλαβε θέσεις αυξημένης ευθύνης, αρχικά στον εμπορικό τομέα της Vodafone Ελλάδας και στη συνέχεια (2007) στην Hellas Online (HOL) ως Διευθύνων Σύμβουλος.

Ο κ. Ζαρκαλίδης είναι κάτοχος πτυχίου Χημικού Μηχανικού από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Ελλάδα), καθώς και Μεταπτυχιακού Διπλώματος (MSc) Χημικού Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο Delaware (ΗΠΑ) και MBA από το Henley Business School (Ηνωμένο Βασίλειο).

Periklis Drougkas

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Μη Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*

Μηδέν

Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο κ. Περικλής Δρούγκας ορίστηκε Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2018.

Έχει εκτεταμένη επαγγελματική εμπειρία έχοντας υπηρετήσει σε ανώτερες εκτελεστικές θέσεις σε κορυφαίους περιφερειακούς και πολυεθνικούς τραπεζικούς και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Ο κ. Δρούγκας κατείχε εκτελεστικές θέσεις στη Citibank. Από το 1994 μέχρι το 2004 διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Λιανικής Τραπεζικής στην ING BANK NV, Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Λιανικής Τραπεζικής στην Egnatia Bank S.A., ενώ έχει διατελέσει Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Managing Director της Egnatia Fin S.A. και Γενικός Διευθυντής της Egnatia Insurance Broker Co. Ltd. Το 2004, ο κ. Δρούγκας εντάχθηκε στον Όμιλο EFG Eurobank ως Γενικός Διευθυντής στην Open24 S.A., ενώ η σταδιοδρομία του στην Alpha Bank ξεκίνησε το 2008 όταν διορίστηκε στην Alpha Bank Serbia AD ως Αναπληρωτής Πρόεδρος του Executive Board, Επικεφαλής της Επιχειρηματικής Μονάδας Λιανικής Τραπεζικής. Το 2012, ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος και Πρόεδρος του Management Board της Alpha Bank Albania SHA.

Κατά τη διάρκεια της καριέρας του κατείχε μια σειρά θέσεων ως σύμβουλος και έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ένωσης Τραπεζών της Αλβανίας και Πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Επιχειρήσεων Αλβανίας. Ο κ. Δρούγκας είναι επίσης ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου περιφερειακής τράπεζας (Tirana Bank).

Είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ έχει συμμετάσχει σε υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικά προγράμματα διευρύνοντας την κατάρτισή του.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Παναγιώτης Δασμάνογλου

Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας και Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*
80

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου

Ο κ. Παναγιώτης Δασμάνογλου είναι Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας από το 2016. Παράλληλα εκλέχθηκε ως Γενικός Εταιρικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας και των Επιτροπών του.

Κατά την τελευταία εικοσαετία έχει διατελέσει ανώτατο στέλεχος του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας σε διάφορες ανώτατες διοικητικές θέσεις, στους τομείς Διεθνών και Εταιρικών Νομικών Υποθέσεων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και ξεπλύματος χρήματος, Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και Εταιρικής Διακυβέρνησης, ενώ από τον Ιούλιο 2018 έως τον Ιούλιο 2019 διετέλεσε Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Χρηματοπιστωτικής και από το 2016 μέχρι το 2022 διετέλεσε Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής καθώς και Αντιπρόεδρος της Εθνικής Asset Management. Συμμετέχει ενεργά επί σειρά ετών στις εργασίες της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας στην Επιτροπή International Affairs. Από τον Σεπτέμβριο του 2022 ανέλαβε Αντιπρόεδρος της νέας Συντονιστικής Επιτροπής “Banking Regulation, Compliance & Consumers” της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, ενώ παράλληλα συμμετέχει ως μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Μεσολαβητή Τραπεζικών & Επενδυτικών Υπηρεσιών.

Είναι κάτοχος πτυχίου από τη Νομική Σχολή Αθηνών και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο (Master’s in European Law) από το Πανεπιστήμιο Βρυξελλών. Έχει λάβει μεταπτυχιακές διεθνείς πιστοποιήσεις από το INSEAD Business School σε θέματα σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης και τραπεζικής διοίκησης καθώς και σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και διεθνούς χρηματοπιστωτικού δικαίου από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

*Αριθμός κοινών μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αντικατοπτρίζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την πείρα που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με την Πολιτική Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, τη στρατηγική της και το επιχειρηματικό της μοντέλο.

Οι αρμοδιότητες, οι βασικές ευθύνες και εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας ρυθμίζονται ιδίως από τον Ν. 4548/2018, τον Ν.4261/2014, τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 468/2014, τον Ν. 4706/2020, τον Ν.3864/2010, το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όλα όπως εκάστοτε ισχύουν, τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης και το εσωτερικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας, ήτοι το Καταστατικό της Τράπεζας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, τα οποία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διορισμός Μελών και Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη και λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους, στο οποίο συμπληρώνεται η προβλεπόμενη διάρκειά της. Δύνатаι να προβλεφθούν άνισες χρονικά θητείες για κάθε μέλος του Συμβουλίου, εφόσον αυτό επιτρέπεται από το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Όλα τα μέλη μπορούν να επανεκλεγούν, με την επιφύλαξη της πλήρωσης των προϋποθέσεων του εφαρμοστέου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων καθορίζει κάθε φορά τον ακριβή αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποτελείται κατ' ελάχιστον από επτά (7), με ανώτατο όριο τα δεκαπέντε (15) μέλη) και προσδιορίζει τα ανεξάρτητα μέλη του.

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συμμετέχει ως μέλος ένας εκπρόσωπος του ΤΧΣ, σε εφαρμογή του Ν. 3864/2010 και του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ Τράπεζας και ΤΧΣ, όπως ισχύει. Σύμφωνα με το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ Τράπεζας και ΤΧΣ, όπως ισχύει, το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να διορίσει έναν παρατηρητή (Παρατηρητής του ΤΧΣ - χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Επί του παρόντος, ο κ. Χριστόφορος Κουφαλιάς είναι ο Παρατηρητής του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ανάκληση και Αντικατάσταση Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ανακληθούν οποτεδήποτε από τη Γενική Συνέλευση. Σε περίπτωση που κάποιο μέλος, παύσει να μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο, λόγω παραίτησης, ασθένειας ή έχοντας παραιτηθεί από το αξιωματί τους για οποιονδήποτε λόγο, και εφόσον η αναπλήρωσή του δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη, που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, τα υπόλοιπα μέλη μπορούν είτε να εκλέξουν προσωρινά άλλο μέλος για να καλύψει την κενή θέση για τον υπόλοιπο χρόνο ως τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε, είτε να συνεχίζουν τη διαχείριση και εκπροσώπηση της Τράπεζας χωρίς αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υπολοίπων μελών παραμένει εντός του ορίου που προβλέπεται από το Καταστατικό της Τράπεζας (επί του παρόντος τουλάχιστον επτά), το οποίο είναι σε συμφωνία με το εφαρμοστέο πλαίσιο.

Σε περίπτωση προσωρινής εκλογής νέου μέλους, η εκλογή ισχύει για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται και η κάλυψη της θέσης ανακοινώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην αμέσως προσεχή Γενική Συνέλευση, η οποία μπορεί να αντικαταστήσει τους εκλεγέντες ακόμη και αν δεν έχει αναγραφεί σχετικό θέμα στην Ημερήσια Διάταξη. Σε κάθε περίπτωση, τα εναπομείναντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση Γενικής Συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Εκλογή Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη του, με απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρό του και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες αυτής, και αποφασίζει τον ορισμό εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Ακόμη, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει από τα μέλη του Αντιπρόεδρο ή Αντιπροέδρους. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει τον ορισμό και τα καθήκοντα του Αναπληρωτή ή Αναπληρωτών Διευθύνοντων Συμβούλων.

Η Τράπεζα, σε συνεχή βάση, παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης στοχεύοντας στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο αυτό καθώς και της συνεχούς διαδικασίας επικαιροποίησης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, αλλά και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, διαχωρίζει τον ρόλο του Προέδρου από αυτόν του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

i) Συγκρότηση σε Σώμα

Η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε σώμα γίνεται στην πρώτη συνεδρίασή του, η οποία συγκαλείται μετά από κάθε εκλογή μελών από τη Γενική Συνέλευση, καθώς και σε κάθε περίπτωση κενώσεως της θέσης του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου για οποιονδήποτε λόγο. Μέχρι της εκλογής νέου Προέδρου ή Διευθύνοντος Συμβούλου από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα σχετικά καθήκοντα ασκούνται από τον Αναπληρωτή του. Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να συγκροτηθεί σε σώμα οποτεδήποτε, κατόπιν σχετικής κατά πλειοψηφία απόφασής του, ορίζοντας εκ νέου τα εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη αυτού.

ii) Σύγκληση

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όπως προβλέπεται από την Ελληνική νομοθεσία, το Καταστατικό της Τράπεζας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς επίσης και από τις διατάξεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως ισχύει, και συγκαλείται από τον Πρόεδρο:

- με πρόσκληση που κοινοποιείται από τον Γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται, απαραίτητα και με σαφήνεια, τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, διαφορετικά αποφάσεις δεν δύναται να ληφθούν στη συνεδρίαση, εκτός αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και κανένα μέλος δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων ή
- κατόπιν αίτησης από δύο (2) τουλάχιστον μέλη, εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της έγγραφης αίτησης και περιλαμβάνοντας με σαφήνεια όλα τα προτεινόμενα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης ή
- κατόπιν γραπτής αίτησης του Εκπροσώπου του ΤΧΣ εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της αίτησης προς τον Πρόεδρο. Η σχετική αίτηση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

περιλαμβάνει τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Στην περίπτωση που ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν προβεί στη σύγκληση του Συμβουλίου κατόπιν αίτησης δύο (2) τουλάχιστον μελών ή του εκπροσώπου του ΤΧΣ εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ή δεν συμπεριλάβει όλα τα θέματα που προτείνονται στην πρόσκληση, τότε τα προαναφερθέντα μέλη ή ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ αντίστοιχα δύνανται να συγκαλέσουν το Διοικητικό Συμβούλιο εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη της ως άνω επτάμερης προθεσμίας. Η εν λόγω πρόσκληση πρέπει να κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στον Παρατηρητή του ΤΧΣ.

iii) Προσθήκη θεμάτων στην Ημερήσια Διάταξη

- Οποιοδήποτε μέλος μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο να συμπεριλάβει ένα ή περισσότερα θέματα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Δύο (2) ή περισσότερα μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τον Πρόεδρο να συμπεριλάβει ένα ή περισσότερα θέματα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.

iv) Λήψη Αποφάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των μελών. Ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων μελών μπορεί να είναι μικρότερος από πέντε (5). Σε περίπτωση συνεδριάσεων σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας ή ζητήματα για τα οποία απαιτείται έγκριση της Γενικής Συνέλευσης με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία σύμφωνα με τον Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο θα σχηματίζει απαρτία όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 4706/2020. Στο Καταστατικό της Τράπεζας ορίζονται οι προϋποθέσεις για την αντιπροσώπευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την επίτευξη της εγκυρότητας των αποφάσεων.

v) Εφαρμογή για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Από το 2016, και στο πλαίσιο της περαιτέρω ενίσχυσης της αποτελεσματικής λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ειδική εφαρμογή για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο τις διαδικασίες ενημέρωσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με την κατάλληλη πληροφόρηση και γνωστοποιήσεις και την εξ αποστάσεως πρόσβαση στο υλικό του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, και διευκολύνοντας την ανταλλαγή απόψεων και το σχολιασμό ζητημάτων που τίθενται υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, την υπογραφή πρακτικών συνεδριάσεων και την καλύτερη παρακολούθηση των θεμάτων που εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι, μεταξύ άλλων, αρμόδιο για την:

- εξέταση και έγκριση της στρατηγικής κατεύθυνσης της Τράπεζας και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου και του επιχειρησιακού σχεδίου, του ετήσιου προϋπολογισμού και των κύριων στρατηγικών αποφάσεων, και την παροχή σχετικής καθοδήγησης στη Διοίκηση της Τράπεζας και του Ομίλου
- εξέταση της εταιρικής δομής του Ομίλου, την παρακολούθηση τυχόν κινδύνων που απορρέουν από τη δομή αυτή και διασφάλιση της συνεκτικότητας και αποτελεσματικότητας του συστήματος της εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου
- συμμετοχή της Τράπεζας σε άλλες τράπεζες στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό ή εκποίηση συμμετοχών της σε αυτές
- ίδρυση Υποκαταστημάτων, Πρακτορείων και Γραφείων Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- σύσταση σωματείων και ιδρυμάτων του άρθρου 108 ΑΚ και συμμετοχή σε εταιρείες του άρθρου 784 ΑΚ
- έγκριση του Κανονισμού Εργασίας της Τράπεζας
- διορισμό των Γενικών Διευθυντών και λοιπών στελεχών της Τράπεζας, κατόπιν πρότασης των αρμόδιων οργάνων της Τράπεζας, σύμφωνα με τα όσα κατά περίπτωση προβλέπονται από το ισχύον πλαίσιο
- εξέταση και έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου
- έκδοση Ομολογιακών Δανείων πάσης φύσεως, εκτός εκείνων για τα οποία ορίζεται αποκλειστικά αρμόδια από το νόμο η Γενική Συνέλευση
- έγκριση και ανασκόπηση του Κώδικα Δεοντολογίας για τους υπαλλήλους της Τράπεζας και του Ομίλου και του Κώδικα Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών
- έγκριση της Πολιτικής ΕΚΕ της Τράπεζας και του Ομίλου και
- έγκριση και επισκόπηση της Πολιτικής Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου, κατόπιν απόφασης των μη εκτελεστικών μελών του, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, κατά τον καθορισμό στρατηγικής, το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να επικεντρώνεται στη βιωσιμότητα και να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον κατά την ανάπτυξη της συνολικής επιχειρηματικής στρατηγικής, στόχων και πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και να ασκεί αποτελεσματική εποπτεία των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον. Σε αυτό το πλαίσιο, το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να διασφαλίζει ότι οι ουσιώδεις περιβαλλοντικοί και κοινωνικοί παράγοντες ενσωματώνονται στη στρατηγική, το επιχειρηματικό μοντέλο και το σύστημα διαχείρισης κινδύνου της Τράπεζας και αναφέρονται στις δημόσιες γνωστοποιήσεις της.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως ισχύει, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει τα παρακάτω δικαιώματα αρνησικυρίας:

- (i) σχετικά με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και επιδομάτων που αφορούν τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και όποιον ασκεί τις εξουσίες γενικού διευθυντή και τους αναπληρωτές τους για τυχόν πιστωτικά ιδρύματα των οποίων η αναλογία των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με το εδάφιο ζ(ii), της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/451 της Επιτροπής, υπερβαίνει το 10%. Το ΤΧΣ για να μπορέσει να αξιολογήσει εάν η παραπάνω αναλογία των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει ή είναι κάτω του 10%, θα βασίζεται σε πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο κοινό.
- (ii) σχετικά με απόφαση τροποποίησης του Καταστατικού της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή χορήγησης σχετικής εξουσίας στο Διοικητικό Συμβούλιο, συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, επέκταση ή διάλυση της εταιρείας, μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικής ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα για το οποίο απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 και η οποία απόφαση ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

Διορισμός και Αξιολόγηση Καταλληλότητας και Ανεξαρτησίας Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τους Ν. 4548/2018 και 4706/2020, καθώς και το άρθρο 9 του Καταστατικού της Τράπεζας, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για τον καθορισμό των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών, ενώ ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεργασία με την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και

Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, προτείνει στη Γενική Συνέλευση τους υποψηφίους για συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο με βάση την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, και σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο απαιτεί τα υποψήφια μέλη να πληρούν τις προδιαγραφές καταλληλότητας (fit and proper criteria) και να μην έχουν καμία συστηματική σύγκρουση συμφερόντων με την Τράπεζα. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 3 του Καταστατικού της Τράπεζας και του άρθρου 82 του Ν. 4548/2018, σε περίπτωση κατά την οποία λόγω παραίτησης, θανάτου ή ποινής, για οποιοδήποτε λόγο, ένα μέλος παύσει να μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο και εφόσον η αναπλήρωσή του δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν είτε να εκλέγουν προσωρινά άλλον για να καλύψει την κενή θέση για τον υπόλοιπο χρόνο ως τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε, είτε να συνεχίσουν τη διαχείριση και εκπροσώπηση της Τράπεζας χωρίς αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υπόλοιπων μελών είναι εντός του προβλεπόμενου από Καταστατικό της Τράπεζας ορίου (επί του παρόντος τουλάχιστον επτά), το οποίο είναι σε συμφωνία με το εφαρμοστέο πλαίσιο. Επίσης, ειδικότερα όσον αφορά τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφος 4 του Ν. 4706/2020, σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο απώλειας της ιδιότητας ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους, που έχει ως συνέπεια ο αριθμός των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών να υπολείπεται του ελάχιστου εκ του νόμου απαιτούμενου αριθμού, το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος μέχρι την επόμενη Γενική Συνέλευση, είτε αναπληρωματικό μέλος, σε περίπτωση που υφίσταται βάσει του άρθρου 81 του Ν. 4548/2018, είτε υφιστάμενο μη εκτελεστικό μέλος ή νέο μέλος που εκλέγει σε αντικατάσταση, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια της παρ. 1. Όπου με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της Εταιρείας προβλέπεται αριθμός ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών μεγαλύτερος του προβλεπόμενου στην παρ. 2 του άρθρου 5, και, μετά από την αντικατάσταση, ο αριθμός των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υπολείπεται του προβλεπόμενου ως άνω αριθμού, αναρτάται σχετική ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, η οποία και διατηρείται αναρτημένη μέχρι την αμέσως επόμενη Γενική Συνέλευση.

Σε κάθε περίπτωση, η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τελεί υπό τον διαρκή έλεγχο και την έγκριση του SSM της ΕΚΤ.

Η ανάδειξη υποψηφιοτήτων για το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας διενεργείται σύμφωνα με τη λεπτομερή Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου, την Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τις διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας, του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, τις διατάξεις του σχετικού κανονιστικού πλαισίου (ιδίως, των νόμων 4706/2020,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

4548/2018, 4261/2014 και 3864/2010 και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 142/11.6.2018, όλα όπως ισχύουν), καθώς και τις σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, λαμβάνοντας υπόψη και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Ο κάθε προτεινόμενος υποψήφιος πληροί κριτήρια μέσω των οποίων εξασφαλίζεται εν γένει η βέλτιστη διακυβέρνηση και καθοδήγηση της στρατηγικής της Τράπεζας σε οικονομικά, επιχειρηματικά και θέματα πολιτικής προκειμένου να διασφαλίσει την απαιτούμενη έγκριση των αρμόδιων εποπτικών αρχών σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μετά από κάθε εκλογή Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, καθώς και υπό οποιοδήποτε συνθήκες, όταν η θέση του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου κενωθεί για οποιονδήποτε λόγο, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα στην πρώτη συνεδρίασή του και εκλέγει από τα μέλη του, με απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες της Τράπεζας. Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, η Τράπεζα διαχωρίζει αυτούς τους δύο ρόλους. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει Αντιπρόεδρο/Αντιπροέδρους και να αποφασίζει τον ορισμό και τα καθήκοντα του Αναπληρωτή Διευθύνοντα Συμβούλου/Συμβούλων, ενώ μπορεί επίσης να εκλέγει μεταξύ των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του, Ανώτερο Ανεξάρτητο Σύμβουλο.

Το εσωτερικό πλαίσιο της Τράπεζας (ιδίως ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς και η Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης Καταλληλότητας Διοικητικού Συμβουλίου) περιγράφουν συγκεκριμένα κριτήρια καταλληλότητας που πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι ως προς την αρχική και διαρκή καταλληλότητά τους, επαγγελματικές ικανότητες που δεν είναι συμβατές με τη θέση Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, κριτήρια ανεξαρτησίας μη εκτελεστικών μελών, συμμετοχή υποψηφίων σε άλλα διοικητικά συμβούλια, καθώς και άλλες περιπτώσεις ασυμβίβαστες με τη θέση του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα στοχεύει να διασφαλίσει την καλύτερη σύνθεση για το Διοικητικό Συμβούλιο και ότι, σε κάθε περίπτωση και ανά πάσα στιγμή, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της είναι ατομικά κατάλληλα για τους αντίστοιχους ρόλους τους και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει συλλογικά επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσει τις δραστηριότητες της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των βασικών κινδύνων.

Για να θεωρούνται κατάλληλοι, οι υποψήφιοι θα πρέπει τουλάχιστον: α) να πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο, τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης, που αποτελεί τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για Εταιρίες με μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο, ο οποίος έχει υιοθετηθεί από την Τράπεζα, τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, ο οποίος περιλαμβάνει πρόσθετες διατάξεις σε συμμόρφωση με το πιο συγκεκριμένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζεται στα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς επίσης και διατάξεις των εσωτερικών ρυθμίσεων και διαδικασιών που εφαρμόζει η Τράπεζα, και εσωτερικές πολιτικές συμπεριλαμβανομένων αναφορικά με τα κριτήρια καταλληλότητας για μέλος Διοικητικού Συμβουλίου,

ασυμβίβαστο μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, και κριτήρια ανεξαρτησίας (όπου είναι απαραίτητο), β) να πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια επιλεξιμότητας του Ν. 3864/2010 (Νόμος ΤΧΣ), όπως ισχύει, γ) να πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια καταλληλότητας που ορίζει το άρθρο 91 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (CRD), όπως ισχύει, ιδίως όσον αφορά: i) την εμπειρία, ii) τη φήμη, iii) τις συγκρούσεις συμφερόντων και την ανεξαρτησία βούλησης, iv) τη διάθεση επαρκούς χρόνου, και v) τη συλλογική καταλληλότητα (όπως περιγράφεται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της Πολιτικής), δ) να μην έχουν συστηματική σύγκρουση συμφερόντων με την Τράπεζα σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και το εσωτερικό πλαίσιο (συμπεριλαμβανομένου του Καταστατικού της Τράπεζας, του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου και της Πολιτικής Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Ανώτατα Διευθυντικά Στελέχη και άλλα Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ), ε) να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια όπως εκάστοτε καθορίζονται για τον ρόλο και τα καθήκοντα της συγκεκριμένης θέσης.

Κατά την επιλογή και πρόταση προς τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων των υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ή κατά τον διορισμό νέων μελών κατ' αντικατάσταση αποχωρησάντων, για οποιονδήποτε λόγο, μελών του, το Διοικητικό Συμβούλιο επιδιώκει να προτείνει υποψηφίους των οποίων η εκλογή διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, ως συλλογικό όργανο, έχει κυρίως τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- γνωρίζει ενδελεχώς το χρηματοπιστωτικό σύστημα και περιλαμβάνει στη σύνθεσή του μέλη που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει σε ηγετικές θέσεις σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Ειδικότερα, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διαθέτουν κατάλληλο μίγμα και εμπειρία σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες ή σε θέματα εμπορικής τραπεζικής και επαρκή χρόνο ώστε να ασκούν αποτελεσματικά την εποπτεία των λειτουργιών της Τράπεζας ως ομίλου που προσφέρει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και δραστηριοποιείται σε διεθνές επίπεδο. Ορισμένα από τα μέλη του διαθέτουν σημαντική μακροχρόνια εμπειρία στη χρηματοοικονομική διοίκηση, λογιστική και σε θέματα ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίου. Επίσης, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν επίγνωση των νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων του τραπεζικού κλάδου
- διαθέτει ουσιαστική εμπειρία στον επιχειρηματικό και επαγγελματικό κόσμο, περιλαμβάνοντας μεταξύ των μελών του στελέχη που διατελούν ή έχουν διατελέσει Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι ή ανώτατα διοικητικά στελέχη σε μεγάλους οργανισμούς, που δραστηριοποιούνται στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισης κινδύνων ή των επισφαλών περιουσιακών στοιχείων, και των οποίων η ικανότητα να λαμβάνουν αποφάσεις επί σημαντικών και λεπτών θεμάτων, επί των οποίων το Διοικητικό Συμβούλιο καλείται να λάβει αποφάσεις, είναι ευρέως αναγνωρισμένη

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- έχει πλήρη κατανόηση της δομής και της δυναμικής της πελατείας της Τράπεζας, καθώς και των κύριων αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος σήμερα
- διαθέτει ουσιαστική διεθνή εμπειρία και είναι σε θέση να συμβάλλει στις αναπτυξιακές προοπτικές της Τράπεζας στην συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησής της
- εξασφαλίζει, κατά το δυνατόν, επαρκή εκπροσώπηση των δύο φύλων, σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομικές διατάξεις και την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- αντανακλά το επιχειρηματικό μοντέλο και τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας
- η αρχή της διαφοροποίησης τηρείται κατά την επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομικές διατάξεις και την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η διαφοροποίηση είναι παράγοντας που μπορεί να βελτιώσει τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς αντιμετωπίζει το φαινόμενο της αγελαίας σκέψης (group think) και προάγει την ανεξάρτητη γνώμη και την εποικοδομητική αμφισβήτηση κατά τη λήψη αποφάσεων.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων παρακολουθεί σε συνεχή βάση την καταλληλότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου προκειμένου να εντοπίζει, βάσει οποιουδήποτε σχετικού νέου γεγονότος, καταστάσεις στις οποίες θα πρέπει να διενεργείται επαναξιολόγηση της καταλληλότητάς τους, ενώ σε κάθε περίπτωση η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων διενεργεί περιοδική επαναξιολόγηση καταλληλότητας τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

Ιδιαίτερα σε περίπτωση που ένα μέλος αναλάβει πρόσθετη θέση μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ή αρχίσει να ασκεί νέες συναφείς δραστηριότητες, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων θα παρέχει έγκριση για την ανάληψη της νέας θέσης, εκτιμώντας, μεταξύ άλλων, ότι το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι σε θέση να αφιερώσει επαρκή χρόνο για την εκτέλεση των καθηκόντων του στην Τράπεζα και εάν τηρείται ή όχι ο περιορισμός των θέσεων σε άλλα Διοικητικά Συμβούλια. σύμφωνα με το άρθρο 91 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, όπως ισχύει κάθε φορά, με στόχο να διασφαλιστεί ότι η Τράπεζα λειτουργεί σε πλήρη συμμόρφωση με τα προβλεπόμενα κανονιστικά όρια και να αποφεύγεται κάθε κίνδυνος υπερβολικής ανάληψης θέσεων σε άλλα Διοικητικά Συμβούλια.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Ν. 4706/2020, βεβαιώνει σε ετήσια βάση την πλήρωση των κριτηρίων ανεξαρτησίας που τίθενται από το ισχύον πλαίσιο και ιδιαίτερα το άρθρο 9 του Ν. 4706/2020, από τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα προέβη σε ελέγχους για την επιβεβαίωση της πλήρωσης των απαιτήσεων ανεξαρτησίας από τα ανεξάρτητα μη

εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως αυτές ορίζονται στο ισχύον πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων ανεξαρτησίας του άρθρου 9 του Ν. 4706/2020, τόσο πριν από την Τακτική Γενική Συνέλευση του Μετόχων της 28^{ης} Ιουλίου 2022, όσο και πριν από τη δημοσίευση της παρούσας Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης. Επιπλέον, σημειώνεται ότι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πληροί επίσης ουσιαστικά τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας που ορίζονται στο ισχύον πλαίσιο, ωστόσο η Τράπεζα θεωρεί ότι η θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου χαρακτηρίζεται ως μη εκτελεστική, δεδομένου ότι για τη θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου υφίσταται σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο εφαρμοστέο πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και τις βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις ενέργειες που κρίνονται κατάλληλες για να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθούνται ευθυγραμμίζονται με το εκάστοτε εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, την Πολιτική και τις Διαδικασίες που αφορούν την ετήσια αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, διενεργεί ετήσια αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των εργασιών αυτού και των Επιτροπών του, ως συλλογικά όργανα, καθώς και της ατομικής συνεισφοράς κάθε μέλους, βάσει μεθόδου που έχει διαμορφωθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κάθε τρία (3) χρόνια από εξωτερικό σύμβουλο η επιλογή του οποίου εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων καθορίζει το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την έναρξη της ετήσιας αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του και την αξιολόγηση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε ατομική βάση, καθώς και το χρονοδιάγραμμα αξιολόγησης και τη μεθοδολογία που θα εφαρμοστεί, και εποπτεύει τη διαδικασία αξιολόγησης. Η αυτοαξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ τα ερωτηματολόγια που αφορούν τις επιδόσεις κάθε Επιτροπής Διοικητικού Συμβουλίου συμπληρώνονται μόνο από τα μέλη της αντίστοιχης Επιτροπής. Το περιεχόμενο των ερωτηματολογίων επανεξετάζεται σε ετήσια βάση από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τα ερωτηματολόγια συνεχίζουν να αντιστοιχούν στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων της Τράπεζας, του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και των βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, καθώς και ανώνυμα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την αξιολόγηση των μελών σε ατομική βάση παρουσιάζονται και συζητούνται σε

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ τα αποτελέσματα της ατομικής αξιολόγησης εκάστου μέλους συζητούνται σε ατομικές συναντήσεις, όπως κρίνεται κατάλληλο.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η τελευταία αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του πραγματοποιήθηκε σχετικά πρόσφατα, τις αλλαγές που έγιναν στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του κατά τη διάρκεια του 2022 καθώς επίσης και το νέο Μοντέλο Εργασίας του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο θα πρέπει να έχει εφαρμοστεί για κάποιο χρονικό διάστημα προτού μπορέσει το Διοικητικό Συμβούλιο να πραγματοποιήσει αποτελεσματικά την αξιολόγηση, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τη γνώμη της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων για τη διενέργεια της επόμενης αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου το 2023, ώστε να δοθεί επαρκής χρόνος για την εφαρμογή των αλλαγών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2022 στη δομή και τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του πριν προχωρήσει στην αξιολόγηση.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο διεξήγαγε την αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2021, ενώ επίσης επανεξέτασε το πλαίσιο για την αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2022.

Αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αποδοχές των μελών Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου (μη εκτελεστικά μέλη), ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα εκτελεστικά μέλη δεν συμμετέχουν και δεν παρίστανται στις συνεδριάσεις της Επιτροπής όταν οι αποδοχές τους τίθενται ως αντικείμενο συζήτησης και απόφασης. Πριν την υποβολή της στην Ετήσια Γενική Συνέλευση, η πρόταση αποδοχών αποτελεί αντικείμενο διαβούλευσης με τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο διακυβέρνησης, όπως ισχύει. Η πρόταση διαμορφώνεται σύμφωνα με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο υπόκειται η Τράπεζα, καθώς και το εσωτερικό πλαίσιο της Τράπεζας (ειδικότερα την Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ και τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου), λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τους γενικότερους όρους απασχόλησης και μισθοδοσίας που ισχύουν για το σύνολο του προσωπικού της Τράπεζας, επιδιώκοντας τη διασφάλιση συνέπειας, ενώ επίσης λαμβάνονται υπόψη και οι διαφορές όσον αφορά τις ευθύνες και την ικανότητα επιρροής κάθε θέσης στο Διοικητικό Συμβούλιο, και τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου, με τρόπο ώστε να αντανάκλα επαρκώς το χρόνο και την προσπάθεια που αναμένεται από τα μέλη να καταβάλουν στις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου, προάγοντας ταυτόχρονα την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το Άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ μπορεί, μεταξύ άλλων, να ασκήσει το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και πρόσθετων απολαβών (bonus) για τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, για τα πιστωτικά ιδρύματα των οποίων ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως αυτός υπολογίζεται κατά το στοιχείο (ii) της περ. ζ' της παρ. 2 του άρθρου 11 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/451 υπερβαίνει το 10%. Για το χρονικό διάστημα που το πιστωτικό ίδρυμα υπόκειται στις διατάξεις του Ν. 3864/2010 (άρθρο 10 παρ. 3, όπως ισχύει και για όσο διάστημα παραμένει σε ισχύ), για όσο διάστημα ο ως άνω δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%), ή για οικονομικές χρήσεις αναφοράς μέχρι και του 2022, οι σταθερές αποδοχές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σύνολο των αποδοχών του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Οι πάσης φύσης μεταβλητές απολαβές (bonus) των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καταργούνται καθ' όλη τη διάρκεια του υποβληθέντος σχεδίου αναδιάρθρωσης του πιστωτικού ιδρύματος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας εγκρίσεως του προγράμματος κεφαλαιακής ενίσχυσης και μέχρι την ολοκλήρωση αυτού³¹, ή για όσο διάστημα ο ως άνω δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%), ή για τις οικονομικές χρήσεις αναφοράς μέχρι και του 2022. Ομοίως, για το χρονικό διάστημα συμμετοχής του πιστωτικού ιδρύματος στο πρόγραμμα κεφαλαιακής ενίσχυσης του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010, οι μεταβλητές απολαβές μπορούν να λαμβάνουν μόνο τη μορφή μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης (stock options) ή άλλων μέσων κατά την έννοια των άρθρων 52 ή 63 του Κανονισμού 575/2013, σύμφωνα με το άρθρο 86 του ν. 4261/2014 (Α' 107). Σε αυτό το πλαίσιο δεν δόθηκε μεταβλητή αμοιβή στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2022. Όσον αφορά τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, η αμοιβή τους καθορίζεται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς και αποσκοπεί στην παροχή ανταγωνιστικού επιπέδου αμοιβής που αντανάκλα τις δεξιότητες, την εμπειρία και τη δέσμευση χρόνου, ενώ σημειώνεται ότι τα Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν λαμβάνουν επιπρόσθετη αμοιβή για τη συμμετοχή τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στις 28 Ιουλίου 2022, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τακτική Γενική Συνέλευση ενέκρινε τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την εταιρική χρήση 2021, και προσδιόρισε τις αμοιβές τους μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους 2023 σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 9β της οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για την τροποποίηση της οδηγίας 2007/36/ΕΚ όσον αφορά την ενθάρρυνση της μακροχρόνιας συμμετοχής των

³¹ Η Τράπεζα έχει εξέλθει από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019, το οποίο είχε συμφωνηθεί μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

λόγω της κρατικής ενίσχυσης που έλαβε η Τράπεζα κατά τις ανακεφαλαιοποιήσεις που έλαβαν χώρα τα έτη 2013 και 2015.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

μετόχων, καθώς έχει μεταφερθεί στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο μέσω του άρθρου 112 του Ν. 4548/2018 για τις Ανώνυμες Εταιρίες, οι εισηγμένες εταιρείες υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να συντάξουν μια Έκθεση Αποδοχών, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των αμοιβών των μεμονωμένων διευθυντών, συμπεριλαμβανομένων των νεοσύλλεκτων όσο και των πρώην μελών, κατά το τελευταίο οικονομικό έτος, σύμφωνα με την πολιτική αποδοχών, κατά το άρθρο 110 του Ν. 4548/2018. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2022, μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, επικουρούμενη από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, έδωσε θετική ψήφο για την Έκθεση Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ για το οικονομικό έτος 2021, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

Περαιτέρω πληροφορίες και η Έκθεση Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας [www.nbg.gr](https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/genikes-suneleuseis) (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/genikes-suneleuseis>).

Εισαγωγικό πρόγραμμα, συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Τράπεζα προσφέρει στα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εισαγωγικό πρόγραμμα ενημέρωσης, το οποίο καλύπτει μεταξύ άλλων θέματα που αφορούν στο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και οργάνωσης της Τράπεζας και περιλαμβάνει συναντήσεις με βασικά στελέχη. Στο πλαίσιο του εισαγωγικού προγράμματος, τα νέα μέλη ενημερώνονται για θέματα διακυβέρνησης και κανονιστικής συμμόρφωσης, βασικές εξελίξεις σε επίπεδο Ομίλου, τον εσωτερικό έλεγχο και οικονομικά και λογιστικά ζητήματα. Κατά τον διορισμό τους, λαμβάνουν ακόμη λεπτομερές υλικό που περιλαμβάνει Εγχειρίδιο με περιγραφή των βασικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις βασικές πολιτικές της Τράπεζας, καθώς και άλλες κανονιστικές διατάξεις ή έγγραφα που αφορούν π.χ. τις υποχρεώσεις της Τράπεζας που απορρέουν από το Πλαίσιο Συνεργασίας με το ΤΧΣ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιούνται επιμορφωτικές και θεματικές συνεδριάσεις ανά Επιτροπή, επικεντρωμένες στα συγκεκριμένα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα κάθε Επιτροπής. Σε αυτό το πλαίσιο, μετά την εκλογή του νέου μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου τον Ιούλιο του 2022 και την απόφαση να παρακολουθήσει εκπαίδευση για την κάλυψη τραπεζικών γνώσεων, το νέο μέλος παρακολούθησε διήμερη εκπαίδευση που διοργάνωσε η Ακαδημία Ευρωπαϊκού Δικαίου, καλύπτοντας τραπεζικά θέματα, ενώ έχει επίσης προγραμματιστεί να παρακολουθήσει το πρόγραμμα εκπαίδευσης στελεχών «Strategic Management in Banking» του INSEAD. Τέλος, στο νέο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου παρασχέθηκε από την Τράπεζα εισαγωγικό πρόγραμμα ενημέρωσης.

Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική για την Ετήσια Εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, η οποία έχει ως σκοπό να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στη βελτίωση της επίδοσής του,

επεκτείνοντας τη βάση δεξιοτήτων των υφιστάμενων Μελών. Η Πολιτική θεσπίζει τις διαδικασίες για τη διαμόρφωση του Ετήσιου Προγράμματος Εκπαίδευσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, που αναπτύσσεται λαμβάνοντας υπόψη τις εκπαιδευτικές ανάγκες του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, τις προτεραιότητες και τις απαιτήσεις της Τράπεζας καθώς και τα υπάρχοντα εκπαιδευτικά και αναπτυξιακά προγράμματα, σύμφωνα με τις τρέχουσες εξελίξεις του νομικού και κανονιστικού πλαισίου, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης. Σε αυτό το πλαίσιο, αρμόδια στελέχη της Τράπεζας μπορούν να ενημερώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο συνοπτικά και μέσω πραγματοποίησης θεματικών συνεδριάσεων για θέματα που θα έπρεπε να γνωρίζουν, ενώ μπορεί να πραγματοποιούνται και εξωτερικά εκπαιδευτικά προγράμματα, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Κατά το 2022 πραγματοποιήθηκαν εκπαιδεύσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επικεντρωμένες, μεταξύ άλλων, σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG), Βιωσιμότητας, τις επιπτώσεις των κυρώσεων στη ρωσική οικονομία και το χρηματοπιστωτικό σύστημα, τη Στρατηγική της Τράπεζας, πληροφόρηση για την Ελληνική οικονομία - Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», Ψηφιακής Τραπεζικής, Κυβερνοασφάλειας και Κινδύνων κυβερνοχώρου. Σε επίπεδο Επιτροπών, πραγματοποιήθηκαν εκπαιδεύσεις που περιλάμβαναν ενημερώσεις για θέματα λογιστικής και αναφορών (συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG)/τον κλιματικό κίνδυνο/τη βιώσιμη χρηματοδότηση και θέματα IFRS), την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΚΤ για τους κλιματικούς κινδύνους (2022 ECB Climate Risk Stress Test) και το πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων της Τράπεζας/ευαισθητοποίηση σε θέματα Κινδύνων (NBG Risk Culture Program/Risk Awareness), ενώ πραγματοποιήθηκαν ενημερώσεις σχετικά με θέματα Κανονιστικής Συμμόρφωσης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (π.χ. σχετικά με τη Μεθοδολογία Εκτίμησης Κινδύνου Συμμόρφωσης), καθώς και θέματα σχετικά με εξελίξεις και τάσεις στον τομέα της Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Δομή του Διοικητικού Συμβουλίου

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010 και το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως ισχύουν, το ΤΧΣ συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω διορισμένου εκπροσώπου του. Όπως γνωστοποιήθηκε στην Τράπεζα βάσει της από 23 Ιουλίου 2018 επιστολής του ΤΧΣ, καθήκοντα Εκπροσώπου του ΤΧΣ στο πλαίσιο του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, ασκούνται από τον κ. Περικλή Δρούγκα. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και έχει τα δικαιώματα και τις εξουσίες που ορίζονται στο Ν. 3864/2010, και στο Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύουν. Ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ μπορεί να ζητήσει αναβολή οποιασδήποτε συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για τρεις (3) εργάσιμες ημέρες, έως ότου δοθούν οδηγίες από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ταμείου. Επιπλέον, το Πλαίσιο Συνεργασίας, όπως ισχύει, προβλέπει το διορισμό ενός Παρατηρητή του ΤΧΣ (χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε όλες τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος

Περαιτέρω, από τον Ιούλιο 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο καθιέρωσε τον ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, ο οποίος επιλέγεται μεταξύ των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του. Τα καθήκοντα του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου προβλέπονται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και περιλαμβάνουν ενδεικτικά: να λειτουργεί ως δίαυλος έκφρασης απόψεων προς τον Πρόεδρο και ως μεσολαβητής για τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να αποτελεί, μαζί με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικό σημείο επικοινωνίας για τους μετόχους, κανονιστικές αρχές και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη, να συντονίζει τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και να συζητά με τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θέματα ως προς τα οποία ο Πρόεδρος ενδέχεται να έχει σύγκρουση συμφερόντων και να λειτουργεί ως μεσολαβητής μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου, εάν απαιτείται να ενεργεί ως διαμεσολαβητής, για να διευκολύνει και να βελτιώνει τις σχέσεις με τους μετόχους και να βοηθά στην επίλυση συγκρούσεων σε περίπτωση κρίσης ή σε περίπτωση διαφωνίας, όπως για παράδειγμα: i) εάν υπάρχει διαφωνία μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, ii) εάν μέτοχοι ή μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν εκφράσει ανησυχίες οι οποίες δεν εξετάζονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, iii) η σχέση μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου είναι ιδιαίτερα στενή και να ηγείται της επίσημης αξιολόγησης του Προέδρου σύμφωνα με την Πολιτική Αξιολόγησης των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου.

Το 2021, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων διαμόρφωσε ένα αναλυτικό προφίλ για τον ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, με βάση κανονιστικές διατάξεις, διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές του ΤΧΣ (προδιαγραφή ρόλου), ενώ τον Ιούλιο του 2022, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων επικαιροποίησε το αναλυτικό προφίλ του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, σύμφωνα με την αναθεωρημένη δομή των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου. Το προφίλ του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου προσδιορίζει τον ρόλο του και τις επιθυμητές δεξιότητες και ιδιότητες δεδομένων των βασικών ευθυνών της θέσης, καθώς και της επιλεξιμότητας σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, ενώ προβλέπει επίσης διατάξεις σχετικά με τον χρόνο που καλείται να αφιερώνει και τη συμμετοχή σε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Το προφίλ περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς διατάξεις όσον αφορά τον ρόλο του ως συνδέσμος μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου του, και ως διαύλου έκφρασης απόψεων του Διοικητικού Συμβουλίου προς τον Πρόεδρό του, όπως προτείνεται από τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές: την προώθηση ενός πλαισίου ανοιχτού διαλόγου και επικοινωνιακής υποβολής παρατηρήσεων, καθώς και την προώθηση σταθερής και συνεχούς αλληλεπίδρασης με μετόχους και ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. ρυθμιστικές αρχές, εργαζόμενους, πελάτες κ.λπ.) και την επενδυτική κοινότητα (υφιστάμενους και δυνητικούς μετόχους). Η επιλογή του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου διενεργείται σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει καθοριστεί από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την παρούσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:

Θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο Ονοματεπώνυμο	Ημερομηνία Εκλογής*	Λήξη Θητείας	Επάγγελμα/ Κύρια Εξειδίκευση, Εμπειρία
Μη Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου			
Γίκιας Χαρδούβελης	30 Ιουλίου 2021	2024	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου / Καθηγητής/ Οικονομολόγος/ Εμπειρία στη Διαχείριση Κινδύνων, Στρατηγική, Εταιρική Διακυβέρνηση
(Πρόεδρος Μη Εκτελεστικό Μέλος)			
Εκτελεστικά Μέλη			
Πάυλος Μυλωνάς (Διευθύνων Σύμβουλος)	30 Ιουλίου 2021	2024	Διευθύνων Σύμβουλος
Χριστίνα Θεοφιλίδη	30 Ιουλίου 2021	2024	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά Μέλη			
Αβραάμ Γούναρης	30 Ιουλίου 2021	2024	Οικονομολόγος / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
(Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος από τον Δεκέμβριο 2021)			
Anne Marion-Bouchacourt	30 Ιουλίου 2021	2024	Ανθρώπινο Δυναμικό και Κουλτούρα
Claude Piret	30 Ιουλίου 2021	2024	Διαχείριση Κινδύνων / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Wietze Reehoorn	30 Ιουλίου 2021	2024	Διαχείριση Κινδύνων, Στρατηγική, Εταιρική Διακυβέρνηση.
Matthieu Kiss	30 Ιουλίου 2021	2024	Εμπειρία σε θέματα Ελέγχου
Elena Ana Cernat	30 Ιουλίου 2021	2024	Τραπεζική/Ψηφιακή Τραπεζική
Αικατερίνη Μπερίτση	30 Ιουλίου 2021	2024	Εταιρική Διακυβέρνηση
JP Rangaswami	30 Ιουλίου 2021	2024	IT/ Ψηφιακός Μετασχηματισμός
Αθανάσιος Ζαρκαλής	28 Ιουλίου 2022	2024	Εμπορική, Λιανική, Στρατηγική
Μη Εκτελεστικός Εκπρόσωπος του ΤΧΣ (Ν. 3864/2010)			
Περικλής Δρούγκας	30 Ιουλίου 2021	2024	Οικονομολόγος
Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών			
Παναγιώτης Δασμάνογλου	30 Ιουλίου 2021	2024	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου.

*Ημερομηνία εκλογής των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2021 και 2022.

- Κατά τη διάρκεια του 2022 το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συνεδρίασε συνολικά 19 φορές.
- Κατά τη διάρκεια του 2022 οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας συνεδρίασαν συνολικά 76 φορές.
- 31% (4 από 13) των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι γυναίκες.
- Για το Διοικητικό Συμβούλιο υφίσταται προϋπολογισμός.
- Κατά τη διάρκεια του 2022, διεθνής εταιρεία συμβούλων συνέδραμε το Διοικητικό Συμβούλιο σε έργα εταιρικής διακυβέρνησης.

Δραστηριότητες του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του 2022

Κατά τη διάρκεια του 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο επικεντρώθηκε σε μια σειρά βασικών περιοχών, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά των δραστηριοτήτων που περιγράφονται κατωτέρω, λαμβάνοντας υπόψη στις συζητήσεις και τη λήψη αποφάσεων τα συμφέροντα των σημαντικών ενδιαφερομένων μερών.

Ενδεικτικά, το Διοικητικό Συμβούλιο:

- συνέχισε να επικεντρώνεται στη βιώσιμη ανάπτυξη και την υψηλή επίδοση της Τράπεζας, διατηρώντας παράλληλα υψηλά πρότυπα στην εταιρική της διακυβέρνηση και τις ρυθμίσεις δεοντολογίας της.
- εφάρμοσε ένα νέο Μοντέλο Εργασίας του Διοικητικού Συμβουλίου, με έμφαση στη διεξοδική συζήτηση σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου θεμάτων όπως η στρατηγική κατεύθυνση, οι μακροοικονομικές τάσεις, εποπτικά θέματα, κλπ.
- επισκόπησε τις συνθέσεις των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου και αναθεώρησε τους Κανονισμούς Λειτουργίας τους, λαμβάνοντας υπόψη το νέο Μοντέλο Εργασίας του Διοικητικού Συμβουλίου και τις αρχές για τις συνθέσεις των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, σε ευθυγράμμιση με τη νέα μεθοδολογία που υιοθετήθηκε για την αναθεώρηση της σύνθεσης των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ολοκλήρωσε, πριν από την Τακτική Γενική Συνέλευση, την ετήσια αξιολόγηση καταλληλότητας σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και την αξιολόγηση της πλήρωσης των κριτηρίων ανεξαρτησίας από τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ως μέρος τακτικών ασκήσεων εταιρικής διακυβέρνησης βάσει βέλτιστων πρακτικών, ενώ επίσης επικαιροποίησε την Πολιτική Καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων των μελών του Διοικητικού

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>Συμβουλίου, σε εναρμόνιση προς το νέο Οδηγό της ΕΚΤ για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας και λαμβάνοντας υπόψη κανονιστικές εξελίξεις (π.χ. αλλαγές στον Νόμο του ΤΧΣ).</p> <ul style="list-style-type: none"> διεξήγαγε τριήμερη εκτός έδρας Ημερίδα Στρατηγικής του Διοικητικού Συμβουλίου, που περιλάμβανε σημαντικές συζητήσεις αναφορικά με στρατηγικές απόψεις και πρωτοβουλίες του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως Οργανική Επιχειρησιακή Ανάπτυξη, Περιβάλλον, Κοινωνία και Διακυβέρνηση (ESG) -Βιωσιμότητα, Αξιολόγηση του Μοντέλου Εργασίας του Διοικητικού Συμβουλίου, Κυβερνοασφάλεια, κλπ. παρακολούθησε τις εξελίξεις αναφορικά με μεταβαλλόμενες συνθήκες, π.χ. μακροοικονομικό περιβάλλον, γεωπολιτικοί παράγοντες, πληθωριστική πίεση, καθώς και αναφορικά με την επιτυχή υλοποίηση του Επιχειρηματικού Σχεδίου και Προϋπολογισμού της Τράπεζας. έλαβε σε μηνιαία βάση, τον μηνιαίο έλεγχο όσον αφορά τις επιχειρηματικές αποδόσεις των προκαταρκτικών αποτελεσμάτων της Τράπεζας, με σημεία αναφοράς τους στόχους του Προϋπολογισμού για το 2022 και τα πραγματικά Αποτελέσματα του 2021, καθώς και τακτική ενημέρωση αναφορικά με την εξέλιξη των Δεικτών Εποπτικών Κεφαλαίων του Ομίλου. επισκόπησε και ενέκρινε το Επιχειρησιακό Σχέδιο 2022-2024 (συμπεριλαμβανομένων των σεναρίων ακραίων καταστάσεων και των σημαντικών γεγονότων αναφορικά με το Σχέδιο Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και το Σχέδιο Κεφαλαιακών Ενεργειών), καθώς και τον Ετήσιο Προϋπολογισμό του 2023, το Πλαίσιο Σχεδίου Κεφαλαιακών Ενεργειών και το Σχέδιο Κεφαλαιακών Ενεργειών 2022-2024. παρακολούθησε τις πρωτοβουλίες της Τράπεζας στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού της, π.χ. για την ψηφιοποίηση και εξέλιξη των συστημάτων που χρησιμοποιούνται, τις πρωτοβουλίες αναφορικά με τον Σκοπό και Αξίες και την Κουλτούρα της Τράπεζας. επέβλεψε βασικούς κινδύνους, περιλαμβανομένων για παράδειγμα του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου τεχνολογίας πληροφοριών (IT risk) /κυβερνοχώρου, του κινδύνου εξωτερικής ανάθεσης. παρακολούθησε την αποτελεσματική υλοποίηση σημαντικών έργων και συναλλαγών της Τράπεζας. επισκόπησε και ενέκρινε την Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. επισκόπησε τακτικές/ετήσιες υποβολές, όπως της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) και της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (ILAAP), των Ετήσιων Εκθέσεων προς τις Εποπτικές Αρχές (π.χ. των Ετήσιων Εκθέσεων Κανονιστικής Συμμόρφωσης και ΞΧ/ΧΤ), των δημοσιοποιήσεων Πυλώνα III. ενημερώθηκε αναφορικά με τα αποτελέσματα της Έρευνας Εργασιακής Εμπειρίας. 					

Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο επικεντρώθηκε σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) και Βιωσιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διάρκεια της εκτός έδρας Ημερίδας Στρατηγικής του Διοικητικού Συμβουλίου έγινε στο Διοικητικό Συμβούλιο παρουσίαση και συζήτηση αναφορικά με θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) και Βιωσιμότητας. Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο επισκόπησε τις πρωτοβουλίες της Τράπεζας στο πλαίσιο της Στρατηγικής σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) και τις σχετικές με τον κλιματικό κίνδυνο πρωτοβουλίες. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο:

- επισκόπησε και διεξήγαγε συζητήσεις αναφορικά με την Κλιματική και Περιβαλλοντική Στρατηγική της Τράπεζας, με ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της χρηματοδότησης βιώσιμης ενέργειας, τη μετάβαση σε μία βιώσιμη οικονομία/τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές και τα πρότυπα περιβαλλοντικά υπεύθυνων πρακτικών. Η Κλιματική και Περιβαλλοντική Στρατηγική της Τράπεζας ενσωματώθηκε και στον Ετήσιο Προϋπολογισμό του 2023 και το Επιχειρησιακό Σχέδιο 2023-25, τα οποία επισκοπήθηκαν και εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο το 2022.
- ενημερώθηκε αναφορικά με τα αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που διενέργησε η ΕΚΤ το 2022 σε σχέση με τους κλιματικούς κινδύνους.

Επιπρόσθετα, έγινε παρουσίαση στο Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με τον διαγνωστικό έλεγχο των πρωτοβουλιών της Τράπεζας για την αποτελεσματική διαχείριση των Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και σχετικών με τη Διακυβέρνηση κινδύνων (ESG risks) και ενημερώθηκε για τις βασικές εξελίξεις στο οικοσύστημα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) και ειδικότερα για τους κλιματικούς κινδύνους, τις δημοσιοποιήσεις σχετικά με θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) και τη βιώσιμη χρηματοδότηση.

Τέλος, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας, ενημερώθηκε για τη διακυβέρνηση σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) σε επίπεδο διοίκησης, ήτοι σχετικά με τη λειτουργικότητα της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης (Επιτροπή ESG) της Διοίκησης, της οποίας προεδρεύει ο Διευθύνων Σύμβουλος, σχετικά με τον νέο Τομέα Κλιματικής και Περιβαλλοντικής Στρατηγικής που θεσπίστηκε στην Τράπεζα προκειμένου να ηγηθεί και να συντονίσει τις προσπάθειες της 1ης γραμμής άμυνας, καθώς και σχετικά με τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής, που ηγείται των προσπαθειών εντός της Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων και με τη Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιώσιμης Ανάπτυξης που ηγείται των προσπαθειών εντός της Λειτουργίας Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου

Επτά επιτροπές λειτουργούν σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:

- Επιτροπή Ελέγχου
- Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
- Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων
- Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
- Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού
- Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας
- Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Τον Φεβρουάριο του 2022, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνεδρίαση αριθ. 1718/24.2.2022) συστάθηκε μια νέα Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας, ως αποτέλεσμα της αναβάθμισης του συμβουλευτικού οργάνου για θέματα πληροφορικής και καινοτομίας, IT & Innovation Advisory Council, (που συστάθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2021) σε Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου και της ενίσχυσης των αρμοδιοτήτων του. Στην ίδια συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίθηκε και ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας.

Τον Μάρτιο του 2022, επισκοπήθηκαν όλοι οι Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, στο πλαίσιο της ετήσιας επισκόπησης των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, με σκοπό την περαιτέρω ευθυγράμμιση τους και την προσαρμογή τους στα σημεία που επηρεάστηκαν από την σύσταση της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας, καθώς και την ενσωμάτωση ορισμένων εξελίξεων στις εσωτερικές Πολιτικές/ρυθμίσεις και την ευθυγράμμισή τους με τις κανονιστικές εξελίξεις.

Οι Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvoulou>).

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου συστάθηκε το 1999 και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Διοικήτη της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, και του Ν. 4449/2017 (άρθρο 44), όπως ισχύει.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε δεκαέξι φορές.

Τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το Νόμο 4449/2017, όπως ισχύει, η δομή της Επιτροπής Ελέγχου, καθώς και ο αριθμός και η ιδιότητα των μελών της, θα αποφασίζονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής θα ορίζονται από τα μέλη της. Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής, η Επιτροπή θα αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον τα μέλη της Επιτροπής δεν θα υπερβαίνουν το 40% (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (μη συμπεριλαμβανομένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ). Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ το 75% αυτών (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) θα είναι ανεξάρτητα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (μη συμπεριλαμβανομένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Τουλάχιστον ένα μέλος της Επιτροπής, το οποίο είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος, θα πρέπει να έχει επαρκή γνώση και εμπειρία στην ελεγκτική ή τη λογιστική.

Η Επιτροπή αποτελείται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ, ενώ σύμφωνα με το Νόμο 4449/2017, όπως ισχύει, η θητεία τους αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με την απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 28ης Ιουλίου 2022, η θητεία των μελών της Επιτροπής που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Ν. 4449/2017 θα είναι όπως έχει καθοριστεί από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 30ης Ιουλίου 2021, ήτοι μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2024 και, σε κάθε περίπτωση, λήγει αυτομάτως όταν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Στην Επιτροπή μετέχει εξειδικευμένος σύμβουλος, ο οποίος αναφέρεται απευθείας στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον έξι φορές ετησίως ή και έκτακτα, όποτε παρίσταται ανάγκη, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και υποβάλλει αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο ανά τρίμηνο ή και σε μικρότερο χρονικό διάστημα, εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ελέγχου

Πρόεδρος	Matthieu Kiss
Αντιπρόεδρος	Claude Piret
Μέλη	Αβραάμ Γούναρης
	JP Rangaswami
Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)	

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία αναθεωρήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 24 Μαρτίου 2022) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvoulou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Έλεγχος και έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και γνωστοποιήσεων.
- Συστάσεις για το διορισμό και την αμοιβή της ελεγκτικής εταιρείας που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του περιβάλλοντος εσωτερικού ελέγχου και κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Εξέταση της αποτελεσματικότητας της Λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου.
- Επανεξέταση των εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Κατάρτιση της Ετήσιας Έκθεσης της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 περίπτωση ι) του Ν. 4449/2017.
- Επισκόπηση και έγκριση Πολιτικών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και επανεξέταση της διαδικασίας κατάρτισης τους, καθώς και του σχετικού Δελτίου Τύπου Οικονομικών Αποτελεσμάτων.
- Έλεγχος των Κρίσιμων Λογιστικών Παραδοχών και Εκτιμήσεων που έγιναν κατά την κατάρτιση των ετήσιων και των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων (π.χ. συνεχιζόμενη δραστηριότητα, φόροι εισοδήματος και αναμενόμενες ζημιές από δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες).

- Μηνιαίος έλεγχος όσον αφορά τις επιχειρηματικές επιδόσεις των προκαταρκτικών αποτελεσμάτων της Τράπεζας, με σημεία αναφοράς τους στόχους του Προϋπολογισμού για το 2022, και τα πραγματικά Αποτελέσματα του 2021.
- Επικαιροποίηση του Προϋπολογισμού για το 2022 (από κοινού με την Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού).
- Τακτική ενημέρωση για την εξέλιξη των Εποπτικών Δεικτών Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου.
- Τακτικές ενημερώσεις αναφορικά με τις εργασίες της Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, έγκριση του ετήσιου πλάνου εργασιών της για το 2023 και ενδιάμεση αναθεώρηση του Ετήσιου Προγραμματισμού της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου για το 2022, αναθεώρηση των Κανονισμών των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, και διασφάλιση της κατάλληλης και με τους απαραίτητους πόρους στελέχωσης της Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου.
- Συνέχιση της στενής παρακολούθησης της εξέλιξης αλλά και της επιτυχούς αποκατάστασης των ζητημάτων ελέγχου σε καθυστέρηση, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων ελέγχου που έχουν τερματιστεί λόγω αποδοχής κινδύνου ή υποβάθμισης. Επισκόπηση της εξωτερικής αξιολόγησης της ποιότητας της Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου της ΕΤΕ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών.
- Ενημέρωση μετά από αίτημα παρακολούθησης του SSM σχετικά με την επιτόπια επιθεώρηση των χαρτοφυλακίων Ακινήτων-Κατοικιών (Residential Real Estate) και Επιχειρηματικών χαρτοφυλακίων και παρακολούθηση των ευρημάτων ελέγχου του SSM.
- Σύσταση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για τον επαναδιορισμό της PwC ως Νόμιμων Ελεγκτών του Ομίλου για την οικονομική χρήση του 2022 μετά την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με το πλαίσιο της ΕΕ που επιτρέπει την παράταση των υπηρεσιών υποχρεωτικού ελέγχου για περίοδο έως και 10 έτη, και επιβεβαίωση ότι οι αμοιβές ελέγχου για το οικονομικό έτος 2022 ήταν σύμφωνες με τα επίπεδα αμοιβών που συμφωνήθηκαν κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού.
- Έγκριση οποιασδήποτε πρόσθετης υπηρεσίας, εκτός του υποχρεωτικού ελέγχου των Ορκωτών Ελεγκτών στην Τράπεζα και τις θυγατρικές της, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες αυτές και οι σχετικές αμοιβές επιτρέπονται από την ισχύουσα Ευρωπαϊκή και Ελληνική νομοθεσία και δεν επηρεάζουν την ανεξαρτησία των Ορκωτών Ελεγκτών. Ενημέρωση σχετικά με τη διαδικασία παρακολούθησης των ορίων των μη ελεγκτικών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>αμοιβών με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του Ομίλου με το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τακτικές συναντήσεις με τους Ορκωτούς Ελεγκτές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με τη νέα Ευρωπαϊκή νομοθεσία και την Ελληνική νομοθεσία. • Έλεγχος της κατάστασης και των λογιστικών επιπλοκών της νέας Τραπεζικής Λογιστικής Μηχανής (Banking Accounting Engine). • Επανεξέταση και έγκριση του Ετήσιου Σχεδίου Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου για το 2022 και ενημέρωση ανά τρίμηνο σχετικά με την πρόοδο και τα αποτελέσματά του, ενημέρωση σχετικά με τροποποιήσεις στη Μεθοδολογία Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου. • Ενημέρωση σχετικά με την Επισκόπηση του Πλαισίου Διαδικασιών της Τράπεζας και τη Διευκόλυνση της Διαδρομής Τεκμηρίωσης Ελέγχου. • Επισκόπηση και έγκριση του Ετήσιου Σχεδίου Δραστηριοτήτων της Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου 2023-2024. • Έλεγχος και έγκριση, από κοινού με την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ηθικής και Κουλτούρας, της Ετήσιας Έκθεσης του Αρμόδιου Διευθυντικού Στελέχους ΞΧ/ΧΤ για το 2021 και Πλάνο για το 2022 και της Ετήσιας Έκθεσης της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης για το 2021 και Πλάνο για το 2022, καθώς και την Έκθεση καταλληλότητας των μέτρων που έλαβε η Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου 2021, σύμφωνα με τον Νόμο 4514/2018 όπως εξειδικεύεται στην πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής 147/27.7.2018 (διασφάλιση χρηματοπιστωτικών μέσων και κεφαλαίων πελατών – MiFID II). • Έγκριση επικαιροποιημένης Πολιτικής Διενέργειας Προβλέψεων Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και της Πολιτικής Διαχείρισης Νομικών Κινδύνων του Ομίλου (από κοινού με την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων). • Ενημερώσεις για συγκεκριμένα θέματα, συμπεριλαμβανομένης της Ετήσιας Έκθεσης 2021 της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Ομίλου και της συμμόρφωσης με την Πολιτική διορισμού παλαιότερων Ελεγκτών. • Τακτικές ενημερώσεις για νομικές υποθέσεις της Τράπεζας και του Ομίλου. • Τακτικές ενημερώσεις για βασικές κανονιστικές εξελίξεις. • Τεχνική ενημέρωση από την PwC για λογιστικά θέματα και θέματα αναφορών 				<p>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</p>	<p>Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης</p>
				<p>(συμπεριλαμβανομένης ενημέρωσης σχετικά με θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG)/κλιματικό κίνδυνο και τη βιώσιμη χρηματοδότηση).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση της Ετήσιας Έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου για το 2021, η οποία υποβλήθηκε στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 28ης Ιουλίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 περίπτωση ι) του Ν. 4449/2017. • Επισκόπηση Πολιτικών (π.χ Πολιτικής Διενέργειας Προβλέψεων Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9). 	
					<p>Η Επιτροπή Ελέγχου έχει λάβει και επισκοπήσει (α) την Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου της για το 2021 από την Λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου και (β) τον εξωτερικό (τριετή) έλεγχο της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, τα οποία υποβάλλονται στην Τράπεζα της Ελλάδος μέσω της Επιτροπής Ελέγχου.</p> <p>Για την Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου των μετόχων για τις δραστηριότητές τους κατά τη διάρκεια του 2022, βλ. ενότητα «Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου».</p>
					<p>Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων</p> <p>Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1308/20.7.2006) βάσει των διατάξεων της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/9.3.2006.</p> <p>Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή συνεδρίασε έντεκα φορές.</p> <p>Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής, η Επιτροπή θα αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής θα είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό, εκ των οποίων η πλειοψηφία, (μη συμπεριλαμβανομένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια και ανανεώνεται αυτόματα για ένα επιπλέον συναπτό έτος, εκτός εάν ληφθεί διαφορετική απόφαση. Σε κάθε</p>

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον σε μηνιαία βάση, και εκτάκτως, όποτε κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο αυτής. Η Επιτροπή τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Πρόεδρος	Claude Piret
Αντιπρόεδρος	Wietze Reehoorn
Μέλη	Elena Ana Cernat Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24 Μαρτίου 2022) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-symbouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Διασφάλιση ότι η Τράπεζα διαθέτει σαφώς και επαρκώς διατυπωμένη διάθεση ανάληψης κινδύνων και στρατηγική του Ομίλου διασφαλίζοντας ότι το Διοικητικό Συμβούλιο είναι επαρκώς ενήμερο σχετικά με όλα τα ζητήματα που αφορούν τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων της ΕΤΕ, την ανάληψη κινδύνων και το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Διασφάλιση της καθιέρωσης κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων ως βασικής συνιστώσας της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων.
- Επίβλεψη της συνολικής αποτελεσματικότητας της διακυβέρνησης και διαχείρισης των κινδύνων, καθώς επίσης και θέματα αναφορικά με Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια/Ανοίγματα.
- Έγκριση των στρατηγικών, των πλαισίων και των πολιτικών κινδύνου.
- Επίβλεψη της διαχείρισης κεφαλαίου και ρευστότητας.
- Επίβλεψη της λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων.
- Επισκόπηση και έγκριση Πολιτικών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Ετήσια επισκόπηση και επικαιροποίηση της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) και της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (ILAAP) και επικαιροποίηση του Πλαισίου ICAAP/άσκησης προσομοίωσης ακραίων

καταστάσεων, του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων με προσθήκες, μεταξύ άλλων, σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας, Διακυβέρνησης (ESG)/κλιματικού και περιβαλλοντικού κινδύνου, μόχλευσης συναλλαγών νέων οφειλετών, κινδύνου συγκέντρωσης και βελτιώσεις/επανακατηγοριοποιήσεις με σκοπό την ενίσχυση της εποπτείας και των διαδικασιών παρακολούθησης και της Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαιακής Επάρκειας και συνεχής παρακολούθηση της συμμόρφωσης.

- Βελτιώσεις στις αναφορές κινδύνων.
- Επανεξέταση του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου & των κειμένων της Πολιτικής, ενσωματώνοντας τις Αρχές της BCBS (Ορθή Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου & Λειτουργικής Ανθεκτικότητας) και ευθυγράμμισης τους με το νέο Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων της Τράπεζας και τον ρόλο του Υπεύθυνου διαχείρισης και ελέγχου κινδύνων Τμήματος και του Υπεύθυνου διαχείρισης και ελέγχου κινδύνων μονάδας (SRCOs/URCOs).
- Συνεχής-μηνιαία ενημέρωση για θέματα Διαχείρισης Κινδύνων και ad hoc ενημέρωση για εξελίξεις.
- Επισκόπηση του Πίνακα Βασικών Δεικτών Λειτουργικού Κινδύνου Τράπεζας, καθώς και του Πίνακα Βασικών Δεικτών για μεγάλες θυγατρικές εσωτερικού και εξωτερικού.
- Υποβολή της έκθεσης σχετικά με την Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) και την Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (ILAAP) και τη Στρατηγική σχετικά με Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα και εφαρμογής της στρατηγικής σχετικά με Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα.
- Επίβλεψη θεμάτων/κινδύνων σχετικών με τη Γεωπολιτική Κρίση.
- Επισκόπηση κανονιστικών εκθέσεων και γνωστοποιήσεων (Δημοσιοποιήσεις Πυλώνα III, Έκθεση προς την Τράπεζα της Ελλάδος για Ληξιπρόθεσμες Χορηγήσεις, Ετήσια Έκθεση προς την Τράπεζα της Ελλάδος για τη Δραστηριότητα της Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων).
- Επίβλεψη του έργου της Τράπεζας για τους κινδύνους σε σχέση με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG) (π.χ. ανάπτυξη και βαθμονόμηση ποιοτικού πίνακα αποτελεσμάτων, εσωτερικό πλαίσιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για την ενσωμάτωση στοιχείων ESG και άλλων ενημερώσεων).
- Επισκόπηση Πολιτικών (π.χ. Πολιτική Αποτίμησης Ακινήτων Ομίλου, Πολιτική Επιχειρησιακής Συνέχειας και Αποκατάστασης Καταστροφών), επισκόπηση του Σχεδίου Ανάκαμψης.
- Έλεγχος μεγάλων εταιρικών ανοιγμάτων, συγκριτική αξιολόγηση ποιότητας χαρτοφυλακίου δανείων της ΕΤΕ, θέση της ΕΤΕ όσον αφορά στον κυβερνοχώρο.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Έλεγχος των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων πιστωτικού κινδύνου (ΔΠΧΑ 9 ΜΜΕ Λιανικής Πιθανότητα Αθέτησης (Probability of Default (PD)), ΔΠΧΑ 9 ΜΜΕ Λιανικής Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης (Loss given default - LGD)), ΔΠΧΑ 9 όροι Καταναλωτικών Δανείων LGD).
- Ενημερώσεις και παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων αναφορικά με το κλιματικό κίνδυνο της ΕΚΤ για το 2022.
- Έλεγχος σεναρίων ακραίων καταστάσεων και αναλύσεων ευαισθησίας που συμβάλλουν στον καθορισμό και τη διαδικασία αξιολόγησης της Στρατηγικής, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης του Προϋπολογισμού για το 2023.
- Επισκόπηση της Στρατηγικής και των Στόχων σχετικά με Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα για το 2022-2024.
- Υλοποίηση πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους.
- Επίβλεψη του Προγράμματος Κουλτούρας Κινδύνων της Τράπεζας.
- Επισκόπηση και παρακολούθηση των σημαντικότερων λειτουργικών κινδύνων του Ομίλου.

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1259/5.5.2005).

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή συνεδρίασε δεκαπέντε φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η Επιτροπή θα αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, κατόπιν εισήγησης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, σε διαβούλευση με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, και στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, οι θητείες των μελών της Επιτροπής λήγουν αυτόματα εάν παύσουν

να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η θητεία των μελών της Επιτροπής δεν δύναται να υπερβαίνει συνολικά τα εννέα έτη. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τρεις φορές ετησίως και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Πρόεδρος **Wietze Reehoorn**

Αντιπρόεδρος **Αικατερίνη Μπερίτση**

Matthieu Kiss

Μέλη **Anne Marion-Bouchacourt**

Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24 Μαρτίου 2022) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Αναθεώρηση της σύνθεσης και της δομής του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Εποπτεία της ανάπτυξης και εφαρμογής ενός υγιούς πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου.
- Ανάπτυξη και αναθεώρηση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, πολιτικές σε σχέση με τον διορισμό και την αξιολόγηση καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτατης Διοίκησης, την αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, τον σχεδιασμό διαδοχής και τις αποδοχές, και άλλων πολιτικών εταιρικής διακυβέρνησης.
- Ανασκόπηση του οργανογράμματος της Τράπεζας και της ανάθεσης αρμοδιοτήτων.
- Υποβολή προτάσεων σχετικά με τα προγράμματα εισαγωγής και συνεχούς επιμόρφωσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Αξιολόγηση καταλληλότητας των γνώσεων, δεξιοτήτων, εμπειρίας και ανεξαρτησίας ατομικά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και συνολικά του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και της Ανώτατης Διοίκησης.
- Ανάδειξη υποψηφιοτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτερων στελεχών, καθώς και αξιολόγηση καταλληλότητας υποψηφίων σε Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών.
- Ανασκόπηση και παρακολούθηση των σχετικών πολιτικών και πρακτικών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- *Μοντέλο Εργασίας Διακυβέρνησης του Διοικητικού Συμβουλίου:* Εφαρμογή των αναθεωρημένων αρχών στο Μοντέλο Εργασίας του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως καθορίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2021 σε εναρμόνιση με τις εποπτικές προσδοκίες και με έμφαση στην ενίσχυση της εστίασης του Διοικητικού Συμβουλίου στη στρατηγική συζήτηση και στην εις βάθος ανάλυση όλων των βασικών θεμάτων που αφορούν στην Τράπεζα (μεταξύ των θεμάτων που εξετάστηκαν συμπεριλαμβάνονται θέματα αναφορικά με τους παρισταμένους στις συνεδριάσεις των Επιτροπών, την πρόσβαση σε υλικό, περιλήψεις πρακτικών).
- *Διαδικασία πρόσληψης ενός πρόσθετου μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου (ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους):* Εκτενής διαδικασία αναζήτησης και επιλογής νέου μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με ανεξάρτητο εξωτερικό σύμβουλο (καθορισμός του προφίλ υποψηφίου, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων που αναζητούνται, συνεντεύξεις με υποψηφίους που έχουν επιλεγεί κλπ), μετά από συζητήσεις που είχαν γίνει στο τέλος του 2021 αναφορικά με τον ιδανικό αριθμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και λαμβάνοντας υπόψη τις δεξιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.
- *Ετήσια αξιολόγηση της καταλληλότητας και ανεξαρτησίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου:* Ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης της ατομικής και συλλογικής καταλληλότητας και της πλήρωσης των κριτηρίων ανεξαρτησίας, η οποία διενεργήθηκε πριν από την Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2022.
- *Ανασκόπηση της αρχιτεκτονικής και της σύνθεσης των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου:* Κατά το 2022, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην αναζήτηση της ιδανικής αρχιτεκτονικής των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του ιδανικού μεγέθους και σύνθεσης των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, προς το σκοπό μεταξύ άλλων της εκ περιτροπής εναλλαγής των μελών των επιτροπών και του περιορισμού πολλαπλών συμμετοχών. Κατόπιν εκτενών συζητήσεων, έγιναν αλλαγές στη σύνθεση των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου τον Φεβρουάριο και τον Ιούλιο του 2022 (η τελευταία μετά την εκλογή του νέου μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και την ανασυγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου), σε ευθυγράμμιση με τη νέα μεθοδολογία που υιοθετήθηκε για την αναθεώρηση της σύνθεσης των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου και με εποπτικές προσδοκίες.
- *Σύσταση της νέας Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας και υιοθέτηση του Κανονισμού Λειτουργίας της:* Στο πλαίσιο της προαναφερθείσας αναθεώρησης της αρχιτεκτονικής των Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου, τον Φεβρουάριο του 2022,

μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, το Διοικητικό Συμβούλιο σύστησε την Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας, με σκοπό να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο εστιάζοντας στη συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες τάσεις και τις βέλτιστες πρακτικές, ιδιαίτερα στους τομείς της βιωσιμότητας και της καινοτομίας.

- *Πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης - Πολιτικές:* Αναθεώρηση του Πλαισίου Εσωτερικής Διακυβέρνησης της ΕΤΕ, σε εναρμόνιση με τις εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο και τις παγκόσμιες τάσεις στην εταιρική διακυβέρνηση, μεταξύ άλλων:
 - ✓ επικαιροποίηση της μεθοδολογίας για την αναθεώρηση της σύνθεσης των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου σε εναρμόνιση με τη νέα αρχιτεκτονική των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου,
 - ✓ αναθεώρηση της Πολιτικής και Διαδικασίας Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, σε εναρμόνιση με τις αλλαγές στο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο (ιδίως, Οδηγός καταλληλότητας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Κατευθυντήριες Γραμμές Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών) - εγκρίθηκε από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση 2022 με 100% θετικές ψήφους,
 - ✓ αναθεώρηση της Πολιτικής Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών, σε εναρμόνιση με τις αλλαγές στο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο (ήτοι, τον νέο Νόμο για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) και την αναθεωρημένη μεθοδολογία αμοιβών των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία Πολιτική εγκρίθηκε από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση 2022 με 98,81% θετικές ψήφους,
 - ✓ αναθεώρηση της Πολιτικής Υποψηφιοτήτων Διοικητικού Συμβουλίου, σε εναρμόνιση με τις αλλαγές στο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο (π.χ. νέος Νόμος για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας) και την Πολιτική Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου,
 - ✓ προσαρμογές στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης μετά τη σύσταση της νέας Επιτροπής Διοικητικού Συμβουλίου και την επικαιροποίηση των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- *Έργα εταιρικής διακυβέρνησης:* Αναθεώρηση πλαισίου αξιολόγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2022, διεξαγωγή της αξιολόγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2021, ετήσια αξιολόγηση της καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, επικαιροποίηση του επιθυμητού προφίλ του Διοικητικού Συμβουλίου, ολοκλήρωση του έργου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αναφορικά με το σχέδιο διαδοχής του Διευθύνοντος Συμβούλου και της εκτελεστικής διοίκησης.

- **Τακτική Γενική Συνέλευση:** Αναθεώρηση και έγκριση (όπου ενδείκνυται) του υλικού της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της Ατζέντας/Πρόσκλησης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, της πρότασης για την αύξηση του αριθμού των μελών Διοικητικού Συμβουλίου από δώδεκα σε δεκατρία και την εκλογή νέου ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, της πρότασης για τον επαναπροσδιορισμό των μελών της Επιτροπής Ελέγχου, και της Έκθεσης Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- **Συνεχής παρακολούθηση:** των εξελίξεων στο κανονιστικό πλαίσιο και των βέλτιστων πρακτικών, σχετικές ενημερώσεις για όλες τις σημαντικές κανονιστικές εξελίξεις στην εταιρική διακυβέρνηση (π.χ. Ν. 4941/2022 για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, τάσεις εταιρικής διακυβέρνησης/βασικοί τομείς εστίασης Διοικητικών Συμβουλίων).
- **Πλαίσιο διακυβέρνησης και εποπτείας Ομίλου:** Ανάδειξη υποψηφιοτήτων για τα Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών της ΕΤΕ, αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών Διοικητικών Συμβουλίων των θυγατρικών, παρουσίαση πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης θυγατρικών του Ομίλου ΕΤΕ).
- **Συνεχής εκπαίδευση και ανάπτυξη:** Ετήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2022, εισαγωγικό πρόγραμμα επιμόρφωσης νέου μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1259/5.5.2005).

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών συνεδρίασε δέκα φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η Επιτροπή θα αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία θα είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ) θα είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή θα περιλαμβάνει ανάμεσα στα μέλη της άτομα που έχουν εμπειρία στον χρηματοοικονομικό τομέα, ενώ ένα τουλάχιστον μέλος της Επιτροπής θα διαθέτει επαρκή εξειδίκευση, κατάρτιση και επαγγελματική εμπειρία στη διαχείριση κινδύνων και στις ελεγκτικές δραστηριότητες, και

κυρίως στην εναρμόνιση της Πολιτικής αποδοχών με το προφίλ κινδύνου και κεφαλαίου της Τράπεζας.

Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν εισηγήσεων της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται βάσει των ικανοτήτων και της εμπειρίας τους. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η θητεία των μελών της Επιτροπής δεν δύναται να υπερβαίνει συνολικά τα εννέα έτη. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τέσσερις φορές ετησίως και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Πρόεδρος **Anne Marion - Bouchacourt**

Αντιπρόεδρος **Elena Ana Cernat**

JP Rangaswami

Μέλη **Αθανάσιος Ζαρκαλής**

Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24 Μαρτίου 2022) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakuvernisi/epitropes-dioikitikou-symvoulou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Ανασκόπηση και παρακολούθηση των πολιτικών και πρακτικών Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου.
- Επίβλεψη της Πολιτικής Αποδοχών του Ομίλου και των σχετικών διαδικασιών.
- Ανάπτυξη πλαισίου δίκαιης αξιολόγησης και ανταμοιβής της απόδοσης. Ανάπτυξη και τήρηση συνεκτικού συστήματος αξιών και κινήτρων για το προσωπικό σε ολόκληρο των Όμιλο της ΕΤΕ.
- Προτάσεις αναφορικά με όρους συμβάσεων και αμοιβής στελεχών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Παρακολούθηση της εφαρμογής του Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης (ολοκλήρωση ανασκόπησης του κύκλου Αξιολόγησης και Ανάπτυξης για το 2021, στοχοθεσία για το 2022).
- Επισκόπηση της Πολιτικής Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ, σύμφωνα με τον Νόμο 4548/2018.
- Συνεχής επίβλεψη/παρακολούθηση μίας σειράς σημαντικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού που σχετίζονται με θέματα Ανθρώπινου Δυναμικού και το γενικό σχέδιο διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (επανασχεδιασμός Λειτουργίας Ανθρώπινου Δυναμικού, επανασχεδιασμός διαδικασιών back-office onboarding, αναβάθμιση της δομής δεδομένων ανθρώπινου δυναμικού /βελτίωση και τυποποίηση αναφορών, διαχείριση Ταλέντων/Σχεδιασμός Διαδοχής, Πλαίσιο Επαγγελματικής Εξέλιξης).
- Επισκόπηση του κύκλου μεταβλητών αποδοχών (πληρωμή προγράμματος σε Δίκτυο Καταστημάτων, Διοίκηση, σχεδιασμός μακροπρόθεσμου προγράμματος κινήτρων για την Ανώτατη Διοίκηση).
- Έναρξη του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου για το 2022 – Ενημέρωση για τα αποτελέσματα του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου για το 2022.
- Επισκόπηση προτάσεων για αναπροσαρμογές όρων σχετικά με αμοιβές Στελεχών.
- Επισκόπηση βασικών ευρημάτων και περιοχών που θα πρέπει να εστιάσει η Τράπεζα σε σχέση με την 2^η Έρευνα Τραπεζικής Εμπειρίας της ΕΤΕ.

Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Η Επιτροπή Στρατηγικής συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1387/29.9.2009), ενώ μετονομάστηκε σε «Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού» με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1622/26.7.2018).

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού συνεδρίασε έντεκα φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η Επιτροπή θα αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ο συνολικός αριθμός των οποίων θα καθορίζεται κάθε φορά σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τουλάχιστον τρία μέλη της Επιτροπής (μη συμπεριλαμβανομένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας όπως ορίζεται στον Κώδικα Εταιρικής

Διακυβέρνησης της ΕΤΕ και, σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και του κανονιστικού πλαισίου.

Τα μέλη της (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) εκλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της επιλέγονται βάσει της ικανότητάς τους και της εμπειρίας τους και η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τρεις φορές ετησίως, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και υποβάλλει τακτικά αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Πρόεδρος	Wietze Reehoorn
Αντιπρόεδρος	Matthieu Kiss
	Claude Piret
Μέλη	Αικατερίνη Μπερίτση
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24 Μαρτίου 2022) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Έγκριση και ανασκόπηση της στρατηγικής κατεύθυνσης της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ανασκόπηση όλων των σημαντικών ενεργειών που αφορούν την εταιρική δομή και τη δομή του Ομίλου.
- Παρακολούθηση των πρωτοβουλιών της Τράπεζας στο πλαίσιο του στρατηγικού και Εταιρικού Μετασχηματισμού της.
- Προτάσεις αναφορικά με το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Τράπεζας και του Ομίλου και παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Ανασκόπηση και παρακολούθηση του Ετήσιου Προϋπολογισμού της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ανασκόπηση και παρακολούθηση των σχετικών πολιτικών και πρακτικών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Εκτενείς συζητήσεις για σημαντικά θέματα Στρατηγικής σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, στο πλαίσιο της Ετήσιας Ημερίδας Στρατηγικής του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, συζητήσεων αναφορικά με την Οργανική Επιχειρησιακή Ανάπτυξη, βέλτιστες πρακτικές για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG), πρακτικά θέματα σχετικά με την παραβίαση δεδομένων/ κυβερνοεπιθέσεις.
- Επίβλεψη/παρακολούθηση της εφαρμογής των Πρωτοβουλιών του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας, επισκόπηση του 2022-2024 Σχεδίου Προγράμματος Μετασχηματισμού.
- Ανασκόπηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου 2022-2024 (συμπεριλαμβανομένων των σεναρίων ακραίων καταστάσεων και των σημαντικών γεγονότων αναφορικά με το Σχέδιο Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και το Σχέδιο Κεφαλαιακών Ενεργειών), και παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Παρακολούθηση της εφαρμογής του Ετήσιου Προϋπολογισμού για το 2022/ Επισκόπηση του Ετήσιου Προϋπολογισμού για το 2023.
- Επισκόπηση του Πλαισίου του Σχεδίου Κεφαλαιακών Ενεργειών και το Σχέδιο Κεφαλαιακών Ενεργειών 2022-2024.
- Ενημέρωση/επίβλεψη του σχεδίου αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας.
- Επίβλεψη των Στρατηγικών Συναλλαγών της Τράπεζας.

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας

Επιτροπή Ηθικής & Κουλτούρας συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1622/26.07.2018). Τον Νοέμβριο του 2020, η Επιτροπή μετονομάστηκε σε Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, και ο Κανονισμός Λειτουργίας της αναθεωρήθηκε, με στόχο την ενίσχυση της ολιστικής εποπτείας συμμόρφωσης σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας συνεδρίασε έντεκα φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η Επιτροπή θα αποτελείται από τρία τουλάχιστον μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του αντιπροσώπου του ΤΧΣ) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της

ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου, διαθέτοντας βαθιά γνώση σε ζητήματα Δεοντολογίας & Κανονιστικής Συμμόρφωσης και καλή κατανόηση των Κοινωνικών και Περιβαλλοντικών θεμάτων. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της επιτροπής διορίζονται για θητεία ενός έτους, η οποία ανανεώνεται αυτόματα για διαδοχικές ανανεώσεις ενός έτους, εκτός εάν αποφασιστεί διαφορετικά. Σε κάθε περίπτωση, οι θητείες των μελών της Επιτροπής λήγουν αυτόματα εάν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ.Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Πρόεδρος	Αικατερίνη Μπερίτση Elena Ana Cernat
Μέλη	Αβραάμ Γούναρης Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24 Μαρτίου 2022) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakuvernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του κανονιστικού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος συμμόρφωσης.
- Εποπτεία ζητημάτων κανονιστικής συμμόρφωσης και της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Προώθηση των υψηλότερων προτύπων ηθικής και ακεραιότητας σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.
- Εποπτεία των πρωτοβουλιών ηθικής και κουλτούρας της ανώτατης διοίκησης.
- Αναθεώρηση των Κωδικών Ηθικής του Ομίλου.
- Αναθεώρηση των Κωδικών Ηθικής για τους χρηματοοικονομικούς επαγγελματίες.
- Αναθεώρηση της Πολιτικής για τα Πολιτικώς Εκθετιμένα Πρόσωπα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Αρμοδιότητα επί υποθέσεων ανάρμοστης συμπεριφοράς και κάθε άλλου ηθικού ζητήματος.
- Αναθεώρηση των πολιτικών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Μηνιαίες ενημερώσεις και διεξοδικές συζητήσεις σχετικά με τις εξελίξεις στο πλαίσιο κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Έλεγχος των εκθέσεων κανονιστικής συμμόρφωσης (όπως η Ετήσια Έκθεση και Πλάνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης), έκθεση και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα παράπονα και ενημερώσεις για θέματα συναλλαγών συνδεδεμένων μερών και συνδεδεμένων πιστούχων.
- Ενημερώσεις σχετικά με τις εποπτικές προτεραιότητες και άλλα σημαντικά θέματα.
- Επισκόπηση της Μεθοδολογίας Εκτίμησης Κινδύνου Συμμόρφωσης.
- Εποπτεία της κανονιστικής συμμόρφωσης / στρατηγικών έργων Anti Money Laundering (AML) (Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές -ΕΕΑ), Υλοποίηση έργων, εφαρμογή της νέας διαχείρισης οικονομικού εγκλήματος και συμμόρφωσης (New Financial Services Crime & Compliance Management («FCCM») και φάση Β).
- Επίβλεψη του πλαισίου ηθικής συμπεριφοράς και των πρωτοβουλιών της Τράπεζας για την ευαισθητοποίηση σχετικά με ανάρμοστες συμπεριφορές (π.χ. εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την υποβολή ανώνυμων καταγγελιών, πρόγραμμα παρακολούθησης Κώδικα Ηθικής).
- Παρακολούθηση των εξελίξεων στο κανονιστικό πλαίσιο και των τάσεων που αφορούν τον τομέα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας Διακυβέρνησης (ESG), και σχετικών πρωτοβουλιών της Τράπεζας.
- Επανεξέταση και ενημέρωση των πολιτικών κανονιστικής συμμόρφωσης, δεοντολογίας, δεδομένων/αρχείων και Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) (π.χ. πολιτική Κατάχρησης της Αγοράς, Προσωπικών Συναλλαγών, πολιτική Διαχείρισης Φυσικών Αρχείων, πολιτική Διαχείρισης Προσωπικών Δεδομένων, πολιτική Διαχείρισης Δεδομένων, πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης του Ομίλου, πολιτική Καταλληλότητας Επενδυτικών Προϊόντων που βασίζονται σε ασφάλειες, πολιτική Κόστους και Χρεώσεων, πολιτική Διακυβέρνησης Χρηματοοικονομικών Μέσων & Ασφαλιστικών Προϊόντων).
- Επίβλεψη πίνακα ελέγχου για τον συνεχή έλεγχο των βασικών δεικτών κινδύνου συμμόρφωσης και συμπεριφοράς.

- Επίβλεψη του προγράμματος παρακολούθησης της κανονιστικής συμμόρφωσης (π.χ. ανασκόπηση των ετήσιων αποτελεσμάτων δοκιμών συμμόρφωσης), Πρωτοβουλίες εξέλιξης τεχνολογίας συμμόρφωσης, έργο υλοποίησης εργαλείου RegMiner.
- Ενημέρωση σχετικά με τις ρυθμίσεις εξωτερικής ανάθεσης του Ομίλου και την κατάσταση συμμόρφωσής τους.
- Ενημερώσεις σχετικά με σημαντικά ζητήματα συμμόρφωσης οντοτήτων του Ομίλου.

Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας συστάθηκε, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1718/24.2.2022), ως αποτέλεσμα της αναβάθμισης του Συμβουλευτικού Συμβουλίου Πληροφορικής & Καινοτομίας (που συστάθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2021) σε Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου και την ενίσχυση των καθηκόντων της.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας συνεδρίασε δύο φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η σύνθεση της Επιτροπής καθορίζεται κάθε φορά από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής θα είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή μπορεί να συνεδριάζει κατ' εκτίμηση σε τριμηνιαία βάση και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Πρόεδρος	JP Rangaswami
Αντιπρόεδρος	Elena Ana Cernat Anne Marion-Bouchacourt
Μέλη	Αθανάσιος Ζαρκαλής Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (ο οποίος εγκρίθηκε τον Φεβρουάριο του 2022) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου για τη διασφάλιση της συνεχούς παρακολούθησης και του εντοπισμού σημαντικών εξελίξεων και μακροπρόθεσμων τάσεων στον τομέα της Καινοτομίας, της Βιωσιμότητας, της τεχνολογίας της πληροφορίας, στον περιβαλλοντικό, κοινωνικό και σχετικό με τη διακυβέρνηση τομέα και στον τραπεζικό κλάδο.
- Να ενεργεί με ευρύ τρόπο σκέψης ως φορέας διερεύνησης και ανάδειξης καινοτόμων ιδεών και πρακτικών, και να συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο ή/και τις Επιτροπές του, όπως κρίνει σκόπιμο.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Επισκόπηση της Ψηφιακής Στρατηγικής και της Στρατηγικής της Τράπεζας για θέματα σχετικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG), με ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της χρηματοδότησης της βιώσιμης ενέργειας, της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία/χρηματοδοτούμενων εκπομπών και της διαμόρφωσης ρόλων για περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές.
- Συζητήσεις/επισκόπηση θεμάτων σχετικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG), όπως για παράδειγμα αξιολογήσεις οίκων αξιολόγησης για ESG, κριτήρια βάσει των οποίων τίθενται οι στόχοι της Τράπεζας για τις επιχειρήσεις, επικοινωνία της Στρατηγικής της Τράπεζας για θέματα ESG στους επενδυτές κ.λπ.
- Επισκόπηση στοιχείων/εξελίξεων αναφορικά με την κατάσταση της Τράπεζας σε θέματα ψηφιακή ωριμότητα.
- Διαμόρφωση Προτάσεων/συντονισμός εκπαιδεύσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, αναφορικά με θέματα για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG)/, Digital, Embedded finance.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Συμμετοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου σε συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου (συχνότητα) το 2022 και οι αμοιβές τους

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρεται η συχνότητα παράστασης κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και στις Επιτροπές στις οποίες συμμετείχε κάθε μέλος κατά τη διάρκεια του 2022, ως εξής:

Όνοματεπώνυμο	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων	Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων	Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού	Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ηθικής και Κουλτούρας	Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας ⁽¹⁾
Πρόεδρος (Μη εκτελεστικό μέλος)								
Γίκας Χαρδούβελης	19	-	-	-	-	-	-	-
Εκτελεστικά Μέλη								
Πάυλος Μυλωνάς	19	-	-	-	-	-	-	-
Χριστίνα Θεοφιλίδη	19	-	-	-	-	-	-	-
Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη								
Αικατερίνη Μπερίτση ⁽²⁾	19	-	-	2	15	11	11	-
JP Rangaswami ⁽³⁾	17	16	-	9	-	2	3	2
Claude Piret ⁽⁴⁾	19	16	11	-	5	11	-	-
Anraam Gounaris ⁽⁵⁾	19	16	-	-	-	2	11	-
Wietze Reehoorn ⁽⁶⁾	16	2	10	-	15	10	-	-
Elena Ana Cernat ⁽⁷⁾	19	-	11	10	-	2	8	2
Anne Marion Bouchacourt ⁽⁸⁾	18	8	-	10	15	2	3	2
Matthieu Kiss ⁽⁹⁾	19	16	2	-	10	11	3	-
Αθανάσιος Ζαρκαλής ⁽¹⁰⁾	10	-	-	3	-	-	-	1
Μη Εκτελεστικό Μέλος/Εκπρόσωπος ΤΧΣ								
Περικλής Δρούγκας	19	16	11	10	15	11	11	2

Σημειώσεις:

- ⁽¹⁾ Νέα Επιτροπή η οποία συστάθηκε, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1718/24.2.2022), ως αποτέλεσμα της αναβάθμισης του Συμβουλευτικού Συμβουλίου Πληροφορικής & Καινοτομίας (που συστάθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2021) σε Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου και την ενίσχυση των καθηκόντων του.
- ⁽²⁾ Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού έως 24 Φεβρουαρίου 2022 και έκτοτε Μέλος της Επιτροπής. Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών έως 24 Φεβρουαρίου 2022. Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής, Ηθικής και Κουλτούρας από 24 Φεβρουαρίου 2022 (προηγούμενος Μέλος της Επιτροπής).
- ⁽³⁾ Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής, Ηθικής και Κουλτούρας και Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού έως 24 Φεβρουαρίου 2022. Πρόεδρος της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας από τη σύστασή της.
- ⁽⁴⁾ Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων έως 24 Φεβρουαρίου 2022.
- ⁽⁵⁾ Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού έως 24 Φεβρουαρίου 2022. Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής, Ηθικής και Κουλτούρας έως 24 Φεβρουαρίου 2022 και έκτοτε Μέλος της Επιτροπής.
- ⁽⁶⁾ Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων έως 24 Φεβρουαρίου 2022 (προηγούμενος Μέλος της Επιτροπής). Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου έως 24 Φεβρουαρίου 2022.
- ⁽⁷⁾ Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας από τη σύστασή της. Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού έως 24 Φεβρουαρίου 2022, Μέλος της Επιτροπής Κανονιστικής, Ηθικής και Κουλτούρας από 24 Φεβρουαρίου 2022.
- ⁽⁸⁾ Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου από 24 Φεβρουαρίου 2022 έως 28 Ιουλίου 2022. Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού και της Επιτροπής Κανονιστικής, Ηθικής και Κουλτούρας έως 24 Φεβρουαρίου 2022.
- ⁽⁹⁾ Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού έως 24 Φεβρουαρίου 2022 (προηγούμενος Μέλος της Επιτροπής). Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων έως 24 Φεβρουαρίου 2022. Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Κανονιστικής, Ηθικής και Κουλτούρας έως 24 Φεβρουαρίου 2022.
- ⁽¹⁰⁾ Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας από 28 Ιουλίου 2022.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Ως αποτέλεσμα της σχέσης με την Τράπεζα, το 2022, ο Πρόεδρος, τα Εκτελεστικά Μέλη και τα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έλαβαν αποζημίωση (μικτά ποσά), ως εξής:

Όνοματεπώνυμο	Αμοιβή Μέλους Διοικητικού Συμβουλίου (σε €)	Αμοιβή Ανώτερου Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Συμβούλου (σε €)	Αμοιβή Εκπροσώπου ΤΧΣ (σε €)	Αμοιβή Προέδρου Επιτροπής (κανονιστικά ρυθμιζόμενες Επιτροπές) (σε €)	Αμοιβή Προέδρου Επιτροπής (μη κανονιστικά ρυθμιζόμενες Επιτροπές) (σε €)	Μικτές ετήσιες αμοιβές εξαρτημένης εργασίας (σε €)
Πρόεδρος (Μη εκτελεστικό μέλος)						
Γίκιας Χαρδούβελης	-	-	-	-	-	257.142,75
Εκτελεστικά Μέλη						
Πάυλος Μυλωνάς	-	-	-	-	-	361.607,09
Χριστίνα Θεοφιλίδη	-	-	-	-	-	281.249,80
Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη						
Αικατερίνη Μπερίτση	-	-	-	-	135.000,00	-
JP Rangaswami	-	-	-	-	133.102,23	-
Claude Piret	-	-	-	143.972,18	-	-
Αβραάμ Γούναρης	-	135.555,56	-	-	-	-
Wietze Reehoorn	-	-	-	150.750,00	-	-
Elena Ana Cernat	123.504,97	-	-	-	-	-
Anne Marion Bouchacourt	-	-	-	143.850,00	-	-
Matthieu Kiss	-	-	-	144.195,00	-	-
Αθανάσιος Ζαρκαλής ¹	53.472,19	-	-	-	-	-
Μη Εκτελεστικό μέλος/Εκπρόσωπος ΤΧΣ						
Περικλής Δρούγκας	-	-	148.049,95	-	-	-

Σημειώσεις:

¹ Ο κ. Αθανάσιος Ζαρκαλής εξελέγη ως νέο Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της 28 Ιουλίου 2022.

Στα παραπάνω πρόσωπα δεν χορηγήθηκε το 2022 έκτακτη αμοιβή (bonus).

Σημειώνεται επίσης ότι περισσότερες λεπτομέρειες για τις αμοιβές που καταβλήθηκαν στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εντός του 2022 θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2022. Η Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2021 είχε δημοσιευθεί μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 28 Ιουλίου 2022, εντός της προθεσμίας του Ν. 4548/2018. Η Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2022 θα δημοσιευθεί αντίστοιχα, μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του 2023.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διοίκηση

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά της ανώτερης διοίκησης της Τράπεζας (πέραν των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου που περιγράφονται στην ενότητα Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα ως άνω), οι οποίοι συμμετέχουν στις βασικές εκτελεστικές επιτροπές της Τράπεζας, όπως περιγράφεται στην υπο-ενότητα «Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές»:

Χρίστος Χριστοδούλου
Γενικός Διευθυντής
Οικονομικών
Υπηρεσιών της
Τράπεζας και του
Ομίλου (Group Chief
Financial Officer)

Αριθμός κοινών
μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Χρίστος Χριστοδούλου ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών (Group Chief Financial Officer, «CFO») και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Πριν την επανένταξή του στο δυναμικό της Τράπεζας, κατείχε τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και Εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), καθώς και CFO της United Bulgaria Bank (UBB), πρώην θυγατρικής του Ομίλου της ΕΤΕ.

Διατελεί επίσης Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Stora Banka A.D., της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου) Ltd (acting chairman) καθώς και της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Ltd.

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το University College London και είναι Ορκωτός Λογιστής (FCA), μέλος του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών της Αγγλίας και Ουαλίας (ICAEW).

Ιωάννης Βαγιονίτης
Γενικός Διευθυντής
Διαχείρισης Κινδύνων
της Τράπεζας και του
Ομίλου (Chief Risk
Officer)

Αριθμός κοινών
μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO, της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Ιωάννης Βαγιονίτης ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer) τον Σεπτέμβριο του 2017. Από τον Απρίλιο του 2017 ήταν Γενικός Διευθυντής Chief Credit Officer ενώ προηγουμένως, τον Ιούλιο του 2015, είχε οριστεί Βοηθός Γενικός Διευθυντής-Chief Credit Officer.

Ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Finansbank από τον Ιανουάριο του 2014 μέχρι τον Ιούνιο του 2016 καθώς επίσης υπήρξε μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της ίδιας Τράπεζας.

Από τον Οκτώβριο του 2010 μέχρι τον Νοέμβριο του 2013 ήταν Διευθυντής της Διεύθυνσης Πιστοδοτήσεων Μεγάλων Επιχειρήσεων της ΕΤΕ.

Από τον Μάιο 2008 έως τον Οκτώβριο 2010 ήταν Διευθυντής των Διευθύνσεων Πίστης και Διεθνούς Πίστης του Ομίλου της ΕΤΕ, ενώ από τον Οκτώβριο 2006 έως τον Μάιο 2008 ήταν Διευθυντής της Διεύθυνσης Πίστης της ΕΤΕ. Εντάχθηκε στο δυναμικό της Τράπεζας το 2004 στην Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Έχει επίσης εργασθεί στην Τράπεζα HSBC περισσότερο από 10 χρόνια (1992-2003). Επίσης κατείχε θέσεις ευθύνης στο πεδίο της εταιρικής τραπεζικής στην Τράπεζα Κύπρου (2003-2004).

Είναι κάτοχος Bachelor of Science και Master of Science in Mechanical Engineering από το University of Manchester Institute of Science and Technology (UMIST) και κάτοχος MBA από το Manchester Business School.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Βασίλης Καραμούζης
Γενικός Διευθυντής
Εταιρικής και
Επενδυτικής
Τραπεζικής

Αριθμός κοινών
μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Βασίλης Καραμούζης ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής τον Φεβρουάριο του 2020. Στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Σεπτέμβριο του 2017, όπου κατείχε τη θέση του Βοηθού Γενικού Διευθυντή Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής.

Εργάστηκε για οκτώ χρόνια (2009-2017) στην HSBC σε διάφορες διοικητικές θέσεις, ξεκινώντας από την HSBC Ελλάδα ως Head of Global Market Sales and Debt Capital Markets στην Ελλάδα και Κύπρο. Στη συνέχεια, στην HSBC Λονδίνου, ανέλαβε τη θέση του Head of Structured Finance Origination for Southern Europe and Capital Financing Ελλάδα και Κύπρο. Τέλος, διετέλεσε Managing Director, Member of EMEA Financing Management and Head of Investment Banking στην Ελλάδα και Κύπρο.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία το 2001 στη Deutsche Bank Λονδίνου, όπου παρέμεινε έως και τα μέσα του 2009. Αρχικά εργάστηκε στο χώρο των Hedge Fund Sales, ενώ κατά την περίοδο 2006-2009 κατείχε τη θέση του Head of FX and Commodities Sales για την Ελλάδα και τη Μέση Ανατολή.

Ο Βασίλης Καραμούζης είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (MSc) in Finance από το Birkbeck College, University of London και πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Ερνέστος Παναγιώτου
Γενικός Διευθυντής
Μετασχηματισμού,
Στρατηγικής &
Διεθνών
Δραστηριοτήτων

Αριθμός κοινών
μετοχών*: 13

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της ALCO και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Ερνέστος Παναγιώτου ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής και Διεθνών Δραστηριοτήτων το Σεπτέμβριο του 2020, ενώ στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Μάιο του 2019, ως Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού και Επιχειρησιακής Στρατηγικής.

Πριν την επανένταξή του στο δυναμικό της Τράπεζας το 2019, κατείχε τη θέση του Εταίρου (Partner) στη συμβουλευτική εταιρεία McKinsey & Company, όπου εργάστηκε κατά τα έτη 2001-2005 και 2012-2018. Στη McKinsey & Company συνεργάστηκε κυρίως με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, την Κύπρο, τις ΗΠΑ και τη Μέση Ανατολή, σε θέματα στρατηγικής, μετασχηματισμού και διαχείρισης κινδύνων. Κατά την περίοδο 2006 – 2011, εργάστηκε στον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας ως σύμβουλος στρατηγικής.

Είναι κάτοχος πτυχίου Φιλοσοφίας, Πολιτικών & Οικονομικών Επιστημών (First Class Honours) από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης καθώς και μεταπτυχιακού σε Δημόσια Διοίκηση & Διεθνή Ανάπτυξη από το Kennedy School of Government του Πανεπιστημίου του Harvard.

Φωτεινή Ιωάννου
Γενική Διευθύντρια
Διαχείρισης
Απαιτήσεων Εταιρικής
και Λιανικής
Τραπεζικής

Αριθμός κοινών
μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της ALCO και συμμετέχει στην Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων για θέματα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης

Η κ. Φωτεινή Ιωάννου ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων & Specialized Asset Solutions της Εθνικής Τράπεζας από τον Μάιο του 2019. Είχε εργασθεί σε σειρά θέσεων του Ομίλου κυρίως στους τομείς Στρατηγικής & Εταιρικής Τραπεζικής από το 2006 - 2017. Είναι πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής Διαχείρισης μη Εξυπηρετούμενων Δανείων της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

Πριν την επανένταξή της στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας, διετέλεσε Γενική Διευθύντρια Corporate & Investment Banking, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας Πειραιώς, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου της Πειραιώς Factoring & Αντιπρόεδρος της Πειραιώς Leasing.

Είναι απόφοιτος του University of Cambridge στα Οικονομικά και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου του University of Warwick. Η Φωτεινή Ιωάννου κατέχει επίσης τον τίτλο του Ορκωτού Λογιστή και είναι μέλος του Institute of Chartered Accountants of England and Wales.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Βασίλειος Κάβαλος
Γενικός Διευθυντής
Διαχείρισης
Διαθεσίμων και
Χρηματαγοράς

Αριθμός κοινών
μετοχών*: 1

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και της ALCO

Ο κ. Βασίλειος Κάβαλος ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς τον Ιούλιο του 2019. Τον Ιούνιο του 2015 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς (Group Treasurer).

Εντάχθηκε στην Τράπεζα το 1981 και από το 2011 έως το 2015 διετέλεσε Διευθυντής της Διεύθυνσης Χρηματοδότησης Ομίλου με κύριο αντικείμενο τη διασφάλιση της ρευστότητας και την κατανομή της εντός του Ομίλου.

Είναι πτυχιούχος του Deree College του Αμερικάνικου Κολλεγίου Αθηνών με BSc in Business Administration και πιστοποιημένος Διαχειριστής Χαρτοφυλακίου από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Στράτος Μολυβιάτης
Γενικός Διευθυντής
Λειτουργικής Στήριξης
της Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών
μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Στράτος Μολυβιάτης ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας του Ομίλου (Group Chief Operating Officer (COO)) τον Οκτώβριο του 2020, με την εποπτεία των Πληροφοριακών Συστημάτων και των Λειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου. Στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Αύγουστο του 2018, ως Βοηθός Γενικός Διευθυντής Πληροφορικής (Group Chief Information Officer (CIO)).

Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα το 1998 ως σύμβουλος στην Andersen Consulting και έπειτα στη διάδοχη εταιρεία Accenture, όπου παρέμεινε για 15 χρόνια. Κατά την περίοδο αυτή, εργάστηκε σε υλοποιήσεις μεγάλων βασικών τραπεζικών (Core Banking) έργων, σε στρατηγικά έργα πληροφορικής, σε έργα ολοκληρωμένων συστημάτων, αλλά και σε συγχωνεύσεις, στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή. Το 2011, ανέλαβε επικεφαλής των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών του γραφείου της Accenture στην Ελλάδα.

Τέλη του 2012, ανέλαβε CIO της First Data στην Ελλάδα, το 2013 ανέλαβε την Πολωνία και τις Βαλτικές Χώρες, ενώ το 2015 προήχθη σε VP Technology Europe. Το 2017, ανέλαβε CIO της First Data για την Κεντρική, την Ανατολική και την Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Είναι κάτοχος πτυχίου στα Μαθηματικά από το Εθνικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού (MSc) σε Informatics και Cybernetics, από το Πανεπιστήμιο του Reading στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης
Γενικός Διευθυντής
Νομικών Υπηρεσιών
της Τράπεζας & του
Ομίλου

Αριθμός κοινών
μετοχών*: 1.743

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου

Ο κ. Γεώργιος Τριανταφυλλάκης ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών τον Απρίλιο του 2017.

Εντάχθηκε στην ΕΤΕ το 1998 και ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών τον Ιούνιο του 2015, με αρμοδιότητα την εποπτεία και το συντονισμό των δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών και των συνεργαζόμενων δικηγόρων της Τράπεζας.

Από το 2017 είναι Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, ενώ από το 2022 είναι μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής Νομικών Θεμάτων της ΕΕΤ. Από το 1992 είναι Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο.

Ο κ. Γεώργιος Τριανταφυλλάκης είναι Καθηγητής Νομικής Δ.Π.Θ. και διετέλεσε Καθηγητής στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών. Υπήρξε μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού (επί 10-ετία) και μέλος πολλών νομοπαρασκευαστικών επιτροπών και επιστημονικών ενώσεων. Είναι αντιπρόεδρος του επιστημονικού σωματείου των Ελλήνων Εμπορικόλογων. Διετέλεσε Πρόεδρος της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής κατά την Ελληνική Προεδρία στις Βρυξέλλες για την τροποποίηση του Κανονισμού για την Διεθνή Αφερεγγυότητα.

Είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Άριστα) και κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών στο εμπορικό δίκαιο από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Tübingen Γερμανίας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

**Ιωάννης
Κυριακόπουλος**
Γενικός Διευθυντής
Ακίνητης Περιουσίας
της Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών
μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Ιωάννης Κυριακόπουλος ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου τον Ιούλιο του 2019, ενώ κατά την περίοδο από τον Σεπτέμβριο του 2015 έως τον Ιούλιο του 2019, διετέλεσε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου.

Εντάχθηκε στην Τράπεζα το 1977 και κατά τη διάρκεια της θητείας του διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Δραστηριοτήτων Εξωτερικού (Απρίλιος 2011–Ιανουάριος 2012), Βοηθός Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών (Απρίλιος 2009–Απρίλιος 2011) καθώς και Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας (Αύγουστος 2002–Απρίλιος 2009). Κατά την περίοδο από τον Φεβρουάριο του 2012 έως τον Ιούνιο του 2015, εργάστηκε στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ως Οικονομικός και Διοικητικός Διευθυντής.

Είναι πτυχιούχος του Μαθηματικού καθώς και του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (MSc in Statistics and Operational Research) του Πανεπιστημίου Loughborough της Αγγλίας.

Εύη Χατζηγιάννου
Γενική Διευθύντρια
Ανθρώπινου
Δυναμικού της
Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών
μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Η κ. Εύη Χατζηγιάννου κατέχει τη θέση της Γενικής Διευθύντριας Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, στην οποία εντάχθηκε το Φεβρουάριο του 2019.

Πριν την έναρξή της στην Τράπεζα, εργάστηκε στην Barilla Group από το 2008 έως το 2019 καλύπτοντας καίριες θέσεις στον τομέα του Ανθρώπινου Δυναμικού: Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ελλάδας, Ανώτερος Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ανατολικής Ευρώπης, Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ευρώπης και Διευθυντής Οργανισμού ομίλου. Την περίοδο 2003 έως 2008 εργάστηκε στην Elais Unilever Hellas S.A., όπου από το 2005 κατείχε τη θέση της Διευθύντριας Ανθρώπινου Δυναμικού.

Είναι απόφοιτη του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού και Εργασιακών Σχέσεων από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ.

Χαρά Νταλέκου
Γενική Διευθύντρια
Μάρκετινγκ Ομίλου

Αριθμός κοινών
μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Η κ. Χαρά Νταλέκου ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ του Ομίλου το Μάρτιο του 2019.

Η κ. Χαρά Νταλέκου διαθέτει 27 χρόνια εμπειρίας σε Εμπορικούς ρόλους, σε Πολυεθνικές και Ελληνικές εταιρείες. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία της στον κλάδο των Ταχέως Κινούμενων Καταναλωτικών Αγαθών (Fast-Moving Consumer Goods (FMCG)) στη Unilever το 1996 όπου και εργάστηκε αρχικά στις Πωλήσεις και στη συνέχεια σε Διευθυντικές θέσεις στο Marketing. Το 2004 ορίστηκε Εμπορική Διευθύντρια των Ελληνικών Ψυχαγωγικών Πάρκων και το 2008 μεταπήδησε στη Sony Ericsson όπου ανέλαβε την ευθύνη του Marketing αρχικά για την Ελλάδα και τα Βαλκάνια και στη συνέχεια για την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Η επαγγελματική της πορεία συνεχίστηκε στην AEGEAN ως επικεφαλής της Διεύθυνσης Marketing της αεροπορικής εταιρείας για οκτώ χρόνια. Τα χρόνια αυτά εργάστηκε παράλληλα και συστηματικά για την ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος ως μέλος Διοικητικών Συμβουλίων της Marketing Greece και του This is Athens and Partners.

Είναι μέλος της Women in Business Committee του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου.

Η κ. Χαρά Νταλέκου διαθέτει πτυχίο στην Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μεταπτυχιακό Τίτλο σπουδών στο Marketing από το Πανεπιστήμιο του Stirling στη Σκωτία. Διαθέτει ακόμα πιστοποιητικό Γαλλικών Εμπορικών και Οικονομικών Σπουδών από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του Παρισιού.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Beate Randulf
Βοηθός Γενική
Διευθύντρια - Chief
Control Officer Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Η κ. Μπεάτε Ράντουλφ ορίστηκε Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Group Chief Control Officer τον Απρίλιο του 2019, έχοντας ήδη υπηρετήσει τον Όμιλο Εθνικής Τράπεζας ως εξωτερικός ελεγκτής του Ομίλου Εθνικής Τράπεζας, κατά την περίοδο 2007-2014.

Πριν από την ένταξή της στο δυναμικό του Ομίλου της ΕΤΕ, ήταν Διευθύντρια του γραφείου του Γενικού Οικονομικού Διευθυντή της Τράπεζας Πειραιώς (Νοέμβριος 2017 Μάρτιος 2019). Έχει 26 χρόνια εμπειρίας ως Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, την περίοδο 1991 - 2017 με την Deloitte Ελλάδος, της οποίας υπήρξε Μέτοχος και Εταίρος από το 2006. Κατά την περίοδο 2007 έως 2014 διετέλεσε εξωτερικός συνεργάτης ελέγχου του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας.

Η κ. Ράντουλφ είναι Fellow Certified Chartered Accountant (FCCA), μέλος του Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) και Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής στην Ελλάδα, κάτοχος της επαγγελματικής πιστοποίησης CICA (Certified Internal Control Auditor) και μέλος του Ινστιτούτου Εσωτερικών Δικλείδων Ασφάλειας. Είναι Νορβηγικής καταγωγής και κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων, με κατεύθυνση στη Λογιστική και Χρηματοοικονομικά, από το Αμερικανικό Κολλέγιο της Ελλάδος (Deree College).

Κώστας Αδαμόπουλος
Βοηθός Γενικός
Διευθυντής
Στρατηγικών
Εργασιών

Αριθμός κοινών μετοχών*: Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ. Κώστας Αδαμόπουλος ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών του Ομίλου τον Απρίλιο του 2019.

Εντάχθηκε στην Εθνική Τράπεζα το 2000 όπου κατείχε διάφορες θέσεις στην Οικονομική Διεύθυνση και τη Διεύθυνση Στρατηγικής έως και το 2013. Κατά την περίοδο 2013 - 2016 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Επιχειρηματικού Σχεδιασμού & Business Planning στην Τράπεζα Πειραιώς και το 2017 διετέλεσε Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών στην Credicom Consumer Finance. Μέχρι το 2019, ασχολήθηκε ως σύμβουλος στον κλάδο διαχείρισης μη-εξυπηρετούμενων δανείων.

Κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο στα Χρηματοοικονομικά (MSc Finance) από το Πανεπιστήμιο Queen Mary & Westfield (University of London), πτυχίο Οικονομικών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και από το 2004 είναι κάτοχος Chartered Financial Analyst (CFA).

Κωνσταντίνος Βόσικας
Γενικός Διευθυντής
Πίστης του Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*: 13

Μέλος της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων

Ο κ. Κωνσταντίνος Βόσικας ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου τον Μάιο του 2019.

Εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας το 2005, αρχικά στη θέση του Συμβούλου Διοικήσεως για θέματα Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου και στη συνέχεια στη θέση του Συμβούλου Διοικήσεως για θέματα Πιστοδοτήσεων του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου της ΕΤΕ. Από το 2010 ήταν Διευθυντής Διεθνούς Πίστης του Ομίλου της ΕΤΕ και το 2013 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής και Chief Credit Risk Officer. Τον Ιούλιο του 2015, ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης, ενώ τον Απρίλιο του 2017, ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης.

Πριν ενταχθεί στην Εθνική Τράπεζα, κατά το χρονικό διάστημα 1994-2005, απασχολήθηκε σε θέσεις ευθύνης στο χώρο της εταιρικής τραπεζικής, αρχικά στην τράπεζα Midland και κατόπιν στην Εγνατία Τράπεζα, όπου είχε την ευθύνη διαχείρισης σχέσεων με μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και επενδυτικής τραπεζικής. Κατά το χρονικό διάστημα 1990 έως 1994 απασχολήθηκε στο χώρο της λογιστικής-ελεγκτικής στις εταιρείες Moore Stephens και Arthur Andersen. Το αντικείμενο εργασίας του αφορούσε οικονομικούς ελέγχους εταιριών από διάφορους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, εσωτερικούς ελέγχους, αποτιμήσεις, μελέτες σκοπιμότητας κ.λπ.

Είναι Ορκωτός Λογιστής Ελεγκτής (CPA), μέλος του Institute of Certified Public Accountants in Ireland και κάτοχος πτυχίου (B.Sc.) Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών από το Deree College.

*Αριθμός μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές

Στα εποπτικά, διοικητικά και διαχειριστικά όργανα της Τράπεζας περιλαμβάνονται οι ακόλουθες Εκτελεστικές Επιτροπές, όντας οι κύριες Εκτελεστικές Επιτροπές που έχουν, εκτός από στρατηγικά και εκτελεστικά καθήκοντα, και δικαιοδοσία έγκρισης: 1) η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και η Ανώτατη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή, 2) το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO), 3) η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων, 4) η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων, 5) η Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG). Οι επιτροπές αποτελούνται από εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές της Τράπεζας.

Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή συστάθηκε το 2004 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο που στηρίζει τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας στο έργο του. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή έχει, αφενός μεν στρατηγικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες που αφορούν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ομίλου και στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του επιχειρησιακού σχεδίου της Τράπεζας, αφετέρου δε εγκριτικές αρμοδιότητες, οι οποίες δεν εκχωρούνται ατομικά σε Στελέχη της Διοίκησης ή σε άλλα Συλλογικά Όργανα της Τράπεζας, ενώ ασκεί και εποπτικές εξουσίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων σύμφωνα με τις αποφάσεις που λαμβάνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή αποφασίζει για θέματα αρμοδιότητας της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Κινδύνου Φήμης, όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Κινδύνου Φήμης ή τον Αναπληρωτή του.

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου – Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Κάβαλος	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς
	Φωτεινή Ιωάννου	Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων και Specialized Assets Solutions
Μέλη	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ευστράτιος Μολυβιάτης	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Operations Officer)
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
Μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου	Παναγιώτης Δασμάνογλου	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γεώργιος Τριανταφυλλάκης	Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο (2) φορές κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρό της.

Μετά από πρόσκληση του Προέδρου, στις συνεδριάσεις της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής είναι δυνατό να παρίστανται (Βοηθοί) Γενικοί Διευθυντές καθώς και άλλα Στελέχη της Τράπεζας, η παρουσία των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επίσης, λειτουργεί Ανώτατη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή η οποία, επιπλέον των ανωτέρω μελών, απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Μέλη	Ιωάννης Κυριακόπουλος	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου
	Εύη Χατζηϊωάννου	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
	Χαρά Νταλέκου	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ της Τράπεζας και του Ομίλου
	Μπεάτε Ράντουλφ	Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου
	Κωνσταντίνος Αδαμόπουλος	Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον μία (1) φορά κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρό της.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής

Το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) συστάθηκε το 1993 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Σκοπός του εν λόγω Συμβουλίου είναι η διαμόρφωση της στρατηγικής και της πολιτικής της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο χρηματοπιστωτικό τομέα για θέματα διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού (Asset - Liability Management), λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου καθώς και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει.

Το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Αναπληρωτής Προέδρου και Μέλος	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου – Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Κάβαλος	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς
	Φωτεινή Ιωάννου	Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων και Specialized Assets Solutions
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων

Το Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά μία φορά το μήνα ή σε έκτακτες συνεδριάσεις μετά από πρόσκληση του Προέδρου του.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου είναι δυνατόν να συμμετέχουν και άλλα στελέχη της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του.

Τα μέλη του Συμβουλίου δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτό.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων συστάθηκε το 2008 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας με σκοπό τη βελτιστοποίηση και την εύρυθμη λειτουργία των ορίων ανάληψης κινδύνων.

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Κωνσταντίνος Βόσικας	Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου

*Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής όπου συζητούνται θέματα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης συμμετέχει και η κα. Φωτεινή Ιωάννου Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων και Specialized Assets Solutions.

** Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του Γενικού Διευθυντή Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής στην Επιτροπή θα συμμετέχει ο Γενικός Διευθυντής Εταιρικής Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Ναυτιλιακού κ. Γεώργιος Κουτσοδάκης, ενώ σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας της Γενικής Διευθύντριας Διαχείρισης Απαιτήσεων και Specialized Assets Solutions θα συμμετέχει ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης κ. Δημήτρης Παπαδόπουλος.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο φορές κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε το κρίνει αναγκαίο ο Πρόεδρος αυτής.

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής καλείται και παρίσταται ο Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών του Ομίλου. Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί κατά την κρίση του οποιοδήποτε άλλο Στέλεχος της Τράπεζας ή του Ομίλου. Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Η Επιτροπή συστάθηκε το 2010 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Η αποστολή της είναι η λήψη αποφάσεων για τη δημιουργία προβλέψεων και τη διενέργεια διαγραφών έναντι πάσης φύσης απαιτήσεων του Ομίλου, που κρίνονται από την Επιτροπή ότι υπόκεινται σε εκτίμηση απομείωσης της αξίας τους σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα «Πολιτική διενέργειας προβλέψεων και διαγραφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» του Ομίλου.

Η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)

Η Επιτροπή συγκαλείται κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου της.

Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί κατά την κρίση του οποιοδήποτε άλλο Στέλεχος της Τράπεζας ή του Ομίλου. Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Η Επιτροπή συστάθηκε το 2021 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Αποστολή της είναι να συνδράμει στη διακυβέρνηση πολλαπλών πτυχών στρατηγικής και εφαρμογής ESG, στο πλαίσιο της στρατηγικής προσέγγισης και δέσμευσης της Τράπεζας για συνεχή προώθηση των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης και υπεύθυνης επιχειρηματικότητας, και με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και ζητημάτων διακυβέρνησης, αλλά και των θεμάτων βιωσιμότητας και βιώσιμης χρηματοδότησης σε εναρμόνιση με τις απαιτήσεις του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου, καθώς και λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές που συμπεριλαμβάνονται σε διεθνείς συνθήκες και πρωτοβουλίες.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	---

Η Επιτροπή ESG απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου– Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Παναγιώτης Δασμάνογλου	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ευστράτιος Μολυβιάτης	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Operations Officer)
	Εύη Χατζηϊωάννου	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
	Χαρά Νταλέκου	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου
	Ιωάννης Κυριακόπουλος	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά μια φορά κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε το κρίνουν αναγκαίο τα μέλη αυτής.

Μετά από πρόσκληση του Προέδρου στις συνεδριάσεις της Επιτροπής ESG είναι δυνατό να παρίστανται και άλλοι (Βοηθοί) Γενικοί Διευθυντές και Στελέχη της Τράπεζας, η παρουσία των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου

Στόχοι του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Με στόχο τη διαφύλαξη της φήμης και της αξιοπιστίας της Τράπεζας και του Ομίλου προς τους Μετόχους, τους πελάτες, τους επενδυτές και τις εποπτικές και άλλες ανεξάρτητες αρχές, το Διοικητικό Συμβούλιο προσβλέπει στη συνεχή ενίσχυση, σε επίπεδο Ομίλου, του **Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ("ΣΕΕ")**.

Το ΣΕΕ είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζει αποτελεσματικές και αποδοτικές λειτουργίες, επαρκή αναγνώριση, επιμέτρηση και αντιμετώπιση κινδύνων, μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής επαρκών και αποδοτικών δικλίδων ασφαλείας, συνετή διεξαγωγή των εργασιών, ισχυρές διαδικασίες για τη διεξαγωγή διαχειριστικών και λογιστικών εργασιών, αξιόπιστη χρηματοοικονομική και μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που γνωστοποιούνται ή αναφέρονται (τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά) και συμμόρφωση με Νόμους, Κανονισμούς, Εποπτικές Απαιτήσεις αλλά και με τις εσωτερικές Πολιτικές, Διαδικασίες και τους Κανονισμούς που εφαρμόζονται στον Όμιλο της ΕΤΕ.

Η "Εσωτερική δικλίδα ασφαλείας" είναι μία διεργασία που τίθεται σε εφαρμογή από το Διοικητικό Συμβούλιο, την Ανώτατη Διοίκηση, τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλίδων Ασφαλείας και από το υπόλοιπο προσωπικό του Οργανισμού, ώστε να παρέχεται εύλογη διασφάλιση σχετικά με την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με τις λειτουργίες, την υποβολή αναφορών και την κανονιστική συμμόρφωση. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί σαν σημείο αναφοράς το COSO 2013 Internal Control Integrated Framework («COSO 2013»), βάσει του οποίου το ΣΕΕ βασίζεται σε πέντε κύριες συνιστώσες: **Το Περιβάλλον Ελέγχου, την Αξιολόγηση Κινδύνων, τις Ενέργειες Δικλίδων Ασφαλείας, την Πληροφόρηση και Επικοινωνία και τις Ενέργειες Παρακολούθησης**. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου έχει ως στόχο να δημιουργήσει τις βάσεις έτσι ώστε ολόκληρος ο Οργανισμός να συνεισφέρει στην αποτελεσματικότητα και υψηλή ποιότητα των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας ενδεικτικά μέσω σαφών ορισμών, αναθέσεων ρόλων και αρμοδιοτήτων, μεθοδολογιών, εργαλείων και διαδικασιών.

Το ΣΕΕ στοχεύει να επιτύχει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους βασικούς στόχους:

- Τη συνεπή εφαρμογή της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου μέσω της αποδοτικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων,
- Τη λήψη αποφάσεων βάσει της αξιολόγησης των κινδύνων,
- Τον προσδιορισμό του πλαισίου διαδικασιών του Ομίλου,
- Τον εντοπισμό και τη διαχείριση όλων των αναλαμβανόμενων κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών κινδύνων,

- Τη συμμόρφωση με το εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις λειτουργίες της Τράπεζας και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών, των πληροφοριακών συστημάτων και του Κώδικα Δεοντολογίας,
- Τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό δικλίδων ασφαλείας καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους,
- Την πληρότητα, την ακρίβεια και την αξιοπιστία των δεδομένων και των πληροφοριών που είναι απαραίτητα για την ακριβή, έγκαιρη προετοιμασία και την εύλογη παρουσίαση των ατομικών και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της χρηματοοικονομικής επίδοσης της Τράπεζας και του Ομίλου,
- Την υιοθέτηση των διεθνών βέλτιστων πρακτικών Εταιρικής Διακυβέρνησης, και
- Την αποτροπή και τον εντοπισμό και τη διόρθωση τυχόν σφαλμάτων και παρατυπιών που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου προς τους μετόχους, τους πελάτες, τους επενδυτές και τις εποπτικές και άλλες ανεξάρτητες αρχές.

Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της επιχειρηματικής στρατηγικής και της αναγνώρισης των κύριων επιχειρηματικών κινδύνων το **Διοικητικό Συμβούλιο**, με την υποστήριξη των Επιτροπών του, υιοθετεί κατάλληλες πολιτικές, διαδικασίες και κανονισμούς στοχεύοντας στη διασφάλιση ενός επαρκούς και αποτελεσματικού ΣΕΕ για την Τράπεζα και τον Όμιλο.

Η **Διοίκηση** είναι υπεύθυνη για:

- τον αποτελεσματικό σχεδιασμό, την εφαρμογή καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία επαρκών και αποδοτικών δικλίδων ασφαλείας που απορρέουν από επαρκείς και αποδοτικές διαδικασίες, κατάλληλα προσαρμοσμένων στο εύρος, στους κινδύνους και στη φύση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνει η Τράπεζα και ο Όμιλος,
- την αναγνώριση και αξιολόγηση τυχόν αδυναμιών του ΣΕΕ, και
- τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών ενεργειών μέσω της κατάρτισης κατάλληλων και έγκαιρων σχεδίων δράσης.

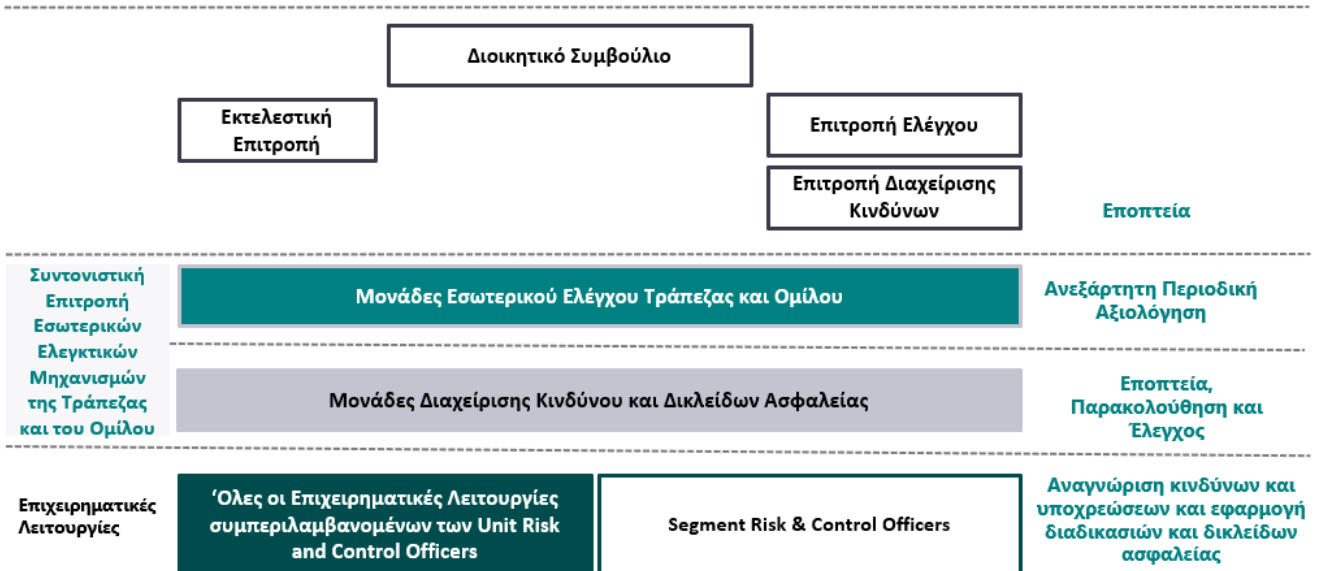
Συγκεκριμένα οι δραστηριότητες σχετικές με το ΣΕΕ και τη Διαχείριση Κινδύνου εκτελούνται από τους ρόλους Πρώτης και Δεύτερης Γραμμής. Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες σε σχέση με τη Διαχείριση Κινδύνων χωρίζονται σε ρόλους Τριών Γραμμών, ως εξής:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Ρόλοι 1^{ης} γραμμής**, περιλαμβάνουν τις Επιχειρηματικές και Υποστηρικτικές Μονάδες, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την αναγνώριση, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων και των κανονιστικών υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν, θεσπίζοντας και εφαρμόζοντας επαρκείς και αποδοτικές δικλείδες ασφαλείας καθώς και παρακολουθώντας την αποτελεσματική λειτουργία τους σε συνεχή βάση.
- Ρόλοι 2^{ης} γραμμής**, περιλαμβάνουν τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου, που επιβλέπουν την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των κινδύνων, τη συμμόρφωση με τις κανονιστικές υποχρεώσεις και τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό των δικλείδων ασφαλείας, καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους.

- Ρόλοι 3^{ης} γραμμής**, περιλαμβάνουν τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος πραγματοποιεί περιοδική αξιολόγηση σχετικά με την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του πλαισίου διακυβέρνησης του Ομίλου και της Τράπεζας, της διαχείρισης κινδύνου και των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας, που σχεδιάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Διοίκηση. Ο επικεφαλής του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, το οποίο και ενημερώνει, τακτικά αλλά και όποτε κριθεί απαραίτητο, σχετικά με τις δραστηριότητες του Εσωτερικού Ελέγχου.

Ρόλοι & Αρμοδιότητες του ΣΣΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Διοίκηση στοχεύουν στη συνεχή ενίσχυση του ΣΣΕ προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι μέσω της δημιουργίας επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας και διασφαλίζοντας την αποτελεσματική λειτουργία τους. Η Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας & του Ομίλου (ΣΣΕΕΜ) αποτελείται από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας και υποστηρίζει τη συνεχή ενίσχυση του ΣΣΕ.

Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών

Η ΣΣΕΕΜ προωθώντας τον αποδοτικότερο συντονισμό και τη συνεργασία των διαφόρων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας, έχει ως κύριους στόχους:

- τη βελτίωση των συνεργειών μεταξύ των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου στις Τρεις Γραμμές Άμυνας,

- την υιοθέτηση ενιαίου πλαισίου μεθοδολογίας,
- την παρακολούθηση και αναφορά αναδυόμενων κινδύνων,
- την παρακολούθηση και αναφορά της αποτελεσματικότητας του ΣΣΕ.

Η ΣΣΕΕΜ συντονίζεται από το Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου και μέλη της είναι: ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου, η Βοηθός Γενική Διευθύντρια – Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών, ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής Πληροφορικής της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Υπεύθυνος Ασφάλειας Πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου, η Επικεφαλής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, και ο Επικεφαλής της Διεύθυνσης Εποπτικών Θεμάτων και Σχέσεων με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

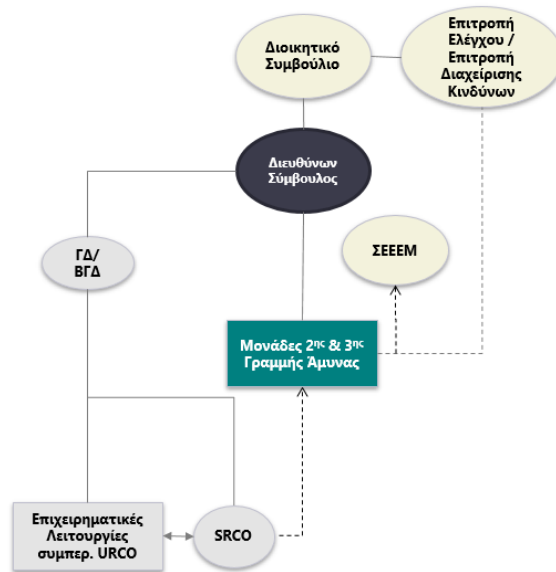
Η Επιτροπή συνεδρίασε τρεις φορές κατά την διάρκεια του 2022 και διάφορες ομάδες εργασίας υποστήριξαν τις κύριες πρωτοβουλίες της, που σχετίζονται με τα ακόλουθα:

- Ενίσχυση και υποστήριξη των ρόλων του Segment Risk and Control Officer και του Unit Risk and Control Officer.
- Επικαιροποίηση του ειδικού λεξιλογίου που αφορά τους Λειτουργικούς Κινδύνους, τις Εσωτερικές Δικλείδες Ασφαλείας και την Κανονιστική Συμμόρφωση.
- Το σχεδιασμό και την υλοποίηση της κοινής μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance («GRC») της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Την οριστικοποίηση κανονισμού λειτουργίας για την ομάδα, με μέλη από όλους τους σχετικούς χώρους, που θα είναι αρμόδια για τον συντονισμό των ενεργειών διαχείρισης και χρήσης της κοινής πλατφόρμας «GRC».
- Επισκόπηση νέων ή επικαιροποιημένων πολιτικών, μεθοδολογιών και πλαισίων των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας.

Segment Risk and Control Officer («SRCO») και Unit Risk και Control Officer («URCO»)

Η Ανώτερη Διοίκηση της Τράπεζας στο πλαίσιο των προσπαθειών για την ενίσχυση του ΣΕΕ, θέσπισε τους ρόλους του SRCO και του URCO τον Ιανουάριο του 2020.

- Ο SRCO αναφέρεται απευθείας στον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή («ΓΔ») / Βοηθό Γενικό Διευθυντή («ΒΓΔ») της επιχειρηματικής Μονάδας, είναι ανεξάρτητος από τις επιχειρηματικές Μονάδες και συνεργάζεται με τις Μονάδες που έχουν ρόλους δεύτερης και τρίτης γραμμής με κύρια αρμοδιότητα τον συντονισμό των ενεργειών για να διασφαλίσει ότι οι λειτουργικοί κίνδυνοι αναγνωρίζονται και αξιολογούνται κατάλληλα, οι εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας είναι κατάλληλα σχεδιασμένες και λειτουργούν αποτελεσματικά καθώς και να υποστηρίξει την περαιτέρω ενδυνάμωση της γνώσης και κουλτούρας σχετικά με θέματα διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης και δικλείδων ασφαλείας.
- Οι URCOs αναφέρονται στον Επικεφαλής της Μονάδας ή του Ανεξάρτητου Τομέα που ανήκουν και συνεργάζονται για τις αρμοδιότητες που περιγράφονται ανωτέρω, με τον αρμόδιο SRCO της αντίστοιχης επιχειρηματικής Μονάδας.

Υλοποίηση της κοινής μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance («GRC»)

Στο πλαίσιο των προσπαθειών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτατης Διοίκησης για την ενίσχυση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, της κανονιστικής συμμόρφωσης, των ενεργειών εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας, και των διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου, η Τράπεζα επέλεξε μια κοινή μηχανογραφική εφαρμογή GRC, η οποία θα χρησιμοποιηθεί από τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου (Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου, Internal Control Function, Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Κυβερνοασφάλειας, Επικύρωσης Υποδειγμάτων, Εποπτικών Θεμάτων και Σχέσεων με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Εσωτερικού Ελέγχου). Με την υλοποίηση της συγκεκριμένης εφαρμογής η Τράπεζα θα βελτιώσει περαιτέρω τη διαχείριση των λειτουργικών της κινδύνων, θα ενισχύσει το πλαίσιο εποπτείας του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης και θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει ένα ομοιογενές και ενιαίο εργαλείο αναφορών, συνεισφέροντας στη διαμόρφωση συνολικής εικόνας για το ΣΕΕ στην Τράπεζα και στον Όμιλο. Λόγω της πολυπλοκότητας και του αριθμού των εμπλεκόμενων Μονάδων, η υλοποίηση της εφαρμογής σχεδιάζεται να πραγματοποιηθεί σε φάσεις. Κάθε φάση υποστηρίζεται και παρακολουθείται στενά από μια Συντονιστική Επιτροπή που περιλαμβάνει εξειδικευμένα στελέχη από όλες τις προαναφερθείσες Μονάδες. Η Συντονιστική Επιτροπή έχει θεσπίσει ένα Γραφείο Διαχείρισης Έργων για τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησης. Η 1^η φάση της λειτουργικής μονάδας του συστήματος (module) για την Επικύρωση Υποδειγμάτων υλοποιήθηκε επιτυχώς το Δεκέμβριο του 2020. Η 2^η φάση, του module της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου και η 3^η φάση, του module του Εσωτερικού Ελέγχου, ολοκληρώθηκαν με επιτυχία τον Μάρτιο και τον Αύγουστο του 2022, αντίστοιχα. Η 4^η φάση, που περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του κοινού module για την Κανονιστική Συμμόρφωση, το Internal Control Function και την Κυβερνοασφάλεια, προγραμματίζεται να ξεκινήσει το 4^ο τρίμηνο 2023.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Internal Control Function («ICF») της Τράπεζας και του Ομίλου

Το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου είναι κυρίως αρμόδιο για:

- (α) Τη συμβολή στη διαμόρφωση και στην ενίσχυση της κουλτούρας εφαρμογής ισχυρών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας και την προώθηση της γνώσης σχετικά με αυτές στην Τράπεζα και στον Όμιλο.
- (β) Την ανάπτυξη, τακτική επισκόπηση και επικαιροποίηση, εφόσον απαιτείται, της Μεθοδολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αναγνώριση και Αξιολόγηση Δικλείδων Ασφαλείας («Μεθοδολογία IC της Τράπεζας και του Ομίλου»), με βάση τις από κοινού συμφωνηθείσες από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών («ΣΕΕΕΜ») «Κοινές Αρχές Αξιολόγησης Λειτουργικού Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας» για την Τράπεζα και τον Όμιλο αναφορικά με ρόλους, αρμοδιότητες, πολιτικές, διαδικασίες, ροή πληροφοριών και συστήματα που απαιτούνται για τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό δικλείδων ασφαλείας καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους.
- (γ) Τη συνεχή παρακολούθηση του σχεδιασμού επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας της αποτελεσματικής λειτουργίας τους, καθώς και της προόδου εφαρμογής των εκκρεμών σχεδίων δράσης αποκατάστασης αδυναμιών στις δικλείδες ασφαλείας, που εντοπίστηκαν, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη και κατάλληλη εκτέλεσή τους.
- (δ) Την παροχή εκπαίδευσης και υποστήριξης στις Μονάδες της Τράπεζας και τους SRCOs / Ομάδες των SRCOs / Unit Risk και Control Officers / Ομάδες των URCOs ως προς την εφαρμογή της εγκεκριμένης Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και για την παροχή εξειδικευμένων γνώσεων σχετικά με τις δικλείδες ασφαλείας.
- (ε) Τη συνεργασία με τις Εταιρείες του Ομίλου και τη μέριμνα για τη στήριξη του έργου τους κατά την εφαρμογή της Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου.

Το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου αποτελείται από:

- Τον Τομέα Internal Control Λιανικής Τραπεζικής, Δικτύου Καταστημάτων και Υποστηρικτικών Λειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Τον Τομέα Internal Control Εταιρικής Τραπεζικής, Οικονομικών Υπηρεσιών και Υποστηρικτικών Λειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Τον Τομέα Internal Control Πληροφοριακών Συστημάτων της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Τον Τομέα Internal Control Διασφάλισης Ποιότητας και Διαχείρισης Έργων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Κατά τη διάρκεια του 2022, το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου κατόρθωσε τα παρακάτω:

■ Επιτυχή εκτέλεση του Ετήσιου Πλάνου Δραστηριοτήτων 2022 του ICF Τράπεζας και Ομίλου, το οποίο περιλάμβανε μεταξύ άλλων:

- την **καταγραφή των επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας σε διαδικασίες πολύ υψηλής και υψηλής προτεραιότητας, όπως αυτές προσδιορίστηκαν από τους Γενικούς Διευθυντές/ Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές**, καθώς και την αξιολόγηση της **αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού** τους σε στενή συνεργασία με τους SRCOs,
- την παρακολούθηση της **προόδου των εκκρεμών σχεδίων δράσης αποκατάστασης** που σχετίζονται με **αδυναμίες** που εντοπίστηκαν **στις δικλείδες ασφαλείας**,
- την **επισκόπηση και την παροχή σχολίων** σε θέματα που αφορούν τις δικλείδες ασφαλείας σε παραπάνω από **70 θεσμικά κείμενα της Τράπεζας** (Πολιτικές, Διαδικασίες, Εγκύκλιοι, κτλ.),
- τη **συμμετοχή σε ομάδες έργου** που σχετίζονται με **κρίσιμα έργα** για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα που αφορούν τις δικλείδες ασφαλείας,
- ανάπτυξη διαφόρων **εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων** και διεξαγωγή συνεδρίων (forums), για τη περαιτέρω ενίσχυση της γνώσης σε θέματα δικλείδων ασφαλείας και της συνεργασίας με τους SRCOs.

■ Έγκριση της αναθεωρημένης Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου.

Για το 2023-2024, το πλάνο δραστηριοτήτων του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου θα επικεντρωθεί στα ακόλουθα:

- **Συνδρομή στην καταγραφή των επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού** τους βάσει της Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου, σε στενή συνεργασία με τους SRCOs.
- **Υλοποίηση του κοινού module της μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance (GRC)** για την Κανονιστική Συμμόρφωση, το Internal Control Function, και την Κυβερνοασφάλεια.
- Παροχή **συμβουλευτικών υπηρεσιών** σε θέματα που σχετίζονται **με εσωτερικούς ελέγχους**.
- Ανάπτυξη **εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων**, για τη περαιτέρω ενίσχυση της γνώσης σε θέματα δικλείδων ασφαλείας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διαχείριση Κινδύνων σχετικών με τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που αφορούν στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Η Επιτροπή Ελέγχου, βάσει των απαιτήσεων του Ν.4449/2017, άρθρο 44, παρ. 3β, είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση των δικλείδων ασφαλείας που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς τους στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί την πρόοδο υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών στο πλαίσιο του ΣΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας που αφορούν στη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (ICFR).

Η **Διοίκηση** είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και την εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»), καθώς και για τις **Δικλείδες Ασφαλείας επί της Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Internal Controls over Financial Reporting (“ICFR”))**, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με τρόπο που να διασφαλίζεται ότι αυτές είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις ανακρίβειες, που μπορεί να οφείλονται είτε σε απάτη ή σε λάθος.

Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες είναι προσδιορισμένες με σαφήνεια στο λειτουργικό μοντέλο της Εθνική Τράπεζας, βάσει του οποίου η ευθύνη για την αναγνώριση των κινδύνων επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης καθώς και η εφαρμογή διαδικασιών και εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων ανήκει στις **Επιχειρηματικές και Υποστηρικτικές Μονάδες**, ενώ οι **Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων και Δικλείδων Ασφαλείας** εποπτεύουν, παρακολουθούν και ελέγχουν τους κινδύνους επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που σχετίζονται με την διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου

Ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι μία ανεξάρτητη λειτουργία του Ομίλου της ΕΤΕ που βοηθά τον Όμιλο να επιτυγχάνει τους στρατηγικούς στόχους του, να ενισχύει και διαφυλάσσει την αξία του οργανισμού, παρέχοντας αντικειμενική διασφάλιση βάσει ανάλυσης κινδύνων και συμβουλευτικές υπηρεσίες, και λειτουργώντας με διορατικότητα. Εκπληρώνοντας το ρόλο του ως τρίτη γραμμή, ο Εσωτερικός Έλεγχος παρέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Ελέγχου, κατά τρόπο ανεξάρτητο, διασφάλιση σχετικά με την ποιότητα, την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου καθώς και των συναφών διαδικασιών. Ο Γενικός Επιθεωρητής αναφέρεται, λειτουργικά, στην Επιτροπή Ελέγχου και, διοικητικά, στον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας και έχει απρόσκοπτη πρόσβαση σε:

α) όλα τα συστήματα, αρχεία, δεδομένα, φυσικά περιουσιακά στοιχεία και σε όλες τις Μονάδες της Τράπεζας και τις εταιρείες του Ομίλου, β) όλες τις πολιτικές, διαδικασίες, όλα τα συστήματα, αρχεία, δεδομένα και το Προσωπικό, που χρησιμοποιούν εξωτερικοί πάροχοι – τρίτες εταιρείες (outsourcers) στο πλαίσιο των συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων της Τράπεζας ή εταιρείας του Ομίλου.

Επιπλέον, ο Γενικός Επιθεωρητής έχει άμεση και απρόσκοπτη πρόσβαση στην Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας και δύναται να παρίσταται στις συνεδριάσεις των Επιτροπών Ελέγχου των εταιρειών του Ομίλου.

Ο Γενικός Επιθεωρητής ή ανώτατα στελέχη του Εσωτερικού Ελέγχου, εξουσιοδοτημένα από εκείνον, δύναται να παρίστανται ως παρατηρητές στις συνεδριάσεις των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, της Εκτελεστικής Επιτροπής και άλλων Επιτροπών της Τράπεζας ή των θυγατρικών αυτής, είτε κατόπιν σχετικής πρόσκλησης από τον Πρόεδρο του αντίστοιχου Οργάνου του Διοικητικού Συμβουλίου είτε κατόπιν αιτήματος του Γενικού Επιθεωρητή προς αυτόν, όταν κρίνεται απαραίτητο στο πλαίσιο της λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος, βάσει ανάλυσης κινδύνων (risk-based approach) καλύπτει όλες τις Εταιρείες και δραστηριότητες του Ομίλου της ΕΤΕ. Αξιολογεί την έκθεση σε κινδύνους σε σχέση, μεταξύ άλλων, με:

- την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Ομίλου,
- τη συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις εποπτικές απαιτήσεις,
- την τήρηση των διαδικασιών, πολιτικών και συμβάσεων,
- την αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών και διοικητικών πληροφοριών,
- την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων και έργων,
- τη διενέργεια λειτουργικών δραστηριοτήτων, και
- την προστασία των περιουσιακών στοιχείων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η Ανώτατη Διοίκηση έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι τα ευρήματα που εντοπίζει ο Εσωτερικός Έλεγχος διευθετούνται εντός του προσέχοντος και συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος χρησιμοποιεί:

- μεθοδολογία ελέγχου η οποία είναι εναρμονισμένη με το διεθνώς αναγνωρισμένο πλαίσιο COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 2013), και τα Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA),
- μεθοδολογία ελέγχου πληροφοριακών συστημάτων βασισμένη στο πλαίσιο «Στόχοι Ελέγχου για Πληροφοριακά συστήματα και Σχετικές Τεχνολογίες» (Control Objectives for Information and Related Technology («COBIT») του Οργανισμού Ελέγχου Συστημάτων Πληροφορικής («ISACA»),
- διαδικτυακή πλατφόρμα η οποία επιτρέπει την αποτελεσματική διαχείριση και καταγραφή των δραστηριοτήτων Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και: (i) την παρακολούθηση, σε πραγματικό χρόνο, των δραστηριοτήτων Εσωτερικού Ελέγχου σε όλες τις θυγατρικές, (ii) την ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων μεταξύ των εσωτερικών ελεγκτών του Ομίλου και (iii) την τυποποίηση της ελεγκτικής μεθοδολογίας. Επιπρόσθετα, η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθούνται μέσω καθιερωμένων δεικτών απόδοσης και εσωτερικών ποιοτικών αξιολογήσεων.
- Λογισμικό βασισμένο σε τεχνητή νοημοσύνη που παρέχει σε, σχεδόν, πραγματικό χρόνο αξιολόγηση κινδύνων σε επιλεγμένες περιοχές και αυτοματοποιημένους ελέγχους επιλεγμένων δικλείδων ασφαλείας. Το ίδιο λογισμικό χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό και την πρόληψη εσωτερικής απάτης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας απασχολούσε 74 εσωτερικούς ελεγκτές με ενδεδειγμένες γνώσεις και εμπειρία σε τραπεζικά θέματα και θέματα ελέγχου, οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από τις υπό έλεγχο δραστηριότητες και δεν εμπλέκονται στο σχεδιασμό, την επιλογή, την υλοποίηση ή εφαρμογή των εσωτερικών ελεγκτικών μηχανισμών του Ομίλου. Οι εσωτερικοί ελεγκτές προσαρμόζονται συνεχώς στη χρήση νέας τεχνολογίας κι ενισχύουν τις δεξιότητες και γνώσεις τους μέσω της εκπαίδευσης και απόκτησης διεθνών επαγγελματικών πιστοποιήσεων.

Κάθε χρόνο, ο Εσωτερικός Έλεγχος, βασιζόμενος σε μια διαδικασία αξιολόγησης κινδύνων πολλαπλών παραγόντων, καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων, σε επίπεδο Ομίλου, εξασφαλίζοντας συνέργειες κι επαρκή κάλυψη των επιχειρηματικών περιοχών. Το πρόγραμμα ελέγχων για το 2022 κάλυψε κινδύνους που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, τις διαδικασίες αξιολόγησης επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου και ρευστότητας (ICAAP και ILAAP) καθώς και τα μοντέλα αξιολόγησης κινδύνου (internal risk

models), τις διαδικασίες υπολογισμού προβλέψεων για την απομείωση της αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης για το δανειακό χαρτοφυλάκιο, τις δανειοδοτήσεις σε πελάτες Λιανικής & Εταιρικής Τραπεζικής, το Σχέδιο Εξυγίανσης της Τράπεζας & του Ομίλου (Resolution Plan), τις Πιστωτικές – Χρεωστικές Κάρτες, το σύστημα FCCM για τις διαδικασίες καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΞΧ/ΧΤ), την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων, το Σχέδιο Ανάκαμψης της Τράπεζας & του Ομίλου (Recovery Plan), τη Συναλλακτική Τραπεζική, τις διαδικασίες Στήριξης Χρηματοοικονομικών και Επενδυτικών Λειτουργιών, τις διαδικασίες Ανάπτυξης των Πληροφοριακών Συστημάτων & διαχείρισης αιτημάτων αλλαγών, τις υλοποιήσεις υπολογιστικού νέφους, τη διαδικασία εκτέλεσης δοκιμών για τον κίνδυνο κλιματικής αλλαγής, τη συμμόρφωση με τον κανονισμό PSD II και άλλους κανονισμούς / εσωτερικές πολιτικές. Πρόσθετα, ο Εσωτερικός Έλεγχος διενήργησε ελέγχους σε καταστήματα και θυγατρικές, ελέγχους για την καταπολέμηση της απάτης, αυτοματοποιημένους συνεχείς ελέγχους, συμβουλευτικά έργα και παρακολούθησε την εξέλιξη επίλυσης των ανοικτών ελεγκτικών ευρημάτων. Για το 2023, το πρόγραμμα ελέγχων θα καλύψει, μεταξύ άλλων, τις παρακάτω περιοχές:

Υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης

Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου

Διαδικασίες αξιολόγησης επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου και ρευστότητας

Λιανική και Εταιρική Τραπεζική

Εργασίες Διεθνούς Εμπορίου και Εγγυητικών Επιστολών (Ε/Ε)

Κανονιστική Συμμόρφωση & Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΞΧ/ΧΤ)

Εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων (συμπεριλαμβανομένων θεμάτων περιβάλλοντος, κοινωνίας και διακυβέρνησης)

Φορολογία

Διαχείριση Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς

Νομικές Υπηρεσίες

Δίκτυα & Τηλεπικοινωνίες

Ψηφιακή Τραπεζική & e-banking

Enterprise Data Warehouse

Διακυβέρνηση πληροφοριακών συστημάτων

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κυβερνοασφάλεια

Ανάπτυξη και ανάλυση σεναρίων για την καταπολέμηση της απάτης και τη διενέργεια αυτοματοποιημένων συνεχών ελέγχων

Παρακολούθηση των ανοικτών ελεγκτικών ευρημάτων συμπεριλαμβανομένων αυτών που εντοπίστηκαν από την Εποπτική Αρχή («JST»).

Η χρήση τεχνολογιών ανάλυσης δεδομένων αποτελεί έναν συνεχή στρατηγικό στόχο για τον Εσωτερικό Έλεγχο του Ομίλου. Κατά τη διάρκεια του 2022, ο Εσωτερικός Έλεγχος βελτίωσε περαιτέρω τις δυνατότητες της πλατφόρμας Συνεχούς Ελέγχου και Εντοπισμού Παράτυπων Ενεργειών, αναπτύσσοντας επιπλέον σχετικά σεναρία ελέγχου που αφορούν προϊόντα και επιχειρηματικούς χώρους της Τράπεζας.

Τον Αύγουστο του 2022, ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου υλοποίησε μια νέα πιο προηγμένη διαδικτυακή πλατφόρμα Διακυβέρνησης, Διαχείρισης Κινδύνων & Μηχανισμών Ελέγχου (GRC) την οποία χρησιμοποιεί πλέον για το ελεγκτικό του έργο.

Το 2022, η Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας και του Ομίλου συνέχισε την αποστολή της για τη βελτίωση της ευθυγράμμισης και συνεργασίας μεταξύ των λειτουργιών Εσωτερικού Ελέγχου, Διαχείρισης Κινδύνων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Ανάπτυξης – Εφαρμογής – Παρακολούθησης των Δικειδών Ασφαλείας στα πλαίσια της 1^{ης} γραμμής ρόλων.

Όπως απαιτείται από τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA), πραγματοποιήθηκε, κατά το 2022, εξωτερική ποιοτική αξιολόγηση της δραστηριότητας του Εσωτερικού Ελέγχου. Ως αποτέλεσμα της ποιοτικής αξιολόγησης, ο Εσωτερικός Έλεγχος έλαβε την υψηλότερη δυνατή βαθμολογία, «Generally Conforms», αναφορικά με την εφαρμογή των διεθνών ελεγκτικών προτύπων, και συγκρινόμενος με αντίστοιχες ευρωπαϊκές Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου του Τραπεζικού χώρου, κρίθηκε πως υπερβαίνει το προηγμένο (“advanced”) επίπεδο καθώς βαθμολογήθηκε με 4,48/5, όπου η βαθμολογία 5 αντιστοιχεί στο κορυφαίο (“leading”) επίπεδο.

Πρόκειται για τη δεύτερη συνεχόμενη εξωτερική ποιοτική αξιολόγηση με διάκριση στις σχετικές βαθμολογίες καθώς τα αποτελέσματα της προηγούμενης αξιολόγησης (2018) ήταν παρόμοια.

Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνου

Βλ. ενότητα «Διαχείριση Κινδύνου».

Κανονιστική Συμμόρφωση και Εταιρική Διακυβέρνηση

Στο πλαίσιο της δέουσας ενσωμάτωσης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που ισχύει σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση και των βέλτιστων πρακτικών στη λειτουργία του Ομίλου, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου επιβλέπουν όλα τα σχετικά θέματα, σύμφωνα με το ισχύον ελληνικό και ευρωπαϊκό

κανονιστικό πλαίσιο και τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών, καθώς και όλες τις δραστηριότητες της Εταιρικής Διακυβέρνησης και των Μετόχων. Συγκεκριμένα, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου περιλαμβάνουν επιμέρους Διευθύνσεις, που είναι αρμόδιες για την Εταιρική Διακυβέρνηση, την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, την Κανονιστική Συμμόρφωση και την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Σημειώνεται ότι οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης αναδιοργανώθηκαν με έμφαση σε ενισχυμένες πρωτοβουλίες παρακολούθησης της συμμόρφωσης και θέματα ESG.

Οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, καθεμία στον τομέα αρμοδιότητάς της, παρακολουθούν σε συνεχή βάση τις εξελίξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές και παρέχουν οδηγίες και υποστήριξη στις μονάδες της Τράπεζας και τις εταιρείες του Ομίλου, ενώ παρακολουθούν και την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου το 2022 συνέχισαν να δίνουν έμφαση στην καθιέρωση κατάλληλου και αποτελεσματικού πλαισίου συμμόρφωσης, προκειμένου να διαφυλάξουν τη φήμη και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου έναντι όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων μετόχων, πελατών, Εποπτικών και άλλων Αρχών.

Επιπλέον, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου καθ' όλη τη διάρκεια του 2022, στο πλαίσιο του παραδοσιακού τους ρόλου ως βασικού συμβούλου και συνεργάτη της επιχείρησης, συνέχισαν να διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο παρέχοντας συνεχή υποστήριξη και καθοδήγηση στα όργανα διακυβέρνησης της Τράπεζας, τη Διοίκηση και τις Μονάδες της Τράπεζας. Με σκοπό τη συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πολιτικές και διαδικασίες. Μεταξύ άλλων εποπτεύονται οι ακόλουθοι τομείς: Εταιρική Διακυβέρνηση, Πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, Αιτήματα Φορολογικών και άλλων Δημοσίων Αρχών, Προστασία Καταναλωτή, Τραπεζικό Απόρρητο, Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, κτλ.

Δεδομένης της έμφασης που δίνει ο Όμιλος στην εξασφάλιση της διαρκούς βελτίωσης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης και των πρακτικών που εφαρμόζονται, το 2022 η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου συνέχισε να παρακολουθεί αδιαλείπτως όλες τις κανονιστικές εξελίξεις και τις βέλτιστες πρακτικές και προχώρησε στην ενσωμάτωσή τους στις πολιτικές εταιρικής διακυβέρνησης, συμφωνίες και πρακτικές (για περαιτέρω πληροφορίες βλ. ενότητες «Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης» και «Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας» ανωτέρω), παρέχοντας συνεχή στήριξη στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του σε μια σειρά πρωτοβουλιών, όπως στην αναμόρφωση του Μοντέλου Εργασίας του Διοικητικού Συμβουλίου, και στην επανεξέταση της σύνθεσης των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ έχει επίσης μεριμνήσει για την αποτελεσματική προσαρμογή του Εσωτερικού Πλαισίου Διακυβέρνησης της Τράπεζας στις νέες νομικές και κανονιστικές διατάξεις (π.χ. αναθεωρημένος Οδηγός της ΕΚΤ για τις αξιολογήσεις καταλληλότητας και επάρκειας, Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 205/1/18.05.2022, Ν. 4941/2022 που τροποποιεί το ν. 3864/2010). Επιπλέον, στο πλαίσιο της ενίσχυσης καθώς και της συνεχούς κατάρτισης και ανάπτυξης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Λειτουργία Εταιρικής Διακυβέρνησης ενημέρωσε το εισαγωγικό ενημερωτικό πρόγραμμα για το νέο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, καλύπτοντας μεταξύ άλλων θέματα που αφορούν την Εταιρική Διακυβέρνηση και τις οργανωτικές ρυθμίσεις της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης προχώρησε επίσης στην ενημέρωση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης & Υποψηφιοτήτων σχετικά με τις εξελίξεις στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις τελευταίες τάσεις και πρακτικές στην εταιρική διακυβέρνηση, ενώ παράλληλα ενημέρωσε συνοπτικά την αρμόδια Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου για συναλλαγές συνδεδεμένων προσώπων.

Επιπρόσθετα, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης παρείχαν υποστήριξη, συμβουλές και καθοδήγηση στις Μονάδες της Τράπεζας, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση και η συμμόρφωση της Τράπεζας με το νέο νομοθετικό πλαίσιο και προχώρησαν σε ενέργειες για την τροποποίηση πολιτικών και διαδικασιών, καθώς και τη συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Επιπρόσθετα, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να υποστηρίζουν τη μετάβαση της Τράπεζας σε μια νέα εποχή και την περαιτέρω ανάπτυξη της Τράπεζας σύμφωνα με τις εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα, τις νέες τάσεις και συνήθειες των πελατών, διασφαλίζοντας ότι υπάρχουν οι κατάλληλοι μηχανισμοί ελέγχου

συμμόρφωσης για την προστασία και τη διασφάλιση της λειτουργίας της σύμφωνα με υψηλά πρότυπα συμπεριφοράς και συμμόρφωσης, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών και συμβάλλοντας στην αποτελεσματική ανταπόκριση της Τράπεζας στις ανάγκες και τους τομείς προτεραιότητας τους. Στο πλαίσιο αυτό, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να συνδράμουν όλους τους επιχειρηματικούς χώρους στο να ενσωματώσουν το όραμα, τη στρατηγική και τις αρχές συμμόρφωσης στην κουλτούρα και την καθημερινή λειτουργία και τις δραστηριότητες της Τράπεζας, ενισχύοντας τη λογοδοσία τους ως πρόσωπα που αναλαμβάνουν κίνδυνο και χρησιμοποιώντας τη χρηστή συμμόρφωση ως επιχειρηματικό εργαλείο. Τέλος, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να παρακολουθούν συστηματικά τις εξελίξεις και τη συμμόρφωση με το ισχύον πλαίσιο, ασχολήθηκαν, συμμετείχαν και συνέβαλαν στην επιτυχή υλοποίηση μιας σειράς μεγάλων έργων της Τράπεζας, όπως η ψηφιοποίηση/αυτοματοποίηση των εργασιών της Τράπεζας και η παροχή προϊόντων και υπηρεσιών, παρείχαν συνεχή υποστήριξη και συμβουλές στις αρμόδιες Μονάδες σχετικά με την εξυπηρέτηση πελατών και την τηλεργασία προκειμένου να διασφαλιστεί η Επιχειρηματική Συνέχεια, ενώ παράλληλα ασχολούνται με την υποβολή τακτικών και ad hoc εκθέσεων σε εποπτικές Αρχές και αποτελούν το σημείο επαφής και διασύνδεσης μεταξύ των Αρχών και της Τράπεζας.

Αμοιβές για μη ελεγκτικές εργασίες το 2022

Οι αμοιβές του ανεξάρτητου ελεγκτή της PwC για μη ελεγκτικές εργασίες το 2022 ανήλθαν σε €0,4 εκατ. για τον Όμιλο και €0,3 εκατ. για την Τράπεζα, χωρίς καμία επίπτωση στην αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία του ελεγκτή. Για την παρακολούθηση των αμοιβών των ελεγκτών, βλ. «Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Ελέγχου – Κύριες αρμοδιότητες».

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Πληροφοριακά στοιχεία της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Τα πληροφοριακά στοιχεία της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιριών, περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία αποτελεί διακριτό τμήμα της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Σημαντικές πληροφορίες

Εναλλακτικές Μέθοδοι Μέτρησης Απόδοσης, ορισμός των χρηματοοικονομικών δεδομένων και δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν

Η παρούσα Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές αναφορές και μεγέθη όπως προέρχονται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021, οι οποίες έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»). Επίσης, περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές πληροφορίες οι οποίες αντλούνται από την κανονική ροή των συστημάτων χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης. Για παράδειγμα, οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες κατηγοριοποιούνται σε ξένες και εγχώριες δραστηριότητες βάσει της χώρας προέλευσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα μεγέθη τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, όπως τα «οργανικά κέρδη προ προβλέψεων», το «καθαρό επιτοκιακό περιθώριο» και άλλα ποσά, όπως διατυπώνονται παρακάτω. Τα κονδύλια αυτά είναι μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ. Ένα μη οριζόμενο από τα ΔΠΧΑ κονδύλι μετρά την ιστορική ή μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, χρηματοοικονομική θέση ή τις ταμειακές ροές, και περιλαμβάνει ή εξαιρεί ποσά τα οποία δεν προβλέπονται από τα ΔΠΧΑ. Ο Όμιλος πιστεύει ότι τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια παρουσιάζουν μια πιο ουσιαστική ανάλυση της χρηματοοικονομικής του κατάστασης και των αποτελεσμάτων των εργασιών του. Ωστόσο, τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια δεν αποτελούν υποκατάστατο των κονδυλίων ΔΠΧΑ.

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
Αποσβέσεις		Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.
Δάνεια προ προβλέψεων		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών («ΑΠΖ»), πλέον δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).
Δαπάνες προσωπικού / έξοδα προσωπικού		Δαπάνες προσωπικού εξαιρουμένης της ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα. Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, οι δαπάνες προσωπικού εξαιρούν εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ ποσού €35 εκατ. και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €7 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, οι δαπάνες προσωπικού εξαιρούν εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ ποσού €35 εκατ. και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €76 εκατ.
Δείκτης Δάνεια προς Καταθέσεις		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών μετά από προβλέψεις προς καταθέσεις, τέλος περιόδου/τέλος χρήσης εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς & επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης	Δείκτης NSFR	Ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης αναφέρεται στο ποσό των υποχρεώσεων και του κεφαλαίου που αναμένεται να διατηρείται στον χρονικό ορίζοντα που έχει οριστεί από το NSFR προς του ποσού της σταθερής χρηματοδότησης που πρέπει να διανεμηθεί στα διάφορα περιουσιακά στοιχεία ανάλογα με τα χαρακτηριστικά ρευστότητας και τις υπολειπόμενες διάρκειες τους.
Δείκτης Κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Δείκτης κάλυψης MEA	Προβλέψεις ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προς Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, τέλος περιόδου/χρήσης.
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας («Liquidity Coverage Ratio»)	Δείκτης LCR	Ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας αφορά το απόθεμα ρευστότητας των ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων υψηλής ποιότητας (High Quality Liquid Assets "HQLAs") που διακρατά ένα πιστωτικό ίδρυμα με σκοπό να καλύπτει τις καθαρές εκροές ρευστότητάς του κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ακραίων συνθηκών 30 ημερολογιακών ημερών, βάσει κανονισμού (ΕΥ) 2015/61.

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («Common Equity Tier 1», «CET1»)	Δείκτης CET1	Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 συμπεριλαμβανομένων των κερδών της περιόδου, με εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013 και των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 με πλήρη εφαρμογή του ΔΠΧΑ9 (“CET1 fully loaded”)	Δείκτης CET1 FL	Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 συμπεριλαμβανομένων των κερδών της περιόδου, με εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013, χωρίς την εφαρμογή των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Κόστους προς Λειτουργικά Έσοδα		Λειτουργικά έξοδα προς καθαρά λειτουργικά έσοδα.
Δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα		Λειτουργικά έξοδα προς Οργανικά Έσοδα.
Δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Δείκτης MEA	Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ και δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενων υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ, τέλος χρήσης/περιόδου, εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Εκταμιεύσεις δανείων		Εκταμιεύσεις δανείων για την περίοδο/χρήση, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αποπληρωμές ανακυκλούμενων κεφαλαίων κίνησης και η αύξηση αχρησιμοποίητων πιστωτικών ορίων.
Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια/ Λογιστική Αξία Έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από Χρηματ/κες Πράξεις, Λοιπά Έσοδα (Έξοδα) / Μη Οργανικά Έσοδα και Αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας μείον υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία. Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου («έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από χρηματοοικονομικές πράξεις») + έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων επιμετρούμενων στο αποσβεσμένο κόστος + καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) («λοιπά έσοδα (έξοδα)») + αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, εξαιρουμένου του κέρδους από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E. Πιο συγκεκριμένα, τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, τα καθαρά λοιπά έσοδα εξαιρούν το κέρδος από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E. ποσού €297 εκατ.
Ισολογισμός Καθαρά λειτουργικά έσοδα		Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης. Καθαρά έσοδα από τόκους, καθαρά έσοδα από προμήθειες, αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου, κέρδη / (ζημίες) που προκύπτουν από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρούμενων στο αποσβεσμένο κόστος, καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) και αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, εξαιρουμένου του κέρδους από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E. Πιο συγκεκριμένα, τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, τα καθαρά λοιπά έσοδα εξαιρούν το κέρδος από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E. ποσού €297 εκατ.
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο		Καθαρά έσοδα από τόκους προς το μέσο όρο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού (ο μέσος όρος των τοκοφόρων στοιχείων του ενεργητικού υπολογίζεται ως το άθροισμα των υπολοίπων των τοκοφόρων στοιχείων του ενεργητικού στο τέλος της περιόδου/έτους αναφοράς και στο τέλος του προηγούμενου έτους, καθώς και των ενδιάμεσων τριμήνων, δια τον αριθμό των περιόδων (πέντε περίοδοι) για το τέλος της περιόδου/έτους).
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο Προσαρμοσμένο στον Κίνδυνο Καταθέσεις		Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο μείον το κόστος πιστωτικού κινδύνου.
Κέρδη προ Προβλέψεων		Αφορά στις υποχρεώσεις προς πελάτες. Καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και πριν την πρόβλεψη ΑΠΖ.
Κόστος πιστωτικού κινδύνου	Cost of Risk (CoR)	Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου της περιόδου/χρήσης προς το μέσο όρο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
Κόστος χρηματοδότησης/ Κόστος Άντλησης Ρευστότητας		Ο σταθμισμένος μέσος όρος του κόστους καταθέσεων, αναχρηματοδότησης από την ΕΚΤ και των συναλλαγών σε γeros, καλυμμένων ομολογιών και τιτλοποιήσεων.
Λειτουργικά έξοδα		Δαπάνες προσωπικού, γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα, αποσβέσεις ακίνητων επενδύσεων, αποσβέσεις ενσώματων παγίων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων, εξαιρουμένης της επιπρόσθετης ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα. Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €15 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €97 εκατ.
Λειτουργικά Κέρδη / (Ζημίες)		Καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ.
Λοιπές προβλέψεις		Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων και λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης.
Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Non-Performing Exposures – NPEs)	ΜΕΑ	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards) ως Μη Εξυπηρετούμενα ορίζονται τα Ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α) Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β) Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης.
Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια	ΜΕΔ	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.
Οργανικά έσοδα		Καθαρά έσοδα από τόκους + καθαρά έσοδα από προμήθειες.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες)		Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες) προ προβλέψεων		Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα.
Οργανική απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων		Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες) + Φόροι, προς ομαλοποιημένα ενσώματα ίδια κεφάλαια
Οργανική Αύξηση / (Μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Προβλέψεις δανείων		Οργανική μεταβολή Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, εξαιρουμένων των πωλήσεων και των διαγραφών. Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων, όπου στο 2021 εξαιρείται το όφελος €0,2 δισ. από το Project “Frontier”.
Προσαρμοσμένα κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		Κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, εξαιρουμένου του κέρδους από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E., της επιπρόσθετης ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, του κόστους αναδιάρθρωσης και λοιπά έκτακτα κόστη. Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, τα καθαρά λοιπά έσοδα εξαιρούν το κέρδος από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E. ποσού €297 εκατ. Επιπρόσθετα, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ, το κόστος του Προγράμματος Εθελουσίας Προσωπικού ποσού €59 εκατ., το κόστος αναδιάρθρωσης ποσού €8 εκατ. και άλλα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €184 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, το κόστος του Προγράμματος Εθελουσίας Προσωπικού ποσού €83 εκατ., το κόστος αναδιάρθρωσης ποσού €28 εκατ., το όφελος €0,2 δισ. από τις προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ από το Project “Frontier” και άλλα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €103 εκατ.
Προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων		Κέρδη προ φόρων, εξαιρουμένου του κέρδους από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E., της επιπρόσθετης ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, του κόστους αναδιάρθρωσης και λοιπά έκτακτα κόστη. Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, τα καθαρά λοιπά έσοδα εξαιρούν το κέρδος από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E. ποσού €297 εκατ. Επιπρόσθετα, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ, το κόστος του Προγράμματος

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
		Εθελουσίας Προσωπικού ποσού €59 εκατ., το κόστος αναδιάρθρωσης ποσού €8 εκατ. και άλλα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €78 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, το κόστος του Προγράμματος Εθελουσίας Προσωπικού ποσού €83 εκατ., το κόστος αναδιάρθρωσης ποσού €28 εκατ., το όφελος €0,2 δισ. από τις προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ από το Project “Frontier” και άλλα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €103 εκατ.
Ρυθμός Δημιουργίας Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού		Καθαρή αύξηση / (μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, προ διαγραφών. Στοιχεία Ενεργητικού και στοιχεία εκτός Ισολογισμού, προσδιορισμένα βάσει σταθμισμένου κινδύνου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013.
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	CAD	Συνολικά εποπτικά κεφάλαια, με εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 και εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού		Τα τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνουν τα εν δυνάμει τοκοφόρα στοιχεία του ενεργητικού και αφορούν το ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, τις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εξαιρουμένων των μετοχών και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων), τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων (εξαιρουμένων των μετοχών και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων).
Τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα		Αναφέρονται στις τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν τη λιανική, επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική. Οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Εθνική Leasing A.E. και την Εθνική Factors A.E.
Φόροι		Αναφέρεται στο φορολογικό όφελος / (έξοδο) εξαιρουμένων των μη επαναλαμβανόμενων φόρων ποσού €106 εκατ.

Αποποίηση ευθύνης

Οι πληροφορίες, οι δηλώσεις και οι γνώμες που παρατίθενται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (η «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου») έχουν παρασχεθεί από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας Α.Ε. (η «Τράπεζα») (μαζί με τις ενοποιούμενες θυγατρικές της (ο «Όμιλος»). Εξυπηρετούν αποκλειστικά ενημερωτικούς σκοπούς και δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως συμβουλή ή σύσταση προς τους επενδυτές ή τους δυνητικούς επενδυτές σε σχέση με την κατοχή, την αγορά ή την πώληση κινητών αξιών ή άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή μέσων, και δεν λαμβάνουν υπόψη συγκεκριμένους επενδυτικούς στόχους, οικονομική κατάσταση ή ανάγκες. Δεν συνιστούν έρευνα στον τομέα των επενδύσεων, επιβεβαίωση συναλλαγής ή για προσφορά ή πρόσκληση για αγορά/πώληση οποιωνδήποτε χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ακρίβεια Πληροφοριών και Περιορισμός Ευθύνης

Μολονότι έχει ληφθεί εύλογη επιμέλεια για να διασφαλιστεί ότι το περιεχόμενο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αληθές και ακριβές, δεν παρέχονται δηλώσεις ή εγγυήσεις, ρητές ή σιωπηρές, όσον αφορά την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου. Στον μέγιστο βαθμό που επιτρέπεται από τη νομοθεσία, σε καμία περίπτωση η Τράπεζα, ή οποιαδήποτε από τις θυγατρικές της, οι μέτοχοι, οι συνδεδεμένες εταιρείες, οι εκπρόσωποι, οι διευθυντές, τα στελέχη, οι υπάλληλοι, οι σύμβουλοι ή οι αντιπρόσωποι δεν ευθύνονται για οποιαδήποτε άμεση, έμμεση ή επακόλουθη ζημία ή διαφυγόν κέρδος που τυχόν θα προκύψει από τη χρήση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, το περιεχόμενο της (συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών οικονομικών μοντέλων), τις παραλείψεις της, την εξάρτηση από τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό, ή τις απόψεις που διατυπώνονται σε σχέση με αυτό ή άλλως που προκύπτουν σε σχέση με αυτό.

Οι παραλήπτες της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θα πρέπει να ερμηνεύσουν το περιεχόμενό του, ή οποιαδήποτε προηγούμενη ή μεταγενέστερη επικοινωνία από ή με την Τράπεζα ή τους εκπροσώπους της, ως χρηματοοικονομική, επενδυτική, νομική, φορολογική, επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική συμβουλή. Επιπρόσθετα, η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θεωρείται ότι είναι εξαντλητική ή περιέχει όλες τις πληροφορίες που ενδεχομένως απαιτούνται για την πλήρη ανάλυση της Τράπεζας. Οι παραλήπτες της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει να απευθύνονται στους δικούς τους συμβούλους καθώς και να πραγματοποιούν έκαστος τις δικές τους αξιολογήσεις σε σχέση με την Τράπεζα και την καταλληλότητα και την επάρκεια των πληροφοριών.

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μεγέθη, τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ. Τα εν λόγω μεγέθη παρουσιάζονται στην ανωτέρω ενότητα «Εναλλακτικές Μέθοδοι Μέτρησης Απόδοσης, ορισμός των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων και των Δεικτών που Χρησιμοποιήθηκαν» και ενδέχεται να μην είναι συγκρίσιμα με εκείνα έτερων πιστωτικών ιδρυμάτων. Η αναφορά στα εν λόγω μεγέθη, τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τα χρηματοοικονομικά μεγέθη κατά τα ΔΠΧΑ, χωρίς να θεωρείται ωστόσο ότι υποκαθιστούν καθ' όποιονδήποτε τρόπο τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

Λόγω στρογγυλοποίησης, τα σύνολα των αριθμών που παρουσιάζονται στο σύνολο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου ενδέχεται να μην αθροίζονται στο ακέραιο και τα ποσοστά ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια τις απόλυτες τιμές.

Δηλώσεις σχετικά με το μέλλον (Forward Looking Statements)

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει δηλώσεις σχετικά με το μέλλον (forward-looking statements) που αφορούν την πρόθεση της Διοίκησης, τις πεποιθήσεις ή τις σημερινές προσδοκίες σχετικά, μεταξύ άλλων, με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες της Τράπεζας, τις συνθήκες της αγοράς, τα αποτελέσματα της λειτουργίας και τη χρηματοοικονομική κατάσταση, την κεφαλαιακή επάρκεια, τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων, τη ρευστότητα, τις προοπτικές, την ανάπτυξη και τις στρατηγικές («δηλώσεις σχετικά με το μέλλον»). Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον αφορούν μελλοντικές περιστάσεις και αποτελέσματα και άλλες δηλώσεις που δεν αποτελούν ιστορικά γεγονότα και ορισμένες φορές προσδιορίζονται από τους όρους «ενδεχομένως», «θα», «πιστεύει», «αναμένει», «προβλέπει», «σκοπεύει», «προβάλλει», «σχεδιάζει», «εκτιμά», «στοχεύει», «διαβλέπει», «προσδοκά», «στοχοθετεί», «θα επιθυμούσε», «θα μπορούσε» ή παρόμοιες εκφράσεις ή τα αρνητικά αυτών.

Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον αντικατοπτρίζουν τις γνώσεις και τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία της σύνταξης της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και υπόκεινται σε εγγενείς αβεβαιότητες και σε ποικίλες παραδοχές, είτε αυτές αναφέρονται ρητά στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είτε όχι. Μολονότι οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου βασίζονται σε, κατά την πεποίθηση της Διοίκησης της Τράπεζας, λογικές παραδοχές, δεδομένου ότι οι παραδοχές αυτές υπόκεινται εγγενώς σε σημαντικές αβεβαιότητες και αλληλεξαρτήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των κινδύνων που απορρέουν από τις αυξημένες γεωπολιτικές εντάσεις που είναι δύσκολο ή αδύνατο να προβλεφθούν και είναι εκτός του ελέγχου της Τράπεζας δεν μπορεί να παρασχεθεί διαβεβαίωση ότι η Τράπεζα θα επιτύχει ή θα εκπληρώσει αυτές τις προσδοκίες, πεποιθήσεις ή προβλέψεις. Η εξέλιξη της COVID - 19 καθώς και οι τρέχουσες γεωπολιτικές εξελίξεις και ο οικονομικός τους αντίκτυπος παραμένουν εξαιρετικά αβέβαιες. Ως εκ τούτου, η εξάπλωση αυτή αποτελεί έναν άλλο παράγοντα που θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντικές διαφορές μεταξύ των πραγματικών αποτελεσμάτων και εκείνων που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον. Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον παρέχονται μόνο για επεξηγηματικούς σκοπούς και δεν προορίζονται και δεν πρέπει να θεωρούνται ως εγγύηση, διαβεβαίωση, πρόβλεψη ή οριστική δήλωση πραγματικών γεγονότων ή πιθανοτήτων.

Τα πραγματικά αποτελέσματα της Τράπεζας ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από τα αναφερόμενα στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον. Ορισμένοι σημαντικοί παράγοντες που θα μπορούσαν να διαφοροποιήσουν τα πραγματικά αποτελέσματα από τα αναφερόμενα στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στις εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις, στην αγορά, σε χρηματοοικονομικές, πολιτικές και νομικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αλλαγών του κλάδου, δυσμενείς αποφάσεις από εγχώριες ή διεθνείς ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές, τον αντίκτυπο της μείωσης του μεγέθους της αγοράς, την ικανότητα διατήρησης των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας, τους κεφαλαιακούς πόρους και τις κεφαλαιακές δαπάνες, τις δυσμενείς δικαστικές εκβάσεις, την επίδραση του COVID-19 και την επίδραση τούτων στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου.

Δεν μπορεί να υπάρξει διαβεβαίωση ότι οποιοσδήποτε δηλώσεις σχετικά με το μέλλον θα πραγματοποιηθούν, και η Τράπεζα ρητά αποποιείται οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση για την επικαιροποίηση ή αναθεώρηση πληροφοριών σε οποιαδήποτε δήλωση σχετικά με το μέλλον ώστε να αντικατοπτρίζει τυχόν αλλαγές στις προσδοκίες της Τράπεζας σε σχέση με αυτές ή τυχόν αλλαγές στα γεγονότα, τις συνθήκες ή τις περιστάσεις στις οποίες βασίζεται οποιαδήποτε δήλωση σχετικά με το μέλλον. Ως εκ τούτου, εφιστάται η προσοχή του αναγνώστη να μη βασίζεται υπέρ το δέον στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον.

Μη επικαιροποίηση

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, όλες οι πληροφορίες στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου φέρουν ημερομηνία αναφοράς την ημερομηνία σύνταξης της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Ούτε η παράδοση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, ούτε οποιαδήποτε άλλη επικοινωνία με τους παραλήπτες του, υπό οποιαδήποτε συνθήκη, θα πρέπει να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν έχει υπάρξει καμία αλλαγή στα θέματα της Τράπεζας από την ημερομηνία αυτή. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στο παρόν, η Τράπεζα δεν σκοπεύει, ούτε θα αναλάβει υποχρέωση, να επικαιροποιήσει την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου ή οποιαδήποτε από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκειται στο ελληνικό δίκαιο, και κάθε διαφορά που ανακύπτει σε σχέση με την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκειται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των Δικαστηρίων της Αθήνας.

Επεξηγηματική Έκθεση

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2022

Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007, οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο υποχρεούνται να υποβάλουν Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων τους, παρέχοντας αναλυτικές πληροφορίες σε συγκεκριμένα θέματα. Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας περιέχει τις απαιτούμενες αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα

Νόμος 4941/2022 για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του ΤΧΣ

Λοιπές πληροφορίες

Α) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Β) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

ΣΤ) Συμφωνίες μετόχων της Τράπεζας

Ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης καταστατικού

Η) Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Ι) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτερα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας

N. 4941/2022 για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του ΤΧΣ και νέα Σύμβαση – Πλαίσιο Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement – (RFA)) μεταξύ του ΤΧΣ και της Τράπεζας

Στις 16 Ιουνίου 2022, δημοσιεύθηκε ο Ν. 4941/2022 για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του ΤΧΣ, ο οποίος επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στο Ν. 3864/2010.

Μεταξύ άλλων, εισήχθησαν οι ακόλουθες σημαντικές τροποποιήσεις:

- **Παράταση της διάρκειας του ΤΧΣ:** Η διάρκεια του ΤΧΣ παρατείνεται έως το 2025 (επεκτάθηκε πέραν του 2022), ώστε το ΤΧΣ να επιτελέσει τον αναθεωρημένο σκοπό του υπό το νέο πλαίσιο, ενώ δεν προβλέπεται πλέον η δυνατότητα παράτασης της διάρκειας του ΤΧΣ.

- **Τροποποιήσεις στα ειδικά δικαιώματα του ΤΧΣ, δηλαδή:**

- i) Ορισμένες εξουσίες του ΤΧΣ σχετικές με τις πτυχές διακυβέρνησης των πιστωτικών ιδρυμάτων έχουν καταργηθεί, περιλαμβανομένης της εξουσίας να αξιολογεί τις ρυθμίσεις εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία εκτείνεται και στην ατομική αξιολόγηση των μελών του ΔΣ και των Επιτροπών ΔΣ, καθώς και της εξουσίας να θεσπίζει κριτήρια για την αξιολόγηση των ως άνω, περιλαμβανομένης της εξουσίας να προβαίνει σε συγκεκριμένες προτάσεις για αλλαγές στην εταιρική διακυβέρνηση πιστωτικού ιδρύματος. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν καταργηθεί τα περισσότερα «κριτήρια επιλεξιμότητας» που προβλέπονταν για τα μέλη του ΔΣ, ενώ ο Νόμος διευκρινίζει περαιτέρω ότι τα κριτήρια που θεσπίζει το ΤΧΣ είναι συμπληρωματικά προς τα κριτήρια που προβλέπονται για τα διοικητικά συμβούλια οι Ν. 4548/2018, 4261/2014, και, κατά περίπτωση, ο Ν. 4706/2020 (Α' 136), και δεν μπορούν να έρχονται σε αντίθεση με αυτά.
- ii) Τα παρακάτω ειδικά δικαιώματα του ΤΧΣ δεν προβλέπονται πλέον:
 - σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων,
 - έγκρισης του Οικονομικού Διευθυντή, και
 - δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον η υπό συζήτηση απόφαση δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος (όπως

επιχειρηματική στρατηγική, διαχείριση στοιχείων ενεργητικού - παθητικού κ.λπ.).

- iii) Προβλέπονται σημαντικές τροποποιήσεις στα δικαιώματα αρνησικυρίας και στους περιορισμούς σε θέματα αποδοχών:

- Το δικαίωμα αρνησικυρίας αναφορικά με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και πρόσθετων απολαβών (bonus) προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη θα εφαρμόζεται μόνο σε συγκεκριμένα πιστωτικά ιδρύματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης (ήτοι σε αυτά που ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει το 10%),

- Το ανώτατο όριο αποδοχών για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη (ήτοι οι αποδοχές του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος) θα εφαρμόζεται για όσο διάστημα ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%), ή για τις οικονομικές χρήσεις αναφοράς μέχρι και του 2022, διευκρινίζεται ότι αφορά στις σταθερές αποδοχές, ενώ οι πάσης φύσης μεταβλητές απολαβές (bonus) των ιδίων προσώπων καταργούνται μέχρι την ολοκλήρωση του σχεδίου αναδιάρθρωσης του πιστωτικού ιδρύματος³², ή για όσο διάστημα ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%), ή για τις οικονομικές χρήσεις αναφοράς μέχρι και του 2022. Ομοίως, για το χρονικό διάστημα συμμετοχής του πιστωτικού ιδρύματος στο πρόγραμμα κεφαλαιακής ενίσχυσης, οι μεταβλητές απολαβές μπορούν να λαμβάνουν μόνο τη μορφή μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης (stock options) ή άλλων μέσων κατά την έννοια των Άρθρων 52 ή 63 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, σύμφωνα με το Άρθρο 86 του Ν. 4261/2014.

- iv) Η ελεύθερη πρόσβαση του ΤΧΣ στα βιβλία και στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος περιορίζεται σε πληροφορίες που χρειάζονται για τον σκοπό της περ. (β) της παρ. 1 του άρθρου 2 του Νόμου 3864/2010, ήτοι για τη διάθεση της συμμετοχής του ΤΧΣ στο πιστωτικό ίδρυμα.

Διευκρινίζεται επίσης ότι τα ειδικά δικαιώματα του Ν. 3864/2010 είναι συμπληρωματικά προς τα δικαιώματα που έχει το ΤΧΣ σύμφωνα με το γενικό δίκαιο των εταιρειών (Ν. 4548/2018, Α' 104 και κάθε άλλη σχετική διάταξη).

- **Δικαιώματα ψήφου των μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ:** Το πεδίο εφαρμογής των δικαιωμάτων ψήφου του ΤΧΣ διευρύνεται κατά τρόπον ώστε να καταλαμβάνει τις μετοχές που το ΤΧΣ αναλαμβάνει με οιονδήποτε τρόπο (ήτοι όχι μόνο αυτές που αναλαμβάνει στο πλαίσιο κεφαλαιακής ενίσχυσης). Συνεπώς, οι περιορισμοί

³² Η Τράπεζα έχει εξέλθει από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019, το οποίο είχε συμφωνηθεί μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, λόγω της κρατικής ενίσχυσης που έλαβε η Τράπεζα κατά τις ανακεφαλαιοποιήσεις που έλαβαν χώρα τα έτη 2013 και 2015.

στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου συγκεκριμένων μετοχών δεν έχουν πλέον εφαρμογή. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω μετοχές θα λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό απαρτίας και πλειοψηφίας στη Γενική Συνέλευση των μετόχων και θα έχουν πλήρη δικαιώματα ψήφου επί όλων των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης (ήτοι όχι μόνο επί συγκεκριμένων θεμάτων).

- **Διαδικασία αποεπένδυσης:** Η διάθεση ίδιας συμμετοχής του ΤΧΣ στα πιστωτικά ιδρύματα ανάγεται σε δεύτερο βασικό σκοπό του ΤΧΣ. Προβλέπεται ειδική διαδικασία για τη διάθεση αυτή, η οποία θα λαμβάνει χώρα σύμφωνα με αιτιολογημένη στρατηγική αποεπένδυσης που θα τηρεί κατ' ελάχιστο τις αρχές που προβλέπονται στον Νόμο, και η οποία θα παρακολουθείται στενά (π.χ. μέσω τακτικών εκθέσεων).

Άλλες πληροφορίες

A) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Σε συνέχεια της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 26ης Ιουλίου 2018, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανερχόταν σε €2.744.145.459 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €3,00 η κάθε μία.

Δυνάμει της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 30ης Ιουλίου 2021, αποφασίστηκε η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό του €1.829.430.306, με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από €3,00 σε €1,00, με σκοπό το συμπιψισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων στο πλαίσιο θέσπισης Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην Ενότητα Η κατωτέρω («*Η Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών*» – «*Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών*»). Μετά την ως άνω μείωση, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας θα ανερχόταν στο ποσό των €914.715.153,00 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Μετά την ως άνω απόφαση και τη λήψη των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές, στις 18 Νοεμβρίου 2021 η Τράπεζα ανακοίνωσε την προαναφερθείσα μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής της, ορίζοντας τις 22 Νοεμβρίου 2021 ως την ημερομηνία μεταβολής της ονομαστικής αξίας της μετοχής της σε €1,00.

Κατόπιν των ανωτέρω, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας την 31η Δεκεμβρίου 2022 ανερχόταν στο ποσό των €914.715.153,00 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Οι μετοχές της Τράπεζας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ»).

Τα δικαιώματα των μετόχων της Τράπεζας που πηγάζουν από κάθε μία μετοχή, είναι ανάλογα με το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου στο οποίο αντιστοιχούν. Κάθε μετοχή ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό της Τράπεζας. Ειδικότερα, τα κάτωθι δικαιώματα απορρέουν

από τις 914.715.153 κοινές μετοχές (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €914.715.153 ή 100% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου) εκ των οποίων 369.468.775 κατέχει το ΤΧΣ (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €369.468.775 ή 40,39% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας):

- Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Το δικαίωμα επί ελάχιστου πρώτου μερίσματος από τα ετήσια κέρδη της Τράπεζας, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 35% των καθαρών κερδών, μετά από αφαίρεση των ποσών όπως προσδιορίζονται στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Τράπεζα μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που ενέκρινε τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, όπως περιλαμβάνονται στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής του μερίσματος ανακοινώνεται κατά τα προβλεπόμενα στο εφαρμοστέο πλαίσιο. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο μετά την παρέλευση πέντε (5) ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο ενέκρινε τη διανομή του η Γενική Συνέλευση. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 149Α παρ. 1 του Ν. 4261/2014, καθώς και σύμφωνα με το Άρθρο 35 του Καταστατικού της Τράπεζας, κατά παρέκκλιση του στοιχείου γ' της παρ. 2 του άρθρου 160, καθώς και από την παρ. 2 του άρθρου 161 του Ν. 4548/2018, η Τράπεζα δεν υπόκειται σε υποχρέωση διανομής ελάχιστου μερίσματος. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 149Α του Ν. 4261/2014 και το άρθρο 35 του Καταστατικού της Τράπεζας, σε περίπτωση διανομής μερίσματος σε είδος, κατ' εφαρμογή των παρ. 4 και 5 του άρθρου 161 του Ν. 4548/2018 και/ή διανομής σε είδος για πρόσθετα μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 και μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2, απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μετρητά και την έκδοση νέων μετοχών.
- Το δικαίωμα πρόσβασης στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση της Τράπεζας, η οποία περιλαμβάνει: α) τις Δηλώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, β) την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, γ) την Επεξηγηματική Έκθεση, δ) την Ετήσια Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, ε) την Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, στ) τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, που περιλαμβάνουν τις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και σημειώσεις επί αυτών, ζ) την Ετήσια Έκθεση διανομής κεφαλαίου του οικονομικού έτους που αφορά μέσω του διαδικτυακού τόπου της Τράπεζας δέκα (10) ημέρες πριν από κάθε Τακτική Γενική Συνέλευση.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της

εκκαθάρισης (σύμφωνα με το άρθρο 37 του Καταστατικού της).

Σημειώνεται ότι οι 13.481.859 κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €13.481.859 ή 1,47% επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας), σύμφωνα με το άρθρο 7α παρ. 2 του Ν. 3864/2010, όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του το 2022, έδιναν το δικαίωμα ψήφου του ΤΧΣ στη Γενική Συνέλευση των μετόχων με περιορισμούς. Ωστόσο, όπως περιγράφεται αναλυτικά στην Ενότητα Ε κατωτέρω («Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου»), σε συνέχεια της τροποποίησης του Ν. 3864/2010 από το Ν. 4941/2022, οι εν λόγω περιορισμοί δεν ισχύουν πλέον.

Περαιτέρω, συμπληρωματικά προς τα δικαιώματα που έχει το ΤΧΣ σύμφωνα με το γενικό δίκαιο των εταιρειών (Ν. 4548/2018, Α' 104 και κάθε άλλη σχετική διάταξη), όλες οι κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ παρέχουν στον εκπρόσωπο του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τα εξής ειδικά δικαιώματα σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει:

- Το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:
 - i. Σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και πρόσθετων απολαβών (bonus) προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και τους αναπληρωτές τους, για τα πιστωτικά ιδρύματα των οποίων ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως αυτός υπολογίζεται κατά το στοιχείο (ii) της περ. ζ' της παρ. 2 του Άρθρου 11 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/451 της Επιτροπής της 17 Δεκεμβρίου 2020, υπερβαίνει το 10% ή
 - ii. Που αφορά απόφαση τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018 και η οποία απόφαση δύναται να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος.
- Το δικαίωμα να ζητεί την αναβολή επί τρεις (3) εργάσιμες ημέρες της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, προκειμένου να λάβει οδηγίες από το Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ταμείου. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί έως το πέρας της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Το δικαίωμα να ζητεί τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Κατά την άσκηση των ως άνω δικαιωμάτων του στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ λαμβάνει υπόψη του την επιχειρηματική αυτονομία της Τράπεζας. Επιπροσθέτως, για τον σκοπό της περ. (β) της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, το ΤΧΣ έχει ελεύθερη

πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας, με στελέχη ή συμβούλους της επιλογής του.

B) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Το Καταστατικό της Τράπεζας δεν επιβάλλει περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας. Η μεταβίβαση μετοχών της Τράπεζας που κατέχει το ΤΧΣ υπόκειται στις προβλέψεις του άρθρου 8 του Ν. 3864/2010 («Νόμος του ΤΧΣ»), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, δηλαδή με βάση στρατηγική αποεπένδυσης με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα οριστικής και πλήρους εφαρμογής, ο οποίος προσδιορίζεται σύμφωνα με το Άρθρο 8, και κατ' αρχήν δεν εκτείνεται πέραν της λήξεως λειτουργίας του ΤΧΣ, ήτοι της 31 Δεκεμβρίου 2025.

Γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, δεν υπήρχαν σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν.3556/2007, ήτοι με ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο άμεσα ή έμμεσα από 5% του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών της Τράπεζας, εκτός των 369.468.775 κοινών μετά ψήφου άυλων μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ, σε συνέχεια της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας το 2013 και 2015.

Δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου με τις κατωτέρω εξαιρέσεις.

Δυνάμει των προβλέψεων του άρθρου 10 παρ.2 Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ διατηρεί από τις 11 Ιουνίου 2012 έναν εκπρόσωπο στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο οποίος έχει τα παραπάνω αναφερθέντα από τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, δικαιώματα.

Ειδικότερα, σκοπός του ΤΧΣ, σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, είναι (α) η συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος και (β) η αποτελεσματική διάθεση των μετοχών ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων που κατέχει σε πιστωτικά ιδρύματα, η οποία συντελείται βάσει στρατηγικής αποεπένδυσης με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα οριστικής και πλήρους υλοποίησης, ο οποίος προσδιορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 8 του Ν. 3864/2010, και κατ' αρχήν δεν εκτείνεται πέραν της λήξεως της λειτουργίας του ΤΧΣ, ήτοι της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2025.

Κατά την επιδίωξη του στόχου του, το ΤΧΣ θα πρέπει, μεταξύ άλλων (i) να ασκήσει τα μετοχικά του δικαιώματα, σε συμμόρφωση με κανόνες που υπηρετούν τη χρηστή διαχείριση της περιουσίας του και με το ισχύον πλαίσιο, (ii) να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα λειτουργεί με τους όρους της

αγοράς και (ii) ότι σε εύθετο χρόνο η Τράπεζα θα επανέλθει σε ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς με ανοιχτό και διαφανή τρόπο.

Για την επίτευξη των στόχων που προβλέπονταν στο Ν. 3864/2010 όπως ίσχυε, η Τράπεζα και το ΤΧΣ συνομολόγησαν την από 10 Ιουλίου 2013 Σύμβαση Πλαίσιο Συνεργασίας («Relationship Framework Agreement») (εφεξής «Σύμβαση-Πλαίσιο»), (αρχική Σύμβαση-Πλαίσιο). Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα χορήγησης κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ στην Τράπεζα, στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης που ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2015 και προκειμένου το ΤΧΣ να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, όπως ίσχυε, να ασκήσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του και να συμμορφωθεί με τις αναληφθείσες μέσω της Συμφωνίας Χρηματοοικονομικής Στήριξης³³ («Financial Assistance Facility Agreement» – «FFA») και του Μνημονίου Συμφωνίας Χρηματοδοτικής Στήριξης³⁴ («Memorandum Of Understanding» ή «ΜοU») δεσμεύσεις, το ΤΧΣ και η Τράπεζα προέβησαν στις 3 Δεκεμβρίου 2015 στην υπογραφή της νέας Συμφωνίας Πλαίσιο, το οποίο αναθεώρησε την αρχική Συμφωνία – Πλαίσιο («Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας»).

Η νέα Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, όπως εκάστοτε ισχύει, καθορίζει τη σχέση μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, ενώ και τα θέματα που αφορούν στα ακόλουθα: (α) την άσκηση των ειδικών δικαιωμάτων του ΤΧΣ σύμφωνα με το Ν. 3864/2010 όπως ισχύει, (β) τη συμμετοχή Παρατηρητή του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, (γ) την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ που σχετίζονται με τη Στρατηγική Αποεπένδυσης του ΤΧΣ και την έγκαιρη υλοποίησή της σύμφωνα με τα εκάστοτε συμφωνηθέντα για τους εν λόγω σκοπούς και τη διαμόρφωση της βάσης για διαδικασία διαβούλευσης μεταξύ των Μερών, σε πλήρη συμμόρφωση προς ζητήματα εμπιστευτικότητας, τις απαιτήσεις του Κανονισμού για την κατάχρηση της αγοράς (Market Abuse Regulation – MAR) και το σύνολο της εφαρμοστέας νομοθεσίας κεφαλαιαγοράς. Μμε την επιφύλαξη των διατάξεων του ανωτέρω, του ισχύοντος νόμου, των συμβατικών υποχρεώσεων και των καταστατικών εγγράφων, τα όργανα της Τράπεζας που λαμβάνουν αποφάσεις θα καθορίζουν ανεξάρτητα, την εμπορική στρατηγική και πολιτική της Τράπεζας και οι αποφάσεις σχετικά με την καθημερινή λειτουργία θα εξακολουθήσουν να παραμένουν στα αρμόδια όργανα και στελέχη της Τράπεζας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις καταστατικές, εκ του νόμου και καταπιστευματικές εξουσίες και αρμοδιότητες.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας, όπως εκάστοτε ισχύει, η Τράπεζα και το ΤΧΣ θα συνεργάζονται αποτελεσματικά.

Περαιτέρω, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συμμετέχει ως μέλος σε όλες τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, ενώ συμμετέχει ένας Παρατηρητής του ΤΧΣ (χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές αυτού.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως έχει

τροποποιηθεί και ισχύει, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει τα ακόλουθα δικαιώματα (επιπλέον των δικαιωμάτων που αναφέρονται στην Ενότητα «Α) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου» ανωτέρω):

- Να ζητά τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών από σχετική έγγραφη αίτησή του προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Το σχετικό αίτημα υποβάλλεται εγγράφως στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και περιλαμβάνει και τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στην περίπτωση αυτή, αν ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός της παραπάνω προθεσμίας ή αν δεν συμπεριλάβει όλα τα προτεινόμενα θέματα στην πρόσκληση, τότε ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα έχει δικαίωμα να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός περιόδου πέντε (5) ημερών από την εκπνοή της παραπάνω επταήμερης προθεσμίας. Αυτή η πρόσκληση θα επικοινωνείται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Να ζητά τη σύγκληση Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών από σχετική έγγραφη αίτησή του προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Το σχετικό αίτημα θα περιλαμβάνει τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Αν ο Πρόεδρος της Επιτροπής δεν την συγκαλέσει εντός της παραπάνω προθεσμίας ή αν δεν συμπεριλάβει όλα τα προτεινόμενα θέματα στην πρόσκληση, τότε ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα έχει δικαίωμα να συγκαλέσει την Επιτροπή εντός περιόδου πέντε (5) ημερών από την εκπνοή της παραπάνω επταήμερης προθεσμίας. Αυτή η πρόσκληση θα επικοινωνείται σε όλα τα μέλη της Επιτροπής και στον Παρατηρητή του ΤΧΣ.

Ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις κοινές μετοχές της Τράπεζας.

Πριν από την τροποποίηση του Ν. 3864/2010 με το Ν. 4941/2022, ίσχυαν περιορισμοί στις κοινές μετοχές του ΤΧΣ, οι οποίες ήταν υποκείμενες στις διατάξεις του Άρθρου 7^α παρ. 2 του Ν. 3864/2010, όπως προαναφέρθηκε.

Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω μετοχές έδιναν στο ΤΧΣ δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων μόνο για τις αποφάσεις τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018. Ειδικότερα, για τους σκοπούς υπολογισμού της απαρτίας και πλειοψηφίας στη Γενική Συνέλευση, οι εν λόγω μετοχές του ΤΧΣ δεν λαμβάνονταν υπόψη κατά τη λήψη

³³ Η συμφωνία αυτή υπεγράφη στις 19 Αυγούστου 2015 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας («ΕΜΣ» ή «ESM»), της Ελληνικής Κυβέρνησης, της Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ.

³⁴ Νοείται το μνημόνιο που υπεγράφη στις 19 Αυγούστου 2015 μεταξύ ESM, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Τράπεζας της Ελλάδος.

αποφάσεων για θέματα άλλα από αυτά που αναφέρονται παραπάνω. Σύμφωνα με το ίδιο ως άνω άρθρο 7α Ν. 3864/2010, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με το Ν. 4941/2022, το ΤΧΣ θα ασκούσε πλήρως τα δικαιώματα ψήφου, χωρίς τους παραπάνω αναφερόμενους περιορισμούς στην περίπτωση που διαπιστωνόταν, με απόφαση των μελών του Γενικού Συμβουλίου του Ταμείου, ότι παραβιάζονται ουσιώδεις υποχρεώσεις του πιστωτικού ιδρύματος οι οποίες προβλέπονταν στο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή προωθούσαν την υλοποίηση αυτού ή περιγράφονταν στη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας ανάμεσα στην Τράπεζα και το ΤΧΣ.

Ωστόσο, σύμφωνα με το Ν. 4941/2022, που τροποποίησε το Ν. 3864/2010, Άρθρο 107 παρ. 2, από την 16.07.2022, το ΤΧΣ, σύμφωνα με το Άρθρο 7^α του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4941/2022 και ισχύει, ασκεί πλήρως τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στις συνολικές μετοχές που κατέχει, ήτοι σε 369.468.775 μετοχές.

ΣΤ) Συμφωνίες μετόχων της Τράπεζας

Δεν έχουν γνωστοποιηθεί στην Τράπεζα συμφωνίες μεταξύ μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου. Οι μόνοι περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών αφορούν μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ, όπως αναφέρθηκε στην Ενότητα Β ανωτέρω («Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας»).

Ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Τράπεζας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της, καθώς και για την τροποποίηση των διατάξεών του ευθυγραμμίζονται με τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018, όπως ισχύει. Σχετικές προβλέψεις αναφορικά με το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης και ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, για τα οποία πιο αναλυτική αναφορά γίνεται στις Ενότητες «Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης» και «Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας» της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, και τις πράξεις υπουργικού συμβουλίου 15/2012 και 38/2012 και έπειτα από την εισφορά από το ΤΧΣ στην Τράπεζα την 28 Μαΐου 2012 ομολόγων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») ως προκαταβολή συμμετοχής στην μελλοντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, δυνάμει της από 28 Μαΐου 2012 Σύμβασης Προεγγραφής μεταξύ της Τράπεζας, του ΤΧΣ και του ΕΤΧΣ, όπως τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε την 21 Δεκεμβρίου 2012, το ΤΧΣ διατηρεί έναν Εκπρόσωπό του στο Διοικητικό Συμβούλιο, ο οποίος έχει τα προβλεπόμενα από τον Ν. 3864/2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και τους

όρους της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας, όπως αυτό εκάστοτε ισχύει, δικαιώματα.

Η) Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Έκδοση νέων μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας των άρθρων 12 και 13 του Ν. 4548/2018, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, και σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το τριπλάσιο ποσό του κεφαλαίου που υπάρχει κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η παραπάνω εξουσία (έκτακτη αύξηση). Η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 113 του Ν. 4548/2018, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να εκδοθούν, των οποίων η συνολική ονομαστική αξία βάσει του νόμου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/10 του υφιστάμενου μετοχικού κεφαλαίου, εάν οι δικαιούχοι ασκήσουν το δικαίωμα (option) αγοράς μετοχών, την τιμή και τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας της 30^{ης} Ιουλίου 2021 ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από €3,00 σε €1,00 (χωρίς μεταβολή του συνολικού αριθμού των κοινών ονομαστικών μετοχών) με σκοπό τον συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων, στο πλαίσιο θέσπισης Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018 (βλ. επίσης Ενότητα Α «Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου» ανωτέρω). Επιπρόσθετα, αποφάσισε τη σχετική τροποποίηση του άρθρου 4 του Καταστατικού της Τράπεζας και την παροχή των σχετικών εξουσιοδοτήσεων. Περαιτέρω, η Τακτική Γενική Συνέλευση παρέιχε εξουσιοδότηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για θέσπιση πενταετούς προγράμματος διάθεσης μετοχών με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (stock options), κατ' άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018, στα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, σε στελέχη της Διοίκησης και το προσωπικό της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 32 του Ν.

4308/2014, υπό την αίρεση των περιορισμών που επιβάλλονται από το άρθρο 10 παρ.3 του Ν. 3864/2010 (για όσο διάστημα παραμένουν σε ισχύ) αναφορικά με την παροχή οποιουδήποτε είδους πρόσθετων απολαβών (bonus) σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε Ανώτατα Διευθυντικά στελέχη.

Στις 25 Νοεμβρίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την Εισήγηση σχετικά με το Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών, για τη συμπλήρωση και θέση σε λειτουργία των υφιστάμενων διατάξεων της Πολιτικής Μεταβλητών Αποδοχών του Ομίλου μέσω της χορήγησης (έκδοσης και διάθεσης) δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (stock options) ως μακροπρόθεσμων κινήτρων, καθώς και σχετικά με την παροχή εξουσιοδότησης στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου να υπογράψει οποιοδήποτε και το σύνολο των σχετικών απαιτούμενων εγγράφων, για την τροποποίηση των λειτουργικών όρων του προγράμματος.

Εντούτοις, το εν λόγω Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών δεν έχει ακόμη τεθεί σε λειτουργία.

Αγορά ιδίων μετοχών

Τα άρθρα 49 και 50 του Ν. 4548/2018, καθορίζουν τους όρους για την απόκτηση ιδίων μετοχών, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Εντούτοις, βάσει των περιορισμών που τίθενται από το άρθρο 16Γ του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, κατά το χρονικό διάστημα της συμμετοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο κεφάλαιο της Τράπεζας, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών χωρίς την έγκριση του Ταμείου.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2022, η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. (η θυγατρική της Τράπεζας που διενεργεί συναλλαγές σε ίδιες μετοχές για τους σκοπούς της δραστικότητάς της) απέκτησε 4.402.533 μετοχές της

Τράπεζας συνολικής αξίας €14 εκατ. και διέθεσε 4.440.046 μετοχές αντί ποσού €14 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, η Τράπεζα και η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. δεν κατείχαν ίδιες μετοχές.

Θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Ι) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτερα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα καταγγελίας των συμβάσεων του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και των Ανωτάτων στελεχών (Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών) για λόγους που ελευθέρως εκείνη κρίνει, ακόμη και αν αυτοί δεν συνιστούν σπουδαίο λόγο, καταβάλλοντας όμως ως αποζημίωση ποσό, όπως προσδιορίζεται στη σύμβαση. Ειδικά ως προς τα Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη (Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές), η αποζημίωση καθορίζεται σύμφωνα με την εγκεκριμένη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2022 Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ.

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου προς τους μετόχους αναφορικά με τις δράσεις της

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

«Αγαπητοί Μέτοχοι,

Με την ιδιότητά μου ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της Εθνικής Τράπεζας είμαι στην ευχάριστη θέση να σας υποβάλω εκ μέρους της Επιτροπής την Έκθεση για το 2022, στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με την κείμενη νομοθεσία.

Το 2022 η Επιτροπή Ελέγχου εργάστηκε συστηματικά, προκειμένου να επιτύχει το σκοπό της να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την εκπλήρωση των εποπτικών αρμοδιοτήτων του που σχετίζονται με τη διαφύλαξη της ακεραιότητας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς, την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, την απόδοση της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου και την ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα και αποτελεσματικότητα της διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου, σε δύσκολους καιρούς, λαμβάνοντας υπόψη την ανάκαμψη της οικονομίας μετά από την κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19, καθώς παράλληλα και τις γεωπολιτικές και οικονομικές συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία.

Η Επιτροπή αφιέρωσε σημαντικό χρόνο στη λήψη ενημερώσεων από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, την Βοηθό Γενική Διευθύντρια Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου και τους Ανεξάρτητοι Ελεγκτές αναφορικά με την πρόοδο και τα αποτελέσματα των θεμάτων που σχετίζονται με τον τομέα ευθύνης τους. Η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης την αποτελεσματικότητα, την αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Ελεγκτών και συναντήθηκε μαζί τους για να συζητήσει θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο.

Η συνεργασία της Επιτροπής με το Διοικητικό Συμβούλιο είναι πολύ αποτελεσματική και εποικοδομητική. Η επικοινωνία με τις Επιτροπές Ελέγχου των θυγατρικών κρίνεται ικανοποιητική. Κατά τη διάρκεια του 2022, εφαρμόστηκε ένα νέο Πλαίσιο Επικοινωνίας της Επιτροπής Ελέγχου επισημοποιώντας και ενισχύοντας περαιτέρω, την επικοινωνία με τις Επιτροπές Ελέγχου των θυγατρικών.

Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησής της για το 2022, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι λειτουργεί με αποτελεσματικό τρόπο και εκτελεί πλήρως τα καθήκοντά της.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη της Επιτροπής για την πολύτιμη συμβολή και τη δέσμευσή τους στην επίτευξη των στόχων της

και την αντιμετώπιση των αναδυόμενων μακροοικονομικών και κανονιστικών προκλήσεων.

Επίσης, εκφράζω τις ευχαριστίες μου στα στελέχη της Τράπεζας και τους Ανεξάρτητους Ελεγκτές που παρείχαν στην Επιτροπή πολύ υψηλής ποιότητας πληροφορίες, επιτρέποντας στην Επιτροπή Ελέγχου να έχει ξεκάθαρη εικόνα της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Τράπεζας, της υποδομής συστήματος ελέγχων και όλων των θεμάτων υπό την εποπτεία της.

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Matthieu Kiss

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Matthieu Kiss
Αντιπρόεδρος	Claude Piret
Μέλη	Αβραάμ Γούναρης
	JP Rangaswami
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Σημείωση: Η κ. Anne Marion Bouchacourt διετέλεσε μέλος της Επιτροπής κατά το διάστημα από 24 Φεβρουαρίου 2022 έως 28 Ιουλίου 2022.

Στο έργο της Επιτροπής συνέδραμαν ο Γραμματέας της και ο εξωτερικός της σύμβουλος.

Η Επιτροπή συνεδρίασε 16 φορές εντός του 2022. Σε μερικές περιπτώσεις πραγματοποιήθηκαν κοινές συνεδριάσεις με άλλες Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι περισσότερες συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης. Για τη συχνότητα των συνεδριάσεων της Επιτροπής, καθώς και για τις κύριες αρμοδιότητές της, βλ. την ενότητα “Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Ελέγχου” της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Διακυβέρνηση της Επιτροπής

Η Επιτροπή ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τις δραστηριότητές της μέσω τριμηνιαίων αναφορών που περιλάμβαναν τα σχόλια και τις προτάσεις της για τη διευθέτηση των υφιστάμενων ζητημάτων, καλύπτοντας τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πλάνο Εργασιών. Στο τέλος του έτους, η Επιτροπή υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο εμπεριστατωμένη αυτοαξιολόγηση των δραστηριοτήτων της και της συμμόρφωσής της με το Ετήσιο Πλάνο Εργασιών της.

Στις συνεδριάσεις συμμετείχαν, επίσης, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου και ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και οι Ανεξάρτητοι Ελεγκτές. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και άλλα μέλη της Διοίκησης προσκλήθηκαν επίσης να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, προκειμένου να ενημερωθεί

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

η Επιτροπή για θέματα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της, δίνοντας προτεραιότητα σε τομείς όπως Οικονομικές Υπηρεσίες, Εσωτερικός Έλεγχος, Internal Control, Κανονιστική Συμμόρφωση και Διαχείριση Κινδύνων.

Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής πραγματοποιήθηκαν με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η τακτική και λεπτομερής ενημέρωση των μελών της. Η παρουσία και η συμμετοχή των μελών της στις συνεδριάσεις κρίνεται πολύ ικανοποιητική, καθώς όλα τα μέλη συμμετείχαν στις συνεδριάσεις. Η συμμετοχή τους ήταν ενεργή και συνέβαλε στην ελεύθερη διατύπωση απόψεων σε πνεύμα εποικοδομητικού διαλόγου, ενώ η συζήτηση περιλάμβανε εποικοδομητικές διερευνητικές ερωτήσεις. Η Επιτροπή συμμορφώθηκε με τους όρους του εγκεκριμένου από το Διοικητικό Συμβούλιο Κανονισμού Λειτουργίας της και ολοκλήρωσε με επιτυχία το Ετήσιο Πλάνο Εργασιών της για το έτος 2022.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είχε τακτική επικοινωνία με την Ανώτερη Διοίκηση, τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, τη Βοηθό Γενική Διευθύντρια Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου και τους Ανεξάρτητους Ελεγκτές σχετικά με τον προγραμματισμό της ημερήσιας διάταξης και τη συζήτηση συγκεκριμένων θεμάτων που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του έτους εκτός του πλαισίου της επίσημης διαδικασίας της Επιτροπής. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίστηκε η έγκαιρη ανάδειξη των θεμάτων που έπρεπε να συζητηθούν στην Επιτροπή.

Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή, μέσω του Προέδρου της, επικοινωνήσε με τους Προέδρους των Επιτροπών Ελέγχου των θυγατρικών της Τράπεζας, ώστε να προωθήσουν μία κοινή προσέγγιση, σε επίπεδο Ομίλου, σχετικά με τη διευθέτηση διάφορων υπό συζήτηση θεμάτων. Το 2022 εγκρίθηκε ένα επίσημο Πλαίσιο Επικοινωνίας της Επιτροπής Ελέγχου για την επικοινωνία/ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής Ελέγχου και των αντίστοιχων επιτροπών των θυγατρικών.

Η συνεργασία της Επιτροπής με το Διοικητικό Συμβούλιο, τη Διοίκηση, τα ανώτερα στελέχη της Τράπεζας και του Ομίλου και τους Εσωτερικούς και Ανεξάρτητους Ελεγκτές κρίνεται πολύ ικανοποιητική και δεν προέκυψαν εμπόδια στη λειτουργία της. Της παρασχέθηκαν όλα τα στοιχεία και οι πληροφορίες που ζητήθηκαν, καθώς και όλα τα απαραίτητα μέσα για να επιτελέσει το έργο της.

Ο Γραμματέας της Επιτροπής, καθώς και ο εξωτερικός σύμβουλος, συναντήθηκαν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τον Πρόεδρο προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η Επιτροπή εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις διακυβέρνησής της και να εξετάσουν τη συμβολή των ενδιαφερόμενων μερών κατά την οριστικοποίηση των ημερήσιων διατάξεων των συνεδριάσεων, την παρακολούθηση της προόδου των δράσεων και των προτεραιοτήτων της.

Συμμόρφωση με τις νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει επιβεβαιώσει ότι κάθε μέλος της Επιτροπής είναι ανεξάρτητο, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που καθορίζεται στο σχετικό πλαίσιο, και ότι η Επιτροπή συνεχίζει να διαθέτει επάρκεια στον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής πληροί τις απαιτήσεις του «ειδικού στα χρηματοοικονομικά» για τους σκοπούς του Ν. 4449/2017.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είχε συναντήσεις με τις αρχές που εποπτεύουν την Τράπεζα, δηλ. Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα/Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός.

Η Επιτροπή παρακολούθησε επίσης το νομικό και κανονιστικό περιβάλλον που σχετίζεται με τις αρμοδιότητές της.

Πώς η Επιτροπή εκτέλεσε τις αρμοδιότητές της

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Η Επιτροπή παρακολούθησε την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου χωρίς να επηρεαστεί η ανεξαρτησία της.

Κατά το 2022, συνέχισε να αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην επίβλεψη της προσέγγισης της Διοίκησης για τη βελτίωση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στο περιβάλλον ελέγχου που υποστηρίζει τη χρηματοοικονομική και εποπτική πληροφόρηση, ώστε να ανταποκριθεί στις εξελισσόμενες προσοδικές των εποπτικών αρχών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών.

Η Επιτροπή έλαβε τακτικές ενημερώσεις και επιβεβαιώσεις ότι η Διοίκηση είχε προβεί ή θα προέβαινε στις κατάλληλες ενέργειες για την έγκαιρη και κατάλληλη αποκατάσταση τυχόν αδυναμιών σε δικλείδες ασφαλείας που εντοπίστηκαν από τις διάφορες Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας, από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και από τους Ανεξάρτητους Ελεγκτές και τις ελληνικές και ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε την αποτελεσματικότητα των βασικών σημείων του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, βλ. ενότητα «*Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου*» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αφού η Επιτροπή αξιολόγησε και πρότεινε στο Διοικητικό Συμβούλιο την ανάθεση στην PwC της τριετούς αξιολόγησης της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, συζήτησε την εν λόγω έκθεση και την υπέβαλε στην Τράπεζα της Ελλάδος τον Ιούνιο του 2022.

Χρηματοοικονομικές Αναφορές

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την επισκόπηση των χρηματοοικονομικών αναφορών του Ομίλου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συμπεριλαμβανομένων των ετήσιων και ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, καθώς και των τριμηνιαίων δελτίων τύπου. Στο πλαίσιο της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή:

- επισκόπησε και ενέκρινε τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2021, καθώς και την Εξαμηνιαία Χρηματοοικονομική Έκθεση της Τράπεζας και του Ομίλου για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου του 2022, καθώς και τις Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου για την περίοδο που έληξε στις 31 Μαρτίου 2022 και στις 30 Σεπτεμβρίου 2022, αντίστοιχα, και εισηγήθηκε θετικά στο Διοικητικό Συμβούλιο ως προς την έγκρισή τους,
- είχε συναντήσεις με τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου αναφορικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών κατάρτισης των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου,
- έλαβε μηνιαίες επισκοπήσεις από τη Διεύθυνση Χρηματοοικονομικού Σχεδιασμού, Ανάλυσης & Διαχείρισης Απόδοσης της Τράπεζας και του Ομίλου σχετικά με τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Τράπεζας και του Ομίλου,
- ενημερώθηκε σχετικά με την εφαρμογή νέων ή τροποποιημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»),

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

- ενημερώθηκε για την εφαρμογή του νέου μηχανισμού τραπεζικής λογιστικής της Τράπεζας,
- ενημερώθηκε για τις εργασίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου,
- αξιολόγησε την επάρκεια των πόρων της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ακριβής, εύλογη, πλήρης & κατανοητή πληροφόρηση

Σε συνέχεια της επισκόπησης και της υποβολής διερευνητικών ερωτήσεων επί των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων, η Επιτροπή ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο ότι οι ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ήταν στο σύνολό τους αληθείς και εύλογες, πλήρεις και κατανοητές. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρείχαν στους μετόχους τις απαραίτητες πληροφορίες για την αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής θέσης και επιδόσεων, του επιχειρηματικού μοντέλου, της στρατηγικής και των κινδύνων του Ομίλου και της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων γνωστοποιήσεων αναφορικά με τα αυξανόμενα σημαντικά θέματα στο πλαίσιο του ESG.

Η Επιτροπή επισκόπησε την Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2022, την Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Έκθεση της Τράπεζας και του Ομίλου για την εξάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, καθώς και τις Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου για την περίοδο που έληξε στις 31 Μαρτίου 2022 και στις 30 Σεπτεμβρίου 2022, αντίστοιχα, και τα σχετικά δελτία τύπου. Έτσι, η Επιτροπή ήταν σε θέση να παράσχει εύλογη θετική διαβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο και να το συνδράμει στην κατάρτιση της δήλωσης που απαιτείται σύμφωνα με τον Ν. 3556/2007.

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Οι λογιστικές πολιτικές βάσει των οποίων καταρτίστηκαν οι Ετήσιες και Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του 2022 παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες συγκριτικά με εκείνες του προηγούμενου έτους. Στο σύνολό τους είναι σύμφωνες με τα ΔΠΧΑ, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ προϋποθέτει τη χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν όχι μόνο το υπόλοιπο των λογαριασμών ενεργητικού και παθητικού αλλά και τα έσοδα και τα έξοδα που αποτυπώνονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου ενημέρωνε σε τακτά χρονικά διαστήματα την Επιτροπή σχετικά με τις κρίσιμες λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης. Η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις που έγιναν και οι παραδοχές που υιοθετήθηκαν για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου αποτυπώνουν σωστά τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν το 2022 και στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η Επιτροπή συνέχισε να δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε συγκεκριμένα θέματα υψηλής σημασίας, όπως τον υπολογισμό και τη λογιστικοποίηση του αναβαλλόμενου φόρου, τη διαδικασία υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών («ΑΠΖ»), την ανακτησιμότητα των απαιτήσεων εκτός από δάνεια σε πελάτες, θέματα σχετικά με το προσωπικό, την αναβάθμιση των πληροφοριακών εφαρμογών της Τράπεζας κτλ. Επισκόπησε επίσης σημαντικές και ασυνήθιστες συναλλαγές που είχαν σημαντική επίδραση στις ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις.

Η Επιτροπή είχε μία σειρά συναντήσεων με τους Ανεξάρτητους Ελεγκτές της Τράπεζας και ενημερωνόταν σε τακτά χρονικά διαστήματα για την κατάρτιση και εκτέλεση του προγράμματος εργασιών τους σχετικά με τον έλεγχο των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για το έτος 2022 και την επισκόπηση των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για την εξάμηνη περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2022, την εξέλιξη του ελέγχου και τυχόν σημαντικά ευρήματα και λογιστικά θέματα που εντόπισαν.

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας, οι Ανεξάρτητοι Ελεγκτές και ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου, σε συνέχεια των εργασιών τους, επιβεβαίωσαν στην Επιτροπή ότι δεν εντόπισαν εκκρεμή ζητήματα, τα οποία μέχρι την ημερομηνία της έγκρισής τους από το Διοικητικό Συμβούλιο θα είχαν ουσιώδη αντίκτυπο στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για το έτος 2022.

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα θέση του Ομίλου και της Τράπεζας, καθώς επίσης και τους αναδυόμενους κινδύνους, προέβη σε αυστηρή αξιολόγηση των προοπτικών του Ομίλου και της Τράπεζας, προτού εισηγηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο την εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου για την κατάρτιση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για το 2022. Βλ. επίσης ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση – Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα 2022 – Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου

Ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα διασφάλισης και συμβουλευτικής, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα του Ομίλου και να προστατεύει τα περιουσιακά του στοιχεία και τη φήμη του. Επικουρεί τον Όμιλο στην επίτευξη των στόχων του, συμβάλλοντας στην τακτική, συστηματική αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας του Ομίλου.

Είναι ανεξάρτητος από τις ελεγχόμενες δραστηριότητες και δεν εμπλέκεται στον σχεδιασμό, την επιλογή, την εφαρμογή ή τη λειτουργία συγκεκριμένων δικλίδων ασφαλείας. Εκτελεί τις αναθέσεις του με δική του πρωτοβουλία, αμερόληπτα, σε όλους τους τομείς και τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου τηρεί τις υποχρεωτικές οδηγίες του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών. Ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, ενώ πραγματοποιούνται μεταξύ τους τακτικές συναντήσεις.

Η ετήσια αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006 υποβλήθηκε στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία εξέδωσε και τη δική της αξιολόγηση της έκθεσης. Οι τακτικές αναφορές που υποβάλλονται στην Επιτροπή από τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου περιλαμβάνουν τα κύρια σημεία της δραστηριότητας εσωτερικού ελέγχου και τις βασικές αδυναμίες που εντοπίστηκαν, καθώς και την πρόοδο των σχετικών σχεδίων αποκατάστασης. Το Ετήσιο Πλάνο Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου με βάση τον κίνδυνο για το 2022 και οι αναθεωρήσεις του, με βάση

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

τους αναδυόμενους κινδύνους, εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Ελέγχου.

Βάσει των αρμοδιοτήτων της, κατά το έτος 2022, η Επιτροπή επόπτευσε τη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, παρακολούθησε την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου Πλάνου Εργασιών της, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των εκκρεμοτήτων, και αξιολόγησε τις επιδόσεις του. Ενημερώθηκε επίσης σχετικά με την εφαρμογή τεχνολογιών αιχμής από τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή ενέκρινε το Ετήσιο Πλάνο Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου για το 2023, που περιλάμβανε τον προϋπολογισμό του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και τον προγραμματισμό αναφορικά με το ανθρώπινο δυναμικό του.

Η Επιτροπή προχώρησε, επίσης, στην επισκόπηση της αναθεώρησης των κανονισμών λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και της οργανωτικής δομής του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Επιπλέον, η Επιτροπή παρουσίασε αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο, συνοψίζοντας τις τριμηνιαίες αναφορές της δραστηριότητας του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, και παρακολούθησε τις εξελίξεις σε σχέση με τις αδυναμίες που είχαν εντοπιστεί. Η Επιτροπή αναφέρει ότι η διαδικασία για τον περιορισμό και την αποκατάσταση των αδυναμιών συνεχίζει να βελτιώνεται.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή συναντήθηκε με τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου χωρίς την παρουσία της διοίκησης για να συζητήσουν θέματα σχετικά με τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου. Επίσης, διεξήγαγε την ετήσια αξιολόγηση της επίδοσης του Γενικού Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Κατά το 2022 ολοκληρώθηκε από Ανεξάρτητη Εξωτερική Ελεγκτική Εταιρεία η 5ετής εξωτερική αξιολόγηση ποιότητας της δραστηριότητας του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου και τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν στην Επιτροπή. Πιο συγκεκριμένα, η λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου της ΕΤΕ «Γενικά Συμμορφώνεται» με τα Διεθνή Πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - IIA) για την Επαγγελματική Πρακτική του Εσωτερικού Ελέγχου. Συνολικά, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δείχνουν ότι ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου έχει σαφώς καθορισμένο ρόλο στην Εθνική Τράπεζα και παρέχει ανεξάρτητη και αντικειμενική διασφάλιση που επικεντρώνεται στους βασικούς κινδύνους που επηρεάζουν την Τράπεζα.

Λειτουργία Internal Control της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση του έργου της Λειτουργίας Internal Control της Τράπεζας και του Ομίλου (Internal Control Function - ICF) μέσω τακτικών συνεδριάσεων, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό λειτουργίας του ICF. Στο πλαίσιο της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή:

- ενέκρινε το Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων του ICF για το 2022 και το Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων του ICF για το 2023-2024,
- έλαβε τακτικές αναφορές για την Πρόοδο και τα Αποτελέσματα του εγκεκριμένου Ετήσιου Πλάνου Δραστηριοτήτων της Λειτουργίας Internal Control για το 2022 που περιλάμβαναν:
 - την πρόοδο της Τεκμηρίωσης των Δικλείδων Ασφαλείας για τις διαδικασίες πολύ Υψηλής

Προτεραιότητας όπως περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων του ICF για το 2022, σύμφωνα με τη Μεθοδολογία Internal Control της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αναγνώριση και Αξιολόγηση Δικλείδων Ασφαλείας,

- την πρόοδο της αποκατάστασης τυχόν αδυναμιών που εντοπίστηκαν στον σχεδιασμό των δικλείδων ασφαλείας, καθώς και την πρόοδο και τα αποτελέσματα των πρόσθετων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονταν στο Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων του ICF για το 2022.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Η Επιτροπή έχει την κύρια ευθύνη για την επίβλεψη της σχέσης με τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή του Ομίλου, την PwC.

Η Επιτροπή, κατόπιν ελέγχου και αξιολόγησης, εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο τον διορισμό Ανεξάρτητων Ελεγκτών για το 2022, ώστε το Διοικητικό Συμβούλιο να υποβάλει σχετική πρόταση στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Η PwC ολοκλήρωσε τον έλεγχο των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου του 2022, υποβάλλοντας κατάλληλες διερευνητικές ερωτήσεις στη Διοίκηση και παρέχοντας αξιόπιστες ανεξάρτητες συμβουλές στην Επιτροπή αναφορικά με συγκεκριμένες εκτιμήσεις επί των χρηματοοικονομικών αναφορών και του πλαισίου ελέγχου. Τον έλεγχο υπογράφηκε η κ. Δέσποινα Μαρίνου, που αναλαμβάνει για πρώτη φορά στο πλαίσιο της υποχρεωτικής εναλλαγής του υπογράφοντος Ορκωτού Ελεγκτή. Η Επιτροπή εξέτασε την προσέγγιση και τη στρατηγική του Ανεξάρτητου Ελεγκτή για τον ετήσιο έλεγχο και λάμβανε τακτικές ενημερώσεις για την πρόοδο του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων παρατηρήσεων για το περιβάλλον ελέγχου. Τα κύρια θέματα ελέγχου που συζητήθηκαν με την PwC παρατίθενται στην Έκθεση του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε συναντήσεις με τους Ανεξάρτητους Ελεγκτές κατά τον σχεδιασμό, την εκτέλεση και την ολοκλήρωση του ελέγχου για να συζητήσει τις λογιστικές πολιτικές και πρακτικές, σημαντικά θέματα και την επικοινωνία με τη Διοίκηση της Τράπεζας και επίσης συναντήθηκε με τους Ανεξάρτητους Ελεγκτές χωρίς την παρουσία της Διοίκησης για να συζητήσουν όλα τα ζητήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Πλάνο εξωτερικού ελέγχου

Η Επιτροπή εξέτασε την προσέγγιση του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων του επιπέδου σημαντικότητας, της αξιολόγησης του κινδύνου και του εύρους του ελέγχου.

Αποτελεσματικότητα της διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου

Η Επιτροπή αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα όσον αφορά στην ποιότητα και στα αποτελέσματα του ελέγχου της PwC ως Ανεξάρτητου Ελεγκτή του Ομίλου. Η PwC επεσήμανε τις ενέργειες στις οποίες προέβη ανταποκρινόμενη στην αξιολόγηση αυτή, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης δεικτών ποιότητας ελέγχου, οι οποίοι θα παρείχαν μια ισορροπημένη βαθμολογία και διαφάνεια στην υποβολή αναφοράς στην Επιτροπή Ελέγχου. Η αξιολόγηση επικεντρώθηκε στους ακόλουθους τομείς:

- **Ποιότητα υπηρεσιών και ανταπόκριση:** Η ποιότητα των υπηρεσιών που παρείχε η ελεγκτική εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του 2022 ευθυγραμμιζόταν με τα συμφωνημένα πρότυπα απόδοσης, όσον αφορά στην απαιτούμενη αποτελεσματικότητα και ανταπόκριση του ελεγκτή για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

Ομίλου εντός των καθορισμένων αυστηρών προθεσμιών. Επιπλέον, το ελεγκτικό έργο που διενεργήθηκε και οι ώρες που δαπανήθηκαν ήταν επαρκείς για το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και τους κινδύνους του Ομίλου.

- **Δεξιότητες, τεχνογνωσία και πόροι της ομάδας ελέγχου:** Η ελεγκτική εταιρεία διαθέτει τη σχετική γνώση και εμπειρία του κλάδου, γεωγραφική εμβέλεια, επαρκείς πόρους δικτύου και κατάλληλους ανθρώπους που είναι απαραίτητοι για να συνεχίσει να προσφέρει τις σχετικές υπηρεσίες στον Όμιλο. Η PwC έχει επιδείξει τη διαθεσιμότητα του απαραίτητου συνδυασμού εμπειρίας, δεξιοτήτων και γνώσεων σχετικά με τους συγκεκριμένους επιχειρηματικούς κινδύνους, διαδικασίες, συστήματα και λειτουργίες της Τράπεζας προκειμένου να αντιμετωπίσει τους κινδύνους τυχόν ουσιαστών ανακρίβειών. Από αυτή την άποψη, τυχόν πολύπλοκα λογιστικά και ελεγκτικά ζητήματα αντιμετωπίζονται από ειδικούς της ελεγκτικής εταιρείας έγκαιρα και αποτελεσματικά.
- **Επικοινωνία και αλληλεπίδραση με τη Διοίκηση:** Οι επικεφαλής καθώς και η ομάδα ελέγχου διατήρησαν έναν επαγγελματικό και ανοιχτό διάλογο με τη Διοίκηση, εξηγώντας λογιστικά και ελεγκτικά ζητήματα ή προβληματισμούς με κατανοητό τρόπο και παρέχοντας οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία ζητήθηκε από τον Όμιλο. Δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές απόψεων μεταξύ της Διοίκησης και του Ανεξάρτητου Ελεγκτή.

Η Επιτροπή έλαβε τακτικές ενημερώσεις από την PwC και τη Διοίκηση σχετικά με την πρόοδο του πλάνου εξωτερικού ελέγχου και την επίδοση της PwC στους δείκτες ποιότητας του ελέγχου.

Η Επιτροπή παρακολούθησε την πολιτική για την πρόσληψη υπαλλήλων ή πρώην υπαλλήλων του Ανεξάρτητου Ελεγκτή και δεν επισημάνθηκαν παραβάσεις της αντίστοιχης Πολιτικής της Τράπεζας κατά τη διάρκεια του έτους.

Η Επιτροπή κοινοποίησε στο Διοικητικό Συμβούλιο τα αποτελέσματα του εξωτερικού ελέγχου και ανέλυσε τον ρόλο του εξωτερικού ελέγχου και της Επιτροπής σε σχέση με την ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς.

Οι Ανεξάρτητοι Ελεγκτές παρέιχαν στην Επιτροπή την ειδική έκθεσή τους για τον έλεγχο επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του 2022, όπως απαιτείται από την ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία.

Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα

Η Επιτροπή αξιολόγησε πιθανές απειλές κατά της ανεξαρτησίας που εντόπισε η ίδια ή αναφέρθηκαν από την PwC. Η Επιτροπή θεώρησε ότι η PwC είναι ανεξάρτητη και η τελευταία, σύμφωνα με τα επαγγελματικά πρότυπα δεοντολογίας και τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς, παρέιχε στην Επιτροπή γραπτή επιβεβαίωση της ανεξαρτησίας της κατά τη διάρκεια του ελέγχου της χρήσης 2022.

Ο διορισμός της PwC εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εθνικής Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2017, οπότε της ανατέθηκε για πρώτη φορά ο έλεγχος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2017 και η επισκόπηση των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την εξάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2017. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΕΤΕ που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2022 ανέθεσε εκ νέου στην PwC τον έλεγχο των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2022 και την επισκόπηση των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την εξάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως ισχύει το 2022, απαιτείται η αλλαγή της ελεγκτικής εταιρείας κάθε πέντε διαδοχικά έτη. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 4701/2020, που επιτρέπει την παράταση των υπηρεσιών υποχρεωτικού ελέγχου πέραν της πενταετίας για περίοδο έως και 10 ετών, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, για πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κεφαλαιακή στήριξη από το ΤΧΣ, μετά από θετική αξιολόγηση και εισήγηση της Επιτροπής και επακόλουθη σχετική αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της 28ης Ιουλίου 2022, η Ετήσια Γενική Συνέλευση διόρισε την PwC ως Ανεξάρτητους Ελεγκτές του Ομίλου για τη χρήση 2022.

Μη ελεγκτικές υπηρεσίες

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό, την επισκόπηση και την παρακολούθηση της καταλληλότητας της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών από τον εξωτερικό ελεγκτή. Εφαρμόζει επίσης την Πολιτική του Ομίλου σχετικά με τις μη ελεγκτικές υπηρεσίες που ανατίθενται στον Ανεξάρτητο Ελεγκτή. Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες παρέχονται σύμφωνα με την πολιτική για την ανεξαρτησία του Ανεξάρτητου Ελεγκτή, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων. Όλες οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες εγκρίνονται είτε από την Επιτροπή είτε από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου όταν ενεργεί εντός των ορίων και των κριτηρίων που ορίζει η Επιτροπή.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, η PwC δεν παρείχε μη επιτρεπόμενες μη υποχρεωτικές ελεγκτικές υπηρεσίες. Οι μη υποχρεωτικές ελεγκτικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από την PwC περιελάμβαναν υπηρεσίες που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, ως εκπρόσωπος της Επιτροπής, έκρινε ότι ήταν προς το συμφέρον του Ομίλου να χρησιμοποιήσει την PwC για αυτές τις υπηρεσίες, διότι ήταν:

- εργασίες συναφείς με τον υποχρεωτικό έλεγχο, που πραγματοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό από μέλη της ομάδας ελέγχου, με το αντικείμενο εργασίας να συνδέεται στενά με την εργασία που εκτελέστηκε στο πλαίσιο του ελέγχου,
- εργασίες καλυπτόμενες από άλλες υπηρεσίες διασφάλισης που απαιτούν την απόκτηση κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων για τη διατύπωση συμπερασμάτων, τα οποία αποσκοπούν στην ενίσχυση του βαθμού εμπιστοσύνης των προβλεπόμενων χρηστών, εκτός του υπεύθυνου μέρους, σχετικά με την υποκείμενη πληροφορία, ή
- άλλες επιτρεπόμενες υπηρεσίες για συμβουλευτικές εκθέσεις πιστοποίησης των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας ενός οργανισμού παροχής υπηρεσιών που έχουν καταρτιστεί κυρίως για χρήση από τρίτους τελικούς χρήστες.

Για την αμοιβή της PwC, βλ. Σημείωση 45 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Αναφορά Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) σχετικά με θέματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ελέγχου

Όπως ορίζεται στην ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση» στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και τη συνεχή παρακολούθηση της εφαρμογής αυτών των διαδικασιών, οι οποίες διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και το απόρρητο των αναφορών ή των σχολίων που λαμβάνονται.

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

Η Επιτροπή ενημερώνεται από την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας σχετικά με τυχόν αναφορές δυσλειτουργιών που σχετίζονται με θέματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ελέγχου.

Κανονιστική Συμμόρφωση και λουπές δραστηριότητες της Επιτροπής

Σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης τις Αναφορές τις οποίες η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης παρουσίασε στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση και υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος, συμπεριλαμβανομένης της Έκθεσης σχετικά με θέματα που αφορούν το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Επίσης, ενέκρινε τυχόν καινούργιες πολιτικές που καταρτίστηκαν από τη Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου, τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου για θέματα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της Επιτροπής.

Επίσης, ενημερώθηκε για εκκρεμείς νομικές υποθέσεις με έμφαση σε υποθέσεις, η έκβαση των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε επίσης για τις ρυθμιστικές εξελίξεις και τις βασικές αλληλεπιδράσεις με τις ρυθμιστικές αρχές, μέσω της λήψης αντίστοιχων τακτικών εκθέσεων από τη Λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα της Επιτροπής

Σχετικά με την αξιολόγηση και την αποτελεσματικότητα της Επιτροπής βλ. ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα - Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Το συνολικό αποτέλεσμα ήταν θετικό, υποδεικνύοντας ότι υπάρχει μια αποτελεσματική Επιτροπή που εκτελεί πλήρως τα καθήκοντά της.

Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου

Το 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου (βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση - Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου» στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου).

Βασική αρχή της φιλοσοφίας του Ομίλου ΕΤΕ είναι να λειτουργεί αποτελεσματικά, έγκαιρα και αποφασιστικά, εστιάζοντας στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανάπτυξή του, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω καινοτόμων ιδεών και πρωτοποριακών λύσεων, συμβάλλοντας παράλληλα στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής προς όφελος όλων των Ενδιαφερόμενων μερών που εμπιστεύονται το εμπορικό σήμα και τη φήμη του.

Η Διοίκηση της ΕΤΕ έχει δεσμευτεί για τη συνέχιση της κοινωνικής δράσης της ΕΤΕ, δηλώνοντας το σεβασμό της για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και κατανοώντας τα χαρακτηριστικά, τις προσδοκίες και τις ανάγκες τους, μέσω της επικοινωνίας της αλληλεπίδρασης μαζί τους, για την αντιμετώπιση των ουσιαστών θεμάτων που τους απασχολούν. Για το σκοπό της συνεχούς προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης και της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας και με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση θεμάτων ESG, βιωσιμότητας και βιώσιμης χρηματοδότησης, η Τράπεζα σύστησε το 2021 την Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG) (βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης -

Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα της Τράπεζας - Εκτελεστικές Επιτροπές - Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου).

Επιπλέον, τον Φεβρουάριο του 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο ίδρυσε την Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας διασφαλίζοντας τη συνεχή παρακολούθηση και τον εντοπισμό σημαντικών εξελίξεων και μακροπρόθεσμων τάσεων στον τομέα της Καινοτομίας, της Βιωσιμότητας, της Τεχνολογίας της Πληροφορίας, του ESG και της Τραπεζικής (βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου - Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου).

Η ΕΤΕ έχει ενσωματώσει περαιτέρω τη διαχείριση των θεμάτων ESG στις Τρεις Γραμμές Άμυνας, με την εισαγωγή συγκεκριμένων ρόλων και αρμοδιοτήτων στις υπάρχουσες οργανωτικές μονάδες, καθώς και τη σύσταση νέων ομάδων σχετικών με το ESG (για τις Τρεις Γραμμές Άμυνας, βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνων») της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Σε αυτό το πλαίσιο, ένας νέος ανεξάρτητος τομέας, ο Τομέας Στρατηγικής για το Κλίμα και το Περιβάλλον, έχει συσταθεί για τον καθορισμό, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής της Στρατηγικής για το Κλίμα και το Περιβάλλον σε όλη την πρώτη γραμμή.

Έχοντας πλήρη επίγνωση της σημασίας του ρόλου της στη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία, στρατηγική απόφαση της Τράπεζας είναι η διαρκής αναβάθμιση του ρόλου και της συμβολής της στη βιώσιμη ανάπτυξη στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων και λειτουργιών της. Στο πλαίσιο αυτό, η Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου, η οποία είναι εναρμονισμένη με τις απαιτήσεις του ισχύοντος νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου και τις διεθνείς πρακτικές, εφαρμόζεται σε δράσεις που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την επιχειρηματική ηθική. Σκοπός της Πολιτικής αυτής είναι να θέσει το πλαίσιο για την ανάπτυξη δράσεων που βοηθούν στη διαχείριση των οικονομικών, κοινωνικών, διοικητικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της Τράπεζας και του Ομίλου Εταιρειών της.

Οι βασικοί άξονες των ενεργειών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Ομίλου και της Τράπεζας που πραγματοποιούνται με στόχο είτε τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων είτε την ενίσχυση των θετικών, καθώς και οι δεσμεύσεις της Τράπεζας περιγράφονται ανά κατηγορία αντικτύπου στην ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, και ειδικότερα στην υποενότητα «Περιβαλλοντικά Θέματα» για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των χρηματοδοτήσεων και της εσωτερικής λειτουργίας και των υποδομών. Για τον κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο βλ. υποενότητα «Κοινωνικά και εργασιακά θέματα».

Για τις πρωτοβουλίες βιώσιμης ανάπτυξης που ανέλαβε και ανέπτυξε η Τράπεζα το 2022, βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση - Οι επιδόσεις μας» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αντίκτυπος της Υπεύθυνης Διακυβέρνησης

Αναγνωρίζοντας τον πρωταρχικό της ρόλο ως υπεύθυνης εταιρείας, η Τράπεζα δεσμεύεται να υιοθετεί αρχές που διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης, δομές που δημιουργούν αξιόπιστα πρότυπα επαγγελματικής συμπεριφοράς και επιχειρηματικής ηθικής, πολιτικές που συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία του οργανισμού και της αγοράς και πρακτικές που συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης όλων των

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

ενδιαφερομένων μερών. Υπό αυτό το πρίσμα, η Τράπεζα εστιάζει στα ακόλουθα θέματα:

- Μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ρόλοι και εξουσίες.
- Κανονιστική συμμόρφωση και επιχειρηματική δεοντολογία (συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της διαφθοράς και της δωροδοκίας, της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και πρακτικών αθέμιτου ανταγωνισμού, υπεύθυνης φορολογικής συμπεριφοράς, προστασίας δεδομένων, υπεύθυνων πρακτικών στις διαδικασίες προμηθειών).
- Διαφάνεια και Αξιοπιστία (ακριβής, ισότιμη, έγκαιρη, τακτική, αξιόπιστη και προσβάσιμη σε όλους πληροφόρηση σχετικά με θέματα οικονομικών και μη αναφορών/ γνωστοποιήσεων).
- Πολιτικές Αποδοχών.
- Ίση μεταχείριση των μετόχων.
- Ισχυρό και αποτελεσματικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (π.χ. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων κτλ.)

Το πλήρες κείμενο της Πολιτικής Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου βρίσκεται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.nbg.gr/en/group/esg/environment/sustainable-development-policy>).

Οι βασικές μελλοντικές δραστηριότητες

Στην αρχή κάθε έτους, η Επιτροπή συζητά τις βασικές προτεραιότητές της για το επόμενο έτος. Το 2023, η Επιτροπή θα συνεχίσει να δίνει έμφαση στην αποτελεσματική εκτέλεση του Ετήσιου Πλάνου Εργασιών της για το 2023. Μια από τις βασικές προτεραιότητές της είναι η στενή παρακολούθηση των κρίσιμων λογιστικών κρίσεων και εκτιμήσεων στο πλαίσιο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και η επίβλεψη των γνωστοποιήσεων, προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, και ιδίως η εφαρμογή ισχυρών διαδικασιών και ελέγχων για την υποστήριξη αυτών των γνωστοποιήσεων ως μέρος των δημοσιεύσεων/εκθέσεων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων προς τα ενδιαφερόμενα μέρη σύμφωνα με τις κανονιστικές απαιτήσεις.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί προσεκτικά τον αντίκτυπο της αναμενόμενης εξέλιξης του οικονομικού πλαισίου (πληθωριστικές πιέσεις, αύξηση επιτοκίων, μείωση της ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, και προγράμματα εξαγοράς στοιχείων ενεργητικού), καθώς και τις επιπτώσεις από τον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία και το μεταβαλλόμενο γεωπολιτικό περιβάλλον που αυτός έχει προκαλέσει.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (Τράπεζα ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2022, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις¹ επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2022, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Ν. 4548/2018.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων».

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Τράπεζα και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ. (1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της, κατά τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2022, γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

¹ Ορισμένες γνωστοποιήσεις έχουν παρουσιαστεί σε διάφορα σημεία της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, αντί στις σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι γνωστοποιήσεις αυτές, στις οποίες παραπέμπουν οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, επισημαίνονται ως ελεγμένες.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών, και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κύριο θέμα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας το κύριο θέμα ελέγχου
<p>Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9</p> <p>Το υπόλοιπο των προ προβλέψεων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος, εξαιρουμένων των προς πώληση, ανερχόταν σε 34,7 δις ευρώ για την Τράπεζα και 36,6 δις ευρώ για τον Όμιλο, με συνολικές προβλέψεις ΑΠΖ 1,4 δις ευρώ και 1,5 δις ευρώ αντίστοιχα.</p> <p>Ο υπολογισμός των ΑΠΖ απαιτεί από τη Διοίκηση την άσκηση σημαντικής κρίσης και τη διενέργεια παραδοχών που εμπεριέχουν υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το τρέχον μακροοικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον, τα υψηλά επίπεδα πληθωρισμού και το διεθνές περιβάλλον ανοδικών επιτοκίων.</p> <p>Λόγω του ύψους των ΑΠΖ, αλλά και του σημαντικού βαθμού κρίσης που απαιτείται από τη διοίκηση στους υπολογισμούς απομείωσης, η σχετική πρόβλεψη απομείωσης έχει κριθεί ιδιαίτερα σημαντική για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την τρέχουσα χρήση.</p> <p>Οι σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών που σχετίζονται με τη διαχείριση και επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου από την Τράπεζα και τον Όμιλο, και με την πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, συμπεριλαμβάνονται στην σημείωση 3.6 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p> <p>Αυτές περιελάμβαναν:</p> <ul style="list-style-type: none">Την ανάπτυξη από την Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης του Ομίλου ενός αριθμού μελλοντικών μακροοικονομικών σεναρίων και των σχετικών πιθανοτήτων πραγματοποίησής τους, τα οποία ενσωματώνονται στη διαδικασία κατάταξης σε Στάδια και στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.Τις σημαντικές παραδοχές για το αν οι χορηγήσεις, που υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση, έχουν υποστεί απομείωση, καθώς και την εκτίμηση της ΑΠΖ τους, με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές από πληρωμές και ρευστοποίηση εξασφαλίσεων, καθώς και το χρόνο είσπραξής τους.Τις μεθοδολογίες των στατιστικών μοντέλων απομείωσης που χρησιμοποιούνται για τον	<p>Η εργασία μας περιέλαβε την κατανόηση της διαδικασίας της διοίκησης και την αξιολόγηση του σχεδιασμού διακυβέρνησης και των δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με τον προσδιορισμό της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.</p> <p>Κατανοήσαμε την διαδικασία της εκτίμησης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους και αξιολογήσαμε τη σχεδίαση, εφαρμογή και λειτουργία των βασικών εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με: (i) τον προσδιορισμό των μακροοικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιήθηκαν και των σταθμίσεων που εφαρμόστηκαν σε αυτά με βάση την πιθανότητα να υλοποιηθούν, (ii) την παρακολούθηση και την επικύρωση των μοντέλων απομείωσης, και (iii) τη ροή της βασικής πληροφόρησης από τα συστήματα παραγωγής στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ΑΠΖ.</p> <p>Πραγματοποιήσαμε τις ακόλουθες διαδικασίες, με την υποστήριξη, όπου κρίθηκε αναγκαίο, των εξειδικευμένων στελεχών μας:</p> <ul style="list-style-type: none">Για την παραγωγή, επιλογή και τη στάθμιση που εφαρμόστηκε στα μακροοικονομικά σενάρια: (i) αξιολογήσαμε την καταλληλότητα της επιλογής και χρήσης των εξωτερικών δεδομένων, (ii) Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την κατάρτιση των μακροοικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιήθηκαν και για τον προσδιορισμό των σταθμίσεων που εφαρμόστηκαν σε αυτά με βάση την πιθανότητα να υλοποιηθούν, και (iii) Αξιολογήσαμε τον κίνδυνο μεροληψίας στις προγνώσεις, καθώς και την ύπαρξη αντίθετων ενδείξεων.Στις περιπτώσεις στις οποίες οι προβλέψεις απομείωσης υπολογίστηκαν σε συλλογική βάση: (i) εξετάσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης, συμφωνώντας τα στοιχεία αυτά με τα συστήματα από τα οποία προήλθαν, (ii) αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μοντέλων, συμπεριλαμβανομένων των σημαντικών παραδοχών και της ποιότητας των παρατηρήσιμων δεδομένων που

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2022

προσδιορισμό της πιθανότητας αθέτησης (ΠΑ), του ανοίγματος σε αθέτηση (ΑΣΑ) και της ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (ΖΠΑ), για τις χορηγήσεις οι οποίες αξιολογούνται συλλογικά, για τις οποίες οι προβλέψεις ΑΠΖ υπολογίζονται σε συλλογική βάση ανά τύπο χαρτοφυλακίου, καθώς και την επικύρωση της απόδοσής των εν λόγω μοντέλων.

- ο Τις επιπλέον προσαρμογές που εφαρμόζει η διοίκηση, όπου αξιολογεί πως οι υπολογισθείσες ζημιές δεν είναι κατάλληλες, είτε λόγω περιορισμών των μοντέλων, ή όταν δεν αποτυπώνονται οι αναδυόμενοι κίνδυνοι ή οι υφιστάμενες συνθήκες.
- ο Τις εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με την επιμέτρηση των δανείων που κατηγοριοποιούνται ως διακρατούμενα προς πώληση, είτε μέσω άμεσων πωλήσεων ή τιτλοποιήσεων.

χρησιμοποιήθηκαν για τη διαμόρφωση των παραμέτρων των εν λόγω μοντέλων, και (iii) αξιολογήσαμε το εύλογο της μεθοδολογίας του μοντέλου απομείωσης που εφαρμόσε η διοίκηση και των κύριων κρίσεων που υιοθετήθηκαν στα μοντέλα για να προσδιοριστούν οι παράμετροι πιστωτικού κινδύνου για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.

Πρόσθετα, η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες ελέγχου ουσιώδους εξασφάλισης:

- ο Για ένα δείγμα δανείων για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη σε ατομική βάση, επανυπολογίσαμε την απομείωση και εξετάσαμε βασικές παραμέτρους συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων ταμειακών εισροών, του εκτιμώμενου χρόνου της εισπραξής τους, των προεξοφλητικών επιτοκίων που έχουν χρησιμοποιηθεί και της αποτίμησης των ληφθεισών εξασφαλίσεων που συμπεριλήφθηκαν στις αναμενόμενες ταμειακές ροές.
- ο Για το παραπάνω δείγμα εξετάσαμε τις σχετικές συμβάσεις και λοιπά υποστηρικτικά έγγραφα ώστε να επιβεβαιώσουμε την ύπαρξη και το νόμιμο δικαίωμα στις εξασφαλίσεις. Αξιολογήσαμε τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των εξασφαλίσεων, συγκρίνοντας αυτές με τις πολιτικές της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και με τα εκτιμητικά πρότυπα.
- ο Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα των αναπροσαρμογών που πραγματοποίησε η διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις και περιστάσεις.
- ο Για τα διακρατούμενα προς πώληση δάνεια, είτε μέσω άμεσων πωλήσεων ή τιτλοποιήσεων, εξετάσαμε τις σχετικές προσφορές ή/και συμφωνίες και αξιολογήσαμε τους υπολογισμούς της διοίκησης για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας τους.

Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι μεθοδολογίες, οι παραδοχές των μοντέλων απομείωσης, οι κρίσεις της διοίκησης τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της απομείωσης, καθώς και οι σχετικές γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.

Ανακτησιμότητα Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων («ΑΦΑ»)

Η Τράπεζα και ο Όμιλος, όπως αναφέρεται στην σημείωση 27 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αναγνώρισαν ΑΦΑ ύψους 4,7 δις ευρώ

Έχουμε αξιολογήσει το εύλογο των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση του επιχειρηματικού πλάνου, το οποίο εγκρίθηκε από

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2022

σε σχέση με φορολογικά εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές.

Η αναγνώριση και η επιμέτρηση του ΑΦΑ θεωρήθηκε σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς εμπεριέχει σημαντικές λογιστικές παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης και υψηλό βαθμό κρίσης σχετικά με την ικανότητα ύπαρξης επαρκών μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις μπορείτε να ανατρέξετε στις σημείωση 3.2 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν αναγνωρίσει ΑΦΑ για εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές στον βαθμό που θεωρούν ότι είναι ανακτήσιμες. Οι διαφορές αυτές αφορούν κυρίως:

- ο Τις ζημιές που προέκυψαν από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (PSI+) και στο πρόγραμμα επαναγοράς του ελληνικού χρέους το 2012, οι οποίες υπόκεινται σε φορολογική απόσβεση για 30 έτη ξεκινώντας από το 2012, και
- ο Τις ζημιές που προκύπτουν από απομείωση δανείων οι οποίες μπορούν να συμψηφιστούν έναντι μελλοντικών φορολογητέων κερδών σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.

Η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων ΑΦΑ εξαρτάται από την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη που θα καλύπτουν τις εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές όταν οι εν λόγω διαφορές οριστικοποιηθούν για φορολογικούς σκοπούς.

Η αξιολόγηση της διοίκησης αναφορικά με την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη απαιτεί τις ακόλουθες σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις:

- ο παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας και του Ομίλου, τα οποία ενδέχεται να επηρεαστούν από τους κινδύνους και την αβεβαιότητα που πηγάζουν από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας,
- ο προβλέψεις που πρέπει να καλύπτουν τον χρονικό ορίζοντα έως τη νομική εκπνοή της περιόδου εντός της οποίας μπορεί να ανακτηθεί η ΑΦΑ, και
- ο προσαρμογές που απαιτούνται για την εκτίμηση των φορολογητέων κερδών από τα προβλεπόμενα λογιστικά κέρδη για να συνάγεται το ποσό της ΑΦΑ που θα μπορεί να ανακτηθεί σε μελλοντικές χρήσεις.

το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που σχετίζονται με την υλοποίηση του και την αβεβαιότητα που πηγάζει από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα:

- ο Συγκρίναμε τις εν λόγω παραδοχές με τις δικές μας προσδοκίες που βασίζονται στη γνώση του κλάδου και την κατανόηση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας,
- ο Πραγματοποιήσαμε μια ανάλυση ευαισθησίας για να προσδιορίσουμε την επίδραση ενδεχόμενων μεταβολών στις παραδοχές και τον τρόπο με τον οποίο η αβεβαιότητα της εκτίμησης μπορεί να επηρεάσει την προβλεπόμενη κερδοφορία της Τράπεζας και του Ομίλου.

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης ανακτησιμότητας που διενεργήσαμε, επισκοπήσαμε την καταλληλότητα των αναπροσαρμογών που πραγματοποιήθηκαν για τη μετατροπή των λογιστικών κερδών σε φορολογητέα κέρδη και αξιολογήσαμε τις προβλέψεις της διοίκησης πέρα από τον χρονικό ορίζοντα του επιχειρηματικού πλάνου. Επίσης, οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν και αξιολόγηση της ερμηνείας της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας από τη διοίκηση σε σχέση με τις λογιστικές διαγραφές και τη σταδιακή απόσβεση της οριστικής φορολογικής ζημιάς από πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων και διακανονισμούς άφεσης χρέους.

Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι παραδοχές και οι κρίσεις της διοίκησης, τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των ΑΦΑ, καθώς και οι σχετικές γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 12.

Πληροφοριακά συστήματα

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται, γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας και παρουσιάζονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και του Ομίλου και τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες ασφαλείας που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.

Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει ένα πλαίσιο διακυβέρνησης, δικλίδων ασφαλείας και εφαρμογών πληροφορικής για να αντιμετωπιστούν ρίσκα σχετικά με τη διαχείριση των προσβάσεων, την ανάπτυξη εφαρμογών και την αδιάλειπτη ορθή λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και την επεξεργασία και ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Θεωρήσαμε ότι τα πληροφοριακά συστήματα είναι μια σημαντική περιοχή του ελέγχου μας εξαιτίας της πολυπλοκότητας, του υψηλού αριθμού των συναλλαγών και της σημασίας τους σε σχέση με την λειτουργία και τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και την υλοποίηση του νέου συστήματος λογιστικοποίησης συναλλαγών κατά τη διάρκεια του έτους.

Εμπλέξαμε ειδικούς για την αξιολόγηση γενικών δικλίδων ασφαλείας των πληροφορικών συστημάτων που υποστηρίζουν σημαντικές για τον οικονομικό έλεγχο εφαρμογές, υποκείμενες υποδομές και εξαρτήσεις πληροφορικής που σχετίζονται με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι τομείς ελέγχου των γενικών δικλίδων ασφαλείας των πληροφοριακών συστημάτων που αξιολογήθηκαν περιελάμβαναν πρόσβαση σε προγράμματα και δεδομένα, λειτουργίες πληροφορικής, ανάπτυξη προγραμμάτων και διαχείριση αλλαγών.

Σε ό,τι αφορά την υλοποίηση του νέου συστήματος λογιστικοποίησης συναλλαγών, εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, την επάρκεια συγκεκριμένων ελέγχων ανάπτυξης προγραμμάτων. Επιπλέον, πραγματοποιήσαμε διαδικασίες για την επιβεβαίωση των κανόνων λογιστικής απεικόνισης των συναλλαγών για όλες τις συναλλαγές που προέρχονται από τα συστήματα εντός του εύρους του χρηματοοικονομικού ελέγχου, καθώς και εξετάσαμε και τις μη αυτόματες εγγραφές γενικής λογιστικής.

Επίσης εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, τις αυτοματοποιημένες και μη αυτοματοποιημένες δικλίδες ασφαλείας, που ήταν βασικές για τον έλεγχό μας ώστε να αξιολογήσουμε την πληρότητα και την ακρίβεια συγκεκριμένων συστημικών υπολογισμών, την παραγωγή συγκεκριμένων αναφορών, και όπου ήταν εφαρμόσιμο, πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση, είναι οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, οι Γνωστοποιήσεις του Ν.4261/2014, Αρ. 81, οι Γνωστοποιήσεις του Ν.4261/2014, Αρ. 82 και η Πληροφόρηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας, δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από το Ν. 4548/2018, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2022

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2022 αντιστοιχούν στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150, 151, 153 και 154 του Ν. 4548/2018,
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις (γ) και (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον, με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας για την Τράπεζα και τον Όμιλο και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Ν. 4548/2018, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2022

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 30 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί, καλύπτοντας μια συνολική περίοδο ελέγχου 6 ετών, με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

3. Κανονισμός Λειτουργίας

Η Τράπεζα διαθέτει Κανονισμό Λειτουργίας σύμφωνα με το περιεχόμενο που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 4706/2020.

4. Έκθεση Διασφάλισης επί του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου Αναφοράς

Εξετάσαμε τα ψηφιακά αρχεία της Τράπεζας και του Ομίλου, τα οποία καταρτίστηκαν σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Ενιαίο Ηλεκτρονικό Μορφότυπο (ESEF) που ορίζεται από τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) 2019/815, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/1989 (εφεξής "Κανονισμός ESEF"), και τα οποία περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2022

Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2022, σε μορφή XHTML 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2022-12-31-el.html, καθώς και το προβλεπόμενο αρχείο XBRL 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2022-12-31-el.zip με την κατάλληλη σήμανση, επί των προαναφερόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων συμπεριλαμβανομένων και των λοιπών επεξηγηματικών πληροφοριών (Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

Κανονιστικό πλαίσιο

Τα ψηφιακά αρχεία του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου καταρτίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό ESEF και την 2020/C 379/01 Ερμηνευτική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2020, όπως προβλέπεται από το Ν. 3556/2007 και τις σχετικές ανακοινώσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αθηνών (εφεξής “Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF”).

Συνοπτικά το Πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- Όλες οι ετήσιες οικονομικές εκθέσεις θα πρέπει να συντάσσονται σε μορφότυπο XHTML.
- Όσον αφορά τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, η χρηματοοικονομική πληροφόρηση, που περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, καθώς επίσης και η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που περιλαμβάνεται στις λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες, θα πρέπει να επισημαίνεται με ετικέτες XBRL (XBRL ‘tags’ και ‘block tag’), σύμφωνα με την Ταξινόμια του ESEF (ESEF Taxonomy), όπως ισχύει. Οι τεχνικές προδιαγραφές για τον ESEF, συμπεριλαμβανομένης και της σχετικής ταξινόμιας, παρατίθενται στα Ρυθμιστικά Τεχνικά Πρότυπα (Regulatory Technical Standards) του ESEF.

Οι απαιτήσεις που ορίζονται από το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF αποτελούν κατάλληλα κριτήρια για να εκφράσουμε συμπέρασμα που παρέχει εύλογη διασφάλιση.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και υποβολή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου, για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2022, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται από το Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των ψηφιακών αρχείων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνες του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι ο σχεδιασμός και η διενέργεια αυτής της εργασίας διασφάλισης, σύμφωνα με την υπ’ αρ. 214/4/11.02.2022 Απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) και τις “Κατευθυντήριες οδηγίες σε σχέση με την εργασία και την έκθεση διασφάλισης των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών επί του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου Αναφοράς (ESEF) των εκδοτών με κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα”, όπως εκδόθηκαν από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών την 14/02/2022 (εφεξής “Κατευθυντήριες Οδηγίες ESEF”), έτσι ώστε να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση ότι οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου που καταρτίστηκαν από τη διοίκηση σύμφωνα με τον ESEF συμμορφώνονται από κάθε ουσιώδη άποψη με το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF.

Η εργασία μας διενεργήθηκε σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ), όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και επιπλέον έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές υποχρεώσεις ανεξαρτησίας, σύμφωνα με το Ν. 4449/2017 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014.

Η εργασία διασφάλισης που διενεργήσαμε καλύπτει περιοριστικά τα αντικείμενα που περιλαμβάνονται στις Κατευθυντήριες Οδηγίες ESEF και διενεργήθηκε σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Εργασιών Διασφάλισης 3000, “Έργα Διασφάλισης Πέραν Ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Οικονομικής Πληροφόρησης”. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι η εργασία αυτή θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα αναφορικά με μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του κανονισμού ESEF.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2022

Συμπέρασμα

Με βάση τη διενεργηθείσα εργασία και τα τεκμήρια που αποκτήθηκαν, διατυπώνουμε το συμπέρασμα ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2022, σε μορφή αρχείου XHTML 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2022-12-31-el.html, καθώς και το προβλεπόμενο αρχείο XBRL 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2022-12-31-el.zip με την κατάλληλη σήμανση, επί των προαναφερόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των λοιπών επεξηγηματικών πληροφοριών, έχουν καταρτιστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονιστικού Πλαισίου ESEF.

ΠράιςγουοτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λεωφ. Κηφισίας 260, Χαλάνδρι 152 32
Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2023
Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δέσποινα Μαρίνου
Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 17681

NATIONAL BANK
OF GREECE

Όμιλος και Τράπεζα

Χρηματοοικονομικές καταστάσεις

2022

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

31 Δεκεμβρίου 2022

ΕΚΑΤ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17	14.226	15.827	13.957	15.539
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	18	2.900	3.639	2.854	3.539
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	19	395	314	375	295
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	1.962	4.331	1.962	4.331
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	21	35.561	30.439	33.782	28.886
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	22	13.190	14.937	12.905	14.552
Ακίνητα επενδύσεων	23	71	80	2	2
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	43	-	-	759	1.133
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	24	175	18	172	17
Λογισμικό	25	431	353	424	345
Ενσώματα πάγια στοιχεία	26	1.565	1.655	1.164	1.240
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	4.705	4.912	4.692	4.906
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	15	208	289	205	285
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	28	2.229	2.671	2.122	2.584
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	29	495	4.493	441	866
Σύνολο ενεργητικού		78.113	83.958	75.816	78.520
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	30	9.811	14.731	10.027	14.900
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	1.923	3.014	1.923	3.014
Υποχρεώσεις προς πελάτες	31	55.192	53.493	53.704	52.228
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	32	1.731	912	1.731	912
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	33	63	79	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	16	15	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	11	248	271	246	269
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		2	4	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	34	2.627	2.250	2.302	1.956
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	29	25	3.417	-	-
Σύνολο παθητικού		71.638	78.186	69.933	73.279
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	36	915	915	915	915
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	36	3.542	13.866	3.539	13.863
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	38	1.995	(9.264)	1.429	(9.537)
Ποσά αναγνωρισμένα απευθείας στα ίδια κεφάλαια σχετιζόμενα με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση		-	233	-	-
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		6.452	5.750	5.883	5.241
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	39	23	22	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		6.475	5.772	5.883	5.241
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		78.113	83.958	75.816	78.520

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως 31.12.2022	31.12.2021	Από 1.1 έως 31.12.2022	31.12.2021
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
		1.521	1.361	1.412	1.260
		(152)	(149)	(162)	(158)
		1.369	1.212	1.250	1.102
	6				
		464	421	414	370
		(117)	(134)	(103)	(121)
	7	347	287	311	249
	8	346	180	339	172
	8	60	283	60	283
	9	233	(59)	220	(81)
		2.355	1.903	2.180	1.725
	10	(475)	(545)	(439)	(503)
	12	(208)	(207)	(178)	(179)
	23, 25, 26	(172)	(163)	(155)	(142)
	13	(280)	(78)	(252)	(60)
	14	(67)	(111)	(67)	(109)
		2	-	-	-
		1.155	799	1.089	732
	15	(263)	(15)	(263)	-
		892	784	826	732
Διακοπείσες δραστηριότητες					
	29	230	85	(13)	(3)
		1.122	869	813	729
Αναλογούντα σε:					
		2	2	-	-
		1.120	867	813	729
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
	16	€0,97	€0,86	€0,90	€0,80
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες					
	16	€1,22	€0,95	€0,89	€0,80

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως 31.12.2022	31.12.2021	Από 1.1 έως 31.12.2022	31.12.2021
Κέρδη περιόδου		1.122	869	813	729
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):					
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		(246)	(88)	-	-
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους		(212)	(145)	(211)	(145)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(125)	10	(13)	1
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών, μετά από φόρους		18	22	18	22
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης, μετά από φόρους		110	-	-	-
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		(455)	(201)	(206)	(122)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:					
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρώμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους		(10)	11	(11)	10
Επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης / περιουσιακού στοιχείου από παροχές στο προσωπικό, μετά από φόρους		44	9	35	10
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		34	20	24	20
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	37	(421)	(181)	(182)	(102)
Συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου		701	688	631	627
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		2	2	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		699	686	631	627

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2023

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

εκατ. €	Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας									Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Μετοχικό Κεφάλαιο Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο Κοινές μετοχές	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά και αποτ/ματα εις νέον			
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020 & την 1 Ιανουαρίου 2021	2.744	13.866	(1)	417	59	(111)	(40)	(208)	(11.661)	5.065	20	5.085
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(223)	10	-	22	9	-	(182)	-	(182)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	1	-	-	-	-	(1)	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	867	867	2	869
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 37)	-	-	-	(222)	10	-	22	9	866	685	2	687
Μείωση ονομαστικής αξίας μετοχής (Σημείωση 36)	(1.829)	-	-	-	-	-	-	-	1.829	-	-	-
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συνδεδεμένων επιχειρήσεων (Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	(1)
	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2021 και την 1 Ιανουαρίου 2022	915	13.866	-	195	69	(111)	(18)	(199)	(8.967)	5.750	22	5.772
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(457)	(125)	110	18	44	(9)	(419)	-	(419)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(11)	-	-	-	-	11	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	1.120	1.120	2	1.122
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 37)	-	-	-	(468)	(125)	110	18	44	1.122	701	2	703
Συμφιψισμός ζημιών με διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ τα άρτιο και αποθεματικά (Σημείωση 36)	-	(10.324)	-	-	-	-	-	-	10.324	-	-	-
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	(1)	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2022	915	3.542	-	(273)	(56)	(1)	-	(155)	2.480	6.452	23	6.475

Οι σημειώσεις στις σελίδες 228 μέχρι 366 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

Εκατ. €	Μετοχικό Κεφάλαιο Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο Κοινές μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμακίων ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά & αποστ/ματα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020 & την 1 Ιανουαρίου 2021	2.744	13.863	76	(52)	(40)	(199)	(11.777)	4.615
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	(136)	1	22	10	-	(103)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	1	-	-	-	(1)	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	729	729
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 37)	-	-	(135)	1	22	10	728	626
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου (Σημείωση 36)	(1.829)	-	-	-	-	-	1.829	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2021 & την 1 Ιανουαρίου 2022	915	13.863	(59)	(51)	(18)	(189)	(9.220)	5.241
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	(211)	(13)	18	35	-	(171)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	(11)	-	-	-	11	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	813	813
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 37)	-	-	(222)	(13)	18	35	824	642
Συμψηφισμός ζημιών με διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και αποθεματικά (Σημείωση 36)	-	(10.324)	-	-	-	-	10.324	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2022	915	3.539	(281)	(64)	-	(154)	1.928	5.883

Οι σημειώσεις στις σελίδες 228 μέχρι 366 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022

ΕΚΑΤ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2022	31.12.2021	Από 1.1 έως 31.12.2022	31.12.2021
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων				
Κέρδη προ φόρων	1.392	901	1.074	729
Προσαρμογές για:				
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	341	12	494	14
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων (βλ. σημειώσεις 23, 25 και 26)	172	163	155	142
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου, υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	65	101	72	96
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	104	75	188	88
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	15	25	8	8
Αναλογία (κερδών) / ζημιών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(2)	-	-	-
Αποτέλεσμα από αντιστάθμιση κινδύνου εύλογης αξίας και ταμειακών ροών	(1)	34	(1)	34
Έσοδα από μερίσματα αξιογράφων επενδύσεων	(3)	(4)	(3)	(3)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(21)	(8)	-	(4)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση θυγατρικών	(30)	-	-	-
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση αξιογράφων επενδύσεων	27	(182)	24	(172)
Κέρδος από την ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (βλ. σημείωση 22)	-	(209)	-	(209)
Δεδουλευμένοι τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και αποτελέσματα από επαναγορά πιστωτικών τίτλων	6	-	(2)	2
Δεδουλευμένοι τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(6)	16	(7)	16
Προσαρμογές αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4	2	4	2
Λοιπές μη ταμειακές λειτουργικές ροές	11	(1)	56	14
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	3.340	183	4.132	223
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	37	3	3	4
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.621	232	3.179	298
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(72)	212	(68)	207
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	2.492	1.236	2.492	1.235
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(2.180)	(1.078)	(2.043)	(1.125)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	442	(422)	569	(396)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	(3.148)	5.534	(3.649)	5.607
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(4.950)	1.995	(4.873)	1.879
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.696	4.430	1.472	4.701
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	(661)	(567)	(661)	(567)
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	(10)	(21)	3	(25)
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	329	80	-	-
Φόρος εισοδήματος που (καταβλήθηκε) / εισπράχθηκε	21	32	54	52
Λοιπά στοιχεία παθητικού	427	(415)	356	(433)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	1.925	6.630	2.051	6.573
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων				
Απόκτηση θυγατρικών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων που αποκτήθηκαν	-	-	(2)	-
Συμμετοχή στην (αύξηση)/μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	(53)	(19)
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων που πωλήθηκαν	214	-	623	-
(Απόκτηση)/πώληση συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(155)	-	(155)	-
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	3	4	4	3
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(193)	(179)	(176)	(167)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	51	19	10	5
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(7.942)	(13.122)	(7.321)	(11.571)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	6.940	13.006	5.908	11.582
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(1.082)	(272)	(1.162)	(167)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων				
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	907	19	883	-
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	(62)	-	(22)	-
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	(61)	(57)	(50)	(45)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	15	16	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	(14)	(15)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	785	(37)	811	(45)
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	(8)	-	-	(1)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων	1.620	6.321	1.700	6.360
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	16.105	9.784	15.810	9.450
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου (βλ. σημείωση 41)	17.725	16.105	17.510	15.810

Οι σημειώσεις στις σελίδες 228 μέχρι 366 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 182 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, εταιρική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, και στο εξωτερικό μέσω του υποκαταστήματος στην Κύπρο και των θυγατρικών του στη Βόρεια Μακεδονία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Κύπρο, στο Λουξεμβούργο, στην Ολλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σε συνέχεια της σχετικής απόφασης της Τράπεζας το 2021, ο Όμιλος τερμάτισε τη δραστηριότητά του στην Αίγυπτο, στη Μάλτα και στο υποκατάστημα στο Λονδίνο και συνεπώς τα υποκαταστήματα στην Αίγυπτο και στο Λονδίνο και οι θυγατρικές NBG Malta Ltd (προηγούμενη επωνυμία NBG Bank Malta Ltd) και NBG Malta Holdings Ltd τέθηκαν σε εκκαθάριση.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Γκίκας Α. Χαρδούβελης

Εκτελεστικά Μέλη

Παύλος Κ. Μυλωνάς
Χριστίνα Θ. Θεοφιλίδη

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη

Αβραάμ Κ. Γούναρης - Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος
Anne Clementine L. Marion-Bouchacourt
Claude Edgar L.G. Piret
Wietze J.P. Reehoorn
Matthieu A. Kiss
Elena Ana E.V. Cernat
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση
Jayaraka (JP) C.S. Rangaswami
Αθανάσιος Σ. Ζαρκαλής

Μη Εκτελεστικό Μέλος - Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (N3864/2010)

Περικλής Φ. Δρούγκας

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη και με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων το 2024.

Επίσης, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2022, αποφάσισε την αύξηση του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από δώδεκα (12) σε δεκατρία (13) και την εκλογή του κ. Αθανάσιου Ζαρκαλή ως νέου Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, σε πλήρωση της νέας θέσης στο Διοικητικό Συμβούλιο, με θητεία ίση με τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, δηλαδή μέχρι την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2024.

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας

Οι παρούσες Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί για έκδοση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας στις 13 Μαρτίου 2023.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 (οι «Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (συμπεριλαμβανομένων των συμβολαίων παραγώγων), τα

οποία έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία τους. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, που έχουν καθορισθεί ως αντισταθμισμένα στοιχεία σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και σε διαφορετική περίπτωση θα αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος, προσαρμόζονται έτσι ώστε να καταγράφουν τις μεταβολές της εύλογης αξίας που αποδίδονται στους αντισταθμισμένους κινδύνους.

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν για την προετοιμασία των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για τα έτη 2022 και 2021, αφού ελήφθησαν υπόψη οι τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ, όπως αυτές περιγράφονται κατωτέρω στη Σημείωση 2.3 «Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες». Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναμορφώθηκαν προκειμένου να συνάδουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Η σύνταξη των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων μη διαπραγματεύσιμων σε ενεργές αγορές συμπεριλαμβανομένων παραγώγων μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά και συγκεκριμένων χρεωστικών τίτλων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων, αξιολόγηση της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, υποχρεώσεις από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Παρόλο που αυτές οι εκτιμήσεις στηρίζονται στις βέλτιστες γνώσεις της Διοίκησης για τα σημερινά γεγονότα και εξελίξεις, τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται, τελικώς, να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτισθεί στη βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας («going concern») για τον Όμιλο (βλέπε Σημείωση 2.2 «Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας»).

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων, πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών».

Το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου είναι το Ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρίας. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται σε Ευρώ έχουν στρογγυλοποιηθεί στο πλησιέστερο εκατομμύριο.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Λαμβάνοντας υπόψη (α) την σημαντική και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία του Ομίλου και της Τράπεζας (β) την τρέχουσα πρόσβαση στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά ποσά διαθέσιμων ενεχύρων, καθώς και τους Δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100% (γ) την τρέχουσα χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») αποκλειστικά μέσω των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTROs») (δ) τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («CET1») του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο οποίος υπερέβη τον ελάχιστο δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων Απαιτήσεων («OCR»), (ε) την εκτεταμένη και συνεχή δημοσιονομική και νομισματική υποστήριξη από τις ευρωπαϊκές και τις ελληνικές αρχές για την αντιμετώπιση της άνευ προηγουμένου κρίσης της πανδημίας COVID-19 στο 2020 και 2021, (στ) την ενεργοποίηση νέων δημοσιονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών του πληθωρισμού και (ζ) την αμελητέα έκθεση του Ομίλου στη Ρωσία και Ουκρανία και τις ενέργειες της Διοίκησης στην αντιμετώπιση της κρίσης (βλ. Σημείωση 47 «Κρίση στην Ουκρανία»), το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τον Όμιλο και την Τράπεζα, η εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής του δραστηριότητας για την κατάρτιση αυτών των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι κατάλληλη.

Κερδοφορία

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, τα κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €892 εκατ. και €826 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, ενώ τα κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €0,97 και €0,90 για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα.

Ρευστότητα

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μέσω πράξεων TLTROs ανήλθε σε €8,1 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €11,6 δισ. από TLTROs). Επιπρόσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2022, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €25,9 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR να ανέρχονται σε επίπεδα άνω του 100%.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1) («CET1») και ο Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 16,6% και 17,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,75% για το 2022, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου (βλ. Σημείωση 4.6 «Κεφαλαιακή επάρκεια»).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα διατήρησε την ανοδική δυναμική της στο σύνολο του 2022, σύμφωνα με τα στοιχεία εθνικών λογαριασμών για το εννιάμηνο του 2022, επιδεικνύοντας ανθεκτικότητα στις αυξανόμενες προκλήσεις από τον υψηλό πληθωρισμό και την έντονη γεωπολιτική αβεβαιότητα, και υπερβαίνοντας τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Ο ρυθμός αύξησης του ελληνικού Ακαθάριστου Εγχωρίου Προϊόντος («ΑΕΠ») ανήλθε σε 5,9% ετησίως στο εννιάμηνο του 2022, σε σχέση με το μέσο όρο της Ευρωζώνης ύψους 4,0% ετησίως. Η δυναμική ανάκαμψη του τουρισμού και των υπόλοιπων υπηρεσιών, η πρόσθετη δημοσιονομική στήριξη, καθώς και η διατηρήσιμη βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας και το επιχειρηματικό περιβάλλον, άμβλυναν την αρνητική επίδραση του πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημα.

Η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 9,5% ετησίως το εννιάμηνο του 2022, ενώ ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατέγραψε ετήσια αύξηση 10,2% και ανήλθε στο 13,6% του ΑΕΠ, ποσοστό που αποτελεί υψηλό 11 ετών. Οι συνθήκες στην αγορά εργασίας παρέμειναν ιδιαίτερα ευνοϊκές, αντισταθμίζοντας μέρος της αρνητικής επίδρασης του πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημα. Η εντυπωσιακή ανάκαμψη του τουρισμού συνεισέφερε σημαντικά στην οικονομική μεγέθυνση, με τις πλέον πρόσφατες τάσεις να προμηνύουν νέο ιστορικό υψηλό όσον αφορά τα τουριστικά έσοδα (τα οποία έχουν αυξηθεί κατά €6,8 δισ. σε ετήσια βάση το ενδεκάμηνο του 2022 και ανέρχονται στο 97,6% του αντίστοιχου επιπέδου του 2019).

Οι θετικές επιδράσεις μέσω των ανατιμήσεων περιουσιακών στοιχείων και η αύξηση των μη μισθολογικών εισοδημάτων υποστήριξαν, επίσης, την κατανάλωση των νοικοκυριών. Οι τιμές κατοικιών, οι οποίες αποτελούν το 80%, τουλάχιστον, του αποθέματος περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών, αυξήθηκαν κατά 10,4% ετησίως το εννιάμηνο του 2022 (+11,2% ετησίως το 3^ο τρίμηνο του 2022), σημειώνοντας σωρευτική ανατίμηση περίπου 40% μεταξύ του 3^{ου} τριμήνου του 2017 και του 3^{ου} τριμήνου του 2022.

Η επιχειρηματική κερδοφορία, όπως προσεγγίζεται από το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα (εξαιρουμένου του μικτού εισοδήματος) του ελληνικού επιχειρηματικού τομέα, ανήλθε σε υψηλό 10 ετών ύψους €44,6 δισ. το εννιάμηνο του 2022, καταγράφοντας τον υψηλότερο ρυθμό αύξησης των τελευταίων 20 ετών. Η ισχυρή κερδοφορία αντανάκλα την προσαρμοστικότητα και την αντοχή του ανταγωνιστικού επιχειρηματικού τομέα έναντι στο αυξανόμενο κόστος παραγωγής, ο οποίος εμφανίζει ενισχυμένη τιμολογιακή δύναμη, υποστηριζόμενος από ευνοϊκές συνθήκες ζήτησης.

Οι ευνοϊκές συνθήκες κυκλικής ανάκαμψης της οικονομίας ενίσχυσαν τις δημοσιονομικές επιδόσεις έναντι των ανοδικά αναθεωρημένων δημοσιονομικών στόχων για το 2022, παρά το κόστος παροχής πρόσθετης δημοσιονομικής στήριξης το 4^ο τρίμηνο του 2022 και τις αρχές του 2023, με στόχο την άμβλυνση του αντίκτυπου από τις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας. Η δημοσιονομική στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις για το σύνολο του 2022 εκτιμάται στα €11,5 δισ., σε όρους ακαθάριστης αξίας, αποτελούμενη κυρίως από επιδοτήσεις στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος και άλλες σχετιζόμενες με την ενέργεια ενισχύσεις. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός για το 2023 στοχεύει σε επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος 0,7% του ΑΕΠ, από εκτιμώμενο πρωτογενές έλλειμμα 1,6% του ΑΕΠ το 2022. Το δημόσιο χρέος της Ελλάδας ως ποσοστό του ΑΕΠ κατέγραψε εντυπωσιακή μείωση 24,7 ποσοστιαίων μονάδων, σε ετήσια βάση, το 3^ο τρίμηνο του 2022 – επίδοση που συνιστά την μεγαλύτερη βελτίωση μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης – και ανήλθε σε 178,2% του ΑΕΠ, ενώ αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω το 2023 (περίπου σε 160% του ΑΕΠ σύμφωνα με τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2023).

Η προσαρμοστικότητα της Ελλάδας στις προκλήσεις της ενεργειακής κρίσης υπήρξε εντυπωσιακή και αντανάκλαται στη διψήφια μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρισμού το 2022, καθώς και στην ετήσια μείωση της τάξης του 19% των εισαγωγών φυσικού αερίου με σκοπό την εγχώρια κατανάλωση για το 2022, σε συνδυασμό με την ταχεία αντικατάσταση του ρωσικού αερίου με υδροποιημένο φυσικό αέριο («LNG») στο εθνικό ενεργειακό μείγμα. Η υποχώρηση των ενεργειακών πιέσεων το 4^ο τρίμηνο του 2022, έπειτα από την κορύφωσή τους το 3^ο τρίμηνο του 2022, μεταφράστηκε σε μια σημαντική επιβράδυνση του πληθωρισμού, βάσει του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή («ΔTK»), στο 7,2% ετησίως τον Δεκέμβριο του 2022 από 12,0% το Σεπτέμβριο 2022, ενώ οι προσδοκίες της αγοράς για την πορεία των τιμών ενέργειας (όπως αποτυπώνονται στα σχετικά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης για το αργό πετρέλαιο και το φυσικό αέριο) υποδηλώνουν υποχώρηση των σχετικών κινδύνων (εκτιμώμενη μέση ετήσια μείωση στις τιμές αργού πετρελαίου ύψους -18,9% και στα σχετικά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης Dutch Title Transfer Facility (“TTF”) για το φυσικό αέριο ύψους -46,7%, παρότι η αγορά παραμένει ευάλωτη στη γεωπολιτική αβεβαιότητα και σε άλλους απρόβλεπτους κινδύνους που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη ζήτηση για καύσιμα και τις συνθήκες προσφοράς).

Ωστόσο, οι πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν ισχυρές και φαίνεται να παρατείνονται διεθνώς, οδηγώντας τις βασικές Κεντρικές Τράπεζες (συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ) σε σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής, με τις αγορές να αναμένουν επιπλέον αυξήσεις των επιτοκίων έως τα μέσα του 2023. Η σύσφιξη αυτή θα μπορούσε να επηρεάσει τις μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές συνθήκες κατά τη διάρκεια του 2023, λόγω της χρονικής υστέρησης στον μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Ενδεχόμενες αρνητικές επιδράσεις με χρονική υστέρηση, σε συνδυασμό με τις επίμονες ενεργειακές προκλήσεις, συντείνουν στην επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής οικονομίας για το 2023. Η ΕΚΤ, στις τελευταίες της δημοσιευμένες προβλέψεις, αναμένει υποχώρηση του ρυθμού μεγέθυνσης του ΑΕΠ για την Ευρωζώνη στο 0,5% το 2023, από εκτιμώμενο 3,4% το 2022. Παράλληλα, η άρση των αυστηρών μέτρων ανάσχεσης του Covid-19 στην Κίνα – η οποία αναμένεται να

ενισχύσει τη ζήτηση πρώτων υλών – και η συνέχιση της κρίσης στην Ουκρανία, σε συνδυασμό με λοιπές πηγές γεωπολιτικής αβεβαιότητας που παραμένουν ενεργές το 2023, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν επιπλέον δυσκολίες αναφορικά με τη διαχείριση του πληθωρισμού και/ή την αντιμετώπιση των ενεργειακών προκλήσεων, καθώς και να επιδεινώσουν περαιτέρω τις οικονομικές προοπτικές για το 2023 αλλά και το απώτερο μέλλον. Μια κλιμάκωση της κρίσης στην Ουκρανία θα μπορούσε να προκαλέσει οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις σε όλη την Ευρώπη, οι οποίες είναι αδύνατο να ποσοτικοποιηθούν, σε μια περίοδο όπου τα περιθώρια για πρόσθετη δημοσιονομική ή νομισματική στήριξη είναι πολύ περιορισμένα.

Όσον αφορά ενδεχόμενους θετικούς παράγοντες που θα μπορούσαν να επιδράσουν στο οικονομικό περιβάλλον, η ελληνική οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να υπερβαίνει τις επιδόσεις της Ευρωζώνης στο βασικό σενάριο για το 2023, λόγω: α) ισχυρότερων επιδράσεων που μετακυλίνουν (carry-over effects) από την κεκτημένη ισχυρή δυναμική της οικονομίας κατά το 2022, β) της ευνοϊκότερης αφετηρίας ως προς τη θέση της στον πιστωτικό κύκλο, με τον ελληνικό επιχειρηματικό τομέα να είναι περισσότερο ανθεκτικός μετά από τις πολυετείς αναδιαρθρώσεις που υλοποίησε, και ο οποίος παρουσιάζει χαμηλότερα επίπεδα μόχλευσης και σημαντικά αποθέματα ρευστότητας, υποστηριζόμενος από την ισχυρή δραστηριότητα το 2022, και γ) της αυξανόμενης στήριξης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»), με τις εισροές (επιχορηγήσεις και δάνεια, εξαιρουμένης της μόχλευσης), σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να εκτιμώνται στα €11,1 δισ. μεταξύ 2021 και Φεβρουαρίου του 2023, δίνοντας σημαντική ώθηση στις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου το 2023.

2.3 Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες

Τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα και στο εννοιολογικό πλαίσιο που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2022

-ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Παραχωρήσεις ενοικίου που σχετίζονται με τον COVID-19 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Απριλίου 2021 και μετά, και σε ισχύ για τις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2022). Η τροποποίηση παρατείνει την εφαρμογή της πρακτικής διευκόλυνσης που δόθηκε για τις παραχωρήσεις σε ενοίκια κατά ένα έτος για να καλύψει τις μειώσεις στα ενοίκια που οφείλονται στις ή έως τις 30 Ιουνίου 2022. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

-ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις): Αναφορά στο Εννοιολογικό Πλαίσιο (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022). Οι τροποποιήσεις ενημερώνουν μια αναφορά στο ΔΠΧΑ 3 για το Εννοιολογικό Πλαίσιο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς χωρίς να αλλάζουν τις λογιστικές απαιτήσεις για συνενώσεις επιχειρήσεων. Η υιοθέτηση αυτών των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

-ΔΛΠ 16 (Τροποποιήσεις): Ενσώματα Πάγια: Εισπράξεις ποσών πριν από την προβλεπόμενη χρήση (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022). Οι τροποποιήσεις απαγορεύουν σε μια εταιρία να αφαιρεί από το κόστος των ενσώματων παγίων τα ποσά που εισπράττονται από την πώληση στοιχείων που έχουν παραχθεί ενώ το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στη φάση προετοιμασίας για την προβλεπόμενη χρήση του. Αντ' αυτού, η εταιρία θα αναγνωρίζει τέτοιου είδους εισπράξεις από πωλήσεις και το σχετικό κόστος στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Η υιοθέτηση αυτών των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

-ΔΛΠ 37 (Τροποποιήσεις): Επαχθείς συμβάσεις: Κόστος Εκπλήρωσης Σύμβασης (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022). Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τα κόστη που λαμβάνονται υπόψη, κατά την αξιολόγηση του κατά πόσο μια σύμβαση θα είναι ζημιολόγος. Η υιοθέτηση αυτών των τροποποιήσεων δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

-Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2018–2020 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις που έχουν εφαρμογή για τον Όμιλο και την Τράπεζα αναφέρονται στη συνέχεια:

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αμοιβές στο τεστ «10 τοις εκατό» για παύση αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Η τροποποίηση διευκρινίζει ποιες αμοιβές περιλαμβάνει μια οικονομική οντότητα όταν εφαρμόζει το τεστ «10 τοις εκατό» κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον θα γίνει παύση αναγνώρισης μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Στην αξιολόγηση περιλαμβάνονται μόνο οι αμοιβές που καταβάλλονται ή εισπράττονται μεταξύ της οντότητας (του δανειολήπτη) και του δανειστή, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών που καταβάλλονται ή εισπράττονται από την οντότητα ή τον δανειστή για λογαριασμό του άλλου. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 16: Κίνητρα Μίσθωσης. Η τροποποίηση του Επεξηγηματικού Παραδείγματος 13 που συνοδεύει το ΔΠΧΑ 16 αφαιρεί από το παράδειγμα την απεικόνιση της αποζημίωσης από τον εκμισθωτή των βελτιώσεων του μίσθιου, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε πιθανή σύγχυση σχετικά με την αντιμετώπιση των κινήτρων μίσθωσης που ενδέχεται να προκύψουν λόγω του τρόπου με τον οποίο απεικονίζονται τα κίνητρα μίσθωσης σε αυτό παράδειγμα. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων που ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2022 εγκρίθηκαν από την ΕΕ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις σε υφιστάμενα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ μετά το 2022

Νέο πρότυπο

-ΔΠΧΑ 17 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Το ΔΠΧΑ 17, το οποίο εκδόθηκε τον Μάιο του 2017, συμπεριλαμβάνει τροποποιήσεις που εκδόθηκαν τον Ιούνιο του 2020 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν ακριβοδίκαια τα συμβόλαια αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με συνεπή τρόπο. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο έχει εγκριθεί από την Ε.Ε.

Λόγω της πώλησης της θυγατρικής ασφαλιστικής εταιρείας της Τράπεζας, Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών («Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.»), την 31 Μαρτίου 2022, δεν υπήρξε επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 17.

Τροποποιήσεις

-ΔΛΠ 1 και Οδηγία Εφαρμογής των ΔΠΧΑ Νο 2 (Τροποποιήσεις): Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις αντικαθιστούν την απαίτηση γνωστοποίησης «σημαντικών» λογιστικών πολιτικών με την απαίτηση γνωστοποίησης «ουσιωδών» λογιστικών πολιτικών. Περαιτέρω τροποποιήσεις εξηγούν πώς μια οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει ως ουσιώδη μια λογιστική πολιτική. Περιλαμβάνονται παραδείγματα για το πότε μία λογιστική πολιτική είναι πιθανό να είναι ουσιώδης. Το Συμβούλιο ανέπτυξε οδηγίες και παραδείγματα προκειμένου να εξηγήσει και να υποστηρίξει την εφαρμογή της «μεθόδου ουσιαστικότητας σε τέσσερα βήματα». Ο Όμιλος και η Τράπεζα αξιολογούν τις επιπτώσεις αυτής της τροποποίησης, αλλά λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι «σημαντικές» λογιστικές πολιτικές, που γνωστοποιήθηκαν στη Σημείωση 2 «Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών» της υποκείμενης ετήσιας Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνουν όλες τις «ουσιώδεις» λογιστικές πολιτικές, αναμένουν να γνωστοποιήσουν λιγότερες λογιστικές πολιτικές για την ετήσια περίοδο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς που ξεκινά την 1 Ιανουαρίου 2023.

-ΔΛΠ 8 (Τροποποίηση): Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση αντικαθιστά τον ορισμό της αλλαγής σε λογιστικές εκτιμήσεις με τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων. Σύμφωνα με τον νέο ορισμό οι λογιστικές εκτιμήσεις αποτελούν «νομισματικά ποσά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που υπόκεινται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης». Λογιστικές εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις που οι λογιστικές πολιτικές απαιτούν, για στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τρόπο επιμέτρησης που υπόκειται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι αλλαγές σε λογιστικές εκτιμήσεις που προέρχονται από νέες πληροφορίες ή νέες εξελίξεις δεν αποτελούν διόρθωση σφάλματος. Δεν υπήρξε επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση της τροποποίησης.

-ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις): Αναβαλλόμενος φόρος που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που προκύπτουν από μία ενιαία συναλλαγή (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι εν λόγω τροποποιήσεις διευκρινίζουν και περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης που παρέχεται από το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» και επιτρέπει στα ιδρύματα να μην αναγνωρίζουν αναβαλλόμενο φόρο κατά την αρχική αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου και μιας υποχρέωσης. Σχετικά με τις μισθώσεις και τις υποχρεώσεις αποκατάστασης, καθώς αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω εξαίρεσης, οι εταιρίες πλέον θα πρέπει να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενους φόρους, όταν προβαίνουν σε αναγνώριση τόσο ενός περιουσιακού στοιχείου όσο και μιας υποχρέωσης. Από την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις», ο Όμιλος έχει θεωρήσει το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με μισθώσεις ως μια ενιαία συναλλαγή. Κατά συνέπεια, κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης συμψηφίζει το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης. Οι καθαρές προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από μετέπειτα μεταβολές του δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων από μισθώσεις, καταλήγουν μεταγενέστερα σε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση την 1 Ιανουαρίου 2023, η οποία υπόκειται στα κριτήρια ανακτησιμότητας που θέτει το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος». Δεν υπήρξε επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση αυτών των τροποποιήσεων.

-ΔΠΧΑ 17 (Τροποποιήσεις): Αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 ΚΑΙ ΔΠΧΑ 9- Συγκριτική πληροφόρηση (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση είναι μια μεταβατική επιλογή, που σχετίζεται με συγκριτικές πληροφορίες σχετικά με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17. Η τροποποίηση αποσκοπεί στο να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να αποφύγουν προσωρινές λογιστικές αναντιστοιχίες μεταξύ χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ασφαλιστικών συμβολαίων, και ως εκ τούτου να βελτιώσει τη χρησιμότητα της συγκριτικής πληροφόρησης για τους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Λόγω της πώλησης της θυγατρικής ασφαλιστικής εταιρείας της Τράπεζας, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., τον Μάρτιο του 2022, δεν υπήρξε επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση της τροποποίησης.

-ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Υποχρέωση Μίσθωσης σε Πώληση και Επαναμίσθωση (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει πώς μια οικονομική οντότητα λογιστικοποιεί μια πώληση και επαναμίσθωση μετά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης όπου ορισμένες ή όλες οι πληρωμές μισθωμάτων είναι μεταβλητές πληρωμές που δεν εξαρτώνται από δείκτη ή επιτόκιο είναι πιο πιθανό να επηρεαστούν. Οι απαιτήσεις

εφαρμόζονται αναδρομικά σε συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης που συνήφθησαν μετά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16.

-ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις): Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπροθέσμων ή μακροπροθέσμων (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες ανάλογα με τα δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες της οντότητας για το αν θα εξασκήσει το δικαίωμά της να αναβάλλει το διακανονισμό μιας υποχρέωσης και να καταστήσει σαφές ότι ο διακανονισμός αναφέρεται σε μεταφορά στον αντισυμβαλλόμενο χρημάτων, μετοχικών τίτλων, άλλων περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών. Οι τροποποιήσεις αναμένεται να είναι σε ισχύ για ετήσιες περιόδους με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά, με δυνατότητα για πρόωρη υιοθέτηση. Ο Όμιλος και η Τράπεζα παρουσιάζουν την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στη βάση ρευστότητας κι ως εκ τούτου αυτή η τροποποίηση ενδέχεται να επηρεάσει την παρουσίαση των εν λόγω υποχρεώσεων, εάν υπάρχουν.

-ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις): Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις με ρήτρες (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι εάν το δικαίωμα αναβολής διακανονισμού υπόκειται στη συμμόρφωση της οικονομικής οντότητας με καθορισμένους όρους (ρήτρες), αυτή η τροποποίηση θα ισχύει μόνο για συνθήκες που υφίστανται όταν η συμμόρφωση εξετάζεται κατά ή πριν από την ημερομηνία αναφοράς. Η τροποποίηση αποσκοπεί στη βελτίωση των πληροφοριών που παρέχει μια οικονομική οντότητα όταν το δικαίωμά της να αναβάλλει τον διακανονισμό μιας υποχρέωσης υπόκειται σε συμμόρφωση με ρήτρες εντός δώδεκα μηνών από την περίοδο αναφοράς.

-Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια (Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4). Η τροποποίηση, η οποία έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ, εισάγει δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα: α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα αντί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, πριν από την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (δηλ. τη διαφορά μεταξύ των ποσών που θα αναγνωρίζονταν στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και των ποσών που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39) – «μέθοδος επικάλυψης», και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 – «μέθοδος αναβολής». Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η τροποποίηση «Παράταση της Προσωρινής Εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά) επέκτεινε την ημερομηνία λήξης της παράτασης που περιγράφεται παραπάνω από την 1 Ιανουαρίου 2021 έως την 1 Ιανουαρίου 2023.

Την 31 Μαρτίου 2022, η Τράπεζα εκποίησε την ασφαλιστική θυγατρική της, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., ωστόσο η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. εφάρμοσε την τροποποίηση αυτή, κάνοντας χρήση της «μεθόδου αναβολής» μέχρι την ημερομηνία της πώλησης.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων με ισχύ μετά το 2022 έχουν εγκριθεί από την ΕΕ, με εξαίρεση τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1: «Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπροθέσμων ή μακροπροθέσμων» και «Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις με ρήτρες» και την τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 16 «Υποχρέωση Μίσθωσης σε Πώληση και Επαναμίσθωση», οι οποίες δεν έχουν εγκριθεί από την ΕΕ.

2.4 Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις

2.4.1 Αρχές ενοποίησης

Οι ετήσιες ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και των θυγατρικών της (συμπεριλαμβανομένων των δομημένων εταιρειών), οι οποίες ελέγχονται από την Τράπεζα. Ο έλεγχος υφίσταται όταν και μόνο όταν, η Τράπεζα α) ασκεί εξουσία επί των θυγατρικών της β) διαθέτει τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή της στις θυγατρικές και γ) έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία της επί των θυγατρικών για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Τα έσοδα και οι δαπάνες καθώς και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων αντίστοιχα, από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών έως την ημερομηνία πώλησής τους, σε κάθε περίπτωση.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις τους, προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα διεταιρικά έσοδα και έξοδα απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2.4.2 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά είτε στην εύλογη αξία είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης θυγατρικής. Η επιλογή της βάσης επιμέτρησης γίνεται ανά συναλλαγή. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συγκεντρωτικά Συνολικά έσοδα /

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

(έξοδα) επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3 Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν επιφέρουν απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων. Οι λογιστικές αξίες των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστούν οι μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ του ποσού αναπροσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας.

2.4.4 Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση απώλειας του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν από την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται όπως εάν η Τράπεζα είχε πωλήσει απευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (αναταξινόμηση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή απευθείας μεταφορά στα κέρδη εις νέον, σύμφωνα με τα ισχύοντα ΔΠΧΑ). Η εύλογη αξία τυχόν συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα ή, όπου αυτό έχει εφαρμογή, ως το κόστος κατά την αρχική αναγνώριση μιας επένδυσης σε συγγενή εταιρεία ή από κοινού ελεγχόμενη οντότητα. Σε περίπτωση απώλειας της ουσιαστικής επιρροής επί της συγγενούς εταιρείας ή του κοινού ελέγχου επί του σχήματος υπό κοινό έλεγχο, ο Όμιλος επιμετρά και αναγνωρίζει τυχόν εναπομείνουσα συμμετοχή στην εύλογη αξία της. Κατόπιν της απώλειας της ουσιαστικής επιρροής ή του κοινού ελέγχου, τυχόν διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της συγγενούς εταιρείας ή της κοινοπραξίας και της εύλογης αξίας της τυχόν εναπομείνουσας συμμετοχής, καθώς και των εσόδων από την πώληση, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.4.5 Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιαστική επιρροή, αλλά δεν ελέγχει. Εάν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας στην οποία έχει επενδύσει, θεωρείται ότι ασκεί ουσιαστική επιρροή, εκτός εάν σαφώς μπορεί να αποδειχθεί ότι αυτό δεν ισχύει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης (μετά από οποιοσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης). Η λογιστική αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιαστική επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

2.4.6 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι ένα σχήμα στο οποίο δύο ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Τα μέρη δεσμεύονται από μια συμβατική ρύθμιση και

β) Η συμβατική ρύθμιση παρέχει σε δύο ή περισσότερα από τα εν λόγω μέρη κοινό έλεγχο του σχήματος.

Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικά συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι είτε μια από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα είτε μια κοινοπραξία.

Μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων, έναντι του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται συμμετέχοντες σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα.

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται κοινοπρακτούστες.

Ο προσδιορισμός από τον Όμιλο του τύπου σχήματος υπό κοινό έλεγχο στον οποίο συμμετέχει, ως από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητας ή ως κοινοπραξίας εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών του σχήματος.

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα, ο Όμιλος αναγνωρίζει:

α) τα περιουσιακά του στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία του ανήκουν από κοινού,

β) τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού,

γ) τα έσοδά του από την πώληση του μεριδίου του από την παραγωγή που προκύπτει από την από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα,

δ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα και

ε) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού.

Σε περίπτωση που ο Όμιλος αποκτά συμμετοχή σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα η οποία θεωρείται ενιαίο σύνολο δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων οι οποίες υπό καθεστώς διαχείρισης μπορούν να αποφέρουν οικονομικά οφέλη και συνεπώς πληρούν τον ορισμό της συνένωσης επιχειρήσεων του ΔΠΧΑ 3 *Συνενώσεις επιχειρήσεων*, εφαρμόζει, όλες τις αρχές λογιστικής του ΔΠΧΑ 3 και άλλων προτύπων τα οποία δεν έρχονται σε αντίθεση με το ΔΠΧΑ 11 *Σχήματα υπό κοινό έλεγχο* λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό συμμετοχής του στην από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα. Ο χειρισμός αυτός εφαρμόζεται τόσο κατά την απόκτηση της αρχικής συμμετοχής όσο και στην απόκτηση επιπρόσθετου ποσοστού συμμετοχής στην από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα σε μεταγενέστερο στάδιο, όταν αυτή συνιστά επιχείρηση.

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε κοινοπραξία ο Όμιλος αναγνωρίζει τη συμμετοχή του ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλ. παραπάνω Σημείωση 2.4.5 «Συγγενείς εταιρείες»).

2.4.7 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον τις προβλέψεις απομείωσης.

2.4.8 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Τράπεζα ελέγχουν σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται άμεσα στην ανακτήσιμη αξία.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων

2.5.1 Μέθοδος εξαγοράς

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των εύλογων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων όταν πραγματοποιούνται.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

- αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζόμενους καταχωρούνται και επιμετρώνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 Φορολογία εισοδήματος και ΔΛΠ 19 Παροχές σε Εργαζόμενους αντίστοιχα,
- υποχρεώσεις ή μετοχικούς τίτλους που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών, που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών, καταχωρούνται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 2 Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών κατά την ημερομηνία της εξαγοράς (βλ. Σημείωση 2.28.2 «Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών»), και
- περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων προς διάθεση) που έχουν ταξινομηθεί ως προοριζόμενα προς πώληση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5 Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Προορίζονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2 Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν ποσού μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Κατά τη 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021, ο Όμιλος δεν είχε ξεχωριστά αναγνωρίσιμη υπεραξία.

2.5.3 Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάρισή του αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικό μέσο του ΔΠΧΑ 9 ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται στην εύλογη αξία και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημία) αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.5.4 Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτον κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα Λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της.

2.5.5 Προσωρινή λογιστικοποίηση

Εάν για κάποια ποσά που αφορούν στην αρχική καταχώρηση μίας επιχειρηματικής συνένωσης οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί έως την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η επιχειρηματική συνένωση, ο Όμιλος καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (βλ. παραπάνω Σημείωση 2.5.3 «Ενδεχόμενο τίμημα»), ή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς, οι οποίες, εάν ήταν γνωστές, θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εκείνη την ημερομηνία. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο

οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δε μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρεία («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε εκατομμύρια Ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Τράπεζας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός εάν αναγνωρίζονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδη ή ζημίες από αποτελεσματική αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή καθαρής επένδυσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεωστικών τίτλων και άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους και καταχωρούνται είτε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων (π.χ. μετοχές του εμπορικού χαρτοφυλακίου) είτε στα Λοιπά συνολικά έσοδα (π.χ. μετοχές σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών συνολικών εσόδων). Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά την σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής οντότητας με την ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Τράπεζας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου ή της οντότητας στο εξωτερικό, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των δύο εταιρειών, αναγνωρίζονται κατά την ενοποίηση στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση μιας τέτοιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της οντότητας εξωτερικού και μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2.7 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων

2.7.1 Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων («ΕΑΜΛΣΕ»), όπου τα σωρευτικά κέρδη/ζημίες αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ, όπου τα κέρδη/ζημίες παραμένουν στα λοιπά συνολικά έσοδα και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, παράγωγα, επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και αμοιβαία κεφάλαια σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).

Με εξαίρεση τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που προσδιορίζονται ως επιμετρούμενα σε ΕΑΜΑ κατά την αρχική τους αναγνώριση ή αναγνωρίζονται σε ΕΑΜΑ υποχρεωτικά, τα περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ με βάση:

- α) το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου βάσει του οποίου γίνεται η διαχείριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, και
- β) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Το ΔΠΧΑ 9 απαγορεύει το διαχωρισμό τυχόν ενσωματωμένων παραγώγων από μια υβριδική σύμβαση όταν το κύριο συμβόλαιο αποτελεί χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός του πεδίου εφαρμογής του προτύπου. Στις περιπτώσεις αυτές, το σύνολο του υβριδικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ταξινομείται σε μία από τις παραπάνω κατηγορίες. Ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία συναλλαγής.

2.7.2 Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Τα επιχειρηματικά μοντέλα αντικατοπτρίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα για τη δημιουργία ταμειακών ροών. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται βάσει σεναρίων τα οποία ο Όμιλος ευλόγως αναμένει να πραγματοποιηθούν και βασίζεται σε όλες τις σχετικές και αντικειμενικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το χρόνο αξιολόγησης των επιχειρηματικών μοντέλων. Αναφορικά με τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τα ακόλουθα επιχειρηματικά μοντέλα:

- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών:** Ο σκοπός του Ομίλου είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές σε καθορισμένες ημερομηνίες, οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου (solely payments of principal and interest – SPPI). Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία ενδεχομένως να πουληθούν με σκοπό τη διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου σε συγκεκριμένο πιστούχο, χώρα ή κλάδο, χωρίς να αυξάνεται ο μεμονωμένος πιστωτικός κίνδυνος του περιουσιακού στοιχείου. Οι πωλήσεις αυτές συνάδουν με τον σκοπό του επιχειρηματικού μοντέλου μόνο αν είναι σποραδικές (ακόμα και αν είναι σημαντικής αξίας) ή μη σημαντικής αξίας τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά (ακόμη και αν είναι συχνές). Σε περιπτώσεις μη σποραδικών ή σημαντικής αξίας (τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά) πωλήσεων, ο Όμιλος αξιολογεί εάν και με ποιόν τρόπο αυτές οι πωλήσεις συνάδουν με το επιχειρηματικό μοντέλο είσπραξης συμβατικών ταμειακών ροών.
- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και για ενδεχόμενη πώληση:** Ο σκοπός του επιχειρηματικού αυτού μοντέλου είναι η διαχείριση των καθημερινών αναγκών ρευστότητας, ο οποίος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρεωστικών χρηματοοικονομικών μέσων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας δεν πωλούνται με σκοπό τη βραχυπρόθεσμη κερδοφορία, ωστόσο ενδέχεται να πραγματοποιηθούν συχνές πωλήσεις οι οποίες μπορεί να έχουν σημαντική αξία. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI. Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ.
- **Διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς:** Στα πλαίσια αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου, ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά τα χρηματοοικονομικά μέσα ώστε να πραγματοποιεί κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν λόγω αλλαγών στα πιστωτικά περιθώρια και στις καμπύλες αποδόσεων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.
- **Διακρατούμενα προς διαχείριση, η απόδοση των οποίων αξιολογείται βάσει της εύλογης αξίας:** Αφορά σε περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος διαχειρίζεται βάσει της εύλογης αξίας τους, χωρίς να προτίθεται να τα πουλήσει στο άμεσο μέλλον. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.

2.7.3 Χαρακτηριστικά συμβατικών ταμειακών ροών

Ο Όμιλος αξιολογεί τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι ταμειακές ροές είναι SPPI. Αυτό αναφέρεται ως «αξιολόγηση SPPI». Το ποσό των τόκων σε μια τυπική δανειακή σύμβαση, αποτελείται συνήθως από το αντάλλαγμα για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και για τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνεται. Το ποσό των τόκων μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αντάλλαγμα για άλλους βασικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας, λοιπά κόστη δανεισμού (π.χ. διαχείριση που σχετίζεται με τη διατήρηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο), καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Το ποσό των τόκων μπορεί να είναι και αρνητικό, γεγονός που δεν είναι συμβατό με αυτόν τον ορισμό, αν ο Όμιλος αποφασίσει να καταβάλλει προμήθεια για τη φύλαξη των χρημάτων του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

2.7.4 Δάνεια χωρίς δικαίωμα αναγωγής και συμβατικά συνδεδεμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου προέρχονται ειδικά από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του δανειολήπτη, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από το χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο είναι SPPI. Προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το δάνειο αποτελεί μια τυπική δανειακή σύμβαση και ότι η απόδοσή του δεν εξαρτάται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος αξιολογεί εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών. Ο Όμιλος διενεργεί, επίσης, μια ειδική ανάλυση των συμβατικών ταμειακών ροών, όταν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδονται από ένα φορέα τιτλοποίησης ή μια

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

παρόμοια οντότητα που παρέχει προτεραιότητα στους κατόχους του μέσου, όσον αφορά τις πληρωμές, χρησιμοποιώντας πολλαπλά συμβατικά συνδεδεμένα μέσα που δημιουργούν συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου (τμήματα τιτλοποίησης). Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον οι συμβατικές ταμειακές ροές είναι SPPI ή όχι, ο Όμιλος αναλύει τους συμβατικούς όρους, καθώς επίσης και τον πιστωτικό κίνδυνο κάθε τμήματος τιτλοποίησης και την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στο υποκείμενο χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών μέσων. Η άσκηση κρίσης εφαρμόζεται και στις δύο περιπτώσεις, κατά τον καθορισμό του εάν ορισμένα συμβατικά χαρακτηριστικά επηρεάζουν σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

2.7.5 Συμμετοχικοί τίτλοι προσδιορισμένοι ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ

Ο Όμιλος μπορεί να αποκτήσει μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο που δε διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς ούτε αποτελεί ενδεχόμενο τίμημα που αναγνωρίζεται από τον αποκτώντα σε συνένωση επιχειρήσεων όπου έχει εφαρμογή το ΔΠΧΑ 3. Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος έχει την ευχέρεια να επιλέξει αμετάκλητα την απεικόνιση των μεταγενέστερων μεταβολών στην εύλογη αξία της επένδυσης, στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, με εξαίρεση τους συμμετοχικούς τίτλους που δίνουν στον επενδυτή ουσιώδη επιρροή επί της επένδυσης, οι οποίοι αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΛΠ 28 *Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες*.

Η επιλογή προσδιορισμού μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο σε ΕΑΜΛΣΕ γίνεται για κάθε χρηματοοικονομικό μέσο ξεχωριστά. Οι επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια δεν προσδιορίζονται ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ καθώς δεν πληρούν τον ορισμό της επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο βάσει του ΔΛΠ 32, κατά συνέπεια επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ. Οι εν λόγω συμμετοχικοί τίτλοι, δεν υπόκεινται σε αξιολόγηση απομείωσης.

2.7.6 Επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται σε αποσβεσμένο κόστος εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν κυρίως τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες.
- Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- Συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων.
- Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου.
- Λοιπές απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικοί τίτλοι (επενδυτικά χρεόγραφα επιμετρώμενα σε αποσβεσμένο κόστος).
- Λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στα «λοιπά στοιχεία ενεργητικού»

Μετά την αρχική αναγνώριση, το χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου για την κατανομή και αναγνώριση των εσόδων από τόκους στο κονδύλι "τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα" της κατάστασης αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το αποσβεσμένο κόστος είναι το ποσό στο οποίο επιμετράται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατά την αρχική αναγνώριση, μείον τυχόν αποπληρωμές κεφαλαίου, συν ή μείον τη σωρευμένη απόσβεση τυχόν διαφοράς ανάμεσα στο εν λόγω αρχικό ποσό και το αντίστοιχο ποσό στη λήξη, με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, αναπροσαρμοσμένο για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Η λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης είναι το αποσβεσμένο κόστος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, πριν από την αναπροσαρμογή για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Το έσοδο από τόκους για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 1 ή Στάδιο 2, υπολογίζεται βάσει της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης. Όταν ένα χρεωστικό περιουσιακό στοιχείο γίνει απομειωμένο λόγω πιστωτικού κινδύνου (έχει ταξινομηθεί στο Στάδιο 3), το έσοδο από τόκους υπολογίζεται επί του αποσβεσμένου κόστους (δηλαδή βάσει της λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις απομείωσης).

Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης του στοιχείου. Κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, ο Όμιλος εκτιμά τις αναμενόμενες ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. προπληρωμή, παράταση, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και παρόμοια δικαιώματα). Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλες οι αμοιβές και οι μονάδες επιτοκίου που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των συμβαλλομένων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

συναλλαγών καθώς και κάθε διαφορά υπέρ ή υπό το άρτιο. Οι αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου ενός χρηματοοικονομικού μέσου αντιμετωπίζονται λογιστικά ως προσαρμογή στο πραγματικό επιτόκιο.

Με εξαίρεση τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απομειωμένης πιστωτικής αξίας (purchased or originated credit impaired – POCI), οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές («ΑΠΖ») δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου. Για τα POCI χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιείται το πραγματικό επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο στον υπολογισμό των εσόδων από τόκους, και αυτό είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, στο αποσβεσμένο κόστος αυτού. Ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει τις αρχικές ΑΠΖ στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου που είναι προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο των ως άνω στοιχείων.

Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και σε πώληση του μέσου αυτού, και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στην εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (χωρίς αφαίρεση του κόστους πώλησης ή διάθεσης) και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημιές από την εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα, μετά από φόρους εισοδήματος, μέχρι την παύση αναγνώρισης των επενδύσεων αυτών (πώληση ή είσπραξη). Κατά την παύση αναγνώρισης, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημιές που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα αναταξινομούνται από τα Ίδια Κεφάλαια στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου» ως προσαρμογή από αναταξινόμηση.

Για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ, αναγνωρίζονται τα εξής στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ που αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».
- Συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές, που υπολογίζονται βάσει του αποσβεσμένου κόστους του μέσου, αναγνωρίζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».
- Τα έσοδα από τόκους υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα».
- Τα κέρδη ή οι ζημιές από τροποποίηση αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έσοδα πώλησης ή διάθεσης. Με εξαίρεση τα εισπραχθέντα μερίσματα, τα σχετικά κέρδη και ζημιές (συμπεριλαμβανομένης τυχόν σχετικής συναλλαγματικής διαφοράς), αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Τα ποσά που έχουν παρουσιαστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν αναταξινομούνται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, αντ' αυτού το σωρευμένο κέρδος ή ζημιά μεταφέρεται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

Τα μερίσματα αναγνωρίζονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της κατάστασης αποτελεσμάτων όταν πληρούνται όλα τα παρακάτω κριτήρια:

- Έχει εδραιωθεί το δικαίωμα του Ομίλου να εισπράξει το μέρισμα.
- Είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με το μέρισμα θα εισρεύσουν στον Όμιλο.
- Το ποσό του μερίσματος μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.
- Το μέρισμα σαφώς δεν αντιπροσωπεύει ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που έχουν ταξινομηθεί σε ΕΑΜΑ, επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έσοδα πώλησης ή διάθεσης. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από τον επαναπροσδιορισμό της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται εξ' ολοκλήρου στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στο κονδύλι «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι μεταβολές της εύλογης αξίας λόγω κινδύνου αγοράς μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ οι μεταβολές που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Το ποσό που παρουσιάζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν μεταφέρεται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, ακόμη και όταν η υποχρέωση παύει

να αναγνωρίζεται και το σχετικό ποσό θεωρείται πραγματοποιηθέν. Τα σωρευμένα κέρδη ή οι ζημίες αναταξινομούνται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

Αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αναταξινόμει όλα τα επηρεαζόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν ο Όμιλος αλλάξει το επιχειρηματικό μοντέλο που εφαρμόζει για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία αναταξινόμησης, η οποία είναι η πρώτη ημέρα της πρώτης τριμηνιαίας περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

Οι αλλαγές των επιχειρηματικών μοντέλων του Ομίλου είναι συνήθως αποτέλεσμα πολύ σημαντικών εξωτερικών ή εσωτερικών αλλαγών, που επηρεάζουν σημαντικά τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ, ή τυχόν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΑ, δεν μπορούν να αναταξινομηθούν, καθώς η επιλογή προσδιορισμού τους σε ΕΑΜΛΣΕ ή ΕΑΜΑ αντίστοιχα, κατά την αρχική αναγνώριση, είναι αμετάκλητη.

2.7.7 Προβλέψεις Απομείωσης - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες

Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις. Οι ΑΠΖ αντιπροσωπεύουν τη διαφορά ανάμεσα στις συμβατικές ταμειακές ροές και στις ταμειακές ροές που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Για τις δανειακές δεσμεύσεις και τις λοιπές πιστωτικές διευκολύνσεις για τις οποίες υπολογίζονται ΑΠΖ, οι αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εκταμειώσεις.

Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης για ΑΠΖ από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανό να επέλθουν εντός των επόμενων 12 μηνών (ΑΠΖ 12 μηνών), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 1. Για μέσα με υπολειπόμενη διάρκεια ζωής μικρότερη των 12 μηνών, οι ΑΠΖ υπολογίζονται για τη συντομότερη αυτή περίοδο.

Σε περίπτωση που ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ, που αντιπροσωπεύει υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου που θα προέκυπταν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου (ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 2.

ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής αναγνωρίζονται πάντα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ούτως ώστε να θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση, ή αλλιώς απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Τα μέσα αυτά αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 3.

Τα POCI κατατάσσονται ως απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα μέσο είναι POCI εάν έχει αγοραστεί με σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική του αξία (deep discount), που αντιπροσωπεύει τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημίες.

Για τα POCI, ο Όμιλος αναγνωρίζει τις δυσμενείς μεταβολές στις ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής από την αρχική τους αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας, με αναγνώριση των μεταβολών στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα POCI αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους με τα έσοδα από τόκους να αναγνωρίζονται μεταγενέστερα βάσει του πραγματικού επιτοκίου προσαρμοσμένου στον πιστωτικό κίνδυνο. Τα POCI μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν νέα χρηματοοικονομικά μέσα που αναγνωρίζονται μετά από ουσιαστική τροποποίηση και παραμένουν σε ξεχωριστή κατηγορία μέχρι τη λήξη. Τυχόν ευνοϊκές μεταβολές για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδη από αντιλογισμό απομείωσης ΑΠΖ, ακόμη και αν οι αναμενόμενες ταμειακές ροές που προκύπτουν υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική τους αναγνώριση.

Ο Όμιλος δεν εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η αναγνώριση ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής για τις απαιτήσεις από μισθώματα, ανεξάρτητα από το εάν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Αντ' αυτού, ακολουθείται η τυπική μεθοδολογία υπολογισμού ΑΠΖ για όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με αντίστοιχη αναγνώριση της πρόβλεψης ΑΠΖ στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ως μείωση της λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος. Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, η λογιστική τους αξία δε μειώνεται, αλλά αναγνωρίζεται πρόβλεψη ΑΠΖ στα λοιπά συνολικά έσοδα. Αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός ισολογισμού, η πρόβλεψη ΑΠΖ παρουσιάζεται ως πρόβλεψη στις «λοιπές υποχρεώσεις». Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Διαγραφές

Διαγραφή διενεργείται όταν ο Όμιλος δεν έχει εύλογη προσδοκία να ανακτήσει το σύνολο ή μέρος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Οι διαγραφές μειώνουν το ποσό του κεφαλαίου μιας απαίτησης και αναγνωρίζονται έναντι προβλέψεων για πιστωτικές ζημίες που έχουν σχηματιστεί προγενέστερα. Οι ανακτήσεις, εν όλω ή εν μέρει, ποσών που έχουν προηγουμένως διαγραφεί καταχωρούνται γενικά σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων». Οι διαγραφές και οι μερικές διαγραφές αντιπροσωπεύουν γεγονότα παύσης αναγνώρισης ή μερικής παύσης αναγνώρισης.

Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (European Banking Authority – EBA) αναφορικά με τα μη Εξυπηρετούμενα και υπό Ρύθμιση ανοίγματα, όπως υιοθετήθηκαν από τον Εκτελεστικό Κανονισμό της ΕΕ 2015/227 της 9ης Ιανουαρίου 2015, που τροποποιεί τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («EBA ITS»). Κατόπιν της χρηματοοικονομικής κρίσης, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή θέσπισε αυστηρότερα πρότυπα, σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης (άρθρο 178 CRR) για την επίτευξη μεγαλύτερης ευθυγράμμισης μεταξύ των τραπεζών και των δικαιοδοσιών που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2021. Ο ορισμός της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς είναι συνεπής με αυτόν που χρησιμοποιείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6. «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

Επιμέτρηση Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών

Ο Όμιλος αξιολογεί σε μακροπρόθεσμη βάση τις ΑΠΖ που αφορούν σε όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη ΑΠΖ για τις ζημίες αυτές σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η επιμέτρηση των ΑΠΖ αντιπροσωπεύει:

- Ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό, το οποίο καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης ενός εύρους πιθανών εκβάσεων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια και εκτιμά τις ΑΠΖ που θα προέκυπταν σε κάθε ένα από αυτά. Σε κάθε σενάριο αντιστοιχίζεται ένας συντελεστής στάθμισης, έτσι ώστε οι σταθμισμένες πιθανότητες και των τριών σεναρίων να ισοδυναμούν με τη μονάδα. Η κατανομή των πιθανών ΑΠΖ ενδέχεται να μην είναι γραμμική, συνεπώς πραγματοποιούνται τρεις ξεχωριστοί υπολογισμοί, όπου οι σχετικές ΑΠΖ πολλαπλασιάζονται με το συντελεστή στάθμισης που αντιστοιχεί σε κάθε σενάριο. Το άθροισμα των τριών σταθμισμένων υπολογισμών ΑΠΖ αντιπροσωπεύει τις σταθμισμένες βάσει πιθανοτήτων ΑΠΖ.
- Τη διαχρονική αξία του χρήματος.
- Λογικές και βάσιμες πληροφορίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια κατά την ημερομηνία αναφοράς και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των ΑΠΖ, η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών αντανακλά τις εισπράξεις που αναμένονται από τη ρευστοποίηση τυχόν εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, που αποτελούν μέρος των συμβατικών όρων και δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά από τον Όμιλο. Η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών για ένα εξασφαλισμένο δανειακό άνοιγμα αντανακλά τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών που αναμένονται από την κατάσχεση της εξασφάλισης, μείον το κόστος απόκτησης και πώλησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν είναι πιθανή η κατάσχεση.

Οι υπολογισμοί ΑΠΖ βασίζονται στις ακόλουθες παραμέτρους:

- **Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD):** Εκτίμηση του ανοίγματος σε μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών του κεφαλαίου και των τόκων, καθώς και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων επί δανειακών δεσμεύσεων.
- **Πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default - PD):** Αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο πιστούχος/εκδότης να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του, η οποία αξιολογείται βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη να λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης για τους επόμενους 12 μήνες για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 1, ή για την υπόλοιπη διάρκεια ζωής της υποχρέωσης, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 2.
- **Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss given default - LGD):** Αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του Ομίλου για την έκταση της ζημίας από ανοίγματα που βρίσκονται σε αθέτηση. Το LGD διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αντισυμβαλλομένου, το είδος και την

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

εξοφλητική προτεραιότητα της απαίτησης καθώς και τη διαθεσιμότητα εξασφάλισης ή άλλων τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου. Ο προσδιορισμός του LGD λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις και στοιχεία πιστωτικών βελτιώσεων εφόσον υπάρχουν, ή τις αναμενόμενες εισπράξεις/αποπληρωμές από διαδικασίες πτώχευσης για μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις, την χρονική περίοδο μέχρι την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων καθώς και την προτεραιότητα εξόφλησης των απαιτήσεων. Το LGD εκφράζεται ως ποσοστό ζημίας ανά μονάδα ανοίγματος σε αθέτηση (EAD).

- **Επιτόκιο προεξόφλησης:** Ο τεκμαρτός συντελεστής προεξόφλησης βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια προσέγγιση αυτού.

Το PD και το LGD καθορίζονται για τρία διαφορετικά σενάρια ενώ η προβολή για το EAD στο μέλλον καθορίζεται ανεξάρτητα από τα σενάρια.

Οι ΑΠΖ καθορίζονται από την προβολή των PD, LGD και EAD στο μέλλον, ανά χρονική περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ των ημερομηνιών ταμειακών ροών για κάθε άνοιγμα ή σύνολο ανοιγμάτων που έχουν ομαδοποιηθεί, ξεχωριστά. Αυτά τα τρία στοιχεία πολλαπλασιάζονται μεταξύ τους και προσαρμόζονται για την πιθανότητα επιβίωσης, εάν απαιτείται. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζονται οι ΑΠΖ για κάθε μελλοντική περίοδο, οι οποίες στη συνέχεια προεξοφλούνται στην ημερομηνία αναφοράς και αθροίζονται.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ΑΠΖ σε μη ανακλητές δεσμεύσεις για επέκταση πιστώσεων, χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και εγγυητικές επιστολές, κατά την ημερομηνία που παρέχεται η μη ανακλητή δέσμευση. Δεν αναγνωρίζονται ΑΠΖ σε ανακλητές δεσμεύσεις, καθώς αυτές οι δεσμεύσεις, δεν πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου. Για τα ανακυκλούμενα δανειακά ανοίγματα (δηλ. τα ανοίγματα που περιέχουν ένα δάνειο και μία ανακλητή μη χρησιμοποιούμενη δέσμευση), το EAD αντιπροσωπεύει το αναμενόμενο υπόλοιπο σε περίπτωση αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη χρήση του ορίου, σύμφωνα με την εμπειρία του Ομίλου, βάσει ιστορικών δεδομένων. Οι ΑΠΖ σε χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και εγγυητικές επιστολές βασίζονται στον Συντελεστή Μετατροπής των εκτός Ισολογισμού στοιχείων σε ανοίγματα ("CCF") ο οποίος μετατρέπει τα ποσά των στοιχείων εκτός Ισολογισμού σε EAD.

Η Τράπεζα έχει ξεκινήσει διαδικασίες ενίσχυσης της αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου, ενσωματώνοντας κλιματικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες με σκοπό την αξιολόγηση του κινδύνου αθέτησης των δανειοληπτών και τον υπολογισμό των ΑΠΖ. Αναγνωρίζοντας τη σημασία και την πιθανή επίδραση των κινδύνων που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση ("Environment, Social and Governance" ή "ESG"), η Τράπεζα έχει προχωρήσει σε διαδικασίες εντοπισμού και αξιολόγησης της σημαντικότητας των σχετικών κινδύνων και ενσωμάτωσής τους στο συνολικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, και έχει δεσμευτεί για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και διαχείριση των συγκεκριμένων κινδύνων στο μέλλον. Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα και με τις σχετικές εποπτικές προσδοκίες και τις ορθές πρακτικές της αγοράς, η Τράπεζα, μέσω μιας σειράς πρωτοβουλιών, σχεδιάζει να ενισχύσει περαιτέρω την ενσωμάτωση των παραγόντων ESG στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων της (συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης με τον κίνδυνο αθέτησης των δανειοληπτών και τις ΑΠΖ) όσο ωριμάζουν οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις, αναπτύσσονται ικανότητες ποσοτικοποίησης και ανάλυσης και γίνονται διαθέσιμα πρόσθετα κλιματικά και περιβαλλοντικά δεδομένα.

Προσαρμογές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

Οι προσαρμογές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ενδέχεται να διενεργηθούν κατά την κρίση της διοίκησης ώστε να ληφθούν υπόψη συγκεκριμένες συνθήκες και περιστάσεις κατά την ημερομηνία αναφοράς, οι οποίες δεν αποτυπώνονται πλήρως στα υποδείγματα επιμέτρησης ΑΠΖ. Οι εν λόγω προσαρμογές αποτελούν επικαλύψεις που εφαρμόζονται στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ (post-model adjustments), οι οποίες υπολογίζονται και κατανομούνται σε αναλυτικό επίπεδο μετά από σχετική αξιολόγηση κινδύνου και ανάλυση και έχουν ως αποτέλεσμα είτε την αύξηση είτε τη μείωση της συνολικής πρόβλεψης ΑΠΖ, και επικαλύψεις που εφαρμόζονται στα δεδομένα με τα οποία τροφοδοτούνται τα υποδείγματα επιμέτρησης ΑΠΖ (in-model adjustments). Περαιτέρω πληροφορίες για τις προσαρμογές που εφαρμόστηκαν περιγράφονται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

Εκτιμήσεις μελλοντικών οικονομικών συνθηκών

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον ("Forward Looking Information" ή "FLI") ενσωματώνονται στην επιμέτρηση των ΑΠΖ για δάνεια και χρεωστικούς τίτλους που αξιολογούνται συλλογικά, μέσω των μοντέλων PD και LGD. Οι αναμενόμενες ανακτήσεις (μέσω ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ΑΠΖ των επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται ατομικά, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των εκτιμήσεων της Διοίκησης για τη εξέλιξη των σχετικών μακροοικονομικών παραγόντων.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, αισιόδοξο, δυσμενές), τα οποία καθορίζονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Τράπεζας. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι βασικές μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο και επηρεάζουν το επίπεδο των ΑΠΖ είναι οι παρακάτω:

- Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ
- Δείκτης Τιμών Οικιστικών Ακινήτων (“House Price Index” ή “HPI”)

Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατατάσσεται στο Στάδιο 2, όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την ημέρα της αρχικής αναγνώρισης και όταν δεν πληρείται ο ορισμός για ταξινόμηση στο Στάδιο 3. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αξιολογεί σε επίπεδο χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που παρατηρείται καθ’ όλη την υπολειπόμενη αναμενόμενη διάρκεια ζωής του ανοίγματος με τον αναμενόμενο κίνδυνο αθέτησης που προσδιορίστηκε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.

Η διαδικασία του Ομίλου για την παραπάνω αξιολόγηση αποτελείται κυρίως από τρεις συνιστώσες:

- **Ποσοτικά κριτήρια**, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- **Ποιοτικά κριτήρια**, δηλ. όλα τα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα (“Forborne Performing Exposures” ή “FPE”) σύμφωνα με τα EBA ITS, και εταιρικοί οφειλέτες που έχουν συμπεριληφθεί στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, και
- **Δείκτες «ασφαλείας»:** Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών. Επιπρόσθετα, για τα δανειακά ανοίγματα εφαρμόζεται ο δείκτης «ασφαλείας» της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής αναφορικά με την τριπλάσια αύξηση της πιθανότητας αθέτησης ως κριτήριο ταξινόμησης στο Στάδιο 2.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6. «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

2.8 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης

2.8.1 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία περιλαμβάνουν συμβόλαια επί συναλλαγματικών ισοτιμιών, προθεσμιακά συμβόλαια, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, δικαιώματα προαίρεσης επί επιτοκίων και συναλλάγματος (πωληθέντα και αγορασθέντα) και άλλα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, καταχωρούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης αρχικά και μεταγενέστερα στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν είναι προς όφελος του Ομίλου ή ως υποχρεώσεις όταν είναι προς όφελος των αντισυμβαλλομένων. Τα πραγματοποιηθέντα καθώς και τα εξ’ αποτιμήσεως κέρδη και ζημιές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Ένα παράγωγο μπορεί να είναι ενσωματωμένο σε ένα άλλο χρηματοοικονομικό μέσο, το οποίο ονομάζεται «κύριο συμβόλαιο». Εάν το κύριο συμβόλαιο είναι ένα συμβόλαιο εκτός από ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, το ενσωματωμένο παράγωγο διχοτομείται από το κύριο συμβόλαιο και αντιμετωπίζεται ως ένα ξεχωριστό παράγωγο υπό την προϋπόθεση ότι ο κίνδυνος και τα οικονομικά του χαρακτηριστικά δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, το ενσωματωμένο παράγωγο πληροί τον λογιστικό ορισμό ενός παραγώγου και το κύριο συμβόλαιο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές να παρουσιάζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Εάν το κύριο συμβόλαιο είναι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, το ΔΠΧΑ 9 αποκλείει το διαχωρισμό τυχόν ενσωματωμένων παραγώγων από ένα υβριδικό συμβόλαιο, το οποίο είναι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο πεδίο εφαρμογής του. Αντιθέτως, το υβριδικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετρύται στην εύλογη αξία στο σύνολό του.

2.8.2 Συνέχιση των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 για την λογιστική αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει ως επιλογή λογιστικής πολιτικής, την συνέχιση εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 αναφορικά με την λογιστική αντιστάθμισης, την οποία ο Όμιλος έχει επιλέξει να εξασκήσει και θα συμμορφωθεί με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για την λογιστική αντιστάθμισης που απαιτούνται από το ΔΠΧΑ 7 *Γνωστοποιήσεις*. Βλ. Σημείωση 20 «Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα».

2.8.3 Λογιστική Αντιστάθμισης

Η διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα στοχεύει στην αποτελεσματική οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων σύμφωνα με τις απόψεις της Διοίκησης του Ομίλου και δεν εμπίπτουν στην λογιστική αντιστάθμιση συμβατή με τους συγκεκριμένους κανόνες του Δ.Λ.Π. 39. Κατά συνέπεια, οι συγκεκριμένες πράξεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως τα παράγωγα μέσα του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος επίσης χρησιμοποιεί παράγωγα μέσα σαν μέρος της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με σκοπό τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από διακυμάνσεις επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών, πιστοληπτικής ικανότητας και προθεσμιακών συναλλαγών. Ο Όμιλος εφαρμόζει αντιστάθμιση εύλογης αξίας, ταμειακών ροών, ή καθαρής επένδυσης, όταν οι συναλλαγές αυτές πληρούν τα συγκεκριμένα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης. Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να καταχωρήσει ο Όμιλος ένα παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο ως κατεχόμενο για σκοπούς αντιστάθμισης περιλαμβάνουν:

- i. Την ύπαρξη κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης επίσημης καταγραφής του μέσου αντιστάθμισης, του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, του σκοπού και της στρατηγικής αντιστάθμισης και της αντισταθμιστικής σχέσης,
- ii. Η αντιστάθμιση να τεκμηριώνεται εφόσον καταδεικνύεται ότι είναι άκρως αποτελεσματική ως προς το συμψηφισμό των κινδύνων που απορρέουν από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο καθ' όλη τη διάρκεια της αντισταθμιστικής σχέσης. Μία αντιστάθμιση κρίνεται ως άκρως αποτελεσματική όταν επιτυγχάνεται ο συμψηφισμός των μεταβολών της εύλογης αξίας που απορρέουν από τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο σε ποσοστό μεταξύ 80% και 125% και
- iii. Η αντιστάθμιση να είναι αποτελεσματική σε συνεχή βάση.

2.8.4 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για να αναγνωρισθούν συναλλαγές αντιστάθμισης εύλογης αξίας, η μεταβολή της εύλογης αξίας του μέσου αντιστάθμισης καταχωρείται στα αποτελέσματα μαζί με την αντίστοιχη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η οποία αφορά τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Στην περίπτωση όπου, η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που επιβάλλουν τη διαγραφή ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή ανακαλείται η αντισταθμιστική χρήση, ή η συνολική προσαρμογή της λογιστικής αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, για τα τοκοφόρα στοιχεία, αποσβένεται στα αποτελέσματα στην υπολειπόμενη διάρκεια του αρχικού αντισταθμιζόμενου στοιχείου. Αντίθετα, στη περίπτωση ενός άτοκου αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η ανωτέρω διαφορά μεταφέρεται εξ' ολοκλήρου στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση, όπου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο διαγράφεται λόγω πωλήσεως ή αποπληρωμής, το αναπόσβεστο ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας μεταφέρεται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.8.5 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Τα κέρδη ή ζημίες που σχετίζονται με μεταβολές στην εύλογη αξία και αφορούν στο αποτελεσματικό μέρος μιας αντιστάθμισης ταμειακών ροών, καταχωρούνται αρχικά στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν καταβληθούν οι ταμειακές ροές τις οποίες αντισταθμίζει το παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο (στις οποίες περιλαμβάνονται και ταμειακές ροές από συναλλαγές που είχαν προβλεφθεί κατά το χρόνο δημιουργίας της αντισταθμιστικής σχέσης) και προκύπτουν κέρδη ή ζημίες, τότε τα κέρδη ή ζημίες που σχετίζονται με το παράγωγο αντιστάθμισης μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από τα Λοιπά συνολικά έσοδα.

Όταν η σχέση αντιστάθμισης των ταμειακών ροών μιας συναλλαγής, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο μέλλον, δεν θεωρείται πλέον αποτελεσματική ή διακόπτεται, τότε τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημίες που αφορούν το μέσο αντιστάθμισης παραμένουν στα Λοιπά συνολικά έσοδα έως ότου η ανωτέρω συναλλαγή πραγματοποιηθεί οπότε και μεταφέρονται από τα λοιπά συνολικά έσοδα στα αποτελέσματα, ακόμη κι εάν δεν είναι πλέον πιθανό η συναλλαγή να πραγματοποιηθεί. Εάν η προσδοκώμενη μελλοντική συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τότε το σωρευτικό κέρδος ή ζημία μεταφέρονται απευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μιας πολύ πιθανής διεταιρικής συναλλαγής μπορεί να αποτελεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) η συναλλαγή να είναι εκφρασμένη σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της εταιρείας που πραγματοποιεί την συναλλαγή και β) ο συναλλαγματικός κίνδυνος να επηρεάζει τα αποτελέσματα του Ομίλου.

2.8.6 Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Οι αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης στο εξωτερικό λογιστικοποιούνται όπως και οι αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Το κέρδος ή ζημία του αποτελεσματικού μέρους του αντισταθμιστικού μέσου αναγνωρίζεται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, ενώ το κέρδος ή ζημία του μη αποτελεσματικού μέρους απευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες στα Λοιπά συνολικά έσοδα μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση της επένδυσης στο εξωτερικό.

2.8.7 Έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης

Προκειμένου να πληρούνται τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, ο Όμιλος απαιτεί κατά τη σύναψη μιας αντισταθμιστικής σχέσης και καθ' όλη τη διάρκειά αυτής, να καταδεικνύεται η αποτελεσματικότητά της και να επιδεικνύεται η πραγματική αποτελεσματικότητα της (αναδρομικός έλεγχος), σε συνεχή βάση.

Η τεκμηρίωση κάθε αντισταθμιστικής σχέσης καθορίζει πόσο αποτελεσματικά αξιολογείται η αντιστάθμιση. Η μέθοδος την οποία υιοθετεί ο Όμιλος για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα μιας αντισταθμιστικής σχέσης εξαρτάται από τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου.

Ο Όμιλος εφαρμόζει διευκολύνσεις που έχουν εφαρμογή σε όλες τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από την αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς (Τροποποιήσεις για την Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, Φάση 1). Οι διευκολύνσεις ισχύουν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αβεβαιότητας πριν από την αντικατάσταση του υφιστάμενου επιτοκίου αναφοράς με ένα εναλλακτικό χωρίς κίνδυνο επιτόκιο αναφοράς. Μία σχέση αντιστάθμισης επηρεάζεται εάν η αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς δημιουργεί αβεβαιότητα σχετικά με το χρόνο ή/και το ποσό των ταμειακών ροών που βασίζονται στο επιτόκιο αναφοράς του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή του μέσου αντιστάθμισης. Οι διευκολύνσεις αυτές παύουν να έχουν εφαρμογή όταν πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Μια από αυτές είναι όταν έχει παύσει η αβεβαιότητα που προκύπτει από την αναμόρφωση του επιτοκίου όσον αφορά το χρόνο και το ποσό των ταμειακών ροών που βασίζονται στο επιτόκιο αναφοράς του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, εάν η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται ή όταν αποδεσμεύονται ποσά στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών.

Το μη αποτελεσματικό μέρος μιας σχέσης αντιστάθμισης καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, και συγκεκριμένα στα « Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου ».

2.8.8 Αναμόρφωση επιτοκίου αναφοράς (IBOR)- Μεταχείριση αλλαγών στη βάση που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών του στοιχείου μιας αντιστάθμισης

Μη διακοπή των αντισταθμίσεων

Η τεκμηρίωση των υφιστάμενων αντισταθμίσεων θα επικαιροποιείται, ώστε να αντικατοπτρίζει τις αλλαγές που επιφέρει η μεταρρύθμιση του επιτοκίου αναφοράς στη βάση για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών των στοιχείων αντιστάθμισης. Αυτές οι ενημερώσεις που προκύπτουν από τη μεταρρύθμιση του επιτοκίου αναφοράς δεν προκαλούν τη διακοπή της αντιστάθμισης ούτε τον καθορισμό νέας λογιστικής αντιστάθμισης εάν ο στόχος αυτών των ενημερώσεων είναι μόνο να:

- προσδιορίσει το εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς (καθορίζεται συμβατικά ή μη) ως αντισταθμισμένο κίνδυνο.
- Επικαιροποιεί την περιγραφή του αντισταθμισμένου στοιχείου, συμπεριλαμβανομένης περιγραφής του αντισταθμισμένου τμήματος των ταμειακών ροών ή της εύλογης αξίας.
- Επικαιροποιεί την περιγραφή του μέσου αντιστάθμισης.
- Επικαιροποιεί την περιγραφή της μεθόδου που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης. Αυτές οι ενημερώσεις πραγματοποιούνται καθώς και όταν γίνονται αλλαγές στα αντισταθμισμένα στοιχεία ή στα μέσα αντιστάθμισης. Μια σχέση λογιστικής αντιστάθμισης μπορεί να ενημερώνεται πολλές διαδοχικές φορές.

Οι αλλαγές που δεν προκύπτουν άμεσα από την εφαρμογή της μεταρρύθμισης του επιτοκίου αναφοράς και επηρεάζουν τη βάση που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών των στοιχείων της σχέσης αντιστάθμισης ή της τεκμηρίωσης της αντιστάθμισης, αναλύονται εκ των προτέρων προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμμόρφωση με τα κριτήρια καταλληλότητας για τη λογιστική αντιστάθμιση.

Ειδικοί λογιστικοί χειρισμοί

Αναφορικά με τις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι υπάρχουσες λογιστικές απαιτήσεις παραμένουν αμετάβλητες όσον αφορά την αναγνώριση των κερδών και ζημιών, οι οποίες προκύπτουν από την επαναξιολόγηση του στοιχείου αντιστάθμισης και του μέσου αντιστάθμισης λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες αλλαγές.

Για σκοπούς αξιολόγησης της αναδρομικής αποτελεσματικότητας, οι σωρευτικές μεταβολές της εύλογης αξίας δύναται να μηδενιστούν κατά περίπτωση για κάθε σχέση αντιστάθμισης, η οποία έχει τροποποιηθεί.

Τα ποσά κερδών ή ζημιών που αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση (ως μη πραγματοποιηθέντα ή αναβαλλόμενα κέρδη και ζημιές) και αφορούν αντισταθμίσεις ταμειακών ροών οι οποίες έχουν διακοπεί έπειτα από αλλαγή στα επιτόκια αναφοράς που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση των μελλοντικών ταμειακών ροών, παραμένουν στην καθαρή θέση ωστόσο οι αντισταθμισμένες ταμειακές ροές λογιστικοποιηθούν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Όσον αφορά τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Τράπεζας, που έχουν ορισθεί ως μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, η αλλαγή από το μέσο δείκτη των επιτοκίων του ευρώ για τοποθετήσεις στη χρηματαγορά διάρκειας μιας ημέρας («Euro Overnight Index Average ("EONIA")») σε επιτόκιο του ευρώ για βραχυπρόθεσμες συναλλαγές («Euro Short-Term Rate ("€STER")») πραγματοποιήθηκε κατά το 2021 και δεν υπήρξε καμία επίδραση στην ενοποιημένη και αυτοτελή Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Μη προσαρμοσμένες χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά. Ενεργή αγορά, είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε η πληροφόρηση σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση και επιπλέον χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα τιμές που προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεωστικοί τίτλοι για τους οποίους υπάρχουν προσφερόμενες τιμές, όμως παρουσιάζουν μικρότερη συχνότητα αγοραπωλησιών σε σχέση με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές, καθώς και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς προσφερόμενες τιμές, καθώς και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δεν είναι ενεργές και κάποια εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί σημαντική κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.10 Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους ή ζημίας της ημέρας συναλλαγής

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία χρηματοοικονομικών προϊόντων προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, τα οποία βασίζονται σε στοιχεία τιμών ή δεικτών τα οποία δεν είναι πάντοτε διαθέσιμα στην αγορά. Στις περιπτώσεις αυτές αρχικά, το χρηματοοικονομικό προϊόν αναγνωρίζεται από τον Όμιλο στη τιμή συναλλαγής, η οποία αποτελεί την ακριβέστερη ένδειξη της εύλογης αξίας του, παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να διαφέρει από την αξία που παρέχει ένα ανάλογο μοντέλο αποτίμησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της αξίας που προκύπτει από το μοντέλο αποτίμησης αναφέρεται ως αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής. Η διαφορά αυτή δεν αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της συναλλαγής. Μη αναγνωρισμένο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής μεταφέρεται άμεσα στα αποτελέσματα εφόσον η εύλογη αξία του συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού μέσου δύναται να προσδιορισθεί, είτε μέσω της χρήσης στοιχείων τα οποία διατίθενται από την αγορά, είτε μέσω αναφοράς στη τιμή ενός διαθέσιμου στην αγορά χρηματοοικονομικού προϊόντος με συναφή χαρακτηριστικά ή κατά το διακανονισμό.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής διενεργείται αποτίμηση του χρηματοοικονομικού προϊόντος στην εύλογη αξία του, αναμορφωμένη ως προς το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής. Μεταγενέστερες μεταβολές της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται άμεσα στη Κατάσταση Αποτελεσμάτων, χωρίς ωστόσο να αντιλογίζεται το άμεσο αναβαλλόμενο κέρδος και ζημία της ημέρας συναλλαγής.

2.11 Παύση αναγνώρισης

2.11.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να αναγνωρίζεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου,
- ο Όμιλος διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει τις ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες ("pass-through" διακανονισμός). Σύμφωνα με έναν "pass-through" διακανονισμό, ο Όμιλος δεν έχει καμία υποχρέωση να πληρώσει ποσά στον τελικό παραλήπτη, εκτός κι αν εισπράξει ισότιμα ποσά από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο, ο Όμιλος

απαγορεύεται από τους όρους της σύμβασης μεταβίβασης να πωλήσει ή να ενεχυριάσει το αρχικό περιουσιακό στοιχείο παρά μόνον ως εξασφάλιση της δέσμευσης καταβολής των ταμειακών ροών στον τελικό παραλήπτη και ο Όμιλος έχει δέσμευση να εμβάσει κάθε ταμειακή ροή που εισπράττει για λογαριασμό του τελικού παραλήπτη χωρίς ουσιαστική καθυστέρηση. Επιπροσθέτως, ο Όμιλος δεν επιτρέπεται να επανεπενδύσει τέτοιες ταμειακές ροές, παρά μόνον για επενδύσεις σε μετρητά ή ταμειακά ισοδύναμα κατά τη διάρκεια μιας σύντομης περιόδου διακανονισμού και ο τόκος που λαμβάνεται από αυτές τις επενδύσεις μεταβιβάζεται στους τελικούς παραλήπτες, ή

- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και είτε (α) έχει μεταβιβάσει πραγματικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου. Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο, όταν ο εκδοχέας έχει την πρακτική δυνατότητα να πωλήσει ολόκληρο το περιουσιακό στοιχείο σε μη συνδεδεμένο τρίτο μέρος και να ασκήσει το δικαίωμα αυτό μονόπλευρα και χωρίς να απαιτείται να επιβάλλει επιπρόσθετους περιορισμούς στη μεταβίβαση.

Όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και δεν έχει ούτε μεταβιβάσει, ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό τις συνεχιζόμενης ανάμειξης του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Η συνεχής ανάμειξη με τη μορφή της εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου επιμετράται στο χαμηλότερο μεταξύ της λογιστικής αξίας του και του μέγιστου εκτιμώμενου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να πληρώσει.

Ως μέρος των εργασιών του, ο Όμιλος τιτλοποιεί συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, κυρίως με την πώληση αυτών των περιουσιακών στοιχείων σε εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες εκδίδουν χρεόγραφα τα οποία είναι πλήρως εξασφαλισμένα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

Στην περίπτωση που ο Όμιλος πωλήσει τα χρεόγραφα αυτά σε τρίτους, τα μεταφερόμενα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να πληρούν τις προϋποθέσεις πλήρους ή μερικής παύσης αναγνώρισης. Κέρδη ή ζημιές από μεταβίβαση δικαιωμάτων που οδηγούν σε παύση αναγνώρισης βασίζονται στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που πληρούν την προϋπόθεση παύσης αναγνώρισης και το μερίδιο που παραμένει στον Όμιλο, υπολογισμένο με βάση τις σχετικές εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία μεταβίβασης.

Τροποποίηση όρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ενδέχεται επίσης να παύσει να αναγνωρίζεται εάν, κατά την επαναδιαπραγμάτευση των συμβατικών όρων του δανείου, η τροποποίηση των όρων είναι τόσο σημαντική ώστε να συνιστά λήξη των συμβατικών δικαιωμάτων εισπραχίας των ταμειακών ροών του αρχικού μέσου, στην οποία περίπτωση αναγνωρίζεται ένα νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο βάσει των αναθεωρημένων συμβατικών όρων. Το νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία τροποποίησης και η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας του νέου αυτού μέσου και της λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις του αρχικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημία από την παύση αναγνώρισης.

Όταν η τροποποίηση δε θεωρείται σημαντική ώστε να οδηγήσει σε παύση αναγνώρισης, το κέρδος ή η ζημία που προέρχεται από την τροποποίηση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των νέων ταμειακών ροών (δηλ. με βάση τους τροποποιημένους όρους) χρησιμοποιώντας ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου και της λογιστικής αξίας του δανείου μετά την διαγραφή (εφόσον υπάρχει). Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με την τροποποίηση όρων που δεν οδηγεί σε παύση αναγνώρισης περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.11 «Ρυθμίσεις».

Αναμόρφωση επιτοκίου αναφοράς (IBOR) - Μεταχείριση των αλλαγών στη βάση που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Η βάση για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης μπορεί να τροποποιηθεί:

- είτε με τροποποίηση των συμβατικών όρων και προϋποθέσεων που τέθηκαν κατά την αρχική αναγνώριση του χρηματοπιστωτικού μέσου (παράδειγμα: όταν η συμφωνία επαναδιαπραγματεύεται, οι συμβατικοί όροι και προϋποθέσεις τροποποιούνται για να αντικαταστήσουν το αρχικό επιτόκιο αναφοράς από ένα εναλλακτικό), ή
- με την εφαρμογή των κατάλληλων εξωτερικών διατάξεων χωρίς να απαιτείται αλλαγή στους συμβατικούς όρους (παράδειγμα: η μέθοδος για τον καθορισμό του επιτοκίου αναφοράς τροποποιείται χωρίς καμία αλλαγή στους συμβατικούς όρους και τις προϋποθέσεις, δηλ. ο μέσος δείκτης των επιτοκίων του ευρώ για τοποθετήσεις στη χρηματαγορά διάρκειας μιας ημέρας (EONIA) διαπραγματεύεται σε συνάρτηση με το επιτόκιο του ευρώ για βραχυπρόθεσμες συναλλαγές (€STR) + 8,5 μ.β από τον Οκτώβριο 2019), ή
- ως αποτέλεσμα της ενεργοποίησης υφιστάμενου συμβατικού όρου ή προϋπόθεσης (παράδειγμα: εφαρμογή συμβατικής ρήτρας αντικατάστασης του επιτοκίου ή ρήτρας «εναλλακτικών όρων»).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Εάν, στο πλαίσιο της αναμόρφωσης των επιτοκίων αναφοράς, υπάρχει αλλαγή της βάσης προσδιορισμού των συμβατικών ταμειακών ρών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης στο αποσβεσμένο κόστος ή ενός περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία μέσω λυτών συνολικών εσόδων, η επανεκτίμηση των συμβατικών ταμειακών ρών θεωρείται τροποποίηση του πραγματικού επιτοκίου για τον προσδιορισμό μελλοντικών εσόδων ή εξόδων τόκων και δεν δημιουργεί κέρδος ή ζημιά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο άνω χειρισμός βασίζεται στην τήρηση των παρακάτω προϋποθέσεων:

- η αλλαγή της βάσης προσδιορισμού των συμβατικών ταμειακών ρών απαιτείται και απορρέει άμεσα από την αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς, και
- η νέα βάση προσδιορισμού των συμβατικών ρών είναι οικονομικά ισοδύναμη της προηγούμενης χρησιμοποιούμενης βάσης πριν την αλλαγή.

Παραδείγματα περιπτώσεων που οδηγούν σε μια νέα βάση προσδιορισμού των συμβατικών ταμειακών ρών και θεωρούνται οικονομικά ισοδύναμες στην προηγούμενη βάση, είναι:

- η αντικατάσταση υπάρχοντος επιτοκίου αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των συμβατικών ταμειακών ρών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια υποχρέωσης από:
 - ο ένα εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς (ή από την αλλαγή της μεθόδου που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του εν λόγω επιτοκίου αναφοράς), με
 - ο την προσθήκη ενός σταθερού περιθωρίου απαραίτητου να καλύψει τη διαφορά βάσης μεταξύ του υπάρχοντος επιτοκίου αναφοράς και του αντίστοιχου εναλλακτικού,
- αλλαγές στον προσδιορισμό του ποσού του τόκου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής ενός νέου επιτοκίου αναφοράς (διαδικασία αναθεώρησης του επιτοκίου), και
- η προσθήκη ρήτρας εναλλακτικών όρων στους συμβατικούς όρους και προϋποθέσεις ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης, ώστε να επιτρέπει την εφαρμογή των προαναφερθέντων αλλαγών (αντικατάσταση του επιτοκίου).

2.11.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, λήγει ή δεν υφίσταται πλέον.

Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της υποχρέωσης που παύει να υφίσταται ή μεταφέρεται και του ποσού που έχει καταβληθεί, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη ταμειακών περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταφερθεί ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί, αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ο Όμιλος θεωρεί ότι μια τροποποίηση είναι σημαντική με βάση ποιοτικούς παράγοντες και εάν έχει ως αποτέλεσμα μια διαφορά μεταξύ της προσαρμοσμένης προεξοφλημένης παρούσας αξίας και της λογιστικής αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά, ή μεγαλύτερη από, 10 τοις εκατό.

2.12 Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς (IBOR reform)

Η αναμόρφωση των διαπραγματευτικών επιτοκίων αναφοράς (IBOR: InterBank Offered Rates), η οποία ξεκίνησε το 2014 με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Financial Stability Board- FSB), έχει ως στόχο την αντικατάσταση αυτών των επιτοκίων με εναλλακτικά επιτόκια, πιο συγκεκριμένα με επιτόκια μηδενικού κινδύνου (Risk-Free Rates- RFR). Η αναμόρφωση επισπεύσθηκε στις 5 Μαρτίου 2021, όταν η Αρχή Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς (Financial Conduct Authority- FCA) η οποία είναι επιφορτισμένη με την εποπτεία του LIBOR, ανακοίνωσε τις καταληκτικές ημερομηνίες, για την παύση και απώλεια αντιπροσωπευτικότητας:

- EUR και CHF LIBOR (όλοι οι όροι). GBP και JPY LIBOR (όροι: 1 ημέρα, 1 εβδομάδα, 2 μήνες και 12 μήνες). LIBOR USD (όροι: 1 εβδομάδα και 2 μήνες): η δημοσίευση αυτών των ρυθμίσεων αναφοράς που συνέβαλε μια ομάδα τραπεζών έχει σταματήσει οριστικά από την 1η Ιανουαρίου 2022.

Συγχρόνως, σχετικά με τα σημαντικότερα επιτόκια αναφοράς της ζώνης του ευρώ:

- EURIBOR: Το Ινστιτούτο Ευρωπαϊκών Χρηματαγορών («European Money Markets Institute» («EMMI»)), το οποίο διαχειρίζεται τα επιτόκια αναφοράς, δεν σκέφτεται να διακόψει την έκδοσή τους. Επομένως, το EURIBOR θα συνεχίσει να χρησιμοποιείται τα επόμενα έτη;

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- EONIA: Η δημοσίευσή του έπαυσε οριστικά στις 3 Ιανουαρίου 2022. Το επιτόκιο αντικατάστασης που προτείνει η ομάδα εργασίας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη ζώνη του ευρώ είναι το €STR στο οποίο βασίστηκε ο EONIA από τα τέλη του 2019.

Παράλληλα, άλλοι δείκτες επιτοκίων που βασίζονται στο LIBOR υπόκεινται επίσης σε μεταρρύθμιση (π.χ. SOR, MIFOR, THBFIX, επιτόκιο ανταλλαγής ICE). Οι τοπικές ρυθμιστικές αρχές ή διαχειριστές συνεχίζουν να διευκρινίζουν τον οδικό χάρτη και να εκδίδουν συστάσεις για τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με αυτές τις μεταβάσεις.

Επίδραση της Αναμόρφωσης επιτοκίων αναφοράς στον Όμιλο

Έχοντας υπόψη τις προθεσμίες παύσης που ανακοινώθηκαν για το LIBOR και το EONIA, οι δημόσιες αρχές και οι ομάδες εργασίας που συγκροτήθηκαν από τις κεντρικές τράπεζες εξέδωσαν συστάσεις στον κλάδο. Αυτές οι συστάσεις στοχεύουν στη διακοπή της παραγωγής νέων συμβολαίων που αναφέρονται σε αυτούς τους δείκτες, καθώς και στην ενσωμάτωση των υφιστάμενων συμβάσεων που αναφέρονται στους εν λόγω δείκτες σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς. Ο Όμιλος έλαβε τα ακόλουθα βήματα σχετικά με τη Μεταρρύθμιση:

- ενίσχυση των νέων συμβάσεων μέσω της συμπερίληψης εναλλακτικών ρητρών και προειδοποιήσεων κινδύνου
- δίκαιη και ομοιογενής μεταχείριση των πελατών μέσω της εμπλοκής των ομάδων συμμόρφωσης στις επαναδιαπραγματεύσεις των συμβάσεων.

Το 2022 ο Όμιλος εστίασε τη δράση του στη μετάβαση των συμφωνιών του που αναφέρονται σε USD Libor. Ανάλογα με τα προϊόντα, η μετάβαση έχει, συνολικά, πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τρεις βασικούς τρόπους:

- Τα δάνεια και τα πιστωτικά όρια υπόκεινται σε μεμονωμένες επαναδιαπραγματεύσεις, μαζί με τα σχετικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, προκειμένου να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητά τους.
- Τα περισσότερα από τα παράγωγα προϊόντα έχουν μετατραπεί με πρωτοβουλία των γραφείων συμψηφισμού ή με την ενεργοποίηση των εναλλακτικών ρητρών τους (πρωτόκολλο που έχει θεσπιστεί από την ISDA). Ορισμένα παράγωγα προϊόντα έχουν, ωστόσο, επαναδιαπραγματευτεί διμερώς.
- Τέλος, για ορισμένα προϊόντα (συνήθως: λογαριασμοί μετρητών και παρόμοια), η μετάβαση έγινε μέσω ενημέρωσης των γενικών όρων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανοίγματα του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2022 σε εκατ. Ευρώ

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και παράγωγα μέσα, που επηρεάζονται από την αναμόρφωση των δεικτών αναφοράς επιτοκίων:

	Νέα πιθανά επιτόκια μηδενικού κινδύνου που θα αντικαταστήσουν τα τρέχοντα επιτόκια αναφοράς	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (μη συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων) τα οποία έχουν επηρεαστεί από την αναμόρφωση	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων) οι οποίες έχουν επηρεαστεί από την αναμόρφωση	Παράγωγα τα οποία έχουν επηρεαστεί από την αναμόρφωση	
				Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία
Τρέχοντα επιτόκια αναφοράς					
Δείκτης που η εισαγωγή τους λήγει 30/06/2023			Λογιστική Αξία		
	Secured Overnight Financing Rate (SOFR)	2.026	35	2.199	25
LIBOR - London Interbank Offered Rate - USD					
Σύνολο		2.026	35	2.199	25

Κίνδυνοι που συνδέονται με την αναμόρφωση των επιτοκίων

Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την αναμόρφωση του IBOR περιορίζονται πλέον κυρίως στο USD LIBOR για την περίοδο έως τον Ιούνιο του 2023. Έχουν προσδιοριστεί ως εξής:

- Κίνδυνος διακυβέρνησης και εκτέλεσης του προγράμματος, που ενδέχεται να προκαλέσει καθυστερήσεις και απώλεια ευκαιριών, παρακολουθείται ως μέρος των εργασιών των τακτικών επιτροπών και των οργάνων διαιτησίας.
- Κίνδυνος νομικής τεκμηρίωσης, που μπορεί να οδηγήσει σε δικαστικές διαφορές μετά τη μετάβαση, αντιμετωπίζεται μέσω εναλλακτικών ρητρών που ενσωματώνονται στις συμβάσεις ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των προτύπων της αγοράς.
- Κίνδυνος αγοράς, με τη δημιουργία ενός κινδύνου βάσης μεταξύ των καμπυλών επιτοκίων που σχετίζονται με τους διαφορετικούς δείκτες, αποτελεί αντικείμενο στενής παρακολούθησης και εποπτείας.
- Λειτουργικούς κινδύνους κατά την εκτέλεση της μετάβασης των συναλλαγών, ανάλογα ιδίως με την προθυμία και την ετοιμότητα των αντισυμβαλλομένων, τον όγκο των συναλλαγών που πρόκειται να μεταφερθούν και τη διασπορά τους με την πάροδο του χρόνου.
- Η διαχείριση του ρυθμιστικού κινδύνου σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Ομίλου, οι οποίες είναι σύμφωνες με τις συστάσεις των ρυθμιστικών αρχών και των ομάδων εργασίας για τη μετάβαση στο LIBOR. Αυτές οι οδηγίες αφορούν τα προϊόντα που, κατ' εξαίρεση, συνεχίζουν να αναφέρονται σε USD LIBOR.
- Κίνδυνος ανάρμοστης συμπεριφοράς, ο οποίος σχετίζεται με το τέλος του LIBOR, που αντιμετωπίζεται κυρίως μέσω:
 - ειδικών κατευθυντήριων γραμμών που περιγράφονται αναλυτικά ανά επιχειρηματικό τομέα.
 - εκπαίδευση των ομάδων.
 - επικοινωνία με τους πελάτες σχετικά με τους κινδύνους που σχετίζονται με τη μετάβαση, τις εναλλακτικές λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν και πώς θα μπορούσαν να επηρεαστούν.

Με βάση την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα, ο Όμιλος είναι πεπεισμένος για τη λειτουργική του ικανότητα να διαχειριστεί τη μετάβαση στο νέο επιτόκιο αναφοράς.

2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων σε μια προσυμφωνημένη τιμή («Repos») εξακολουθούν να καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται κατά περίπτωση ως Υποχρέωση προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, Υποχρέωση προς πελάτες ή Λοιπές καταθέσεις, οι οποίες κατατάσσονται στις Υποχρεώσεις προς πελάτες στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, κατά περίπτωση. Χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μιας σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων («Reverse Repos») καταχωρούνται ως Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, κατά περίπτωση. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς (ή της τιμής αγοράς και επαναπώλησης) καταχωρείται στο λογαριασμό τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα (ή τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα) και αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης Repos (ή Reverse Repos), με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου παρακολουθείται η αγοραία αξία του κεφαλαίου υπό δανεισμό με σύμβαση επαναγοράς και λαμβάνεται ή αποδίδεται η εξασφάλιση που έχει παραχωρηθεί από/στον αντισυμβαλλόμενο,, επομένως αυτού του είδους οι συμβάσεις δεν ενέχουν σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο.

2.14 Δανεισμός χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζονται από ή σε τρίτους έχουν ως εξασφάλιση, συνήθως, χρεόγραφα ή μετρητά. Μετρητά που έχουν δοθεί ή ληφθεί ως εξασφάλιση καταχωρούνται ως στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού.

Χρεόγραφα που δανείζονται από τρίτους δεν καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, εκτός και αν πωληθούν σε τρίτους. Σε αυτήν την περίπτωση αναγνωρίζεται η υποχρέωση επιστροφής του χρεογράφου στην εύλογη αξία ως υποχρέωση συναλλαγών και τυχόν κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων εμπορικού χαρτοφυλακίου».

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε τακτική βάση την αγοραία αξία των χρεογράφων που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους και παρέχει ή απαιτεί πρόσθετες εξασφαλίσεις σε αντιστοιχία με τις υποκείμενες συμφωνίες. Οι αμοιβές και οι τόκοι που λαμβάνονται ή πληρώνονται καταχωρούνται ως έσοδο ή έξοδο από τόκους αντίστοιχα, σταδιακά όταν καταστούν δεδουλευμένα.

2.15 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Ο Όμιλος καταχωρεί όλες τις συναλλαγές αγοράς και πώλησης «κανονικής παράδοσης» χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (δηλαδή εκείνων για τις οποίες απαιτείται παράδοση μέσα στα χρονικά όρια που ορίζει η νομοθεσία ή η αγορά) την ημερομηνία διακανονισμού («settlement date») με εξαίρεση τις συναλλαγές που αφορούν σε τίτλους αξιογράφων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και του χαρτοφυλακίου επενδύσεων, καθώς και σε όλα τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής («trade date»), η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Άλλες αγορές και πωλήσεις σε τίτλους αξιογράφων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, αντιμετωπίζονται ως παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα έως την ημερομηνία διακανονισμού τους («settlement date»).

2.16 Συμψηφισμός

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, όταν ο Όμιλος έχει ένα νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφίσει τα αναγνωρισμένα ποσά και σκοπεύει είτε να διακανονίσει το περιουσιακό στοιχείο και την υποχρέωση σε καθαρή βάση, είτε να ρευστοποιήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νομικό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών πρέπει να είναι εκτελεστό σε όλες τις περιστάσεις, τόσο κατά τη συνήθη πορεία των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όσο και σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων ενός εκ των αντισυμβαλλομένων. Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε στη Σημείωση 4.8 «Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων».

2.17 Διαπραγματευτής-μεσολαβητής εμπορευμάτων

Η Τράπεζα ενεργεί ως μεσίτης-διαπραγματευτής σε σχέση με τα δικαιώματα εκπομπών και επιμετρά αυτά τα δικαιώματα εκπομπών, που δεν πληρούν τον ορισμό του παράγωγου χρηματοπιστωτικού μέσου, ως εμπόρευμα, στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης. Αυτά τα δικαιώματα εκπομπών παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού» και οι μεταβολές στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την περίοδο της μεταβολής και παρουσιάζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

2.18 Αναγνώριση Εσόδων

Το έσοδο αναγνωρίζεται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι ο Όμιλος θα αποκομίσει οικονομικά οφέλη και αυτά μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα. Έσοδα τα οποία είναι συνδεδεμένα με την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται με την μέθοδο του σταδίου ολοκλήρωσης των συναλλαγών κατά το τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς.

2.18.1 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα

Τόκοι έσοδα και έξοδα από τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού και παθητικού, αναγνωρίζονται ως Καθαρά έσοδα από τόκους με την μέθοδο του πραγματικού επιτόκιου ("EIR"). Πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί τις μελλοντικές εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου στην λογιστική του αξία προ απομείωσης. Στον υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη το συμβατικό επιτόκιο, καθώς και αμοιβές ή άμεσα έξοδα του μέσου και όλες οι άλλες διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο.

2.18.2 Αμοιβές και Έσοδα από Προμήθειες

Οι αμοιβές και έσοδα από προμήθειες περιλαμβάνουν έσοδα από αμοιβές διαχείρισης ενεργητικού, προμήθειες, αμοιβές επενδυτικής τραπεζικής καθώς και έσοδα από πιστωτικές κάρτες. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα από αμοιβές διαχείρισης

ενεργητικού σύμφωνα με τον χρόνο που έχει περάσει, το οποίο αντικατοπτρίζει το στάδιο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών προς τον πελάτη.

Έσοδα από προμήθειες περιλαμβάνουν πωλήσεις, αμοιβές διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και προμήθειες χρηματιστηριακών εργασιών. Οι πωλήσεις και οι προμήθειες χρηματιστηριακών εργασιών γενικά αναγνωρίζονται κατά την στιγμή εκτέλεσης της συναλλαγής. Οι αμοιβές διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων αναγνωρίζονται σταδιακά μέσα στον χρόνο και υπολογίζονται γενικά, με βάση την μέση ημερήσια καθαρή αξία ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου για την περίοδο.

Οι αμοιβές επενδυτικών υπηρεσιών περιλαμβάνουν αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και προμήθειες αναδοχής και γενικά αναγνωρίζονται κατά την στιγμή επιτυχούς ολοκλήρωσης των επενδυτικών υπηρεσιών.

2.19 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρήση τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας. Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται μαζί με τα ενσώματα πάγια στοιχεία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, και αναλύονται στη Σημείωση 26 «Ενσώματα Πάγια Στοιχεία». Για περισσότερες πληροφορίες, όσον αφορά το λογιστικό χειρισμό των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης, βλ. Σημείωση 2.24 «Μισθώσεις».

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρήσης του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια	Έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	Έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Έως 5 έτη
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	Σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο ή περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης, η οποία απεικονίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων», προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στο λογαριασμό «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού» κατά την πραγματοποίηση του πλειστηριασμού ή όταν αποκτάται η εξασφάλιση μέσω συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς προκύπτουν όταν ο Όμιλος ξεκινά νομικές ενέργειες για την είσπραξη της εξασφάλισης όταν δεν θεωρείται πλέον ότι μπορεί να επιτευχθεί η αποπληρωμή ή ρύθμιση της οφειλής. Σε περίπτωση που οι οφειλές εξασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία, οι νομικές ενέργειες περιλαμβάνουν την έναρξη διαδικασίας πλειστηριασμού με στόχο την αποπληρωμή των οφειλών μέσω της ρευστοποίησης της αξίας της εξασφάλισης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης. Πριν τον πλειστηριασμό του περιουσιακού στοιχείου, τυχόν απομειώσεις καταχωρούνται στις προβλέψεις ΑΠΖ, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς και ζημιές ή κέρδη μέχρι το ποσό των προηγούμενων απομειώσεων που τυχόν προκύπτουν από την περιοδική επανεκτίμηση της αξίας τους περιλαμβάνονται

στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στα «Καθαρά λουπά έσοδα/(έξοδα)» και στις «Λουπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης», αντίστοιχα. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς τα οποία κατέχονται με σκοπό την απόκτηση κεφαλαιακών κερδών ή την είσπραξη μισθωμάτων εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ως «Ακίνητα επενδύσεων».

2.20 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια που είναι ιδιόκτητα (ή έχουν περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης), τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δε διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους όταν υπάρχει ένδειξη απομείωσης ή τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

2.21 Υπεραξία, λογισμικό και λουπά ύλα περιουσιακά στοιχεία

2.21.1 Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης (βλ. Σημείωση 2.5 «Συνένωση επιχειρήσεων» – 2.5.2 «Υπεραξία») μείον τις όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες της ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, , εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας.

2.21.2 Άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις περιλαμβάνουν εμπορικά σήματα, τα οποία έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, καθώς επίσης και σχέσεις με πελάτες οι οποίες έχουν ωφέλιμη ζωή ορισμένης διάρκειας και αποσβένονται ισόποσα κάθε χρόνο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που κυμαίνεται από 6 έως 11 χρόνια.

2.21.3 Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα **εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού** αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,

- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήση του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιησεώς τους.

2.22 Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση, η οποία αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις «Πιστωτικές προβλέψεις και άλλες επιβαρύνσεις απομείωσης».

2.23 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια», που υιοθετήθηκε από την ΕΕ στις 3 Νοεμβρίου 2017, παρέχει στις οντότητες των οποίων οι δραστηριότητες αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για αναβολή της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 έως την 1 Ιανουαρίου 2023. Το αποτέλεσμα αυτής της αναβολής είναι ότι αυτές οι οντότητες έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν την προετοιμασία των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων με βάση το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η προσωρινή απαλλαγή από το ΔΠΧΑ 9, η οποία περιορίστηκε στους ομίλους που κατά κύριο λόγο αναλαμβάνουν ασφαλιστικές δραστηριότητες σύμφωνα με την τροποποίηση του IASB, επεκτάθηκε στον ασφαλιστικό τομέα των χρηματοπιστωτικών ομίλων όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/87/ΕΚ όπως υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Όμιλος εφάρμοσε αυτήν την τροποποίηση στην Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών (Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.), την ασφαλιστική της εταιρία που συνέχιζε να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» μέχρι την ημερομηνία πώλησής της, την 31 Μαρτίου του 2022.

2.24 Μισθώσεις

Ο Όμιλος εξετάζει κατά την έναρξη μιας σύμβασης εάν η σύμβαση αποτελεί ή περιλαμβάνει μίσθωση εξετάζοντας εάν έχει το δικαίωμα να ελέγχει τη χρήση ενός αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο λαμβάνοντας όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου με αντάλλαγμα μία αμοιβή.

2.24.1 Ο Όμιλος ως μισθωτής

Ο Όμιλος εφαρμόζει ενιαίο λογιστικό χειρισμό για την αναγνώριση και επιμέτρηση όλων των συμβάσεων μίσθωσης, με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις χαμηλής αξίας, των οποίων οι πληρωμές μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως λειτουργικά έξοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Κατά την έναρξη της μίσθωσης ο Όμιλος:

- Αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης που αντιπροσωπεύει το δικαίωμα του Ομίλου να χρησιμοποιήσει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.
- Αναγνωρίζει υποχρεώσεις από μίσθωση που αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία των μισθωμάτων που θα καταβληθούν κατά τη χρονική διάρκεια της μισθωτικής περιόδου στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.
- Αναγνωρίζει αποσβέσεις του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης.
- Εξετάζει εάν υπάρχει ένδειξη απομείωσης του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης. Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- ε. Αναγνωρίζει έξοδα τόκων στις υποχρεώσεις από μίσθωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.
- στ. Παρουσιάζει τις ταμειακές εκροές που αφορούν αποπληρωμή κεφαλαίου στις ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και τις ταμειακές εκροές που αφορούν πληρωμή τόκων στις ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων.

2.24.2 Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο Όμιλος αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου (δηλ. την ημέρα που το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο καθίσταται διαθέσιμο προς χρήση). Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης επιμετράται στο κόστος, μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και ζημιές απομείωσης, προσαρμοσμένο κατά την τυχόν επανεπιμέτρηση της υποχρέωσης από τη μίσθωση. Το κόστος του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης αποτελείται από το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης από τη μίσθωση, τις αρχικές άμεσες δαπάνες, το κόστος αποκατάστασης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου σε συγκεκριμένη κατάσταση και από τα μισθώματα τα οποία καταβλήθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης ή προγενέστερα, μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης. Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης αποσβένεται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται στα «Ενσώματα πάγια στοιχεία».

2.24.3 Υποχρεώσεις μίσθωσης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις από μίσθωση οι οποίες επιμετρώνται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων που θα καταβληθούν κατά τη χρονική διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, χρησιμοποιώντας το τεκμαρτό προεξοφλητικό επιτόκιο της σύμβασης ή στην περίπτωση που το επιτόκιο αυτό δεν μπορεί να προσδιοριστεί, χρησιμοποιώντας το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού (IBR) του μισθωτή. Το IBR είναι το επιτόκιο που θα κατέβαλλε ο Όμιλος προκειμένου να δανειστεί το ποσό που θα χρειαζόταν να καταβάλει ώστε να αποκτήσει περιουσιακό στοιχείο αντίστοιχο με το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, με αντίστοιχες εξασφαλίσεις, σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον.

Τα μισθώματα αποτελούνται από τα σταθερά μισθώματα (μειωμένα κατά τα τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης), τα κυμαινόμενα μισθώματα που εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο και από τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο μισθωτής βάσει των εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας. Τα μισθώματα επίσης περιλαμβάνουν την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι θα ασκηθεί από τον Όμιλο, καθώς και τις τυχόν καταβολές ποινής για καταγγελία της μίσθωσης, εάν η διάρκεια μίσθωσης αποτυπώνει την άσκηση δικαιώματος καταγγελίας από τον Όμιλο.

Τα κυμαινόμενα μισθώματα που δεν εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο αναγνωρίζονται ως έξοδα στη χρονική περίοδο κατά την οποία προέκυψε το γεγονός ή η κατάσταση που οδήγησε στην πληρωμή. Η υποχρέωση μίσθωσης επανεπιμετράται όταν υπάρχει μεταβολή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτει από μεταβολή σε δείκτη ή επιτόκιο, εάν υπάρχει μεταβολή στην εκτίμηση του Ομίλου για τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν ως εγγύηση υπολειμματικής αξίας ή εάν υπάρχει αλλαγή στην εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με το αν θα ασκήσει ένα δικαίωμα αγοράς, παράτασης ή τερματισμού της μίσθωσης. Όταν η υποχρέωση μίσθωσης επανεπιμετράται κατ'αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται αντίστοιχη προσαρμογή στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης ή καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων εάν η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης έχει μειωθεί στο μηδέν.

2.24.4 Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ή μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να μην αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και υποχρεώσεις μίσθωσης για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις με διάρκεια ίση ή μικρότερη των 12 μηνών καθώς και μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας (μικρότερη των €5.000). Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις πληρωμές μισθωμάτων που σχετίζονται με τις εν λόγω μισθώσεις ως έξοδα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη σταθερή μέθοδο (Σημείωση 12 "Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα").

2.24.5 Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων καταβαλλόμενων μισθωμάτων απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Λειτουργικές μισθώσεις: Μισθώσεις, στις οποίες ο Όμιλος δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα ενός υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου, κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων στοιχείων. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται στον μισθωτή) αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.25 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της Κατάστασης Ταμειακών Ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως, έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα, αξιόγραφα του επενδυτικού και εμπορικού χαρτοφυλακίου, των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων του.

2.26 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.27 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων

Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από τον οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού μέσου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) το ποσό των προβλέψεων απομείωσης ΑΠΖ όπως καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9.

2.28 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.28.1 Συνταξιοδοτικά προγράμματα

α. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως κατά την ημερομηνία σύνταξης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή για νομίσματα για τα οποία η συχνότητα των συναλλαγών της αγοράς σε τέτοια εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας, είναι μικρή, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις της αγοράς (κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς) κρατικών ομολόγων που έχουν εκδοθεί στο νόμισμα αυτό. Το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος υπολογίζεται με το συντελεστή προεξόφλησης στην αρχή της περιόδου προς την καθαρή υποχρέωση/(απαίτηση). Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η αναταξινόμησή της στην κατάσταση αποτελεσμάτων, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται πλήρως η αξία του ελλείμματος ή πλεονάσματος του προγράμματος.

β. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και στις προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού.

2.28.2 Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η εύλογη αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από τους εργαζόμενους ως αντάλλαγμα των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται επιμετράται με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης κατά την ημερομηνία χορήγησης και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων καθ' όλη τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών, η οποία αποτελεί και την περίοδο κατοχύρωσης. Το συνολικό ποσό που πρέπει να επιβαρύνει τα αποτελέσματα κατά την περίοδο κατοχύρωσης, προσδιορίζεται με αναφορά στην εύλογη αξία των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγήθηκαν. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλου αποτίμησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη την τιμή της μετοχής την ημερομηνία της χορήγησης των δικαιωμάτων, την τιμή άσκησης των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη περίοδο των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη διακύμανση της τιμής της μετοχής καθ' όλη τη διάρκεια των δικαιωμάτων, το εκτιμώμενο ύψος των μερισμάτων των μετοχών και το εκτιμώμενο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου για την διάρκεια των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών εκδίδονται νέες μετοχές και το ποσό που εισπράττεται (αφού αφαιρεθούν τυχόν έξοδα συναλλαγής) απεικονίζεται στο λογαριασμό «Μετοχικό Κεφάλαιο» μέχρι την ονομαστική αξία των μετοχών που εκδίδονται ενώ το υπερβάλλον στο λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο». Δεν υπήρχαν συναλλαγές με δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών για τον Όμιλο και την Τράπεζα, όσον αφορά το 2021 και το 2022.

2.28.3 Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Η υποχρέωση για την παροχή εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται το νωρίτερο μεταξύ του πότε ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν μπορούν να αποσύρουν μία προσφορά για παροχές εξόδου από την υπηρεσία και του πότε αναγνωρίζουν οποιεσδήποτε σχετικές δαπάνες αναδιάρθρωσης.

2.29 Φόροι εισοδήματος

Η βάση υπολογισμού του πληρωτέου φόρου εισοδήματος είναι τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης. Τα φορολογητέα κέρδη διαφέρουν από τα κέρδη προ φόρων που εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της εξαιρέσης εσόδων ή δαπανών τα οποία θα φορολογηθούν ή θα εκπέσουν φορολογικά σε επόμενες χρήσεις. Και επίσης εξαιρούνται τα αφορολόγητα έσοδα και οι δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση. Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος του Ομίλου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που αναμένεται να πληρωθεί ή να ανακτηθεί ο οποίος υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της λογιστικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης αυτών, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών και υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων χρεογράφων και παραγώγων, από τα ασφαλιστικά αποθέματα και τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία, από τη ζημιά λόγω του Private Sector Initiative ("PSI") και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση και οι οποίοι βασίζονται σε νόμους που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από σύνδεση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στη βέλτιστη εκτίμηση της Διοίκησης πως είναι περισσότερο πιθανό παρά όχι ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημίες μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε εξαμηνιαία βάση και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Τράπεζα, να πάρουν την απόφαση

να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Τράπεζα διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των επενδυτικών τίτλων που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ και αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές.

2.30 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (τα έσοδα της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.31 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου και λοιπών μετοχικών τίτλων: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μειωμένα κατά το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών και προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας. Μερίσματα επί προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων καταχωρημένων στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο που ο Όμιλος δεσμεύεται να καταβάλλει το μέρισμα.

Ίδιες μετοχές: Οι μετοχές της Τράπεζας που κατέχονται από τον Όμιλο, καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ίδιες μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Η αξία κτήσης των ιδίων μετοχών περιλαμβάνει και δαπάνες συναλλαγών, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από τον Όμιλο δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που έχουν εκδοθεί, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Τράπεζα δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του οριστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στο αποτέλεσμα της χρήσης.

2.32 Τομείς δραστηριότητας

Οι τομείς δραστηριότητας στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται με τρόπο αντίστοιχο με τους τομείς δραστηριότητας στις εσωτερικές αναφορές οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον αρμόδιο επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο αρμόδιος επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο είναι υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τον καταμερισμό των πόρων ανά τομέα δραστηριότητας και την αξιολόγηση της απόδοσής του. Ο Όμιλος όρισε ως αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή.

Όλες οι συναλλαγές μεταξύ των τομέων δραστηριότητας διεξάγονται με όρους αγοράς, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα των συναλλαγών μεταξύ τομέων απαλείφονται. Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τον κάθε τομέα λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της απόδοσής του.

Οι γεωγραφικοί τομείς περιλαμβάνουν έσοδα από περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται ή η διαχείρισή τους γίνεται στην αντίστοιχη γεωγραφική περιοχή.

2.33 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή.

Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση, υπό τις εξαιρέσεις του ΔΠΧΑ 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί.

Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία.

Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις.

Αν ο Όμιλος έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, ο Όμιλος παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση.

Ο Όμιλος επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

- α) της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και
- β) του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου και αντιπροσωπεύει μία κύρια ξεχωριστή δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας, η οποία είτε έχει πωληθεί είτε έχει καταχωρηθεί ως στοιχείο προοριζόμενο προς πώληση, είτε αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε με σκοπό τη μεταπώλησή της. Ο χαρακτηρισμός μίας δραστηριότητας ως διακοπείσας γίνεται κατά τη πώληση ή όταν η εν λόγω δραστηριότητα πληροί τα κριτήρια των στοιχείων που προορίζονται προς πώληση.

Τα αποτελέσματα από τις διακοπείσες δραστηριότητες απεικονίζονται ως ένα ποσό στη κατάσταση αποτελεσμάτων, το οποίο αποτελείται από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους από τη λειτουργία των διακοπεισών δραστηριοτήτων και από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους τα οποία αναγνωρίζονται είτε λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης ή λόγω πώλησης των διακοπεισών δραστηριοτήτων.

2.34 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους. Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έσοδα, μεταφέρονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έσοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Ο Όμιλος καταχωρεί την πιθανή μείωση επιτοκίου δανεισμού λόγω του Προγράμματος Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης III (TLTRO III) ως κρατική επιχορήγηση σύμφωνα με το ΔΛΠ 20. Το έσοδο από τη κρατική επιχορήγηση παρουσιάζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στα Καθαρά έσοδα από τόκους και αναγνωρίζεται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και θα λάβει την επιχορήγηση.

2.35 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη των (Διευρυμένων) Ανώτερων Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, άλλους Γενικούς Διευθυντές με εξουσία λήψης αποφάσεων, τα βασικά στελέχη των εταιριών του Ομίλου, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, καθώς και εταιρείες που ελέγχονται από τα πρόσωπα αυτά ή στις οποίες ασκείται από κοινού έλεγχος, ή ουσιώδης επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους.

2.36 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, κατά τις οποίες φυλάσσει, διαχειρίζεται και επενδύει τα κεφάλαια τρίτων σε διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα κατόπιν υποδείξεων των κατόχων τους. Για τη παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών ο Όμιλος εισπράττει προμήθεια. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν αποτελούν ιδιοκτησία του Ομίλου και ως εκ τούτου δεν απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ο Όμιλος δεν παρέχει καμία εγγύηση στους κατόχους των περιουσιακών στοιχείων για την απόδοση των τοποθετήσεων που πραγματοποιεί για λογαριασμό τους και συνεπώς δεν διατρέχει κανένα πιστωτικό κίνδυνο αναφορικά με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία διαχειρίζεται.

2.37 Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή

Ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή (EPS) υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό κέρδος ή τη ζημία της περιόδου που αναλογεί στους κοινούς μετόχους με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, αφαιρουμένων των μετοχών που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο και κατέχονται ως ίδιες μετοχές.

Ο δείκτης των «προσαρμοσμένων» κερδών ανά μετοχή υπολογίζεται με την ίδια μέθοδο όπως και του δείκτη των βασικών κερδών ανά μετοχή, ωστόσο τα κέρδη και ο αριθμός των μετοχών προσαρμόζονται ανάλογα, προκειμένου να απεικονίσουν την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ανά μετοχή που θα μπορούσε να επιφέρει η μετατροπή τυχόν μετατρέψιμων ομολογιών ή η εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ή άλλων συναφών συμβολαίων, σε κοινές μετοχές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Η σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας και τις σημειώσεις που τις συνοδεύουν. Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων και ατομικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων αντικατοπτρίζουν κατάλληλα τις επικρατούσες συνθήκες.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών, είναι οι ακόλουθες:

3.1 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης χρηματοοικονομικών καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα. Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC), καθώς και ομολόγων που δεν διαπραγματεύονται σε μια ενεργό αγορά.

Τα μοντέλα αυτά λαμβάνουν υπόψη την επίδραση του πιστωτικού κινδύνου. Για τα παράγωγα, η επίδραση αυτή εκτιμάται υπολογίζοντας την αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου ("CVA") σε μεμονωμένη βάση για κάθε αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο ο Όμιλος διατηρεί ανοικτή θέση. Ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη την αναμενόμενη έκθεση, η οποία εκτιμάται χρησιμοποιώντας τεχνικές προσομοίωσης, καθώς και συμφωνίες συμψηφισμού και ληφθείσες εξασφαλίσεις. Επίσης, ο υπολογισμός του CVA βασίζεται σε συντελεστές αναμενόμενης ζημιάς όπως αυτοί εξάγονται από τις αγοραίες τιμές των Συμβολαίων Ανταλλαγής Πιστωτικής Αθέτησης ("CDS"), ή, στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες, από την πιθανότητα αθέτησης του αντισυμβαλλομένου όπως αυτή προσδιορίζεται από εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης, ή διαφορετικά από τους εποπτικούς συντελεστές στάθμισης. Αναφορικά με την επίδραση του ίδιου πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση των παραγώγων, ο Όμιλος εφαρμόζει μία μεθοδολογία συμμετρική με εκείνη που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του CVA.

Όλα τα μοντέλα αποτίμησης ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους πριν εφαρμοσθούν για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς. Τα αποτελέσματα της αποτίμησης των μοντέλων υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που ανέπτυξε το μοντέλο. Όπου είναι εφικτό, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό τον περαιτέρω έλεγχο της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και εκτιμώμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας, καθώς και μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο που αφορά στην ίδια την Τράπεζα (own credit risk) για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, διασφαλίζοντας τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά, ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης. Για το λόγο αυτό, η διοίκηση επανεξετάζει περιοδικά τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους κινδύνους που συνδέονται με την εκτίμηση μη παρατηρήσιμων δεδομένων και με τις παραδοχές στα μοντέλα αποτίμησης.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό την άσκηση κρίσης, η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης καθώς και οι μεταβολές τους που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, έχουν εκτιμηθεί με εύλογο τρόπο και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, βάσει των δικλείδων ασφαλείας και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

Περαιτέρω πληροφορίες σε σχέση με την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.7 "Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού".

3.2 Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Η εκτίμηση της συνολικής πρόβλεψης φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που είναι ανακτήσιμη, προϋποθέτει την άσκηση σημαντικής κρίσης. Προκειμένου να προβεί ο Όμιλος στην εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης φόρου εισοδήματος σε κάθε χώρα, λαμβάνονται υπ' όψιν παράγοντες όπως οι νομοθετικές διατάξεις και οι εποπτικοί κανόνες και κανόνες δικαίου που ισχύουν. Στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητας του Ομίλου, υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους είναι αβέβαιος ο τελικός προσδιορισμός του φόρου. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος από ενδεχόμενο φορολογικό έλεγχο βασιζόμενος στα τεχνικά πλεονεκτήματα της φορολογικής θέσης που έλαβε και σε εκτιμήσεις για το κατά πόσον ενδεχομένως να προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό ύψος του φόρου εισοδήματος που θα προκύψει είναι διαφορετικό από τα ποσά που είχαν αρχικά αναγνωρισθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τους αναβαλλόμενους φόρους της περιόδου στην οποία γίνεται ο τελικός προσδιορισμός του φόρου.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν σε φορολογικές ζημίες και εκπεστές προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στο βαθμό που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή ώστε να καλύψουν τις φορολογικές ζημίες και τις εκπεστές προσωρινές διαφορές. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας, όπως ο όγκος των δανείων και των καταθέσεων, τα περιθώρια κέρδους και οι λειτουργικές δαπάνες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, η Τράπεζα πρόβη σε αξιολόγηση της ανακτησιμότητας της αναβαλλόμενης φορολογικής της απαίτησης, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική επίδοση για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, τις ολοκληρωμένες και συμφωνηθείσες πωλήσεις των θυγατρικών της Τράπεζας, την χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα και την εκτενή και διαρκή φορολογική και νομισματική υποστήριξη από τις Ευρωπαϊκές και Ελληνικές αρχές για την αντιμετώπιση της πρωτοφανούς κρίσης COVID-19 (βλ. Σημείωση 2.2 «Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας»).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η διοίκηση συνέταξε αναλυτικές οικονομικές προβλέψεις μέχρι και το τέλος του 2025 και χρησιμοποίησε την καλύτερη δυνατή εκτίμηση όσον αφορά στις παραδοχές ανάπτυξης από εκεί και μετά. Βάσει των παραπάνω, η Διοίκηση κατέληξε ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €4.705 εκατ. για τον Όμιλο και €4.692 εκατ. για την Τράπεζα, μπορεί να θεωρηθεί ως ανακτήσιμη.

Το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί των φορολογικών ζημιών και επί των εκπεστών προσωρινών διαφορών που δε θεωρείται ανακτήσιμο, θα μπορούσε να αναγνωρισθεί στο μέλλον εάν οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη βελτιωθούν κατά την περίοδο που ισχύει το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών ζημιών και των εκπεστών προσωρινών διαφορών. Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους φορολογικούς νόμους και κανονισμούς και συνεπώς δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ισοδύναμα του αποτελέσματος που προσδιορίζεται βάσει των λογιστικών κανόνων.

3.3 Συνταξιοδοτικές παροχές - Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών βασίζεται σε μια σειρά από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση, χρησιμοποιώντας μια σειρά από παραδοχές όπως θνησιμότητα, ανικανότητα, βαθμός αποχώρησης προσωπικού καθώς και χρηματοοικονομικές παραδοχές όπως προεξοφλητικό επιτόκιο, μεταβολές μισθών καθώς και επίπεδα παροχών. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές, θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Ο Όμιλος προσδιορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο στο τέλος κάθε έτους με αναφορά σε επιτόκια της αγοράς που βασίζονται σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας εκφρασμένα στο νόμισμα στο οποίο θα καταβάλλονται οι παροχές και των οποίων οι όροι μέχρι τη λήξη τους προσιδιάζουν στους όρους των σχετικών υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Όταν δεν υπάρχει αγορά με πολλές συναλλαγές τέτοιων ομολόγων, χρησιμοποιούνται εκτιμήσεις επιτοκίων οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τους τον κίνδυνο και την ληκτότητα των σχετικών υποχρεώσεων.

Επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με άλλες βασικές παραδοχές για τις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών περιλαμβάνονται στη Σημείωση 11 "Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό".

3.4 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο τρόπος με τον οποίο αξιολογείται το ενδεχόμενο απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρίες, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιγράφεται στη Σημείωση 2.4.8 «Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις». Η αξιολόγηση αυτή απαιτεί τη διενέργεια παραδοχών και εκτιμήσεων, για τις οποίες η Διοίκηση πιστεύει ότι είναι λογικές και αντικατοπτρίζουν τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και επιπλέον, είναι ανάλογες των κινδύνων που απορρέουν από τα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται. Ωστόσο, διαφορετικές εκτιμήσεις και παραδοχές θα οδηγούσαν σε διαφορετικά αποτελέσματα.

3.5 Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών στα πλαίσια του SPPI

Ο Όμιλος αξιολογεί το κατά ποσό οι συμβατικές ταμειακές ροές των δανειακών ανοιγμάτων, συμπεριλαμβανομένων τιτλοποιημένων χρεογράφων που έχουν εκδοθεί από οντότητες ειδικού σκοπού, δανείων χωρίς δικαίωμα αναγωγής, καθώς και χρεωστικών τίτλων, είναι συμβατές στα πλαίσια του SPPI. Κατά την εκτέλεση αυτής της αξιολόγησης, μπορεί να εφαρμοστεί σημαντική εκτίμηση. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος εφαρμόζει σημαντικές εκτιμήσεις όταν αξιολογεί αν η έλλειψη δικαιώματος αναγωγής επηρεάζει σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Προκειμένου να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με το αν η δανειακή απαίτηση συνιστά μια τυπική δανειακή σύμβαση και η απόδοσή της δεν επηρεάζεται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών κυρίως συγκρίνοντας την τιμή δεικτών απόδοσης περιουσιακών στοιχείων (π.χ. δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης - loan to value ratio, μέσος δείκτης κάλυψης εξυπηρέτησης χρέους – average debt servicing coverage ratio) σε σχέση με προκαθορισμένα όρια. Σημαντικές εκτιμήσεις, επίσης, εφαρμόζονται κατά την αξιολόγηση του εάν τα τιτλοποιημένα χρεογράφα που εκδίδονται από οντότητες ειδικού σκοπού είναι συμβατά στα πλαίσια του SPPI, των χαρακτηριστικών των ταμειακών ροών των χρεογράφων, της υποκείμενης ομάδας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, ενώ επίσης λαμβάνεται υπόψη για αυτήν την αξιολόγηση και ο πιστωτικός κίνδυνος που είναι εγγενής σε κάθε τμήμα τιτλοποίησης.

3.6 Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ

Ο υπολογισμός των ΑΠΖ απαιτεί από τη Διοίκηση την άσκηση σημαντικής κρίσης και τη διενέργεια παραδοχών που εμπεριέχουν υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας κατά τη χρονική στιγμή προσδιορισμού τους. Αλλαγές σε αυτές τις εκτιμήσεις και παραδοχές έχουν ως αποτέλεσμα να μεταβάλλεται σημαντικά η αξία καθώς και η χρονική στιγμή αναγνώρισης των ΑΠΖ. Οι πιο σημαντικές πηγές αβεβαιότητας επιμέτρησης αφορούν στις παρακάτω παραμέτρους ΑΠΖ:

Προσδιορισμός σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον έχει προκύψει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές εκτιμήσεις της διοίκησης. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ». Αυστηρότερα κριτήρια θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά τον αριθμό των χρηματοοικονομικών μέσων που ταξινομούνται στο Στάδιο 2. Όλα τα κριτήρια ταξινόμησης καθώς και τα σχετικά όρια που καθορίζονται βάσει πληροφοριών σχετικά με το μέλλον υπόκεινται σε επικύρωση από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Οι μεταβολές των κριτηρίων ταξινόμησης εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου.

Εγγενής κίνδυνος υποδείγματος στα υποδείγματα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις προβλέψεις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

Πληροφορίες σχετικά με το μέλλον

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον ενσωματώνονται στην επιμέτρηση ΑΠΖ των δανείων και των χρεωστικών τίτλων που αξιολογούνται συλλογικά μέσω των υποδειγμάτων PD και LGD. Οι εκτιμώμενες ανακτήσεις (με τη μορφή ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό ΑΠΖ για τα ανοίγματα επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται ατομικά, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των προβλέψεων της Τράπεζας για τους σχετικούς μακροοικονομικούς παράγοντες. Η Διοίκηση επιλέγει σενάρια σχετικά με το μέλλον και αξιολογεί την καταλληλότητα των αντίστοιχων συντελεστών στάθμισης που πρέπει να εφαρμοστούν. Κάθε ένα από τα σενάρια βασίζεται στις παραδοχές της διοίκησης σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες με τη μορφή μακροοικονομικών, αγοραίων καθώς και άλλων παραγόντων. Ενδεχόμενες αλλαγές στα σενάρια και στους συντελεστές στάθμισης, στις σχετικές μακροοικονομικές μεταβλητές καθώς και στις

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

παραδοχές για το χρονικό ορίζοντα πρόβλεψης, θα είχαν σημαντική επίδραση στις ΑΠΖ. Επιπρόσθετες πληροφορίες περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

3.7 Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής καθορίζει τη διάρκεια μίσθωσης ως την αμετάκλητη χρονική περίοδο της μίσθωσης, σε συνδυασμό με τυχόν περιόδους που καλύπτονται από δικαίωμα παράτασης της μίσθωσης, εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι θα ασκηθεί και τυχόν περιόδων που καλύπτονται από δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της μίσθωσης, εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι δε θα ασκηθεί. Ο Όμιλος ασκεί κρίση κατά την αξιολόγηση του εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι θα ασκήσει το δικαίωμα παράτασης ή ότι δε θα ασκήσει το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της μίσθωσης και για το σκοπό αυτό, εξετάζει όλα τα συναφή γεγονότα και τις περιστάσεις που δημιουργούν οικονομικό κίνητρο στον ίδιο να ασκήσει το δικαίωμα παράτασης της μίσθωσης ή να μην ασκήσει το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της μίσθωσης.

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επανεκτιμά τη διάρκεια μίσθωσης με την επέλευση σημαντικού γεγονότος ή σημαντικής μεταβολής των περιστάσεων, που εμπίπτει στον έλεγχό του και επηρεάζει την ικανότητά του για εξάσκηση ή μη των δικαιωμάτων παράτασης ή πρόωρης καταγγελίας της μίσθωσης.

Ο Όμιλος δε μπορεί με ευκολία να προσδιορίσει το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης, επομένως, χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του («IBR») για να επιμετρήσει τις υποχρεώσεις από μισθώσεις. Το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού είναι το επιτόκιο με το οποίο θα επιβαρυνόταν ο Όμιλος εάν δανειζόταν τα απαραίτητα κεφάλαια για την αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου παρόμοιας αξίας με το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης, για παρόμοια χρονική περίοδο, με παρόμοιες εξασφαλίσεις και σε παρόμοιο οικονομικό περιβάλλον.

Ο Όμιλος εκτιμά το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού χρησιμοποιώντας παρατηρήσιμα δεδομένα (όπως είναι τα επιτόκια της αγοράς) όταν αυτά είναι διαθέσιμα, ενώ απαιτείται να υλοποιεί ορισμένες ειδικές με τον Όμιλο προσαρμογές (όπως είναι η προσαρμογή για τον πιστωτικό κίνδυνο), λαμβάνοντας υπόψη τους όρους και τις προϋποθέσεις της μίσθωσης.

3.8 Αξιολόγηση του ελέγχου επί της επένδυσης

Η Διοίκηση ασκεί κρίση για να αξιολογήσει εάν ο Όμιλος ελέγχει μια άλλη οντότητα, συμπεριλαμβανομένων των δομημένων εταιριών. Η αξιολόγηση του ελέγχου ή της απώλειας του ελέγχου διενεργείται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου και τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα. Η αξιολόγηση του ελέγχου από τη Διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη δομή της συναλλαγής, τις συμβατικές ρυθμίσεις και το κατά πόσο ο Όμιλος κατευθύνει τις ουσιαστικές αποφάσεις που επηρεάζουν τις αποδόσεις επί της επένδυσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Ο Όμιλος θεωρεί την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων ως βασικό παράγοντα για την ικανότητά του να αποφέρει σημαντικές αποδόσεις σε βάθος χρόνου στους μετόχους του. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί σημαντικό μέρος των πόρων του, προκειμένου να αναβαθμίζει τις πολιτικές, τις διαδικασίες, τις μεθόδους και τις υποδομές του ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, καθώς και τις επιταγές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.

4.1 Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση πρακτικών αναφορικά με τη διακυβέρνηση της διαχείρισης κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις. Οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου διαχωρίζουν τα ακόλουθα είδη κινδύνων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο συγκέντρωσης, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο επιτοκίων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, κίνδυνο ρευστότητας, λειτουργικό κίνδυνο και κίνδυνο υποδειγμάτων.

Το Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων περιγράφεται αναλυτικά στην ενότητα Διαχείριση Κινδύνων της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις πιστοδοτικές δραστηριότητες καθώς και συναφείς δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της. Το σύνολο των διαδικασιών αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου που εφαρμόζονται από τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου συντονίζεται από τη Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου (Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο). Οι παρακάτω ενότητες αναφέρονται στις διαδικασίες που ακολουθεί η Τράπεζα.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.2.1 Πιστωτική Πολιτική για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο

Οι πιστωτικές πολιτικές για τις χορηγήσεις επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου καθορίζουν τις θεμελιώδεις αρχές για την αναγνώριση, μέτρηση, έγκριση, παρακολούθηση και παραγωγή αναφορών του πιστωτικού κινδύνου που αφορούν στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση για όλους τους πιστούχους.

Η πιστωτική πολιτική της Τράπεζας («Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου») καθώς και οι εξαιρέσεις από την Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου εγκρίνονται από το Δ.Σ. κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. μετά από εισήγηση που υποβάλλεται από το Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. Η Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δυο χρόνια.

4.2.2 Πιστωτική Πολιτική για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής

Η πιστωτική πολιτική για τις χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής («Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής») καθορίζει τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση και τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνεται στα χαρτοφυλάκια λιανικής τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου. Το κύριο πεδίο εφαρμογής της είναι η ενίσχυση, καθοδήγηση και ρύθμιση της αποτελεσματικής και επαρκούς διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, επιτυγχάνοντας έτσι μια βιώσιμη ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης.

Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής εγκρίνεται από το Δ.Σ. κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ., σε συνέχεια εισήγησης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου προς την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δυο χρόνια.

Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής γνωστοποιείται μέσω αντίστοιχων κανονισμών πιστωτικής πολιτικής που αποσκοπούν στην επίτευξη τριών βασικών στόχων:

- να καθορίσουν το πλαίσιο των βασικών πιστωτικών κριτηρίων, πολιτικών και διαδικασιών,
- να ενοποιήσουν τις πιστωτικές πολιτικές λιανικής τραπεζικής του Ομίλου, και
- να καθιερώσουν μια κοινή προσέγγιση διαχείρισης των κινδύνων λιανικής τραπεζικής.

Οι κανονισμοί πιστωτικής πολιτικής εγκρίνονται από την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και αναθεωρούνται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο.

Η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου αναφέρεται απευθείας στο Γενικό Διευθυντή Πίστης και κύρια αρμοδιότητά της είναι να αξιολογήσει, να σχεδιάσει και να εγκρίνει την Πιστωτική Πολιτική που διέπει τα προϊόντα λιανικής τραπεζικής τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Επιπλέον, η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου παρακολουθεί στενά τη συνεπή εφαρμογή τόσο της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής όσο και των διαδικασιών χορήγησης πιστώσεων.

Μέσω της εφαρμογής της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής. Καταρτίζονται σχέδια δράσης με τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες για την επίλυση θεμάτων, όποτε κρίνεται απαραίτητο, εντός των πλαισίων διάθεσης ανάληψης κινδύνου και στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας.

4.2.3 Διαδικασίες πιστοδοτικών λειτουργιών

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνονται στην ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Πιστωτικός Κίνδυνος» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2.4 Αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου, παρακολούθηση και εσωτερικές διαβαθμίσεις

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διάφορα υποδείγματα και μεθοδολογίες αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου, με βάση τον σκοπό χρήσης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δανειακών χαρτοφυλακίων τα οποία παρακολουθούνται συστηματικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο και επικυρώνονται σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων. Συγκεκριμένα:

Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα ενιαίο σύστημα διαβάθμισης για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο (το οποίο αρχικά εγκρίθηκε και πιστοποιήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος για σκοπούς Πυλώνα Ι), το οποίο χρησιμοποιείται για την ποσοτικοποίηση των παραμέτρων κινδύνου, όπως η Πιθανότητα Αθέτησης και εξυπηρετεί κυρίως την εγκριτική διαδικασία ενώ επίσης χρησιμοποιείται για σκοπούς τιμολόγησης, εκτίμησης του Εσωτερικού Κεφαλαίου της Τράπεζας (ICAAP), αναφορών, καθώς και στη διαδικασία

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

υπολογισμού των προβλέψεων. Οι κανόνες ταξινόμησης των επιχειρηματικών πιστούχων σε βαθμίδες παρουσιάζονται με λεπτομέρεια στην Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου. Συνοπτικά, αναφέρουμε ότι η κλίμακα διαβάθμισης σχετίζεται με την Πιθανότητα Αθέτησης του αντισυμβαλλομένου πιστούχου και περιλαμβάνει συνολικά 21 βαθμίδες, από τις οποίες οι 19 αντιστοιχούν σε πιστούχους που δεν έχουν παρουσιάσει αθέτηση υποχρέωσης και οι 2 σε πιστούχους οι οποίοι έχουν περιέλθει σε κατάσταση αθέτησης. Διαφορετικά χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι του ίδιου πιστούχου, ταξινομούνται στην ίδια βαθμίδα, ανεξάρτητα από τις τυχόν διαφορές μεταξύ των πιστοδοτικών τους χαρακτηριστικών (π.χ. είδος ανοίγματος, προσφερόμενες εξασφαλίσεις κ.λπ.). Η διαδικασία ταξινόμησης πραγματοποιείται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ή και νωρίτερα σε περίπτωση που προκύπτουν νέες πληροφορίες ή δημοσιεύονται πρόσφατα οικονομικά στοιχεία, που δύνανται να επηρεάσουν τον αναληφθέντα κίνδυνο. Για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τέσσερα είδη υποδειγμάτων, τα οποία υλοποιούνται μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας Credit Lens (CL) που αναπτύχθηκε από την Moody's. Οι επιχειρηματικοί πιστούχοι, αξιολογούνται μέσω των κάτωθι υποδειγμάτων:

1. Μοντέλο Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων (ΜΑΕΠ): Αποτελεί «Υβριδικό» υπόδειγμα διαβάθμισης το οποίο υλοποιείται μέσω της πλατφόρμας Moody's Credit Lens (CL), η χρήση του οποίου εστιάζεται σε εταιρείες με πλήρη οικονομικά στοιχεία.
2. Μεθοδολογία Ειδικών Συντελεστών Στάθμισης Κινδύνων – 'Ειδικός Δανεισμός': Μέσω αυτών αξιολογούνται προτάσεις πιστοδότησης μεγάλων και σύνθετων έργων υποδομής και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (Project & Object Finance scorecards)
3. Σκοροκάρτα Αξιολόγησης Επιχειρήσεων με περιορισμένα οικονομικά στοιχεία: Χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση νεοϊδρυθεισών επιχειρήσεων καθώς και μικρότερων επιχειρήσεων με περιορισμένα οικονομικά στοιχεία, που τηρούν Βιβλία Β' Κατηγορίας (δηλ. απλογραφικά βιβλία)
4. Εμπειρικό Υπόδειγμα: Με τη χρήση του Υποδείγματος αξιολογούνται πιστούχοι που αποτελούν ειδικές περιπτώσεις (π.χ. αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, Μ.Κ.Ο κ.λπ.) για τους οποίους δεν είναι δυνατή η χρήση του ΜΑΕΠ των λοιπών υποδειγμάτων που λειτουργούν στην επιχειρηματική πλατφόρμα (Credit Lens).

Με τη χρήση όλων αυτών των υποδειγμάτων παράγονται σε τακτή βάση ταξινομήσεις των πιστούχων (ή πιστοδοτήσεων στην περίπτωση χρηματοδότησης έργων υποδομής ή και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων) στην κλίμακα, οι οποίες στη συνέχεια αντιστοιχίζονται σε μία μοναδική Πιθανότητα Αθέτησης. Τα υποδείγματα βαθμονομούνται όποτε κριθεί απαραίτητο.

Εκτός από τα παραπάνω υποδείγματα, η Τράπεζα έχει αναπτύξει και εφαρμόσει το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) για το επιχειρηματικό της πελατολόγιο που αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο μέσω του οποίου, σε πολύ πρώιμα στάδια εντοπίζονται, παρακολουθούνται και διαχειρίζονται οι οφειλέτες που έχουν υποστεί επιδείνωση της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Το ΣΕΠ εισήχθη στην Τράπεζα το 2018 και περιλαμβάνει αποδοτικές και αποτελεσματικές δομές, διαδικασίες, καθώς και κατάλληλα εργαλεία για την υποστήριξη της έγκαιρης διαχείρισης των καθυστερούμενων οφειλών.

Η τιμολόγηση των επιχειρηματικών πιστούχων διενεργείται μέσω ενός καλά εδραιωμένου Πλαισίου Τιμολόγησης με βάση το συνδεδεμένο κίνδυνο (Risk-Based Pricing). Το Πλαίσιο αυτό βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές τιμολόγησης και διέπεται από σχετικές πολιτικές, ευρέως αποδεκτές μεθοδολογίες, και κατάλληλα εργαλεία τιμολόγησης. Καλύπτει τόσο τις νέες πιστοδοτήσεις όσο και την ανανέωση των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων που εμπίπτουν στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Επιπλέον, το Πλαίσιο Τιμολόγησης είναι ευθυγραμμισμένο με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων της Τράπεζας (Risk Appetite Framework), λαμβάνει υπ' όψιν το ισχύον εποπτικό πλαίσιο, τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και τα αντίστοιχα υποδείγματα υπολογισμού προβλέψεων, τις μακροοικονομικές τάσεις, ενώ διασφαλίζει τη δίκαιη και ίση αντιμετώπιση όλων των πιστούχων. Σε τακτική βάση (τουλάχιστον ετησίως) επισκοπείται, και αναθεωρείται εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Το σύνολο των υποδειγμάτων που σχετίζονται με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας παρουσιάζεται παρακάτω:

Υποδείγματα Πιστωτικού Κινδύνου με βάση τη χρήση, τον τύπο και το χαρτοφυλάκιο αναφοράς

Χρήση Υποδείγματος	Τύπος Υποδείγματος	Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο
Υποδείγματα IFRS 9	PD	1
	EAD	1
	LGD	1
Υπολογισμός Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας II – ICAAP)	PD	5
	EAD	-
	LGD	-
Εργαλεία Τιμολόγησης		1
Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)		1
Σύνολο		10

Λιανική Τραπεζική

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής ξεκινά κατά το στάδιο της έγκρισης. Η διαδικασία χορήγησης είναι κεντροποιημένη, γεγονός που διασφαλίζει το διαχωρισμό καθηκόντων και την ομοιόμορφη εφαρμογή των πιστοδοτικών προτύπων. Κάθε νέο αίτημα αξιολογείται με τη χρήση υποδειγμάτων αξιολόγησης (application/origination scorecards), εξειδικευμένων για την εκάστοτε ομάδα προϊόντων. Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του κάθε δανείου παρακολουθείται σε τακτική βάση η συμπεριφορά αποπληρωμής τους με χρήση στατιστικών υποδειγμάτων (behavioural scorecards). Η Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο παράγει περιοδικές αναφορές (συχνότερες του έτους) για την ποιότητα των χαρτοφυλακίων οι οποίες παρέχονται στη Διοίκηση και προτείνει διορθωτικά μέτρα για την άμβλυση και τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ειδικότερα, το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων παρακολουθείται με τη χρήση πιο εξελιγμένων μεθόδων, δεδομένου ότι η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από το 2008 την εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (A-IRB) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου για τα ανοίγματα δανείων με εμπράγματα εξασφάλιση κατοικία. Το υπόδειγμα της Τράπεζας για την εκτίμηση της Πιθανότητας Αθέτησης (PD Model) αναπτύχθηκε το 2009 και βάσει πιο πρόσφατων επαναβαθμονομήσεων χρησιμοποιούνταν για σκοπούς υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει της προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων (IRB). Μετά την επιστροφή της Τράπεζας στην Τυποποιημένη Προσέγγιση (Standardized Approach) τον Ιούνιο 2019, το υπόδειγμα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό εσωτερικού κεφαλαίου, καθώς και για σκοπούς παραγωγής εσωτερικών αναφορών και παρακολούθησης χαρτοφυλακίου. Κάθε μη αθετημένο άνοιγμα αξιολογείται με τη χρήση αυτού του Υποδείγματος Εκτίμησης της Πιθανότητας Αθέτησης σε μηνιαία βάση και κατατάσσεται σε μία από τις 10 διαβαθμίσεις (rools) με κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου. Κάθε διαβάθμιση λαμβάνει μία διαφορετική Πιθανότητα Αθέτησης (PD). Όλα τα αθετημένα ανοίγματα λαμβάνουν Πιθανότητα Αθέτησης ίση με 100%.

Επιπλέον, το υπόδειγμα εκτίμησης Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης (LGD model) για τα στεγαστικά δάνεια που αναπτύχθηκε εσωτερικά, χρησιμοποιείται κυρίως για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς, καθώς και για σκοπούς υπολογισμού Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), Stress Test και Budget/Business/NPE/Recovery Planning. Το υπόδειγμα περιλαμβάνει τρία στοιχεία: το πρώτο παράγει πιθανότητες επιστροφής σε μη αθετημένη κατάσταση (curing) λαμβάνοντας υπόψη μακροοικονομικούς παράγοντες, το δεύτερο εκτιμά ποσοστά ανάκτησης (recovery rates) και το τρίτο ενσωματώνει το αναμενόμενο ποσό ανάκτησης από τη ρευστοποίηση των στοιχείων εξασφάλισης. Και τα δύο προαναφερθέντα υποδείγματα PD και LGD επικυρώνονται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων και παρακολουθούνται τακτικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο.

Αναφορικά με τις πιστοδοτήσεις προς Μικρές Επιχειρήσεις, ακολουθείται η ίδια βασική αρχή κεντροποιημένης αξιολόγησης και παρακολούθησής τους με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Όλα τα αιτήματα πιστοδότησης αξιολογούνται κατά την αρχική τους έγκριση, και στη συνέχεια με ετήσια τουλάχιστον συχνότητα, καθώς και κατά τις ημερομηνίες ανανέωσης των πιστοδοτικών πλαισίων. Η αξιολόγηση στηρίζεται στο Υπόδειγμα Αξιολόγησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (YAMME), μέσω του οποίου παράγεται μια τελική αξιολογική βαθμίδα που στη συνέχεια αντιστοιχίζεται σε μία Πιθανότητα Αθέτησης. Το υπόδειγμα ενσωματώνει μια ανεξάρτητη μεταβλητή «συμπεριφορικού σκορ». Μια τυπική συμπεριφορική σκορόκαρα εξετάζει τη συμπεριφορά του πιστούχου σε όλους τους δανειακούς και καταθετικούς του λογαριασμούς, σταθμίζει ένα πλήθος μεταβλητών (π.χ. καθυστερήσεις, χρήση ορίων κ.λπ.) παράγοντας αυτόματα σε μηνιαία βάση ένα συμπεριφορικό σκορ. Η προσθήκη αυτή αύξησε σημαντικά την προβλεπτική ικανότητα του Υποδείγματος.

Επιπλέον, υφίσταται το υπόδειγμα εκτίμησης Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης (LGD model) για Μικρές Επιχειρήσεις το οποίο χρησιμοποιείται κυρίως για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς, καθώς και για σκοπούς υπολογισμού Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), Stress Test και Budget/Business/NPE/Recovery Planning. Η μεθοδολογία εξετάζει τρεις συνιστώσες (Curing, Recoveries, Loss Given Liquidation) που οδηγούν στην εφαρμογή μιας επαρκούς τεχνικής υπολογισμού που λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οφειλέτη και του χαρτοφυλακίου, καθώς και τις μακροχρόνιες οικονομικές συνθήκες της ελληνικής αγοράς.

Όπως παραπάνω, τα μοντέλα PD και LGD για τις Μικρές Επιχειρήσεις επικυρώνονται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων και παρακολουθούνται τακτικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο.

Όπως και στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, η Τράπεζα εφαρμόζει ΣΕΠ για το σύνολο του πελατολογίου Λιανικής Τραπεζικής και συγκεκριμένα των χαρτοφυλακίων Στεγαστικής Πίστης, Καταναλωτικής Πίστης και Μικρών Επιχειρήσεων, με στόχο την αναγνώριση πιθανών πιστωτικών ζημιών σε πολύ πρώιμο στάδιο. Το ΣΕΠ υποστηρίζεται από κατάλληλη τεκμηρίωση διαδικασιών, δικλίδων ασφαλείας και εργαλείων για την επίτευξη αποτελεσματικής διαχείρισης των καθυστερημένων οφειλών.

Για την τιμολόγηση των πελατών Λιανικής Τραπεζικής, εφαρμόζεται ένα καλά εδραιωμένο Πλαίσιο Τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο (Risk-Based Pricing), το οποίο διέπεται από σχετικές πολιτικές, γενικές αποδεκτές μεθοδολογίες και κατάλληλα εργαλεία τιμολόγησης.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Το σύνολο των υποδειγμάτων που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής παρουσιάζεται παρακάτω:

Υποδείγματα Πιστωτικού Κινδύνου με βάση τη χρήση, τον τύπο και το χαρτοφυλάκιο αναφοράς

Χρήση Υποδείγματος	Τύπος Υποδείγματος	Στεγαστικά Δάνεια	Καταναλωτικά Δάνεια	Πιστωτικές Κάρτες & Ανοιχτά Δάνεια	Μικρές Επιχ/σεις	Σύνολο
Υποδείγματα IFRS 9	PD	1	1	1	1	4
	EAD	-	-	1	1	2
	LGD	1	1	1	1	4
Υπολογισμός Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας II – ICAAP)	PD	1	-	-	3	4
	LGD	1	-	-	1	2
Εργαλεία Τιμολόγησης		1	1	1	1	4
Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)		1	1	2	1	5
Σκορόκαρτες	Σκορόκαρτα Αιτήσεων	1	2	2	-	5
	Συμπεριφορική Σκορόκαρτα	3	2	6	-	11
Σύνολο		10	8	14	9	41

4.2.5 Διαχείριση Κινδύνου Συγκέντρωσης

Η Τράπεζα διαχειρίζεται τη χορήγηση πιστοδοτήσεων, ελέγχει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζει την εποπτική της συμμόρφωση, μέσω ενός συστήματος εσωτερικών ορίων. Η διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου συγκέντρωσης περιγράφεται στην ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Κίνδυνος Συγκέντρωσης» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2.6 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ

Πρόβλεψη ΑΠΖ αναγνωρίζεται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις που πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου. Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια πολιτική διενέργειας προβλέψεων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (η «Πολιτική Απομείωσης»), η οποία εφαρμόζεται επίσης και απ' όλες τις θυγατρικές και θέτει κατευθυντήριες γραμμές για την επιμέτρηση των ΑΠΖ. Οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για την αναγνώριση και επιμέτρηση προβλέψεων ΑΠΖ περιγράφονται στη Σημείωση 2.7.7 «Προβλέψεις Απομείωσης - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες». Βάσει της Πολιτικής Απομείωσης, η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων του Ομίλου έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Εγκρίνει τα μακροοικονομικά σενάρια και τους συντελεστές στάθμισης των σεναρίων.
- Διασφαλίζει ότι οι προβλέψεις ΑΠΖ για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις δεσμεύσεις εκτός ισολογισμού, που είναι εντός πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, διενεργούνται σύμφωνα με την Πολιτική Απομείωσης.
- Διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εγκεκριμένες διαδικασίες υπολογισμού προβλέψεων απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.
- Επισκοπεί και εγκρίνει το ποσό των προβλέψεων ΑΠΖ που έχουν εκτιμηθεί, είτε σε ατομική βάση από τις αρμόδιες Διευθύνσεις, ή σε συλλογική βάση από το εξειδικευμένο πληροφοριακό σύστημα υπολογισμού ΑΠΖ.
- Αναφέρει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων το ποσό των προβλέψεων ΑΠΖ για τις ετήσιες και ενδιάμεσες, ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Αναφέρει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και στην Επιτροπή Ελέγχου, μεταβολές στις παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό προβλέψεων ΑΠΖ.

Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικών αναφορών με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα ΕΒΑ ITS, και κατά συνέπεια ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ως απομειωμένο και κατατάσσεται στο Στάδιο 3, όταν έχει ταξινομηθεί ως ΜΕΑ, σύμφωνα με την Πολιτική Ταξινόμησης των Μη Εξυπηρετούμενων και υπό Ρύθμιση Ανοιγμάτων του Ομίλου. Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δημοσίευσε τις Τελικές Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης δυνάμει του άρθρου

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

178 του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αριθ. 575/2013 (EBA/GL/2016/07), και του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1845 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ») σχετικά με τον καθορισμό του ορίου σημαντικότητας βάσει του οποίου εκτιμάται το ουσιώδες των καθυστερημένων πιστωτικών υποχρεώσεων, με στόχο την εναρμόνιση της εφαρμογής του μεταξύ των ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων και τη βελτίωση της συνοχής στην εφαρμογή των εποπτικών διατάξεων σχετικά με την κεφαλαιακή θέση από τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες έχουν τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2021.

Σύμφωνα με το νέο ορισμό αθέτησης τα ανοίγματα (εκτός εκείνων που διακρατούνται για εμπορικούς σκοπούς ή των χρεωστικών τίτλων όπου ο Όμιλος δεν έχει άλλα ανοίγματα προς τον οφειλέτη) θα ταξινομούνται σε Στάδιο 3 βάσει των ακόλουθων κύριων κριτηρίων:

- (α) Ληξιπρόθεσμες οφειλές Λιανικής Τραπεζικής άνω των €100 και άνω των €500 για τα υπόλοιπα χαρτοφυλάκια που τελούν σε υπερημερία για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις 90 μέρες, αποτελώντας τουλάχιστον 1% του συνολικού ανοίγματος του πιστούχου. Για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο η αξιολόγηση διενεργείται σε επίπεδο συνολικών οφειλών του πιστούχου στον Όμιλο, σε αντίθεση με τα ανοίγματα της Λιανικής όπου η αξιολόγηση διενεργείται σε επίπεδο πιστοδότησης. Στην περίπτωση των πιστωτικών καρτών, το άνοιγμα θεωρείται μη εξυπηρετούμενο σε περίπτωση μη καταβολής περισσότερων από τρεις (3) μηνιαίες δόσεις. Η ταξινόμηση σε Στάδιο 3 για υπερημερία που υπερβαίνει τις 90 ημέρες μπορεί να αποφευχθεί μόνο σε περιπτώσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών που οφείλονται σε επιχειρηματικές δικαστικές διαφορές, σε συγκεκριμένους συμβατικούς όρους ή σε τεχνικούς λόγους που σχετίζονται με τα πληροφοριακά συστήματα (δηλ. καταστάσεις «τεχνικής καθυστέρησης»).
- (β) Τρίμηνη δοκιμαστική περίοδος για μη-ρυθμισμένα ανοίγματα, κατά τη διάρκεια της οποίας δεν εφαρμόζονται κριτήρια αθέτησης.
- (γ) Λοιπά κριτήρια που αποδεικνύουν, ακόμα και σε περίπτωση απουσίας ληξιπρόθεσμης οφειλής, ότι ο αντισυμβαλλόμενος δεν είναι σε θέση να εξυπηρετήσει όλες τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις, περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα ακόλουθα:
 - Παραχωρήσεις σε πιστούχους που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εξυπηρέτηση των χρηματοοικονομικών τους δεσμεύσεων που οδηγούν σε μείωση της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών άνω του 1% σε σύγκριση με την αρχική αξία (επείγουσα αναδιάρθρωση που οδηγεί σε μείωση χρηματοοικονομικής υποχρέωσης).
 - Μερική ή ολική πώληση πιστωτικών υποχρεώσεων με σημαντική οικονομική ζημία, ήτοι >5%.
 - Ζημιές που έχουν αναγνωριστεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης για μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πιστωτικές ζημιές.

Μία δέσμευση θεωρείται ως ΜΕΑ εάν, όταν εκταμειωθεί ή χρησιμοποιηθεί με άλλο τρόπο, δημιουργεί ανοίγματα που φέρουν τον κίνδυνο να μην εξοφληθούν πλήρως χωρίς την ρευστοποίηση των σχετικών καλυμμάτων. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα θεωρούνται ως ΜΕΑ στο σύνολο της ονομαστικής τους αξίας, όταν υπάρχει κίνδυνος να γίνει κατάπτωση της εγγύησης από τον λήπτη, καθώς και όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις ταξινόμησης ως ΜΕΑ του υποκείμενου εγγυημένου ανοίγματος.

Ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος και κατατάσσεται στο Στάδιο 3 βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όταν ο εκδότης έχει καθυστερήσει τουλάχιστον μία πληρωμή κεφαλαίου ή τόκων, βάσει των συμβατικών όρων του τίτλου, ανεξάρτητα από τις ημέρες καθυστέρησης. Επιπλέον, ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος εάν υπάρχει τουλάχιστον μία εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης του τίτλου ή του εκδότη, που αντιστοιχεί σε Χρεοκοπία (Default) ή Επιλεκτική Χρεοκοπία (Selective Default).

Σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου

Ένα μη απομειωμένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται στο Στάδιο 2 όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλιώς ταξινομείται στο Στάδιο 1. Η αξιολόγηση του κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση διενεργείται σε επίπεδο χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου σε κάθε περίοδο αναφοράς, εξετάζοντας τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης καθ' όλη την εναπομένουσα διάρκεια ζωής του χρηματοπιστωτικού μέσου. Η αξιολόγηση συγκρίνει τον κίνδυνο αθέτησης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σύγκριση με τον αντίστοιχο κίνδυνο αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση, λαμβάνοντας υπόψη λογικές και βάσιμες παραδοχές, καθώς και στοιχεία για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές συνθήκες. Η αξιολόγηση είναι αμερόληπτη, σταθμισμένη βάσει πιθανοτήτων, και στο βαθμό που αυτό είναι σχετικό, βασίζεται σε πληροφορίες σχετικά με το μέλλον, οι οποίες είναι συνεπείς με τις αντίστοιχες πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ.

Η Τράπεζα διενεργεί την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου βάσει των αρχών που διατυπώνονται στην Πολιτική Απομείωσης και αποτελείται κυρίως από τα παρακάτω:

- **Ποσοτικά κριτήρια**, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- **Ποιοτικά κριτήρια**, ήτοι όλα τα ανοίγματα που έχουν ταξινομηθεί ως εξυπηρετούμενα ανοίγματα υπό ρύθμιση και εταιρικοί οφειλέτες που έχουν συμπεριληφθεί στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, και

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- **Δείκτες «ασφαλείας»:** Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών. Επιπλέον, για τα δανειακά ανοίγματα εφαρμόζεται ο δείκτης «ασφαλείας» της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής αναφορικά με την τριπλάσια αύξηση της πιθανότητας αθέτησης (EBA threefold increase) ως κριτήριο ταξινόμησης στο Στάδιο 2.

Αναφορικά με τα ποσοτικά κριτήρια και τους δείκτες «ασφαλείας», αυτά αναλύονται παρακάτω ανά είδος ανοίγματος:

α. Δανειακά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής

Η ταξινόμηση σε στάδια πραγματοποιείται βάσει της σύγκρισης της σταθμισμένης ανά σενάριο πιθανότητας αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής που έχει προκύψει από την αξιολόγηση κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με την σταθμισμένη πιθανότητα αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, για την υπολειπόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η αξιολόγηση του κατά πόσον υπάρχει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση και η επακόλουθη μεταφορά του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 βάσει ποσοτικών κριτηρίων, γίνεται βάσει ξεχωριστού υποδείγματος ορίων που έχει αναπτύξει η Τράπεζα για κάθε ομάδα δανειακών ανοιγμάτων λιανικής τραπεζικής (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις). Τα υποδείγματα εκτίμησης των ορίων σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου εκτιμώνται στατιστικά με τη χρήση ιστορικών δεδομένων στο πλαίσιο της ανάπτυξης υποδειγμάτων εκτίμησης της πιθανότητας αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής του ΔΠΧΑ 9. Τα όρια που προκύπτουν από τα υποδείγματα δεν μεταβάλλονται εξωγενώς. Αποτελούν σχετικά όρια και διαφοροποιούνται ανάλογα με το επίπεδο της πιθανότητας αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής κατά την αρχική αναγνώριση, διασφαλίζοντας επίσης ότι υψηλότερες τιμές πιθανότητας αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση σχετίζονται με χαμηλότερα όρια σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η εκτιμώμενη μέση σχετική αύξηση για την αξιολόγηση ύπαρξης σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου κυμαίνεται μεταξύ 58% και 162%, ανάλογα με την ομάδα δανειακών ανοιγμάτων λιανικής τραπεζικής.

Επιπλέον, για τα ανοίγματα με πιθανότητα αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής ίση ή μεγαλύτερη από 0,3% κατά την ημερομηνία αναφοράς, εφαρμόζεται ο δείκτης ασφαλείας αναφορικά με την τριπλάσια αύξηση της πιθανότητας αθέτησης (EBA threefold increase) ως κριτήριο ταξινόμησης στο Στάδιο 2.

β. Δανειακά ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής

Η αξιολόγηση ύπαρξης σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται με βάση τις μεταβολές στην εσωτερική διαβάθμιση (internal rating) του πιστούχου από την αρχική αναγνώριση. Το όριο σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου βάσει ποσοτικών κριτηρίων για τη μεταφορά ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στο Στάδιο 2, κυμαίνεται από μία έως οκτώ υποβαθμίσεις επί της κλίμακας εσωτερικών διαβαθμίσεων της Τράπεζας, με τα σχετικά όρια να είναι ευρύτερα για πιστούχους με χαμηλότερο πιστωτικό κίνδυνο κατά την αρχική αναγνώριση και στενότερα για πιστούχους με υψηλότερο πιστωτικό κίνδυνο κατά την αρχική αναγνώριση.

Επιπλέον, για τα ανοίγματα με ετήσια “point-in-time” (PiT) πιθανότητα αθέτησης (βάσει της πιθανότητας αθέτησης στην οποία έχει αντιστοιχηθεί η πιστοληπτική αξιολόγηση του πιστούχου στην κλίμακα διαβάθμισης, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 4.2.4 «Αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου, παρακολούθηση και εσωτερικές διαβαθμίσεις») ίση ή μεγαλύτερη από 0,3% κατά την ημερομηνία αναφοράς, εφαρμόζεται ο δείκτης ασφαλείας αναφορικά με την τριπλάσια αύξηση της ετήσιας πιθανότητας αθέτησης (EBA threefold increase) ως κριτήριο ταξινόμησης στο Στάδιο 2.

γ. Χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Όλοι οι χρεωστικοί τίτλοι και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αξιολογούνται σε εξατομικευμένη βάση για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, βάσει αξιολογήσεων πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκους αξιολόγησης. Αν μια αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης είναι διαθέσιμη για έναν χρεωστικό τίτλο, τότε η αξιολόγηση για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται βάσει αυτής, αντί για την αξιολόγηση του εκδότη, ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη τυχόν πιστωτικά χαρακτηριστικά που αφορούν στο εν λόγω μέσο. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως διατραπεζικές τοποθετήσεις, συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης, αξιολογούνται για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει της πιστοληπτικής διαβάθμισης του αντισυμβαλλομένου ή του εκδότη. Οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχει αξιολογηθεί ως “investment grade” κατά την ημερομηνία αναφοράς, θεωρείται ότι εμπεριέχει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και ταξινομείται στο Στάδιο 1 χωρίς περαιτέρω ανάλυση σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου.

Μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στο Στάδιο 1

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταφέρονται πίσω στο Στάδιο 1 όταν παύουν να πληρούνται τα κριτήρια για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Περίοδος επιμέτρησης ΑΠΖ

Η περίοδος επιμέτρησης των ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής βασίζεται στη μέγιστη συμβατική περίοδο κατά την οποία η Τράπεζα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, η οποία προσδιορίζεται βάσει των ουσιαστικών συμβατικών όρων. Για τα ανακυκλούμενα δανειακά ανοίγματα, η περίοδος έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο προσδιορίζεται βάσει των αναμενόμενων ενεργειών διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου και ιστορικής πληροφόρησης.

Ενσωμάτωση πληροφοριών σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις στο οικονομικό περιβάλλον

Η επιμέτρηση των ΑΠΖ ενσωματώνει πληροφορίες σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη μακροοικονομικών μεταβλητών. Ο Όμιλος επιλέγει τρία σενάρια προβλέψεων αναφορικά με τη δυναμική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και τα συνδυάζει με ένα αντίστοιχο σετ συντελεστών στάθμισης που αποτυπώνουν την πιθανότητα να συμβεί καθένα από αυτά τα σενάρια. Ο Όμιλος αξιολογεί την καταλληλότητα και την ευλογοφάνεια του αντίστοιχου σταθμισμένου σεναρίου συνδυάζοντας σχετικές πληροφορίες από επίσημες πηγές, τους κύριους οίκους αξιολόγησης και αξιόπιστους ιδιωτικούς φορείς, και χρησιμοποιεί ένα οικονομετρικό υπόδειγμα εκτίμησης που συσχετίζει την εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) με την πορεία των υπόλοιπων μακροοικονομικών μεταβλητών που χρησιμοποιούνται στους υπολογισμούς των ΑΠΖ, καθώς και ενός ελάχιστου αριθμού λοιπών εξωγενών ερμηνευτικών μεταβλητών. Τα επιλεγμένα σενάρια αναφορικά με τη μελλοντική πορεία του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ και οι σχετικοί συντελεστές στάθμισης εγκρίνονται από τη Διοίκηση. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τρία μακροοικονομικά σενάρια αναφορικά με τη δυναμική πορεία των εξελίξεων, τα οποία χαρακτηρίζονται ως «βασικό», «αισιόδοξο» και «δυσμενές», με συντελεστές στάθμισης 55%, 20% και 25% αντιστοίχως, τα οποία αναπτύσσονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης. Τα μακροοικονομικά σενάρια καθώς και οι συντελεστές στάθμισής τους, εγκρίνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων του Ομίλου και η απόδοσή τους αποτιμάται μέσω της επικύρωσης των υποδειγμάτων εκτίμησης των ΑΠΖ από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί μακροοικονομικές μεταβλητές που σχετίζονται με εξελίξεις που αφορούν στην ελληνική οικονομία και η πρόβλεψη ΑΠΖ συναρτάται κυρίως από τις μεταβολές στο ΑΕΠ και τον Δείκτη Τιμών Οικιστικών Ακινήτων (House Price Index - HPI). Όσον αφορά στο HPI, οι τιμές που αντιστοιχούν στο αισιόδοξο σενάριο έχουν θεωρηθεί εξωγενώς ίσες με αυτές του βασικού σεναρίου για την περίοδο πρόβλεψης, με δεδομένη την αβεβαιότητα και εξαιτίας του σημαντικού ρόλου που έχουν ιδιοσυγκρασιακοί παράγοντες, οι οποίοι επενεργούν στην τρέχουσα συγκυρία και δεν ενσωματώνονται στο υπόδειγμα εκτίμησης, αλλά ενδέχεται να επηρεάζουν τη συγκεκριμένη αγορά κατά την περίοδο αναφοράς. Οι μέσες ετήσιες προβλέψεις σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα (2023-2027) για τις δύο κύριες μεταβλητές υπό κάθε μακροοικονομικό σενάριο ξεχωριστά έχουν ως εξής:

	Βασικό	Αισιόδοξο	Δυσμενές
Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ	2,0	3,3	-0,5
Ρυθμός μεταβολής HPI	3,4	3,4	1,0

Η πρόβλεψη ΑΠΖ παρουσιάζει ευαισθησία σε μεταβολές των σεναρίων σχετικά με τις μελλοντικές εκτιμήσεις των παραπάνω μακροοικονομικών μεταβλητών. Δεδομένου ότι η πρόβλεψη ΑΠΖ του Ομίλου επηρεάζεται κυρίως από την Τράπεζα, η Διοίκηση αξιολόγησε την ευαισθησία της πρόβλεψης ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Τράπεζας, έναντι εύλογα πιθανών μεταβολών στις συγκεκριμένες μεταβλητές, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα σενάρια εκτιμήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην επιμέτρηση ΑΠΖ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2022. Η ανάλυση ευαισθησίας διενεργήθηκε με την υπόθεση μιας «ευνοϊκής» και μιας «δυσμενούς» μετατόπισης των τριών σεναρίων μελλοντικών εκτιμήσεων του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ και του HPI, διατηρώντας τους ίδιους συντελεστές στάθμισης ανά σενάριο (δηλ. 55%, 20% και 25%, για το βασικό, αισιόδοξο και δυσμενές σενάριο, αντίστοιχα). Δεδομένου ότι ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ διαδραματίζει καίριο ρόλο στον προσδιορισμό των λοιπών μεταβλητών, αυτές οι δύο παραλλαγές εξωγενούς μετατόπισης των αρχικών σεναρίων του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ έχουν χρησιμοποιηθεί για να παραχθούν δύο εκδοχές μακροοικονομικών σεναρίων – βασισμένων στα σχετικά υποδείγματα – για το σύνολο των μεταβλητών (συμπεριλαμβανομένου και του HPI). Επιπροσθέτως, διενεργήθηκε μια επιπλέον ανάλυση ευαισθησίας που εστιάζει αποκλειστικά στη μεταβολή του HPI, διατηρώντας σταθερές στις αρχικές τους τιμές όλες τις υπόλοιπες μακροοικονομικές μεταβλητές.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τα εναλλακτικά υποθετικά σενάρια εφαρμόστηκαν στο σύνολο της προβλεπτικής περιόδου (2023-2050), με την υποθετική μέση απόκλιση που έχει εφαρμοστεί ανά μακροοικονομική μεταβλητή και σενάριο να παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Μεταβολή συγκριτικά με τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν στην επιμέτρηση ΑΠΖ κατά την 31η Δεκεμβρίου 2022 και 2021, εκφρασμένη σε ποσοστιαίες μονάδες

Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Βασικό	Αισιόδοξο	Δυσμενές
Υψηλότερο ΑΕΠ	+1,0	+1,0	+1,0
Χαμηλότερο ΑΕΠ	-1,0	-1,0	-1,0
Υψηλότερο ΗΠΙ	+1,0	+1,0	+1,0
Χαμηλότερο ΗΠΙ	-1,0	-1,0	-1,0

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει την επίδραση στις προβλέψεις ΑΠΖ για κάθε ένα εναλλακτικό υποθετικό σενάριο για το ΑΕΠ και το ΗΠΙ ανά Στάδιο απομείωσης, η οποία εκφράζεται σαν ποσοστό της πρόβλεψης ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Τράπεζας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021. Η επίδραση στις προβλέψεις ΑΠΖ θα πρέπει να αξιολογείται στο πλαίσιο της ανάλυσης ευαισθησίας στο σύνολό της, σε συνδυασμό με τις παραπάνω επεξηγηματικές σημειώσεις.

31 Δεκεμβρίου 2022	Επίδραση στην πρόβλεψη ΑΠΖ				
	Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υψηλότερο ΑΕΠ		-0.03%	-1.3%	-0.5%	-1.9%
Χαμηλότερο ΑΕΠ		+0.01%	+1.4%	+0.4%	+1.9%
Υψηλότερο ΗΠΙ		-0.03%	-0.2%	-0.2%	-0.4%
Χαμηλότερο ΗΠΙ		+0.03%	+0.2%	+0.2%	+0.5%

31 Δεκεμβρίου 2021	Επίδραση στην πρόβλεψη ΑΠΖ				
	Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υψηλότερο ΑΕΠ		-0,2%	-1,6%	-1,2%	-3,0%
Χαμηλότερο ΑΕΠ		+0,2%	+1,9%	+1,3%	+3,4%
Υψηλότερο ΗΠΙ		-0,02%	-0,2%	-0,4%	-0,7%
Χαμηλότερο ΗΠΙ		+0,01%	+0,3%	+0,4%	+0,7%

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, η εφαρμογή συντελεστή στάθμισης 100% στο αισιόδοξο σενάριο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της πρόβλεψης ΑΠΖ κατά 2,0% σε σύγκριση με τη σταθμισμένη πρόβλεψη ΑΠΖ της Τράπεζας (31 Δεκεμβρίου 2021: -5,8%), ενώ η εφαρμογή συντελεστή στάθμισης 100% στο δυσμενές σενάριο θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της πρόβλεψης ΑΠΖ κατά 3,1% σε σύγκριση με τη σταθμισμένη πρόβλεψη ΑΠΖ της Τράπεζας (31 Δεκεμβρίου 2021: +11,3%).

Εγγενής κίνδυνος υποδείγματος στα υποδείγματα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λοιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις προβλέψεις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Η Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας περιλαμβάνει συγκεκριμένες μετρικές και στατιστικούς ελέγχους που εφαρμόζονται για την ποσοτική επικύρωση του πιστωτικού κινδύνου και συγκεκριμένα για τα ακόλουθα υποδείγματα και μεθοδολογίες:

- Υποδείγματα PD, LGD και EAD
- Μεθοδολογία σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου
- Μακροοικονομικά υποδείγματα πληροφοριών σχετικά με το μέλλον (FLI)

Η διαδικασία της επικύρωσης ενός υποδείγματος περιλαμβάνει την αξιολόγηση των ποιοτικών και ποσοτικών του χαρακτηριστικών, όπως αυτά παρουσιάζονται αναλυτικά στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων και στα Παραρτήματά της. Τα ποιοτικά κριτήρια αφορούν κυρίως στον έλεγχο της πληρότητας, της ορθότητας και της συνέπειας των χρησιμοποιούμενων δεδομένων, τον σχεδιασμό του υποδείγματος, τη συμμόρφωσή του με εσωτερικές και εποπτικές απαιτήσεις, την αυστηρότητα της υλοποίησής του στα πηγαία συστήματα της Τράπεζας, καθώς και τη χρήση του, ενώ τα ποσοτικά περιλαμβάνουν τη μέτρηση της ακρίβειας, της προβλεπτικής ικανότητας αλλά και της σταθερότητας των παραγόμενων αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Προσαρμογές στην επιμέτρηση ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των αρχών που ακολουθεί αναφορικά με τον υπολογισμό προβλέψεων, εφαρμόζει κατά περίπτωση επικαλύψεις επί των αποτελεσμάτων των υποδειγμάτων βάσει της ειδικής κρίσης και εμπειρίας του επί πιστωτικών θεμάτων, ώστε να ληφθούν υπόψη πρόσθετοι κίνδυνοι και να ενσωματωθεί ο αντίκτυπος από νέες οικονομικές συνθήκες και μακροοικονομικές αβεβαιότητες ως αποτέλεσμα απροσδόκητων γεγονότων, τα οποία ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζονται έγκαιρα στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ. Οι επικαλύψεις αυτές μπορεί επίσης να σχετίζονται με λογιστικές απαιτήσεις που δεν ενσωματώνονται στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ λόγω περιορισμών των υποδειγμάτων.

Η διοίκηση αξιολογεί σε κάθε τρίμηνο τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και καταλήγει αναφορικά με το αν η εφαρμογή επικαλύψεων είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση αναδυόμενων κινδύνων ή αν οι επικαλύψεις προηγούμενων περιόδων δεν απαιτούνται πλέον, ενσωματώνοντας τις σχετικές αβεβαιότητες στην εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών με έγκυρο, συνεπή και αποτελεσματικό τρόπο, σύμφωνα με τα σχετικά εσωτερικά πλαίσια και διαδικασίες του Ομίλου. Ο προσδιορισμός και η εκτίμηση των επικαλύψεων πραγματοποιούνται σύμφωνα με διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί για το συγκεκριμένο σκοπό και υπόκεινται σε αυστηρό πλαίσιο διακυβέρνησης, διασφαλίζοντας την επάρκεια και την ορθότητα της επιμέτρησης ΑΠΖ σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι επικαλύψεις περιλαμβάνουν προσαρμογές αναφορικά με την οικονομική αβεβαιότητα που επικρατεί ως αποτέλεσμα της ενεργειακής κρίσης, της διατήρησης των πληθωριστικών πιέσεων, της αύξησης των επιτοκίων, των αυξημένων γεωπολιτικών κινδύνων και των ανησυχιών σχετικά με την αντίδραση της οικονομικής δραστηριότητας στη συνεχιζόμενη σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής και στον περιορισμό της έκτακτης δημοσιονομικής στήριξης. Οι αυστηρότεροι όροι χρηματοδότησης λόγω της αύξησης του πληθωρισμού και των επιτοκίων ενδέχεται να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην πιστωτική κατάσταση των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, ανάλογα με το βαθμό ευαισθησίας τους στο μακροοικονομικό περιβάλλον.

Σε αυτό το πλαίσιο, επικαλύψεις έχουν εφαρμοστεί σε ανοίγματα πιστούχων τόσο του δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής όσο και επιχειρηματικής τραπεζικής, που είτε είχαν ενταχθεί σε προγράμματα στήριξης κατά τη διάρκεια του 2022 είτε αποτελούν άλλες περιοχές των χαρτοφυλακίων με βαθμό ευαισθησίας στον κίνδυνο βάσει των αντίστοιχων προφίλ κινδύνου τους, τα οποία θεωρούνται περισσότερο ευάλωτα σε περαιτέρω επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών και στις σχετικές οικονομικές πιέσεις που οφείλονται στο αυξημένο κόστος ζωής και τα υψηλότερα λειτουργικά κόστη. Η επικάλυψη εφαρμόστηκε σε εξυπηρετούμενα ανοίγματα και περιλαμβάνει την εφαρμογή αυξημένων δεικτών κάλυψης με προβλέψεις, βάσει σχετικής αξιολόγησης κινδύνου. Επιπλέον, οι προσαρμογές που διενεργήθηκαν αφορούν και σε άλλες επικαλύψεις, οι οποίες σχετίζονται κυρίως με την εφαρμογή στρατηγικών για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021, οι επικαλύψεις που είχαν εφαρμοστεί αφορούσαν σε εξυπηρετούμενα ανοίγματα πιστούχων στους οποίους είχαν χορηγηθεί προγράμματα αναστολής πληρωμών στο πλαίσιο της κρίσης Covid-19, τα οποία έληξαν στα τέλη του 2020. Οι προσαρμογές αυτές διενεργήθηκαν στα ανοίγματα του Σταδίου 1 και του Σταδίου 2 των δανειακών χαρτοφυλακίων λιανικής και επιχειρηματικής τραπεζικής, με την εφαρμογή αυξημένων δεικτών κάλυψης με προβλέψεις, βάσει αξιολόγησης κινδύνου. Άλλες επικαλύψεις αφορούσαν στην εφαρμογή στρατηγικών για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, όπως και το 2022.

4.2.7 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021 αντίστοιχα, πριν ληφθούν υπόψη τυχόν ληφθείσες εξασφαλίσεις και λοιπές τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Σημείωση 18)	2.900	3.639	2.854	3.539
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο χρεωστικών τίτλων (Σημείωση 19)	214	282	213	276
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα (Σημείωση 20)	1.962	4.331	1.962	4.331
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (Σημείωση 21)	35.561	30.439	33.782	28.886
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων χρεωστικών τίτλων (Σημείωση 22)	13.089	14.851	12.814	14.475
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού (Σημείωση 28)	1.775	2.212	1.699	2.136
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο (Σημείωση 35)	5.706	3.979	5.955	4.241
Σύνολο	61.207	59.733	59.279	57.884

4.2.8 Εξασφαλίσεις και άλλες τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου

Οι διαδικασίες διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου περιλαμβάνονται στην ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι η λήψη εξασφαλίσεων. Ο Όμιλος έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων, όπως αυτές περιγράφονται στην Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και στην Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής. Στις εν λόγω Πιστωτικές Πολιτικές αναφέρονται διακριτά όλες οι εξασφαλίσεις που είναι αποδεκτές για εποπτικούς σκοπούς (χρηματοδοτούμενες και μη τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου).

Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι οι ακόλουθες:

Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας

- Οικιστικά ακίνητα,
- Εμπορικά ακίνητα,
- Βιομηχανικά ακίνητα,

Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις

- Μετρητά,
- Εκχωρημένες απαιτήσεις,
- Ενεχυρίαση επί χρηματοοικονομικών μέσων όπως χρεωστικών και μετοχικών τίτλων.

Λοιπές εξασφαλίσεις

- Κρατικές εγγυήσεις, πλοία, εξοπλισμός, αποθέματα και λοιπές εξασφαλίσεις

Εγγυήσεις

- Προσωπικές, Εταιρικές, Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Τομέα, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπές εγγυήσεις.

Η Τράπεζα με στόχο τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης και παρακολούθησης των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών του επιχειρηματικού και του λιανικού χαρτοφυλακίου, αλλά και για την κάλυψη των απαιτήσεων του εποπτικού πλαισίου, έχει αναπτύξει εσωτερικά ένα Σύστημα Διαχείρισης Εξασφαλίσεων. Μέσω του εν λόγω συστήματος παρέχεται η δυνατότητα άντλησης πληροφόρησης για τις εξασφαλίσεις σε διάφορα επίπεδα, παρακολουθούνται στοιχεία που είναι ουσιώδη για την ποιοτική αξιολόγηση της εξασφάλισης, καθώς και στοιχεία που επιτρέπουν τον αυτόματο προσδιορισμό της διασφαλιστικής αξίας της εξασφάλισης.

Επιπλέον, μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Εξασφαλίσεων παρέχεται η δυνατότητα πληροφόρησης για τους κινδύνους που έχουν αναληφθεί ανά εγγυητή από εγγυήσεις επί πιστοδοτήσεων. Τα κύρια είδη εγγυήσεων είναι τα ακόλουθα:

Εγγυήσεις Τραπεζών

Η εγγύηση αυτή θεωρείται αποδεκτή μορφή κάλυψης πιστωτικών κινδύνων και παρέχεται με έκδοση εγγυητικών επιστολών και ενέγγυων πιστώσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή εξωτερικού.

Εγγύηση Δημοσίου

Η εγγύηση αυτή θεωρείται ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση, εφόσον παρέχεται χωρίς επιφυλάξεις, μελλοντικές αιρέσεις και ειδικούς όρους, που η τήρησή τους αφορά σε εξωτερικούς από την Τράπεζα παράγοντες.

Εγγύηση ΕΤΕΑΝ (πρώην ΤΕΜΠΜΕ)

Η εγγύηση αυτή θεωρείται ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση εφόσον η εγκριτική απόφαση του ΕΤΕΑΝ δεν περιλαμβάνει επιφυλάξεις, μελλοντικές αιρέσεις και ειδικούς όρους που αφορούν σε παράγοντες εκτός του ελέγχου της Τράπεζας.

Μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις και δάνεια σε επιχειρήσεις είναι γενικώς εξασφαλισμένα, ενώ οι ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί σε ιδιώτες συνήθως δεν έχουν εξασφαλίσεις. Επιπρόσθετα, για να ελαχιστοποιηθεί η πιστωτική ζημία, ο Όμιλος ζητά πρόσθετες εξασφαλίσεις από τον αντισυμβαλλόμενο όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα σχετικά δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών. Χρεωστικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα γενικώς δεν έχουν εξασφαλίσεις.

Εκτίμηση εξασφαλίσεων

Η εκτίμηση εξασφαλίσεων που συνδέονται με δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών διενεργείται αρχικά κατά τη διαδικασία έγκρισης του δανείου με βάση την αγοραία αξία¹ τους και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, βάσει της Πολιτικής Εκτιμήσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.

¹ Σημειώνεται ότι ο ορισμός της αγοραίας αξίας βάσει του Royal Institution of Chartered Surveyors ("RICS") Red Book Global δεν διαφέρει σημαντικά από τον ορισμό της εύλογης αξίας βάσει του ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι εκτιμήσεις των εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας, που δύνανται να εξασφαλίζουν δάνεια και απαιτήσεις κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, πραγματοποιούνται από τη Διεύθυνση Εκτιμητικών & Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Ακίνητης & Κινητής Περιουσίας Τράπεζας και Ομίλου, από εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων (επαγγελματικά προσόντα και εμπειρία), σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας κατηγοριοποιούνται σε εκτιμήσεις ξεχωριστά για κάθε περίπτωση συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου και διεξάγονται είτε μέσω επιτόπιας αυτοψίας, είτε από γραφείου (desktop) είτε μέσω δεικτών ακινήτων βάσει στατιστικής μεθοδολογίας (Propindex κλπ).

Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας για τον προσδιορισμό της αξίας εξασφάλισης κατά τη χορήγηση νέων δανείων διενεργούνται πάντα μέσω επιτόπιας αυτοψίας.

Σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου, ο Όμιλος αποδέχεται τις παρακάτω μεθόδους εκτίμησης όπως παρέχονται από τα Διεθνή και Ευρωπαϊκά Πρότυπα Εκτιμήσεων (IVS/EVS):

- Μέθοδος αγοράς ή Μέθοδος Συγκριτικών Στοιχείων
- Μέθοδος εισοδήματος
- Μέθοδος κόστους ή Μέθοδος αποσβεσμένου κόστους αντικατάστασης
- Μέθοδος υπολειμματικής εκτίμησης

Η συχνότητα διενέργειας των εκτιμήσεων περιουσιακών στοιχείων που αφορούν εξασφαλίσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθορίζεται στην Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου και είναι εναρμονισμένη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 και την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια. Ο Όμιλος επικαιροποιεί τις εκτιμήσεις των εξασφαλίσεων για όλα τα ανοίγματα τουλάχιστον ετησίως σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου. Επιπρόσθετα, η εκτίμηση εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας επικαιροποιείται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση τη στιγμή που το Άνοιγμα καθίσταται Μη Εξυπηρετούμενο (ΜΕΑ) και τουλάχιστον ετησίως για το χρονικό διάστημα που παραμένει στην εν λόγω κατηγοριοποίηση.

Η Διοίκηση παρακολουθεί συνεχώς τις συνθήκες στην ελληνική αγορά ακινήτων είτε εσωτερικά μέσω μακροοικονομικών αναφορών από το Διευθυντή Οικονομικής Ανάλυσης του Ομίλου, είτε εξωτερικά μέσω αναφορών από τη Διεύθυνση Εκτιμητικών & Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Ακίνητης & Κινητής Περιουσίας Τράπεζας και Ομίλου ή από διεθνείς ανεξάρτητες εκτιμητικές εταιρείες. Οι αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς θεωρούνται σημαντικός παράγοντας στον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας των εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας. Μια πιο ευμετάβλητη αγορά μπορεί να δημιουργήσει την ανάγκη για συχνότερες εκτιμήσεις εξασφαλίσεων. Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων διενεργούνται λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση τυχόν πηγών αβεβαιότητας.

Στις περιπτώσεις που η αξία των εξασφαλίσεων υπερβαίνει την αξία του δανείου, η αξία της εξασφάλισης περιορίζεται στη λογιστική αξία του δανείου προ προβλέψεων ΑΠΖ. Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, συνοψίζεται ως κάτωθι:

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων | Όμιλος

	31.12.2022					31.12.2021				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	7.829	483	553	8.865	4.679	8.073	389	655	9.117	5.016
Επιχειρηματική Τραπεζική ⁽¹⁾	3.121	1.832	6.928	11.881	8.688	3.162	1.690	6.934	11.786	6.231
Δημόσιος Τομέας	36	40	81	157	274	50	40	68	158	119
Σύνολο	10.986	2.355	7.562	20.903	13.641	11.285	2.119	7.657	21.061	11.366

¹ Οι λοιπές εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν την εγγύηση από την Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων για τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier. Η αξία της εγγύησης έχει ανώτατο όριο τη λογιστική αξία προ προβλέψεων των ομολόγων υψηλής διαβάθμισης Frontier, ύψους €2.795 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €3.145 εκατ.).

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών | Όμιλος

	31.12.2022					31.12.2021				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	460	11	85	556	346	556	24	104	684	563
Επιχειρηματική Τραπεζική	381	62	169	612	547	506	69	169	744	711
Δημόσιος Τομέας	2	-	-	2	4	15	-	1	16	4
Σύνολο	843	73	254	1.170	897	1.077	93	274	1.444	1.278

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων | Τράπεζα

	31.12.2022					31.12.2021				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	7.404	456	497	8.357	4.679	7.688	372	615	8.675	5.016
Επιχειρηματική Τραπεζική ⁽¹⁾	2.454	1.814	5.857	10.125	8.646	2.580	1.686	6.004	10.270	6.207
Δημόσιος Τομέας	36	40	54	130	274	51	40	40	131	119
Σύνολο	9.894	2.310	6.408	18.612	13.599	10.319	2.098	6.659	19.076	11.342

¹ Οι λοιπές εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν την εγγύηση από την Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων για τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier. Η αξία της εγγύησης έχει ανώτατο όριο τη λογιστική αξία προ προβλέψεων των ομολόγων υψηλής διαβάθμισης Frontier, ύψους €2.795 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €3.145 εκατ.).

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών | Τράπεζα

	31.12.2022					31.12.2021				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	443	11	83	537	346	534	24	104	662	563
Επιχειρηματική Τραπεζική	324	62	161	547	547	451	69	159	679	711
Δημόσιος Τομέας	2	-	-	2	4	15	-	1	16	4
Σύνολο	769	73	244	1.086	897	1.000	93	264	1.357	1.278

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης Στεγαστικού χαρτοφυλακίου

Ο Δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης απεικονίζει την σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται η ανάλυση των στεγαστικών δανείων ανά εύρος του σχετικού δείκτη:

	Όμιλος				Τράπεζα			
	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:		ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:		ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:		ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:	
	31.12.2022	Απομειωμένα	31.12.2021	Απομειωμένα	31.12.2022	Απομειωμένα	31.12.2021	Απομειωμένα
Κάτω από 50%	2.056	65	1.930	66	1.955	63	1.836	63
50%-70%	1.955	82	1.898	84	1.849	81	1.804	83
71%-80%	1.083	50	1.048	63	1.034	50	1.002	58
81%-90%	860	47	795	58	830	47	773	54
91%-100%	680	42	836	47	677	41	834	46
101%-120%	580	53	791	70	578	51	788	69
121%-150%	388	44	588	62	386	42	586	61
Πάνω από 150%	304	46	456	88	299	44	452	86
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	7.906	429	8.342	538	7.608	419	8.075	520
Μέσος όρος δείκτη	72,6%	89,0%	78,1%	98,2%	73,3%	89,0%	78,8%	98,8%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.2.9 Πιστωτική ποιότητα δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Πιστωτική ποιότητα δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης για τον Όμιλο συνοψίζεται ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2022	Στεγαστικά Δάνεια			Καταναλωτικά Δάνεια			Σύνολο	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών								
0,01% - 2%	4.388	1.628	-	6.016	890	142	-	1.032
2,01% - 10%	228	735	-	963	303	104	-	407
10,01% - 20%	394	70	-	464	9	21	-	30
20,01% και πάνω	-	34	429	463	1	14	149	164
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.010	2.467	429	7.906	1.203	281	149	1.633

31 Δεκεμβρίου 2022	Πιστωτικές Κάρτες			Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			Σύνολο	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών								
0,01% - 2%	306	6	-	312	57	3	-	60
2,01% - 10%	101	10	-	111	419	244	-	663
10,01% - 20%	2	1	-	3	165	136	-	301
20,01% και πάνω	-	-	33	33	38	246	200	484
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	409	17	33	459	679	629	200	1.508

31 Δεκεμβρίου 2022	Επιχειρηματική Τραπεζική			Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			Σύνολο	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών								
0,01% - 2%	20.081	453	-	20.534	530	25	-	555
2,01% - 10%	1.953	446	-	2.399	48	7	-	55
10,01% - 20%	271	157	-	428	2	16	-	18
20,01% και πάνω	2	97	945	1.044	1	1	14	16
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.307	1.153	945	24.405	581	49	14	644

31 Δεκεμβρίου 2022	Σύνολο Δανείων			Σύνολο
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών				
0,01% - 2%	26.252	2.257	-	28.509
2,01% - 10%	3.052	1.546	-	4.598
10,01% - 20%	843	401	-	1.244
20,01% και πάνω	42	392	1.770	2.204
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	30.189	4.596	1.770	36.555

31 Δεκεμβρίου 2021	Στεγαστικά Δάνεια			Καταναλωτικά Δάνεια			Σύνολο	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών								
0,01% - 2%	4.295	1.701	-	5.996	965	154	-	1.119
2,01% - 10%	245	910	-	1.155	269	47	-	316
10,01% - 20%	491	121	-	612	19	19	-	38
20,01% και πάνω	-	41	538	579	1	13	161	175
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.031	2.773	538	8.342	1.254	233	161	1.648

31 Δεκεμβρίου 2021	Πιστωτικές Κάρτες			Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			Σύνολο	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών								
0,01% - 2%	299	22	-	321	105	8	-	113
2,01% - 10%	67	3	-	70	410	220	-	630
10,01% - 20%	20	4	-	24	7	43	-	50
20,01% και πάνω	-	-	22	22	51	393	220	664
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	386	29	22	437	573	664	220	1.457

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	15.924	469	-	16.393	471	3	-	474
2,01% - 10%	1.059	438	-	1.497	19	6	-	25
10,01% - 20%	33	60	-	93	-	1	-	1
20,01% και πάνω	36	69	1.241	1.346	1	2	31	34
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	17.052	1.036	1.241	19.329	491	12	31	534

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	22.059	2.357	-	24.416
2,01% - 10%	2.069	1.624	-	3.693
10,01% - 20%	570	248	-	818
20,01% και πάνω	89	518	2.213	2.820
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	24.787	4.747	2.213	31.747

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης για την Τράπεζα συνοψίζεται ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2022 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	4.227	1.625	-	5.852	475	113	-	588
2,01% - 10%	227	615	-	842	284	13	-	297
10,01% - 20%	394	70	-	464	1	6	-	7
20,01% και πάνω	-	31	419	450	1	8	111	120
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.848	2.341	419	7.608	761	140	111	1.012

31 Δεκεμβρίου 2022 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	264	2	-	266	16	2	-	18
2,01% - 10%	101	8	-	109	389	240	-	629
10,01% - 20%	2	-	-	2	113	124	-	237
20,01% και πάνω	-	-	30	30	38	233	189	460
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	367	10	30	407	556	599	189	1.344

31 Δεκεμβρίου 2022 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	20.419	397	-	20.816	529	-	-	529
2,01% - 10%	1.601	347	-	1.948	48	7	-	55
10,01% - 20%	8	60	-	68	2	16	-	18
20,01% και πάνω	1	25	829	855	1	1	14	16
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.029	829	829	23.687	580	24	14	618

31 Δεκεμβρίου 2022 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	25.930	2.139	-	28.069
2,01% - 10%	2.650	1.230	-	3.880
10,01% - 20%	520	276	-	796
20,01% και πάνω	41	298	1.592	1.931
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	29.141	3.943	1.592	34.676

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	4.142	1.698	-	5.840	486	152	-	638
2,01% - 10%	237	829	-	1.066	218	24	-	242
10,01% - 20%	490	121	-	611	18	6	-	24
20,01% και πάνω	-	38	520	558	1	5	125	131
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.869	2.686	520	8.075	723	187	125	1.035

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	262	11	-	273	79	5	-	84
2,01% - 10%	66	-	-	66	360	208	-	568
10,01% - 20%	20	4	-	24	7	39	-	46
20,01% και πάνω	-	-	21	21	51	376	217	644
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	348	15	21	384	497	628	217	1.342

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	16.249	392	-	16.641	446	-	-	446
2,01% - 10%	619	298	-	917	19	6	-	25
10,01% - 20%	3	26	-	29	-	1	-	1
20,01% και πάνω	36	9	1.114	1.159	1	2	31	34
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	16.907	725	1.114	18.746	466	9	31	506

31 Δεκεμβρίου 2021 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	21.664	2.258	-	23.922
2,01% - 10%	1.519	1.365	-	2.884
10,01% - 20%	538	197	-	735
20,01% και πάνω	89	430	2.028	2.547
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	23.810	4.250	2.028	30.088

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.984	2.364	234	7.582	1.133	252	21	1.406
1-30 ημέρες	26	74	17	117	70	19	6	95
31-60 ημέρες	-	18	14	32	-	7	4	11
61-90 ημέρες	-	11	11	22	-	3	3	6
91-180 ημέρες	-	-	32	32	-	-	13	13
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	121	121	-	-	102	102
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.010	2.467	429	7.906	1.203	281	149	1.633
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	(148)	(272)	(23)	(30)	(101)	(154)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.984	2.369	281	7.634	1.180	251	48	1.479

31 Δεκεμβρίου 2022	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	404	13	-	417	634	552	35	1.221
1-30 ημέρες	5	1	-	6	45	61	6	112
31-60 ημέρες	-	2	-	2	-	10	2	12
61-90 ημέρες	-	1	-	1	-	6	2	8
91-180 ημέρες	-	-	2	2	-	-	15	15
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	31	31	-	-	140	140
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	409	17	33	459	679	629	200	1.508
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(2)	(31)	(41)	(14)	(70)	(118)	(202)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	401	15	2	418	665	559	82	1.306

31 Δεκεμβρίου 2022	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	17.854	434	316	18.604	3.654	435	80	4.169
1-30 ημέρες	445	94	32	571	354	61	35	450
31-60 ημέρες	-	17	3	20	-	68	13	81
61-90 ημέρες	-	32	-	32	-	12	1	13
91-180 ημέρες	-	-	14	14	-	-	9	9
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	250	250	-	-	192	192
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	18.299	577	615	19.491	4.008	576	330	4.914
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(100)	(45)	(386)	(531)	(34)	(46)	(191)	(271)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	18.199	532	229	18.960	3.974	530	139	4.643

31 Δεκεμβρίου 2022	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	556	38	2	596	29.219	4.088	688	33.995
1-30 ημέρες	25	7	-	32	970	317	96	1.383
31-60 ημέρες	-	3	-	3	-	125	36	161
61-90 ημέρες	-	1	-	1	-	66	17	83
91-180 ημέρες	-	-	-	-	-	-	85	85
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	12	12	-	-	848	848
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	581	49	14	644	30.189	4.596	1.770	36.555
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	(22)	(212)	(294)	(987)	(1.493)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	574	46	2	622	29.977	4.302	783	35.062

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.998	2.679	318	7.995	1.153	200	45	1.398
1-30 ημέρες	33	72	8	113	101	21	6	128
31-60 ημέρες	-	14	4	18	-	9	3	12
61-90 ημέρες	-	8	2	10	-	3	3	6
91-180 ημέρες	-	-	9	9	-	-	7	7
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	197	197	-	-	97	97
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.031	2.773	538	8.342	1.254	233	161	1.648
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(81)	(184)	(295)	(21)	(32)	(111)	(164)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	5.001	2.692	354	8.047	1.233	201	50	1.484

31 Δεκεμβρίου 2021	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	378	15	-	393	552	581	53	1.186
1-30 ημέρες	8	3	1	12	21	70	10	101
31-60 ημέρες	-	5	-	5	-	9	1	10
61-90 ημέρες	-	6	-	6	-	4	1	5
91-180 ημέρες	-	-	3	3	-	-	6	6
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	18	18	-	-	149	149
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	386	29	22	437	573	664	220	1.457
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(1)	(22)	(28)	(10)	(92)	(160)	(262)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	381	28	-	409	563	572	60	1.195

31 Δεκεμβρίου 2021	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	12.991	429	246	13.666	3.068	481	112	3.661
1-30 ημέρες	598	39	205	842	395	68	35	498
31-60 ημέρες	-	2	3	5	-	12	4	16
61-90 ημέρες	-	-	22	22	-	5	1	6
91-180 ημέρες	-	-	29	29	-	-	11	11
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	383	383	-	-	190	190
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.589	470	888	14.947	3.463	566	353	4.382
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(102)	(35)	(512)	(649)	(30)	(30)	(175)	(235)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	13.487	435	376	14.298	3.433	536	178	4.147

31 Δεκεμβρίου 2021	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	488	9	15	512	23.628	4.394	789	28.811
1-30 ημέρες	3	-	-	3	1.159	273	265	1.697
31-60 ημέρες	-	3	-	3	-	54	15	69
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	26	29	55
91-180 ημέρες	-	-	2	2	-	-	67	67
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	14	14	-	-	1.048	1.048
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	491	12	31	534	24.787	4.747	2.213	31.747
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	(1)	(15)	(22)	(204)	(272)	(1.179)	(1.655)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	485	11	16	512	24.583	4.475	1.034	30.092

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.824	2.242	232	7.298	711	124	18	853
1-30 ημέρες	24	73	16	113	50	10	6	66
31-60 ημέρες	-	16	13	29	-	4	4	8
61-90 ημέρες	-	10	11	21	-	2	3	5
91-180 ημέρες	-	-	31	31	-	-	9	9
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	116	116	-	-	71	71
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.848	2.341	419	7.608	761	140	111	1.012
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	(143)	(267)	(20)	(22)	(82)	(124)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.822	2.243	276	7.341	741	118	29	888

31 Δεκεμβρίου 2022	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	363	8	-	371	525	530	35	1.090
1-30 ημέρες	4	-	-	4	31	58	6	95
31-60 ημέρες	-	1	-	1	-	8	2	10
61-90 ημέρες	-	1	-	1	-	3	2	5
91-180 ημέρες	-	-	2	2	-	-	14	14
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	28	28	-	-	130	130
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	367	10	30	407	556	599	189	1.344
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(1)	(30)	(39)	(14)	(69)	(114)	(197)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	359	9	-	368	542	530	75	1.147

31 Δεκεμβρίου 2022	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	18.532	356	292	19.180	2.910	302	72	3.284
1-30 ημέρες	297	91	30	418	290	43	30	363
31-60 ημέρες	-	6	1	7	-	30	13	43
61-90 ημέρες	-	1	-	1	-	-	1	1
91-180 ημέρες	-	-	9	9	-	-	6	6
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	240	240	-	-	135	135
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	18.829	454	572	19.855	3.200	375	257	3.832
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(109)	(43)	(368)	(520)	(31)	(40)	(153)	(224)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	18.720	411	204	19.335	3.169	335	104	3.608

31 Δεκεμβρίου 2022	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	555	24	2	581	28.420	3.586	651	32.657
1-30 ημέρες	25	-	-	25	721	275	88	1.084
31-60 ημέρες	-	-	-	-	-	65	33	98
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	17	17	34
91-180 ημέρες	-	-	-	-	-	-	71	71
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	12	12	-	-	732	732
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	580	24	14	618	29.141	3.943	1.592	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	(22)	(215)	(276)	(902)	(1.393)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	573	21	2	596	28.926	3.667	690	33.283

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.846	2.602	316	7.764	666	173	44	883
1-30 ημέρες	23	65	8	96	57	10	5	72
31-60 ημέρες	-	12	3	15	-	3	2	5
61-90 ημέρες	-	7	2	9	-	1	2	3
91-180 ημέρες	-	-	8	8	-	-	4	4
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	183	183	-	-	68	68
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.869	2.686	520	8.075	723	187	125	1.035
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(80)	(177)	(287)	(16)	(29)	(92)	(137)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.839	2.606	343	7.788	707	158	33	898

31 Δεκεμβρίου 2021	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	341	5	-	346	489	552	53	1.094
1-30 ημέρες	7	-	1	8	8	66	9	83
31-60 ημέρες	-	5	-	5	-	7	1	8
61-90 ημέρες	-	5	-	5	-	3	-	3
91-180 ημέρες	-	-	3	3	-	-	6	6
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	17	17	-	-	148	148
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	348	15	21	384	497	628	217	1.342
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(1)	(21)	(27)	(9)	(92)	(158)	(259)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	343	14	-	357	488	536	59	1.083

31 Δεκεμβρίου 2021	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	13.639	310	244	14.193	2.524	329	100	2.953
1-30 ημέρες	413	23	204	640	331	48	23	402
31-60 ημέρες	-	2	3	5	-	8	2	10
61-90 ημέρες	-	-	22	22	-	5	2	7
91-180 ημέρες	-	-	29	29	-	-	10	10
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	344	344	-	-	131	131
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	14.052	335	846	15.233	2.855	390	268	3.513
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(113)	(34)	(483)	(630)	(26)	(24)	(131)	(181)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	13.939	301	363	14.603	2.829	366	137	3.332

31 Δεκεμβρίου 2021	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	463	9	16	488	22.968	3.980	773	27.721
1-30 ημέρες	3	-	-	3	842	212	250	1.304
31-60 ημέρες	-	-	-	-	-	37	11	48
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	21	28	49
91-180 ημέρες	-	-	2	2	-	-	62	62
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	13	13	-	-	904	904
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	466	9	31	506	23.810	4.250	2.028	30.088
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	(1)	(15)	(22)	(205)	(261)	(1.077)	(1.543)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	460	8	16	484	23.605	3.989	951	28.545

4.2.10 Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

	31.12.2022		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	407	54	461
Επιχειρηματική Τραπεζική	648	56	704
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	1	-	1
Σύνολο εσόδων από τόκους	1.056	110	1.166

	31.12.2021		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	375	132	507
Επιχειρηματική Τραπεζική	483	67	550
Σύνολο εσόδων από τόκους	858	199	1.057

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

	31.12.2022		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	350	53	403
Επιχειρηματική Τραπεζική	605	54	659
Σύνολο εσόδων από τόκους	955	107	1.062

	31.12.2021		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	319	131	450
Επιχειρηματική Τραπεζική	448	63	511
Σύνολο εσόδων από τόκους	767	194	961

4.2.11 Ρυθμίσεις

Μέτρα Ρύθμισης

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας του, μπορεί να επαναδιαπραγματευτεί τους συμβατικούς όρους ενός δανείου και να προχωρήσει σε τροποποιήσεις, είτε ως αποτέλεσμα οικονομικών δυσχερειών του δανειολήπτη είτε άλλων παραγόντων. Τα μέτρα ρύθμισης αποτελούν παραχωρήσεις του Ομίλου προς δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν οικονομικές δυσχέρειες στην εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών τους δεσμεύσεων, οπότε οι όροι και οι προϋποθέσεις της δανειακής σύμβασης τροποποιούνται ώστε να παρέχεται στον οφειλέτη η δυνατότητα να εξυπηρετήσει ή να αναχρηματοδοτήσει το δάνειο, είτε ολικώς είτε μερικώς. Οι περιπτώσεις τροποποίησης δανειακών συμβάσεων χωρίς οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη δεν αποτελούν μέτρα ρύθμισης.

Υπάρχουν διάφορα είδη μέτρων ρύθμισης διαθέσιμα από τον Όμιλο, όπως προγράμματα μειωμένων πληρωμών, επέκταση διάρκειας δανείου, μετάθεσης πληρωμής κεφαλαίου, προγράμματα μερικής άφεσης χρέους και υβριδικές τροποποιήσεις, που αποτελούν συνδυασμό των προαναφερθέντων μέτρων ρύθμισης.

Το κύριο πρόγραμμα ρύθμισης “Διαχωρίζω και Διευθετώ” (“Split & Settle”), εφαρμόζεται στο χαρτοφυλάκιο στεγαστικών και εξασφαλισμένων καταναλωτικών δανείων από το 2019 και αποτελεί ένα προϊόν διαχωρισμού οφειλής του οποίου κύριο χαρακτηριστικό είναι ο διαχωρισμός του οφειλόμενου ποσού σε δύο μέρη: το μέρος της οφειλής (Split) που αποπληρώνεται σε μηνιαίες δόσεις (κεφάλαιο και τόκος), και το μέρος της οφειλής που αφορά σε ενδεχόμενη άφεση (Settle), το οποίο παραμένει άτοκο. Η άφεση χρέους πραγματοποιείται ένα μήνα μετά τη λήξη της περιόδου αποπληρωμής, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι συμβατικά συμφωνηθέντες όροι. Οι δανειολήπτες που έχουν υποβάλει αίτηση για προστασία σύμφωνα με το Ν.3869/2010 έχουν επίσης δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα αυτό, εφόσον παραιτηθούν από την αίτησή τους.

Επιπλέον, παρόμοια προγράμματα με το προαναφερθέν χαρακτηριστικό του διαχωρισμού οφειλής έχουν ήδη ξεκινήσει από το 2018 για τη ρύθμιση δανείων σε μικρές επιχειρήσεις (επιχειρηματίες/ ελεύθερους επαγγελματίες) καθώς επίσης και για οφειλές από πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά προϊόντα (χωρίς εξασφαλίσεις). Τα προγράμματα “Split & Settle” με αντίστοιχα χαρακτηριστικά με αυτά του προγράμματος του στεγαστικού χαρτοφυλακίου έγιναν διαθέσιμα και στα Νομικά Πρόσωπα μικρών επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια του 2022.

Τέλος, το πρόγραμμα “Επανεκκίνηση” (“Restart”) για τη ρύθμιση οφειλών από χορηγήσεις προς μικρές επιχειρήσεις (Φυσικά Πρόσωπα), το οποίο ξεκίνησε από το 2021, αφορά σε δάνεια με εξασφάλιση ακίνητης περιουσίας και προσφέρει μείωση δόσεων μέσω επέκτασης της διάρκειας του δανείου η οποία δύναται να συνδυαστεί με σχήμα κλασματικών δόσεων έως 24 μήνες. Το εν λόγω πρόγραμμα έγινε επίσης διαθέσιμο και στα Νομικά Πρόσωπα μικρών επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια του 2022. Το πρόγραμμα “Restart” που εφαρμόζεται στο χαρτοφυλάκιο στεγαστικής και καταναλωτικής τραπεζικής (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες) και αφορά σε δάνεια με εξασφάλιση ακίνητης περιουσίας, ξεκίνησε επίσης το 2022 και προσφέρει μείωση δόσεων που επιτυγχάνεται μέσω επέκτασης της διάρκειας του δανείου σε συνδυασμό με σχήμα κλασματικών δόσεων έως 24 μήνες, όπου ο οφειλέτης καταβάλλει ένα μέρος της οφειλόμενης δόσης, βάσει της οικονομικής του δυνατότητας.

Για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, τα προγράμματα ρύθμισης που εφαρμόζονται περιλαμβάνουν λύσεις προσαρμοσμένες στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές του δανειολήπτη.

Τόσο για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο όσο και για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής, στα αντίστοιχα εγχειρίδια Πιστωτικής Πολιτικής παρέχονται σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες, με τις οποίες αποτυπώνεται πλήρως το σύνολο των παρεχόμενων προϊόντων ρύθμισης, οι προϋποθέσεις ένταξης των πιστούχων καθώς και η διαχείριση και παρακολούθηση των ρυθμισμένων δανείων από το στάδιο της έγκρισης μέχρι και τη λύση της σύμβασης. Στα σχετικά εγχειρίδια περιγράφονται επίσης οι εγκριτικές αρμοδιότητες των Επιτροπών Πιστοδοτήσεων.

Οι διαδικασίες αναφορικά με τις ρυθμίσεις και η εξέλιξη των ρυθμισμένων δανείων μαζί με τις τάσεις και τις αιτίες εκ νέου αθέτησης και εξυγίανσης παρακολουθούνται στενά από τη Διοίκηση και αξιολογούνται σε συνεχή βάση, προκειμένου να είναι δυνατός ο

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

έγκαιρος εντοπισμός και η αξιολόγηση των σχετικών κινδύνων καθώς και η ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για την παροχή βιώσιμων λύσεων στους δανειολήπτες και τη βελτίωση της ανάκτησης ταμειακών ροών.

Ταξινόμηση ρυθμισμένων δανείων

Η ρύθμιση αποτελεί ποιοτικό κριτήριο σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ». Η παρακολούθηση, ταξινόμηση και αναφορά των ρυθμισμένων δανείων διενεργείται από τον Όμιλο σύμφωνα με τις Οδηγίες της ΕΒΑ. Όλα τα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 2 για περίοδο συμμόρφωσης τουλάχιστον δύο ετών έως την εκπλήρωση των εποπτικών απαιτήσεων για έξοδο από το χαρακτηρισμό της ρύθμισης, ενώ όλα τα ρυθμισμένα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 3 για περίοδο εξυγίανσης τουλάχιστον ενός έτους έως την εκπλήρωση των εποπτικών απαιτήσεων εξυγίανσης.

Τροποποιήσεις συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Οι ρυθμίσεις δεν οδηγούν σε παύση αναγνώρισης της απαίτησης εκτός και αν οι αλλαγές στους αρχικούς όρους της σύμβασης οδηγούν σε ουσιαστικά διαφορετική απαίτηση, δηλ. η απαίτηση έχει μεταβληθεί με τέτοιο τρόπο ώστε οι όροι της τροποποιημένης σύμβασης να είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από αυτούς που προβλέπει η αρχική σύμβαση (Σημείωση 2.11 «Παύση αναγνώρισης»).

Όταν η τροποποίηση δε θεωρείται σημαντική ώστε να οδηγήσει σε παύση αναγνώρισης, το κέρδος ή η ζημία από την τροποποίηση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των νέων συμβατικών ταμειακών ροών (δηλ. με βάση τους τροποποιημένους όρους) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου και της λογιστικής αξίας του δανείου μετά την διαγραφή (εφόσον υπάρχει), και αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, το αποσβεσμένο κόστος (πριν την τροποποίηση) των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής, των οποίων οι ταμειακές ροές τροποποιήθηκαν κατά την διάρκεια του έτους, ανήλθε σε €389 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2021: €1.001 εκατ.) οδηγώντας σε ζημία τροποποίησης €1 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (2021: €34 εκατ.), όπως παρουσιάζεται στη Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ της Σημείωσης 21 «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Η επίπτωση της τροποποίησης στην πρόβλεψη ΑΠΖ που σχετίζεται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία για τον Όμιλο και την Τράπεζα ήταν όφελος ύψους €2 εκατ. (2021: €16 εκατ.), όπως παρουσιάζεται στη Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Σημείωσης 21 «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Συνεπώς, η καθαρή επίπτωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο ήταν κέρδος ύψους €1 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (2021: ζημία ύψους €18 εκατ.), που παρουσιάζεται ξεχωριστά στη Σημείωση 13 «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Η ανάλυση των ρυθμισμένων δανείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος για τον Όμιλο και την Τράπεζα παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ανά είδος ρύθμισης

Είδη ρύθμισης	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	911	1.080	910	1.080
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	618	843	618	843
Επέκταση διάρκειας δανείου	610	750	556	690
Μετάθεση πληρωμής κεφαλαίου	91	72	89	71
Λοιπά μέτρα ρύθμισης	126	204	100	165
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	2.356	2.949	2.273	2.849

Πιστωτική ποιότητα ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
31 Δεκεμβρίου 2022						
Στάδιο 1	30.189	-	0%	29.141	-	0%
Στάδιο 2	4.596	2.082	45%	3.943	2.030	51%
Απομειωμένα	1.770	830	47%	1.592	785	49%
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	36.555	2.912	8%	34.676	2.815	8%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε ατομική βάση	(471)	(249)	53%	(424)	(238)	56%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε συλλογική βάση	(1.022)	(307)	30%	(969)	(304)	31%
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	35.062	2.356	7%	33.283	2.273	7%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	20.903	2.347	11%	18.612	2.294	12%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν ρυθμιστεί περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

	Όμιλος	Τράπεζα
Στεγαστικά δάνεια	248	245
Καταναλωτικά δάνεια	22	21
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	36	35
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	378	370
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	684	671

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
31 Δεκεμβρίου 2021						
Στάδιο 1	24.787	-	0%	23.810	-	0%
Στάδιο 2	4.747	2.446	52%	4.250	2.380	56%
Απομειωμένα	2.213	1.100	50%	2.028	1.030	51%
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	31.747	3.546	11%	30.088	3.410	11%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε ατομική βάση	(630)	(322)	51%	(559)	(287)	51%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε συλλογική βάση	(1.025)	(275)	27%	(984)	(274)	28%
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	30.092	2.949	10%	28.545	2.849	10%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	21.061	2.808	13%	19.076	2.753	14%

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021 τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν ρυθμιστεί περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

	Όμιλος	Τράπεζα
Στεγαστικά δάνεια	305	303
Καταναλωτικά δάνεια	23	22
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	52	51
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	504	485
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	884	861

Μεταβολή ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ κατά την έναρξη	2.949	3.612	2.849	3.461
Δάνεια και απαιτήσεις που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	172	263	134	232
Έσοδα από τόκους	90	125	89	123
Αποπληρωμές	(346)	(384)	(325)	(354)
Δάνεια και απαιτήσεις που εξήλθαν από το καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	(497)	(459)	(467)	(451)
Διαγραφές και πωλήσεις	(57)	(76)	(54)	(68)
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	81	61	83	68
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	(36)	(193)	(36)	(162)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ κατά την 31 Δεκεμβρίου	2.356	2.949	2.273	2.849

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ ανά είδος προϊόντος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Χορηγήσεις Λιανικής Τραπεζικής	1.843	2.379	1.827	2.362
Στεγαστικά δάνεια	1.689	2.160	1.685	2.152
Καταναλωτικά δάνεια	85	133	80	128
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	69	86	62	82
Χορηγήσεις Επιχειρηματικής Τραπεζικής	494	550	427	467
Μεγάλες επιχειρήσεις	348	364	331	324
Μεσαίες επιχειρήσεις	146	186	96	143
Χορηγήσεις Δημοσίου Τομέα	19	20	19	20
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	2.356	2.949	2.273	2.849

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ ανά γεωγραφική περιοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Ελλάδα	2.322	2.904	2.273	2.849
Διεθνείς Δραστηριότητες	34	45	-	-
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	2.356	2.949	2.273	2.849

4.2.12 Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, τα περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση εξασφαλίσεων ανήλθαν σε €467 εκατ. για τον Όμιλο και €393 εκατ. για την Τράπεζα (2021: €490 εκατ. και €418 εκατ. αντίστοιχα). Κατά τη διάρκεια του 2022 περιήλθαν στην κυριότητα του Ομίλου από ανάκτηση εξασφαλίσεων περιουσιακά στοιχεία ύψους €26 εκατ. και €13 εκατ. για τον Όμιλο και για την Τράπεζα αντίστοιχα (2021: €52 εκατ. και €50 εκατ. για τον Όμιλο και για την Τράπεζα αντίστοιχα).

Όλα σχεδόν τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία αφορούν σε ακίνητα. Τα ακίνητα που ανακτήθηκαν εκποιούνται το συντομότερο δυνατό. Τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού», εκτός των ακινήτων που κατέχονται με σκοπό την απόκτηση κεφαλαιακών κερδών ή την είσπραξη μισθωμάτων, τα οποία ταξινομούνται στα «Ακίνητα επενδύσεων».

4.2.13 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο

Η κατανομή του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και των δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου και της Τράπεζας κατά γεωγραφική περιοχή και κλάδο συνοψίζεται στους παρακάτω πίνακες:

Ανάλυση ανά προϊόν δανείου, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Ελλάδα				Διεθνείς δραστηριότητες				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	6.593	3.097	757	(630)	708	297	54	(39)	7.301	3.394	811	(669)
Στεγαστικά δάνεια	4.848	2.341	419	(267)	162	126	10	(5)	5.010	2.467	429	(272)
Καταναλωτικά δάνεια	770	140	111	(123)	433	141	38	(31)	1.203	281	149	(154)
Πιστωτικές κάρτες	367	10	30	(39)	42	7	3	(2)	409	17	33	(41)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	608	606	197	(201)	71	23	3	(1)	679	629	200	(202)
Επιχειρηματική Τραπεζική	21.896	1.005	871	(750)	411	148	74	(52)	22.307	1.153	945	(802)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.661	368	331	(293)	117	41	20	(14)	2.778	409	351	(307)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	9.693	249	246	(181)	155	47	31	(22)	9.848	296	277	(203)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.281	48	56	(57)	40	20	10	(5)	1.321	68	66	(62)
Ενέργεια	2.647	13	2	(26)	26	17	-	(2)	2.673	30	2	(28)
Τουρισμός	1.195	180	136	(108)	6	5	5	(4)	1.201	185	141	(112)
Ναυτιλία	2.360	48	30	(11)	-	-	-	-	2.360	48	30	(11)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.598	58	36	(45)	12	4	4	(2)	1.610	62	40	(47)
Λοιπά	461	41	34	(29)	55	14	4	(3)	516	55	38	(32)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	581	49	14	(22)	-	-	-	-	581	49	14	(22)
Σύνολο	29.070	4.151	1.642	(1.402)	1.119	445	128	(91)	30.189	4.596	1.770	(1.493)
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	4.274	234	68	(49)	64	4	13	(1)	4.338	238	81	(50)
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	606	-	3	(1)	406	33	1	-	1.012	33	4	(1)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021 (όπως αναμορφώθηκε)	Ελλάδα				Διεθνείς δραστηριότητες				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	6.473	3.524	883	(710)	771	175	58	(39)	7.244	3.699	941	(749)
Στεγαστικά δάνεια	4.870	2.685	520	(287)	161	88	18	(8)	5.031	2.773	538	(295)
Καταναλωτικά δάνεια	732	187	124	(136)	522	46	37	(28)	1.254	233	161	(164)
Πιστωτικές κάρτες	348	15	21	(27)	38	14	1	(1)	386	29	22	(28)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	523	637	218	(260)	50	27	2	(2)	573	664	220	(262)
Επιχειρηματική Τραπεζική	16.662	900	1.144	(805)	390	136	97	(79)	17.052	1.036	1.241	(884)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.491	228	449	(333)	117	41	25	(31)	2.608	269	474	(364)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	5.739	314	260	(187)	142	83	55	(33)	5.881	397	315	(220)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.751	44	116	(67)	40	14	5	(4)	1.791	58	121	(71)
Ενέργεια	2.281	3	3	(21)	23	7	-	(1)	2.304	10	3	(22)
Τουρισμός	861	163	188	(109)	3	7	5	(3)	864	170	193	(112)
Ναυτιλία	2.062	93	36	(23)	-	-	-	-	2.062	93	36	(23)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	982	14	48	(40)	3	5	2	(1)	985	19	50	(41)
Λοιπά	495	41	44	(25)	62	(21)	5	(6)	557	20	49	(31)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	491	12	31	(22)	-	-	-	-	491	12	31	(22)
Σύνολο	23.626	4.436	2.058	(1.537)	1.161	311	155	(118)	24.787	4.747	2.213	(1.655)
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	2.620	181	84	(53)	52	20	3	-	2.672	201	87	(53)
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	695	1	2	(1)	315	2	4	-	1.010	3	6	(1)

31 Δεκεμβρίου 2021 (όπως δημοσιεύτηκε το 2021)	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	10.880	883	(710)	948	42	(31)	56	16	(8)	11.884	941	(749)
Στεγαστικά δάνεια	8.075	520	(287)	224	4	(2)	43	14	(6)	8.342	538	(295)
Καταναλωτικά δάνεια	1.043	124	(136)	593	35	(26)	12	2	(2)	1.648	161	(164)
Πιστωτικές κάρτες	384	21	(27)	52	1	(1)	1	-	-	437	22	(28)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.378	218	(260)	79	2	(2)	-	-	-	1.457	220	(262)
Επιχειρηματική Τραπεζική	18.705	1.144	(805)	435	53	(41)	189	44	(38)	19.329	1.241	(884)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	3.168	449	(333)	166	23	(16)	17	2	(15)	3.351	474	(364)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	6.312	260	(187)	109	13	(10)	172	42	(23)	6.593	315	(220)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.911	116	(67)	59	5	(4)	-	-	-	1.970	121	(71)
Ενέργεια	2.287	3	(21)	30	-	(1)	-	-	-	2.317	3	(22)
Τουρισμός	1.212	188	(109)	15	5	(3)	-	-	-	1.227	193	(112)
Ναυτιλία	2.191	36	(23)	-	-	-	-	-	-	2.191	36	(23)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.044	48	(40)	10	2	(1)	-	-	-	1.054	50	(41)
Λοιπά	580	44	(25)	46	5	(6)	-	-	-	626	49	(31)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	534	31	(22)	-	-	-	-	-	-	534	31	(22)
Σύνολο	30.119	2.058	(1.537)	1.383	95	(72)	245	60	(46)	31.747	2.213	(1.655)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά προϊόν δανείου, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Ελλάδα				Διεθνείς δραστηριότητες				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	6.532	3.090	748	(626)	-	-	1	(1)	6.532	3.090	749	(627)
Στεγαστικά δάνεια	4.848	2.341	419	(267)	-	-	-	-	4.848	2.341	419	(267)
Καταναλωτικά δάνεια	761	140	110	(123)	-	-	1	(1)	761	140	111	(124)
Πιστωτικές κάρτες	367	10	30	(39)	-	-	-	-	367	10	30	(39)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	556	599	189	(197)	-	-	-	-	556	599	189	(197)
Επιχειρηματική Τραπεζική	22.021	829	826	(740)	8	-	3	(4)	22.029	829	829	(744)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.366	303	328	(291)	4	-	-	(1)	2.370	303	328	(292)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	10.268	151	205	(173)	4	-	3	(3)	10.272	151	208	(176)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.224	40	56	(57)	-	-	-	-	1.224	40	56	(57)
Ενέργεια	2.640	13	2	(26)	-	-	-	-	2.640	13	2	(26)
Τουρισμός	1.195	180	136	(108)	-	-	-	-	1.195	180	136	(108)
Ναυτιλία	2.360	48	30	(11)	-	-	-	-	2.360	48	30	(11)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.595	58	36	(45)	-	-	-	-	1.595	58	36	(45)
Λουπά	373	36	33	(29)	-	-	-	-	373	36	33	(29)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	580	24	14	(22)	-	-	-	-	580	24	14	(22)
Σύνολο	29.133	3.943	1.588	(1.388)	8	-	4	(5)	29.141	3.943	1.592	(1.393)
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	4.605	234	67	(48)	-	-	1	(1)	4.605	234	68	(49)
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	606	-	3	(1)	405	33	1	-	1.011	33	4	(1)

31 Δεκεμβρίου 2021 (όπως αναμορφώθηκε)	Ελλάδα				Διεθνείς δραστηριότητες				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	6.434	3.516	882	(709)	3	-	1	(1)	6.437	3.516	883	(710)
Στεγαστικά δάνεια	4.869	2.686	520	(287)	-	-	-	-	4.869	2.686	520	(287)
Καταναλωτικά δάνεια	720	187	124	(136)	3	-	1	(1)	723	187	125	(137)
Πιστωτικές κάρτες	348	15	21	(27)	-	-	-	-	348	15	21	(27)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	497	628	217	(259)	-	-	-	-	497	628	217	(259)
Επιχειρηματική Τραπεζική	16.888	725	1.109	(793)	19	-	5	(18)	16.907	725	1.114	(811)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.163	188	448	(333)	15	-	2	(15)	2.178	188	450	(348)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	6.446	210	226	(175)	4	-	3	(3)	6.450	210	229	(178)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.683	35	116	(67)	-	-	-	-	1.683	35	116	(67)
Ενέργεια	2.265	3	3	(21)	-	-	-	-	2.265	3	3	(21)
Τουρισμός	850	163	188	(109)	-	-	-	-	850	163	188	(109)
Ναυτιλία	2.062	93	36	(23)	-	-	-	-	2.062	93	36	(23)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	981	13	48	(40)	-	-	-	-	981	13	48	(40)
Λουπά	438	20	44	(25)	-	-	-	-	438	20	44	(25)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	466	9	31	(22)	-	-	-	-	466	9	31	(22)
Σύνολο	23.788	4.250	2.022	(1.524)	22	-	6	(19)	23.810	4.250	2.028	(1.543)
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	2.956	181	84	(76)	-	-	3	-	2.956	181	87	(76)
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	695	1	2	(1)	313	2	4	-	1.008	3	6	(1)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021 (όπως δημοσιεύτηκε το 2021)	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λουιές χώρες			Σύνολο		
	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	10.832	882	(709)	-	-	-	4	1	(1)	10.836	883	(710)
Στεγαστικά δάνεια	8.075	520	(287)	-	-	-	-	-	-	8.075	520	(287)
Καταναλωτικά δάνεια	1.031	124	(136)	-	-	-	4	1	(1)	1.035	125	(137)
Πιστωτικές κάρτες	384	21	(27)	-	-	-	-	-	-	384	21	(27)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.342	217	(259)	-	-	-	-	-	-	1.342	217	(259)
Επιχειρηματική Τραπεζική	18.722	1.109	(793)	-	-	-	24	5	(18)	18.746	1.114	(811)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.799	448	(333)	-	-	-	17	2	(15)	2.816	450	(348)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	6.882	226	(175)	-	-	-	7	3	(3)	6.889	229	(178)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.834	116	(67)	-	-	-	-	-	-	1.834	116	(67)
Ενέργεια	2.271	3	(21)	-	-	-	-	-	-	2.271	3	(21)
Τουρισμός	1.201	188	(109)	-	-	-	-	-	-	1.201	188	(109)
Ναυτιλία	2.191	36	(23)	-	-	-	-	-	-	2.191	36	(23)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.042	48	(40)	-	-	-	-	-	-	1.042	48	(40)
Λοιπά	502	44	(25)	-	-	-	-	-	-	502	44	(25)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	506	31	(22)	-	-	-	-	-	-	506	31	(22)
Σύνολο	30.060	2.022	(1.524)	-	-	-	28	6	(19)	30.088	2.028	(1.543)

4.2.14 Χρεωστικοί Τίτλοι

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους κατά τη διάρκεια του 2022 και 2021, για τον Όμιλο και την Τράπεζα (βλ. επίσης Σημείωση 22 «Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων»):

Κίνηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους - Όμιλος & Τράπεζα 2022

	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος		Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 1	Στάδιο 2
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	18	57	4	1
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης ΑΠΖ	5	(4)	1	-
Ζημιές απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων	3	-	2	-
Παύση αναγνώρισης χρεωστικών τίτλων	(1)	-	-	(1)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	25	53	7	-

Κίνηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους - Όμιλος & Τράπεζα 2021

	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος		Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 1	Στάδιο 2
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	24	68	9	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης ΑΠΖ	(7)	(11)	(3)	1
Ζημιές απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων	7	-	3	-
Παύση αναγνώρισης χρεωστικών τίτλων	(6)	-	(5)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	18	57	4	1

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση των ομολόγων, των εντόκων γραμματίων και άλλων χρεωστικών τίτλων ανά συντελεστή διαβάθμισης των τίτλων στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021, βάσει της χαμηλότερης αξιολόγησης μεταξύ της Moody's και της S&P εκφρασμένης σε κλίμακα της Moody's:

Πιστοληπτική διαβάθμιση χρεογράφων - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	44	140	302	486
Aa1 έως A3	114	82	-	196
Baa1 έως Ba3	46	2.394	9.764	12.204
Χαμηλότερα από Ba3	6	115	292	413
Σύνολο	210	2.731	10.358	13.299

31 Δεκεμβρίου 2021	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	-	525	-	525
Aa1 έως A3	163	83	-	246
Baa1 έως Ba3	74	1.931	11.936	13.941
Χαμηλότερα από Ba3	31	210	166	407
Σύνολο	268	2.749	12.102	15.119

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	44	140	302	486
Aa1 έως A3	114	82	-	196
Baa1 έως Ba3	46	2.357	9.527	11.930
Χαμηλότερα από Ba3	5	115	291	411
Σύνολο	209	2.694	10.120	13.023

31 Δεκεμβρίου 2021	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	-	525	-	525
Aa1 έως A3	163	83	-	246
Baa1 έως Ba3	74	1.867	11.624	13.565
Χαμηλότερα από Ba3	31	211	165	407
Σύνολο	268	2.686	11.789	14.743

4.3 Κίνδυνος Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Η Τράπεζα έχει την κυριότερη συνεισφορά στον κίνδυνο αγοράς του Ομίλου. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός και ο συναλλαγματικός κίνδυνος. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Αγοράς».

4.3.1 Κίνδυνος αγοράς για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» - Μέγιστη Δυνητική Ζημία («ΜΔΖ»)

Η Τράπεζα αναπτύσσει και εφαρμόζει εσωτερικά μοντέλα για την εκτίμηση και ποσοτικοποίηση του κινδύνου αγοράς του χαρτοφυλακίου της, βάσει διεθνώς αναγνωρισμένων πρακτικών και μεθόδων μέτρησης κινδύνου. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά τη Μέγιστη Δυνητική Ζημία (ΜΔΖ) του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση», μέσω του συστήματος RiskWatch, της εταιρείας Algorithmics (πλέον SS&C Technologies). Συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τη μεθοδολογία της διακύμανσης-συνδιακύμανσης, με χρονικό ορίζοντα μίας ημέρας και διάστημα εμπιστοσύνης 99%. Σε καθημερινή βάση, εκτιμάται η ΜΔΖ τόσο του συνολικού, όσο και των επιμέρους κινδύνων (επιτοκιακού, μετοχικού, συναλλαγματικού) του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση». Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμεύουν αφενός ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων και αφετέρου για εποπτικούς σκοπούς. Ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αφορούν στο σύνολο των δύο προαναφερόμενων χαρτοφυλακίων της Τράπεζας και για τον υπολογισμό των σχετικών διακυμάνσεων-συνδιακυμάνσεων χρησιμοποιούνται 75 σταθμισμένες ημερήσιες παρατηρήσεις ανά παράγοντα κινδύνου. Για εποπτικούς σκοπούς, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αφορούν μόνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και ο υπολογισμός των σχετικών διακυμάνσεων-συνδιακυμάνσεων βασίζεται σε 252, ισοσταθμισμένες, ημερήσιες παρατηρήσεις ανά παράγοντα κινδύνου. Ως παράγοντες κινδύνου ορίζονται τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχικών δεικτών, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες και οι τιμές των εμπορευμάτων. Επιπροσθέτως, η Δ.Δ.Χ.Κ.Κ.Ρ.Τ&Ο εκτιμά τη ΜΔΖ του εμπορικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας υπό ακραίες συνθήκες, για τον υπολογισμό της οποίας η βαθμονόμηση των παραμέτρων του υποδείγματος γίνεται σύμφωνα με ιστορικά δεδομένα από μια συνεχή δωδεκάμηνη περίοδο σημαντικών ακραίων χρηματοοικονομικών συνθηκών, συναφών προς το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Οι σχετικές διακυμάνσεις-συνδιακυμάνσεις προκύπτουν από μια περίοδο ακραίων συνθηκών στις αγορές, η οποία επιλέγεται από ένα διάστημα αρχής γενομένης από τον Ιανουάριο του 2008. Η ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες υπολογίζεται επίσης σε καθημερινή βάση, με χρονικό ορίζοντα 1 ημέρας και διάστημα εμπιστοσύνης 99%.

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τη ΜΔΖ της Τράπεζας (99%, 1 ημέρα) για τα έτη που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου του 2022 και 2021, αντίστοιχα:

2022 (σε € 000)	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	17.973	17.676	518	320
Μέσος όρος (ημερήσια τιμή)	18.169	17.715	1.504	342
Μέγιστο (ημερήσια τιμή)	33.176	31.929	4.656	1.201
Ελάχιστο (ημερήσια τιμή)	9.688	10.065	518	81

2021 (σε € 000)	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	11.034	11.103	1.394	271
Μέσος όρος (ημερήσια τιμή)	13.305	12.916	1.064	234
Μέγιστο (ημερήσια τιμή)	28.166	27.721	1.925	571
Ελάχιστο (ημερήσια τιμή)	7.947	7.335	523	52

Το Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας έχουν περιορισμένη έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο, ωστόσο είναι εκτεθειμένα σε μεταβολές των πιστωτικών περιθωρίων, λόγω της διακράτησης θέσεων σε ευρωπαϊκά κυβερνητικά ομόλογα της περιφέρειας στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση».

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2022, οι αποφάσεις της ΕΚΤ για την αντιμετώπιση των πληθωριστικών πιέσεων και των μακροοικονομικών επιπτώσεων της κρίσης στην Ουκρανία, οδήγησαν στην εκτίναξη τόσο των επιτοκίων αναφοράς όσο και των αποδόσεων των κυβερνητικών ομολόγων της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με αποτέλεσμα τη διεύρυνση των αντίστοιχων πιστωτικών περιθωρίων. Το γεγονός αυτό επέφερε τη ραγδαία αύξηση της μεταβλητότητας των αποδόσεων των κυβερνητικών καμπυλών και προκάλεσε την απότομη αύξηση της ΜΔΖ των ανωτέρω χαρτοφυλακίων, καταλήγοντας στη διάσπαση του σχετικού ορίου (€30 εκ.). Η ΜΔΖ του Εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας έφτασε στη μέγιστη τιμή της στα τέλη του 2ου τριμήνου.

Στο τρίτο τρίμηνο, η ανάπτυξη του εργαλείου κατά του κατακερματισμού των αγορών (Transmission Protection Instrument - TPI) από την ΕΚΤ περιόρισε τις ανησυχίες για διεύρυνση της απόκλισης των αποδόσεων μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών, με αποτέλεσμα οι

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

εκτιμήσεις της ΜΔΖ σταδιακά να υποχωρήσουν, ακολουθώντας την πορεία των υποκείμενων μεταβλητοτήτων. Ωστόσο, στις αρχές του τελευταίου τριμήνου του έτους, οι αποδόσεις των κυβερνητικών ομολόγων της περιφέρειας παρουσίασαν έντονες διακυμάνσεις, οδηγώντας στην αύξηση των αντίστοιχων μεταβλητοτήτων και τη διαμόρφωση της ΜΔΖ σε υψηλότερα επίπεδα, ωστόσο εντός των εγκεκριμένων ορίων. Στο τέλος του 2022, η ΜΔΖ του Εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας ανήλθε στα €18 εκ., υψηλότερα από το επίπεδο στο οποίο βρισκόταν στο τέλος του προηγούμενου έτους.

Δοκιμαστικός εκ των Υστέρων Έλεγχος (Back-testing)

Η Τράπεζα πραγματοποιεί σε καθημερινή βάση δοκιμαστικό εκ των υστέρων έλεγχο (back-testing), προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του υποδείγματος μέτρησης της ΜΔΖ. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Κανονισμού Εποπτείας Πιστωτικών Ιδρυμάτων 575/2013, ο έλεγχος πραγματοποιείται μόνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και συνίσταται στη συγκρισιμότητα των υποθετικών, καθώς επίσης και των πραγματικών ημερήσιων κερδών/ζημιών στην αξία του χαρτοφυλακίου, με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του υποδείγματος της ΜΔΖ που χρησιμοποιείται για τους εποπτικούς σκοπούς. Τα υποθετικά κέρδη/ζημιές προκύπτουν από τη μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου μεταξύ των ημερών t και $t+1$, με την υπόθεση ότι οι θέσεις στο χαρτοφυλάκιο παραμένουν σταθερές μεταξύ των δύο ημερών. Αντιστοίχως, τα πραγματικά κέρδη/ζημιές είναι η μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου κατά το κλείσιμο των ημερών t και $t+1$, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συναλλαγές ή/και τυχόν πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημιές που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημέρας $t+1$, με εξαίρεση την καταβολή/είσπραξη προμηθειών και καθαρά έσοδα από τόκους.

Σε περίπτωση υπέρβασης των υποθετικών/πραγματικών ζημιών της εκτίμησης της ΜΔΖ, ενημερώνονται οι εποπτικές αρχές, το αργότερο εντός 5 εργάσιμων ημερών. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενημερώνεται για το συνολικό αριθμό των υπερβάσεων, σε μηνιαία βάση.

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας έχει κυρίως έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων της Ευρωζώνης, και συγκεκριμένα στις καμπύλες ανταλλαγής επιτοκίων του Ευρώ και τις αντίστοιχες καμπύλες αποδόσεων κυβερνητικών ομολόγων (ιδιαίτερα της Γερμανικής). Κατά τη διάρκεια του 2022, η διεύρυνση του περιθωρίου μεταξύ των καμπυλών ανταλλαγής επιτοκίων του Ευρώ και των αντίστοιχων κυβερνητικών καμπυλών (swap-spread), καθώς και η μη παράλληλη μετατόπισή τους, σε συνδυασμό με το ισοσταθμισμένο μοντέλο ΜΔΖ, οδήγησαν στην καταγραφή επαναλαμβανόμενων υπερβάσεων. Στις 30 Δεκεμβρίου 2022, με χρονικό ορίζοντα 1 έτους, ο συνολικός αριθμός των υπερβάσεων ΜΔΖ ανήλθε σε 23.

Προσομοίωση Ακραίων Καταστάσεων (Stress Testing)

Η εκτίμηση της ΜΔΖ βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγορών και δε λαμβάνουν υπόψη τυχόν ακραία γεγονότα.

Για τη βελτίωση της ικανότητας πρόβλεψης του υποδείγματος εκτίμησης της ΜΔΖ και την ελαχιστοποίηση της επίδρασης των ανωτέρω περιορισμών, η Τράπεζα διενεργεί σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing). Σκοπός του stress testing είναι η αξιολόγηση του κέρδους/ζημίας που ενδέχεται να προκύψουν σε συνθήκες ακραίων μεταβολών στις αγορές και αφορά και τα δύο χαρτοφυλάκια, του εμπορικού και του «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλακίου. Τα σενάρια που εφαρμόζονται, παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν:

Σενάρια μεταβολής επιτοκίων:

Σενάριο	Περιγραφή	0-3 μήνες	3 μήνες-5 έτη	>5 έτη
1	Παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης	+200 μ.β.	+200 μ.β.	+200 μ.β.
2	Παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης	-200 μ.β.	-200 μ.β.	-200 μ.β.
3	Αύξηση κλίσης της καμπύλης	0 μ.β.	+100 μ.β.	+200 μ.β.
4	Μείωση κλίσης της καμπύλης	+200 μ.β.	+100 μ.β.	0 μ.β.

Σενάριο μεταβολής μετοχικών δεικτών:

Σενάριο	Περιγραφή
1	-30% για όλους τους δείκτες

Σενάρια μεταβολής συναλλαγματικών ισοτιμιών:

Σενάριο	Περιγραφή
1	Ανατίμηση ευρώ κατά 30%
2	Υποτίμηση ευρώ κατά 30%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Επιπλέον, έχουν οριστεί τα παρακάτω σενάρια μεταβλητότητας σε ακραίες καταστάσεις και εφαρμόζονται στο εμπορικό και το «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλάκιο, σε ημερήσια βάση:

Σενάρια μεταβλητότητας:

Σενάριο	Περιγραφή
1	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +1μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +1%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +1%
2	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +5μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +5%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +5%
3	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +10μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +10%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +10%
4	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -1μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -1%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -1%
5	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -5μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -5%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -5%
6	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -10μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -10%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -10%

4.3.2 Περιορισμοί του υποδείγματος ΜΔΖ

Η μέθοδος της ΜΔΖ βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες υπό ακραίες συνθήκες στις αγορές ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν πλήρως τη μέγιστη ζημιά που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα. Οι περιορισμοί της μεθοδολογίας συνοψίζονται ως εξής:

- Η χρήση διακυμάνσεων και συσχετίσεων ως μέτρο πρόβλεψης της μελλοντικής συμπεριφοράς των παραγόντων κινδύνων δύναται να αποδειχθεί ανεπαρκής σε περιόδους έντονης διακύμανσης στις αγορές. Ωστόσο, ο εν λόγω περιορισμός μετριαάζεται με τον υπολογισμό της ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες.
- Ο χρονικός ορίζοντας των δέκα ημερών για τον υπολογισμό της ΜΔΖ (που χρησιμοποιείται για εποπτικούς σκοπούς και κεφαλαιακές απαιτήσεις), υποδηλώνει ότι η Τράπεζα μπορεί να ρευστοποιήσει το σύνολο του εμπορικού χαρτοφυλακίου εντός της περιόδου αυτής. Εντούτοις, η παραδοχή αυτή μπορεί να υποεκτιμά τον κίνδυνο αγοράς σε περιόδους μη επαρκούς ρευστότητας στις χρηματοοικονομικές αγορές.
- Η ΜΔΖ αναφέρεται σε πιθανές ζημιές για διάστημα εμπιστοσύνης 99%, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ζημιές πέρα από το διάστημα αυτό.
- Όλοι οι υπολογισμοί της ΜΔΖ βασίζονται στις θέσεις κατά το κλείσιμο κάθε εργάσιμης ημέρας, μη λαμβάνοντας υπόψη τις ενδοημερήσιες μεταβολές στο εν λόγω χαρτοφυλάκιο.
- Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ βασίζονται σε μικρές μεταβολές στις τιμές των σχετικών παραγόντων κινδύνων. Σε περίπτωση μεγαλύτερων μεταβολών (tail events), το υπόδειγμα ενδέχεται να μην αποτυπώσει πλήρως την επίδρασή τους στην αξία του χαρτοφυλακίου, και
- Οι αποδόσεις επί των μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου βασίζονται στην υπόθεση ότι ακολουθούν κανονική κατανομή. Εάν αυτό δεν ισχύει, η πιθανότητα ακραίων μεταβολών στην αγορά θα μπορούσε να υποεκτιμηθεί. Ο εν λόγω περιορισμός μετριαάζεται μέσω της διενέργειας προγράμματος προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης (stress testing), το οποίο αναλύθηκε ανωτέρω.

4.3.3 Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο του Ομίλου και της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους εξής παράγοντες: κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος, κίνδυνος βάσης και κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλ. «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRBB)».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.3.4 Επιτοκιακός κίνδυνος βάσει της ημερομηνίας επόμενης αναπροσαρμογής επιτοκίου

Ο επιτοκιακός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος και η Τράπεζα και αφορά σε χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την ημερομηνία του αμέσως επόμενου επαναπροσδιορισμού των επιτοκίων, συνοψίζεται ως ακολούθως:

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	12.856	-	-	-	-	1.370	14.226
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.523	2	86	167	-	122	2.900
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	22	5	37	98	61	172	395
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	18.903	5.339	5.450	3.291	1.741	837	35.561
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	44	719	540	226	1.202	101	2.832
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	98	169	1.973	416	7.700	2	10.358
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.771	1.771
Σύνολο	34.446	6.234	8.086	4.198	10.704	4.375	68.043
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.237	30	6.285	2.149	108	2	9.811
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.506	2.057	2.823	2.723	3	1.080	55.192
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	2	30	5	1.331	400	26	1.794
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2	-	-	-	-	1.324	1.326
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	61	290	784	-	1.156
Σύνολο	47.754	2.130	9.174	6.493	1.295	2.432	69.279
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(13.308)	4.104	(1.088)	(2.295)	9.409	1.943	(1.236)

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	7	1	-	-	-	15.819	15.827
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.224	35	136	144	-	100	3.639
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	31	7	19	100	122	35	314
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	15.680	4.695	5.117	2.659	1.650	638	30.439
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	37	688	121	204	1.699	85	2.834
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	21	77	2.389	534	9.080	2	12.103
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	3	-	-	-	2.208	2.211
Σύνολο	19.000	5.506	7.782	3.641	12.551	18.887	67.367
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.570	31	1.588	10.437	105	-	14.731
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42.679	2.778	4.644	2.575	2	815	53.493
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	53	36	118	632	132	20	991
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1	-	-	-	-	878	879
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	59	344	816	-	1.239
Σύνολο	45.310	2.858	6.409	13.988	1.055	1.713	71.333
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(26.310)	2.648	1.373	(10.347)	11.496	17.174	(3.966)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	12.736	-	-	-	-	1.221	13.957
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.460	25	86	167	-	116	2.854
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	8	5	37	98	61	166	375
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	18.167	5.158	5.274	2.948	1.507	728	33.782
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	14	719	531	226	1.203	91	2.784
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	78	169	1.937	328	7.609	-	10.121
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.699	1.699
Σύνολο	33.463	6.076	7.865	3.767	10.380	4.021	65.572
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.455	30	6.285	2.149	108	-	10.027
Υποχρεώσεις προς πελάτες	45.783	1.991	2.546	2.565	-	819	53.704
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	-	1.315	391	25	1.731
Λοιπά στοιχεία παθητικού	3	-	-	-	-	1.152	1.155
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	62	279	642	-	1.004
Σύνολο	47.248	2.035	8.893	6.308	1.141	1.996	67.621
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(13.785)	4.041	(1.028)	(2.541)	9.239	2.025	(2.049)

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	-	1	-	-	-	15.538	15.539
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.081	29	188	144	-	97	3.539
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	20	7	19	100	122	27	295
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	15.093	4.697	4.936	2.159	1.499	502	28.886
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	-	686	97	204	1.699	77	2.763
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	-	77	2.384	341	8.987	-	11.789
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	2.134	2.134
Σύνολο	18.194	5.497	7.624	2.948	12.307	18.375	64.945
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.739	31	1.588	10.437	105	-	14.900
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42.223	2.671	4.008	2.470	-	856	52.228
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουπές δανειακές υποχρεώσεις	13	26	116	617	122	18	912
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	-	-	-	-	746	746
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	59	325	654	-	1.058
Σύνολο	44.982	2.741	5.771	13.849	881	1.620	69.844
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(26.788)	2.756	1.853	(10.901)	11.426	16.755	(4.899)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.3.5 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παραγώγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα.

Η έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας στον συναλλαγματικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021 είχε ως εξής:

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	14.049	21	3	-	1	152	14.226
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.704	88	10	15	40	43	2.900
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	382	9	4	-	-	-	395
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.892	63	6	-	-	1	1.962
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	31.850	2.457	33	-	231	990	35.561
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λουτών συνολικών εσόδων	2.715	86	-	-	-	31	2.832
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	10.296	43	-	-	-	19	10.358
Ακίνητα επενδύσεων	63	-	-	-	-	8	71
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	175	-	-	-	-	-	175
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	429	-	-	-	-	2	431
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.537	-	-	-	-	28	1.565
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	6.740	306	14	-	26	56	7.142
Σύνολο ενεργητικού (εξαμ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	72.832	3.073	70	15	298	1.330	77.618
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	472	2	-	-	21	-	495
Σύνολο ενεργητικού	73.304	3.075	70	15	319	1.330	78.113

31 Δεκεμβρίου 2022	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	9.773	2	3	-	30	3	9.811
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.787	132	1	-	2	1	1.923
Υποχρεώσεις προς πελάτες	51.146	2.224	124	4	219	1.475	55.192
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.582	-	209	-	-	3	1.794
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.399	206	5	-	-	35	2.645
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	247	-	-	-	-	1	248
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	66.934	2.564	342	4	251	1.518	71.613
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	25	-	-	-	-	-	25
Σύνολο παθητικού	66.959	2.564	342	4	251	1.518	71.638

Καθαρή συναλλαγματική θέση	6.345	511	(272)	11	68	(188)	6.475
-----------------------------------	--------------	------------	--------------	-----------	-----------	--------------	--------------

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	15.674	16	6	-	3	128	15.827
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.223	301	27	15	21	52	3.639
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	276	38	-	-	-	-	314
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4.214	105	4	-	-	8	4.331
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	26.796	2.356	32	-	288	967	30.439
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.780	7	-	-	-	46	2.833
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	12.039	46	-	-	-	19	12.104
Ακίνητα επενδύσεων	70	-	-	-	-	10	80
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	18	-	-	-	-	-	18
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	351	-	-	-	-	2	353
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.637	-	-	-	-	18	1.655
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.708	123	1	-	3	37	7.872
Σύνολο ενεργητικού (εξαιρ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	74.786	2.992	70	15	315	1.287	79.465
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	4.451	6	-	-	18	18	4.493
Σύνολο ενεργητικού	79.237	2.998	70	15	333	1.305	83.958
31 Δεκεμβρίου 2021	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	14.450	16	11	1	253	-	14.731
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2.843	159	10	-	-	2	3.014
Υποχρεώσεις προς πελάτες	49.321	2.499	138	1	44	1.490	53.493
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	975	-	-	-	-	16	991
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.161	55	3	-	-	50	2.269
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	270	-	-	-	-	1	271
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	70.020	2.729	162	2	297	1.559	74.769
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.403	2	-	-	-	12	3.417
Σύνολο παθητικού	73.423	2.731	162	2	297	1.571	78.186
Καθαρή συναλλαγματική θέση	5.814	267	(92)	13	36	(266)	5.772

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	13.929	20	3	-	-	5	13.957
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.714	61	6	15	34	24	2.854
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	366	9	-	-	-	-	375
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.892	63	6	-	-	1	1.962
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	31.090	2.431	28	-	231	2	33.782
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.705	79	-	-	-	-	2.784
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	10.078	43	-	-	-	-	10.121
Συμμετοχές σε θυγατρικές	759	-	-	-	-	-	759
Ακίνητα επενδύσεων	2	-	-	-	-	-	2
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	172	-	-	-	-	-	172
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	424	-	-	-	-	-	424
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.164	-	-	-	-	-	1.164
Λουιά στοιχεία ενεργητικού	6.655	306	13	-	26	19	7.019
Σύνολο ενεργητικού (εξαμ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	71.950	3.012	56	15	291	51	75.375
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	423	2	-	-	16	-	441
Σύνολο ενεργητικού	72.373	3.014	56	15	307	51	75.816

31 Δεκεμβρίου 2022	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	9.969	22	3	-	30	3	10.027
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.787	132	1	-	2	1	1.923
Υποχρεώσεις προς πελάτες	50.584	2.182	137	5	213	583	53.704
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.522	-	209	-	-	-	1.731
Λουιά στοιχεία παθητικού	2.087	198	4	-	-	13	2.302
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	246	-	-	-	-	-	246
Σύνολο παθητικού (εξαμ. Υποχρεώσεων σχετιζ/νων με μη κυκλ. Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση)	66.195	2.534	354	5	245	600	69.933
Σύνολο παθητικού	66.195	2.534	354	5	245	600	69.933
Καθαρή συναλλαγματική θέση	6.178	480	(298)	10	62	(549)	5.883

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	15.510	14	6	-	2	7	15.539
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.206	261	16	14	14	28	3.539
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	257	38	-	-	-	-	295
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4.214	105	4	-	-	8	4.331
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	26.232	2.334	32	-	287	1	28.886
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.762	1	-	-	-	-	2.763
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	11.743	46	-	-	-	-	11.789
Συμμετοχές σε θυγατρικές	1.133	-	-	-	-	-	1.133
Ακίνητα επενδύσεων	2	-	-	-	-	-	2
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	17	-	-	-	-	-	17
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	345	-	-	-	-	-	345
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.236	-	-	-	-	4	1.240
Λουιά στοιχεία ενεργητικού	7.645	123	-	-	2	5	7.775
Σύνολο ενεργητικού (εξαμ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	74.302	2.922	58	14	305	53	77.654
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	852	-	-	-	14	-	866
Σύνολο ενεργητικού	75.154	2.922	58	14	319	53	78.520

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	14.557	74	11	1	253	4	14.900
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2.843	159	10	-	-	2	3.014
Υποχρεώσεις προς πελάτες	48.913	2.424	218	3	37	633	52.228
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	912	-	-	-	-	-	912
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.884	46	1	-	-	25	1.956
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	269	-	-	-	-	-	269
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	69.378	2.703	240	4	290	664	73.279
Σύνολο παθητικού	69.378	2.703	240	4	290	664	73.279
Καθαρή συναλλαγματική θέση	5.776	219	(182)	10	29	(611)	5.241

4.4 Κίνδυνος χώρας

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται τουλάχιστον έως ένα βαθμό υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Χώρας».

4.5 Κίνδυνος ρευστότητας

4.5.1 Διαχείριση κινδύνου ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από ταμειακές εισροές, λαμβάνοντας υπόψη μη αναμενόμενες καθυστερήσεις σε αποπληρωμές (term liquidity risk), ή αναλήψεις υψηλότερες των αναμενόμενων (withdrawal/call risk). Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων στις κατάλληλες προθεσμίες λήξης, καθώς και τον κίνδυνο αδυναμίας του οργανισμού να ρευστοποιήσει μια θέση έγκαιρα και με εύλογους όρους. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Ρευστότητας».

4.5.2 Συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές

Οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές του Ομίλου και της Τράπεζας από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πλην παραγώνων παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες. Ο κίνδυνος ρευστότητας από παράγωγα δεν θεωρείται σημαντικός.

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.239	30	6.348	2.233	109	9.959
Υποχρεώσεις προς πελάτες	49.384	2.139	2.941	775	11	55.250
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	13	20	111	1.993	10	2.147
Λοιπές υποχρεώσεις	165	916	167	-	43	1.291
Υποχρέωση από μισθώσεις	8	13	61	305	1.075	1.462
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	50.809	3.118	9.628	5.306	1.248	70.109
Δανειακές δεσμεύσεις	1.186	380	839	1.017	2.284	5.706

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.107	104	1.670	9.937	741	14.559
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.454	2.647	3.653	350	3	53.107
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	11	2	98	202	1.042	1.355
Λοιπές υποχρεώσεις	136	454	179	-	48	817
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	65	293	1.250	1.629
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	48.715	3.221	5.665	10.782	3.084	71.467
Δανειακές δεσμεύσεις	976	300	648	441	1.612	3.977

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.456	30	6.348	2.233	109	10.176
Υποχρεώσεις προς πελάτες	48.419	2.071	2.654	607	8	53.759
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	106	1.978	-	2.084
Λοιπές υποχρεώσεις	3	916	166	-	46	1.131
Υποχρέωση από μισθώσεις	8	14	62	308	1.075	1.467
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	49.886	3.031	9.336	5.126	1.238	68.617
Δανειακές δεσμεύσεις	1.179	375	793	994	2.614	5.955

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.281	104	1.670	9.937	741	14.733
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.105	2.566	3.349	218	-	52.238
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	47	188	1.031	1.266
Λοιπές υποχρεώσεις	4	462	180	-	48	694
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	65	290	1.246	1.622
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	48.397	3.146	5.311	10.633	3.066	70.553
Δανειακές δεσμεύσεις	974	295	617	411	1.944	4.241

Στις «Λοιπές Υποχρεώσεις» περιλαμβάνονται κυρίως δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες, υποχρεώσεις προς προμηθευτές, υποχρεώσεις προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου, υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος) και δεδουλευμένα έξοδα.

4.6 Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ("Capital Requirements Directive IV (CRD IV)") και Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ("Capital Requirements Regulation (CRR)") αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας σχετικά με την Εποπτεία των Τραπεζών (Basel III). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process "SREP"), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ. Η απόφαση για τις πρόσθετες απαιτήσεις είναι προσαρμοσμένη στο ατομικό προφίλ της κάθε τράπεζας.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το 2023 και το 2022 για τον Όμιλο:

	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις κοινών μετοχών κατηγορίας 1			Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις		
	2023	2022 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2022	2023	2022 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2022
Πυλώνας I	4.50%	4.50%	4.50%	8.00%	8.00%	8.00%
Πυλώνας II	1.69%	1.69%	1.69%	3.00%	3.00%	3.00%
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου	2.50%	-	2.50%	2.50%	-	2.50%
Απόθεμα ασφαλείας O-SII	1.00%	0.75%	0.75%	1.00%	0.75%	0.75%
Σύνολο	9.69%	6.94%	9.44%	14.50%	11.75%	14.25%

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022*	31.12.2021*	31.12.2022*	31.12.2021*
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	16.6%	16.9%	16.3%	16.6%
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier I)	16.6%	16.9%	16.3%	16.6%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	17.7%	17.5%	17.5%	17.3%

*Τα κονδύλια της 31.12.2022 έχουν υπολογιστεί συμπεριλαμβάνοντας τα κέρδη της περιόδου.

Νόμος περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή «Deferred Tax Credit»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις («ΑΦΑ») προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative («PSI»), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή «Tax Credit») έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν. 4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν. 4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν τις περιπτώσεις (β) έως (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις συσσωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη φορολογική πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, και η οποία αφορά στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιοσδήποτε μεταγενέστερες ειδικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν τις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά τις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε επίπεδο Τράπεζας, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση από τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος της αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή αναδιάρθρωσης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, το 2021 ο Ν. 4831 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013 (βλ. Σημείωση 27 «Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους»).

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, το ποσό των ΑΦΑ που θα ήταν δυνατό να μετατραπεί ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου ήταν €3,9 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €4,1 δισ.). Στη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 δεν ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια για τα δικαιώματα μετατροπής και ως εκ τούτου δεν θα υπάρξει έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής το 2023.

Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε σχέση με τους κλιματικούς κινδύνους για το 2022

Στις 27 Ιανουαρίου 2022 η ΕΚΤ ξεκίνησε εποπτική άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε σχέση με τους κλιματικούς κινδύνους προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσον οι τράπεζες είναι προετοιμασμένες να αντιμετωπίσουν χρηματοπιστωτικές και οικονομικές διαταραχές που απορρέουν από κλιματικούς κινδύνους. Η άσκηση διενεργήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2022 βάσει κοινών μεθοδολογικών κανόνων και παραδοχών σεναρίων και η ΕΚΤ δημοσίευσε συγκεντρωτικά αποτελέσματα τον Ιούλιο 2022.

Η ΕΚΤ προσδίδει στην Άσκηση ιδιαίτερη βαρύτητα, με στοιχεία εκμάθησης και ανατροφοδότησης αμοιβαίας για τις συμμετέχουσες Τράπεζες και για τις Εποπτικές αρχές, ως μέρος του συνολικού προγράμματος πράσινης μετάβασης και αποτελεσματικής διαχείρισης του περιβαλλοντικού κινδύνου. Δεδομένου του πλαισίου της, η Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Κλιματικού Κινδύνου του 2022 δεν εμπεριέχει αξιολόγηση κεφαλαιακής επάρκειας. Τα αποτελέσματά της θα συνεκτιμηθούν ποιοτικά στη Διαδικασία Εποπτικής Επισκόπησης και Αξιολόγησης (SREP) χωρίς άμεση επίπτωση στα κεφάλαια μέσω των κατευθύνσεων του Πυλώνα 2 (P2G).

Η συνολική αξιολόγηση της ΕΤΕ συνάδει με το μέσο επίπεδο των ευρωπαϊκών Τραπεζών που συμμετείχαν. Ως προς την πρόοδο των εσωτερικών δυνατοτήτων διενέργειας προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων κλιματικού κινδύνου (ποιοτικό σκέλος της Άσκησης), η Τράπεζα τοποθετήθηκε στο Μέσο-Ανεπτυγμένο επίπεδο, ήτοι υψηλότερα από το μέσο των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων, ενώ σε εγχώριο επίπεδο, η σχετική έκθεση του Επιχειρηματικού Μοντέλου της Τράπεζας σε κλιματικούς κινδύνους μετάβασης αξιολογήθηκε ως φέρουσα το μικρότερο κίνδυνο βιωσιμότητας (Προηγμένη Βαθμολόγηση).

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2023 EU-wide Stress Test)

Στις 31 Ιανουαρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ("European Banking Authority" ή "EBA") ανακοίνωσε την έναρξη της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων στην ΕΕ για το 2023 σε επίπεδο ΕΕ και δημοσίευσε τα μακροοικονομικά σενάρια. Το τεστ ακραίων καταστάσεων 2023 σε επίπεδο ΕΕ έχει σχεδιαστεί για να παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα στο τρέχον αβέβαιο και μεταβαλλόμενο μακροοικονομικό περιβάλλον. Το τεστ ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο ΕΕ θα διεξαχθεί σε δείγμα 70 τραπεζών της ΕΕ – εκ των οποίων οι 57 από χώρες μέλη του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM) – καλύπτοντας περίπου το 75% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του τραπεζικού τομέα στην ΕΕ και τη Νορβηγία. Η EAT αναμένει να δημοσιεύσει τα αποτελέσματα της άσκησης στα τέλη Ιουλίου 2023.

Απαιτήσεις MREL

Σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59 (Οδηγία ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών ή ("BRRD"), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/879 (BRRD II), οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να διατηρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις ("MREL"), η οποία εξασφαλίζει επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών στην εξυγίανση. Το "MREL" περιλαμβάνει μια διάσταση που βασίζεται στους κινδύνους που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα και μια στην μόχλευση που διατηρεί το πιστωτικό ίδρυμα. Ως εκ τούτου, το "MREL" εκφράζεται μέσω δύο δεικτών που πρέπει να πληρούνται και οι δύο: (i) ως ποσοστό επί του Συνολικού Ποσού Έκθεσης Κινδύνου ("TREA"), (το "MREL-TREA"), και (ii) ως ποσοστό επί της έκθεσης του δείκτη μόχλευσης ("LRE"), (το "MREL-LRE").

Τα επιλέξιμα μέσα που πληρούν τις προϋποθέσεις για το "MREL" είναι τα ίδια κεφάλαια (μέσα κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 και μέσα κατηγορίας 2), καθώς και ορισμένες επιλέξιμες υποχρεώσεις (κυρίως μη εξασφαλισμένα ομόλογα- με εξοφλητική προτεραιότητα). Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 877/2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιτρέπει στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης ("SRB") να ορίσει εκτός από την απαίτηση "MREL", και μια απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης εντός του MREL, έναντι της οποίας υπολογίζονται μόνο οι υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και τα ίδια κεφάλαια.

Στις 14 Δεκεμβρίου 2022, η Τράπεζα, έχοντας προσδιοριστεί από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης ("SRB") ως μοναδικό σημείο έναρξης ("SPE") του Ομίλου και ως η μόνη οντότητα που απαιτείται να διατηρεί "MREL", έλαβε από την Τράπεζα της Ελλάδος την απόφαση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης ("SRB") ότι πρέπει να ικανοποιήσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 τον στόχο "MREL" ο οποίος ανέρχεται σε ποσοστό 23.53% επί του συνολικού ποσού έκθεσης κινδύνου ("TREA") και σε ποσοστό 5.88% επί του δείκτη έκθεσης μόχλευσης ("LRE"), σε ενοποιημένη βάση. Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση "MREL", η Τράπεζα θα πρέπει πάντα να πληροί από την 1η Ιανουαρίου 2022 και μετά, απαίτηση που ανέρχεται σε 14,79% επί του "TREA" και σε 5,85% επί της "LRE" σε ενοποιημένη βάση, ενώ λόγω της γραμμικής αύξησης των απαιτήσεων η Τράπεζα θα πρέπει να καλύψει από την 1η Ιανουαρίου 2023 και μετά, την απαίτηση που ανέρχεται σε 16,91% της TREA και σε ποσοστό 5,88% επί της "LRE" σε ενοποιημένη βάση. Στις παραπάνω απαιτήσεις θα πρέπει να προστεθεί και η απαίτηση αποθέματος ασφαλείας ("CBR"), η οποία την 1η Ιανουαρίου 2022 ανέρχεται σε ποσοστό 3,25% επί του "TREA", αυξάνεται σε ποσοστό 3,50% επί του "TREA" από την 1η Ιανουαρίου 2023 και αναμένεται να παραμείνει σε ποσοστό 3,50% επί του "TREA" έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Η Τράπεζα ικανοποιεί τόσο τους στόχους επί του δείκτη έκθεσης μόχλευσης ("LRE"), όσο και τον ενδιάμεσο μη-δεσμευτικό στόχο της 1ης Ιανουαρίου 2023 που ανέρχεται σε 20.41% επί του "TREA" (συμπεριλαμβανομένου του "CBR").

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τέλος, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση του SRB, δεν απαιτείται από την Τράπεζα η τήρηση απαίτησης μειωμένης εξασφάλισης.

4.7 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		
	31.12.2022	31.12.2022	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	35.062	35.817	-	3.224	32.593
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	10.357	9.128	3.418	4.929	781
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	54.584	54.640	46.256	8.384	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.731	1.728	-	1.728	-

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		
	31.12.2021	31.12.2021	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	30.092	29.467	-	-	29.467
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	12.102	12.128	3.860	7.057	1.211
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	53.026	53.090	44.434	8.656	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	912	974	-	974	-

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Τράπεζα

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		
	31.12.2022	31.12.2022	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	33.283	34.038	-	3.224	30.814
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	10.121	8.891	3.418	4.692	781
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	53.096	53.151	45.321	7.830	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.731	1.728	-	1.728	-

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		
	31.12.2021	31.12.2021	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	28.545	27.919	-	-	27.919
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	11.790	11.812	3.794	6.807	1.211
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	51.761	51.825	43.846	7.979	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	912	974	-	974	-

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ανωτέρω χρηματοοικονομικών μέσων στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021:

Η λογιστική αξία του ταμείου και των διαθέσιμων με τις κεντρικές τράπεζες, των απαιτήσεων κατά και των υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων όπως και των δεδουλευμένων τόκων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος: Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος διενεργείται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος: Η εύλογη αξία των χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται με τη χρήση τιμών αγοράς ή με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών που βασίζονται σε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς για χρεόγραφα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και καταθέσεων χωρίς προκαθορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών, βάσει επιτοκίων αγοράς που προσφέρονται για αντίστοιχα προϊόντα με παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας και με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

β. Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου, ανά επίπεδο εύλογης αξίας, στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021. Τα Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού του Ομίλου και της Τράπεζας περιλαμβάνουν επένδυση σε τρέχουσα θέση (spot) για δικαιώματα εκπομπής, η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	139	81	-	220
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	152	10	512	674
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	1.947	13	1.962
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	833	1.949	51	2.833
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	298	-	-	298
Σύνολο	1.424	3.987	576	5.987
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	608	-	608
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1.872	50	1.923
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1	-	-	1
Σύνολο	2	2.480	50	2.532

31 Δεκεμβρίου 2021

31 Δεκεμβρίου 2021	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	167	114	-	281
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1	24	354	379
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	4.296	34	4.331
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.002	807	26	2.835
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	330	-	-	330
Σύνολο	2.501	5.241	414	8.156
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	467	-	467
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.008	6	3.014
Σύνολο	-	3.475	6	3.481

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	126	81	-	207
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	149	10	508	667
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	1.947	13	1.962
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	826	1.909	49	2.784
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	298	-	-	298
Σύνολο	1.401	3.947	570	5.918

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	608	-	608
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1.872	50	1.923
Σύνολο	1	2.480	50	2.531

31 Δεκεμβρίου 2021

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	156	115	-	271
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	24	341	365
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	4.296	34	4.331
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.995	741	26	2.762
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	330	-	-	330
Σύνολο	2.482	5.176	401	8.059

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	467	-	467
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.007	6	3.013
Σύνολο	-	3.474	6	3.480

Δεν υπήρχαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που έχουν καταχωρηθεί ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και επιμετρώνται σε εύλογη αξία, στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που έχουν καταχωρηθεί ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και επιμετρώνται σε εύλογη αξία, στις 31 Δεκεμβρίου 2021:

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2021

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	7	20	-	27
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.467	1.722	15	3.204
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	173	112	-	285
Σύνολο	1.647	1.854	15	3.516

Μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και του Επιπέδου 2

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, ένα ομόλογο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, που έχει εκδοθεί από την Ιταλική Κυβέρνηση, μεταφέρθηκε από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 σύμφωνα με την πολιτική ιεραρχίας της εύλογης αξίας του Ομίλου, διότι δεν πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, η λογιστική αξία του μεταφερόμενου χρεογράφου σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, ήταν €134 εκατ. Επιπροσθέτως, ένα χρεόγραφο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, που έχει εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας ("ESM"), μεταφέρθηκε επίσης από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 σύμφωνα με την πολιτική ιεραρχίας της εύλογης αξίας του Ομίλου, διότι δεν πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2022 η λογιστική αξία του μεταφερόμενου χρεογράφου σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ήταν €8 εκατ.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, ομόλογα που έχουν εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) και περιλαμβάνονται στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1, διότι πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2021, η λογιστική αξία των μεταφερόμενων χρεογράφων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ήταν €4 εκατ.

Για όλες τις μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων, γίνεται η παραδοχή ότι λαμβάνουν χώρα στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς.

Χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (α) Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται με μοντέλα αποτίμησης, στα οποία χρησιμοποιούνται και σημαντικά, μη παρατηρήσιμα δεδομένα και περιλαμβάνουν προϊόντα τα οποία βασίζονται στη συσχέτιση μεταξύ διαφόρων δεικτών επιτοκίων. Επίσης, περιλαμβάνουν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (CVA) εκτιμήθηκε βάσει σημαντικών, μη παρατηρήσιμων δεδομένων και το ποσό που αντιστοιχεί στο CVA είναι σημαντικό

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

σε σχέση με το σύνολο της εύλογης αξίας του παραγώγου.

- (β) Χρεόγραφα που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για τα οποία τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου ή για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τιμές από τους εκδότες των χρεογράφων. Επίσης, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία αποτιμώνται μέσω της μεθόδου προεξόφλησης ταμειακών ρών και περιλαμβάνουν μη παρατηρήσιμα στην αγορά περιθώρια πιστωτικού κινδύνου. Επιπρόσθετα περιλαμβάνουν απαιτήσεις από πώληση χαρτοφυλακίων δανειακών συμβάσεων και λοιπές συναλλαγές. Το κύριο μέρος των εν λόγω απαιτήσεων θα καταβληθεί σε προκαθορισμένη ημερομηνία άνευ όρων και το υπόλοιπο αποτελεί μελλοντική απαίτηση που εξαρτάται από την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων εισπράξεων επί των πωληθέντων δανείων. Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης περιλαμβάνει ένα εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, κατά συνέπεια ο Όμιλος εκτιμά ότι οι εν λόγω απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο κατηγοριοποίησης εύλογης αξίας.
- (γ) Συμμετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, μη εισηγμένους σε χρηματιστηριακή αγορά και η εύλογη αξία τους εκτιμάται βάσει μοντέλων προσεγγίσεων εισοδήματος ή αγοράς, όπου οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται δεν είναι παρατηρήσιμες στην αγορά.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών), που περιλαμβάνονται στην «Κατάσταση Αποτελεσμάτων» και στην «Κατάσταση Συνολικών Εσόδων».

Μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3

Σε τριμηνιαία βάση ο Όμιλος διενεργεί διεξοδική ανάλυση της κατηγοριοποίησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε επίπεδα εύλογης αξίας.

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους. Οι μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA δεν είναι πλέον σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους.

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Όμιλος

Όμιλος	2022		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	28	26	354
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(77)	-	16
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Προσθήκες	-	27	198
Πωλήσεις	-	(3)	-
Αποπληρωμές	-	-	(56)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	12	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(37)	51	512

Όμιλος	2021		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	13	26	78
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	16	-	7
Προσθήκες	-	-	296
Αποπληρωμές	(1)	-	(27)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	28	26	354

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Τράπεζα

Τράπεζα	2022		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	28	26	341
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(77)	-	17
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Προσθήκες	-	25	204
Πωλήσεις	-	(3)	-
Αποπληρωμές	-	-	(54)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	12	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(37)	49	508

Τράπεζα	2021		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	13	27	78
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	16	-	7
Προσθήκες	-	-	281
Αποπληρωμές	(1)	(1)	(25)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	28	26	341

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) που περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, και ανέρχεται σε €3 εκατ. και €(25) εκατ. αντίστοιχα για τον Όμιλο και σε €4 εκατ. και €(25) εκατ. αντίστοιχα την Τράπεζα, για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, και σε €(3) εκατ. και €18 εκατ. αντίστοιχα, για τον Όμιλο και την Τράπεζα, για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Διαδικασίες Αποτίμησης και Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει διάφορες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού υπολογίζονται σε λογική και δίκαιη βάση και έχει δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο δικλείδων ασφαλείας που είναι σχεδιασμένο ώστε να διασφαλίσει ότι οι εύλογες αξίες επικυρώνονται από μονάδες του Ομίλου που είναι ανεξάρτητες από τις μονάδες διαπραγματευτών που αναλαμβάνουν και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Για το σκοπό αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες πηγές δεδομένων για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες αξιολογούνται μέσω εσωτερικών ανεξάρτητων διαδικασιών όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων προσδιορίζονται είτε με αναφορά σε χρηματιστηριακές τιμές ενεργών αγορών ή με αναφορά σε προσφορά τιμών από εξωτερικούς διαπραγματευτές ή με αναφορά σε γενικώς αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων που βασίζονται σε παρατηρήσιμα ή μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα, στις περιπτώσεις που οι δύο πρώτες μέθοδοι δεν είναι διαθέσιμες, καθώς επίσης με αναφορά σε σχετικές παραμέτρους της αγοράς, όπως επιτόκια, μεταβλητότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, συναλλαγματικές ισοτιμίες κλπ.

Επιπρόσθετα ο Όμιλος, ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί τιμές προερχόμενες από τρίτους των χρηματοοικονομικών στοιχείων διενεργώντας διαδικασίες επικύρωσης των τιμών στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, ή να χρησιμοποιεί τιμές με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναλλαγές δεδομένης της απουσίας ενεργού αγοράς ή παρόμοιων συναλλαγών ή άλλων δεδομένων παρατηρήσιμων στην αγορά. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν αποτιμηθεί με βάση τις παραπάνω μεθόδους, έχουν κατηγοριοποιηθεί στην χαμηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της εύλογης αξίας (Επίπεδο 3).

Γενικότερα, οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών παραδοχών στα μοντέλα αποτίμησης, ελέγχονται και επικυρώνονται από τις ανεξάρτητες μονάδες του Middle Office και της Διαχείρισης Κινδύνων, σε συστηματική βάση.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης («option pricing models») ή άλλα κατάλληλα για την κάθε περίπτωση, ευρέως αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης. Επαρκείς διαδικασίες ελέγχου έχουν θεσπιστεί για την επικύρωση αυτών των μοντέλων συμπεριλαμβανομένων και των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, σε συστηματική βάση. Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων και το Middle Office παρέχουν το απαραίτητο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εύλογες και αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και οικονομικές συγκυρίες. Επιπρόσθετα, οι αποτιμήσεις των εξωχρηματιστηριακών (over-the-counter) παραγώγων

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

συγκρίνονται σε ημερήσια βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων, στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων.

Προσαρμογές Αγοράς στις Τιμές Αποτίμησης

Προσαρμογές για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται σε όλα τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Προσαρμογές για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο (own credit risk) εφαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζεται ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου κατά την αποτίμηση των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων. Οι εν λόγω προσαρμογές υπολογίζονται με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ των δύο μερών, και λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο κινδύνου του κάθε αντισυμβαλλομένου στην αποτίμηση αυτών των ροών. Στη διαμόρφωση των εν λόγω προσαρμογών λαμβάνονται υπόψη οι συμφωνίες περιορισμού της έκτασης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών για παροχή των αναγκαίων αμοιβαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, όπως αυτοί διέπονται και λειτουργούν βάσει των σχετικών συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, όσο και των συμφωνιών συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2022

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χρεωστικοί τίτλοι υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	13	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	Τιμή	δ/α ¹	δ/α ¹
Παράγωγα επί επιτοκίων	(34)	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	237 μ.β.	624 μ.β.
	(3)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	51	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	21	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	300 μ.β.	300 μ.β.
	478	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	δ/α ²	δ/α ²

¹: Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων και σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

²: Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, γίνεται με την μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, για το οποίο δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2021

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χρεωστικοί τίτλοι υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	766 bps	766 bps
	6	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	28,19%	28,19%
Παράγωγα επί επιτοκίων	29	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	166 μ.β.	488 μ.β.
	(2)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Λοιπά Παράγωγα	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	352 μ.β.	488 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	26	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	61	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	200 μ.β.	650 μ.β.
	286	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	δ/α ²	δ/α ²

¹: Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

²: Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, γίνεται με την μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, για το οποίο δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση.

Ανάλυση Ευαισθησίας για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων συμπεριλαμβάνονται δομημένα παράγωγα, για τα οποία μια σημαντική μεταβολή στους συντελεστές μεταβλητότητας ή συσχέτισης μεταξύ δύο μεταβλητών (δηλ. στο βαθμό συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών επιτοκίων ή μεταξύ επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών) ενδεχομένως να επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των μεμονωμένων χρηματοοικονομικών μέσων, όμως η σημαντικότητα και η κατεύθυνση της μεταβολής εξαρτάται από το αν ο Όμιλος κατέχει θέση αγοράς (“long position”) ή θέση πώλησης (“short position”) στα προϊόντα αυτά, καθώς και από άλλους παράγοντες. Εξαιτίας της περιορισμένης έκθεσης του Ομίλου στα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα, μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στα αποτελέσματα του Ομίλου. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί επιτοκίων για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου στις περιπτώσεις αυτές εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου και της Τράπεζας.

Στην κατηγορία Λοιπά παράγωγα περιλαμβάνονται παράγωγα για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων των μέσων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η μέθοδος αποτίμησης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ως σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο το περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των πελατών. Μια εύλογη μεταβολή στο αντίστοιχο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω δανείων και απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω απαιτήσεων.

4.8 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό που προκύπτει από τον συμψηφισμό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, μόνο στην περίπτωση που υφίσταται συμβατικό δικαίωμα το οποίο επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό. Ο Όμιλος και η Τράπεζα υπεισέρχονται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού ή παρεμφερείς συμβάσεις, οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί από το εφαρμοστέο λογιστικό πρότυπο για συμψηφισμό στην κατάσταση οικονομικής θέσης, παρέχουν ωστόσο το δικαίωμα συμψηφισμού των συναφών ποσών σε περίπτωση αθέτησης των συμφωνηθέντων όρων από τον αντισυμβαλλόμενο (όπως λόγω χρεοκοπίας, αδυναμίας πληρωμής ή διεκπεραίωσης). Ο κατωτέρω πίνακας απεικονίζει τα αναγνωρισθέντα, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021, χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία είτε έχουν συμψηφιστεί είτε όχι αλλά υπόκεινται σε κύριες ή παρεμφερείς συμβάσεις συμψηφισμού καθώς επίσης και την καθαρή επίδραση που θα επέφερε στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας η πλήρης εξάσκηση των δικαιωμάτων συμψηφισμού (“Καθαρό ποσό”).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

α. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποκειμένα σε συμψηφισμό, εκτελεστές συμβάσεις συμψηφισμού και παρεμφερείς συμβάσεις

	Όμιλος				Τράπεζα			
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2022								
Αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Μικτό ποσό)	6.579	115	1.451	8.145	6.579	115	1.451	8.145
Θετικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(4.617)	-	2.803	(1.814)	(4.617)	-	2.803	(1.814)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	-	-	(2.738)	(2.738)	-	-	(2.738)	(2.738)
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	1.962	115	1.516	3.593	1.962	115	1.516	3.593
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση οικονομικής θέσης								
Χρηματοοικονομικά μέσα	(584)	(115)	-	(699)	(584)	(115)	-	(699)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(873)	-	-	(873)	(873)	-	-	(873)
Καθαρό ποσό	505	-	1.516	2.021	505	-	1.516	2.021

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό απαιτήσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της κατάστασης οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2022.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών της κατάστασης οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022.

(3) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της κατάστασης οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022.

	Όμιλος				Τράπεζα			
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2021								
Αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Μικτό ποσό)	5.060	30	4.129	9.219	5.060	30	4.129	9.219
Θετικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(729)	-	-	(729)	(729)	-	-	(729)
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	(959)	(959)	-	-	(959)	(959)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	4.331	30	3.170	7.531	4.331	30	3.170	7.531
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση οικονομικής θέσης								
Χρηματοοικονομικά μέσα	(496)	(30)	-	(526)	(496)	(30)	-	(526)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(715)	-	-	(715)	(715)	-	-	(715)
Καθαρό ποσό	3.120	-	3.170	6.290	3.120	-	3.170	6.290

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό απαιτήσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της κατάστασης οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2021.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών της κατάστασης οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021.

(3) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της κατάστασης οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

β. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις υποκειμένες σε συμψηφισμό, εκτελεστές συμβάσεις συμψηφισμού και παρεμφερείς συμβάσεις

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2022						
Αναγνωρισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Μικτό ποσό)	3.737	122	3.859	3.737	122	3.859
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(4.617)	-	(4.617)	(4.617)	-	(4.617)
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	2.803	-	2.803	2.803	-	2.803
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	1.923	122	2.045	1.923	122	2.045
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση οικονομικής θέσης						
Χρηματοοικονομικά μέσα	(433)	(122)	(555)	(433)	(122)	(555)
Δοθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(575)	-	(575)	(575)	-	(575)
Καθαρό ποσό	915	-	915	915	-	915

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της κατάστασης χρηματοοικονομικής οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2022.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2022.

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2021						
Αναγνωρισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Μικτό ποσό)	4.702	1.239	5.941	4.701	1.239	5.940
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(729)	-	(729)	(729)	-	(729)
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	(959)	-	(959)	(959)	-	(959)
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	3.014	1.239	4.253	3.013	1.239	4.252
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση οικονομικής θέσης						
Χρηματοοικονομικά μέσα	(1.253)	(1.239)	(2.492)	(1.253)	(1.239)	(2.492)
Δοθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(1.204)	-	(1.204)	(1.204)	-	(1.204)
Καθαρό ποσό	557	-	557	556	-	556

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2021.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2021.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5 Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρακολουθεί τις δραστηριότητές του μέσω των ακόλουθων επιχειρηματικών τομέων:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες πελάτες, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (επιχειρήσεις με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.). Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων και ψηφιακών δικτύων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής ευρύ φάσμα δανειακών προϊόντων (στεγαστικά, καταναλωτικά και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις), καρτών (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες), καταθετικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς επίσης και ευρύ φάσμα άλλων παραδοσιακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & Specialized Asset Solutions

Προκειμένου (α) να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τα δάνεια σε καθυστέρηση, τα μη εξυπηρετούμενα και τα καταγγεμένα δάνεια και (β) να διασφαλίσει πλήρη συμμόρφωση με την Πράξη 42/30.5.2014 και την Πράξη 47/9.2.2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και τον Κώδικα Δεοντολογίας (άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4224/2013), η Τράπεζα συνέστησε δύο ανεξάρτητες μονάδες, η πρώτη υπεύθυνη για τη διαχείριση των δανείων λιανικής τραπεζικής (Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής («ΔΑΛΤ»)) και η δεύτερη για δάνεια επιχειρηματικής τραπεζικής (Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»)), οι οποίες έχουν τη συνολική ευθύνη για τη διαχείριση των εν λόγω δανείων. Το 2022, μια νέα επιχειρηματική μονάδα διαμορφώθηκε («Specialized Asset Solutions» «SAS») για την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών δημιουργίας εσόδων στο εξελισσόμενο οικοσύστημα διαχειριστών χαρτοφυλακίων ΜΕΑ και επενδυτών (π.χ. acquisition financing, χρηματοδότηση απόκτησης ακινήτων («REOCo» financing)).

Χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Μέχρι την 31 Μαρτίου 2022, Ο Όμιλος προσέφερε ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και άλλων θυγατρικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α είχε ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Την 31 Μαρτίου 2022, ολοκληρώθηκε η πώληση της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. στην CVC Capital Partners (Βλ. Σημείωση 43 «Εξαγορές, πωλήσεις και άλλες συναλλαγές»).

Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως χορήγηση λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, η CAC Coral Ltd έχει ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021, περιλαμβάνουν την CAC Coral Ltd. Η ΕΤΕ Κύπρου ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου») είχε αναταξινομηθεί στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Η πώληση της CAC Coral Ltd ολοκληρώθηκε την 15 Ιουλίου 2022 (Βλ. Σημείωση 43 «Εξαγορές, πωλήσεις και άλλες συναλλαγές»).

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ιδιόκτητης ακίνητης περιουσίας, τις αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη κατανεμημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2022	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	430	544	147	180	-	76	(8)	1.369
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	175	113	10	22	-	17	10	347
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(18)	11	(8)	360	-	35	259	639
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	587	668	149	562	-	128	261	2.355
Άμεσες δαπάνες	(332)	(41)	(6)	(22)	-	(53)	(104)	(558)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(150)	(142)	(204)	(22)	-	(8)	(118)	(644)
Αναλογία κερδών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	2	2
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων Φόροι	105	485	(61)	518	-	67	41	1.155 (263)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								892 (2)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	-	-	-	-	240	(10)	-	230
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								1.120
Αποσβέσεις	42	3	2	1	-	5	119	172
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(40)	97	171	5	-	8	39	280
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	8	-	-	-	-	16	167	191

(1) Περιλαμβάνει αποσβέσεις επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2021	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος Όπως αναμορφώθηκαν
Καθαρά έσοδα από τόκους	216	465	255	230	-	67	(21)	1.212
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	141	92	12	21	-	18	3	287
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(17)	(3)	(26)	464	-	6	(20)	404
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	340	554	241	715	-	91	(38)	1.903
Άμεσες δαπάνες	(325)	(42)	(7)	(22)	-	(77)	(187)	(660)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽²⁾	(193)	(51)	(21)	5	-	(16)	(168)	(444)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων Φόροι	(178)	461	213	698	-	(2)	(393)	799 (15)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								784 (2)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								
Κέρδη περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	-	-	-	-	88	(3)	-	85
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								867
Αποσβέσεις ⁽²⁾	35	2	2	1	-	9	114	163
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	17	15	(15)	(20)	-	16	65	78
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	13	3	-	-	-	3	152	171

(2) Περιλαμβάνει αποσβέσεις επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2022								
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	7.352	23.693	3.054	31.694	-	2.608	4.304	72.705
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	4.913
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	438	-	-	-	57	495
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων								78.113

Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2022								
Υποχρεώσεις ανά τομέα	45.411	6.364	180	14.552	-	1.794	3.294	71.595
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	18
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	-	-	25	25
Σύνολο υποχρεώσεων								71.638

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2021								
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	7.052	18.395	3.559	38.420	-	2.739	4.099	74.264
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	5.201
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	445	-	3.893	-	155	4.493
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων								83.958

Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2021								
Υποχρεώσεις ανά τομέα	43.482	6.325	186	19.250	-	1.951	3.556	74.750
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	19
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.413	4	-	3.417
Σύνολο υποχρεώσεων								78.186

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2022

	Ελλάδα	Διεθνείς δραστηριότητες	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.293	76	1.369
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	330	17	347
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	605	34	639
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.228	127	2.355
Άμεσες δαπάνες	(505)	(53)	(558)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(637)	(7)	(644)
Αναλογία κερδών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	2	-	2
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	1.088	67	1.155
Φόροι			(263)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			892
Μη ελέγχουσες συμμετοχές			(2)
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	230	-	230
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας			1.120
Αποσβέσεις⁽¹⁾	167	5	172
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	272	8	280
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	175	16	191
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.409	68	2.477

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2021

	Ελλάδα	Διεθνείς δραστηριότητες	Όμιλος Όπως αναμορφώθηκε
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.145	67	1.212
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	269	18	287
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	398	6	404
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.812	91	1.903
Άμεσες δαπάνες	(583)	(77)	(660)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(428)	(16)	(444)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	801	(2)	799
Φόροι			(15)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			784
Μη ελέγχουσες συμμετοχές			(2)
Κέρδη / (ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	88	(3)	85
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας			867
Αποσβέσεις⁽¹⁾	154	9	163
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	62	16	78
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	168	3	171
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.460	53	2.513

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2021

	Ελλάδα	N.A. Ευρώπη	Άλλες χώρες	Όμιλος Όπως αναμορφώθηκε
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.145	58	9	1.212
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	269	13	5	287
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	398	2	4	404
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.812	73	18	1.903
Άμεσες δαπάνες	(583)	(29)	(48)	(660)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(428)	(16)	-	(444)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	801	28	(30)	799
Φόροι				(15)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες				784
Μη ελέγχουσες συμμετοχές				(2)
Κέρδη / (ζημίες) από διακοπήσεις δραστηριότητες	88	-	(3)	85
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας				867
Αποσβέσεις ⁽¹⁾	154	3	6	163
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	62	16	-	78
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	168	2	1	171
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.460	33	20	2.513

Προκειμένου η ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας να αποτυπώνεται κατά τρόπο σύμφωνο με τις εσωτερικές αναφορές οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον αρμόδιο επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, οι συγκριτικές πληροφορίες για τους τομείς δραστηριότητας για το 2021 αναμορφώθηκαν με την αναταξινόμηση ορισμένων γενικών διοικητικών και λοιπών λειτουργικών εξόδων και αποσβέσεων μεταξύ όλων των τομέων δραστηριότητας της Τράπεζας.

Αναμόρφωση ανάλυσης ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής Τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής Τραπεζικής	Μονάδα πιστοδοτή- σεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών - Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριο- τήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριο- τήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Από 1.1 έως 31.12.2021								
Καθαρά έσοδα από τόκους	19	1	1	-	-	-	(21)	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	-	-	-	-	-	-	-	-
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	19	1	1	-	-	-	(21)	-
Άμεσες δαπάνες	(10)	(1)	(2)	-	-	-	39	26
Κατανομή δαπανών και προβλέψεων	(15)	(5)	(3)	(2)	-	-	(1)	(26)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	(6)	(5)	(4)	(2)	-	-	17	-

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6 Καθαρά έσοδα από τόκους

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Έσοδα τόκων από:				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	88	114	88	115
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4	4	4	4
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων	263	186	258	180
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (Σημείωση 4.2.10)	1.166	1.057	1.062	961
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	1.521	1.361	1.412	1.260
Έξοδα τόκων από:				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(38)	(42)	(38)	(42)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(37)	(33)	(33)	(29)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λουπές δανειακές υποχρεώσεις	(54)	(49)	(55)	(48)
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	(23)	(25)	(36)	(39)
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(152)	(149)	(162)	(158)
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.369	1.212	1.250	1.102

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7 Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	10	11	4	4
Λιανικής τραπεζικής	80	54	78	50
Επιχειρηματικής τραπεζικής	104	92	92	80
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	141	118	137	115
Διαχείρισης κεφαλαίων	12	12	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	347	287	311	249

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη / (ζημίες) χρηματοοικονομικών στοιχείων	430	82	423	75
Καθαρά κέρδη / (ζημίες) από πώληση χρεωστικών τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(84)	98	(84)	97
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	346	180	339	172

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος	60	283	60	283
Κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος	60	283	60	283

Το καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου κατά το δωδεκάμηνο του 2022 περιλαμβάνει €150 εκατ. κέρδη από αναποτελεσματικές λογιστικές σχέσεις αντιστάθμισης, ενώ το υπόλοιπο καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου οφείλεται κυρίως στα κέρδη των παραγώνων και τη διμερή προσαρμογή πιστωτικής αποτίμησης (“Bilateral Credit valuation adjustment”, “BCVA”) λόγω αύξησης των επιτοκίων.

Την 13 Ιανουαρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους («Ο.Δ.ΔΗ.Χ») και η Τράπεζα προέβησαν σε μια νέα ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Η Τράπεζα αντάλλαξε €1,0 δισ. ονομαστικής αξίας λογιστικής αξία €1,3 δισ. και αξίας

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

διακανονισμού €1,5 δισ. από το νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας €2,8 δισ. και αξίας διακανονισμού €3,6 δισ., (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού του ομολόγου που ανταλλάχθηκε και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η ανταλλαγή διακανονίστηκε την 20 Ιανουαρίου 2021. Ο Όμιλος και η Τράπεζα πραγματοποίησαν κέρδη ύψους €209 εκατ. από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9 Καθαρά λουπά έσοδα / (έξοδα)

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Έσοδα / (έξοδα) από μη Τραπεζικές εργασίες	344	43	328	18
Έσοδα από μερίσματα	3	3	3	3
Εισφορές σε Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης	(63)	(52)	(60)	(49)
Παρακρατούμενοι φόροι και τέλη επί δανείων	(51)	(53)	(51)	(53)
Σύνολο	233	(59)	220	(81)

Τα Έσοδα / (έξοδα) από μη Τραπεζικές εργασίες περιλαμβάνουν το συνολικό κέρδος €294 εκατ. από την απόσχιση του κλάδου της αποδοχής πράξεων πληρωμής και την πώληση του 51% της NBG Pay A.E. στην EVO Payments Inc. σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας (βλέπε Σημείωση 43 "Εξαγορές, πωλήσεις και λουπές συναλλαγές").

Οι εισφορές σε Ταμεία Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης για την Τράπεζα περιλαμβάνουν €34 εκατ. που αφορούν την τακτική εισφορά στο σκέλος εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων («ΤΕΚΕ») (2021: €33 εκατ.) και €26 εκατ. εισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund, («SRF»)) (2021: €15 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10 Δαπάνες προσωπικού

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Μισθοί και λουπές παροχές προσωπικού	466	537	431	496
Έξοδα προγραμματίων καθορισμένων παροχών (βλ. Σημείωση 11)	9	8	8	7
Σύνολο	475	545	439	503

Οι «Μισθοί και οι λουπές παροχές προσωπικού» το 2022 περιλαμβάνουν την ασφαλιστική εισφορά του Λογαριασμού Επικουρήσεως Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας («ΛΕΠΕΤΕ») στον e-ΕΦΚΑ ύψους €35 εκατ. Το 2021 το αντίστοιχο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς ανήλθε σε €35 εκατ. (βλ. Σημείωση 11 «Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό»).

Ο μέσος αριθμός εργαζομένων του Ομίλου σε συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2022 μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 8.537 (31 Δεκεμβρίου 2021: 9.224) και για την Τράπεζα σε 7.196 (31 Δεκεμβρίου 2021: 7.810). Η μείωση στον αριθμό του προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οφείλεται κυρίως στο Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού της Τράπεζας το 2022, μειώνοντας τον αριθμό του προσωπικού κατά 469 εργαζόμενους για την Τράπεζα και τον Όμιλο (βλ. Σημείωση 11 «Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό»).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Ι. Προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Δυνάμει του Ν. 3655/2008 που τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2008, το ταμείο κύριας σύνταξης της Τράπεζας, το οποίο ήταν πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, εντάχθηκε στον κύριο κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από την 1 Αυγούστου 2008. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι εργοδοτικές εισφορές της Τράπεζας, θα μειώνονται ισόποσα κάθε 3 έτη, από 26,50% το 2013, έως το 13,33% των μισθών αποδοχών για τους εργαζόμενους που ανήκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό Ταμείο πριν την 1 Ιανουαρίου 1993.

Ωστόσο, σε εφαρμογή του Ν.4387/2016 και της Υπουργικής Απόφασης Φ11321/ΟΙΚ.45947/1757/2016 (Φ.Ε.Κ. 4458/Β/30.12.2016) οι εργοδοτικές εισφορές μειώθηκαν ισόποσα ξεκινώντας από την 1 Ιανουαρίου 2017, ώστε το 2020 έφτασαν το 13,33%. Επιπρόσθετα, με τον ίδιο νόμο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά, το μέγιστο ύψος μισθών μηνιαίων αποδοχών €5.860,80, επί των οποίων κρατούνται εργοδοτικές εισφορές (το ποσό αυξήθηκε σε €7.126,94 από 1 Ιανουαρίου 2023, το οποίο ήταν €6.500 την 1 Φεβρουαρίου 2019). Οι

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

εργοδοτικές εισφορές για τους εργαζομένους που εντάχθηκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο μετά την 1 Ιανουαρίου 1993, θα παραμείνουν στο 13,33%.

Λογαριασμός Επικούρησης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ("ΛΕΠΕΤΕ")

Αναφορικά με τον Λογαριασμό Επικούρησης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ("ΛΕΠΕΤΕ"), την 19 Μαρτίου 2020, ψηφίστηκε νομοθετική τροπολογία (άρθρο 63, Ν.4680/2020) επί του άρθρου 24 του Ν.4618/2019 (η «τροποποίηση»), τροποποιώντας το προηγούμενο καθεστώς που περιγράφεται ανωτέρω. Σύμφωνα με την τροποποίηση, οι ασφαλισμένοι στο ΛΕΠΕΤΕ καθίστανται ασφαλισμένοι του τ. ΕΤΕΑΕΠ και διέπονται τώρα από τις διατάξεις της νομοθεσίας του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης («ε-ΕΦΚΑ»). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα να είναι υπόχρεη στις καθορισμένες εισφορές. Η Τράπεζα υποχρεούται επίσης να καταβάλλει στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ε-ΕΦΚΑ, για τα έτη 2018-2032 επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφορά, η οποία ανέρχεται κατ' έτος σε ποσοστό 12,0% επί των μεικτών αποδοχών των απασχολούμενων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στην Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους. Η ετήσια επιπρόσθετη εισφορά από την Τράπεζα για το έτος 2022 και 2021 ανήλθε σε €35 εκατ. και €35 εκατ. αντίστοιχα.

Λοιπά συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Η Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ., η Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος και η Εθνική Leasing Α.Ε. καταβάλλουν εργοδοτικές εισφορές σε προγράμματα καθορισμένης εισφοράς, για τους εργαζομένους τους.

Προγράμματα υγείας καθορισμένης εισφοράς

Η Τράπεζα καταβάλλει καθορισμένες εισφορές προς το Ταμείο Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας («Τ.Υ.Π.Ε.Τ.»), οι οποίες ανέρχονται σε 6,25% των αποδοχών των εργαζομένων. Οι εισφορές μελών εν ενεργεία ανέρχονται σε 2,5% των αποδοχών τους. Επιπλέον εισφορές καταβάλλονται για ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων (όπως σύζυγος που δεν εργάζεται και παιδιά), ενώ αυξάνονται περισσότερο σε περίπτωση ασφάλισης συζύγου που εργάζεται και μελών της πατρικής οικογένειας. Οι εισφορές συνταξιούχων μελών ανέρχονται σε 4% των συντάξεών τους ενώ πρόσθετες εισφορές καταβάλλονται για άλλα ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειάς τους. Το Τ.Υ.Π.Ε.Τ. παρέχει κάλυψη για υγειονομική περίθαλψη στους εργαζόμενους πριν και μετά τη συνταξιοδότησή τους, και στα ασφαλισμένα σε αυτό μέλη της οικογένειάς τους.

Το συνολικό ποσό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε κρατικά ταμεία και προγράμματα καθορισμένων εισφορών για τον Όμιλο, που καταβλήθηκαν για το 2022 και 2021 ανήλθε σε €133 εκατ. και €206 εκατ. αντίστοιχα. Για την Τράπεζα τα αντίστοιχα ποσά ανήλθαν σε €126 εκατ. και €198 εκατ. Όπως προαναφέρθηκε, το Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος εντάχθηκε την 1 Αυγούστου 2008 στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επομένως σταμάτησε να υφίστανται ως ξεχωριστό ταμείο καθορισμένων εισφορών.

Ταμείο Αυτασφάλειας Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Μέχρι και το 2013, η Τράπεζα δεν κατέβαλλε εισφορές στο παραπάνω ταμείο. Έπειτα από σχετική τροποποίηση του κανονισμού του, από 1 Ιανουαρίου 2014, η Τράπεζα καταβάλλει οικειοθελώς εισφορές οι οποίες ανέρχονται σε 2,0% επί των πάσης φύσεως αποδοχών έως του ύψους των €12.060,00 (όπως τροποποιήθηκε την 1 Οκτωβρίου 2022, από €11.820,00 την 1 Δεκεμβρίου 2021).

II. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι περισσότερες εταιρείες του Ομίλου είναι υποχρεωμένες από το νόμο που ισχύει στις χώρες τις οποίες εδρεύουν να παρέχουν αποζημίωση στους εργαζομένους που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Οι αποζημιώσεις αυτές είναι συνήθως ένα εφάπαξ ποσό με βάση τον τελικό μισθό και τα χρόνια υπηρεσίας, ο υπολογισμός του οποίου διαφέρει ανά χώρα και κατηγορία εργαζομένου (π.χ. στην Ελλάδα η αποζημίωση των υπαλλήλων, των εργατοτεχνιτών και των δικηγόρων υπολογίζεται βάσει διαφορετικής κλίμακας). Σε ορισμένες περιπτώσεις οι κανονισμοί των εταιρειών του Ομίλου προβλέπουν επιπλέον αποζημίωση πέραν της προβλεπόμενης από το νόμο.

Σύμφωνα με τον Ν. 4046/2012 και της υπ' αριθμόν 6/28.2.2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου, από την 14 Φεβρουαρίου 2012 και μετά, οι συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων που λήγουν με τη συμπλήρωση ορίου ηλικίας ή με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης νοούνται ως συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και σε περίπτωση λύσης αυτών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2112/1920.

Πριν τεθεί σε εφαρμογή ο παραπάνω νόμος, οι ανωτέρω συμβάσεις εργασίας για την Τράπεζα ήταν ορισμένου χρόνου και κατά συνέπεια δεν είχε σχηματιστεί αντίστοιχη πρόβλεψη για αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος Ν. 4093/2012, (ΦΕΚ Α' 222), μείωσε την κλίμακα αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/1920. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μηνιαίους μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπαλλήλους οι οποίοι την 12 Νοεμβρίου 2012 είχαν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη υπάρχει πρόσθετη αποζημίωση 1 επιπλέον μηνιαίου μισθού για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μηνιαίους μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε 2.000 ευρώ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Εφαρμογή της Απόφασης της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, σχετικά με την κατανομή των καθορισμένων παροχών προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζόμενους

Η Επιτροπή Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («η Επιτροπή»), εξέδωσε τον Μάιο του 2021 την οριστική απόφαση (“Απόφαση”), ημερήσιας διάταξης υπό τον τίτλο «Κατανομή παροχών σε περιόδους υπηρεσίας, με βάση το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 19». Με βάση την ως άνω Απόφαση διαφοροποιείται ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονταν στην Ελλάδα κατά το παρελθόν οι βασικές αρχές του ΔΛΠ 19 ως προς το θέμα αυτό, και κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο “IASB Due Process Handbook (παρ. 8.6)”, οι οικονομικές οντότητες που συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτείται να τροποποιήσουν ανάλογα την λογιστική τους πολιτική ως προς το θέμα αυτό.

Η εν λόγω Απόφαση διευκρινίζει το χειρισμό των προβλέψεων για αποζημίωση των εργαζομένων, που καταβάλλεται σε αυτούς όταν αποχωρούν λόγω συνταξιοδότησης, η οποία βάσει των διατάξεων της ελληνικής εργατικής νομοθεσίας (Ν. 3198/1955) φθάνει στο μέγιστο σημείο μετά από 16 έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη.

Η τροποποίηση αυτή υιοθετήθηκε αναδρομικά, από τον Όμιλο και την Τράπεζα, το 2020.

Παροχές εφάπαξ και σύνταξης

Οι εργαζόμενοι της πρώην Εθνοκάρτας δικαιούνται παροχών που απορρέουν από ομαδικά συμβόλαια τύπου Deposit Administration Fund (“DAF”), τα οποία παρέχουν εφάπαξ και σύνταξη, πλέον αυτών που παρέχονται από τα κύρια ταμεία τους. Οι παροχές αυτές εξαρτώνται συνήθως από το μισθό των εργαζομένων και τα έτη υπηρεσίας, και ποικίλουν ανάλογα με τις διατάξεις κάθε συμβολαίου.

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Κόστος υπηρεσίας	6	7	5	7
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος στην καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	3	1	3	1
Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)	76	64	76	63
Μείον ποσά που αναγνωρίστηκαν στα έξοδα αναδιοργάνωσης	(76)	(64)	(76)	(64)
Σύνολο	9	8	8	7

Το 2022, οι «Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)» περιλαμβάνουν το κόστος του προγράμματος εθελουσίας αποχώρησης των εργαζομένων του 2022 που εφαρμόστηκε κυρίως από την Τράπεζα, ποσού €76 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Το 2021, οι «Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)» περιλαμβάνουν το κόστος του προγράμματος εθελουσίας αποχώρησης των εργαζομένων του 2021 που εφαρμόστηκε κυρίως από την Τράπεζα, ποσού €64 εκατ. για τον Όμιλο και €63 εκατ. για την Τράπεζα.

Καθαρή υποχρέωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	104	130	104	130
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων	(3)	(3)	(3)	(3)
	101	127	101	127
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	147	144	145	142
Σύνολο	248	271	246	269

Μεταβολή καθαρής υποχρέωσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2022	2021	2022	2021
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη της περιόδου	271	294	269	293
Εργοδοτικές εισφορές που καταβλήθηκαν	(7)	(17)	(7)	(17)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(66)	(69)	(65)	(68)
Σύνολο εξόδων που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	85	72	84	71
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(35)	(9)	(35)	(10)
Καθαρή υποχρέωση κατά τη λήξη της περιόδου	248	271	246	269

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2022	2021	2022	2021
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από αλλαγή παραδοχών	(37)	(11)	(37)	(12)
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από εμπειρικές προσαρμογές	2	2	2	2
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνοδικά Έσοδα	(35)	(9)	(35)	(10)

Κατά το 2023, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναμένεται να καταβάλουν €9 εκατ. και €9 εκατ. αντίστοιχα σε εισφορές προς ταμεία χρηματοδοτούμενων παροχών και να καταβάλουν €56 εκατ. και €56 εκατ. αντίστοιχα σε αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης.

Μεταβολή υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2022	2021	2022	2021
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά την έναρξη της περιόδου	274	296	272	295
Κόστος υπηρεσίας-συνεχιζόμενες δραστηριότητες	6	7	5	7
Χρηματοοικονομικό κόστος-συνεχιζόμενες δραστηριότητες	3	1	3	1
Εισφορές εργαζομένων	2	2	2	2
Παροχές ταμείων	(9)	(18)	(9)	(18)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(66)	(69)	(65)	(68)
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμούς- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	76	64	76	63
<i>Προσαρμογές (κέρδη)/ζημιές:</i>				
Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	(37)	(11)	(37)	(12)
Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές εμπειρικών παραδοχών	2	2	2	2
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά τη λήξη της περιόδου	251	274	249	272

Συμφωνία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2022	2021	2022	2021
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος κατά την έναρξη της περιόδου	3	2	3	2
Εργοδοτικές εισφορές	7	17	7	17
Εισφορές εργαζομένων	2	2	2	2
Παροχές ταμείων	(9)	(18)	(9)	(18)
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος κατά τη λήξη της περιόδου	3	3	3	3

Οι μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό των εξόδων προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 είναι:

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου αναφοράς

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2022	2021	2022	2021
Επιτόκιο προεξόφλησης	3,8%	0,9%	3,8%	1,0%
Πληθωρισμός	2,5%	1,9%	2,5%	2,0%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	2,3%	1,5%	2,5%	1,5%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Διάρκεια προγραμμάτων	10,8	11,9	12,1	11,8

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας για κάθε σημαντική αναλογιστική παραδοχή παραθέτοντας πώς η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα επηρεαζόταν από τις μεταβολές στη σχετική αναλογιστική παραδοχή και οι οποίες θα ήταν πιθανές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022
Αύξηση / (μείωση) στην
υποχρέωση καθορισμένων
παροχών

Αναλογιστική παραδοχή	Μεταβολή στην παραδοχή	
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(5,1) % 5,5%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	0,3% (0,2)%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	5,1% (4,7)%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	0,6% (1,3)%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον 1 έτους Λιγότερο κατά 1 έτος	0,7% (0,8)%

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022
Αύξηση / (μείωση) στην
υποχρέωση καθορισμένων
παροχών

Αναλογιστική παραδοχή	Μεταβολή στην παραδοχή	
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(5,1) % 5,5%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	0,3% (0,2)%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	5,1% (4,8)%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	0,6% (1,3)%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον 1 έτους Λιγότερο κατά 1 έτος	0,8% (0,8)%

Κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών

Η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών την 31 Δεκεμβρίου 2022 του Ομίλου και της Τράπεζας ποσού €3 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €3 εκατ.) σχετίζεται κυρίως με τα συμβόλαια Ομαδικών Προγραμμάτων Προσωπικού (DAF) που έχουν εκδοθεί από την ασφαλιστική εταιρία Εθνική Ασφαλιστική.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12 Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Φόροι και τέλη	15	15	10	11
Κοινόχρηστες δαπάνες	52	52	47	46
Έξοδα ΑΤΜ και ΡΟS	2	2	2	2
Έξοδα ταξιδίων και μεταφορικά έξοδα	10	8	7	6
Βραχυχρόνιες ή χαμηλής αξίας μισθώσεις	2	1	1	1
Έξοδα επισκευών και συντήρησης	16	14	13	11
Έξοδα συμβουλευτικών, ελεγκτικών, νομικών και εξωτερικών αναθέσεων υπηρεσιών	51	46	44	38
Έξοδα διαφήμισης, προωθητικών ενεργειών και δωρεών	25	38	23	36
Συνδρομές, συνεισφορές, αναλώσιμα και έξοδα ψυχαγωγίας	18	18	16	17
Λοιπές δαπάνες διοίκησης	17	13	15	11
Σύνολο	208	207	178	179

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13 Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	από 1.1 έως		από 1.1 έως	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
α. Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος (Σημείωση 21)	218	54	186	29
Καθαρό (κέρδος)/ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων (Σημείωση 4.2.11)	(1)	18	(1)	18
	217	72	185	47
β. Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων				
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους	5	(20)	5	(20)
	5	(20)	5	(20)
γ. Λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης				
Απομείωση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού	5	6	5	6
Απομείωση συμμετοχών σε θυγατρικές και σε εταιρίες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	23	(10)	27	9
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και λοιπές προβλέψεις	30	30	30	18
	58	26	62	33
Σύνολο	280	78	252	60

Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ στις 31 Δεκεμβρίου 2021 περιλαμβάνουν όφελος €0,2 δισ. ως αποτέλεσμα του Project Frontier.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14 Κόστος Αναδιάρθρωσης

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, τα έξοδα αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν €59 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα για το Πρόγραμμα Εξόδου (31 Δεκεμβρίου 2021: €83 εκατ.) και έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους €8 εκατ. τα οποία αφορούν σε άμεσα έξοδα σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού (31 Δεκεμβρίου 2021: €28 εκατ. για τον Όμιλο και €26 εκατ. για την Τράπεζα).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15 Φόροι

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Φόροι περιόδου	(53)	(13)	(46)	-
Αναβαλλόμενοι φόροι	(210)	(2)	(217)	-
Φόροι	(263)	(15)	(263)	-

Κέρδη προ φόρων	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Κέρδη προ φόρων	1.155	799	1.089	732
Φόρος υπολογιζόμενος με βάση τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή 29% (2021: 29%)	(335)	(232)	(316)	(212)
Επίπτωση διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε θυγατρικές	9	7	-	-
Έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας και λουτές μόνιμες διαφορές	10	9	2	4
Μη φορολογικά εκπιπόμενες δαπάνες	(67)	(44)	(69)	(41)
Φορολογικά εκπεστές διαφορές και μη χρησιμοποιούμενες φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(2)	14	-	17
Φορολογική επίπτωση από χρήση φορολογικών ζημιών για τις οποίες δεν είχε προηγουμένως αναγνωρισθεί αναβαλλόμενος φόρος	-	35	-	35
Φορολογική επίπτωση από χρήση εκπεστέων προσωρινών διαφορών οι οποίες δεν είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί	166	198	166	198
Φορολογική επίπτωση από μη αναγνωρισθείσες και μη χρησιμοποιηθείσες προσωρινές διαφορές οι οποίες τώρα αναγνωρίζονται ως αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	8	-	-	-
Μη συμψηφιζόμενοι φόροι με φόρο εισοδήματος τρέχουσας χρήσης	(46)	-	(46)	-
Λοιπές διαφορές	(6)	(2)	-	(1)
Φόροι έξοδο	(263)	(15)	(263)	-
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής περιόδου	22.77%	1.84%	24.12%	-

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας για τις χρήσεις 2022 και 2021 ανέρχεται σε 29%. Σύμφωνα με το Ν. 4646/2019, ο συντελεστής παρακράτησης φόρου επί μερισμάτων που διανέμονται μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 μειώθηκε από 10% σε 5%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 44 «Ενοποιούμενες Εταιρείες».

Σύμφωνα με το Άρθρο 120 του Ν. 4799/2021 (ΦΕΚ Α78/18.05.2021), σε ισχύ από το 2021, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώθηκε από 24% σε 22%.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16 Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2022	31.12.2021	Από 1.1 έως 31.12.2022	31.12.2021
Κέρδη περιόδου αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	890	782	826	732
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	230	85	(13)	(3)
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	1.120	867	813	729
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	914.697.097	914.586.334	914.715.153	914.715.153
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,97	0,86	0,90	0,80
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	1,22	0,95	0,89	0,80

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17 Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Ταμείο	742	685	707	647
Καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	13.484	15.142	13.250	14.892
Σύνολο	14.226	15.827	13.957	15.539
Εκ των οποίων				
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	116	234	1	4

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να διατηρεί τρεχούμενο λογαριασμό στην ΤτΕ, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με τη κεντρική τράπεζα, τις τράπεζες μέλη της και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω του συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer system).

Η ΤτΕ απαιτεί από όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα να διατηρούν καταθέσεις στη ΤτΕ που αντιστοιχούν στο 1% των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους, με βάση τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ανάλογες δεσμεύσεις υφίστανται και για τις θυγατρικές τράπεζες του Ομίλου. Οι καταθέσεις της Τράπεζας στην ΤτΕ τοκίζονται με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ 2.50% την 31 Δεκεμβρίου 2022, ενώ οι αντίστοιχες καταθέσεις κάποιων άλλων θυγατρικών είναι μη τοκοφόρες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18 Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Καταθέσεις όψεως σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	227	286	186	187
Καταθέσεις προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	81	69	81	78
Συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων	92	-	92	-
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	2.182	2.962	2.182	2.962
Λοιπές	318	322	313	312
Σύνολο	2.900	3.639	2.854	3.539

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:				
Κρατικά Ομόλογα	160	221	160	221
Έντοκα Γραμμάτια	44	30	43	30
Μετοχές	21	30	3	19
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποχρεωτικά κατηγοριοποιημένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
Λοιπές ομολογίες	6	17	6	17
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	160	2	159	-
Λοιπά	4	14	4	8
Σύνολο	395	314	375	295

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2022			31.12.2022		
	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	41.047	1.719	1.453	41.047	1.719	1.453
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγματικών ισοτιμιών	5.029	82	93	5.024	82	93
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	635	30	53	635	30	53
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.935	1	1	1.935	1	1
Λοιπές μορφές χρηματιστηριακών παραγώγων	771	2	-	753	2	-
Σύνολο	49.417	1.834	1.600	49.394	1.834	1.600
Παράγωγα αντιστάθμισης εύλογης αξίας						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.115	128	323	1.115	128	323
Σύνολο	1.115	128	323	1.115	128	323
Σύνολο	50.532	1.962	1.923	50.509	1.962	1.923

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2021			31.12.2021		
	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	35.534	4.201	2.069	35.534	4.201	2.069
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγματικών ισοτιμιών	3.141	64	55	3.130	64	55
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	425	60	137	425	60	137
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.370	1	-	1.370	1	-
Λοιπές μορφές χρηματιστηριακών παραγώγων	1.191	1	-	1.178	1	-
Σύνολο	41.661	4.327	2.261	41.637	4.327	2.261
Παράγωγα αντιστάθμισης εύλογης αξίας						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.260	4	753	1.260	4	753
Σύνολο	1.260	4	753	1.260	4	753
Σύνολο	42.921	4.331	3.014	42.897	4.331	3.014

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο υπολογισμός του CVA διενεργείται σε μεμονωμένη βάση για κάθε ένα αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο ο Όμιλος διατηρεί ανοικτή θέση, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη έκθεση όπως αυτή προσδιορίζεται μέσα από τεχνικές προσομοίωσης καθώς και

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

συμφωνίες συμψηφισμού και ληφθείσες εξασφαλίσεις. Επίσης, ο υπολογισμός του CVA βασίζεται σε εκτιμηθείσες πιθανότητες αθέτησης όπως αυτές προκύπτουν από τις αγοραίες τιμές των CDS, ή, στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες, από την πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλομένου όπως αυτή προσδιορίζεται από εσωτερικά υποδείγματα πιστοληπτικής διαβάθμισης, ή διαφορετικά από τους εποπτικούς συντελεστές στάθμισης.

Αναφορικά με την επίδραση της αποτίμησης του ίδιου πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος υπολογίζει την αποτίμηση του ίδιου πιστωτικού κινδύνου (“DVA”) εφαρμόζοντας συμμετρικά την ίδια μεθοδολογία με εκείνη που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του CVA. Το καθαρό CVA για τον Όμιλο και την Τράπεζα την 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε σωρευτικό κέρδος €38 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: σωρευτική ζημιά €6 εκατ.).

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος και η Τράπεζα για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων. Τα συγκεκριμένα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα χρησιμοποιούνται για αντιστάθμιση των μεταβολών της εύλογης αξίας μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών μέσων σταθερού επιτοκίου που οφείλονται σε διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς.

31.12.2022					31.12.2022			
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					Αντισταθμιζόμενα στοιχεία			
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας ⁽²⁾	Λογιστική Αξία	Συσσωρευμένες προσαρμογές αντιστάθμισης στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου ⁽²⁾
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	400	128	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	135				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	5.437	1.681	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	1.744	7.978	(1.686)	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	(1.763)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	400	264	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(93)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	100	52	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	36	957	N/A	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	(258)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	781	221	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	219				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	215	7	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(3)	1.581	39	Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	21
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	1.380	(32)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	(18)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	177	14	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	14	162	(14)	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(14)
Σύνολο	8.890	1.689		2.034	7.516	(1.661)		(2.014)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31.12.2021					31.12.2021			
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					Αντισταθμιζόμενα στοιχεία			
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας ⁽²⁾	Λογιστική Αξία	Συσσωρευμένες προσαρμογές αντιστάθμισης στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου ⁽²⁾
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	425	4	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	13				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	7.204	1	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	174	10.802	706	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	208
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	675	641	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(420)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	160	112	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(30)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	780	15	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	16	1.490	N/A	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	9
Σύνολο	9.244	(733)		(247)	12.292	706		217

⁽¹⁾ Αφορά σε συναλλαγές παραγώγων με Κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (CCPs). Βλέπε σχετική αναφορά Σημείωση 4.8 "Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων".

⁽²⁾ Τα ποσά που αναφέρονται στις μεταβολές της εύλογης αξίας για τα χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης και τα αντισταθμιζόμενα στοιχεία αφορούν σε σχέσεις αντιστάθμισης της εύλογης αξίας που ήταν ενεργές την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021, αντίστοιχα.

Το συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας από προσαρμογές αντιστάθμισης που παραμένει στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης για το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος και αφορά σε διακοπείσες αντισταθμίσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανερχόταν σε €77 εκατ. και €498 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 αντίστοιχα. Το αντίστοιχο ποσό για τις υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους ανερχόταν σε €18 εκατ. και μηδέν την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 αντίστοιχα.

Το συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας από προσαρμογές αντιστάθμισης που παραμένει στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων και αφορά σε διακοπείσες αντισταθμίσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανερχόταν σε €20 εκατ. και μηδέν την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 αντίστοιχα.

Η αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης κινδύνου που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχεται σε €23 εκατ. και €(30) εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 αντίστοιχα.

Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, οι σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών του Ομίλου αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων που αποσκοπούν στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων των ταμειακών ροών που απορρέουν από τις δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και οι οποίες αποδίδονται στη μεταβολή των επιτοκίων της αγοράς. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Όμιλος δεν διατηρούσε σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών.

31.12.2021					31.12.2021		
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					Αντισταθμιζόμενα στοιχεία		
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας	Λογιστική Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	500	(23)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	2	500	Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(2)
Σύνολο	500	(23)		2	500		(2)

⁽¹⁾ Αφορά σε συναλλαγές παραγώγων με Κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (CCPs). Βλέπε Σημείωση 4.8 "Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων".

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2021, τα κέρδη ή οι ζημιές που προέκυψαν από αντισταθμίσεις κινδύνου και αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ανέρχονται σε €(22) εκατ. ενώ το μέρος της μη αποτελεσματικής αντιστάθμισης κινδύνου που αναγνωρίστηκε στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου» ανέρχεται σε μηδέν για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Το αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης ποσού €(110) εκατ. σχετίζεται με τις επενδύσεις της Τράπεζας στις θυγατρικές NBG Finance (Dollar) Plc και NBG Finance (Sterling) Plc οι οποίες βρίσκονται υπό εκκαθάριση. Το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών ποσού €110 εκατ., επίσης σχετίζεται με τις συγκεκριμένες θυγατρικές. Κατά το 2022, οι θυγατρικές αυτές προέβησαν σε επιστροφή κεφαλαίου στην Τράπεζα. Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. (ΕΔΔΠΧΑ 16 και ΔΛΠ 21), η επιστροφή κεφαλαίου ισοδυναμεί με πώληση, συνεπώς το αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης και το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών τα οποία είναι ίσα και αντίθετα, αναταξινομήθηκαν από τα την καθαρή θέση στα αποτελέσματα (βλ. Σημείωση 37 «Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου»).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια	7.906	8.342	7.608	8.075
Καταναλωτικά δάνεια	1.633	1.648	1.012	1.035
Πιστωτικές κάρτες	459	437	407	384
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.508	1.457	1.344	1.342
Λιανική τραπεζική	11.506	11.884	10.371	10.836
Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα	25.049	19.863	24.305	19.252
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ	36.555	31.747	34.676	30.088
Πρόβλεψη ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	(1.493)	(1.655)	(1.393)	(1.543)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	35.062	30.092	33.283	28.545
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA	499	347	499	341
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	35.561	30.439	33.782	28.886

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, η λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ για την επιχειρηματική τραπεζική και χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα, περιλαμβάνει τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier, ύψους €2.795 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €3.145 εκατ.) και σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας, ύψους €3.200 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: μηδέν).

Η αύξηση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA οφείλεται κυρίως σε προσθήκες κατά τη διάρκεια του 2022 και συμπεριλαμβάνεται στη Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 της Σημείωσης 4.7 «Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Στάδιο 2		Απομειωμένα		Σύνολο
	Στάδιο 1	ΑΠΖ πλήρους	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής		
	ΑΠΖ 12 μηνών	διάρκειας ζωής	Ατομική Αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.010	2.467	-	429	7.906
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	-	(148)	(272)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.984	2.369	-	281	7.634
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.821	2.359	-	382	7.562
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.203	281	-	149	1.633
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(23)	(30)	-	(101)	(154)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.180	251	-	48	1.479
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	172	51	-	11	234
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	409	17	-	33	459
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(2)	-	(31)	(41)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	401	15	-	2	418
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	679	629	-	200	1.508
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(14)	(70)	-	(118)	(202)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	665	559	-	82	1.306
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	456	450	-	163	1.069
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.307	1.153	735	210	24.405
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(134)	(91)	(459)	(118)	(802)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	22.173	1.062	276	92	23.603
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	10.502	767	480	132	11.881
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	581	49	12	2	644
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	-	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	574	46	-	2	622
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	107	48	-	2	157
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	30.189	4.596	747	1.023	36.555
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(212)	(294)	(471)	(516)	(1.493)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	29.977	4.302	276	507	35.062
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	16.058	3.675	480	690	20.903
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					499
					35.561

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €2.795 εκατ. καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3.200 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €393 εκατ. και €1 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €57 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €11 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €1 εκατ. και €137 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Σύνολο
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Ατομική Συλλογική Αξιολόγηση Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.031	2.773	-	538	8.342
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(81)	-	(184)	(295)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	5.001	2.692	-	354	8.047
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.779	2.594	-	456	7.829
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.254	233	-	161	1.648
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(32)	-	(111)	(164)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.233	201	-	50	1.484
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	191	68	-	42	301
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	386	29	-	22	437
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(1)	-	(22)	(28)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	381	28	-	-	409
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	573	664	-	220	1.457
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(10)	(92)	-	(160)	(262)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	563	572	-	60	1.195
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	345	456	-	186	987
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	17.052	1.036	1.013	228	19.329
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(132)	(65)	(615)	(72)	(884)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	16.920	971	398	156	18.445
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	10.311	731	583	161	11.786
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	491	12	30	1	534
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	(1)	(15)	-	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	485	11	15	1	512
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	132	10	16	-	158
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	24.787	4.747	1.043	1.170	31.747
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(204)	(272)	(630)	(549)	(1.655)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	24.583	4.475	413	621	30.092
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	15.758	3.859	599	845	21.061
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					347
					30.439

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €3.145 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €490 εκατ. και €6 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €71 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €15 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €1 εκατ. και €122 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Τράπεζα

	Στάδιο 2		Απομειωμένα		Σύνολο
	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους Αξιολόγηση	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής Συλλογική Αξιολόγηση	
31 Δεκεμβρίου 2022					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.848	2.341	-	419	7.608
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	-	(143)	(267)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.822	2.243	-	276	7.341
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.662	2.236	-	372	7.270
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	761	140	-	111	1.012
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(20)	(22)	-	(82)	(124)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	741	118	-	29	888
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	109	33	-	8	150
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	367	10	-	30	407
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(1)	-	(30)	(39)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	359	9	-	-	368
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	556	599	-	189	1.344
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(14)	(69)	-	(114)	(197)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	542	530	-	75	1.147
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	355	425	-	157	937
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.029	829	643	186	23.687
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(140)	(83)	(412)	(109)	(744)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	21.889	746	231	77	22.943
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	9.098	480	429	118	10.125
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	580	24	12	2	618
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	-	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	573	21	-	2	596
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	106	22	-	2	130
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	29.141	3.943	655	937	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(215)	(276)	(424)	(478)	(1.393)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	28.926	3.667	231	459	33.283
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	14.330	3.196	429	657	18.612
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					499
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					33.782

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €2.795 εκατ. καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3.200 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €393 εκατ. και €1 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €57 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €11 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €1 εκατ. και €137 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Σύνολο
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Ατομική Συλλογική Αξιολόγηση Αξιολόγηση	
31 Δεκεμβρίου 2021					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.869	2.686	-	520	8.075
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(80)	-	(177)	(287)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.839	2.606	-	343	7.788
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.642	2.513	-	452	7.607
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	723	187	-	125	1.035
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(16)	(29)	-	(92)	(137)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	707	158	-	33	898
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	107	42	-	26	175
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	348	15	-	21	384
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(1)	-	(21)	(27)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	343	14	-	-	357
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	497	628	-	217	1.342
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(9)	(92)	-	(158)	(259)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	488	536	-	59	1.083
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	282	427	-	184	893
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	16.907	725	900	214	18.746
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(139)	(58)	(544)	(70)	(811)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	16.768	667	356	144	17.935
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	9.100	491	547	132	10.270
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	466	9	30	1	506
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	(1)	(15)	-	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	460	8	15	1	484
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	108	7	16	-	131
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	23.810	4.250	930	1.098	30.088
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(205)	(261)	(559)	(518)	(1.543)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	23.605	3.989	371	580	28.545
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	14.239	3.480	563	794	19.076
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					341
					28.886

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €3.145 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €490 εκατ. και €6 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €71 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €15 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €1 εκατ. και €122 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέσεων ΑΠΖ | Όμιλος

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα
31 Δεκεμβρίου 2022												
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 1.1.2022	7.244	3.699	941	11.884	17.543	1.048	1.272	19.863	24.787	4.747	2.213	31.747
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	735	(720)	(15)	-	348	(325)	(23)	-	1.083	(1.045)	(38)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(689)	911	(222)	-	(531)	696	(165)	-	(1.220)	1.607	(387)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(77)	(259)	336	-	(28)	(33)	61	-	(105)	(292)	397	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα ⁽¹⁾	1.109	110	-	1.219	9.371	116	-	9.487	10.480	226	-	10.706
Αποπληρωμές & λουιτές μεταβολές	(1.027)	(352)	(41)	(1.420)	(3.958)	(303)	(41)	(4.302)	(4.985)	(655)	(82)	(5.722)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(94)	(94)	-	-	(124)	(124)	-	-	(218)	(218)
Συναλλαγματικές διαφορές	6	5	2	13	143	3	4	150	149	8	6	163
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(95)	(95)	-	-	(25)	(25)	-	-	(120)	(120)
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 31.12.2022	7.301	3.394	811	11.506	22.888	1.202	959	25.049	30.189	4.596	1.770	36.555
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(71)	(200)	(398)	(669)	(141)	(94)	(589)	(824)	(212)	(294)	(987)	(1.493)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2022	7.230	3.194	413	10.837	22.747	1.108	370	24.225	29.977	4.302	783	35.062

⁽¹⁾ Η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου ύψους €3.200 εκατ. περιλαμβάνεται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής & χορηγήσεων σε δημόσιο τομέα

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα
31 Δεκεμβρίου 2021												
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 1.1.2021	7.191	3.599	2.341	13.131	13.480	984	2.073	16.537	20.671	4.583	4.414	29.668
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	800	(719)	(81)	-	258	(250)	(8)	-	1.058	(969)	(89)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(528)	1.205	(677)	-	(515)	593	(78)	-	(1.043)	1.798	(755)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(99)	(230)	329	-	(61)	(119)	180	-	(160)	(349)	509	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα ⁽²⁾	882	99	-	981	8.008	118	-	8.126	8.890	217	-	9.107
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	(36)	(36)	-	-	(36)	(36)
Αποπληρωμές & λουιτές μεταβολές	(1.005)	(254)	(7)	(1.266)	(3.768)	(275)	(118)	(4.161)	(4.773)	(529)	(125)	(5.427)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(32)	(32)	-	-	(2)	(2)	-	-	(34)	(34)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(4)	(195)	(199)	-	-	(271)	(271)	-	(4)	(466)	(470)
Συναλλαγματικές διαφορές	5	4	2	11	152	7	9	168	157	11	11	179
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(2)	(1)	(739)	(742)	(11)	(10)	(477)	(498)	(13)	(11)	(1.216)	(1.240)
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 31.12.2021	7.244	3.699	941	11.884	17.543	1.048	1.272	19.863	24.787	4.747	2.213	31.747
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(66)	(206)	(477)	(749)	(138)	(66)	(702)	(906)	(204)	(272)	(1.179)	(1.655)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2021	7.178	3.493	464	11.135	17.405	982	570	18.957	24.583	4.475	1.034	30.092

⁽²⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €3.145 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής & χορηγήσεων σε δημόσιο τομέα

Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέσεων ΑΠΖ | Τράπεζα

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα
31 Δεκεμβρίου 2022												
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 1.1.2022	6.437	3.516	883	10.836	17.373	734	1.145	19.252	23.810	4.250	2.028	30.088
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	708	(693)	(15)	-	287	(265)	(22)	-	995	(958)	(37)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(516)	736	(220)	-	(406)	570	(164)	-	(922)	1.306	(384)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(67)	(251)	318	-	(23)	(21)	44	-	(90)	(272)	362	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα ⁽¹⁾	757	74	-	831	8.979	58	-	9.037	9.736	132	-	9.868
Αποπληρωμές & λουιτές μεταβολές	(793)	(297)	(41)	(1.131)	(3.743)	(226)	(64)	(4.033)	(4.536)	(523)	(105)	(5.164)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(82)	(82)	-	-	(83)	(83)	-	-	(165)	(165)
Συναλλαγματικές διαφορές	6	5	2	13	142	3	4	149	148	8	6	162
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(95)	(95)	-	-	(17)	(17)	-	-	(112)	(112)
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 31.12.2022	6.532	3.090	749	10.371	22.609	853	843	24.305	29.141	3.943	1.592	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(68)	(190)	(369)	(627)	(147)	(86)	(533)	(766)	(215)	(276)	(902)	(1.393)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2022	6.464	2.900	380	9.744	22.462	767	310	23.539	28.926	3.667	690	33.283

⁽¹⁾ Η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου ύψους €3.200 εκατ. περιλαμβάνεται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής & χορηγήσεων σε δημόσιο τομέα

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2021	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2021	6.440	3.405	2.246	12.091	13.295	691	1.858	15.844	19.735	4.096	4.104	27.935
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	753	(673)	(80)	-	247	(239)	(8)	-	1.000	(912)	(88)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(472)	1.147	(675)	-	(453)	528	(75)	-	(925)	1.675	(750)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(92)	(220)	312	-	(59)	(108)	167	-	(151)	(328)	479	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα ⁽²⁾	544	73	-	617	7.636	87	-	7.723	8.180	160	-	8.340
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	(36)	(36)	-	-	(36)	(36)
Αποπληρωμές & λουιτές μεταβολές	(741)	(216)	(6)	(963)	(3.445)	(232)	(91)	(3.768)	(4.186)	(448)	(97)	(4.731)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(32)	(32)	-	-	(2)	(2)	-	-	(34)	(34)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(4)	(175)	(179)	-	-	(269)	(269)	-	(4)	(444)	(448)
Συναλλαγματικές διαφορές	5	4	1	10	152	7	9	168	157	11	10	178
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	(708)	(708)	-	-	(408)	(408)	-	-	(1.116)	(1.116)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2021	6.437	3.516	883	10.836	17.373	734	1.145	19.252	23.810	4.250	2.028	30.088
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(60)	(202)	(448)	(710)	(145)	(59)	(629)	(833)	(205)	(261)	(1.077)	(1.543)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2021	6.377	3.314	435	10.126	17.228	675	516	18.419	23.605	3.989	951	28.545

⁽²⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €3.145 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής & χορηγήσεων σε δημόσιο τομέα

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2022	66	206	477	749	138	66	702	906	204	272	1.179	1.655
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	46	(35)	(11)	-	19	(14)	(5)	-	65	(49)	(16)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(6)	69	(63)	-	(5)	73	(68)	-	(11)	142	(131)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(1)	(24)	25	-	-	(3)	3	-	(1)	(27)	28	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(42)	(26)	151	83	(62)	(30)	150	58	(104)	(56)	301	141
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	10	8	-	18	57	2	-	59	67	10	-	77
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β) (Σημείωση 13)	(32)	(18)	151	101	(5)	(28)	150	117	(37)	(46)	301	218
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(2)	(2)	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(94)	(94)	-	-	(124)	(124)	-	-	(218)	(218)
Συναλλαγματικές διαφορές & λουιτές μεταβολές	(2)	2	(67)	(67)	(6)	-	(19)	(25)	(8)	2	(86)	(92)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(10)	(10)	-	-	(2)	(2)	-	-	(12)	(12)
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	(8)	(8)	-	-	(48)	(48)	-	-	(56)	(56)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2022	71	200	398	669	141	94	589	824	212	294	987	1.493

31 Δεκεμβρίου 2021	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2021	64	171	1.051	1.286	110	69	1.255	1.434	174	240	2.306	2.720
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	53	(23)	(30)	-	20	(18)	(2)	-	73	(41)	(32)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(6)	176	(170)	-	(7)	32	(25)	-	(13)	208	(195)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(1)	(18)	19	-	(1)	(15)	16	-	(2)	(33)	35	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(53)	(105)	112	(46)	(31)	6	61	36	(84)	(99)	173	(10)
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	8	7	-	15	45	4	-	49	53	11	-	64
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β) (Σημείωση 13)	(45)	(98)	112	(31)	14	10	61	85	(31)	(88)	173	54
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	199	199	-	-	(15)	(15)	-	-	184	184
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(14)	(14)	-	-	(2)	(2)	-	-	(16)	(16)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(4)	(195)	(199)	-	-	(271)	(271)	-	(4)	(466)	(470)
Συναλλαγματικές διαφορές & λουιτές μεταβολές	1	2	(17)	(14)	2	(8)	(4)	(10)	3	(6)	(21)	(24)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(47)	(47)	-	-	(6)	(6)	-	-	(53)	(53)
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	(431)	(431)	-	(4)	(305)	(309)	-	(4)	(736)	(740)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2021	66	206	477	749	138	66	702	906	204	272	1.179	1.655

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
	Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2022	60	202	448	710	145	59	629	833	205	261	1.077
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	44	(34)	(10)	-	17	(12)	(5)	-	61	(46)	(15)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(4)	65	(61)	-	(4)	72	(68)	-	(8)	137	(129)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-	(22)	22	-	(2)	(2)	4	-	(2)	(24)	26	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(39)	(26)	144	79	(58)	(33)	128	37	(97)	(59)	272	116
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	7	6	-	13	55	2	-	57	62	8	-	70
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β) (Σημείωση 13)	(32)	(20)	144	92	(3)	(31)	128	94	(35)	(51)	272	186
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(2)	(2)	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(82)	(82)	-	-	(83)	(83)	-	-	(165)	(165)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	(1)	(69)	(70)	(6)	-	(25)	(31)	(6)	(1)	(94)	(101)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(10)	(10)	-	-	(2)	(2)	-	-	(12)	(12)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(11)	(11)	-	-	(45)	(45)	-	-	(56)	(56)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2022	68	190	369	627	147	86	533	766	215	276	902	1.393

31 Δεκεμβρίου 2021	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
	Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2021	57	162	1.009	1.228	112	58	1.162	1.332	169	220	2.171
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	48	(18)	(30)	-	19	(17)	(2)	-	67	(35)	(32)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(4)	174	(170)	-	(5)	30	(25)	-	(9)	204	(195)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(1)	(13)	14	-	(1)	(13)	14	-	(2)	(26)	28	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(46)	(104)	92	(58)	(25)	(1)	56	30	(71)	(105)	148	(28)
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	6	5	-	11	43	3	-	46	49	8	-	57
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β) (Σημείωση 13)	(40)	(99)	92	(47)	18	2	56	76	(22)	(97)	148	29
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	199	199	-	-	(15)	(15)	-	-	184	184
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(14)	(14)	-	-	(2)	(2)	-	-	(16)	(16)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(4)	(175)	(179)	-	-	(269)	(269)	-	(4)	(444)	(448)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	-	(18)	(18)	2	(1)	(10)	(9)	2	(1)	(28)	(27)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(47)	(47)	-	-	(6)	(6)	-	-	(53)	(53)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(412)	(412)	-	-	(274)	(274)	-	-	(686)	(686)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2021	60	202	448	710	145	59	629	833	205	261	1.077	1.543

Οι συνολικές προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος για τον Όμιλο και την Τράπεζα παρουσιάζονται στη Σημείωση 13 «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων», συμπεριλαμβανομένης της καθαρής ζημίας από τροποποίηση συμβατικών όρων καθώς και των προβλέψεων απομείωσης για ΑΠΖ των δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο. Οι προβλέψεις ΑΠΖ των δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο περιλαμβάνονται στη Σημείωση 34 «Λοιπές Υποχρεώσεις».

Καλυμμένες ομολογίες

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνουν δάνεια που έχουν χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα στα προγράμματα καλυμμένων ομολογιών, ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Στεγαστικά δάνεια	3.350	3.597	3.350	3.597
εκ των οποίων αποδεκτές εξασφαλίσεις	3.217	3.485	3.217	3.485

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Ι και ΙΙ των καλυμμένων ομολογιών, η Τράπεζα έχει τις παρακάτω Σειρές σε κυκλοφορία:

Πρόγραμμα	Αριθμός Σειράς	Τιτλοποιημένα δάνεια	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης	Ονομαστική αξία σε εκατ. €	Επιτόκιο
Πρόγραμμα Ι ⁽¹⁾	Σειρά 6	Στεγαστικά δάνεια ιδιωτών	5 Οκτωβρίου 2016	5 Απριλίου 2023	1.500	Τριμηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο ίσο με το Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 30 μ.β.
Πρόγραμμα ΙΙ ⁽¹⁾	Σειρά 8	Στεγαστικά δάνεια ιδιωτών	30 Ιουλίου 2018	28 Ιουλίου 2023	200	Ετήσια πληρωμή τόκων με επιτόκιο σταθερό ίσο με 1,85%

⁽¹⁾ Τα Προγράμματα Ι και ΙΙ έχουν αξιολογηθεί από τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's με A3 και από τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Standard & Poor ("S&P") με πιστοληπτική διαβάθμιση A για το Πρόγραμμα ΙΙ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Την 25 Φεβρουαρίου 2021, η Τράπεζα προέβη σε τροποποίηση των όρων των Καλυμμένων Ομολογιών Σειρά 6, με την επέκταση της ημερομηνίας λήξης από 5 Απριλίου 2021 σε 5 Απριλίου 2023, και το περιθώριο επιτοκίου μειώθηκε από 50 μ.β. σε 30 μ.β. με ημερομηνία εφαρμογής στις 5 Απριλίου 2021.

Σημειώνεται ότι, η έκδοση των Σειρών 6 και 8 δεν έχει διατεθεί σε θεσμικούς επενδυτές, διακρατείται από την Τράπεζα και κατά συνέπεια δεν απεικονίζεται στις «Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους» (βλ. Σημείωση 32 «Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους»).

Πληροφορίες σχετικά με τις καλυμμένες ομολογίες και τις τιτλοποιήσεις παρέχονται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.nbg.gr) στη θέση «Ενημέρωση επενδυτών\Εκδόσεις Χρέους σε Κυκλοφορία».

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:

	Όμιλος	
	31.12.2022	31.12.2021
Ληκτότητα		
Έως 1 έτος	169	175
Από 1 έτος έως και 5 έτη	337	272
Πέραν των 5 ετών	436	286
	942	733
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(183)	(117)
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	759	616

Οι προβλέψεις ΑΠΖ για τις απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ανέρχονται σε €9 εκατ (31 Δεκεμβρίου 2021: €27 εκατ).

Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται ως εξής:

	Όμιλος	
	31.12.2022	31.12.2021
Ληκτότητα		
Έως 1 έτος	134	151
Από 1 έτος έως και 5 έτη	248	208
Πέραν των 5 ετών	377	257
	759	616
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	759	616

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λουτών συνολικών εσόδων:				
Χρεωστικοί τίτλοι				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	758	299	758	299
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλα αξιόγραφα	768	712	731	649
Ομόλογα κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	942	1.460	942	1.460
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	186	198	186	198
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εκτός Ελλάδος	-	11	-	11
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	77	69	77	69
Σύνολο χρεωστικών τίτλων	2.731	2.749	2.694	2.686
Μετοχές	101	86	91	77
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λουτών συνολικών εσόδων	2.832	2.835	2.785	2.763
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε αποσβεσμένο κόστος				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	5.407	7.366	5.407	7.366
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	4.300	4.550	4.063	4.247
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	27	27	27	27
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εκτός Ελλάδος	28	-	28	-
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	274	159	274	149
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εκτός Ελλάδος	322	-	321	-
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων - σε αποσβεσμένο κόστος	10.358	12.102	10.120	11.789
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων	13.190	14.937	12.905	14.552

Την 13 Ιανουαρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και η Τράπεζα προέβησαν σε μια ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Η Τράπεζα αντάλλαξε €1,0 δισ. ονομαστικής αξίας λογιστικής αξία €1,3 δισ. και αξίας διακανονισμού €1,5 δισ από το νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας,

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

συνολικής ονομαστικής αξίας €2,8 δισ. και αξίας διακανονισμού €3,6 δισ., (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού του ομολόγου που ανταλλάχθηκε και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η ανταλλαγή διακανονίστηκε την 20 Ιανουαρίου 2021. Ο Όμιλος και η Τράπεζα πραγματοποίησαν κέρδη ύψους €209 εκατ.

Επιπρόσθετα, την 15 Δεκεμβρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και η Τράπεζα προέβησαν σε άλλη μια ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα αντάλλαξε €128 εκατ. ονομαστικής αξίας, λογιστικής αξίας €173 εκατ. και αξίας διακανονισμού €171 εκατ., των ομολόγων του PSI, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου, συνολικής ονομαστικής αξίας €125 εκατ. και αξίας διακανονισμού €171 εκατ.. Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και αντιμετωπίστηκε ως τροποποίηση των χρηματοοικονομικών μέσων που ανταλλάχθηκαν, έχοντας ως αποτέλεσμα ζημιά ύψους €2 εκατ.

Η μεταβολή του χαρτοφυλακίου επενδύσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λουπών συνολικών εσόδων				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	2.835	2.888	2.763	2.814
Προσθήκες περιόδου	5.610	9.397	5.413	9.008
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(5.021)	(9.389)	(4.800)	(8.997)
Κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές της εύλογης αξίας	(572)	(32)	(573)	(33)
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο	(20)	(29)	(18)	(29)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	2.832	2.835	2.785	2.763
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	12.102	12.339	11.789	11.907
Προσθήκες περιόδου	1.973	4.172	1.973	4.076
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(3.663)	(4.357)	(3.588)	(4.147)
Πρόβλεψη απομείωσης	(2)	15	(3)	17
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο	(55)	(70)	(54)	(67)
Συναλλαγματικές διαφορές	3	3	3	3
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	10.358	12.102	10.120	11.789

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23 Ακίνητα επενδύσεων

	Όμιλος		
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Σύνολα
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	52	110	162
Μεταφορές	(2)	(3)	(5)
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(12)	(34)	(46)
Πωλήσεις και διαγραφές	(3)	(6)	(9)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	35	67	102
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	(10)	(27)	(37)
Μεταφορές	-	2	2
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3	6	9
Πωλήσεις και διαγραφές	3	8	11
Αποσβέσεις	-	(2)	(2)
Απομειώσεις	(2)	(3)	(5)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	(6)	(16)	(22)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2021	29	51	80
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	35	67	102
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(1)	(8)	(9)
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(2)	(3)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	33	57	90
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	(6)	(16)	(22)
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	1	1
Πωλήσεις και διαγραφές	-	1	1
Αποσβέσεις	-	(1)	(1)
Απομειώσεις	1	1	2
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	(5)	(14)	(19)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2022	28	43	71

Η εύλογη αξία των ακινήτων επενδύσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2022 είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική τους αξία και ανέρχεται σε €91 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €102 εκατ.). Τα έσοδα από ενοίκια για τη χρήση 2022 ανέρχονται σε €3 εκατ. (2021: €3 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24 Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	18	22	17	20
Προσθήκες / Μεταφορές	155	-	155	-
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	2	-	-	-
Απομείωση	-	(4)	-	(3)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	175	18	172	17

Οι Προσθήκες/Μεταφορές, συμπεριλαμβάνουν το 49,00% της NBG Pay A.E., μετά την πώληση του 51,00% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG Pay A.E. στην EVO Payments Inc (βλ. Σημείωση 43 “Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές”).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Οι συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας έχουν ως ακολούθως:

	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2017-2022	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	33,36%	33,36%	33,36%	33,36%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	21,21%	21,21%	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	39,93%	39,93%	39,93%	39,93%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	36,99%	36,99%	36,99%	36,99%
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2012-2022	21,83%	21,83%	21,83%	21,83%
SATO Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Ελλάδα	2017-2022	23,74%	23,74%	23,74%	23,74%
ΟΛΓΑΝΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2012-2022	33,60%	33,60%	33,60%	33,60%
ΠΕΡΙΓΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	2020-2022	28,50%	28,50%	28,50%	28,50%
NBG Pay Α.Ε.	Ελλάδα	2022	49,00%	-	49,00%	-

Κατωτέρω παραθέτουμε συνοπτικά οικονομικά στοιχεία των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου με βάση τις πιο πρόσφατες χρηματοοικονομικές πληροφορίες:

	31.12.2022	31.12.2021
Σύνολο ενεργητικού	480	88
Σύνολο παθητικού	94	22
Ίδια κεφάλαια	386	66
Αναλογία Ομίλου επί των ιδίων κεφαλαίων των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	175	18
Σύνολο κύκλου εργασιών	35	50
Σύνολο κερδών	5	1
Αναλογία Ομίλου επί των κερδών των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	2	-

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25 Λογισμικό

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Λογισμικό	Σύνολο	Λογισμικό	Σύνολο
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	997	997	940	940
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	(3)	(3)	-	-
Προσθήκες	127	127	126	126
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	1.121	1.121	1.066	1.066
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	(715)	(715)	(662)	(662)
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	3	3	-	-
Αποσβέσεις	(58)	(58)	(55)	(55)
Απομείωση	2	2	(4)	(4)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	(768)	(768)	(721)	(721)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2021	353	353	345	345
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	1.121	1.121	1.066	1.066
Μεταφορές	1	1	-	-
Προσθήκες	147	147	146	146
Πωλήσεις και διαγραφές	(6)	(6)	(5)	(5)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	1.263	1.263	1.207	1.207
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	(768)	(768)	(721)	(721)
Μεταφορές	1	1	1	1
Πωλήσεις και διαγραφές	4	4	4	4
Αποσβέσεις	(68)	(68)	(66)	(66)
Απομείωση	(1)	(1)	(1)	(1)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	(832)	(832)	(783)	(783)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2022	431	431	424	424

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26 Ενσώματα πάγια στοιχεία

Όμιλος	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Γήπεδα - οικόπεδα & κτήρια - Δικαιώματα χρήσης	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Σύνολο
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	391	190	785	1	1.307	219	2.893
Μεταφορές	(10)	(14)	-	-	-	-	(24)
Προσθήκες	1	4	23	1	181	16	226
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(140)	-	(140)
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(3)	(4)	-	-	(3)	(11)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	381	177	804	2	1.348	232	2.944
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	(160)	(94)	(696)	-	(130)	(149)	(1.229)
Μεταφορές	2	4	-	-	-	-	6
Πωλήσεις και διαγραφές	-	2	4	-	-	1	7
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	13	-	13
Αποσβέσεις	-	(3)	(15)	-	(75)	(9)	(102)
Απομειώσεις	10	1	1	-	4	-	16
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	(148)	(90)	(706)	-	(188)	(157)	(1.289)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2021	233	87	98	2	1.160	75	1.655
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	381	177	804	2	1.348	232	2.944
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Μεταφορές	-	1	-	(1)	-	-	-
Προσθήκες	1	1	16	11	5	16	50
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(41)	-	(41)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	(24)	-	(2)	(3)	(29)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	382	179	795	12	1.310	245	2.923
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	(148)	(90)	(706)	-	(188)	(157)	(1.289)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	14	-	2	4	20
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	15	-	15
Αποσβέσεις	-	(3)	(16)	-	(74)	(9)	(102)
Απομειώσεις	(2)	-	-	-	-	-	(2)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	(150)	(93)	(708)	-	(245)	(162)	(1.358)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2022	232	86	87	12	1.065	83	1.565

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικ ά μέσα και εξοπλισμός	Ακίνητοποιή σεις υπό εκτέλεση	Γήπεδα και οικόπεδα - Κτήρια - Δικαιώματα χρήσης	Οχήματα - Διακείμενα χρήσης	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Σύνολο
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	84	96	711	1	1.045	6	218	2.161
Μεταφορές	(9)	(14)	-	-	-	-	-	(23)
Προσθήκες	-	3	22	-	181	2	16	224
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(102)	(1)	-	(103)
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(3)	(3)	-	-	-	(2)	(9)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	74	82	730	1	1.124	7	232	2.250
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2021	(6)	(45)	(627)	-	(118)	(2)	(149)	(947)
Μεταφορές	2	4	-	-	-	-	-	6
Πωλήσεις και διαγραφές	-	2	3	-	-	-	-	5
Αποσβέσεις	-	(1)	(13)	-	(62)	(1)	(9)	(86)
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	12	-	-	12
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2021	(4)	(40)	(637)	-	(168)	(3)	(158)	(1.010)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2021	70	42	93	1	956	4	74	1.240
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	74	82	730	1	1.124	7	232	2.250
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Προσθήκες	1	1	13	-	4	2	16	37
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(28)	(1)	-	(29)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	(20)	-	(2)	-	(3)	(25)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	75	83	722	1	1.098	8	245	2.232
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	(4)	(40)	(637)	-	(168)	(3)	(158)	(1.010)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	11	-	2	-	3	16
Αποσβέσεις	-	(1)	(15)	-	(63)	(1)	(9)	(89)
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	15	-	-	15
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	(4)	(41)	(641)	-	(214)	(4)	(164)	(1.068)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2022	71	42	81	1	884	4	81	1.164

Κατά το 2021, η Prodea Investments A.E., ο κύριος εκμισθωτής της Τράπεζας, πούλησε ορισμένα ακίνητα σε τρίτους, και κατά συνέπεια η Τράπεζα υπέγραψε νέες συμβάσεις μίσθωσης αναφορικά με αυτά τα ακίνητα με τον νέο ιδιοκτήτη. Αυτή η συναλλαγή είχε ως αποτέλεσμα την παύση αναγνώρισης δικαιωμάτων χρήσης κτηρίων με την Prodea Investments A.E. και την αναγνώριση των νέων δικαιωμάτων χρήσης κτηρίων. Το αποτέλεσμα αυτής της συναλλαγής αναφορικά με τη κίνηση των δικαιωμάτων χρήσης κτηρίων ανήλθε σε αξία €139 εκατ. και €105 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, που περιλαμβάνονται στη γραμμή Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη συμβάσεων του παραπάνω πίνακα. Ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν νέα δικαιώματα χρήσης κτηρίων αξίας €172 εκατ., που περιλαμβάνονται στη γραμμή Προσθήκες του παραπάνω πίνακα. Για τις επιπτώσεις αυτής της συναλλαγής στις υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις βλ. Σημείωση 34 «Λοιπές υποχρεώσεις».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27 Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αναπόσβεστο υπόλοιπο ζημιών PSI	1.743	1.834	1.743	1.834
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	1	1	-	-
Ζημίες από δάνεια αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	361	393	361	393
Αναπόσβεστες χρεωστικές διαφορές σχετιζόμενες με οριστικές ζημίες από δάνεια, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	1.806	1.889	1.806	1.889
Ζημίες από δάνεια που δημιουργήθηκαν μετά την 30.06.2015, μη αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	724	790	724	790
Μη συμψηφισθείσα ετήσια έκπτωση ζημίας δανείων μεταφερόμενη στην επόμενη 20ετία (Ν. 4172/2013 Αρθ. 27)	58	-	58	-
Λοιπές διαφορές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	-	2	-	-
Φορολογικές ζημιές	3	3	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	9	-	-	-
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	4.705	4.912	4.692	4.906

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	5	5	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	8	8	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	3	2	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	16	15	-	-

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αναπόσβεστο υπόλοιπο ζημιών PSI	(92)	(92)	(92)	(92)
Χρεωστικές διαφορές σχετιζόμενες με οριστικές ζημίες από δάνεια, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	(115)	(106)	(115)	(106)
Ζημίες από δάνεια που δημιουργήθηκαν μετά την 30.06.2015, μη αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	(66)	198	(66)	198
Μη συμψηφισθείσα ετήσια έκπτωση ζημίας δανείων μεταφερόμενη στην επόμενη 20ετία (Ν. 4172/2013 Αρθ. 27)	58	-	58	-
Λοιπές διαφορές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	(1)	(1)	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	6	(1)	(2)	-
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους	(210)	(2)	(217)	-
Καθαρή μεταβολή αναβαλλόμενων φόρων	(210)	(2)	(217)	-

Την 23 Σεπτεμβρίου 2021, ο Ν. 4831/2021 με το άρθρο 125 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013. Σύμφωνα με αυτή την τροποποίηση, η ετήσια απόσβεση / έκπτωση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από ζημίες PSI αφαιρείται κατά προτεραιότητα έναντι της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες Μη Εξυηρητούμενων Δανείων («ΜΕΔ»). Το ποσό της ετήσιας έκπτωσης της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ περιορίζεται στο ποσό των κερδών που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας όπως ίσχυε πριν από την αφαίρεση τέτοιων χρεωστικών διαφορών και μετά την αφαίρεση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από απώλειες PSI. Το υπόλοιπο ποσό της ετήσιας έκπτωσης που δεν έχει συμψηφιστεί, μεταφέρεται για χρήση στις 20 επόμενες φορολογικές χρήσεις, στις οποίες θα υπάρχει επαρκές κέρδος μετά την αφαίρεση των παραπάνω χρεωστικών διαφορών (ζημίες PSI & ΜΕΔ) που αντιστοιχούν σε αυτά τα έτη. Κατά τη σειρά αφαίρεσης των μεταφερθέντων (αχρησιμοποίητων) ποσών, τα παλαιότερα υπόλοιπα χρεωστικής διαφοράς έχουν προτεραιότητα έναντι των νεότερων υπολοίπων. Εάν στο τέλος της 20ετούς περιόδου απόσβεσης υπάρχουν υπόλοιπα που δεν έχουν συμψηφιστεί, αυτά χαρακτηρίζονται ως φορολογικές ζημίες που υπόκεινται στην πενταετή παραγραφή.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα θεωρούν ότι η ανακτησιμότητα των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, ποσού €4.705 εκατ. και €4.692 εκατ. αντίστοιχα, είναι πιθανή με βάση τις εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη του Ομίλου και της Τράπεζας.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημίες του Ομίλου ανέρχονταν σε €495 εκατ. (2021: €541 εκατ.) και δημιουργήθηκαν τα έτη 2018 έως 2022. Το αντίστοιχο ποσό της Τράπεζας ανέρχεται σε €391 εκατ. (2021: €406 εκατ.) και δημιουργήθηκε τα έτη 2018 έως 2022. Η Διοίκηση έχει εκτιμήσει ότι φορολογικές ζημίες €30 εκατ. για τον Όμιλο και μηδέν για την Τράπεζα (2021: €29 εκατ. και μηδέν) μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για το λόγο αυτό αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση €4 εκατ. και μηδέν (2021: €3 εκατ. και μηδέν) αντίστοιχα. Οι μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημίες ανήλθαν σε €465 εκατ. για τον Όμιλο και €391 εκατ. για την

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα (2021: €512 εκατ. και €406 εκατ.) και η μη αναγνωρισμένη φορολογική απαίτηση ανήλθε σε €125 εκατ. και €113 εκατ. (2021: €140 εκατ. και €118 εκατ.) αντίστοιχα.

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το έτος που παραγράφονται οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Έτος	Όμιλος	Τράπεζα
	31.12.2022	31.12.2022
2023	59	-
2024	196	191
2025	21	-
2026	14	-
2027	205	200
Σύνολο φορολογικών ζημιών	495	391

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν συμψηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρεία ξεχωριστά, υπό την προϋπόθεση ότι οι τοπικές φορολογικές αρχές της κάθε χώρας παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από κύριο φόρο εισοδήματος ανά εταιρεία και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28 Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	120	179	121	179
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο	803	894	803	893
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις φόρων	3	1	1	-
Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες	20	39	8	9
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	408	425	393	418
Προπληρωθέντα έξοδα	46	34	30	30
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	343	493	343	493
Συναλλαγές επιταγών και πιστωτικών καρτών υπό εκκαθάριση	10	44	6	40
Λοιπά	476	562	417	522
Σύνολο	2.229	2.671	2.122	2.584

Οι Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχονται την 31 Δεκεμβρίου 2022 σε €803 εκατ. και €803 εκατ., αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2021: €894 εκατ. και €893 εκατ., αντίστοιχα), και αφορούν κυρίως στεγαστικά δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Με το άρθρο 9 του Ν. 4370/07.03.2016 το ανώτατο όριο κάλυψης του συνόλου των καταθέσεων κάθε καταθέτη σε πιστωτικό ίδρυμα, που καλύπτεται από το σύστημα εγγυήσεως καταθέσεων του Ταμείου Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων («ΤΕΚΕ»), είναι €100 χιλ. Αντίστοιχα, αυξήθηκαν τα ποσοστά υπολογισμού της εισφοράς που καταβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στο ΤΕΚΕ από το έτος 2008 και μετά.

Στο Ν. 4370/07.03.2016 άρθρο 25 παρ.8, 9, 10 προβλέπεται ότι το Πρόσθετο Κεφάλαιο Κάλυψης Καταθέσεων («ΠΚΚΚ»), αποτελεί ειδική ομάδα περιουσίας, η οποία προέκυψε από τις εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων κατ' εφαρμογή της παρ.2 του άρθρου 6 του Ν. 3714/2008 (Α' 231). Το ενεργητικό του ΠΚΚΚ θεωρείται ότι αποτελεί ενεργητικό των συμμετεχόντων σε αυτό πιστωτικών ιδρυμάτων, κατά το λόγο συμμετοχής τους σε αυτό και αποτελεί μέρος των διαθεσίμων και αντικείμενο διαχείρισης από το ΤΕΚΕ προς επίτευξη των σκοπών του. Σύμφωνα με το Ν.4972/2022, το ενεργητικό του ΠΚΚΚ θα επιστραφεί στα συμμετέχοντα σε αυτό πιστωτικά ιδρύματα σε τρεις (3) ισόποσες ετήσιες δόσεις. Το Δεκέμβριο 2022, η Τράπεζα εισέπραξε την 1^η δόση των €143 εκατ.

Με το άρθρο 13 του Ν.4370/2016 ορίζεται σύστημα εγγυήσεως επενδύσεων, το οποίο θα καλύπτει ποσό επενδύσεων έως €30 χιλ. ανά επενδυτή. Η καταβολή της πρώτης εισφοράς από τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα πραγματοποιήθηκε εντός του 2010. Οι εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων για την εγγύηση των επενδύσεων περιέρχονται σε ειδική ομάδα περιουσίας, της οποίας τα επιμέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαιρέτου, κατά το ποσοστό συμμετοχής εκάστου, στα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα που συμμετέχει στο Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων («ΣΚΕ») έχει μία ατομική μερίδα σε αυτό. Οι ατομικές μερίδες αντιστοιχούν στο ποσοστό συμμετοχής του κάθε συμμετέχοντος στο Ενεργητικό του ΣΚΕ πιστωτικού ιδρύματος, άρθρο 30 του Ν.4370/2016.

Με το άρθρο 36 του Ν.4370/2016 ορίζεται ότι τα διαθέσιμα του Σκέλους Εξυγίανσης («ΣΕ»), ως Ταμείου Εξυγίανσης για τα πιστωτικά ιδρύματα, προέρχονται από τακτικές εκ των προτέρων εισφορές, έκτακτες εκ των υστέρων εισφορές και εναλλακτικά μέσα χρηματοδότησης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα εσωτερικά άρθρα 98, 99 και 100 αντίστοιχα του άρθρου 2 του Ν. 4355/2015. Οι εισφορές καθορίζονται κατ' εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων.

Επίσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 806/2014 η Τράπεζα συμμετέχει στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης («Single Resolution Fund»), μέσω προκαθορισμένων τακτικών ετήσιων εισφορών καθορισμένων από το Single Resolution Board («SRB»).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Στα «Λοιπά», περιλαμβάνεται επένδυση σε εμπορεύσιμα δικαιώματα εκπομπής ρύπων, η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Τράπεζα ποσού €298 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €330 εκατ.), καθώς και επένδυση που αφορά τη λογιστική αξία υπεκμίσθωσης στον Όμιλο και την Τράπεζα, ποσού €44 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2022 (31 Δεκεμβρίου 2021: €45 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29 Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν την Probank Leasing A.E. (μέρος του Project "Pronto", βλ. παρακάτω) ενώ την 31 Δεκεμβρίου 2021 περιλάμβαναν τις: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., CAC Coral Ltd και Probank Leasing A.E. Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021, περιλαμβάνουν επίσης σχεδιαζόμενες πωλήσεις δανειακών χαρτοφυλακίων που σχετίζονται κυρίως με τα έργα "Frontier II", "Solar" και "Pronto". Τα κέρδη και οι ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2021 περιλαμβάνουν τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και CAC Coral Ltd.

Πώληση θυγατρικών

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100% των μετοχών της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης την 26 Μαρτίου 2021, με την CVC Capital Partners («CVC»). Η συναλλαγή εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας που έλαβε χώρα την 21 Απριλίου 2021.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 31 Μαρτίου 2022, κατόπιν λήψης όλων των απαιτούμενων κανονιστικών εγκρίσεων από εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές (βλ. Σημείωση 43 "Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές").

CAC Coral Ltd

Την 16 Οκτωβρίου 2020 υπογράφηκε σύμβαση πώλησης με την Bain Capital για την πώληση του 100% της συμμετοχής στην CAC Coral Ltd.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 15 Ιουλίου 2022, κατόπιν λήψης όλων των απαιτούμενων κανονιστικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές (βλ. Σημείωση 43 "Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές").

Πώληση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Project "Frontier II"

Στο πλαίσιο της μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της μέσω ανόργανων ενεργειών και σύμφωνα με την Πολιτική Αποεπένδυσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση ενός χαρτοφυλακίου Ελληνικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης χρησιμοποιώντας τις διατάξεις του προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (Hellenic Asset Protection Scheme («HAPS»)), γνωστό και ως «Πρόγραμμα Ηρακλής II». Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει εξασφαλισμένα δάνεια Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Μικρών Επιχειρήσεων, Στεγαστικά Δάνεια και Καταναλωτικά δάνεια με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €1 δισ. (ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2021).

Στις 29 Ιουλίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την οριστική συμφωνία με επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Bracebridge Capital, LLC για την πώληση του 95% ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας. Η Τράπεζα θα διακρατήσει το 100% των ομολογίων υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας, καθώς και το 5% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του δεύτερου τριμήνου του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Project "Pronto"

Η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μέσω: i) της πώλησης μετοχών της Probank Leasing A.E. και ii) της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της Τράπεζας (πρώην FBB) και της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της NBG Leasing A.E. με συνολική λογιστική αξία προ προβλέψεων την 31 Δεκεμβρίου 2022 €51 εκατ.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Project "Solar"

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να ξεκινήσει την αποεπένδυση του χαρτοφυλακίου εξασφαλισμένων δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Project "Solar") με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €170 εκατ. (με ημερομηνία αναφοράς στις 30 Σεπτεμβρίου 2021), μέσω κοινής τιτλοποίησης με άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του προγράμματος HAPS. Τον Αύγουστο του 2022, η Τράπεζα μαζί με τα άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπέβαλλαν στο Υπουργείο Οικονομικών κοινή αίτηση στο

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

πρόγραμμα HAPS για την ένταξη των ομολογιών υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας που θα εκδοθούν στο πλαίσιο της Τιτλοποίησης “Solar”.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο τρίμηνο του 2023, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες ⁽¹⁾

εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1. έως		Από 1.1. έως	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Καθαρά έσοδα από τόκους	8	43	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	(6)	(13)	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	52	113	-	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(4)	18	-	-
Λοιπά έσοδα	1	6	-	-
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	51	167	-	-
Λειτουργικά έξοδα	(18)	(89)	(2)	-
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων ⁽²⁾	174	24	(13)	(3)
Κέρδη προ φόρων	207	102	(15)	(3)
Φόροι	(7)	(17)	2	-
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	200	85	(13)	(3)
Κέρδη πώλησης (Σημείωση 43)	30	-	-	-
Συνολικό κέρδος / (ζημιά) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας)	230	85	(13)	(3)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και την CAC Coral Ltd.

⁽²⁾ Στο κονδύλι Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων περιλαμβάνεται κυρίως το αποτέλεσμα επανυπολογισμού απομείωσης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.

Ταμειακές Ροές από διακοπείσες δραστηριότητες

εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1. έως		Από 1.1. έως	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	-	131	-	-
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	-	(226)	-	-
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	-	98	-	-
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές)	-	3	-	-

Ανάλυση των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση και των υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Ενεργητικό	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022 ⁽¹⁾	31.12.2021 ⁽²⁾	31.12.2022	31.12.2021
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	-	64	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	27	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	494	606	438	497
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	-	3.245	-	-
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	3	352
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	-	17	-	-
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	-	469	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1	57	-	-
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	8	-	17
Σύνολο ενεργητικού	495	4.493	441	866
Παθητικό				
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	-	2.575	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	-	(1)	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	-	73	-	-
Φόρος εισοδήματος	-	5	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	25	765	-	-
Σύνολο παθητικού	25	3.417	-	-

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την Probank Leasing S.A.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει την Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., την Probank Leasing A.E. και την CAC Coral Ltd.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30 Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Καταθέσεις όψεως πιστωτικών ιδρυμάτων	73	225	272	258
Καταθέσεις προθεσμίας πιστωτικών ιδρυμάτων	165	156	183	295
Καταθέσεις διαπραγματευτικής αγοράς	-	3	-	-
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Κεντρικές Τράπεζες	8.100	11.600	8.100	11.600
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή repos	122	1.239	122	1.239
Λογαριασμοί περιθωρίου	908	989	908	989
Λοιπές καταθέσεις	443	519	442	519
Σύνολο	9.811	14.731	10.027	14.900

Πρόγραμμα Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης (TLTRO)

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ανακοίνωσε το 2019 την τρίτη σειρά του Προγράμματος Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης (TLTRO) με σκοπό τη διατήρηση ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης στην ζώνη του Ευρώ. Όπως στα δύο προηγούμενα προγράμματα το επίπεδο αποζημίωσης των δανείων εξαρτάται από την απόδοση των δανειζόμενων τραπεζικών ιδρυμάτων όσον αφορά τα δάνεια που χορηγούνται σε ιδιώτες/νοικοκυριά (εξαιρουμένων των στεγαστικών δανείων) και νομικά πρόσωπα/εμπόρους (εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων). Ανάλογα με αυτές τις επιδόσεις, τα δανειζόμενα ιδρύματα, ενδέχεται να επωφεληθούν από ένα μειωμένο επιτόκιο και μία πρόσθετη προσωρινή πριμοδότηση που θα ισχύει για την περίοδο από 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 (μείωση κατά 50 μονάδες βάσης του μέσου επιτοκίου της διευκόλυνσης καταθέσεων με το κατώτατο επιτόκιο να ορίζεται στο -1%). Αυτά τα προγράμματα TLTRO III πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση μεταξύ Σεπτεμβρίου 2019 και Δεκεμβρίου 2021, με ένα σύνολο 10 πιθανών εκταμιεύσεων. Κάθε τέτοιο πρόγραμμα έχει τριετή διάρκεια και περιλαμβάνει δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής. Κάποιοι όροι και προϋποθέσεις τροποποιήθηκαν τον Μάρτιο του 2020, συγκεκριμένα οι στόχοι παραγωγής δανείων, οι όροι επιτοκίων και τα όρια εκταμίευσης, ώστε να υποστηριχτεί περαιτέρω η δανειοδότηση έναντι της κρίσης COVID-19.

Τον Ιανουάριο του 2021, η ΕΚΤ αποφάσισε να παρατείνει την προσωρινή πρόσθετη πριμοδότηση επιτοκίου για την περίοδο από τις 24 Ιουνίου 2021 έως τις 23 Ιουνίου 2022, με την επιφύλαξη της απόδοσης ως προς τον αριθμό των χορηγηθέντων δανείων που παρατηρήθηκε σε μια νέα περίοδο αναφοράς από την 1 Οκτωβρίου 2020 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο -1% για τον προσδιορισμό του ποσού του τόκου που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για τα δάνεια TLTRO όταν έχει εύλογη βεβαιότητα ότι πληρούνται τα κριτήρια για την χρήση του ευνοϊκού επιτοκίου δανεισμού.

Σύμφωνα με την Απόφαση (ΕΕ) 2021/124 της ΕΚΤ την 29 Ιανουαρίου 2021, η οποία τροποποιεί την Απόφαση (ΕΕ) 2019/1311 για το Πρόγραμμα TLTROs III (ΕΚΤ/2021/3), το επιτόκιο που εφαρμόζεται πριν και μετά τις δύο περιόδους ειδικού εκτοκισμού που εκτείνονται από 24 Ιουνίου 2020 μέχρι 23 Ιουνίου 2022, συνδέεται με το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων ή το επιτόκιο πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης και μέχρι τη λήξη των TLTROs.

Λόγω της ραγδαίας αύξησης του πληθωρισμού σε επίπεδα πρωτοφανή μετά την εισαγωγή του ευρώ, οφειλόμενη πρωτίστως στο απροσδόκητα υψηλό κόστος της ενέργειας και στις ανεπάρκειες στις αλυσίδες εφοδιασμού καθώς και η σημαντική αναθεώρηση προς τα πάνω των μεσοπρόθεσμων προοπτικών για τον πληθωρισμό μετά το τέλος του 2021, απαίτησε την εκ βάθρων επαναξιολόγηση της κατάλληλης κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής.

Την 27 Οκτωβρίου 2022, το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε να θεσπίσει πρόσθετα μέτρα νομισματικής πολιτικής με σκοπό να διασφαλιστεί η έγκαιρη επαναφορά του πληθωρισμού στον στόχο του 2 % που έχει θέσει η ΕΚΤ μεσοπρόθεσμα.

Στο πλαίσιο της εν λόγω δέσμης μέτρων το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε ότι το εφαρμοστέο επιτόκιο κάθε ανεξόφλητου TLTRO θα πρέπει να υπολογίζεται ως εξής: από τις 23 Νοεμβρίου 2022 και ως την ημερομηνία λήξης ή τυχόν πρόωρης αποπληρωμής του TLTRO, το επιτόκιο θα πρέπει να συνδέεται με τα μέσα εφαρμοστέα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ για τη συγκεκριμένη περίοδο, και όχι για όλη τη διάρκεια του πράξης του κάθε TLTRO, κατά τρόπο ώστε να συμβάλλει στη γενικότερη διαδικασία εξομάλυνσης της νομισματικής πολιτικής.

Συνεπώς, σύμφωνα με την Απόφαση (ΕΥ) 2022/2128 της ΕΚΤ την 27 Οκτωβρίου 2022 η οποία τροποποίησε την Απόφαση (ΕΥ) 2019/1311 για τα TLTROs-III, (ECB/2019/21) (ECB/2022/37), το εφαρμοζόμενο επιτόκιο από την Τράπεζα είναι το εξής:

- Με βάση τις χορηγήσεις δανείων κατά τις περιόδους 2020 και 2021, ο Όμιλος έχει επιτύχει τους στόχους χορηγήσεων και δικαιούται του αυξημένου επιτοκίου (-1%) Συνεπώς, κατά τις δύο περιόδους ειδικού εκτοκισμού που εκτείνονται από 24 Ιουνίου 2020 μέχρι 23 Ιουνίου 2022 το επιτόκιο καθορίστηκε στο -1%.
- Κατά την περίοδο πριν την 24 Ιουνίου 2020 και μετά την 23 Ιουνίου 2022 και μέχρι την 22 Νοεμβρίου 2022, το επιτόκιο καθορίστηκε ως το μέσο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της περιόδου αυτής.
- Κατά την περίοδο μετά την 23 Νοεμβρίου 2022 και μέχρι τη λήξη του κάθε TLTRO, το επιτόκιο καθορίστηκε ως το μέσο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της περιόδου αυτής.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ο Όμιλος συμμετείχε στο πρόγραμμα TLTRO III και το 2022 η Τράπεζα αποπλήρωσε ποσό €2 δισ. το οποίο αποτελεί μέρος του TLTRO λήξεως Ιουνίου 2023 συνολικού ποσού €8.3 δισ. και αποπλήρωσε €1.5 δισ. λόγω λήξεως TLTRO τον Δεκέμβριο 2022. Συνεπώς, την 31 Δεκεμβρίου 2022 και την 31 Δεκεμβρίου 2021, η συνολική υποχρέωση από TLTROs ανήλθε σε €8,1 δισ. και €11,6 δισ. αντίστοιχα και παρουσιάζεται στις «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα- Υποχρεώσεις προς την ΕΚΤ και Κεντρικές Τράπεζες».

Τα έσοδα από τόκους που καταγράφηκαν το 2022 και το 2021 σε σχέση με αυτές τις συναλλαγές και δεδουλευμένα με ευνοϊκό επιτόκιο δανεισμού, παρουσιάζονται στα Καθαρά Έσοδα από τόκους στις «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» (βλ. Σημείωση 6 «Καθαρά έσοδα από τόκους») και ανήλθαν σε €19 εκατ. και €113 εκατ. αντίστοιχα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31 Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Καταθέσεις:				
Ιδιωτών	42.122	39.835	40.692	38.333
Επιχειρήσεων	11.187	11.912	11.133	12.156
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	1.883	1.746	1.879	1.739
Σύνολο	55.192	53.493	53.704	52.228
	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Καταθέσεις:				
Ταμειυτηρίου	31.333	28.957	31.050	28.667
Τρεχούμενοι & Όψεως	14.770	15.311	14.130	15.033
Προθεσμίας	7.177	7.971	6.625	7.293
Λοιπές	1.912	1.254	1.899	1.235
Σύνολο	55.192	53.493	53.704	52.228

Στις καταθέσεις προθεσμίας περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, οι καταθέσεις αυτές ανέρχονται σε €608 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €467 εκατ.).

Σύμφωνα με το Ν. 4151/2013, όλοι οι αδρανείς λογαριασμοί καταθέσεων μετά την πάροδο 20 ετών υπόκεινται σε παραγραφή υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Όλες οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υποχρεούνται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους να αποδίδουν τα ταμειακά διαθέσιμα αυτών των αδρανών λογαριασμών στο Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα, μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2022, δεν απέδωσε στο Ελληνικό Δημόσιο ποσό, που αφορούσε καταθέσεις που είχαν υπαχθεί σε αδράνεια (2021: μηδέν).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Σταθμισμένο Επιτόκιο	31.12.2022	31.12.2021	Σταθμισμένο Επιτόκιο	31.12.2022	31.12.2021
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου	6,31%	1.731	912	6,31%	1.731	912
Σύνολο		1.731	912		1.731	912

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους είναι ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	912	910	912	910
Προσθήκες περιόδου	883	-	883	-
Επαναπώληση / (Επαναγορά)	(22)	-	(22)	-
Δεδουλευμένοι τόκοι	6	-	6	-
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	(9)	2	(9)	2
Συναλλαγματικές διαφορές	(7)	-	(7)	-
Λοιπά	(32)	-	(32)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.731	912	1.731	912

Στο 2022, οι προσθήκες περιλαμβάνουν την έκδοση Ομολόγων Υψηλής Εξασφάλισης της Τράπεζας ύψους €500 εκατ., €150 εκατ. και GBP 200 εκατ. (233 εκατ. σε EUR). Βλ. παρακάτω.

Οι επαναγορές αφορούν στην επαναγορά €22 εκατ. από μεριάς της Τράπεζας (€17 εκατ. τίτλων υψηλής εξασφάλισης σε GBP και €5 εκατ. πράσινων τίτλων υψηλής εξασφάλισης).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Οι σημαντικότεροι οικονομικοί όροι των πιστωτικών τίτλων την 31 Δεκεμβρίου 2022, είναι οι ακόλουθοι:

Εκδότης	Περιγραφή	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης	Ημερομηνία πρώτης ανάκλησης	Νόμισμα	Εναπ/σα Ονομαστική Αξία	Ποσό ιδιοκ/νων τίτλων από τον Όμιλο (ονομαστική αξία)	Επιτόκιο
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου								
NBG	Όμολογακοί Τίτλοι Μειωμένης Εξασφάλισης (Tier II)	18 Ιουλίου 2019	18 Ιουλίου 2029	18 Ιουλίου 2024	EUR	400	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 8,25%
NBG	Πράσινο Όμολογο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	8 Οκτωβρίου 2020	8 Οκτωβρίου 2026	8 Οκτωβρίου 2025	EUR	500	5	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 2,75%
NBG	Όμολογο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	22 Νοεμβρίου 2022	22 Νοεμβρίου 2027	22 Νοεμβρίου 2026	EUR	500	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 7,25%
NBG	Όμολογο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	25 Νοεμβρίου 2022	25 Μαΐου 2025	25 Μαΐου 2024	EUR	150	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 6%
NBG	Όμολογο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	2 Δεκεμβρίου 2022	2 Ιουνίου 2027	2 Ιουνίου 2026	GBP	200	15	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 8,75%

Για τις Καλυμμένες Όμολογίες που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος I και II, βλ. Σημείωση 21 "Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών".

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33 Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	31	27	-	-
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	32	52	-	-
Σύνολο	63	79	-	-

Η μεταβολή των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	79	60	-	-
Προσθήκες περιόδου	24	19	-	-
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(40)	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	63	79	-	-

Οι προσθήκες στο 2022 περιλαμβάνουν κυρίως την έκδοση δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €20 εκατ. της Εθνικής Factors A.E., ενώ οι μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου περιλαμβάνουν την αποπληρωμή €40 εκατ. δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου της Εθνικής Factors A.E.

Οι προσθήκες στο 2021 περιλαμβάνουν την έκδοση δανείων σταθερού επιτοκίου ύψους €19 εκατ. της Stporanska Banka A.D.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34 Λοιπές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	8	3	8	3
Πιστωτές και προμηθευτές	277	240	134	141
Οφειλές προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου	31	30	31	30
Εισπράξεις από τρίτους προς απόδοση	638	154	638	154
Λοιπές προβλέψεις	176	198	162	202
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	28	26	35	31
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	131	125	126	120
Οφειλόμενες αμοιβές και έξοδα προσωπικού	31	34	29	33
Μη διακανονισμένες συναλλαγές επί χρεωστικών τίτλων	7	3	7	3
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	1.155	1.239	1.004	1.058
Λοιπά	145	198	128	181
Σύνολο	2.627	2.250	2.302	1.956

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από μισθώσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.239	1.248	1.058	1.016
Προσθήκες	5	180	6	182
Τροποποιήσεις / επανεπιμετρήσεις / λήξη συμβάσεων	(28)	(131)	(10)	(94)
Έξοδα από τόκους	23	25	36	39
Πληρωμές μισθωμάτων στην διάρκεια του έτους	(84)	(83)	(86)	(85)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.155	1.239	1.004	1.058

Υποχρέωση μίσθωσης

Την 31 Δεκεμβρίου 2022 οι υποχρεώσεις από μισθώσεις ανήλθαν σε €1.155 εκατ. και €1.004 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €1.239 εκατ. και €1.058 εκατ.) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα και προεξοφλήθηκαν με μέσο σταθμικό επιτόκιο προεξόφλησης 1,91% και 3,51% (2021: 1,94% και 3,63%) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Κατά το 2021, η Prodea Investments A.E., ο κύριος εκμισθωτής της τράπεζας, πούλησε ορισμένα ακίνητα σε τρίτους, κατά συνέπεια η Τράπεζα υπέγραψε νέες συμβάσεις μίσθωσης αναφορικά με αυτά τα ακίνητα με τον νέο ιδιοκτήτη. Αυτή η συναλλαγή είχε ως αποτέλεσμα την αποαγνώριση υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις με την Prodea Investments A.E., αξίας €142 εκατ. και €110 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, που περιλαμβάνονται στη γραμμή Τροποποιήσεις/ επανεπιμετρήσεις/ λήξη συμβάσεων του παραπάνω πίνακα του 2021. Ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν νέες υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις αξίας €172 εκατ., που περιλαμβάνονται στη γραμμή «Προσθήκες» του παραπάνω πίνακα του 2021.

Δικαιώματα παράτασης της διάρκειας μίσθωσης

Η Τράπεζα μισθώνει έναν αριθμό κτιρίων με δικαίωμα παράτασης της διάρκειας της μίσθωσης που μπορεί να εξασκηθεί αποκλειστικά από την Τράπεζα. Τα δικαιώματα αυτά χρησιμοποιούνται για τη μεγιστοποίηση της λειτουργικής ευελιξίας όσον αφορά στη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στις δραστηριότητες της Τράπεζας. Οι μισθώσεις αυτές έχουν μεσοσταθμική μη ακυρώσιμη περίοδο 16 ετών και μια πρόθετη μεσοσταθμική μέγιστη περίοδο παράτασης 10 ετών που μπορεί να ασκηθεί κατά επιλογή της Τράπεζας (εξαιρουμένων των μηχανισμών ευελιξίας και ακύρωσης που περιγράφονται κατωτέρω). Η τρέχουσα εκτιμώμενη περίοδος παράτασης των συμβάσεων μίσθωσης σε μεσοσταθμική βάση είναι περίπου 4 έτη (31 Δεκεμβρίου 2021: 4.6 έτη) δεδομένου ότι η Τράπεζα εκτιμά ότι θα κάνει χρήση της επιλογής παράτασης της διάρκειας μίσθωσης, μόνο για συγκεκριμένα στρατηγικά ακίνητα.

Μηχανισμός ευελιξίας και μηχανισμός ακύρωσης

Μέσω του μηχανισμού ευελιξίας η Τράπεζα έχει τη δυνατότητα τερματισμού των μισθώσεων με την Prodea Investments ετησίως, μέχρι και το 0,83% του ΣΒΜ (Συνολικό Βασικό Μίσθωμα). Η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να μετακυλήσει τυχόν μη χρησιμοποιούμενα ποσοστά του ΣΒΜ σε επόμενα έτη μίσθωσης, για μέγιστο διάστημα τριών ετών για κάθε ετήσιο μη χρησιμοποιούμενο ποσοστό. Καμία μίσθωση δεν μπορεί να τερματιστεί για μέρος του μισθωμένου χώρου και να παραμείνει σε ισχύ για το υπόλοιπο.

Ο μηχανισμός ακύρωσης δίνει στην Τράπεζα το δικαίωμα τερματισμού συγκεκριμένων μισθώσεων με την Prodea Investments μετά το 2028 και μέχρι τη λήξη τους, εφόσον οι μισθώσεις που τερματίζονται δεν υπερβαίνουν το 65% του ΣΒΜ, συμπεριλαμβανομένων όλων των μισθώσεων που έχουν ήδη τερματιστεί με τη διαδικασία που περιγράφεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, περίπου το 73% και 69% (2021: 72% και 69%) των υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίζονται από τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα πληρούν τις προϋποθέσεις για να ενταχθούν στους μηχανισμούς ευελιξίας και ακύρωσης.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Λοιπές Προβλέψεις

Η μεταβολή των λοιπών προβλέψεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα έχει ως εξής:

	Όμιλος							
	2022				2021			
	Επίδικες απαιτήσεις	ΕΕ και ΕΠ	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο	Επίδικες απαιτήσεις	ΕΕ και ΕΠ	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	65	54	79	198	54	56	69	179
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(44)	-	(80)	(124)	(1)	-	(64)	(65)
Προβλέψεις περιόδου/(Εσοδα από ακριβώς χρησιμοποιήτες προβλέψεις περιόδου)	10	(3)	98	105	12	(2)	74	84
Συναλλαγματικές διαφορές	(1)	-	(2)	(3)	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	30	51	95	176	65	54	79	198

	Τράπεζα							
	2022				2021			
	Επίδικες απαιτήσεις	ΕΕ και ΕΠ	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο	Επίδικες απαιτήσεις	ΕΕ και ΕΠ	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	50	77	75	202	41	105	56	202
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(39)	(23)	(6)	(68)	(1)	(26)	(65)	(92)
Προβλέψεις περιόδου/(Εσοδα από ακριβώς χρησιμοποιήτες προβλέψεις περιόδου)	8	(4)	26	30	10	(2)	84	92
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(2)	(2)	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	19	50	93	162	50	77	75	202

Οι προβλέψεις για εγγυητικές επιστολές (ΕΕ) και ενέγγυες πιστώσεις (ΕΠ) αφορούν στις δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο και περιλαμβάνονται στη Σημείωση 35 «Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις, Εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και Δεσμεύσεις» και στη Σημείωση 4.2.13 «Κατανομή πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο».

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, προβλέψεις ύψους €5 εκατ. αφορούν σε ΕΕ και ΕΠ που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 1 για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2021: €3 εκατ. για τον Όμιλο και €26 εκατ. για την Τράπεζα), προβλέψεις ύψους €7 εκατ. αφορούν σε ΕΕ και ΕΠ που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 2 για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2021: €4 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα) και προβλέψεις ύψους €39 εκατ. αφορούν σε ΕΕ και ΕΠ που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 3 για τον Όμιλο και €38 εκατ. για την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2021: €47 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά της Τράπεζας και συγκεκριμένων θυγατρικών εταιριών της, στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι εν λόγω απαιτήσεις και αγωγές βασίζονται γενικά σε εικαζόμενες παραβιάσεις της προστασίας των καταναλωτών, του τραπεζικού τομέα, της απασχόλησης και άλλων νόμων. Καμία από αυτές τις απαιτήσεις και αγωγές εξατομικευμένα δεν είναι σημαντικές. Ο Όμιλος προβαίνει σε προβλέψεις για όλες τις υποθέσεις, για τις οποίες πιστεύει ότι είναι πιθανό να προκύψει ζημία και το ποσό της ζημίας μπορεί εύλογα να εκτιμηθεί. Αυτές οι προβλέψεις ενδέχεται να μεταβάλλονται κατά διαστήματα, ανάλογα με την περίπτωση, βάσει επιπρόσθετων πληροφοριών. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωρισθεί πρόβλεψη, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία, επειδή οι αγωγές μπορεί να διαρκέσουν πολλά χρόνια, πολλές από τις αγωγές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση των εκκρεμών προσφυγών και υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν. Ωστόσο, κατά την άποψη της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη ότι την 31 Δεκεμβρίου 2022 ο Όμιλος και η Τράπεζα είχαν σχηματίσει πρόβλεψη €30 εκατ. και €19 εκατ. αντίστοιχα για επίδικες απαιτήσεις (31 Δεκεμβρίου 2021: €65 εκατ. και €50 εκατ. αντίστοιχα).

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές για ορισμένες χρήσεις, και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Οι χρήσεις 2011-2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τη Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α Ν.4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 27 Ιουλίου 2012, 27 Σεπτεμβρίου 2013, 10 Ιουλίου 2014, 30 Οκτωβρίου 2015, 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 23 Οκτωβρίου 2017 αντίστοιχα. Οι χρήσεις 2017, 2018 2019, 2020 και 2021 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε. και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 26 Οκτωβρίου 2018, την 31 Οκτωβρίου 2019, την 27 Οκτωβρίου 2020, την 27 Οκτωβρίου 2021 και την 27 Οκτωβρίου 2022, αντίστοιχα. Η χρήση του 2022 ομοίως θα ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε., ωστόσο, δεν αναμένεται να υπάρξει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος μέχρι και τη χρήση 2016 παραγράφηκε την 31 Δεκεμβρίου 2022. Για τα φορολογικά έτη 2017 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016, δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις που έχουν ελεγχθεί φορολογικά από ανεξάρτητο ελεγκτή και για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο στα βιβλία της Τράπεζας για αυτές τις χρήσεις. Ωστόσο, δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στις Σημειώσεις 44 «Ενοποιούμενες εταιρείες» και 24 «Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης», αντίστοιχα.

γ. Πιστωτικές Δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοοικονομικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της σύμβασης. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν στη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοοικονομικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος αντιπροσωπεύεται από την συμβατική ονομαστική αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος ακολουθεί την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός χρηματοοικονομικής θέσης κινδύνους.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	4.657	2.960	4.907	3.224
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	1.049	1.019	1.048	1.017
Σύνολο δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο (Σημείωση 4.2.13)	5.706	3.979	5.955	4.241

Επιπρόσθετα των ανωτέρω, την 31 Δεκεμβρίου 2022 οι πιστωτικές δεσμεύσεις περιλαμβάνουν εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια ύψους €13.504 εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2021: €9.225 εκατ.) και €12.414 εκατ. για την Τράπεζα (2021: €8.242 εκατ.). Οι εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις και εγκεκριμένα πιστωτικά όρια την 31 Δεκεμβρίου 2022 αφορούν σε ανακλητές δεσμεύσεις καθώς δεν περιλαμβάνουν ποσά που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπεται αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Λογιστική Αξία μεταβιβα-σμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδε-μένων υποχρεώσεων	Λογιστική Αξία μεταβιβα-σμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδε-μένων υποχρεώσεων
	31.12.2021			
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	7.101	6.248	7.101	6.248
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	5.787	3.845	5.787	3.845
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή γeros				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	1.313	1.275	1.259	1.238
Λοιπά				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	1.074	-	1.074	-
Σύνολο	15.275	11.368	15.221	11.331

Οι συναλλαγές σύμφωνα με τις οποίες τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται, αλλά συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στο σύνολό τους στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου αφορούν σε άντληση ρευστότητας μέσω του Ευρωσυστήματος σύμφωνα με τους γενικούς όρους που ισχύουν για τέτοιου είδους συμφωνίες, καθώς και συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (βλ. Σημείωση 2.13 «Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων» και Σημείωση 30 «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα», οι οποίες γενικά διεξάγονται σύμφωνα με τυποποιημένες συμβάσεις αγοράς. Όσον αφορά στην παροχή ρευστότητας από το Ευρωσύστημα, οι παρεχόμενες εμπράγματα εξασφαλίσεις υφίστανται γενικά μια έκπτωση, η οποία έχει ως αποτέλεσμα η λογιστική αξία των συνδεδεμένων υποχρεώσεων να είναι χαμηλότερη από τη λογιστική αξία των μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω συναλλαγών, ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν, πουλήσουν ή ενεχυριάσουν τα μεταβιβασμένα περιουσιακά στοιχεία καθ'όλη τη διάρκεια της συναλλαγής. Ο Όμιλος και η Τράπεζα παραμένουν εκτεθειμένοι σε επιτοκιακό και πιστωτικό κίνδυνο επί αυτών των ενεχυριασμένων μέσων. Το δικαίωμα αναγωγής του αντισυμβαλλόμενου δεν περιορίζεται μόνο στα μεταβιβασμένα περιουσιακά στοιχεία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36 Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & Ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο-Κοινές Μετοχές

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2021 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 1,00 Ευρώ ανά μετοχή.

Την 28 Ιουλίου 2022, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας αποφάσισε τον συμψηφισμό (α) του ειδικού αποθεματικού του άρθρου 31 παρ. 2, Ν.4548/2018 (πρώην ειδικό αποθεματικό του άρθρου 4, παρ. 4α, Ν.2190/1920) ποσού €5.014 εκατ. και (β) μέρους της Διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ποσού €10.324 εκατ. με συσσωρευμένες λογιστικές ζημιές ποσού €15.338 εκατ., σύμφωνα με τα άρθρα 31 παρ. 2 και 35 παρ. 3, του Ν.4548/2018, όπως ισχύουν. Ο συμψηφισμός του ειδικού αποθεματικού και της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο με συσσωρευμένες λογιστικές ζημιές πραγματοποιήθηκε διότι εξυπηρετεί στον εξορθολογισμό της λογιστικής και εποπτικής καθαρής θέσης της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και στη διευκόλυνση πιθανής μελλοντικής διανομής μερισμάτων. Την 8 Σεπτεμβρίου 2022, ο εν λόγω συμψηφισμός εγκρίθηκε από τις εποπτικές αρχές.

Κατόπιν της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 30 Ιουλίου 2021, για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό €1.829 εκατ. από €2.744 εκατ., με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από 3,00 Ευρώ σε 1,00 Ευρώ (χωρίς μεταβολή του συνολικού αριθμού των κοινών ονομαστικών μετοχών), με σκοπό το συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων, στις 26 Οκτωβρίου 2021 το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την υπ' αριθ. πρωτοκόλλου 2420390/26.10.2021 απόφασή του, ενέκρινε τη μείωση αυτή.

Η Επιτροπή Εταιρικών Πράξεων του Χρηματιστηρίου Αθηνών ενημερώθηκε κατά τη συνεδρίασή της την 18 Νοεμβρίου 2021 σχετικά με τη μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών της Τράπεζας. Κατόπιν τούτου, η 22 Νοεμβρίου 2021 προσδιορίστηκε ως η ημερομηνία αλλαγής της ονομαστικής αξίας της Τράπεζας σε 1,00 Ευρώ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ίδιες Μετοχές

Οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από τη θυγατρική εταιρεία Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

	Όμιλος	
	Αριθμός Μετοχών	εκατ. €
Την 1 Ιανουαρίου 2021	335.818	1
Αγορές	6.274.150	15
Πωλήσεις	(6.572.455)	(16)
Την 31 Δεκεμβρίου 2021	37.513	-
Αγορές	4.402.533	14
Πωλήσεις	(4.440.046)	(14)
Την 31 Δεκεμβρίου 2022	-	-

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37 Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου

Όμιλος	Από 1.1 έως 31.12.2022			Από 1.1 έως 31.12.2021		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση περιόδου	(218)	35	(183)	(92)	28	(64)
Αναταξινομήσεις χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(35)	8	(27)	(28)	3	(25)
Αναγνώριση απομείωσης χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση	2	-	2	1	-	1
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	(298)	-	(298)	(43)	-	(43)
Ζημιές / (Κέρδη) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	84	-	84	(98)	-	(98)
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	2	-	2	(4)	-	(4)
Κέρδος που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την πώληση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.	(38)	-	(38)	-	-	-
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	(501)	43	(458)	(264)	31	(233)
Συναλλαγματικές διαφορές	(129)	-	(129)	10	-	10
Ζημία που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της πώλησης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.	4	-	4	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(125)	-	(125)	10	-	10
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	18	-	18	22	-	22
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	110	-	110	-	-	-
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	(498)	43	(455)	(232)	31	(201)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	1	-	1	10	-	10
(Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	(11)	-	(11)	1	-	1
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου	35	-	35	9	-	9
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου λόγω της πώλησης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.	9	-	9	-	-	-
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	34	-	34	20	-	20
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	(464)	43	(421)	(212)	31	(181)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα	Από 1.1 έως 31.12.2022			Από 1.1 έως 31.12.2021		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ") (Κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(297)	-	(297)	(43)	-	(43)
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	84	-	84	(97)	-	(97)
Συναλλαγματικές διαφορές	2	-	2	(5)	-	(5)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(211)	-	(211)	(145)	-	(145)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	(13)	-	(13)	1	-	1
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:	18	-	18	22	-	22
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	-	-	-	9	-	9
(Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	(11)	-	(11)	1	-	1
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου	35	-	35	10	-	10
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	24	-	24	20	-	20
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	(182)	-	(182)	(102)	-	(102)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38 Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Τακτικό αποθεματικό	310	310	297	297
Αποθεματικό αναπροσαρμογής επενδύσεων σε χρεόγραφα	(273)	(52)	(281)	(59)
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	(155)	(190)	(154)	(189)
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	(56)	73	(64)	(51)
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	2.169	(9.405)	1.631	(9.535)
Σύνολο	1.995	(9.264)	1.429	(9.537)

Τα Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον του Ομίλου και της Τράπεζας, τα οποία την 31 Δεκεμβρίου 2022 ήταν €2.169 εκατ. και €1.631 εκατ., από €(9.405) εκατ. και €(9.535) εκατ. αντίστοιχα την 31 Δεκεμβρίου 2021, περιλαμβάνουν τον συμψηφισμό του ειδικού αποθεματικού και του Υπέρ το Άρτιο, με τις σωρευμένες λογιστικές ζημιές (βλ. Σημείωση 36 "Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές").

Η κίνηση του αποθεματικού αναπροσαρμογής των επενδύσεων σε χρεόγραφα συνοψίζεται παρακάτω:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2022	2021	2022	2021
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	(52)	82	(59)	76
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	(298)	(43)	(297)	(44)
Καθαρά (κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	84	(97)	84	(97)
Αναγνώριση απομείωσης χρεωστικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	2	(5)	2	(5)
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	2	10	-	10
Αναταξινόμηση στα Κέρδη εις Νέον λόγω της πώλησης συμμετοχικών τίτλων επιμετρώμενων στην ΕΑΜΛΣΕ	(11)	1	(11)	1
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(273)	(52)	(281)	(59)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

	Όμιλος	
	2022	2021
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου (Εξαγορές) / πωλήσεις	22 (1)	20 -
Αναλογία στα αποτελέσματα θυγατρικών εταιρειών	2	2
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	23	22

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40 Μέρισμα ανά μετοχή

Ο Ν. 4548/2018 ο οποίος είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τη διανομή μερίσματος. Συγκεκριμένα, ορίζει ότι δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, είναι ή μετά από τη διανομή αυτή θα γίνει κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, τα πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης η διανομή των οποίων δεν επιτρέπεται και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη της κατάστασης αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτού του μετοχικού κεφαλαίου μειώνεται κατά το ποσό που δεν έχει ακόμη κληθεί να καταβληθεί.

Επιπλέον, ο νόμος ορίζει ότι το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση η διανομή τους και μειωμένο κατά τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

Λόγω των ανωτέρω περιορισμών δεν υπήρχαν διανεμόμενα κέρδη κατά τη λήξη του 2021 και για το λόγο αυτό η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, που έλαβε χώρα την 28 Ιουλίου 2022, αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος.

Σχετικά με τη διανομή μερίσματος από τα κέρδη της χρήσης 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο θα εξετάσει την πρόταση που θα υποβάλει στην ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας το 2023, με βάση την έκβαση των συζητήσεων με τις εποπτικές αρχές.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το νόμο του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Πλαισίου Σύμβασης Συνεργασίας με το ΕΤΧΣ, ο εκπρόσωπος του ΕΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει δικαίωμα αρνησιουργίας επί της απόφασης για διανομή μερίσματος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες	14.110	15.674	13.956	15.536
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.545	351	3.514	223
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	7	1	7	1
Τίτλοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	63	79	33	50
Σύνολο	17.725	16.105	17.510	15.810

Την 31 Δεκεμβρίου 2021, στο κονδύλιο «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων», του Ομίλου, περιλαμβάνεται ποσό €19 εκατ., που αφορά θυγατρικές που έχουν ταξινομηθεί ως Προοριζόμενες προς Πώληση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη για την 12-μηνη περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 και την 31 Δεκεμβρίου 2021 καθώς και τα σημαντικά εκκρεμή υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 και την 31 Δεκεμβρίου 2021 παρατίθενται παρακάτω.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη και εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού από τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Όλα τα δάνεια προς τα συνδεδεμένα μέρη (i) χορηγήθηκαν υπό το σύνθετο επιχειρηματικό πλαίσιο, (ii) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων των επιτοκίων και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και (iii) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνθετο κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθενται στη Σημείωση 1 «Γενικές πληροφορίες».

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, το ύψος των δανείων, των καταθέσεων/υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών ανήλθαν, σε επίπεδο Ομίλου, σε €4 εκατ., €7 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2021: €4 εκατ., €5 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα) και σε επίπεδο Τράπεζας, σε €4 εκατ., €6 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2021: €4 εκατ., €4 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022, ανήλθαν σε €9 εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2021: €9 εκατ.) και σε €8 εκατ. για την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2021: €8 εκατ.), περιλαμβάνοντας βραχυπρόθεσμες παροχές, κυρίως μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ της Τράπεζας, των θυγατρικών, των συγγενών εταιρειών και των κοινοπραξιών της παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες, καθότι οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

	Όμιλος	
	31.12.2022	31.12.2021
Απαιτήσεις	15	5
Υποχρεώσεις	23	17
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	3	2
	Από 1.1 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	-	-
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	2	3

	Τράπεζα					
	31.12.2022			31.12.2021		
	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο
Απαιτήσεις	1.318	6	1.324	1.367	5	1.372
Υποχρεώσεις	560	23	583	1.221	17	1.238
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	569	3	572	516	2	518
	Από 1.1 έως 31.12.2022			Από 1.1 έως 31.12.2021		
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	46	-	46	55	-	55
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	8	2	10	13	3	16

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Το σύνολο των απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 31 Δεκεμβρίου 2022 από τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €746 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €747 εκατ.). Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν πρόβλεψη €739 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €739 εκατ.).

Το σύνολο των υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 31 Δεκεμβρίου 2022 προς τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €41 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2021: €112 εκατ. και €32 εκατ. αντίστοιχα). Η μείωση του συνόλου των υποχρεώσεων οφείλεται στην πώληση της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., των ταμείων και των λογαριασμών ασφάλισης του προσωπικού που σχετίζονται με αυτή και ολοκληρώθηκε στις 31 Μαρτίου 2022.

δ. Συναλλαγές με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Λαμβάνοντας υπόψη το νόμο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»), το Πλαίσιο Συνεργασίας ("RFA") μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το οποίο υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2015, το γεγονός ότι το ΤΧΣ κατέχει το 40,39% των κοινών μετοχών της Τράπεζας καθώς και το ότι το ΤΧΣ εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος του Ομίλου. Εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές με το ΤΧΣ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43 Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές

Πώληση της «Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών “Η Εθνική”»

Την 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100,00% της συμμετοχής της στην «Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών “Η Εθνική”» («Α.Ε.Ε.Γ.Α.») και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης με τη CVC Capital Partners (“CVC”), την 26 Μαρτίου 2021.

Την 31 Μαρτίου 2022, η Τράπεζα απώλεσε τον έλεγχο της Α.Ε.Ε.Γ.Α. και προχώρησε στην αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, λόγω του γεγονότος ότι κατά την ημερομηνία αυτή πληρούνταν όλοι οι όροι που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ της ΕΤΕ και της CVC. Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης πλέον την εύλογη αξία της επένδυσης που διατηρήθηκε στην Α.Ε.Ε.Γ.Α. ανήλθε σε €314 εκατ.

Περίοδος που
έληξε την
31 Μαρτίου 2022

Ενεργητικό	
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	93
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	25
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	16
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3.031
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	53
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	702
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	114
Σύνολο ενεργητικού	4.034
Παθητικό	
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	175
Υποχρεώσεις από παροχές συνταξιοδότησης στο προσωπικό	66
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.905
Λοιπά στοιχεία παθητικού	573
Σύνολο παθητικού	3.719
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	315

Κέρδος από την πώληση της Α.Ε.Ε.Γ.Α.

Περίοδος που
έληξε την
31 Μαρτίου 2022

Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	288
Εύλογη αξία της 9,99% επένδυσης που διατηρήθηκε	26
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(315)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	1
Σωρευμένη ζημία από συναλλαγματικές διαφορές αναφορικά με την καθαρή θέση της Α.Ε.Ε.Γ.Α., η οποία αναταξινομήθηκε από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(4)
Σωρευμένο κέρδος από επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω συνολικών λοιπών εσόδων το οποίο αναταξινομήθηκε από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	38
Κέρδος από την πώληση	34

Το κέρδος από την πώληση ποσού €34 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου, περιλαμβάνεται στα κέρδη/(ζημιές) της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Οι καθαρές ταμειακές εισροές από την πώληση της Α.Ε.Ε.Γ.Α. ανήλθαν σε €142 εκατ.

Πώληση της CAC Coral Ltd

Στις 16 Οκτωβρίου 2020, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με την Bain Capital για την πώληση του 100% της CAC Coral Ltd, η οποία διαχειρίζεται χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων εταιρικών δανείων, δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς επίσης και καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων.

Στις 15 Ιουλίου 2022, ολοκληρώθηκε η συναλλαγή, μετά την έγκριση της συναλλαγής από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης ανήλθε σε €73 εκατ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Περίοδος που
έληξε την
15 Ιουλίου 2022

Ενεργητικό	
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	77
Σύνολο ενεργητικού	78
Παθητικό	
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	70
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1
Σύνολο παθητικού	71
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	7

Ζημιά από την πώληση της CAC Coral Ltd

Περίοδος που
έληξε την
15 Ιουλίου 2022

Τμήμα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	73
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(7)
Μεταφορά δανείου στην Bain Capital	(70)
Ζημιά από την πώληση	(4)

Η ζημιά από την πώληση ποσού €4 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου, περιλαμβάνεται στα κέρδη/(ζημιές) της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Οι καθαρές ταμειακές εισροές από την πώληση της CAC Coral Ltd ανήλθαν σε €72 εκατ.

Απόσχιση του Κλάδου Αποδοχής Πράξεων Πληρωμής και πώληση του 51% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG Pay A.E. στην EVO Payments, Inc

Στις 17 Δεκεμβρίου 2021 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι σύναψε μακροπρόθεσμη στρατηγική συνεργασία με την EVO Payments, Inc. ("EVO"), κορυφαίο παγκόσμιο πάροχο τεχνολογιών και υπηρεσιών πληρωμής, για την παροχή, σε εμπόρους, υπηρεσιών πληρωμής και αποδοχής καρτών.

Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, η Τράπεζα και η EVO θα δημιουργήσουν από κοινού εταιρεία παροχής υπηρεσιών πληρωμής και αποδοχής καρτών. Η Τράπεζα θα εισφέρει σε νέα εταιρεία, με την επωνυμία NBG Pay A.E, τη δραστηριότητα αποδοχής πράξεων πληρωμής μέσω απόσχισης κλάδου και η EVO θα αποκτήσει το 51% αυτής της εταιρείας. Η συναλλαγή αυτή περιλαμβάνει μια στρατηγική συνεργασία όπου η Τράπεζα θα προωθεί αποκλειστικά πελάτες στην NBG Pay A.E. και η EVO θα τη διαχειρίζεται και θα παρέχει τις κορυφαίες, στην αγορά, λύσεις αποδοχής καρτών μέσω των αποκλειστικών της προϊόντων και των συστημάτων επεξεργασίας της. Η EVO συμφώνησε να πληρώσει €158 εκατ. για την απόκτηση της συμμετοχής της στην NBG Pay A.E. Βάσει της συμφωνίας, τα μέρη θα έχουν κοινό έλεγχο και δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της NBG Pay A.E.

Την 23 Μαΐου 2022, ιδρύθηκε η κατά 100% θυγατρική της Τράπεζας με την επωνυμία NBG Pay A.E. Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανήλθε σε 125 χιλιάδες ευρώ. Στις 7 Δεκεμβρίου 2022, βάσει της συμφωνίας, η Τράπεζα απόσχισε τον κλάδο αποδοχής πράξεων πληρωμής και τον εισέφερε στην NBG Pay A.E. και στις 8 Δεκεμβρίου 2022, μετά τη λήψη όλων των απαιτούμενων ρυθμιστικών εγκρίσεων, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του 51% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG Pay A.E. στην EVO, έναντι τιμήματος €158 εκατ. Η εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε εκτιμήθηκε σε €308 εκατ. Η πώληση αντιμετωπίστηκε, από την Τράπεζα, ως απώλεια ελέγχου της NBG Pay A.E. και η Τράπεζα:

- Έπαυσε να αναγνωρίζει τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της NBG Pay A.E. στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.
- Αναγνώρισε την επένδυση, που διακράτησε στην NBG Pay A.E., στην εύλογη αξία, κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου.
- Αναγνώρισε το κέρδος που σχετίζεται με την απώλεια ελέγχου που αναλογεί στην πρώην ελέγχουσα συμμετοχή.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας το κέρδος από την ως άνω συναλλαγή ανήλθε σε €294 εκατ. και προσδιορίστηκε ως εξής:

Όμιλος

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022
Τίμημα που εισπράχθηκε	158
Εύλογη αξία του 49% της επένδυσης που διατηρήθηκε στην NBG Pay A.E.	155
Έξοδα πώλησης	(8)
Καθαρή θέση που αποαναγνωρίστηκε	(11)
Κέρδος από την πώληση	294

Τράπεζα

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022
Εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	308
Αρχικό κόστος περιλαμβανομένων τα έξοδα ίδρυσης	8
Συνολικό κόστος της επένδυσης πριν τη μεταβίβαση του 51%	316
Κέρδος από την απόσχιση και την εισφορά του κλάδου αποδοχής πράξεων πληρωμής στην NBG Pay A.E.	
Εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	308
Μείον: Καθαρή λογιστική αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	(11)
Κέρδος από την απόσχιση του κλάδου (A)	297
Τίμημα που εισπράχθηκε από την πώληση του 51%	158
Λογιστική αξία της επένδυσης που μεταβιβάστηκε	(161)
Ζημία από την πώληση του 51% της επένδυσης στην EVO (B)	(3)
Συνολικό κέρδος από την απόσχιση του κλάδου και από την πώληση του 51% της επένδυσης στην EVO (A+B)	294

Το συνολικό κέρδος €294 εκατ. από την απόσχιση και την μεταβίβαση του 51% της συμμετοχής της NBG Pay A.E. στην EVO σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας περιλαμβάνεται στα Καθαρά λουπά έσοδα / (έξοδα) (βλέπε Σημείωση 9 «Καθαρά λουπά έσοδα (έξοδα)»).

Η Τράπεζα λογιστικοποιεί την επένδυσή της στην NBG Pay A.E. στις Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και τη μέθοδο του κόστους, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σε μελλοντικές περιόδους, η λογιστική αξία θα αυξάνεται ή θα μειώνεται με την αναλογία της Τράπεζας στο κέρδος ή η ζημία από την NBG Pay A.E. μετά την ημερομηνία εξαγοράς. Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, η ΕΤΕ προσδιορίζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η επένδυση είναι απομειωμένη. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 δεν υπήρχαν τέτοιες ενδείξεις. Στη συμμετοχή περιλαμβάνεται υπεραξία ποσού €145 εκατ.

Σύμφωνα με τη μέθοδο του κόστους, η συμμετοχή διατηρείται στο κόστος και ελέγχεται για απομείωση.

Λοιπές συναλλαγές

Ίδρυση της εταιρείας Stopanska Leasing DOOEL - Skopje

Στις 24 Φεβρουαρίου 2022, ιδρύθηκε η κατά 100% θυγατρική της Stopanska Banka A.D. – Skopje με την επωνυμία Stopanska Leasing DOOEL - Skopje. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε MKD 15 εκατ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η κίνηση των επενδύσεων σε θυγατρικές της Τράπεζας συνοψίζεται ως ακολούθως :

	Τράπεζα	
	2022	2021
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.133	1.166
Αγορές επιπλέον μεριδίων / αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών	55	26
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών	-	(7)
Προκαταβολή προϊόντος εκκαθάρισης	(397)	-
Απομείωση	(32)	(32)
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	-	(20)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	759	1.133

Η ζημιά απομείωσης που αναγνώρισε η Τράπεζα για το 2022 αφορά κυρίως το κόστος της επένδυσης στην ARC Management One SRL ποσού €5 εκατ., στην ARC Management Two EAD ποσού €5 εκατ., στην NBG Finance Plc ποσού €5 εκατ., και στην NBG Leasing S.R.L. ποσού €18 εκατ.

Η προκαταβολή προϊόντος εκκαθάρισης, αφορά το πλαίσιο της εκκαθάρισης των NBG Finance (Dollar) Plc και NBG Finance (Sterling) Plc, ποσού €280 εκατ., και € 117 εκατ., αντίστοιχα.

Το 2021, η μείωση μετοχικού κεφαλαίου σε υφιστάμενες θυγατρικές, αφορά την NBG Greek Fund Ltd, ποσού €7 εκατ.

Η ζημιά απομείωσης που αναγνώρισε η Τράπεζα για το 2021 αφορά το κόστος της επένδυσης στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ ποσού €6 εκατ., και στην NBG Leasing S.R.L. ποσού €26 εκατ.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση το 2021 περιλαμβάνουν το κόστος κτήσης της Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Οι αγορές επιπλέον μεριδίων ή/και οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών περιλαμβάνουν τις ακόλουθες συναλλαγές:

	Τράπεζα	
	2022	2021
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της NBG Leasing S.R.L.	21	26
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ARC Management One S.R.L.	9	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ARC Management Two EAD	11	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	12	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	1	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου σε διάφορες εταιρείες	1	-
Σύνολο	55	26

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44 Ενοποιούμενες Εταιρείες

Θυγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» ⁽³⁾	Ελλάδα	-	-	100,00%	-	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	78,34%	78,24%	78,34%	78,24%
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
I-Bank Direct Α.Ε. ⁽¹⁾	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	99,90%	99,90%
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	99,90%
NBG Malta Holdings Ltd ⁽⁴⁾	Μάλτα	2012-2022	100,00%	100,00%	-	-
NBG Malta Ltd ⁽⁴⁾	Μάλτα	2012-2022	100,00%	100,00%	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	2016-2022	100,00%	100,00%	99,55%	-
Bankteco E.O.O.D.	Βουλγαρία	2016-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	2017-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
S.C. Garanta Asigurari S.A. ⁽³⁾	Ρουμανία	-	-	94,96%	-	-
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	2013-2022	100,00%	100,00%	99,51%	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2014-2022	94,64%	94,64%	94,64%	94,64%
Stopanska Leasing DOOEL Skopje ⁽⁵⁾	Βόρεια Μακεδονία	2022	94,64%	-	-	-
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2019-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	2012-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
National Securities Co (Cyprus) Ltd ⁽¹⁾	Κύπρος	-	100,00%	100,00%	-	-
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2019-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ethniki Insurance (Cyprus) Ltd ⁽³⁾	Κύπρος	-	-	100,00%	-	-
Ethniki General Insurance (Cyprus) Ltd ⁽³⁾	Κύπρος	-	-	100,00%	-	-
National Insurance Agents & Consultants Ltd ⁽³⁾	Κύπρος	-	-	100,00%	-	-
CAC Coral Ltd ⁽⁶⁾	Κύπρος	-	-	100,00%	-	100,00%
Merbolium Limited (Special Purpose Entity) ⁽⁷⁾	Κύπρος	2022	100,00%	-	-	-
Cortelians Limited (Special Purpose Entity) ⁽⁷⁾	Κύπρος	2022	100,00%	-	-	-
Ovelicium Ltd (Special Purpose Entity) ⁽⁷⁾	Κύπρος	2021-2022	100,00%	-	-	-
Racolia Holdings Ltd (Special Purpose Entity) ⁽⁷⁾	Κύπρος	2022	100,00%	-	-	-
NBG Asset Management Luxembourg S.A.	Λουξεμβούργο	2021-2022	100,00%	100,00%	94,67%	94,67%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Ltd ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2022	100,00%	100,00%	-	-
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2021-2022	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Σημείωση:

⁽¹⁾ Υπό εκκαθάριση.

⁽²⁾ Η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. έχει αναταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

⁽³⁾ Η πώληση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α. και των θυγατρικών της ολοκληρώθηκε την 31 Μαρτίου 2022.

⁽⁴⁾ Τον Οκτώβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε την παύση των εργασιών της στη Μάλτα, μέσω των θυγατρικών της, και από την 31 Αυγούστου 2022 βρίσκονται σε διαδικασία εκκαθάρισης. Συγκεκριμένα, η NBG Malta Ltd (παλαιότερα γνωστή ως NBG Bank Malta Ltd) παρέδωσε την τραπεζική της άδεια στις 11 Αυγούστου 2022 και στη συνέχεια τέθηκε σε εκκαθάριση.

⁽⁵⁾ Η Εταιρεία ιδρύθηκε στις 24 Φεβρουαρίου 2022.

⁽⁶⁾ Η πώληση της CAC Coral Ltd ολοκληρώθηκε στις 15 Ιουλίου 2022.

⁽⁷⁾ Οι εταιρείες είναι 100% θυγατρικές της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ από τον Νοέμβριο 2022.

Επιπλέον τον Δεκέμβριο του 2022, η Τράπεζα πούλησε το 51% της NBG Ray Α.Ε. Η 100% θυγατρική της τράπεζας ιδρύθηκε την 23 Μαΐου 2022 (βλ. Σημείωση 43 Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών).

Ο πίνακας που ακολουθεί παρέχει λεπτομέρειες των σημαντικότερων θυγατρικών του Ομίλου:

Επωνυμία Θυγατρικής	Κύρια Δραστηριότητα	Ποσοστό ψήφου Ομίλου	
		31.12.2022	31.12.2021
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Χρηματοπιστηριακές / Επενδ. Υπηρεσίες	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Πιστωτικό ίδρυμα	100,00%	100,00%
Stopanska Banka A.D. - Skopje	Πιστωτικό ίδρυμα	94,64%	94,64%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει λεπτομερή στοιχεία των μη εξ ολοκλήρου θυγατρικών του Ομίλου οι οποίες έχουν ουσιώδεις μη ελέγχουσες συμμετοχές:

Επωνυμία Θυγατρικής	Έδρα Σύστασης και Λειτουργίας	Ποσοστό συμμετοχής και δικαιωμάτων ψήφου που κατέχονται από μη ελέγχουσες συμμετοχές		Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αναλογούντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		Σύνολο μη ελεγχουσών συμμετοχών	
		31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Θυγατρικές με επουσιώδεις μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	-	-	2	2	23	22
Σύνολο		-	-	2	2	23	22

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45 Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Την 28 Ιουλίου 2022, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας εξέλεξε την ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers S.A. για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση 2022. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο για τις χρήσεις που έκλεισαν την 31 Δεκεμβρίου 2022 και την 31 Δεκεμβρίου 2021 από τη νόμιμη ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers S.A., η οποία είναι μέλος του PwC Network, τις υπόλοιπες εταιρείες του PwC Network και των αντίστοιχων συνεργατών τους (συνολικά, «PwC»).

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2022	2021	2022	2021
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	3	3	2	2
Λοιπές αμοιβές	1	1	1	1
Σύνολο	4	4	3	3

Σημειώνεται ότι α) στις αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων περιλαμβάνονται και οι αμοιβές φορολογικού ελέγχου και β) στις λοιπές αμοιβές περιλαμβάνονται και οι αμοιβές του ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή «PricewaterhouseCoopers, Ελλάδος» για μη ελεγκτικές υπηρεσίες, οι οποίες το 2022 και το 2021 ανήλθαν σε €0.4 εκατ. για τον Όμιλο και €0.3 εκατ. για την Τράπεζα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46 Σχέδιο Αναδιάρθρωσης

Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019

Ο Όμιλος υπόκειται στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί κρατικής βοήθειας σε σχέση με τη βοήθεια που έλαβε από το αΤΧΣ και το Ελληνικό Δημόσιο. Οι κανόνες αυτοί διεκπεραιώνονται από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες, οι λειτουργίες της Τράπεζας παρακολουθούνται και περιορίζονται σε αυτές που εγκρίθηκαν με το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019, το οποίο έχει σκοπό να εξασφαλίσει την επιστροφή της Τράπεζας σε μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Στις 10 Μαΐου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης που κατέθεσε η Τράπεζα («Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019»).

Το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019, περιλαμβάνει μια σειρά από δεσμεύσεις υλοποίησης συγκεκριμένων μέτρων και ενεργειών («Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019»). Οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019 αφορούν τόσο τις εγχώριες όσο και τις δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό. Οι διαφοροποιήσεις από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2015 που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 σχετίζονται κυρίως με την εμβάθυνση της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, ορισμένες τροποποιήσεις σχετικά με τις προθεσμίες υλοποίησης των δεσμεύσεων, καθώς και δέσμευση για την πώληση του υπολοίπου ποσοστού (32,66%) της Εθνική Παναγία Α.Ε.Α.Π.(νυν Prodea Investments S.A.) ως αντικατάσταση της δέσμευσης για την πώληση της Storanska Banka A.D.-Skopje.

Αναφορικά με τις εγχώριες δραστηριότητες, οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019 αφορούν στη συγκράτηση του συνολικού λειτουργικού κόστους, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού προσωπικού καθώς και του αριθμού των καταστημάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω Δεσμεύσεις αφορούν στα ακόλουθα:

- Επιπλέον μείωση του αριθμού των καταστημάτων στην Ελλάδα σε 420 (μέχρι το τέλος του 2019) και 390 (στο τέλος του 2020). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα καταστήματα της Τράπεζα ανήλθαν σε 365. Η δέσμευση έχει επιτευχθεί.
- Επιπλέον μείωση του αριθμού του προσωπικού στην Ελλάδα σε 8.600 (την 31 Δεκεμβρίου του 2019) και 8.000 (την 31 Δεκεμβρίου του 2020). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα μείωσε τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα σε 7.621 (δεν περιλαμβάνεται η Εθνική Ασφαλιστική). Η δέσμευση έχει επιτευχθεί.
- Επιπλέον περιορισμού του συνολικού ποσού των λειτουργικών εξόδων στην Ελλάδα €845 εκατ. (την 31 Δεκεμβρίου του 2019) και €800 εκατ. (την 31 Δεκεμβρίου του 2020). Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα σχετικά έξοδα ανήλθαν σε 768 εκατ. Η δέσμευση έχει επιτευχθεί.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- Πώληση των μη-τραπεζικών δραστηριοτήτων εσωτερικού: Τον Μάιο του 2019 η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του μεριδίου της στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.). Στις 31 Μαρτίου 2022 ολοκληρώθηκε η πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής. Η δέσμευση έχει επιτευχθεί.
- Πώληση των δραστηριοτήτων εξωτερικού: Η Τράπεζα κατά τα έτη 2016 – 2019 μείωσε τις δραστηριότητες στο εξωτερικό με την πώληση ορισμένων θυγατρικών. Η μόνη μη ολοκληρωμένη πώληση, αφού η Τράπεζα τήρησε τις δεσμεύσεις της για την απομόχλευση του χαρτοφυλακίου στην ΕΤΕ Κύπρου, αφορά το δίκτυο των καταστημάτων της Τράπεζας στην Αίγυπτο. Πιο συγκεκριμένα τον Μάιο του 2021, ελήφθη η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τη μείωση και τελικά την παύση των δραστηριοτήτων στην Αίγυπτο.

Όπως επικοινωνήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Ιούνιο του 2022, η περίοδος αναδιάρθρωσης και η υποχρέωση του Επιτρόπου Παρακολούθησης έχει ολοκληρωθεί για την ΕΤΕ, με δεδομένο ότι η ΕΤΕ τήρησε τις δεσμεύσεις, με εξαίρεση την ΕΤΕ Αιγύπτου. Να σημειωθεί ότι το χαρτοφυλάκιο προς απομόχλευση το οποίο απομένει στην ΕΤΕ Αιγύπτου είναι πολύ περιορισμένο συγκριτικά με το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού τα οποία απομόχλευσε η ΕΤΕ, καθώς και ότι η ΕΤΕ έχει υπερβεί το συνολικό ύψος της απαιτούμενης απομόχλευσης σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης. Η προσπάθεια για την ολοκλήρωση της μείωσης και τελικά την παύση των δραστηριοτήτων της ΕΤΕ Αιγύπτου είναι σε εξέλιξη και η ΕΤΕ Αιγύπτου βρίσκεται σε καθεστώς εκκαθάρισης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47 Κρίση στην Ουκρανία

Στις 24 Φεβρουαρίου του 2022, η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία, όπου εκτός από την ανθρωπιστική κρίση που προκάλεσε στην περιοχή, είχε αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία, κυρίως μέσω των υψηλότερων τιμών ενέργειας και εμπορευμάτων που τροφοδότησαν υψηλότερο πληθωρισμό, ο οποίος οδήγησε σε ασθενέστερη εμπιστοσύνη στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Η έκταση αυτών των επιπτώσεων θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο με τον οποίο θα εξελιχθεί η σύγκρουση. Η εισβολή στην Ουκρανία κλιμάκωσε επίσης τις εντάσεις μεταξύ Ρωσίας και ΗΠΑ, ΝΑΤΟ, ΕΕ και Η.Β. Οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει και είναι πιθανό να επιβάλουν σημαντικές πρόσθετες χρηματοοικονομικές και οικονομικές κυρώσεις και ελέγχους εξαγωγών εναντίον ορισμένων Ρωσικών οργανισμών ή/και ιδιωτών, με παρόμοιες δράσεις να εφαρμόζονται από την ΕΕ και το Η.Β. και άλλες δικαιοδοσίες. Το 2022 οι ΗΠΑ, η ΕΕ και το Η.Β. επέβαλαν πακέτα χρηματοοικονομικών και οικονομικών κυρώσεων που, με διάφορους τρόπους, περιορίζουν τις συναλλαγές με πολλές ρωσικές επιχειρήσεις και ιδιώτες, τις συναλλαγές σε ρωσικά κρατικά ομόλογα, τις επενδύσεις, το εμπόριο και τη χρηματοδότηση σε και από ορισμένες περιοχές της Ουκρανίας.

Ο Όμιλος έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για συμμόρφωση με τις κυρώσεις που έχουν επιβληθεί από τις αρμόδιες αρχές. Η Διοίκηση παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και αξιολογεί περιοδικά τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στις λειτουργίες και την χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου. Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική έκθεση σε τίτλους, διατραπεζικές συναλλαγές (εξασφαλισμένες ή μη), παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ή εμπορικές συναλλαγές που σχετίζονται με τη Ρωσία ή την Ουκρανία, ή με το Ρούβλι, ή με οποιαδήποτε Τράπεζα ή θυγατρική που εδρεύει στις χώρες αυτές.

Ο Όμιλος εξέτασε, επίσης, την έμμεση έκθεσή του μέσω του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών δανείων. Οι εταιρικοί πελάτες που αναλύθηκαν είχαν ένα από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Επιχειρηματική Δραστηριότητα: Εταιρείες που πωλούν τα προϊόντα/υπηρεσίες τους στις πληγείσες χώρες ή έχουν τοπική παρουσία μέσω θυγατρικών/υποκαταστημάτων.
- Προμηθευτής(ές): Εταιρείες με βασικούς προμηθευτές στις πληγείσες χώρες.
- Μέτοχος(οι): Βασικός μέτοχος ή τελικός δικαιούχος ή άλλο βασικό ενδιαφερόμενο μέρος είναι Ρωσικής υπηκοότητας/ιθαγένειας.

Ο προσδοκώμενος αντίκτυπος από τις επιπτώσεις πρώτου μεγέθους, ως αποτέλεσμα της Ουκρανικής κρίσης, στους υποκείμενους υπόχρεους, που πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια, κρίθηκε ως μη σημαντικός.

Ο Όμιλος, επίσης, επενδύει σε συνεχή βάση σε υποδομές για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τον μετριασμό των απειλών στον κυβερνοχώρο. Η ΕΤΕ διαθέτει ήδη ένα ισχυρό πλαίσιο που υποστηρίζεται από έμπειρο προσωπικό και την κατάλληλη υποδομή πληροφορικής για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας διείσδυσης στον κυβερνοχώρο. Από την έναρξη της κρίσης, η ΕΤΕ έχει προληπτικά επεκτείνει αυτό το πλαίσιο με σημαντικό αριθμό ενεργειών ετοιμότητας και ενίσχυσης της ασφάλειας που θα συμβάλουν στη μείωση των επιπτώσεων τέτοιου είδους επιθέσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 48 Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.

Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 81

Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 Ν. 4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022

	Κύκλος εργασιών ⁽¹⁾	Καθαρά αποτελέσματα προ φόρων	Φόρος εισοδήματος	Αριθμός εργαζομένων	Επιδότησεις
	Ποσά σε € εκατ.	Ποσά σε € εκατ.	Ποσά σε € εκατ.		Ποσά σε € εκατ.
Ελλάδα ⁽²⁾	2.193	1.213	(264)	7.430	1
Μάλτα	4	3	-	15	-
Βουλγαρία	3	-	-	32	-
Ρουμανία ⁽²⁾	-	(2)	-	50	-
Βόρεια Μακεδονία	82	42	(4)	956	-
Κύπρος ⁽²⁾	14	(7)	-	141	-
Λουξεμβούργο	1	-	-	4	-
Ηνωμένο Βασίλειο	113	110	-	8	-
Ολλανδία	-	-	-	-	-
Αίγυπτος	28	33	(2)	127	-
ΣΥΝΟΛΟ	2.438	1.392	(270)	8.763	1

⁽¹⁾ Κύκλος εργασιών: Περιλαμβάνει α) τα καθαρά έσοδα από τόκους, β) τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, γ) τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες, δ) τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου, ε) τα καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα) και στ) την αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

⁽²⁾ Περιλαμβάνει διακοπείσες δραστηριότητες

Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 Ν.4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022

Εταιρεία	Χώρα	Αντικείμενο δραστηριότητας
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Μητρική εταιρεία)	Ελλάδα	Πιστωτικό ίδρυμα
Εθνική Χρηματοπιστωτική Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	Παροχή επενδυτικών υπηρεσιών
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	Διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Συμβουλευτικές υπηρεσίες ακινήτων
Προνομιάχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Κατασκευή και Εκμετάλλευση Γενικών Αποθηκών
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» ⁽¹⁾	Ελλάδα	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	Τεχνική εταιρεία
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
i-Bank Direct Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ⁽³⁾	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	Ασφαλιστικές πρακτορευσεις
NBG Malta Holdings Ltd ⁽⁴⁾	Μάλτα	Συμμετοχών
NBG Malta Ltd ⁽⁴⁾	Μάλτα	Πιστωτικό ίδρυμα
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Bankteco E.O.O.D	Βουλγαρία	Υπηρεσίες πληροφορικής
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
S.C. Garanta Asigurari S.A. ⁽¹⁾	Ρουμανία	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Stopanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	Πιστωτικό ίδρυμα
Stopanska Leasing DOOEL Skopje ⁽⁵⁾	Βόρεια Μακεδονία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	Εταιρεία Επενδύσεων Κεφαλαίων
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΛΤΔ	Κύπρος	Πιστωτικό ίδρυμα
Εθνική Χρηματοπιστωτική Κύπρου ΛΤΔ ⁽²⁾	Κύπρος	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	Παροχή υπηρεσιών
Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) ΛΤΔ ⁽¹⁾	Κύπρος	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Εθνική Γενικών Ασφαλειών Κύπρου ΛΤΔ ⁽¹⁾	Κύπρος	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
National Insurance Agents & Consultants Ltd ⁽¹⁾	Κύπρος	Ασφαλιστικές πρακτορευσεις
CAC Coral Limited ⁽⁶⁾	Κύπρος	Εταιρία Εξαγοράς Πιστώσεων
Merbolium Limited (Special Purpose Entity) ⁽⁷⁾	Κύπρος	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Cortelians Limited (Special Purpose Entity) ⁽⁷⁾	Κύπρος	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Ovelicium Ltd (Special Purpose Entity) ⁽⁷⁾	Κύπρος	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Pacolia Holdings Ltd (Special Purpose Entity) ⁽⁷⁾	Κύπρος	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμβούργο	Διαχείριση Κεφαλαίων
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBGI Private Equity Ltd ⁽²⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Private Equity
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG Finance (Dollar) Plc ⁽²⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽²⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	Συμμετοχών
ΕΤΕ Υποκατάστημα Λονδίνου ⁽⁸⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος
ΕΤΕ Υποκατάστημα Κύπρου	Κύπρος	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος
ΕΤΕ Υποκατάστημα Καίρου	Αίγυπτος	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος

⁽¹⁾ Η πώληση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α. και των θυγατρικών της ολοκληρώθηκε την 31 Μαρτίου 2022.

⁽²⁾ Εταιρείες υπό εκκαθάριση.

⁽³⁾ Η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. έχει αναταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση».

⁽⁴⁾ Τον Οκτώβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε την παύση των εργασιών της στη Μάλτα, μέσω των θυγατρικών της, και από την 31 Αυγούστου 2022 βρίσκονται σε διαδικασία εκκαθάρισης. Συγκεκριμένα, η NBG Malta Ltd (παλαιότερα γνωστή ως NBG Bank Malta Ltd) παρέδωσε την τραπεζική της άδεια στις 11 Αυγούστου 2022 και στη συνέχεια τέθηκε σε εκκαθάριση.

⁽⁵⁾ Η Εταιρεία ιδρύθηκε στις 24 Φεβρουαρίου 2022.

⁽⁶⁾ Η πώληση της CAC Coral Ltd ολοκληρώθηκε στις 15 Ιουλίου 2022.

⁽⁷⁾ Οι εταιρείες είναι 100% θυγατρικές της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ από τον Νοέμβριο 2022.

⁽⁸⁾ Το Υποκατάστημα της ΕΤΕ στο Λονδίνο έκλεισε στις 31 Ιουλίου 2022.

Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82

Με το άρθρο 82 του Ν.4261/5.5.2014 ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο το άρθρο 90 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σύμφωνα με το οποίο θεσπίζεται η υποχρέωση δημοσιοποίησης της συνολικής απόδοσης των στοιχείων του ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο εν λόγω δείκτης για τον Όμιλο και την Τράπεζα για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 ανήλθε σε 1,4% and 1,1% αντίστοιχα (2021: 1.1% και 1.0% αντίστοιχα).

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Γνωστοποιήσεις άρθρου 6 Ν.4374/2016

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ, ΠΡΟΒΟΛΗΣ, ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν.4374/2016)

Καθαρό ποσό πληρωμής
από 1 Ιανουαρίου έως
31 Δεκεμβρίου 2022
(σε €)

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	
1984 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ	8.700,00
24 MEDIA ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Α.Ε.	41.088,00
A.S.M. PUBLICATIONS P.C.	3.500,00
ABP I.K.E.	10.500,00
ADWEB LTD	11.000,00
AGRO BROKERS LTD	6.500,00
AIRLINK ΑΕ	13.917,60
ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	362.960,44
ALPHA ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΑΕ	15.000,00
AMOS INTERNATIONAL IKE	1.500,00
ART SAVY IKE	1.500,00
BANKINGNEWS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	75.100,00
BETTERMEDIA IKE	3.500,00
BRAINBUZZ MEDIA CONSULTING ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.300,00
BRAINFOOD ΕΚΔΟΤΙΚΗ Μ.Ε.Π.Ε.	1.000,00
CRISIS MONITOR	11.800,00
DARKRONY INTERNET SERVICES I.K.E.	750,00
DEMO POWER I.K.E.	1.500,00
DG NEWSAGENCY ΑΕ	6.700,00
DIGIKA IKE	2.500,00
DPG DIGITAL MEDIA ΑΕ	23.750,00
ENERGYCOMM ΕΠΕ	3.700,00
ENIGMA M.G. ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	3.500,00
ETHOS MEDIA ΑΕ	8.750,00
EUROMEDIA ACTION ΑΕ	2.500,00
FAQ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	7.100,00
FAROSNET Α.Ε	4.400,00
FAST RIVER ΔΗΜ. ΚΕΙΜΕΝΟ CONCEPT ΕΚΔ. ΕΠΕ	35.910,00
FINANCIAL MARKETS VOICE ΑΕ	14.800,56
FORWARD MEDIA IKE	13.700,00
FREED Α.Ε.	9.800,00
FRONTSTAGE ENTERTAINMENT ΑΕ	49.775,20
FUTURE ASSET ΜΟΝ.ΙΚΕ	2.500,00
GRATIA ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ε.Π.Ε	1.500,00
GURU PUBLISHING	1.000,00
HAZLIS AND RIVAS COMMUNICATIONS LTD	35.000,00
HT PRESS ONLINE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	12.000,00
Ι.ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.838,71
ICAP ΑΕ	13.250,00
INFINITAS I.K.E	700,00
INSOMNIA I.K.E.	1.400,00
INTELLIGENT MEDIA LTD	34.500,00
INTERNATIONAL RADIO NETWORKS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	17.556,60
ISERVICES ΚΑΨΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1.000,00
JP COMMUNICATIONS Ε.Ε.	2.000,00
K.E.D. HEALTH ΟΕ	49.666,66
KDB IKE	7.500,00
KEYWE BUSINESS SOLUTIONS	5.000,00
KISS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΜΕ- KISS ENTERPRISES	10.918,16
KONTRA IKE	4.000,00
KONTRA MEDIA ΜΜΕ ΑΕ	3.185,00
KOOLWORKS ΑΕ	8.500,00
KYRTSOS GROUP Ε.Ε.	20.300,00
LIQUID MEDIA ΑΕ	53.500,00
MARKETING AND MEDIA SERVICES ΜΟΝ. ΙΚΕ	2.000,00
MEDIA MATRIX S.M.P.C (IKE)	4.500,16

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Καθαρό ποσό πληρωμής
από 1 Ιανουαρίου έως
31 Δεκεμβρίου 2022
(σε €)

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	
MEDIA2DAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	81.050,00
MINDSUPPORT ΙΚΕ	9.500,00
Monocle Media Lab - Mononews ΙΚΕ	86.608,00
MORAX MEDIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3.504,00
MPAM MEDIA ΙΚΕ	4.000,00
MY RADIO ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	9.864,78
NEW MC ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ	4.250,00
NEW MEDIA NETWORK SYNOPSIS S.A.	109.500,00
NEW TIMES PUBLISHING I.K.E.	2.000,00
NEWPOST PRIVATE COMPANY	8.650,00
NEWSIT ΕΠΕ	65.000,00
NEWSROOM ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3.400,00
NK MEDIA GROUP ΕΠΕ	18.700,00
NOTICE CONTENT AND SERVICES ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	1.700,00
NOVA BROADCASTING ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	22.475,53
ON ACTIVE Ε.Ε.	2.700,00
ONE BRAND STUDIO ΙΚΕ	3.000,00
ONE DIGITAL SERVICES ΑΕ	39.000,00
PERFECT MEDIA ADVERTISING MIKE	63.000,00
POLITICAL PUBLISHING ΙΚΕ	1.000,00
POWERGAME MEDIA I.K.E.	10.250,00
PREMIUM Α.Ε.	25.300,00
PREMIUMMEDIA ΙΚΕ	2.500,00
PRESSROOM MEDIA ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	5.500,00
PRIME APPLICATIONS Α.Ε	54.600,00
PRIME ONE ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΕΠΕ	5.605,20
PRODUCT GREEK I.K.E.	500,00
R MEDIA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	8.000,00
RADIO PLAN ΒΕΕ ΙΚΕ	4.042,69
REAL MEDIA Α.Ε.	116.400,00
REPORT PRIVATE COMPANY	5.000,00
SABD ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	87.750,00
SATCO MEDIA TV-Δ. ΤΡΑΜΠΑΣ	2.000,00
SFERA RADIO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	16.006,00
SOLAR MEDIA ΑΕ	3.695,00
SPORT TV- ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΑΕ	7.118,35
SPORTDOG ΙΚΕ	850,00
SPORTNEWS ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ Α.Ε.	7.900,00
TELIA COMMUNICATIONS ΑΕ	2.800,00
TELIA INTERNET ΙΚΕ	1.000,00
THE TOC DIGITAL MEDIA ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	54.550,00
THESSALONIKI 89 RAINBOW ΜΟΝ ΕΠΕ	7.747,60
TLIFE ΕΠΕ	12.750,00
TYPOS MEDIA ΕΠΕ	7.200,00
VITO PR & EVENTS	2.500,00
Vote Positive Criterion ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	7.000,00
W.S.F. WALL STREET FINANCE ΙΚΕ	12.300,00
WAVE MEDIA OPERATIONS I.K.E.	800,00
ZOFRANK HOLDINGS CO. LIMITED	67.300,04
ZOUGLA.GR Α.Ε	37.803,86
ΑΔΕΣΜΕΥΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΙΚΕ	2.200,00
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΑΡ. ΔΟΥΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.	3.000,00
ΑΘΕΝΣ ΒΟΪΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	45.250,00
ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΑΕ	24.400,00
ΑΚΟΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤ. ΡΑΔ/ΚΩΝ ΠΡΟΓ/ΤΩΝ	2.354,00
ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΑΕ	100.200,00
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	947.801,99
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	51.000,00
ANTENNA TV Α.Ε.	438.647,27
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ INTERNET	66.855,00
ΑΡΓΩ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ Μ.Ε.Π.Ε.	1.700,00
ΑΤΤΙΚΑ ΠΟΛΥΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ Α.Ε.	5.000,00
ΒΑΡΜΑΖΗ Ν. ΓΛΥΚΕΡΙΑ	856,80
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΙΑΤΣΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	500,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Καθαρό ποσό πληρωμής
από 1 Ιανουαρίου έως
31 Δεκεμβρίου 2022
(σε €)

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	
ΒΕΡΓΙΝΑ ΥΒΡΙΔΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	2.500,00
ΒΟΡΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΑΕ	2.250,00
Γ. ΣΗΜΑΝΤΩΝΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ	750,00
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	6.498,25
Δ. ΡΟΥΧΩΤΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	3.326,62
ΔΕΣΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	5.800,00
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Θ. & ΣΙΑ ΙΚΕ	2.800,00
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡ. ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΕΤ. ΜΜΕ	6.500,40
ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΜΚΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3.000,00
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	4.000,00
ΔΟΥΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΙΑ ΕΕ	1.300,00
ΔΥΑΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΕ	24.700,00
ΔΥΟ ΔΕΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	51.400,00
Ε.ΣΠΥΡΟΥ-Γ.Κ.ΣΠΥΡΟΥ Ο.Ε.	4.838,71
ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ Ν.ΥΟΡΚΗΣ ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ	1.300,00
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	519.326,29
ΕΚΔΟΣΕΙΣ INFONEWS ΙΚΕ	7.500,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΤΟΡΙ Ε.Π.Ε.	500,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΙΜΑΝΑΚΗ Α.Ε.	6.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΝΤΥΠΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΟΓΛΟΥ Ε.Π.Ε	3.800,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ Α.Ε	13.700,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ Α.Ε.	62.333,30
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	430.183,33
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	80.500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	2.400,00
ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡ.ΒΙΟΜΗΧ.ΕΠΙΜΕΛ	1.000,00
ΕΝΙΚΟΣ ΑΕ	30.000,00
ΕΝΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.Β.Ε.Τ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ	29.300,00
ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΗΣ -ΕΞΠΛΟΡΕΡ ΑΕ	20.000,00
ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑ	6.000,00
ΕΡΙΝΥΑ ΕΙΔΗΣΕΙΣ Μ. ΙΚΕ	500,00
ΕΡΜΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	1.125,00
ΕΣΤΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΜΜΕ Α.Ε.	65.250,00
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΥΡΟΥ Ε.Π.Ε	605,00
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΣΤΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	77.800,00
ΖΟΥΓΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ	500,00
Η ΑΥΓΗ Α.Ε.	4.500,00
ΗΛΙΑΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ	4.000,00
ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΙΚΕ	1.308,00
ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΣ ΑΕ	17.452,85
ΘΕΜΑ ΡΑΔΙΟ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	11.220,80
ΙΑΣΩ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΕ	1.000,00
ΙΑΤΡΟΝΕΤ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΠΕ	1.500,00
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧ. ΑΕ	14.871,50
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	2.000,00
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΟΝΑΤΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ	12.000,00
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	2.000,00
Κ.Μ.ΧΑΤΖΗΗΛΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	10.954,67
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	596.725,04
ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	1.500,00
ΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩ. ΜΑΡΙΑ	300,00
ΚΑΝΤΖΙΟΣ GR ΑΕ	2.000,00
ΚΑΠΙΤΑΛ.GR Α.Ε.	121.400,00
ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	3.500,00
ΚΑΤΣΑΤΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ & ΣΙΑ ΕΕ	15.000,00
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	1.600,00
ΚΟΣΜΟΡΑΔΙΟ ΕΕ.	6.366,80
ΚΡΗΤΙΚΑ ΝΕΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	1.000,00
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Φ.	2.500,00
ΛΑΜΨΗ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ & ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΑΕ	17.447,60
ΛΕΥΚΟΦΡΥΔΟΥ ΖΩΗ ΙΚΕ	4.000,00
ΛΕΩΤΣΑΚΟΣ-ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕΛΗΣ ΟΕ	6.900,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Καθαρό ποσό πληρωμής
από 1 Ιανουαρίου έως
31 Δεκεμβρίου 2022
(σε €)

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	10.000,00
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV ΑΕ	10.155,75
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΕ	500,00
ΜΑΛΤΕΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	295,00
ΜΑΜΑ 365 ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΕ	37.650,00
ΜΑΝΕΣΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΨΩΜΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο.Ε	7.301,06
ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝ ΕΠΕ	13.500,00
ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΟ ΔΙΑΒΗΤΗ	800,00
ΜΕΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	18.000,00
ΜΕΤΡΟΝΤΗΛ ΜΟΝ ΙΚΕ	22.435,20
ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ	3.000,00
ΜΠΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΕΠΕ	7.800,00
ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	279.876,33
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ	1.000,00
ΝΟΗΣΙΣ ΙΚΕ	12.000,00
ΟΚΤΑΣ MEDIA ΙΚΕ	28.500,00
ΟΠΙΝΙΟΝ ΠΟΣΤ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	8.000,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε.	3.556,80
ΟΤΕ ΑΕ	17.555,01
Π.Δ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ	13.000,00
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	3.319,93
ΠΑΛΟ ΕΠΕ - ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	4.500,00
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ	700,00
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ	1.500,00
ΠΑΠΑΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. "DIRECTION BUSSINESS NETWORK"	11.140,00
ΠΑΠΑΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	4.500,00
ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΝ. ΕΠΕ	149.746,55
ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	15.500,00
ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Σ. -ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	5.000,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	1.800,00
ΠΡΟΤΑΓΚΟΝ Α.Ε.	21.300,00
ΡΑΔΙΟ ΑΘΗΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	2.654,40
ΡΑΔΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΑΕ	15.512,00
ΡΑΔΙΟΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	450,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	6.000,80
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	10.498,85
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ	145.889,47
ΡΑΔΙΟΦ. ΕΠΙΧ. RADIO NORTH 98 FM ΜΟΝ	24.300,00
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	11.299,80
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	15.464,00
ΣΕΛΑΝΑ Α.Ε.	5.000,00
ΣΙΜΟΥΣΙ Ε.Ε.	9.800,00
ΣΙΝΕ ΝΙΟΥΖ ΑΕ	47.563,00
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕ	2.800,00
ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	4.900,00
ΣΥΡΓΚΑΝΗ ΛΑΜ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	300,00
ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΙΚΕ	15.300,00
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΜΕΛΙΤΟΥ Ι. ΚΑΣΤΟΡΙΝΗ	900,00
ΦΕΛΛΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΜΕΠΕ	4.650,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ ΑΕ	114.750,00
ΦΩΤΑΓΩΓΟΣ ΕΠΕ	1.500,00
ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΦΩΤΙΟΣ	2.000,00
ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ DMG	849,30
ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ Α.Ε.	4.500,00
Σύνολο	7.363.900,61

Σημείωση:

Στο πλαίσιο των ανωτέρω πληρωμών καταβλήθηκαν, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό, φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο, επιπρόσθετα ποσά τα οποία αφορούσαν σε πληρωμές για Φ.Π.Α., αγγελιόσημο, ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων και λουιτές επιβαρύνσεις, συνολικού ποσού € 1.898.989,51.

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

**ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΑΣ, ΧΟΡΗΓΙΑΣ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
(ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν.4374/2016)**

Νομικά Πρόσωπα

Επωνυμία επιχείρησης	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2022 (σε €)
"Η ΜΕΛΙΣΣΑ" ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ	2.173,68
3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΓΟΥΛΑΣ	1.390,00
APOLYTO CREATIVE SPOT	535,50
ATHENS DEMOCRACY FORUM	10.000,00
AVADAR ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	20.000,00
B & P ΙΚΕ, ENERGOPRESS	5.000,00
CAPITAL LINK	22.500,00
COEURS POUR TOUS HELLAS	10.000,00
CYBERMEDIA Α.Ε.	10.000,00
DELPHI ECONOMIC FORUM NPO	20.000,00
EKI ENERGY SERVICES LTD	1.742,17
EXCELLENSEAS: «ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΤΗΣ PASTRA CRETONAXIOSA Α.Μ.Κ.Ε.»	12.000,00
FINANCE CLUB ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.000,00
FLOWER POWER ΚΟΙΝ. Σ.Ε.Π.	2.950,00
GEO ROUTES CULTURAL INSTITUTE	17.000,00
GET INVOLVED	7.000,00
HAZLIS & RIVAS COMMUNICATIONS LTD	50.000,00
Institute of Finance and Financial Regulation (IFFR) & EBRD	3.000,00
MINDVIEW ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ	8.000,00
NB EVENTS	2.000,00
PALLADIAN COMMUNICATION SPECIALISTS	7.000,00
PROGAME ΑΕ	110.000,00
WAVE MEDIA OPERATIONS ΙΚΕ - RED BUSINESS FORUM	3.000,00
WORLD HUMAN FORUM	10.000,00
WWF	10.000,00
ZOFRANK HOLDINGS CO. LIMITED	12.000,00
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	5.000,00
ΑΞΑΝΑ	3.000,00
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΚΟ	40.000,00
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΜΑΝΔΡΑΣ	44,56
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΤΤΑΣ ΑΕ	11.952,00
Γ.Ν. ΠΑΤΡΩΝ «Ο ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ»	4.443,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ	10.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΝΙΚΑΙΑΣ-ΠΕΙΡΑΙΑ "ΑΓ.ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ"	7.600,00
ΓΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	8.500,00
ΓΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ	392.722,00
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΕΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΦΛΩΡΙΝΗΣ	2.000,00
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	10.000,00
ΔΕΣΜΟΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	90.000,00
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΟΣ	18.816,00
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΣΒΕΣΤΟΠΕΤΡΑΣ ΔΗΜΟΥ ΕΟΡΔΑΙΑΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΚΟΖΑΝΗΣ	2.000,00
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2.000,00
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ	150.000,00
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ	5.000,00
Ε.Λ.Κ.Ε. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ	6.000,00
ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ	70.000,00
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	4.747,20
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ iGem Thessaly	2.000,00
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	4.000,00
ΕΛΕΤΑΕΝ ΑΜΚΕ	1.500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	867,07
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΗΑΕΕ)	22.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	5.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ - ΕΛΕΠΑΠ	7.000,00
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	9.000,00
ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΡΓΩΝ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ (Ε.Τ.Ε.Φ) – ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	3.000,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

ΕΝΩΣΗ ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ	10.000,00
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	12.000,00
ΕΠΙΛΕΚΤΗ ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	2.571,87
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ	1.500,00
ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ	2.204,41
ΕΤΑΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	120.000,00
ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΑΡΠΕΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΕΣΚΑΤΗΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1.500,00
ΙΔΡΥΜΑ "Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ"	884,13
ΙΔΡΥΜΑ FULBRIGHT	10.000,00
ΙΔΡΥΜΑ Γ. & ΑΙΚ.ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΝΕΩΝ Ν.Π.Ι.Δ.	3.622,81
ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΗΜΙΤΗ	3.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	6.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΕΓΗΣ ΘΗΛΕΩΝ "Ο ΑΓΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ"	3.000,00
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ	5.000,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ "Ο ΓΡΑΙΚΟΣ"	5.000,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ	1.500,00
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	6.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (ΚΥΑΔΑ)	1.425,00
ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.000,00
ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	6.000,00
ΛΥΚΕΙΟ-ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2.000,00
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	2.208.000,00
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ	75.000,00
ΜΠΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΕΠΕ	10.000,00
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΜΗΤΕΡΑ	2.000,00
ΟΜΑΔΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ "ΣΤΗΡΙΞΗ"	6.000,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	943,39
ΠΑΝΑΡΚΑΔΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	707,55
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN "ΔΥΝΑΜΗ ΖΩΗΣ"	1.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ	5.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ (ΠΣΣΑΣ)	1.000,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΑΜΚΕ	5.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΟΡΑΣΗΣ & ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ 'ΣΥΖΩΗ'	150,04
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΔΑΣΟΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ	651,02
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΚΤΙΜΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΕΘΕΑ ΣΤΡΟΦΗ	3.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗΣ	16.793,00
ΣΥΜΕΩΝ ΤΣΟΜΩΚΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	25.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΙΠΠΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	2.000,00
ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	2.760,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΝΕΩΝ (ΣΕΝ)	3.000,00
ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ (ΤΑΠΑ)	154.848,36
ΤΑΜΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	106.731,00
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΤΕΕ) Vertical Solutions SA	12.000,00
ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΗΕ	10.000,00
ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ ΝΙΚ. ΚΙΜΩΝ "NEW RUN"	5.000,00
Σύνολο	4.123.275,76

Φυσικά Πρόσωπα

Πλήθος	Καθαρό Ποσό Πληρωμής εντός του 2022 (σε €)
3	285.000,00

Σημείωση:

Στο πλαίσιο των ανωτέρω πληρωμών καταβλήθηκαν, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό, φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο, επιπρόσθετα ποσά τα οποία αφορούσαν σε πληρωμές για Φ.Π.Α. και λοιπές επιβαρύνσεις, συνολικού ποσού €425.038,69.

Διαθεσιμότητα Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Οι Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου
- Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
- Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας
- Οι γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014 - Άρθρο 81
- Οι γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014 - Άρθρο 82
- Οι γνωστοποιήσεις σε επίπεδο Ομίλου Ν. 4374/2016 – Άρθρο 6

είναι αναρτημένη στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://www.nbg.gr/>.

Οι διαδικτυακές διευθύνσεις όπου δημοσιεύονται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και οι εκθέσεις των διοικητικών συμβουλίων των θυγατρικών εταιρειών, συνοψίζονται κατωτέρω:

Θυγατρικές	Έδρα	Ιστοσελίδα
Εθνική Χρηματιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	http://www.nbgsecurities.com/about-us/financial-reports
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	www.nbgam.gr
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	http://www.ethnolease.gr/Financial.aspx
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	https://paegae.gr/oikonomika-stoixeia/
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (nbgfactors.gr)
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.	Ελλάδα	https://www.nbg.gr/el/omilos/drasthiothtes/etairies/pbleasing
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	https://www.nbg.gr/el/omilos/drasthiothtes/etairies/nbginsurancebrokers
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	https://portal.registryagency.bg/CR/en/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=202565274
Bankteco E.O.O.D.	Βουλγαρία	https://portal.registryagency.bg/CR/en/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=204125829
NBG Leasing S.R.L. ⁽¹⁾	Ρουμανία	https://mfinante.gov.ro/domenii/informatii-contribuabili/persoane-juridice/info-pj-selectie-dupa-cui
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	https://mfinante.gov.ro/domenii/informatii-contribuabili/persoane-juridice/info-pj-selectie-dupa-cui
Stopanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια	https://www.stb.com.mk/en/the-bank/data-and-reports/#Financial_Reports
Stopanska Leasing DOOEL Skopje	Βόρεια	https://www.stopanskaleasing.mk/
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	https://www.companies.gov.cy/en/company-lifecycle/search-for-company-information
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	https://www.nbg.com.cy/i-trapeza-mas/ikonomiki-pliroforisi/
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	https://www.companies.gov.cy/en/company-lifecycle/search-for-company-information
NBG International Ltd	Ηνωμένο	https://find-and-update.company-information.service.gov.uk/
NBG Finance Plc	Ηνωμένο	https://find-and-update.company-information.service.gov.uk/
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	www.kvk.nl

Σημείωση:

⁽¹⁾ Η εταιρεία δεν έχει υποχρέωση από το νόμο να δημοσιεύει τις Οικονομικές της Καταστάσεις. Η υποχρέωση της είναι η υποβολή των Οικονομικών Καταστάσεων στο Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Οικονομικών δημοσιοποιεί, εν συντομία, την οικονομική θέση της εταιρείας.